ŠVENTASIS RAŠTAS

KOMENTARAI - AIŠKINIMAI

P a r u o š ė

K o s t a s B u r b u l y s

APAŠTALO POVILO LAIŠKAI

Jūs tyrinėjote Raštus, nes
manote juose rasią amžinąjį
gyvenimą. Tie Raštai ir liudija
apie mane. Jn. 5, 39.

1982 metai CHICAGO

Spausdino ViVi Printing
4346 So Western Ave.
Chicago, IL. 60609

PREFACE

This is the first Evangelical commentary in the Lithuanian language. The material has been gathered mainly from English and German sources. This work is not a Biblical critique, but a positive exposition of the Holy Scriptures. It also includes relevant historical, geographic, and anthropological material.

ĮVADAS

Šioje knygoje nededu bendro įvado į Šventąjį Raštą. Jis yra Mato-Morkaus ir Apaštalų Darbų knygose.

Apaštalų laiškų yra 21 Naujajame Testamente. Apaštalo Povilo yra 13 ir kitų apaštalų 8 laiškai.

Gamtos mokslininkai sako, kad vieno medžio lapų nėra nė dvejų visai vienodų. Daug daugiau žmonės nėra vienodi. Pirštų nuospaudos rodo, kad iš milijonų žmonių nėra nė dvejų visai vienodų. Taip žmonių kūnai yra skirtingi. Dar daugiau dvasiniai, mintimis, žmonės yra skirtingi. Žmogui dvasiniai atgimstant, jo kūno ir dvasios savybės lieka tos pačios, nepasikeičia, tik tampa dieviška malone papildomos. Tad skaitant kokį raštą, yra svarbu pažinti to rašto rašytoją — autorių.

Apaštalas Povilas yra svarbiausias Naujojo Testamento laiškų rašytojas. Apie šį apaštalą žinome, kad jis gimė Mažojoje Azijoje, Tarso mieste. Jo tėvai buvo žydai, Romos piliečiai. Tad ir sūnus, Saulius (vėliau Povilas), turėjo Romos valstybės pilietybę. Povilas gimė ir augo pagonių aplinkoje. Suprantama, jį veikė graikų ir romėnų kultūra ir mąstysena. Povilas jaunas išsimokė palapinių gamybos amatą, kad reikalui esant galėtų juo pasinaudoti — pelnytis pragyvenimą. Vėliau jis nuvyko į Jeruzalę ir ten studijavo teologiją. Jis buvo gabus jaunuolis ir ką veikė kaip žmogus, veikė nuoširdžiai ir tvirtu valios ryžtu.

Tuo metu Palestinoje veikė Jėzus. Galimas dalykas, kad Povilas matė Jėzų. Povilas buvo visai tikras, kad Jėzus yra Dievo piktžodžiautojas; Jis yra žmogus, o laiko save Mesiju — Dievo Sūnumi. Povilo įsitikinimu, remiantis Šventuoju Raštu, Jėzų ir Jo pasekėjus reikėjo bausti mirtimi, išnaikinti, kaip Dievo piktžodžiautojus. To Povilas siekė visu uolumu.

Kai prie Damasko vartų Jėzus apsireiškė jam, net su juo kalbėjo, baisiai sukrėtė Povilą. Nenuostabu, kad Povilas net tris paras negalėjo nei valgyti, nei gerti, nei miegoti! Pagaliau Povilas suprato ir atėjus pas jį Ananijui įsitikino, kad jis klydo. Tada Povilas tapo Jėzaus sekėju: tarnu, vergu. Jis gyveno ir dirbo savo Viešpačiui Jėzui. Povilas skelbė Evangeliją žodžiu ir rašė laiškus.

LAIŠKAS ROMĖNAMS

Naujojo Testamento istorinės knygos yra keturios Evangelijos ir Apaštalų darbai. Po jų seka pamokymų knygos. Jos visos yra laiškai. Viso dvidešimt vienas laiškas. Apaštalo Povilo trylika laiškų. Likusieji laiškai yra rašyti kitų apaštalų, arba jiems artimų žmonių. Laiškai buvo rašyti surinkimų grupėms, pavieniems surinkimams, atskiriems asmenims ir bendro turinio pamokymai. Dauguma šių laiškų neatitinka mūsų dienų laiškų paskirčiai. Anais laikais nebuvo tokio pašto patarnavimo, kokį turime dabar. Tada laiškus siųsdavo per artimus ir draugiškus žmones.

Naujojo Testamento laiškai nėra sudėti pagal laiko eigą, bet pagal jų svarbumą.

Apie apaštalą Povilą daug yra rašyta apaštalų darbuose, 7,58; 9,1-30; 11,25-30; 13-28. Jo laiškas romėnams yra svarbiausias. Jis yra rašytas baigiantis trečiajai misijos kelionei, apie 58 metus. Laiškas yra skirtas Romos surinkimui. Jame kalbama apie įstatymą, nuodėmę, bausmę, malonę, tikėjimą, nuteisinimą, Evangeliją, Jėzų, Dievą, pagonis, meilę, viltį ir daugelį kitų dalykų. Tie dalykai liečia kiekvieną asmeniškai. Šį laišką skaityti ir suprasti naudinga ne tik istoriškai, bet daug daugiau asmeniškai, dėl savo išganymo.

Romos surinkimas, geriau surinkimai, nes jie buvo laikomi keliuose namuose, 16,14-15, buvo įsteigti mums nežinomų asmenų. Jau Sekminių dieną Jeruzalėje buvo žmonių iš Romos, kurie girdėjo Evangelijos skelbimą ir matė Šventosios Dvasios veikimą Apd 2,10. Daugelis žmonių turėjo reikalų imperijos sostinėje. Vieni važinėdavo į ją, kiti apsigyvendavo ten. Joje gyveno ir daug apaštalo Povilo draugų, minimi 26 vardai, 16,6-16. Romos surinkimai buvo mišrūs, iš žydų ir pagonių.

Povilas ilgai skelbė Evangeliją Palestinoje, Mažojoje Azijoje ir Pietų Europoje. Jis turėjo norą pasiekti Vakarus — Ispaniją. Tad, jis norėjo Romoje turėti atramos punktą savo misijai ir susipažinti su Romos surinkimais, 1,9-15;

15,22-29. Šį laišką Povilas rašė iš Korinto, Rom 16,23; 1 Kor 1,14. Laišką atvežė į Romą diakonė Febė.

SVEIKINIMAS, Rom 1,1-7

1 Povilas, Jėzaus Kristaus vergas, pašauktas apaštalas,
parinktas skelbti gerąją Dievo naujieną, Apd 9,15; 13,2; Gal
1,15; Rom 14,7, 2 kurią Jis iš anksto pažadėjo Šventuose
Raštuose per savo pranašus, Tit 1,2; Rom 16,25-26; Lk
24,44. 3 Apie Jo Sūnų, kūnu kilusį iš Dovydo palikuonių, 2
Sam 7,12; Mt 22,42; Rom 9,5; 2 Tim 2,8; Apd 13,33-34. 4
Šventąja Dvasia ir prisikėlimu iš numirusių pristatytą Dievo
Sūnumi su galia, — Jėzų Kristų, mūsų Viešpatį, 1 Pt 3,18; 2
Kor 13,4. 5 Per Jį gavome malonę ir apaštalo tarnystę, kad
Jo garbei skleistume tikėjimo klusnumą visose pagonių
tautose, Apd 26,16-18; Rom 15,15-19; Gal 2,7-9; Ef 3,7-8;
Rom 9,24. 6 Jų tarpe ir jūs esate Jėzaus Kristaus pašaukti. 7
Visiems Dievo mylimiesiems, esantiems Romoje, pašauktiems šventiesiems: tebūna jums malonė bei ramybė nuo mūsų Tėvo Dievo ir Viešpaties Jėzaus Kristaus! 1 Kor 1,1-3; 2 Kor 1,1; Ef 1,1; 4 M 6,25-26.

Asmuo, laiško rašytojas, Povilas, prieš Jėzaus pašaukimą buvo žinomas vardu Saulius. Povilas, rašydamas (diktuodamas) laiškus, laikėsi anų laikų papročio. Laiško sveikinimas (įvadas) galėjo būti trumpas, Apd 23,26; Fil 1,1. Povilas rašė šį laišką surinkimui, kuriame nebuvo buvęs, todėl išplėtė sveikinimą. Anuo metu Povilas nebuvo autoritetas, koks jis yra šiandien. Jo apaštalystė buvo ginčyjama net jo įsteigtuose surinkimuose, juo labiau Romoje. Todėl laiške jis plačiau save pristatė. Jis yra visiems žinomo, Viešpaties Jėzaus Kristaus, vergas, visai Jam priklausantis, Jo pašauktas apaštalas. Kas yra būti pašauktu, visi Romos krikščionys žinojo. Tik per pašaukimą, atsivertimą, buvo įmanoma tapti krikščioniu. Povilas buvo ne tik pašauktas, bet ir siųstas. Siuntimo (apaštalo) sąvoka buvo žinoma žydams ir graikams. Apaštalas — pasiuntinys, delegatas, buvo kieno nors siunčiamas. Povilą siuntė Jėzus Kristus skelbti gerąją Dievo

naujieną. Fariziejai patys išsiskirdavo iš kitų. Toks pirmiau buvo ir Povilas. Bet dabar jį Jėzus išskyrė ir siuntė, Gal 1,15. Šita naujiena jau seniai buvo pažadėta Šventajame Rašte. Pirmąjį pažadą randame 1 M 3,16. Visas Šventasis Raštas yra bendras ir visiems reikalingas. Negalima išsirinkti vietų kurios tik mums patinka.

Pas Dievą yra ne tik angelai, kerubai, serafai, bet ir Jo Sūnus, Jo vidujinio būdo atvaizdas, Jo Žodis, kuris atspindi širdį. Šis Sūnus pagal kūną yra Dovydo ainis. Taip, tik pagal kūną. Tikrybėje Jis yra daug daugiau, Mt 22,41-46. Jį pristatė mums Dievas per Šventąją Dvasią ir prikėlimu iš numirusių. Jis yra Viešpats. Jis pašaukia ir siunčia. Jis davė apaštalystę ne vien Povilui, bet ir „mums", 5 skirsnelis. Žmogaus pašaukimas neapsiriboja vien jo išganymu, bet ir skelbimu kitiems, gautoji malonė nepalaikoma tik sau, ji nešama toliau, skelbiama kitiems.

Pagonių tautos. Izaelis buvo Dievo išrinktoji tauta. Jai buvo duotas Dievo įstatymas. Visos kitos tautos buvo skaitomos pagonių tautomis. Šitoms tautoms skelbiamas išganymas ne per įstatymą, bet per tikėjimą, paklusnumo tikėjimą. Jų tarpe yra ir Romos krikščionys, kilę ne tik iš pagonių, bet ir iš žydų, kurie pašaukti Jėzaus Kristaus.

Tokiems rašytas šis laiškas. Visiems Dievo mylimiesiems Romoje. Jis juos mylėjo, pašaukė ir šventais padarė. Taip, šventais padarė ir tokiais vadino juos gyvus, ne po mirties. Juos telydi Dievo Tėvo ir Viešpaties Jėzaus Kristaus malonė ir ramybė.

MALDA IR PADĖKA, Rom 1,8-15

8 Pirmiausia dėkoju savo Dievui per Jėzų Kristų už jus
visus, nes visame pasaulyje kalbama apie jūsų tikėjimą,
Rom 16,19; 1 Tes 1,8; Ef 1,16. 9 Mano liudininkas Dievas,
kuriam tarnauju dvasia, skelbdamas Jo Sūnaus Evangeliją,
jog be paliovos jus prisimenu, Fil 1,8; Ef 1,16, 10 visada savo
maldose prašydamas, kad, Dievui leidus, man pavyktų kaip
nors atkeliauti pas jus, Rom 15,23; Apd 19,21; 1 Tes 3,10. 11
Trokštu jus pamatyti, kad galėčiau jums perduoti šiek tiek
dvasinių dovanų jums sustiprinti, Apd 28,31, 12 tai yra
drauge pasiguosti bendruoju jūsų ir mano tikėjimu, 2 Pt 1,1;

Rom 15,22. 13 Noriu, broliai, kad žinotumėte, jog ne kartą ketinau atvykti pas jus, — deja, iki šiol vis pasitaikydavo kliūčių, — kad ir jūsų tarpe turėčiau šiek tiek vaisių, kaip ir kitose tautose. 14 Juk aš skolingas graikams ir barbarams, mokytiems ir nemokytiems, 1 Kor 1,23-24; Apd 28,30-31. 15 Štai kodėl mano širdį traukia ir jums Romoje skelbti Evangeliją.

———————

Po pasveikinimo sekė laiškas. Jis prasidėjo padėka. Padėka savo Dievui, asmeniškai patirta malone. Ji pasiekiama tik per Jėzų, Dievo pateptąjį. Povilo padėkos malda reiškėsi ne gražiai skambančiais žodžiais ir posakiais, bet konkrečiais vaizdais Romos surinkimų narių, apie kurių tikėjimą kalbama visoje imperijoje, ir tuose užkampiuose, kuriuose teko Povilui buvoti.

Romos krikščionys galėjo manyti, jog šis Povilas jiems yra visai svetimas, ir jie jokio ryšio su juo neturi. Čia Povilas sako, kad jis prisimena juos visą laiką savo maldose. Tai nėra tik išsireiškimas, diplomatija, kur kartais kai kam reikalinga. Dievas, kuris mato ir girdi maldas ir slaptoje vietoje, yra jo liudininkas, kad taip yra. Šiam Dievui jis tarnauja dvasia, Rom 12,1-2. Geriau — jis Jam gyvena ir skelbia Evangeliją, Jo Sūnaus gerąją naujieną.

Povilas ilgėjosi, troško, atvykti į Romą ir susitikti ten tikinčiuosius. Povilas nebuvo tobulas Dievo tarnas, kaip kai kurie tvirtina, būk Dievas visus planus parengė jam. Povilas daug įvairiausių ir nuostabių vedimų patyrė savo gyvenime ir veikloje. Bet jis ir pats . planavo. Daug atsirasdavo kliūčių. Jis buvo kelis kartus sutrukdytas atvykti į Romą. Povilo tikslas atvykti į Romą buvo, kaip jis čia sako, juos pamatyti ir kiek sustiprinti tikėjime. Povilo supratimu, tas galėjo vykti abipusiu tikėjimo pastiprinimu. Kur Dievo Dvasia veikia tikinčiųjų gyvenime, ten visada yra tikėjimo ir gyvenimo patyrimų: ir tokius kasdieniško gyvenimo patyrimus įmanoma pasidalinti. Povilas, pasaulio masto evangelistas, galėjo daug ką papasakoti apie patyrimą misijos darbe. Taip, jis galėjo, bet jis ir norėjo išgirsti ir pasidžiaugti kitų patyrimais. Povilo tikslas nebuvo skaityti

paskaitą apie misijos darbą, arba sakyti gerai paruoštą pamokslą apie tikėjimą, kas gražu pasiklausyti, bet turėti konkrečių vaisių, atsivertimų, atgimimų. Visų didžiausias dalykas yra matyti veikiančią Dievo Dvasią, kaip Ji pakeičia, atnaujina, jaunus ir senus. Povilas, taip ir kiekvienas krikščionis, ne tik kunigas, yra skolingas skelbti išganančią Evangeliją. Tas traukė Povilo širdį į Romą.

Graikai ir barbarai. Anų laikų išminčiai buvo graikai. Necivilizuotą tautą ir nemokytus žmones graikai laikė barbarais. Anų laikų barbaras turėjo tą pačią reikšmę, ką šiandien — „atsilikęs". Povilas žinojo iš patyrimo, kad Evangelija yra reikalinga, ir ji atgimdo Korinto padugnių iškrypėlius ir Atėnų profesorius.

EVANGELIJOS GALIA, Rom 1,16-17

16 Nesigėdžiu Evangelijos, nes ji yra Dievo jėga išgelbėti kiekvienam tikinčiam, pirma žydui, taip pat ir graikui, Ps 119,46; 1 Kor 1,18-24; Apd 13,46.
17 Joje apsireiškia Dievo teisumas iš tikėjimo į tikėjimą, kaip parašyta: „Teisusis gyvens tikėjimu", Rom 3,21-22; Ab 2,4; Gal 3,11; Žyd 10,38.

———

Evangelijos galia ir tikėjimo teisumas yra viso romėnams laiško esmė. Toliau tą Povilas įvairiais pavyzdžiais ir paaiškinimais tik pagilina.

Apie kai kuriuos dalykus yra lengviau pasakyti kas jie nėra, o ne kas jie yra. Taip yra ir su Evangelijos galia ir tikėjimo teisumu. Dievo išgananti jėga nėra religija — nei evangeliška, nei katalikiška. Ji nėra nei senos, nei modernios pasaulėžiūros; nei filosofinės, nei kitos kokios pakraipos. Nėra atsakymas į gyvenimo klausimus, laimę, pasisekimą, nė į mokymą ir supratimą apie Dievą. Ji nėra panaikinimas įvairių ydų žmogaus pastangomis ir siekimas tikėjimo darbais. Žydai fariziejai turėjo gerus norus įvykdyti dievišką įstatymą. Remiantis Naujuoju Testamentu, galėtume sakyti, jie buvo rimti krikščionys — Entschiedenes Christentum. Bet jie išsigimė į veidmainystę, nes žmogui neįmanoma įgyti išganymo per darbus. Krikščionys evangelikai, skelbdami švarų mokslą ir sakramentus, paskęsta apeigose ir nebepergyvena atsivertimo. Katalikai skelbdami savo

dogmas, nepagrįstas Šventuoju Raštu, grįžta į pagoniją.
Mūsų dienų modernus pasaulio žmogus yra paskendęs materializme ir susirūpinęs technikos atsiekimais, kuris patį žmogų pradeda skandinti teršaluose ir savo paties sukurtoje savęs baimėje. Toks žmogus nebesuvokia Evangelijos esmės ir todėl nusigręžia nuo jos. Evangelija jiems yra be galios, negyva raidė. Evangelija pasireiškė gyvai ir galingai pačiam Povilui prie Damasko vartų. Jį pakeitė iš fariziejo į Jėzaus sekėją ir Evangelijos skelbėją. Jauną studentą dr. Karl Heim, Šveicarijos kalnuose, ūkininkų Biblijos valandėlėje, pakeitė į krikščionišką mąstytoją ir Evangelijos skelbėją. Evangelijoje glūdi dar ta pati galybė, kokia joje buvo Povilo laikais. Ji pakeičia daugybę ir šių dienų mokslininkų, vargšų ir niekšų. Su Evangelijos galia ir tikėjimo pasireiškimu yra panašiai, kaip su skęstančiu žmogumi, kuriam primetama gelbėjimosi priemonė. Jei jis ją ima ir naudojasi — išsigelbsti. Jei ne — nuskęsta. Teoretiškai yra taip. Kai žmogus išgirsta Evangeliją skelbiant, veikiant Šventajai Dvasiai, supranta, kad jis pats negali išsigelbėti, jis tiki Jėzaus kraujo auka, kuris mirė už jį. Taip tikėdamas pergyvena Evangelijos galios pasireiškimą savyje. Žmogus, pergyvenęs Evangelijos galios pasireiškimą, panašiai į Povilo pergyvenimą, panašiai ir gyvena. Jo nebežavi puošmenos, iškilmės, garbė, turtai. Jis nebesiekia galios, valdžios. Toks krikščionis atlieka sąžiningai jam pavestas pareigas, išsimokslinimas ir turtas jo nebesaisto. Jis kalba, liudija, apie Evangelijos išganančią galią. Juk taip ir Povilas darė, laisvas ir suimtas, Jeruzalėje ir Romoje.

DIEVO APREIŠKIMAS, ŽMOGAUS NESUPRATIMAS, Rom 1,18-23

18 Dievo rūstybė apsireiškia iš dangaus už visokią
žmonių bedievystę ir neteisybę, kai teisybę jie užgniaužia
neteisingumu, Rom 2,5,8-9; Žyd 10,26; Iz 66,15. 19 Juk tai,
kas gali būti žinoma apie Dievą, jiems aišku, nes Dievas
jiems tai leido suprasti, Apd 14,17; 17,24-28. 20 Jo
neregimosios ypatybės — Jo amžinoji galybė ir dievystė —
nuo pat pasaulio sukūrimo aiškiai suvokiamos protu iš Jo
kūrinių, taigi jie nepateisinami, Ps 104; Iz 40,26; Job 37,38;

Ps 19,2; Žyd 11,3. 21 Pažinę Dievą, jie Jo kaip Dievo negarbino ir Jam nedėkojo, bet paklydo mintimis, ir neišmani jų širdis aptemo, Ef 4,18; Apr 14,7. 22 Besigirdami esą išmintingi, tapo kvaili, Jer 10,14; 1 Kor 1,20. 23 Jie netgi išmainė nenykstančiojo Dievo šlovę į nykstančių žmogaus, paukščių, keturkojų bei žliužų atvaizdus, 5 M 4,15-19; Ps 106,20; 1 Tes 4,5.

———————

Dievo apsireiškianti rūstybė iš dangaus dėl žmonių bedievybės ir neteisybės. Daugybė žmonių netiki Dievo rūstybe. Kodėl? Todėl, kad jau virš pusantro šimto metų evangelikų teologai pradėjo Šventąjį Raštą kritikuoti. Pradžioje gana švelniai, o toliau vis daugiau. Šiandien jau net kalba apie mirusį Dievą. Jie aiškina, kad Dievas yra meilė. Jis negali bausti. Jis supranta mūsų silpnybes. Taip mokydami, visai nesiremia nei Šventuoju Raštu, nei sveiku protu. Šventasis Raštas labai daug kalba Senajame ir Naujajame Testamente apie Dievo rūstybę, bausmę, Mt 25,31-46. Kur yra valstybė, kuri savo piliečių nebaustų už nusikaltimus? Jei tokia būtų, ji greitai žlugtų. Prie Lietuvos-Lenkijos žlugimo labai daug prisidėjo neturėjimas gerų įstatymų. Kai buvo įvesta veto teisė, nebebuvo įmanoma pravesti įstatymų. Ar gali būti pavyzdinga šeima be susiklausymo? Teisingai Liuteris sakė, kad teologai tiek nežino apie Dievą, kiek vargšas batsiuvys apie odą, iš kurios jis siūva batus, o įsivaizduoja, kad jie žino visą Dievo valią bei Jo planus.

Šventasis Raštas aiškiai kalba apie Dievo rūstybę. Čia apaštalas mini bedievybę ir neteisybę, dėl ko pasireiškia Dievo rūstybė. Galėtume sakyti — bedievybė yra nusikaltimas prieš Dievą, o neteisybė prieš žmogų — artimą. Kurie tą tiesą užgniaužia, tie suniekšėja. Mūsų laikų mokslininkai, istorikai ir psichologai, užtektinai yra įrodę, kad tikėjimas Dievu yra prigimtas žmogui. Nesvarbu ar žmogus yra primityvus (Adomo laikų), ar 20-jo amžiaus mokslininkas. Tą Povilas aiškiai suvokė ir teisingai sakė: „Dievas jiems tai aiškiai leido suprasti". Čia Povilas pabrėžia Dievo pažinimą iš pasaulio sukūrimo. Pasaulio

sukūrimui turėjo būti kokia nors pirminė priežastis, arba išmintingas kūrėjas. Mes šiandien daugiau žinome apie visatą, negu kad Povilas žinojo. Bet mūsų žinojimas ir sugebėjimas toks menkas yra, kad žmogus vos tik mėnulį pasiekė. Būtų galima palyginti, kad kai žmogus pirmą kartą priėjo prie jūros ir jos vandenyje sušlapino savo kojas, jis tada pasiekė daugiau jūros ištyrimui, negu dabar žmogus pasikeldamas nuo žemės į erdvę visatos ištyrimui. Tą pasiekti žmogui reikia daug išminties ir pastangų. Tačiau yra tokių kvailių tų „išminčių", kad vienas net drįso sakyti, jis skraidęs po erdvę ir niekur Dievo nematęs.

Nusikaltimas, negarbinti Dievo tinkamai, veda prie visiško Jo negarbinimo. Povilas aiškiai suprato, kad žmonės, atmetę gyvojo Dievo garbinimą, pradėjo garbinti žmogaus, paukščių, keturkojų bei šliužų atvaizdus. Visur tas buvo: Efeze, Korinte ir pasaulio mokslo centre, Atėnuose. Ar kai kuriose krikščioniškose bažnyčiose nėra panašaiai? Vardas yra krikščioniškas, bet kiek ten yra tikrojo Dievo garbinimo dvasios ir tiesos? Net Jėzaus paveikslai piešiami labai iškraipyti, panašūs į pamišėlį, kad išskirti Jį iš kitų žmonių. Dievo atvaizdas, nors retai kur piešiamas, bet galvosenoj, mintyse sudarytas, dažnai labai suprantamas, žmogiškas. O Jis yra amžinoji galybė ir dievybė. Žmogus neįsidės Jo į savo krepšį ir nenešios, savo mintimis nesupras. Senajame Testamente pranašai izraelitams prikiša netikrą Dievo garbinimą. Išrinktoji tauta tapo panaši pagoniškoms, dėl stabų garbinimo. Krikščionys tampa panašiais pagonims ir ateistams savo filosofija ir elgsena.

ŽMOGAUS SUNIEKŠĖJIMAS, Rom 1,24-32

24 Todėl Dievas per jų širdžių geismus atidavė juos neskaistumui, taip kad jie patys suteršė savo kūnus, Apd 14,16. 25 Jie gi Dievo tiesą iškeitė į melą ir lenkėsi bei tarnavo kūriniams, o ne Kūrėjui, kuriam šlovė per amžius. Amen! 26 Todėl Dievas paliko juos gėdingų aistrų valiai. Jų moterys prigimtinius santykius pakeitė priešingais prigimčiai, 3 M 18,23. 27 Panašiai ir vyrai, pametę prigimtinius santykius su moterimis, užsigeidė vienas kito, ištvirkavo vyrai su vyrais, ir gavo taip savo nuklydimo

atpildą, 3 M 20,13; 1 Kor 6,9. 28 Kaip jie nesirūpino tikrai pažinti Dievą, taip Dievas leido jiems vadovautis netikusiu išmanymu ir daryti, kas nepridera, 3 M 18; Gal 5,19-21; Ef 5,3-4. 29 Todėl jie pilni visokio neteisumo, piktybės, godulystės ir piktumo, pavydo, žudynių, nesantaikos, klastingumo, paniekos, apkalbų. 30 Jie — Dievo nekenčiami šmeižikai, akiplėšos, išpuikėliai, pagirūnai, išradingi piktadariai, neklausantys tėvų, Tt 3,2-4, 31 neprotingi, neištikimi, be meilės, negailestingi. 32 Jie, nors žino Dievo sprendimą, jog visa tai darantys verti mirties, bet ne tik patys taip daro, o palaiko taip darančius.

———

Dievas sutvėrė žmogų panašų į save, o žmogus suprato ir įsivaizdavo Dievą panašų į save. Jis, garbindamas Dievą, pradėjo garbinti pats save. Žmogus tiek suniekšėjo, kad, vietoje Dievo, pradėjo garbinti (daryti atvaizdus) keturkojus ir kitus gyvius. Taip žmogus iškeitė Dievą į tvarinius. Už šitą iškeitimą Dievą į kūrinius, Dievas leido žmogui eiti jo pasirinktu keliu. Tai ne Dievo, bet žmogaus kaltė. Jei gydytojas nustato ligą, pataria ligoniui tinkamai gydytis ir vartoti vaistus, o jei ligonis to nedaro ir nepasveiksta, tai nėra gydytojo kaltė, bet ligonio.

Žmogus negarbindamas tinkamai Dievo taip sunieksėjo, kad garbino stabus. Tą darė ir daro ne tik tamsuoliai, bet ir išminčiai, vadai. Taip jie nustoja savigarbos ir tampa niekšais. Mūsų literatūroje vyrauja niekam verti romanai. Jie nemoko žmonių kilnumo, bet sunieksėjimo.

Čia Povilas daugybę nusikaltimų vadina vardais. Pirmas iškrypimas minimas — lytinis aistrų iškrypimas. Lytinis gyvenimas yra šventas, didingas, kaip pati gyvybė. Bet ką žmogus daro iš jo? Žmogus daro tokį iškrypimą, kad daugybė visai nebepergyvena meilės, bet tik aistrą. Taip lytinis gyvenimas yra išniekinamas.

Žmogus, negarbindamas tinkamai Dievo, nustoja dieviško kilnumo, pradeda vadovautis ir elgtis pagal savo išmanymą, Dievą garbinti ir santykiauti su žmonėmis. Kas mūsų laikais nežino alkoholio, narkotikų ir tabako kenksmingumo. Tačiau jų vartojimas klesti. Juos vartoja net

turintieji daktarų, kunigų ir profesorių titulus. Čia suminėta dešimtys blogybių. Žmonės žino, kad taip darydami kenčia kiti ir jie patys, o visgi patys tai daro ir net kitus skatina daryti. Taip žmogus suniekšėjęs.

NUSIKALTIMAI NEPATEISINAMI, Rom 2,1-11
1 Esi nepateisinamas, kas bebūtumei, žmogau, kuris
mėgsti smerkti kitus. Juk smerkdamas kitus, pasmerki save,
nes ir pats tai darai, už ką teisi, Rom 14,10; Mt 7,2; Jn 8,7. 2
O mes žinome, kad Dievas teisingai teis tuos, kurie tokius
nusikaltimus daro. 3 Nejaugi manai, žmogau, pats taip
darydamas ir teisdamas taip darančius, išvengsiąs Dievo
teismo? 4 Kaipgi drįsti niekinti gausumą Jo gerumo,
pakantumo ir kantrumo? Ar nesupranti, kad Dievo
gerumas skatina tave atsiversti? 2 Pt 3,9-15. 5 Deja, savo
užkietėjimu bei neatsiverčiančia širdimi tu pats sau kaupi
rūstybę Dievo rūstybės ir teisingo teismo apsireiškimo
dienai. 6 Jis gi kiekvienam atmokės už jo darbus, Jer 17,10;
Mt 16,27; 2 Kor 5,10; Jn 5,29; Mt 25,43; 13,43: 7 tiems, kurie
ieško šlovės, garbingumo ir nemirtingumo, ištvermingai
darydami gera, — amžinuoju gyvenimu, — 8 o išpuikėliams,
kurie neklauso tiesos, bet yra pasidavę neteisumui, —
pykčiu ir rūstybe, 2 Tes 1,8-9; Jn 3,36. 9 Sielvartas ir
suspaudimas kiekvienam žmogui, kuris daro bloga, pirma
žydui, taip pat ir graikui, Rom 1,16; 3,9. 10 Ir šlovė, pagarba
bei ramybė kiekvienam, kuris daro gera, pirma žydui, taip
pat ir graikui. 11 Juk Dievas nėra šališkas, Apd 10,34; 1 Pt
1,17; 1 Sam 16,7.

Visi žinojo ir žino, kad minėti dalykai, 1,26-32, yra nusikaltimas. Betgi daugelis kaltina tik kitus. Žydai teisia pagonis, krikščionis žydus, evangelikai katalikus, surinkimininkai bažnyčių žmones ir t.t. Povilas sako, nesvarbu kas tu esi, jei nusikalsti — būsi pasmerktas. Daugelis pasiteisina, kad Dievas jiems yra malonus, nebaudžia jų. Dievo pakanta laukia, duoda laiko, apsispręsti, atsiversti. Jei to nedarai, kaupi Dievo rūstybę. Ateis skirtoji teismo diena. Tada Dievas teis kiekvieną pagal jo darbus, o ne

pagal jo vardą ar užimamą vietą. Dievas nėra šališkas, bet teisus.

SVARBU KLAUSYTI SĄŽINĖS BALSO, Rom 2,12-16

12 Visi, kurie nusidėjo, neturėdami įstatymo, pražus be
įstatymo, o visi, kurie nusidėjo, turėdami įstatymą, bus
nuteisti pagal įstatymą. 13 Ne įstatymo klausytojai teisūs
Dievo akyse, bet įstatymo vykdytojai teisiais pripažįstami,
Jok 1,22-25; Mt 7,21; Jn 13,17; 1 Jn 3,7. 14 Kai jokio
įstatymo neturintys pagonys iš prigimties vykdo įstatymo
reikalavimus, tada jie — neturintys įstatymo — yra patys
sau įstatymas, Apd 10,35. 15 Jie įrodo, kad įstatymo
reikalavimai įrašyti jų širdyse, ir tai liudija jų sąžinė bei
mintys, kurios tai kaltina, tai teisina viena kitą, Rom 1,19-
22,32; Žyd 8,10; Jer 31,33. 16 Aną dieną Dievas per Jėzų
Kristų teis žmonių slėpinius, kaip sako mano Evangelija, 1
Kor 4,5; 2 Kor 5,10.

———

Pagonys, žydai, krikščionys. Kiekvienas žmogus, pagonis ir ateistas, turi sąžinę. Nors nė vienas neįstengia pažadinti tikrai sąžinės, bet nė vienas ir negali nutildyti jos. Įmanoma sąžinės balsą nuslėpti nuo artimųjų ir mylimųjų, bet ne nuo Dievo. Sąžinė yra nepaperkamas liudininkas. Sąžinė pas daugelį yra sužeista, nepažadinta, serganti. Žydai turi daugiau negu pagonys. Jie turi sąžinę ir Dievo duotą apreikštą, įstatymą. Krikščionims duota dar daugiau. Jie žino Evangeliją, pasiūlytą malonę per Jėzų. Kiekvienas žmogus žino, kad jis yra atsakingas už savo darbus. Kiekvienas bus teisiamas. Teisėjas bus Jėzus. Jis žino visus žmogaus slėpinius ir pagal juos teis.

ŽYDAI NETURI PIRMENYBĖS, Rom 2,17-24

17 Tu vadiniesi žydas, remiesi įstatymu ir giriesi Dievu,
Fil 3,4-6. 18 Tu pažįsti Dievo valią ir, įstatymo pamokytas,
išmanai, kas geriau, Fil 1,10; Rom 12,2. 19 Esi įsitikinęs,
galįs būti aklųjų vadas, šviesa esantiems tamsoje, Mt 15,14;
Lk 6,39, 20 neišmanančių mokytojas, kūdikių auklėtojas,

turįs įstatymo pažinimo ir tiesos žinojimą, 2 Kor 10,13, 21 tai kodėl gi tu, mokydamas kitus, nepamokai pats savęs? Kodėl, įkalbinėdamas nevogti, pats vagi? Ps 50,16-21; Mt 23,3-4; Jn 8,7. 22 Skelbdamas nesvetimauti, pats svetimauji? Bodėdamasis stabais, pats apiplėši šventoves? 23 Giriesi įstatymu, o paniekini Dievą, laužydamas įstatymą? Gal 2,18; Jok 2,11. 24 Juk parašyta: „Dėl jūsų piktžodžiauja Dievo vardui pagonys", Iz 52,5; Ez 36,20-23.

Ką Povilas čia rašė, rašė iš patyrimo. Jis visa tai buvo pats pergyvenęs. Žydai turėjo rašytą įstatymą. Juo remdamiesi turėjo Dievo pažinimą, suprato Dievo ir tikėjimo esmę. Pagonys tą jautė. Todėl tiek daug prozelitų iš jų buvo. Žydai jautėsi esą aklųjų vadai, šviesa tamsoje, auklėtojai ir mokytojai. Bet be Evangelijos ir Šventosios Dvasios veikimo jie turėjo tik įstatymo pažinimo ir tiesos formą, o ne esmę, branduolį. Čia Povilas nekalba apie pavienius žydus, bet bendrai apie tikėjimą be Evangelijos. Kai Jėzus liepė mesti akmenį į nusidėjėlę, kuris yra be nuodėmės, jie visi išsivaikščiojo. Jie šventovių neplėšė, bet Jėzus apie jų pačių šventovę sakė, kad ji yra žmogžudžių lindynė. Kur atgimimas neskelbiamas, Šventoji Dvasia neveikia ir žmonių neatnaujina; krikščioniška bažnyčia stovi ant to paties pagrindo, kaip žydai.

APIPIAUSTYMAS, Rom 2,25-29

25 Apipiaustymas naudingas, jei vykdai įstatymą. O jeigu esi įstatymo laužytojas, iš apipiaustymo virsti neapipiaustytu, Jer 4,4; 1 Kor 7,19. 26 Taigi, kai neapipiaustytasis laikosi įstatymo reikalavimų, argi jo neapipiaustymas nebus įskaitytas apipiaustymu? Gal 5,6; Kol 2,11. 27 Tuo būdu pagal gymį neapipiaustytas, bet vykdantis įstatymą pasmerks tave, kuris laužai įstatymą, turėdamas jo raidę ir apipiaustymą. 28 Ne tas yra tikras žydas, kuris viešai laikomas žydu, ir ne tas tikras apipiaustymas, kuris išoriniu būdu atliktas kūne, Rom 9,6; Mt 3,9; Jn 8,39. 29 Tiktai tas yra žydas, kuris toksai viduje, ir tiktai tada yra apipiaustymas, kai širdis apipiaustyta dvasia, o ne pagal raidę. Tokiam ir šlovė ne nuo žmonių, bet

nuo Dievo, 5 M 30,6; Fil 3,3; Kol 2,11.

Apipiaustymas žydams buvo sakramentas, bažnyčios narystė. Sakramentai yra reikalingi. Bet jie magiškai neveikia. Kur nesutampa žodis su veiksmu, kalbėjimas su gyvenimu, ten nėra atnaujinimo, Šventosios Dvasios veikimo. Įmanoma tapti bažnyčios nariu, bet tai nėra būti Dievo vaiku. Vaikystė įgyjama tik vidujiniu „apipiaustymu", veikiant Šventajai Dvasiai. Tai pasiekiama tikėjimu, o ne apeigomis.

DIEVO IŠTIKIMYBĖ, Rom 3,1-8

1 Koks tada pranašumas būti žydu arba kokia nauda iš
apipiaustymo? 2 Visokeriopas! Pirmiausia, tas, kad jiems
patikėtas Dievo žodis, Rom 9,4; 5 M 4,7-8; Ps 147,19-20. 3
Jei kai kurie tapo neištikimi, — negi jų neištikimybė
panaikins Dievo ištikimybę? Rom 9,6; 11,29; 2 Tim 2,13. 4
Nieku būdu! Dievas lieka teisingas, o „kiekvienas žmogus
— melagis", kaip parašyta: „Kad būtumei pripažintas teisus
savo žodžiuose ir laimėtumei, kai esi teisiamas", Tit 1,2; 4 M
23,19; Ps 33,4; 51,6; 116,11; Jn 3,33. 5 Jei mūsų neteisumas
iškelia Dievo teisingumą, — ką gi sakysime? Gal Dievas
neteisus, rūsčiai bausdamas? Kalbu, kaip žmonėms įprasta,
Rom 9,14. 6 Nieku būdu! Kaip tada Dievas begalėtų teisti
pasaulį? 1 M 18,25; Iz 11,3-4. 7 Bet jeigu Dievo tiesa per
mano melagystę tik skaidriau nušvito Jo garbei, tai kam dar
teisti mane, kaip nusidėjėlį? 8 Gal jau imkime ir darykime
bloga, kad išeitų gera, — kaip esame šmeižiami ir kaip kai
kurie sako mus skelbiant? Šitokie tikrai smerktini, Rom 6,1-2.

Jei įstatymas ir sakramentai neturi vertės, tad ar iš viso žydai (krikščionys) turi dar kokią pirmenybę? Atsakymas: „Įvairiopą!" Pirmiausia, Dievo žodį. Daugiau yra pasakyta 9,4-5. Žodis patikėtas vargšams žydams. Žodis turi reikšmės visam pasauliui, dabarčiai ir amžinybei. Graikai buvo išminčiai, romėnai — galiūnai. Jų garbė praėjo. Dievo žodis reikšmės nenustojo. Nors dalis žydų netikėjo; savo netikė-

jimu, jie Dievo ištikimybės nepanaikino. Daug daugiau, visi žmonės yra melagiai, bet ne Dievas. Jau pirmieji žmonės kaltino Dievą: „Ta moteris kalta, kurią man davei". Visą laiką buvo ir yra žmonių, kurie sako: „Kaip Dievas gali tą leisti?" Pirmųjų žmonių nepaklusnumas iškėlė Dievo tiesą. Taip įvyko, kaip Dievas sakė. Jie tapo nubausti. Kai kurie kaltina Dievą, sakydami: „Jis viską žinojo ir žino, ir gali! Tad kodėl Jis dar įspėja ir baus!" Tokie žmonės leido paskalas, kad Povilas mokąs: „Darykime bloga, — Dievas padarys visa gera!" Toks žmonių galvojimas, visą kaltę suversti Dievui, yra tikrai smerktina.

VISI YRA NUSIKALTĘ, Rom 3,9-20

9 Tai ką gi? Ar mes turime primenybę? Visai ne! Juk jau
įrodėme, kad žydai, ir pagonys — visi yra nuodėmės
valdžioje, Rom 1,18-2,24; Gal 3,22, 10 kaip parašyta: „Nėra
teisaus, nėra nė vieno, Ps 14,1-3; 53,2-4. 11 Nėra
išmanančio, nėra kas Dievo ieškotų. 12 Visi paklydo, visi
nuėjo vėjais; nėra kas darytų gera, nėra nė vieno! Pam 7,21.
13 Jų gerklė — atviras kapas; savo liežuviais jie raizgė
klastas, gyvačių nuodai po jų lūpomis, Ps 5,10; 140,4. 14 Jų
burna pilna keiksmo ir kartumo, Ps 10,7, 15 jų kojos eiklios
kraują pralieti, Iz 59,7-8; Pat 1,16, 16 jų keliais skuba
griovimas ir skurdas. 17 Jie nepažino taikos kelio, 18 ir
nestovi prieš jų akis Dievo baimė", Ps 36,3. 19 Mes gi
žinome, jog įstatymo reikalavimai paskelbti tiems, kurie yra
įstatymo valdžioje, kad visos burnos užsičiauptų ir visas
pasaulis pasirodytų atsakingas prieš Dievą, Rom 7,7; Gal
3,22, 20 nes įstatymo darbais Jo akivaizdoje nebus
nuteisintas nė vienas žmogus. Per įstatymą tik pažįstame
nuodėmę, Rom 3,28; 4,5; 11,6; Ps 143,2; Gal 2,16; Ef 2,8;
Apd 15,11.

———

Žydai yra nusikaltę pagal rašytą įstatymą, pagonys pagal sąžinę. Ne tik visi yra nusikaltę, bet visi yra nuodėmės valdžioje. Vieni yra padarę labai daug ir didelių nusikaltimų, kiti maža ir mažų. Kas yra baisiausia, visi randasi nuodėmės valdžioje, vergijoje. Dauguma tai nežino. Dievas kiekvienam davė vienokį ar kitokį įstatymą, rašytą

ar į širdį įdiegtą, kiekvieną pastatė ant tikro kelio. O visi paklydo! Iki šiol, šiame laiške, Povilas kalbėjo tik apie pavienius nusikaltimus, bet čia 9 skirsnelyje apie nuodėmės (amartia) valdžią. Atskirų nusikaltimų įmanoma išvengti, bet valdžia paliečia visus, kiekvieną. Tą Povilas įrodo ne savo pamokymais, bet Šventuoju Raštu, kuris buvo visų žydų ir krikščionių pripažintas ir priimtas. Šventojo Rašto ištraukos daugiausia imtos iš psalmių. Šventojo Rašto ištraukas Povilas ėmė ne iš hebrajų, bet iš graikų (septugintos) vertimo. Kai kurios jų yra pakartotos labai laisvai, nesilaikyta raidės. Jis tai darė ne todėl, kad nežinojo gerai Šventojo Rašto, bet norėdamas aiškiai ir suprantamai išreikšti Šventojo Rašto prasmę.

Taigi, nėra nei vieno ir nei vienintelio teisaus. Jei būtų buvęs nors vienas, Dievas jį būtų suradęs, kaip Jis surado Nojų arba Jobą. Net ir Povilas pats ne tik paklydęs buvo, bet ir skubėjo kraują pralieti. Per įstatymo darbus nėra nė vieno išgelbėto, bet tik per tikėjimą. Įstatymo peržengimas kiekvienam užkemša burną, parodo jį nusikaltusį. Įstatymas nenuteisina, bet tik parodo nusikaltimą.

DIEVIŠKAS NUTEISINIMAS TIKĖJIMU, Rom 3,21-31

21 Bet dabar, nepriklausomai nuo įstatymo, pasireiškė
Dievo teisumas, kurį paliudijo įstatymas ir pranašai, Rom
1,17; Apd 10,43. 22 Tai Dievo teisumas, tikėjimu į Jėzų
Kristų, duodamas visiems tikintiesiems. Nėra jokio skir-
tumo, Fil 3,9; 2 Kor 5,21; 1 Jn 1,8, 23 nes visi nusidėjo ir
stokoja Dievo garbės, Rom 9,19; 5,2, 24 o nuteisinami
dovanai Jo malone dėl Kristaus Jėzaus atpirkimo, Rom 5,1;
Ef 2,8-9; Apd 13,38-39; Tit 3,7. 25 Dievas Jį paskyrė
permaldavimo priemone (malonės krasia), veikiančia per
tikėjimą Jo kraujo galia. Jis parodė savo teisumą tuo, kad
nenubaudė už nuodėmes, padarytas anksčiau, 3 M 16,5-15;
Žyd 4,16; Ef 1,7, 26 dieviškojo kantrumo laikais, ir parodė
savo teisumą dabartiniu metu, pasirodydamas esąs teisus ir
nuteisinantis tą, kuris tiki Jėzų, Rom 8,3-4; Iz 53,4-6. 27 Kur
tada pagrindas girtis? Jis atmestas. Kokiu įstatymu? Darbų?
Ne, bet tikėjimo įstatymu, Rom 8,2; 1 Kor 1,29-31. 28 Mes

laikomės nuomonės, kad žmogus nuteisinamas tikėjimu, be įstatymo darbų, Gal 2,16; Apd 13,38-39. 29 Argi Dievas — tiktai žydų Dievas? Ar Jis nėra ir pagonių? Taip, ir pagonių, Rom 9,24; 10,12, 30 nes tėra vienas Dievas, kuris per tikėjimą nuteisins apipiaustytus (žydus) ir per tikėjimą nuteisins neapipiaustytus (pagonis), Rom 4,11-12; Gal 3,8. 31 O gal tikėjimu panaikiname įstatymą? Nieku būdu! Priešingai, mes įstatymą patvirtiname, Rom 6,15; 4,3; 8,4; Mt 5,17; Jok 2,14.

———

Labai suglaustai apie šią sąvoką sakoma: žmogui nebuvo įmanoma išpildyti įstatymo, tad Dievas siuntė Jėzų. Jis išgelbėjo žmoniją savo auka, auka ant kryžiaus. Mes esame išgelbėti, jei Jį tikime. Dieviškasis teisumas yra toks didingas, kad apie jį reikia pakalbėti plačiau. Povilas aiškino, kad įstatymo pildymu ne vienas ir nei vienintelis žmogus nėra išgelbėtas. Taigi, kiekvienas yra nusikaltęs ir turėtų būti pasmerktas pražūčiai, kaip kiekvienas miršta, be išimties. Nuostabu, dievišku teisumu žmogus yra išgelbėtas per tikėjimą į Jėzų Kristų. Dieviško teisumo sąvoka išaiškinti neužtenka, ją reikia kiekvienam pergyventi. Tai yra Dievo dovana, Jo sutikimas, kuris žmogaus visą esybę pakeičia. Tai yra asmeniškas pergyvenimas, atnaujinimas, atgimimas, išgelbėjimas, išganymas. Žmogus pamato visišką savo prapuolimą ir pajunta dievišką nuteisinimą, nuodėmių atleidimą, priėmimą, džiaugsmą, garbinimą. Nuo akių nukrenta neteisumo uždanga, sušvinta Evangelija. Yra panašiai, kaip Povilas pats tai pergyveno prie Damasko. Iš Kristaus persekiotojo tapo Jo skelbėju, iš fariziejo — krikščioniu! Apie meilę, kuri pasireiškia žmonių šridyse, rašė, rašo ir rašys poetai. Bet kas meilę tikrai išaiškins? Taip ir gyvybę visi mato pavasarį pasireiškiant. Kiekvienas esame gimę. Bet ar gyvybę kas išaiškins? Dvasinio gyvenimo pradžia yra tokia slepininga, dieviškasis nuteisinimas toks didingas, kad angelai geidžia į tai žiūrėti ir suprasti, 1 Pt 1,12; Lk 15,10.

Šitas dieviško nuteisinimo aktas neįvyksta atliekant krikščioniškas apeigas. Jis įvyksta tik tada, kai Dievas suteikia malonę tai suprasti ir patirti, Jn 1,12. Kas tiki Dievo

žodžio ir sakramentų magišku veikimu, tas nusigręžia nuo Evangelijos.

Per įstatymą nebuvo įmanoma tapti išgelbėtu. Dabar prasidėjo nauja gadynė, išgelbėjimas Dievo teisumu per tikėjimą. Kai fariziejui Povilui nukrito uždanga nuo akių, jis pamatė, kad apie šį dievišką teisumą kalba visas Šventasis Raštas: įstatymas ir pranašai. Dieviškasis teisumas yra toks, kad jis reikalauja išpildyti įstatymą tobulai. Dievas nejuokauja su įstatymu, kaip daugybė valdovų. Jie išleidžia įstatymus savo valdiniams, o patys sau daro išimtis. Dievas nedarė ir nedaro išimties sau. Jis reikalavo Jėzui, savo Sūnui, mirties, Lk 9,22. Dievas nedaro išimčių jokiam žmogui. Jis reikalauja atsivertimo ir tikėjimo į Jėzaus kraujo auką.

Jėzus yra vadinamas įvairiais vardais: Pažadėtasis vaisius, 1 M 3,15, Dievo Avinėlis, Jn 1,9, Vyriausias vyskupas, Žyd 9,11-14. Čia Jis vadinamas Malonės krasia, 2 M 25,17-22; 3 M 16. Kuris tikėjimu pažvelgia į Jėzaus auką ant kryžiaus, tas tampa išgelbėtas tą pačią valandą. Jėzus yra vienintelis Išgelbėtojas visais laikais. Jis yra vienintelis Išganytojas visiems — žydams ir pagonims. Skirtumas yra tarp įvairių tautų, o ypač Izraelio tautos. Apie ją Povilas kalbės vėliau, Rom 11. Skirtumas yra ir tarp kiekvieno žmogaus. Bet visiems yra bendra: kiekvienam reikalingas išganymas — niekšui ir geriausiam moralistui. Išganymas įgyjamas tik iš Dievo malonės per tikėjimą į Jėzų.

DARBAI AR TIKĖJIMAS? Rom 4,1-8

1 O ką sakysime gavus Abraomą — mūsų protėvį pagal
kūną? Iz 51,2; Jok 2,21. 2 Jei Abraomas būtų buvęs
nuteisintas darbais, jis turėtų kuo pasigirti, tik, žinoma, ne
Dievui, 1 Kor 1,31. 3 Bet ką sako Raštas? „Abraomas
įtikėjo Dievu, ir tai jam buvo įskaityta teisumu", 1 M 15,6;
Gal 3,6; Jok 2,23. 4 Tam, kuris dirba, atlyginimas
nelaikomas malone, bet prievole, Rom 11,6; Mt 20,7-14. 5
O tam, kuris nedirba, bet tiki tuo, kuris nuteisina bedievį, jo
tikėjimas įskaitomas jam teisumu, Rom 3,26-28. 6 Taip ir
Dovydas skelbia palaiminimą žmogui, kuriam Dievas be

darbų įskaito teisumą, Ps 32,1-2. 7 „Palaiminti, kurių nusikaltimai atleisti, kurių nuodėmės uždengtos; 8 palaimintas žmogus, kuriam Viešpats nuodėmės neįskaito!" Mt 22,43; Apd 2,30.

———————

Žmogaus prigimtis yra save iškelti, pasigirti. Todėl ir visos žmonių įsteigtos tikybos remiasi darbais, užsitarnavimu, gero darymu, maldomis, aukomis. Šventojo Rašto, Dievo apreikštą ir įsteigtą tikybą, žmonės atskiedžia savo dogmomis ir padaro siekiančią darbų. Šventojo Rašto tikyba yra Dievo apreiškimas, leidimas patirti begalinę Dievo malonę. Jau Senasis Testamentas kalba apie nuteisinimą per tikėjimą. Dievas apsireiškė Abraomui. Abraomas tikėjo, išvyko į nežinomą kraštą, gavo pažadėjimą. Iš to kilo žydų giminė, tauta. Dievas apsireiškė Mozei. Jis tikėjo Dievu. Per jį izraelitai išvyko iš Egipto ir atvyko į pažadėtąją žemę. Izraelio tauta gyveno tikėjimu į Dievą. Tą liudija tautos istorija. Bet fariziejai, aiškindami Šventąjį Raštą, iškėlė asmenų nuopelnus. Tą darė ir fariziejus Saulius. Bet kai jis pats pergyveno atgimimą, jis tapo visai nauju žmogumi. Nuo tada jis suprato Šventąjį Raštą, kaip Dievo apreiškimą, kurį žmogus pergyvena tikėjimu. Iš tikėjimo kyla tikėjimo darbai.

Čia Povilas rodo du žymiausius asmenis Senojo Testamento, Abraomą ir Dovydą. Jie iškilo ne savo darbais, bet tikėjimu. Žydai gyrėsi Abraomu. Jėzus jiems atsakė, kad jų tėvas yra ne Abraomas, bet velnias, Jn 8,44. Dovydas patyrė atleidimą ir tada džiaugėsi ir šlovino Dievą už tai, Ps 32,1-3.

Panašiai yra Naujojo Testamento ir surinkimo istorijoje. Naujojo Testamento surinkimas (bažnyčia) iškilo iš tikėjimo į prisikėlusį Jėzų. Reformacija iškilo, kai išsigandusi ir nerami Liuterio siela patyrė ramybę ir nuteisinimą per tikėjimą. Pabudimo sąjūdžiai, pietistai ir laisvosios bažnyčios, atsirado, kai, patyrę išganymą, evangelistai skelbė patirtą nuteisinimą per tikėjimą. Kurie neskelbia patirto išganymo, jie iškelia žmogaus nuveiktus darbus. Jie nepastebi, kad tie darbai kilo tik po to, kai tie žmonės patyrė

tikėjimą. Tad ne tiems žmonėms pridera gyrius, bet Dievui, kuris tą tikėjimą jiems dovanojo ir suteikė galią vykdyti darbus. Evangelijos esmė yra ta, kad Dievas leidžia žmonėms pergyventi išganymą — nuteisinimą. Iš to randasi darbai. Kurie neskelbia patiriamo išganymo, jie reikalauja daryti darbus, siekti aukštos moralės. Tokiame skelbime nėra pasireiškiančios dieviškosios galios.

APEIGOS AR ŠIRDIES PAKEITIMAS, Rom 4,9-12

9 Ar šis palaiminimas taikomas tik apipiaustytiesiems, ar taipgi neapipiaustytiesiems? Mes sakėme, kad Abraomui tikėjimas įskaitomas teisumu. 10 Kokiu būdu? Jam esant apipiaustytam ar dar prieš apipiaustymą? Ne po apipiaustymo, bet prieš tai. 11 Jis gavo apipiaustymo žymę, kaip antspaudą tikėjimo teisumo, kurį turėjo, būdamas dar neapipiaustytas. Tuo būdu jis tapo tėvu visiems tikintiesiems iš neapipiaustytųjų tarpo, kad ir jiems būtų įskaitytas teisumas, 1 M 12,3; 17,10-11; Gal 3,7-8, 12 ir tėvu tiems apipiaustytiesiems, kurie ne tik apipiaustyti, bet ir vaikšto pėdomis mūsų tėvo Abraomo, kuris tikėjo, būdamas dar neapipiaustytas, Mt 3,9; Jn 8,39.

————

Abraomas buvo pagonis, kaip ir kiti anų laikų tos žemės gyventojai ir jo giminaičiai. Abraomas pergyveno Dievo šaukimą ir pakluso Dievui. Jam pasenus, Dievas įsakė apipiaustymą jam ir jo ainiams. Abraomą įgalino paklusti Dievui ne apipiaustymas, bet patirtas tikėjimas prieš daugelį metų. Tai kam dar apipiaustymas? Tikėjimas buvo esmė, kuri suteikė galią paklusti Dievui ir kasdieniniame gyvenime įgyvendinti. Apipiaustymas buvo, lyg antspaudas, tvirtinantis sudarytąją sutartį. Rabinai taip apėjo tikėjimo esmę, kad iškilo apipiaustymas. Ne tikėjimas, bet apipiaustymas tapo žydo pažymys išrinktajai tautai. Čia Povilas logiškai ir istoriniai įrodė, kad nuteisinimo esmė yra ne apipiaustymas, bet tikėjimas. Tad Abraomas yra žydų ir pagonių tikėjimo tėvas. Ar ne panašiu būdu krikščionys apeina tikėjimo esmę apeigomis ir sakramentais? Tikėjimas be patyrimo yra filosofija, o ne išganantí jėga!

ĮSTATYMAS AR TIKĖJIMAS? Rom 4,13-17

13 Ne įstatymu buvo paremtas Abraomui arba jo
palikuonims duotas pažadas, kad paveldės pasaulį, bet
tikėjimo teisumu, 1 M 18,18; 22,17-18; Gal 3,16-18; Žyd
11,8. 14 Jei paveldėtojai tebūtų tie, kurie remiasi įstatymu,
tai tikėjimas būtų nereikalingas, o pažadas netektų vertės.
15 Juk įstatymą lydi (baudžianti) rūstybė, o kur nėra
įstatymo, ten nėra nė nusižengimo, Rom 3,20; 5,13; 7,8-10.
16 Taigi paveldėjimas priklauso nuo tikėjimo, kad tikrai
būtų iš malonės ir pažadas būtų tikras visiems palikuonims,
ne tik tiems, kurie remiasi įstatymu, bet ir tiems, kurie turi
Abraomo tikėjimą. O jis yra visų mūsų tėvas, Gal 3,7-9, 17
kaip parašyta: „Aš padariau tave daugelio tautų tėvu", —
tėvas prieš Dievą, kuriuo jis tikėjo, kuris atgaivina mirusius
ir iš nebūties pašaukia būti daiktus, 1 M 17,17; Žyd 11,9.

Pažadas Abraomui, kad per jį bus palaimintos (paveldėtos) visos tautos, buvo duotas ne per įstatymą, bet per tikėjimo pažadą. Įstatymas buvo duotas žymiai vėliau po Abraomo. Be to, įstatymo neįvykdymas kaupia rūstybę! Abraomas pagal kūną (įstatymą) apima tik labai mažą pasaulio dalį (žydus). Tokiu būdu, pažadas pagal įstatymą nustoja vertės. Malonės pažadas per Kristų tenka visiems, kurie tiki. Malonės tikėjimas nėra tik pripažinimas ir supratimas Šventojo Rašto tiesų. Jis yra gyvas, patirtas tikėjimas į Tą, kuris prikelia mirusius ir iš nebūties pašaukia daiktus būti. Tai yra tikėjimas į gyvą, veikiantį Dievą!

KAS YRA TIKĖJIMAS? Rom 4,18-25

18 Nesant jokios vilties, Abraomas patikėjo viltimi, jog
tapsiąs daugelio tautų tėvu, kaip parašyta: „Tokia bus tavo
ainija", 1 M 15,5; Žyd 11,1. 19 Jis nesvyruodamas tikėjo,
nors regėjo savo kūną jau apmirusį — jam buvo arti šimto
metų — ir Sarą pasenusią, Žyd 11,11-12; 1 M 17,1-17. 20 Jis
nepasidavė netikėjimui Dievo pažadu, bet tvirtai tikėjo,
teikdamas Dievui garbę 21 ir būdamas tikras, jog, ką
pažadėjo, įstengs įvykdyti, 1 M 18,14; Lk 1,37. 22 Todėl jam
tai įskaityta teisumu, 1 M 15,6. 23 Tačiau ne vien apie jį
parašyta: „Jam buvo įskaityta", Rom 15,4; 10,9, 24 bet ir

apie mus, — nes turės būti įskaityta ir mums, jei tikėsime Tą,
kuris prikėlė iš numirusių mūsų Viešpatį Jėzų, 1 Pt 1,21, 25
paaukotą dėl mūsų nusikaltimų ir prikeltą mums nuteisinti,
Rom 3,25; 8,32-34; 1 Pt 1,3; Iz 53,4-5; 1 Kor 15,17.

Tikėjimas į gyvą Dievą nesiremia žmogišku apskaičiavimu, logika, gamtiniais patyrimais, bet Dievo pažadu. Abraomas savo senatvėje nebegalėjo vaikų susilaukti, bet jis tikėjo, kad Dievas gali palenkti gamtos įstatymus. Jis tikėjo, kad Dievas yra daugiau negu gamta. Dievas gali prikelti mirusius ir iš nebūties iššaukti daiktus būti. Tokį Abraomo tikėjimą Dievas pagerbė ne tik duodamas jam sūnų, bet ir leisdamas iš jo ainių kilti Mesijui. Taip Abraomas tapo visų tikinčiųjų tėvu.

Senojo Testamento įvykiai nėra tik palikta istorija, bet ir paskatinimas mums tikėti Dievą. Viešpats Jėzus nėra tik istorinė asmenybė, bet ir mūsų nuteisinimas.

TIKĖJIMO VAISIUS, Rom 5,1-11

1 Taigi, nuteisinti tikėjimu, turime taiką su Dievu per
mūsų Viešpatį Jėzų Kristų, Rom 3,24-28; 4,24; Iz 32,17-18;
53,5; 1 Jn 3,21; Ef 2,14-15, 2 per kurį tikėjimu pasiekiame tą
malonę, kurioje stovime ir didžiuojamės Dievo šlovės
viltimi, Jn 14,6; Ef 3,12; 1 Pt 5,12; Tit 2,13; Rom 3,23; Žyd
10,19. 3 Ir ne vien tuo. Mes taip pat didžiuojamės
sielvartais, žinodami, kad sielvartas teikia ištvermę, Jok 1,2-
4; 1 Pt 1,5-7; 4,13; 2 Kor 12,9, 4 ištvermė — išbandymą,
išbandymas — viltį. 5 O viltis nepalieka gėdoje, nes Dievo
meilė yra išlieta mūsų širdyse per Šventąją Dvasią, kuri
mums duota, Ps 22,6; 25,3-20; Žyd 6,18-19; 1 Jn 4,13; Apd
2,4-17; Tit 3,6. 6 Mums dar tebesant silpniems, Kristus savo
metu mirė už bedievius, 1 Pt 3,18. 7 Vargu, ar kas sutiktų
mirti už teisųjį; nebent kas ryžtųsi mirti už gera. 8 O Dievas
mums parodė savo meilę tuo, kad Kristus mirė už mus, kai
tebebuvome nusidėjėliai, Rom 8,32; Jn 3,16; 1 Jn 4,10. 9
Tad kai esame nuteisinti Jo krauju, būsime Jo išgelbėti nuo
rūstybės, Rom 1,18; 2,5-8; 1 Tes 1,10; 5,9; Ef 1,7; Kol 1,14.
10 Jeigu, kai dar buvome priešai, mus sutaikė su Dievu Jo

Sūnaus mirtis, tai tuo labiau mus išgelbės Jo gyvybė, kai jau esame sutaikinti, Rom 4,25; 8,7; 2 Kor 5,18-19; Kol 1,21.
11 Negana to, — mes dar galime girtis Dievu mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus dėka, kuris mus sutaikė, 1 Kor 1,30-31.

Nuodėmė skyrė žmoniją nuo Dievo. Krikščionys, nuteisinti per tikėjimą, įgijo ramybę (taiką) su Dievu. Tai buvo atsiekta ne jų pastangomis, bet per Viešpatį Jėzų, per Jo mirtį ant kryžiaus. Šita malonės patirtis yra tokia veikianti, kad ja didžiuojamės ir giriamės. Ir esame tikri viltimi išvysią Dievo šlovę. Dievo šlovė yra tokia didinga, kad kūniškos žmogaus akys negali jos pakelti, pernešti. Pilnybėje Dievo šlovė bus matoma ir pergyvenama amžinybėje. Taip, krikščionis tiki amžinybe.

Krikščionies ramybė Dievyje ir viltis yra tokia reali, kad jis didžiuojasi ir sielvartais. Krikščionies sielvartas nėra bendras sielvartas, kurį patiria visi žmonės, pav., ligos, gamtos ir pačių žmonių sukeltos nelaimės. Tikintysis dar turi sielvartų dėl tikėjimo, pav., pajuoka, įvairios skriaudos, net iki kalėjimo ir mirties. Tai nėra kryžiai, sidabro ir aukso garbės ženklai ant krūtinės, bet kančia ir persekiojimai. Taip, ir dvidešimtame amžiuje tikintysis jų sutinka, ir tai yra jam savaime suprantama. Sielvartas tikintįjį nepalaužia, bet daro jį ištvermingesniu. Tikintysis ištveria bandymus. Pasaulis bando tikinčiojo viltį įvairiausiais būdais, jį pajuokia, laiko atsilikėliu, silpnapročiu, tačiau Dievo meilė įlieta į jo širdį taip gaivina ir stiprina jį, kad jis nesigėdi, bet džiaugiasi. Ji įgyjama Šventajai Dvasiai veikiant. Tai nėra dogmatinis supratimas apie Dievo meilę bei Šventąją Dvasią. Ji yra Dievo dovana tikinčiojo širdyje ir kasdieniškame gyvenime. Taip, dar yra išbandytų krikščionių, papildytų Dievo meile ir Šventąja Dvasia. Anais laikais, iš Dievo malonės, krikščoinys turėjo tą Dievo dovaną, žydai ir pagonys jos neturėjo. Žydai ir pagonys galėjo būti labai dori, aukštos moralės žmonės, bet jie nepažino Dievo meilės ir realiai veikiančios Šventosios Dvasios. Mūsų laikais yra skirtumas tarp formalaus, praktikuojančio krikščionies ir atgimusio Dievo vaiko, kurio širdyje gyvena Dievo meilė ir veikia Šventoji Dvasia.

Kada mes buvome silpni, nusidėjėliai, Dievui priešingi – Jėzus mirė už mus. 7 skirsnelyje „gera" graikiškai galima suprasti vyriškąja arba bendrine gimine. Povilas žinojo, kad yra žmonių, kurie miršta už gera. Pavyzdžiui, motina už vaiką, karys už savo kraštą, už teisybę. Jėzus mirė už savo priešus. Bendrai, žmonės nemiršta už savo priešus, kad juos išgelbėtų. Jei Jėzus mus išgelbėjo, mirė už mus, Jis yra mūsų Išganytojas. Ar tad įmanoma tylėti, negarbinti Jo, nesigirti Juo?!

KALTĖ — NUTEISINIMAS, Rom 5,12-21

12 Todėl, kaip per vieną žmogų nuodėmė įėjo į pasaulį, o
per nuodėmę mirtis, ir taip mirtis prasiskverbė į visus
žmones, nes visi nusidėjo, 1 M 2,17; 3,19; Rom 6,23; 1 Kor
15,21. 13 Nuodėmė buvo pasaulyje ir iki įstatymo, bet,
nesant įstatymo neįskaitoma, Rom 4,15. 14 Vis dėlto nuo
Adomo iki Mozės viešpatavo mirtis netgi tiems, kurie
nepadarė nuodėmių, panašių į nusikaltimą Adomo, kuris
buvo Būsimojo pirmavaizdis, 1 Kor 15,21-22.45-55. 15 Bet
ne taip yra su dovana, kaip su kalte. Jei dėl vieno žmogaus
nusidėjimo turėjo mirti daugelis, tai dar labiau Dievo
malonė ir vieno žmogaus, Jėzaus Kristaus, malonės dovana
su kaupu atiteko daugybei, 1 Tim 2,5; Jn 1,16-17. 16 Ir ne
taip yra su dovana, kaip su vieno žmogaus nusikaltimu. Juk
teismas iš vieno nusikaltimo priėjo iki pasmerkimo, o
manlonė iš daugybės nusikaltimų atvedė į nuteisinimą. 17
Jei dėl vieno žmogaus nusikaltimo mirtis įsiviešpatavo per
tą vieną, tai nepalyginti labiau tie, kurie su perteklium gauna
malonės bei teisumo dovaną, viešpataus gyvenime per vieną
Jėzų Kristų, Apd 20,4. 18 Taigi, kaip vieno žmogaus
nusikaltimas visiems žmonėms užtraukė pasmerkimą, taip
vieno teisus darbas visiems laimėjo nuteisinimą, kad
gyventų, 1 Kor 15,21. 19 Kaip vieno žmogaus neklusnumu
daugelis tapo nusidėjėliai, taip ir vieno klusnumu daugelis
taps teisūs, Rom 3,24-25; Žyd 5,8-9; Iz 53,11. 20 Įstatymas
įsiterpė, kad nusikaltimas taptų pilnas. Bet kur buvo pilna
nuodėmės, ten dar apstesnė tapo malonė, Rom 4,15; 7,8; Gal
4,19, 21 kad kaip nuodėmė viešpatavo mirtimi, taip malonė
viešpatautų teisumu amžinajam gyvenimui per mūsų
Viešpatį Jėzų Kristų, Rom 6,23.

Šis aprašymas yra labai vaizdingas, lengvai atsimenamas. Betgi jis nepatenkina mūsų vakariečių mąstymo, logikos. Todėl mažai girdime apie jį aiškinimų, pamokslų. Kas mums vakariečiams nėra prie širdies, kitiems jis yra labai artimas. Kituose kraštuose žmonės mąsto kitaip, negu mes. Mes norime, kad čia būtų paaiškinta apie nuodėmės priežastį, pradžią, paveldėjimą. Naujasis Testamentas iš viso nieko nekalba apie nuodėmės paveldėjimą.

Nuodėmė per vieną žmogų į pasaulį atėjo. Nemanyta apie visą gyvuniją, bet tik apie žmoniją. Per nuodėmę mirtis įgijo galią ir užviešpatavo. Fizinė kūno mirtis yra tik maža dalis bendros mirties. Jei kūno gyvenimą būtų įmanoma prailginti neribotam laikui, tai be Kristaus, jis būtų vargingas ir niekingas. Kai žmogus apsisprendė nepaklusti Dievui, užviešpatavo mirtis tuojau, dar prieš įstatymo davimą. Mirtis palietė kiekvieną, ir nenusidėjusį tuo būdu, kaip pirmasis žmogus. Adomas ir Būsimasis (Jėzus) yra modeliai, pirmavaizdžiai. Dėl Adomo nepaklusnumo užviešpatavo nuodėmė ir mirtis, o per Jėzaus paklusnumą, net iki mirties ant kryžiaus, pasireiškė malonės dovana. Ta malonės dovana yra nuteisinimas nusidėjėlio, per Jėzaus mirties auką. Per tą nuteisinimą tikintieji įgyja ramybę (taiką) su Dievu, amžinojo gyvenimo viltį, išganymo užtikrinimą. Tas viskas pilnybėje bus duota naujoje žemėje, kai Jėzus Kristus viešpataus.

Įstatymas pasireiškia neigiamai. Jis tik draudžia bloga daryti, bet neteikia jėgos gera vykdyti. Jėgos šaltinis turi ateiti iš kur nors kitur. Įstatymas tik įsiterpė, kad parodytų pilnumoje nusikaltimą. Šviesos spinduliai parodo nešvarumus, bet jų nepašalina. Panašiai yra su įstatymu. Mūsų protas pritaria tokiai įstatymo reikšmei. Žydai žiūrėjo į tai visai kitaip. Jiems tokia įstatymo reikšmė buvo visai svetima, nepriimtina. Toks aiškinimas jiems buvo įstatymo panieka, tiesiog pasityčiojimas iš įstatymo. Fariziejus Povilas buvo visai pasikeitęs. „Vieno teisaus darbas laimėjo visiems nuteisinimą". Skamba, lyg Kristus būtų visiems suteikęs išlaisvinimą. Iš to kai kurie daro išvadą, apie visuotiną suderinimą, išganymą. Povilas to visai nemanė ir

netvirtino. Naujasis Testamentas, iš viso, to nemoko. Kai kurie savo „logika" nori įnešti į Naująjį Testamentą visuotinio suderinimo mintis. Naujojo Tesatamento mokymas yra, kad per Jėzaus auką yra galimas visiems išganymas. Bet kiekvienas išganymą privalo asmeniškai pasisavinti tikėjimu. Evangelija pąsiūlo visiems išganymą, bet suteikia galią tapti Dievo vaikais tik tiems, kurie tą priima, tiki, Jn 1,12.

IŠLAISVINIMAS, Rom 6,1-14

1 Ką gi sakysime? Gal mums pasilikti nuodėmėje, kad
gausėtų malonė? Rom 3,5-8; 5,20. 2 Nieku būdu! Mirę
nuodėmei, kaipgi toliaù gyventume joje? Kol 3,3; 1 Pt 4,1;
2,24. 3 Argi nežinote, jog mes pakrikštytieji Kristuje Jėzuje,
esame pakrikštyti Jo mirtyje? Gal 3,27; Mk 10,38; Lk 12,50;
2 Tim 2,11. 4 Taigi krikštu esame kartu su Juo palaidoti
mirtyje, kad kaip Jėzus buvo prikeltas iš numirusių Tėvo
šlovinga galia, taip ir mes gyventume atnaujintą gyvenimą,
Kol 2,12; 1 Pt 3,21; Jn 3,5; 2 Kor 5,17. 5 Jei esame suaugę su
Jo mirties paveikslu, būsime suaugę ir su prisikėlimu, Fil
3,10-11. 6 Mes žinome, jog mūsų senasis „aš" buvo
nukryžiuotas kartu su Juo, kad būtų sunaikintas nuodėmės
kūnas ir, kad toliau nebevergautume nuodėmei, Gal 5,24; Ef
4,22; Gal 6,14. 7 Juk kas miręs, tas išvaduotas iš nuodėmės,
1 Pt 4,1. 8 Jeigu esame mirę su Kristumi, tikime ir gyvensią
su Juo, Gal 2,20; Kol 3,3-4. 9 Žinome, kad, prisikėlęs iš
numirusių, Kristus daugiau nebemiršta; mirtis Jam nebeturi
galios, Ps 16,10; Apd 2,27; Žyd 7,24; Apr 1,18. 10 Kad Jis
mirė, tai mirė nuodėmei kartą visiems laikams, o kad gyvena
— gyvena Dievui, Žyd 9,26-28; 1 Pt 3,18; Gal 2,19. 11 Tai ir
jūs laikykite save mirusiais nuodėmei, o gyvais Dievui
Kristuje Jėzuje, Rom 6,4-8; 2 Kor 5,15; 1 Pt 2,24. 12 Taigi,
tegu nebeviešpatauja jūsų mirtingame kūne nuodėmė, kad
vėl pasiduotumėte jo geismams, 1 M 4,7. 13 Ir neduokite
nuodėmei savo kūno sąnarių, kaip nedorybės ginklų, bet
paveskite Dievui save, kaip iš numirusiųjų atgijusius, ir savo
narius — kaip teisumo ginklus, Rom 6,19; 12,1; Ef 2,5; Jn
5,25. 14 Jumyse neturi viešpatauti nuodėmė: jūs ne
įstatymo, bet malonės galioje, Rom 7,4-5; Gal 5,18; 1 Jn 3,6;
Jn 1,17.

———————

Jei kur nuodėmė buvo gausi, malonė pasirodė dar gausesnė. Tad ar nusidėti toliau? Mes nusidėkime, o Jėzus atleis! Ne! Nieku būdu! Mes esame nuodėmei mirę, nebegalime toliau jai vergauti. Su ja yra nutraukti visi ryšiai panašiai, kaip mirusio su gyvaisiais.

Krikšto pavyzdys apie mirimą, prisikėlimą, suaugimą, mums nėra suprantamas. Nesvarbu ar imkime vaikų — apšlaktymą, ar suaugusių — tikinčiųjų panardinimo krikštą. Apie Povilo krikšto esmės supratimą galime tik pasimokyti misijos laukuose, arba iš žydų, tampančių krikščionimis. Jiems krikšto priėmimas reiškė nutraukimą ryšių su visu pirmesniu gyvenimu. Tai yra vienas svarbiausių apsisprendimų kokį gali tik pats asmuo padaryti. Tas apsisprendimas dažnai yra ne tik nutraukimas asmeniškos praeities, bet ir atsisakymas giminių, draugų, kartais net ir tautybės. Tokį sprendimą gali žmogus daryti visai suaugęs su Kristumi. Jis krikštu miršta ir prisikelia naujam gyvenimui. Jame tikrai nebeviešpatauja nuodėmė. Jis savo sąnarių nenaudoja piktam, bet Dievo garbei. Nors nuodėmė jame pasireiškia, bet jos pasireiškimas yra kaip plėšiko, o ne valdovo. Nuodėmės galia jame yra palaužta. Tas nėra teorija ar dogma, bet praktiškas, realus kasdieninis gyvenimas. Įstatymą įvykdyti neįmanoma. Malonė ir nuteisinimas yra daugiau negu įstatymas. Įstatymas tik įsako — malonė teikia galią naujam gyvenimui.

TARNAVIMAS NUODĖMEI — MIRČIAI, AR DIEVUI — GYVENIMUI? Rom 6,15-23

15 Tai ką gi? Gal darysime nuodėmes, jei esame ne
įstatymo, bet malonės valdžioje? Nieku būdu! Rom 5,17-21.
16 Argi nežinote, kad, pasiduodami kam nors vergauti, jūs iš
tiesų tampate vergais to, kurio klausote: ar tai būtų
nuodėmė, vedanti į mirtį, ar klusnumas, vedantis į teisumą,
Jn 8,34; 2 Pt 2,19. 17 Ačiū Dievui, jūs buvote nuodėmės
vergais, jūs iš širdies paklusote tam mokslo pavyzdžiui,
kuriam buvote paskirti, Rom 16,17; Jn 8,32-36, 18 ir,
išsivadavę iš nuodėmės, tapote teisumo tarnai, 1 Pt 2,16-24.
19 Kalbu, kaip žmonėms įprasta, atsižvelgdamas į jūsų
kūnišką silpnumą. Kaip buvote atidavę savo kūno sąnarius

vergauti netyrumui ir nedorybei, kad elgtumėtės nedorai, taip dabar atiduokite savo sąnarius tarnauti teisumui, kad taptumėte šventi, Mt 18,8; Rom 1,24; 6,13; 12,1. 20 Būdami nuodėmės vergai, buvote nepriklausomi nuo teisumo, Jn 8,34. 21 Bet kokią naudą turėjote tada iš to, ko dabar gėdijatės? Juk anų dalykų galas — mirtis, Ez 16,61-63; Rom 7,5; 8,6-13. 22 O dabar, išvaduoti iš nuodėmės ir tapę Dievo tarnai, turite kaip vaisių — šventumą, ir kaip atbaigimą — amžinąjį gyvenimą, 1 Pt 1,9; Gal 6,8. 23 Atpildas už nuodėmę — mirtis, o Dievo malonės dovana — amžinasis gyvenimas mūsų Viešpatyje Jėzuje Kristuje, Rom 5,12-21; 1 Jn 5,11; Jok 1,15.

Vėl tas pats klausimas, kaip pirmame skirsnelyje. Jei esame laisvi nuo įstatymo, tai gal ir laisvi nusikalsti? Atsakymas — nieku būdu!

Laisvas žmogus daro sprendimus pats kaip elgtis. Tikrybėje nė vienas žmogus nėra laisvas. Jį saisto labai daug kas — papročiai, aplinkybės. Jis tik retkarčiais gali padaryti sprendimą kam tarnauti — nuodėmei ar Dievui! Iš prigimties kiekvienas yra nuodėmės vergas. Taigi, padėka Dievui ne kad buvome nuodėmės vergai, bet kad esame išlaisvinti ir paduoti tam mokslo pavyzdžiui — Kristaus malonei. Dabar esame lyg mokiniai, galime būti išmokyti nuteisinimo.

Povilas ir, bendrai, Naujasis Testamentas, supranta vergavimą nedorybei ir teisumui viso žmogaus, su sąnariais, rankomis, kojomis, akimis, ausimis, kalba ir t.t. Evangelija tokio dalyko nepažįsta, kaip vidujiniai tarnauti Dievui, o praktiškame gyvenime — pasauliui. Dviems ponams tarnauti neįmanoma. Nuodėmės vergas paklusta nuodėmei ir dalinai džiaugiasi, pasitenkina ja. Jei jis per Dievo malonę tampa išlaisvintas, gėdisi savo praeities. Tarnavimas nedorybei neša mirtį.

Kuris tampa išlaisvintas, tas tampa Dievo vergas. Jis tarnauja konkrečiai Jam visais sąnariais, rankomis, kojomis, o ne vien mintimis. Nusidėjėlis užsitarnauja pats sau mirtį, o tikintysis įgyja malonės dovaną tik per Jėzų Kristų.

IŠLAISVINIMAS NUO ĮSTATYMO, Rom 7,1-6

1 Argi nežinote, broliai, — aš kalbu išmanantiems
įstatymą, — jog įstatymas viešpatauja žmogui, kol jis
gyvena? 2 Pavyzdžiui, ištekėjusi moteris įstatymo surišta su
vyru, kol jis gyvas. Jei vyras miršta, ji tampa laisva nuo
įstatymo, rišusio ją su vyru, 1 Kor 7,39. 3 Ji vadinsis
svetimautoja, jei, vyrui gyvam esant, bus atsidavus kitam.
Bet jei vyras miršta, ji tampa laisva nuo įstatymo ir,
ištekėdama už kito, nebėra svetimautoja. 4 Šitaip, mano
broliai, ir jūs esate per Kristaus kūną mirę įstatymui, kad
priklausytumėte kitam — prikeltajam iš numirusių — ir kad
duotume vaisių Dievui, Kol 2,14; Rom 6,4; 2 Kor 11,2; Gal
2,19. 5 Kol dar tebegyvenome kūniškai, mūsų sąnariuose
veikė įstatymo pažadintos nuodėmingos aistros, ir mes
davėme vaisių mirčiai, Rom 6,21. 6 O dabar, numirę
įstatymui, kuriuo buvome surišti, esame išsivadavę nuo jo,
kad tarnautume atnaujinta dvasia, o ne pasenusia raide,
Rom 8,1; 6,2-4; Mt 9,16; 2 Kor 3,6.

Čia minimas įstatymas ne romėnų, bet Šventojo Rašto, Senojo Testamento. Romoje krikščionys, kilę iš žydų, gerai žinojo įstatymą. Žydams įstatymas buvo tikėjimo esmė. Krikščionys, kilę iš pagonių, irgi gerai žinojo įstatymą. Prozelitai būdavo pamokomi įstatymo. Pagonis labai traukė žydų geras įstatymas. Tad, kaip Povilas gali sakyti, Rom 6,14: „Jūs nesate įstatymo galioje?" Povilas aiškina, kad įstatymas galioja tik tam tikrą laiką. Santuokos įstatymas saisto iki mirties. Vienam iš sutuoktųjų mirus, antras yra laisvas. Panašiai ir krikščionys yra mirę su Kristumi. Jie priklauso Prikeltajam. Evangelija neatneša nežabotos laisvės ir palaidumo. Ji teikia galią įstatymą įvykdyti ir visu stropumu tarnauti naujam Viešpačiui.

Įstatymas buvo duotas Izraeliui. Jis šimtmečius buvo tautos džiaugsmas ir pasididžiavimas. Krikščionys įstatymą išpildo ne pagal pasenusią raidę, bet atnaujinta dvasia.

ĮSTATYMAS GERAS, BET NEŠA MIRTĮ, Rom 7,7-13

7 Ką gi sakysime? Gal kad įstatymas yra nuodėmė? Nieku būdu! Nebūčiau pažinęs nuodėmės, jei nebūtų įstatymo. Ir nebūčiau suvokęs geismo, jei įstatymas nebūtų sakęs: "Negeisk!" Rom 3,20; 2 M 20,17; 5 M 5,18-21. 8 Bet, gavusi progą, nuodėmė per įsakymus pažadino manyje visokius geismus, o be įstatymo nuodėmė negyva, Rom 5,13; Jok 1,14. 9 Aš kadaise gyvenau be įstatymo, atėjus įstatymui, atgijo nuodėmė, 10 o aš miriau; taip man paaiškėjo, kad įsakymas, skirtas gyvenimui, nuvedė mane į mirtį, Jok 1,15; 3 M 18,5; 5 M 5,33. 11 Įsakymo paskatinta nuodėmė mane suvedžiojo ir juo mane nužudė. 12 Taigi įstatymas šventas; įsakymas taipogi šventas ir teisingas, ir geras, 1 Tim 1,8. 13 Vadinasi, geras dalykas man tapo mirtimi? Nieku būdu! Bet nuodėmė parodė savo nuodėmingumą tuo, kad atnešė man mirtį, pasinaudodama geru dalyku. Dėl įsakymo nuodėmė pasirodė esanti be saiko nuodėminga, Rom 5,20; 1 Kor 15,56.

———

Šias eilutes Povilas rašo pirmame asmenyje. Gal čia jis mano apie savo asmenišką pergyvenimą, kaip jis suprato ir pergyveno įstatymo veikimą? Teoretiškai galima daug diskutuoti ir įvairius paaiškinimus duoti. Svarbiausia yra patyrimas, praktiškas gyvenimas. Povilas, kaip fariziejus, įstatymą suprato ir vertino tik teigiamai. Ir Jėzus aiškino įstatymą teigiamai, Mt 19,17. Jis sakė jaunuoliui: „Jei nori įeiti į gyvenimą, laikyk įsakymus". Taip, įstatymas ir atskiri įsakymai yra geri ir šventi. Bet kas juos laiko? Ir kas gali juos įvykdyti?

Įstatymas sukelia geismą. Taip buvo prie Adomo ir Ievos. Jų nepatenkino tūkstančiai įvairių medžių vaisiai, nuo to vieno, uždrausto, valgė. Ar panašiai nedaro vaikai ir daugybė suaugusių? Įstatymas yra dvasinis, fariziejai jį laikė kūniškai. Jie suprato jį tik išviršiniai, pasiekė tik kevalą, o ne branduolį. Kai Povilas pažino įstatymo šventumą, jis suprato, kad tas šventasis įstatymas atnešė jam mirtį. Nuodėmė ir šventumas vienas šalia antro neišsilaiko. Kaip Povilas, būdamas fariziejus, nesuprato įstatymo esmės, taip

ir mūsų dienų moralistai ir idealistai neįvertina tinkamai įstatymo, laiko jį tik išviršiniai. Įstatymo esmę atidengia tik Jėzaus Evangelija. Įstatymas neša mirtį, o Evangelija — gyvenimą. Tik tikėjimu įstatymas išpildomas, Rom 3,31.

VIDINĖ KOVA DĖL ĮSTATYMO, Rom 7,14-25

14 Žinome, kad įstatymas yra dvasiškas, o aš esu
kūniškas, paduotas nuodėmės valdžion, Ps 71,7; Jn 3,6; Gal
5,17. 15 Aš netgi neišmanau, ką darąs, nes darau ne tai, ko
noriu, bet tai, ko nekenčiu, Jn 15,15. 16 O jei darau tai, ko
nenoriu, tada pripažįstu, jog įstatymas geras. 17 Tada jau
nebe aš darau, bet manyje gyvenanti nuodėmė. 18 Žinau,
kad manyje, tai yra mano kūne, negyvena gėris. Mat, aš
sugebu gero trokšti, o bloga padaryti, 1 M 6,5; 8,21. 19
Nedarau gėrio, kurio trokštu, o darau blogį, kurio nenoriu.
20 O jeigu darau, ko nenoriu, tada nebe aš tai įvykdau, bet
manyje gyvenanti nuodėmė. 21 Taigi aš randu tokį įstatymą,
kad, kai trokštu padaryti gera, prie manęs prilimpa bloga,
Žyd 12,1. 22 Juk, kaip vidinis žmogus, aš žaviuosi Dievo
įstatymu, Ef 3,16. 23 Deja, aš jaučiu savo kūno sąnariuose
kitą įstatymą, kovojantį su mano proto įstatymu. Jis
paverčia mane nuodėmės įstatymo belaisviu, kuris glūdi
mano sąnariuose, Gal 5,17; 1 Pt 2,11. 24 Vargšas aš žmogus!
Kas mane išvaduos iš šito mirtingo kūno! Apd 3,17; Rom
8,10. 25 Bet, ačiū Dievui, — per mūsų Viešpatį Jėzų Kristų,
aš išvaduotas! Taigi, aš pats protu tarnauju Dievo įstatymui,
o kūnu — nuodėmės įstatymui, 1 Kor 15,57.

Visoje pilnumoje šios kovos nepažįsta moralistai ir idealistai, o tik krikščionys. Naujas tvarinys negali nuodėmiauti, 1 Jn 3,9, o senoji prigimtis negali išsilaisvinti iš įstatymo, 23 skirsnelis.

Sąžinė pritaria, kad įstatymas yra geras, vidinis žmogus žavisi Dievo įstatymu. Neužtenka žavėtis ir pritarti įstatymu, reikia jį kasdieną įgyvendinti. Tam įvykdyti neužtenka jėgų. Reikiamą jėgą teikia tik Jėzus, veikiant Šventajai Dvasiai, kaip toliau rašyta 8 skyriuje. Patyręs krikščionis, stovintis Viešpaties malonėje, išoriniai įvykdo

įstatymą, bet vidujiniai labai jaučia tą kovą. Jis yra linkęs daryti blogą. Tik Išganytojo malonė jį sulaiko ir apsaugo. Kartą keliems krikščionims besikalbant, vienas pasakė: „Jūs esate šventas". Tas atsakė: „Jei jūs matytumėte mano vidų — nepriimtumėte manęs į savo namus". Nėra išgelbėjimo savo jėgomis. Išgelbėtojas yra tik Jėzus Kristus!

IŠLAISVINIMAS, Rom 8,1-11

1 Tuo būdu dabar nebėra pasmerkimo tiems, kurie yra
Kristuje Jėzuje, Rom 8,31-39; 2 Kor 5,17. 2 Juk gyvybę
teikiantis Dvasios įstatymas išvadavo mus iš nuodėmės ir
mirties įstatymo, Rom 3,27; Jok 1,25; 2 Kor 5,17; Gal 3,21;
Jn 5,24; 8,36. 3 O ko įstatymas nepajėgė, nes kūno prigimtis
per silpna, tai įvykdė Dievas. Jis atsiuntė savo Sūnų
nuodėmingo kūno pavidalu ir, nuodėmei nugalėti,
pasmerkė nuodėmę kūne, Apd 13,38; 15,10; Žyd 7,18; Kol
1,22; Fil 2,7; Žyd 2,17; 4,15; Jn 1,14; 2 Kor 5,21; Gal 4,4, 4
kad įstatymo reikalavimai išsipildytų mumyse, kurie
gyvename ne pagal kūną, bet pagal dvasią, Rom 3,31; Mt
5,17; Gal 5,16-25. 5 Kurie gyvena pagal kūną, tie rūpinasi
kūniškais reikalais, o kurie gyvena pagal dvasią —
dvasiškais reikalais, 1 Kor 2,14. 6 Kūniški siekimai veda į
mirtį, o dvasiški — į gyvenimą ir ramybę, Rom 6,21-22; Gal
6,8. 7 Kūniški siekimai priešiški Dievui; jie nepaklūsta
Dievo įstatymui, ir netgi negali paklusti, Rom 5,10; Jok 4,4;
Mt 12,34; Jn 8,43; 12,39; Rom 7,14. 8 Kas gyvena kūniškai,
negali patikti Dievui. 9 Jūs neesate kūniški, bet dvasiški, jei
tik Dievo Dvasia gyvena jumyse. O kas neturi Kristaus
Dvasios, tas nėra Jo, 1 Kor 3,16; 12,3; 15,23; 1 Jn 3,24; Gal
5,24. 10 Jeigu Kristus yra jumyse, tai kūnas, tiesa, miręs
nuodėmei, bet dvasia — gyva teisumui, 2 Kor 5,17; Gal 2,20;
Fil 1,21; Kol 2,13; 1 Pt 4,6. 11 Jei jumyse gyvena Dvasia To,
kuris Jėzų prikėlė iš numirusių, tai Jis, — prikėlęs iš
numirusių Kristų Jėzų, — gyvus padarys ir jūsų mirtinguosius kūnus savo Dvasia, gyvenančia jumyse, 1 Kor
6,14; 2 Kor 4,14.

———————

Remiantis įstatymu ir savo pastangomis, išganymas nepasiekiamas. Bet priimant Jėzaus Dvasią, jis įgyjamas. Kas rūpinasi tik šio gyvenimo kūniškais reikalais, tas netenka dvasinio gyvenimo — miršta dvasiniai. Dievas prirengė išgelbėjimą per Jėzų. Kurie Jį tiki — turi amžiną gyvenimą, Jn 5,24. Čia pastatomi vienas prieš antrą kūniškas ir dvasinis žmogus. Kaip Tėvas ir Sūnus yra vienas, taip ir Dvasia Dievo ir Jėzaus yra ta pati. Dvasia pučia, kur Ji nori, Jn 3,8. Betgi ir Dvasia veikia tam tikrose įstatymo ribose. Kurie tiki ir priima Jėzų, tuos Ji atgimdo. Kurie yra dvasiški, mąsto apie dieviškus dalykus, gyvena pagal Evangelijos reikalavimus. Jie turi draugystę su Jėzumi, yra pripildyti Jo Dvasia. Jie yra Jo gyvi ir mirę, Rom 14,8. Šis išlaisvinimas nėra teoretinis, bet gyvenimiškas, praktiškas. Tą Povilas pats buvo pergyvenęs, rašė žmonėms, kurie tą suprato. Ir šių laikų tikintieji yra išlaisvinti per Jėzų, turi draugystę su Juo, Šventoji Dvasia veikia juose.

DVASIOS VEIKIMAS, Rom 8,12-17

12 Taigi, broliai, nesame skolingi kūnui, kad gyventume
pagal kūną, Rom 6,7-18. 13 Jei gyvenate pagal kūną —
mirsite. Bet jei dvasia marinate kūniškus darbus —
gyvensite, Gal 6,8; Ef 4,22-24; Mt 18,8; Kol 3,9; 1 Kor 9,27;
Gal 5,24. 14 Kurie vedami Dievo Dvasios — yra Dievo
vaikai, Gal 4,6; 5,18. 15 Jūs gi gavote ne vergystės dvasią,
kad ir vėl turėtumėte bijoti, bet gavote įsūnystės Dvasią,
kuria šaukiame: „Aba, Tėve!" 1 Tim 1,7; 1 Jn 4,18; Gal 4,5-
6; Mk 14,36. 16 Ir pati Dvasia liudija mūsų dvasiai, kad
esame Dievo vaikai, 2 Kor 1,22; 1 Jn 5,10. 17 O jei esame
vaikai, tai ir įpėdiniai. Dievo įpėdiniai ir Kristaus ben-
draįpėdiniai, jeigu su Juo kenčiame, kad su Juo būtume
išaukštinti, Gal 3,26-29; 4,7; Apd 21,7; 1 Kor 1,9; 2,3-12; 1 Pt
4,13; 5,1; Apr 21,7.

Dažnai žmogus mano, jei jis atgimė, jam nebėra pasmerkimo; seks labai palaimintas, džiaugsmingas gyvenimas. Kasdieniniame gyvenime dažnai yra priešingai. Povilas rado reikalą priminti, kad gyventume ne kūnui, bet

dvasiai. Kūnui, tiesa, turime parūpinti maistą, aprangą, butą. Daug daugiau turime rūpintis dvasiniu, sielos gyvenimu. Krikščionis nėra automatiškai Dvasios veikiamas. Jis yra laisvas, privalo pats sprendimus daryti. Jei atgimęs krikščionis gyvens tik kūnui, jo krikščionystė mirs. Rom 6,11 sakyta: „Laikykite save mirusiais". Čia sakoma: „Marinkite . . ." Tikintysis yra Dievo vaikas, Jo priimtas, įsūnytas, turi išganymo užtikrinimą, vadovaujasi Dvasios vedimu, jaučia Dievo meilę savo širdyje.

Kol žmogus nepažįsta Dievo, kaip Tėvo, Dievas jam yra svetimas, reikalaujantis, baudžiantis. Atgimimo metu krikščionį labai dažnai vargina gundymai, sąžinė primena praeities nusikaltimus. Po nuteisinimo, išganymo užtikrinimo, baimė dingsta. Jis gali į Dievą kreiptis, kaip į mielą Tėvą. Jei jis savo širdies ir padėkos jausmų dar nesugeba išreikšti Dievui gražiais ir prasmingais maldos žodžiais, jis tą daro panašiai, kaip vaikas, vadina Jį Tėvu. Skaitant Šventąjį Raštą, apmąstant, klausantis Šventojo Rašto aiškinimų, meldžiantis vienam ar draugystėje, Dvasia teikia užtikrinimą, jį esant Dievo priimtu. Tai nėra įsikalbėjimas, kaip neatgimusio žmogaus, kuris mano įgysiąs dangų. Tikinčiojo širdį pripildo Dievo ramybė bei meilė.

Krikščionis savo gyvenime privalo atsisakyti daug nuodėmingų, netinkamų darbų. Tas atsisakymas nėra kaip asketo arba vienuolio. Jis yra laisvas, savaime suprantamas, džiaugsmingas. Krikščionis kartais turi dėl tikėjimo ir nukentėti. Jis yra pajuokiamas, skriaudžiamas, laikomas naiviu, neišmanančiu, tėvynei neištikimu, kenksmingu. Jis kartais net įkalinamas ir nužudomas, Apr 6,11. Jis tą kantriai ir be pykčio priima, nes žino, jei su Jėzumi kenčia, su Juo bus ir išaukštintas.

DIEVO VAIKŲ ILGESYS, Rom 8,18-27

18 Aš manau, jog šio laiko kentėjimai nereikšmingi,
lyginant juos su būsimąja garbe, kuri mumyse bus apreikšta,
2 Kor4,17. 19 Kūrinija su ilgesiu laukia, kada bus apreikšti
Dievo vaikai, Lk 21,28; Fil 1,20; Kol 1,13; 3,4. 20 Mat,
kūrinija buvo pajungta tuštybei, — ne savo noru, bet

pavergėjo valia, — su viltimi, Ps 1,2; 1 M 3,17-19; 5,29, 21
kad ir pati kūrinija bus išvaduota iš pragaišties vergovės ir
įgys Dievo vaikų garbės laisvę, 2 Pt 3,13; 1 Jn 3,2. 22 Juk
žinome, kad visa kūrinija iki šiol tebedūsauja ir
tebesikankina, Jn 16,21. 23 Ir ne tik ji, bet ir mes patys, kurie
esame iš Dvasios pirmieji, — ir mes dejuojame, laukdami
įsūnijimo ir mūsų kūno atpirkimo, 2 Kor 5,2; 1,22; Gal 5,5;
Apd 22,17; 2 Kor 5,6. 24 Tuo tarpu mes esame išgelbėti
viltimi. Tačiau regima viltis nėra viltis. Jeigu kas mato, tai
kam jam viltis? 2 Kor 5,7; Žyd 11,1. 25 Bet jei turime viltį
nematydami, tada laukiame ištvermingai, Gal 5,5; 2 Kor
4,18. 26 Taipogi Dvasia ateina pagalbon mūsų silpnumui.
Mes juk nežinome, ko turėtume tinkamai melsti, todėl pati
Dvasia užtaria mus neišsakomais atodūsiais, Jn 14,17-26.
27 Širdžių Tyrėjas žino Dvasios siekimus, kad Ji užtaria
šventuosius pagal Dievo norą, Ps 139,1; 1 Kor 4,5; 2,10.

Kai apaštalas palygina šio laiko, šio gyvenimo, kentėjimus dėl Jėzaus, randa juos nereikšmingais tos šlovės, kuri teks tikintiesiems. Šis laikas yra trumpas, o šlovė bus amžina. Kokia ji bus mums dar yra paslėpta. Ji bus Dievo, Jėzaus, šlovė. Bet ji teks ir mums, kaip Dievo vaikams ir paveldėtojams.

Kūrinija. Pats žodis nepasako, ką tai reiškia. Kai kurie komentatoriai supranta tik žmoniją. Daugelis mano visa kas gyva: fauna ir flora. Kai kurie eina taip toli, kad šiame išsireiškime randa visuotiną nuteisinimą, visų išgelbėjimą. Povilas tikrai taip nemanė.

Kas yra iš žmonijos ir gyvunijos gyvenimo be amžinybės vilties ir naujo, Dievo apreikšto, prasmingo gyvenimo. Šiame gyvenime visi vargsta. Ir ką pasiekia? Tik savo giminės išlaikymą, tęstinumą. Naujagimiu džiaugiamasi, bet jis gimdamas jau yra pasmerktas vargams ir mirčiai. Tad nenuostabu, kad neturintieji tikėjimo, pesimistai, vertina neigiamai šį gyvenimą. Ne tik visa kūrinija vargsta, bet ir atgimusieji, Dievo vaikai. Prie bendrųjų vargų dar jiems prisideda kentėjimai dėl Kristaus. Visais amžiais daug tikinčiųjų kentėjo dėl tikėjimo į Jėzų. Jie laukia pilno išgelbėjimo, kūno ir sielos.

Tikintieji vadina Dievą savo Tėvu, garbina Jį, meldžiasi į Jį. Jie patiria savo maldų išklausymą. Bet yra dalykų, dėl kurių jie nežino, kaip melstis. Jau Povilas išsireiškė, kad jis nežino, ką geriau pasirinkti — mirtį ar gyvenimą, Fil 1,22. Matant žmonijos netikėjimą ir vargą, kas yra geriau melsti, kad Dievas dar leistų žmonijai toliau gyventi ir leistų toliau skelbti Evangeliją, ar prašyti Jėzaus atėjimo, Apr 22,20. Lieka tik ilgėtis Jėzaus atėjimo, dūsauti, laukti Dvasios vedimo; melsti: „Ištirk mano širdį, vesk tikru keliu!" Taip meldžiasi tikintysis.

PAŠAUKIMAS IR VEDIMAS, Rom 8,28-30

28 Be to, žinome, kad mylintiems Dievą, viskas išeina į gera, būtent Jo valia pašauktiesiems, Ef 1,11; 3,11; Jok 1,12.
29 O kuriuos Jis iš anksto numatė, tuos iš anksto ir paskyrė tapti panašiais į Jo Sūnaus pavidalą, kad šis būtų pirmagimis daugelio brolių tarpe, Kol 1,18; Žyd 1,6; Apd 13,48; 1 Pt 1,2; Fil 3,21; 1 Jn 3,2; Mt 12,50; Jn 20,17. 30
Kuriuos Jis iš anksto paskyrė, tuos ir pašaukė; kuriuos pašaukė, tuos ir nuteisino; kuriuos nuteisino, tuos ir išaukštino, 2 Tes 2,13-14; 2 Tim 1,9.

———

Tai gražiausi ir labiausiai tikėjimą stiprinantieji Šventojo Rašto žodžiai. Viskas baigiasi gerai tam, kuris myli Dievą; nevisada žemiškame gyvenime, bet — išganymui. Tas pasiekiama ne tikinčiojo silpnomis jėgomis, bet amžinojo Dievo sprendimu: išrinkimu, pašaukimu, nuteisinimu, išaukštinimu. Tai nėra pažadėjimas, kurio reikia laukti, bet jau įvykęs faktas. To viso tikslas yra: „Tapti panašiais Jo Sūnaus pavidalui". Žmogus buvo sutvertas į Dievo pavidalą, panašus į Jį. Žmogus prarado tą dieviškąjį veidą per nuodėmę, puolimą. Per Jėzų ir amžinojo Dievo pašaukimo planą, žmogus yra grąžinamas į Dievo šeimą, sūnystę ir dukterystę. Žmogus nėra tik daugiau už kitus išsivystęs žinduolis, jis yra Dievo vaikas. Jis sugeba į Dievo meilę atsakyti meile.

DIEVAS LAIKO, Rom 8,31-39

31 Tai ką dėl šito sakysime? — Jei Dievas už mus, tai kas gali prieš mus būti? Ps 118,6; Mt 1,23. 32 Jeigu Jis nepagailėjo nė savo Sūnaus, bet atidavė Jį už mus visus, — kaipgi Jis ir visko nedovanotų kartu su Juo? Jn 3,16; 1 Kor 3,22; 1 M 22,16. 33 Kas kaltins Dievo išrinktuosius? Juk Dievas išteisina! Apr 12,10-11; Žyd 6,20. 34 Tai kas pasmerks? Ar Kristus Jėzus, kuris mirė, bet buvo prikeltas, kuris sėdi Dievo dešinėje ir net užtaria mus? 1 Jn 2,1; 1 Pt 3,13; Ps 110,1; Žyd 7,25; 9,24. 35 Kas gi mus atskirs nuo Kristaus meilės? Ar vargas? ar priespauda? ar persekiojimas? ar badas? ar nuogumas? ar pavojus? ar kalavijas? 36 Parašyta: „Dėl tavęs žudomi ištisą dieną, laikomi piautinomis avimis", Ps 44,23; 1 Kor 4,15-30; 2 Kor 4,11; Mt 10,16. 37 Tačiau visa lengvai nugalime dėlei to, kuris mus pamilo, Jn 16,33; Apd 12,11; 1 Jn 5,4-5. 38 Ir aš esu tikras, kad nei mirtis, nei gyvenimas, nei angelai, nei viešpatystės, nei dabartis, nei ateitis, nei galybės, Ef 1,21; 1 Kor 3,22; Kol 2,15; 1 Pt 3,22; Jn 10,28, 39 nei aukštumos, nei gelmės, nei jokie kiti kūriniai negalės mūsų atskirti nuo Dievo meilės, kuri yra mūsų Viešpatyje Kristuje Jėzuje, Jn 17,26.

Tai aukščiausias tikėjimo laipsnis ir iš to išplaukiančios logikos. Juo geriau susipažįstame su daiktais, tuo jie atrodo mums paprastesni, suprantamesni. Su išganančiu tikėjimu yra kitaip. Juo giliau jis patiriamas, tuo jis tampa nuostabesnis. Kai Povilas patyrė pats ir užtikrino kitus, kad nėra pasmerkimo tiems, kurie yra Kristuje Jėzuje, jis toliau darė išvadą, kad iš viso nebėra kas tikintįjį pasmerktų. Dievas ir Kristus to nedarys. Krikščionį dar galėtų skirti nuo Dievo nuodėmė. Tačiau Dievo išlietoji meilė mūsų širdyse per Jėzų Kristų yra tokia didelė, kad mylime Dievą daugiau negu save. Povilas žinojo iš patyrimo, kad buvo, yra ir bus daug varginančių ir grasinančių dalykų, 2 Kor 11,23-29; Ps 44,23. Tą visa Povilas ne tik žinojo, bet buvo pats asmeniškai pergyvenęs. Dievo meilė visame teikia pergalę, 1 Kor 13.

IZRAELIO PAŠAUKIMAS, Rom 9,1-5

1 Sakau tiesą Kristuje, nemeluoju, — tai liudija ir mano sąžinė Šventojoje Dvasioje, 1 Tim 2,7, 2 kad labai liūdžiu ir nuolat širdį man skauda, 2 Kor 12,15. 3 Man mieliau būtų pačiam būti iškeiktam ir atskirtam nuo Kristaus vietoj savo brolių, tautiečių pagal kūną, 2 M 32,32; 1 Kor 16,22. 4 Jie yra izraelitai, turintys įsūnystę, garbę, sandoras, įstatymų leidimą, Dievo garbinimą ir pažadus, 2 M 4,22; 5 M 7,6; 14,1; Rom 3,2; 15,27; Ef 2,11; Žyd 9,1; 1,3, 5 jiems priklauso protėviai, ir iš jų kūno atžvilgiu kilo Kristus — visiems viešpataujantis Dievas, šlovingas per amžius. Amen! Kol 1,22; Mt 1,1; Lk 3,23-43; Jn 1,1; 1 Jn 5,20; 1 Tim 3,16.

Šiuo skyriumi Povilas pradeda naują temą. Kaip yra su Izraeliu? Povilas norėjo vykti į Romą ir gauti surinkimo paramą misijai į Ispaniją. Apie Povilą visur buvo leidžiamos paskalos, kad jis niekina įstatymą ir tuo pačiu Izraelį. Šį klausimą reikėjo būtinai išsiaiškinti. Šiais laikais Izraelis mažai ką reiškia surinkimui (bažnyčiai). Nebent tikintieji vertina Izraelį dėl Šventojo Rašto reikšmės. Anuo metu Romoje ir, bendrai, visoje imperijoje, krikščioniški surinkimai buvo maži. Krikščionys ir izraelitai tikėjo vieną Dievą, naudojo tą patį Šventąjį Raštą, kalbėjo tais pačiais religiniais išsireiškimais. Jie, lyginant su pagonimis, buvo mažuma. Tad buvo svarbu bendrai laikytis.

Krikščionims Romoje buvo labai svarbu, kaip Povilo atvykimas ir buvimas Romoje pasireikš. Povilas pradeda rašyti apie Izraelį savo asmenišku išpažinimu. Jis sako, ką jis sako, sako kaip krikščionis — nemeluoja. Jis tą sako sąžiningai, kaip krikščionis, kurį veikia Šventoji Dvasia. Jis labai sielojosi dėl Izraelio netikėjimo. Jis pats asmeniškai sutiktų būti atskirtas nuo Kristaus, jei tuo galėtų laimėti savo tautiečius Evangelijai. Taip, kaip kai kurios sinagogos ir kai kurie tautiečiai jį iškeikė. Povilas sutiktų, jei tas iškeikimas veiksmingas taptų, tuo būtų padėta žydams tikėti Jėzų. Jis tą bus daug kartų maldoje Viešpačiui sakęs, 2 M 32,32. Povilas buvo laisvas, tikrai Kristaus išlaisvintas, laisvas mylėti net priešus. Jis juos vadina savo broliais.

Povilas skaičiuoja Izraelio pirmenybes. Dievas išsirinko Izraelį savo pirmagimiu, 2 M 4,22; 5 M 14,1. Jiems pridera šlovė (garbė), 2 M 40,34; 5 M 4,7, sandoros ir t.t. Pats Kristus kilo iš jų pagal kūną, kuris ir yra šlovingasis Dievas.

DIEVAS PASIRENKA SAVO NUOŽIŪRA, Rom 9,6-13

6 Dievo žodis negali neišsipildyti. Ne visi, kilę iš Izraelio,
priklauso Izraeliui, 4 M 23,19; Rom 2,28. 7 Ir ne visi yra
Abraomo palikuonys, kaip sakyta: „Iš Izaoko tau kils
palikuonys", 1 M 21,12; Gal 3,29. 8 Tai reiškia, ne kūno
vaikai yra Dievo vaikai, bet tiktai pažado vaikai laikomi
palikuonimis, Gal 4,23-28. 9 O pažadas taip skamba: „Apie
tą laiką aš ateisiu, ir Sara turės sūnų", 1 M 18,10-14. 10 Ir ne
tik ji, bet ir Rebeka, pradėjusi iš vieno mūsų tėvo Izaoko, 1
M 25,21. 11 Dar jos dvyniams negimus ir jiems dar
nepadarius nei gero, nei blogo, — kad įvyktų pasirinktas
Dievo nutarimas, Rom 8,28-29; 11,5-6, 12 ne dėl darbų, bet
šaukiančiojo valia, — jai buvo pasakyta: „Vyresnysis
tarnaus jaunesniajam", 1 M 25,23, 13 kaip ir parašyta:
„Jokūbą pamilau, o Ezavo nekenčiau", Mal 1,2-3.

———

Kodėl Izraelis atmeta Jėzų, nepriima Evangelijos? Juk jam buvo visi pažadai duoti! Tad ar Dievo žodis neišsipildo? Iz 55,10-11. Dievo žodis lieka. Dievas jį vykdo. Bet mes ne visi teisingai Dievo žodį suprantame. Izaokas ir Ismaelis buvo Abraomo vaikai, nors ir ne vienos motinos. Dievo pažadas buvo duotas Izaokui. Ismaelis buvo Abraomo sūnus pagal kūną. Dievo malonė pasireiškia ne kūno ir kraujo požiūriu, bet Dievo išrinkimu. Dar aiškiau sakyta apie Jokūbą ir Ezavą. Juodu buvo to paties tėvo ir vienos motinos vaikai, dvyniai. Dar jiems negimus Dievas davė pažadą jaunesniajam, apeidamas vyresnįjį. Dievas yra Viešpats viso. Jis išsirenka kurį nori.

Ezavo nekenčiau. Pasiskaityk Mt 6,24; Lk 14,26. Šis išsireiškimas yra hebraizmas. Mūsų kalboje būtų — vieną išsirinko, o antrą paliko, — neišsirinko.

DIEVAS VEIKIA PAGAL SAVO VALIĄ, Rom 9,14-29

14 Ką gi sakysime? Gal Dievas neteisingai daro? Nieku būdu! 5 M 32,4; Mt 20,13. 15 Jis Mozei kalba: „Aš pasigailėsiu to, kurio norėsiu pasigailėti, ir būsiu gailestingas tam, kuriam norėsiu gailestingas būti", Ef 2,8-9; 1 Kor 3,7; Tit 3,5. 16 Taigi viskas priklauso ne nuo to, kuris trokšta ar kuris bėga, bet nuo gailestingojo Dievo. 17 Juk Raštas faraonui sako: „Aš tam prikėliau tave, kad parodyčiau savo galybę ir kad mano vardas būtų skelbiamas visoje žemėje", 2 M 9,16. 18 Vadinasi, ko Jis nori, to pasigaili, ir kurį nori, tą užkietina, 2 M 4,21; 7,3. 19 Gal man prikiši: „O už ką tada Jis mane bara? Kas gi galėtų atsispirti Jo valiai? Job 9,12. 20 Ak, žmogau! Kas gi, tiesą sakant, tu toks esi, kad drįsti prieštarauti Dievui? Argi lipdinys klausia lipdytoją: „Kam mane tokį padarei?" Iz 45,9; 29,16. 21 Ar puodžius neturi galios moliui, kad iš to paties minkalo pagamintų vieną indą puošnų, o kitą paprastą? Jer 18,8; 2 Tim 2,20. 22 Ir jeigu Dievas, norėdamas parodyti savo rūstybę ir apreikšti savo galybę, didžiu kantrumu pakentė pražūčiai nužiestus rūstybės indus, Rom 2,4; Jer 50,25; Iz 13,5; Rom 11,33, 23 kad apreikštų ir savo šlovės lobius gailestingumo indams, kuriuos iš anksto paruošė garbei . . . Rom 3,16; Kol 1,27; Fil 4,19; Rom 8,29; Apd 9,15; 13,48; Ef 1,3-12.18; 1 Pt 2,8. 24 Kaip tuos pastaruosius, taip ir mus Jis pašaukė ne tik iš žydų, bet ir iš pagonių, Rom 1,16; 3,29-30. 25 Dievas kalba Ozėjo lūpomis: „Ne savo tautą pavadinsiu savąja tauta ir nemylimą — mylima, Oz 2,25; 1 Pt 2,10. 26 Ir toje vietoje, kur jiems buvo sakyta: ‚Jūs ne manoji tauta', ten jie bus vadinami ‚gyvojo Dievo vaikais' ", Oz 1,10; 2,1. 27 O Izaijas šaukia apie Izraelį: „Jei Izraelio vaikų skaičius būtų kaip jūros smiltys, tai tik likučiai bus išgelbėti, Iz 10,22-23; Rom 11,5. 28 Tesėdamas savo žodį ir skubiai vykdydamas, tai atliks žemėje Viešpats". 29 Izaijas nusakė iš anksto: „Jei pulkų Viešpats nebūtų mums ainijos palikęs, būtume tapę kaip Sodoma, būtume į Gomorą panašūs", Iz 1,9; Mt 10,15.

Tai Izraelio klausimas. Jis nėra sprendžiamas teoretiškai, logiškai, dogmatiškai. Jis matomas ir

pergyvenamas praktiškai, istoriškai. Jis sudarė pačiam Povilui daug širdgėlos.

Šį klausimą, ar Dievas teisingai elgiasi, kėlė ir kelia milijonai žmonių. Jei Dievas mane tokį leido, koks esu, kodėl dar mane kaltina? Jis turi galią. Gali viską gerai padaryti. Kodėl tiek daug blogo? Povilas neatsakė į tai logiškai, mūsų protą patenkinančiai. Povilas buvo ne švelnus filosofas, teoretikas. Jis buvo praktikas, evangelistas, misionierius, turėjo reikalų su daugybe žmonių. Jis žinojo šiuos klausimus labai gerai. Jis į juos ir atsakė praktiškai. „Žmogau, kas gi tu esi?" Tu labai klysti, tavo klausime visai nėra logikos. Jei Dievas būtų lygus tau, tik tada galėtumei tokį klausimą statyti. O dabar, Dievas yra visatos Kūrėjas ir Valdovas. Tu prieš Jį nėsi nė mažiausia dulkelė, ne tik dydžio požiūriu, bet ir supratimu, žinojimu. Tame yra tavo klaida, kad meilingąjį ir teisingąjį Dievą, kuris net savo Sūnų leido mirti baisia mirtimi, kad tave išgelbėtų, savo „logiška" išvada, tu laikai Jį sauvaliu tironu. Tiesa yra ta, kad Dievas tau davė laisvę ir Jis jos nevaržo. Dėl tavo laisvės neteisingo naudojimo vyksta šios visos blogybės. Dievas geriau leidžia visoms nedorybėms pasireikšti, kurios išplaukia ne iš Jo, bet iš tavo neteisingų sprendimų, negu tau atima laisvę. Taip buvo su faraonu. Jis darė neteisingus sprendimus, o todėl, kartais ir norėdamas, nebegalėjo teisingų sprendimų daryti. Net Mozė darė neteisingą sprendimą, užmušdamas egiptietį. Todėl jis turėjo bėgti iš Egipto ir būtų likęs visą amžių kerdžius. Kai Dievas įsakė jam vykdyti tą darbą, kurio jis jaunystėje labai siekė, dabar Mozė nebenorėjo. Tik Dievo malonė privertė jį tą daryti. Dievo šlovė pasireiškė per faraoną ir per Mozę. Dabar su Izraeliu yra panašiai, kaip buvo su Egiptu. Izraelis atmeta savo Mesiją. Dievas ras išeitį ir su Izraeliu. Mes gyvename tik iš Dievo malonės. Jei ne Jo malonė ir išrinkimas, mes visi jau būtume žuvę. Taip neturi vertės mūsų norai ir siekimai, 1 Kor 3,13-14! Tik kai Dievo malonė ir mūsų siekimas sutampa, tada įvyksta palaima.

Jokūbas pažadą priėmė ir siekė jo net melais, apgaule naudojosi, dėl to turėjo ir iš namų bėgti. Jis gavo pažadą (Izraelio vardą) ir išgelbėjimą, tik prie Pinelio, ne dėl savo siekimo, bet iš Dievo pasigailėjimo. Dėl Izraelio atmetimo ir

pagonių išrinkimo, pašaukimo, Povilas duoda daug Šventojo Rašto ištraukų.

IZRAELIS ATSITRENKĖ, Rom 9,30-33

30 Tai ką gi sakysime? kad pagonių tautos, kurios visai neieškojo teisumo, gavo teisumą, būtent teisumą iš tikėjimo, Rom 10,20. 31 O Izraelis, ieškojęs teisumo įstatymo, nepasiekė įstatymo, Rom 10,2-3; 11,7-8. 32 Kodėl? Todėl, kad to siekė nę tikėjimu, bet darbais. Jie užkliuvo už atsitrenkimo akmens, 33 kaip parašyta: „Štai dedu Sione atsitrenkimo akmenį, papiktinimo uolą; bet kas juo tiki, neliks sugėdintas", 1 Pt 2,8; Iz 8,14; 28,16; Mt 21,42-44; Lk 2,34; 1 Pt 2,6.

Kaip tai, pagonys neieškojo nuteisinimo — gavo jį! O žydai, labai stropiai siekė — negavo. Pagonys, išgirdę Evangelijos skelbimą, priėmė — tikėjo. O žydai norėjo nuteisinimą atsiekti darbais, stropiu įstatymo vykdymu. Jie suprato visai klaidingai įstatymo esmę. Įstatymas yra dvasinis, 7,14, o jie norėjo įvykdyti jį kūno darbais. Ak, kaip Povilas ir Dievas visai nesiskaito su mūsų taip suprantama logika. Dievas pats padėjo tą papiktinimą žydų tikėjimo kelyje; įstatymą, Iz 8,14; 28,16 ir Jėzų, Lk 2,34. Taip buvo ne tik žydams, bet yra ir mums krikščionims: doriems, pamaldiems, tikėjimą praktikuojantiems, bažnyčios reikalavimus pildantiems yra neįmanoma atgimti, atsiversti. Taip, kas nuteisinimo siekia darbais — nepasiekia. Bet kuris siekia tikėjimu, tam įmanoma, tas neliks sugėdintas.

NUTEISINIMAS TIK PER TIKĖJIMĄ, Rom 10,1-13

1 Broliai, mano širdies troškimas ir mano malda Dievui yra už juos — jų išgelbėjimui, Rom 9,1-3. 2 Aš apie juos liudiju, kad jie turi Dievui uolumo, kuriam tačiau trūksta išmanymo, Apd 22,3. 3 Nesuprasdami Dievo teisumo, jie bandė iškelti savąjį ir todėl nepakluso Dievo teisumui, Rom 1,17; 9,31-32; Fil 3,9; Lk 7,30; 16,15; 18,9. 4 Juk įstatymo tikslas — Kristus, atėjęs nuteisinti kiekvieno, kas tiki, Mt 5,17; Žyd 8,13; Jn 3,18; 1,17; Apd 13,39; 1 Kor 1,30-31. 5 Mozė rašo apie teisumą iš įstatymo: „Jį vykdydamas,

žmogus juo gyvens", 3 M 18,5; Gal 3,12. 6 Teisumas iš
tikėjimo kalba: „Nesakyk savo širdyje: ‚Kas užžengs į
dangų?' — tai yra, Kristaus atsivesti, 5 M 9,4; 30,12-13; Jn
3,13, 7 arba: ‚Kas nusileis į bedugnę' — būtent, Kristaus iš
mirusių atsiimti", Ps 107,26. 8 Bet ką jis sako? — „Arti tavęs
žodis; jis tavo burnoje ir tavo širdyje", — tai reiškia mūsų
skelbiamas tikėjimo žodis, 5 M 30,14. 9 Jeigu lūpomis
išpažinsi Viešpatį Jėzų ir širdimi tikėsi, kad Dievas Jį prikėlė
iš numirusių, būsi išgelbėtas, 1 Kor 12,3; 2 Kor 4,5; Fil 2,11;
Mt 9,22; 10,32. 10 Širdimi priimtas tikėjimas veda į teisumą,
o lūpomis išpažintas — į išganymą, 11 Raštas juk sako:
[illegible]ienas, kuris Jį tiki, nebus gėdoje", Iz 28,16; Rom
3,22.29 12 Nėra skirtumo tarp žydo ir graiko, nes tas pats
[illegible]špats, turtingas visiems, kurie Jo šaukiasi, Apd
10,34-36 15,9-11; Gal 3,28; Rom 11,33; Kol 3,11: 13
"Kiekvienas, kuris šaukiasi Viešpaties vardo, bus iš-
gelbėtas", Joel 3,5; Apd 2,21.

Povilas ne tik troško, bet ir meldė, prašė Dievo išgelbėti savo tautiečius, žydus. Jis mylėjo savo tautą. Povilas gerai žinojo, koks jis buvo uolus įstatymo vykdytojas. Tą darydamas, jis elgėsi priešingai Dievui. Taip ir kiti jo tautiečiai buvo uolūs įstatymo vykdytojai. Povilas tą žinojo ir matė. Tačiau jie visai nesuprato Dievo nuteisinimo. Jie manė, laikydami raidinį įstatymą pagal savo įsivaizdavimą ir aiškinimą, įgys Dievo nuteisinimą. Įstatymo tikslas buvo Jėzus. Įstatymas turėjo vesti prie Jėzaus, kuris nuteisina kiekvieną tikintį. Nė vienas žmogus pilnai nesugebėjo įvykdyti įstatymo. Bet tikėti Jėzų kiekvienas gali: mažas, nesuprantantis, silpnas. Tikint nėra reikalo suprasti ir pasiekti dangaus aukštybių bei bedugnės gilybių. Evangelijos žodis yra arti, tai tas žodis, kuris skelbiamas ir apsireiškia savo veikimu širdyse, o lūpomis galima jį skaityti. Tas kuris pilna meilės širdimi tiki Jėzų ir jo burna kalba apie Jo meilę, Mt 10,32-33, yra išgelbėtas ir nuteisintas.

Tarp pagonio ir žydo nėra skirtumo. Dievas yra vienas, visiems tas pats. Nuteisinantis tikėjimas pasiekiamas visų vienodai — per tikėjimą. Kiekvienas, kurį veikia Šventoji Dvasia, meldžiasi, šaukiasi Viešpaties. Jis yra vienintelis Gelbėtojas.

IZRAELIO KALTĖ, Rom 10,14-21

14 Kaipgi žmonės šauksis to, kurio neįtikėjo? Kaipgi jie
tikės tą, apie kurį negirdėjo? Kaip išgirs be skelbėjo? Žyd
11,6. 15 O kas gi skelbs nesiųstas? Juk parašyta: „Kokios
mielos kojos skelbiančių gerą naujieną!" Iz 52,7; Naum 2,1.
16 Betgi ne visi pakluso Gerajai Naujienai. Izaijas sako:
„Viešpatie, kas patikėjo mūsų skelbimui?" Iz 53,1; Jn 12,28.
17 Taigi tikėjimas iš klausymo, klausymas — kai skelbiamas
Kristaus žodis, Jn 17,20; 1 Tes 2,13. 18 Bet aš klausiu: argi
jie negirdėjo? Kaipgi ne! „Po visą žemę pasklido jų garsas,
iki pasaulio pakraščių — jų žodžiai", Ps 19,5; Kol 1,23. 19
Klausiu toliau: argi Izraelis nesuprato? Bet Mozė pirmas
sako: „Aš pažadinsiu jūsų pavydą netautai, apmaudą jums
sukelsiu prieš neišmanančią tautą", Rom 11,11; 5 M 32,21.
20 Izaijas drįsta sakyti: „Daviausi atrandamas tiems, kurie
manęs neieškojo, pasirodžiau tiems, kurie apie mane
neklausinėjo", Iz 65,1. 21 O Izraeliui sako: „Ištisą dieną
laikiau ištiesęs savo rankas į neklusnią ir prieštaraujančią
tautą", Iz 65,2; Apd 13,45; 28,22.

Kas gali būti lengviau, kaip šauktis Viešpaties! Ir kas maloniau, kaip priimti gerąją žinią ir ją skelbiančiuosius! Dievas pasiūlė Evangeliją visiems, bet ne visi pakluso. Tikėti ir priimti yra paklusti! Jėzus įsakė eiti į visą pasaulį ir evangelizuoti. Apaštalai vykdė tą. Evangeliją girdėjo žydai ir pagonys. Kodėl Izraelis netikėjo? Ar jis nesuprato? Dievas išsirinko sau Izraelį iš visų tautų (pagonių). Izraelis garbino stabus ir tuo iššaukė Dievo rūstybę, 5 M 32,21. Taip dabar Dievas priima neišmanančią, bet tikinčią tautą (pagonis), ir tuo sukelia žydų pavydą, Apd 22,22, ne palaimai, bet netikėjimui. Dievo malonės laikas nepasibaigė Izraeliui. Dievas dar laukia jo ištiestomis rankomis.

IZRAELIS NEATSTUMTAS — LIKUTIS IŠGELBĖTAS, Rom 11,1-10

1 Tad klausiu: ar Dievas atstūmė savo tautą? Nieku
būdu! Juk ir aš izraelitas, iš Abraomo palikuonių, iš
Benjamino genties, Ps 94,14; Jer 31,37; 1 Sam 12,22; 2 Kor
11,22; Fil 3,5; Apd 22,3; 26,4. 2 Dievas neatstūmė savosios
tautos, kurią iš seno pasirinko. Ar nežinote, ką sako Raštas

apie Eliją, kai šis skundžiasi Izraeliu, 1 Kar 19,10-14: 3
„Viešpatie, jie išžudė tavo pranašus, išgriovė tavo aukurus;
aš vienas belikau, ir jie tyko mano gyvybės". 4 O kaip
skamba Dievo atsakymas? „Aš pasilaikiau septynis
tūkstančius vyrų, kurie nepalenkė kelių prieš Baalą", 1 Kar
19,18. 5 Taipogi ir dabartiniu metu yra malonės išrinktas
likutis, Rom 9,27. 6 Bet jei malonės, tai ne dėl darbų,
antraip malonė nebūtų malonė, Rom 4,4; Gal 2,16. 7 Tai
kaipgi? Izraelis nepasiekė to, ko siekė. Pasiekė tiktai
išrinktoji dalis. Kiti užkietėjo, Rom 9,31; 2 Kor 3,14, 8 kaip
parašyta: „Dievas siuntė jiems svaigulio dvasią, kad akys
neregėtų ir ausys negirdėtų iki šios dienos", 5 M 29,10; Apd
28,26-27. 9 Ir Dovydas sako: „Jų stalas tepavirsta spąstais,
žabangais, puolimo pinklėmis ir atpildu, Ps 69,23-24. 10
Tegul apspangsta jų akys, kad neregėtų, ir jų nugarą laikyk
nuolat palenktą".

———

Ar Izraelis atstumtas? Ne! Tiesa, dauguma izraelitų netiki ir yra atstumti, betgi likutis, mažuma, tiki Evangelijai. Jis pats, Povilas, kilęs iš Benjamino genties, iš kurios buvo pirmasis Izraelio karalius, yra išrinktas ir pašauktas. Dabar yra su Izraeliu panašiai, kaip Elijo laikais. Tada Izraelis veikė ne Dievo garbei, bet priešingai. Jie užmušinėjo pranašus, griovė savo Dievo aukurus, statė juos Baalui ir garbino jį. Visgi tada Dievas išlaikė likutį. Negti pranašas klydo, manė jis vienas likęs! Septyni tūkstančiai nereikia suprasti paraidžiui? Septyni yra dieviškas skaičius. Jis Biblijoje daug kartų minimas. Dievas turi savo išrinktųjų būrelį ir išlaiko jį. Nors jam dažnai reikia plaukti prieš galingą srovę, būti mažumoje, pasireikšti slaptai. Žmonės jo nemato, bet Dievas žino jį.

Įrodymui, kad likutis išlaikomas, Povilas remiasi Šventuoju Raštu. Kaip šiluma vašką tirpdo, o molį kietina (džiovina), taip panašiai veikia Evangelija. Vieni girdėdami ją tiki, kiti užsikietina. Kaip žmogus turi akis ir ausis, taip Izraelis turėjo šventovę ir Raštą. Žmogus miegodamas nemato ir negirdi. Taip Izraelis miegojo, nepastebėjo Jėzaus Išgelbėtojo, Iz 29,10.

Psalmės žodžiai, 69,22-23, rodo, kad maistas (stalas) gali tapti nuodais ir spąstais, pagauti paukštelį ar žvėrelį. Kaip

aptemusios akys nemato šviesos, ir sulenktą nugarą turįs negali atsitiesti, taip ir žiūrintysis ir rūpinantysis vien žemiškais reikalais negali nei matyti, nei priimti Evangelijos.

IZRAELIS ATSIVERS, Rom 11,11-15

11 Tad klausiu: ar izraelitai taip suklupo, kad ir
pargriūtų? Nieku būdu! Tik per jų suklupimą pagonių
tautoms atėjo išganymas, kad juos paimtų pavydas, Apd
13,46; Rom 10,19; 5 M 32,21. 12 Bet jeigu jų suklupimas
reiškia pasaulio praturtinimą, o jų netiesėjimas — pagonių
praturtėjimą, tai ką duos jų pilnumas? Jer 4,1-2. 13 Jums,
kilusiems iš pagonių, sakau: būdamas pagonių apaštalas,
gerbiu savo tarnystę, Rom 1,5. 14 Gal gi pavyks man savo
tautiečiuose sukelti pavydą ir bent kai kuriuos išgelbėti, 1
Kor 9,22; 1 Tim 4,16. 15 Jeigu jų atmetimas pasauliui reiškia
sutaikinimą, tai ką gi reikštų jų priėmimas, jei ne gyvenimą,
prisikėlus iš numirusių? Ez 37.

———————

Izraelio suklupimas nebuvo panašus į Egipto — pražūčiai. Per jų suklupimą pagonys tapo praturtinti. Povilas nespekuliavo, kas galėtų ir kas negalėtų įvykti. Jis sakė kas įvyko. Tą parodo apaštalų darbai, 13,46-48; 17,1-14. Dieviška išmintis leidžia tamsai prašvisti — blogiui tapti gėriu.

Povilas gerbė savo apaštalystę ir didžiavosi ja. Povilas praktiškai skelbė Evangeliją ir kėlė pavydą žydų tarpe. Jis įvairiais būdais dėjo pastangas laimėti savo tautiečius. Dažnai skelbiama Evangelija dar ir dabar sukelia lenktyniavimą, kad kiti ir nenorėdami pagyvina veiklą. Povilas, būdamas pagonių apaštalu, įspėjo pagonis ir priminė jiems, jei Izraelio suklupimas atnešė jiems išganymą, tad Izraelio atsivertimas taip paveiks pasaulį naujam gyvenimui, jog atrodys, lyg prisikėlimas iš numirusių, kaip po žiemos — pavasaris.

NESIDIDŽIUOK! Rom 11,16-24

16 Jei pirmkepė duona šventa, tai šventa ir tešla. Jei
šaknis šventa, tai ir šakos, 4 M 15,17-21; 1 Kor 7,14. 17 Jeigu
kai kurios šakos nulaužtos, o tu — laukinis alyvmedis — esi

jų vietoje įskiepytas ir tapęs šaknies bei alyvmedžio sulčių dalininku, Ef 2,11-14.19, 18 tai nesididžiuok prieš anas šakas! O jeigu didžiuojiesi, tai žinok, kad ne tu išlaikai šaknį, bet šaknis tave, Jn 4,22. 19 Gal sakysi: „Šakos nulaužtos tam, kad aš būčiau įskiepytas?" 20 Gerai! Jos netikėjimo nulaužtos, o tu stovi tikėjimu. Tad nesipuikuok, verčiau bijok! 1 Kor 10,12; 15,1; 1 Tes 3,8; Žyd 4,2. 21 Jei Dievas nepagailėjo prigimtinių šakų, tai nepagailės ir tavęs. 22 Įsižiūrėk į Dievo maloningumą ir griežtumą: nupuolusiems — griežtumas, o tau — Dievo maloningumas, jei laikysies Jo maloninugumo, kitaip — ir tu būsi iškirstas! Jn 15,2-4; Žyd 3,14. 23 Bet ir anie, jei nepasiliks netikintys, bus priskiepyti, nes Dievas turi galią ir vėl priskiepyti, 2 Kor 3,16. 24 Tad jeigu tu buvai iškirstas iš prigimtojo laukinio alyvmedžio ir prieš prigimtį įskiepytas tauriame alyvmedyje, tai dar lengviau bus anie priskiepyti, pagal prigimtį savajame alyvmedyje.

---

4 M 5,18 — buvo įsakyta aukoti pirmkepė duona. Ji turėjo pašvęsti visa, nuo pradžios iki galo. Tą Povilas tik priminė. Jis aiškino daug plačiau Jer 11,16, kur Izraelis palyginamas alyvmedžiui. Izraelis, Dievo išrinkimu ir protėvių pašaukimu, tapo kultivuotu alyvmedžiu. Daržininkai įskiepija į laukinį medį kultivuotas šakeles. Komentatoriai sako, kad anais laikais, Palestinoje laukinės alyvmedžio šakelės būdavo įskiepijamos į seną, kultivuotą alyvmedį ir jos išaugdavusios tauriomis. Kaip ten bebūtų, Povilas kalba apie šventą šaknį, kuri neša šakas. Dėl žydų netikėjimo buvo sulaužytos jų šakos ir jų vietoje išaugintos kultūrinės šakos iš pagonių. Šaknis lieka nepaliesta, ji neša vaisius. Tai yra dieviška malonė. Krikščionys iš pagonių neturi teisės didžiuotis ir savintis šaknies. Ji lieka išrinktajai Izraelio tautai. Pagonys įgijo tą įskiepijimą dirbtinu būdu, 24 skirsnelis. Išrinktoji tauta lieka Izraelis. Mes, krikščionys iš pagonių, privalome budėti ir tikėti. Dėl netikėjimo gali mus Dievas greičiau atstumti, negu izraelitus. Jis gali juos vėl pašaukti. Jie yra šaknis. Jiems pridera pažadėjimas, Yra natūralu (prigimta), kad jie žaliuos.

IZRAELIS ĮTIKĖS, Rom 11,25-32

25 Kad jūs, broliai, per aukštai apie save nemanytumėte, pasakysiu jums paslaptį: dalis Izraelio tautos lieka užkietėjusi, kol įeis pagonių visuma, Rom 1,13; 12,16; Mk 3,5; Ef 4,18; Lk 21,24; Jn 10,16,
26 o tada bus išgelbėtas visas Izraelis, kaip parašyta: „Iš Siono ateis gelbėtojas ir nukreips nedorybes nuo Jokūbo, Mt 23,29; Iz 59,20-21; Ps 14,7.
27 Ir tokia bus jiems mano sandora, kai nuimsiu jų nuodėmes", Jer 31,33-34; Iz 27,9.
28 Pagal Evangeliją, jie yra Dievo priešai jūsų naudai; bet pagal išrinkimą, jie numylėtiniai dėliai savųjų protėvių, Rom 15,8; 1 Tes 2,15-16.
29 Juk Dievo malonės dovanos ir pašaukimas — neatšaukiami, Rom 15,8; 4 M 23,19; 1 Sam 15,29; Žyd 6,17.
30 Kaip jūs kadaise buvote neklusnūs Dievui ir dėl jų neklusnumo dabar patyrėte gailestingumą, Rom 15,9; Tit 3,4,
31 taip ir jie dabar nepaklūsta dėl jums suteikto pasigailėjimo, kad ir jie susilauktų gailestingumo.
32 Dievas visus uždarė neklusnume, kad visų pasigailėtų.

————

Ta paslaptis yra: „Bus išgelbėtas visas Izraelis". Povilas turėjo daug apreiškimų. Jis atsivertė Jėzui apsireiškus. Šventovėje Jėzus apsireiškė jam ir liepė skubiai eiti iš Jeruzalės. Antiochijoje Šventoji Dvasia įsakė Barnabą ir Saulių išskirti misijos darbui. Prieš laivo sudužimą angelas pranešė jam, kad visi žmonės bus išgelbėti, bet laivas žus. Šioje vietoje atrodo, kad šitą paslaptį Povilas patyrė iš Šventojo Rašto, nes jis remiasi Šventuoju Raštu, cituoja Jį. Taip, Dievas duoda apreiškimus žmonėms ir mūsų laikais. Visgi didžiausias apreiškimas yra Šventasis Raštas. Jei mes Jį tinkamai tyrinėtume, rastume daugybę atsakymų į mūsų klausimus, daug kas mums paaiškėtų, geriau sugyventume su kitaip galvojančiais. Taigi, gelbėtojas ateis iš Siono, pašalins Jokūbo (Izraelio) nedorybes, padarys su jais naują sandorą ir panaikins jų nuodėmes, Jer 31,33-34; Iz 59,20-21.

Atsiverčiantiems Dievas atšaukia savo rūstybę ir bausmę, bet malonės ir pašaukimo neatšaukia. Jo malonė lieka tūkstantinėms kartoms. Izraelis įtikės (priims) Jėzų kaip tauta, o ne vien tik pavieniai asmenys. Dievo pažadas galioja Izraeliui.

Visi, pagonys ir izraelitai buvo ir yra nepaklusnūs. Dievas visus uždarė, lyg kokiame kalėjime. Dievas yra malonus. Jis pasigaili kiekvieno atsiverčiančio.

ŠLOVĖ DIEVUI, Rom 11,33-36

33 O Dievo turtų, išminties ir pažinimo gelmė! Kokie
neištiriami Jo sprendimai ir nesusekami Jo keliai! 1 Kor
2,10; Rom 9,23; 10,12; Iz 45,15; Kol 1,21; Ef 3,10; Ps 76,20;
Apd 15,3-4; Job 11,6-7. 34 Ir kas gi pažino Viešpaties mintį?
Ir kas buvo Jo patarėju? Iz 40,13; Jer 23,18; 1 Kor 2,16; Job
15,8. 35 Arba kas Jam davė pirma, kad Jam būtų atmokėta?
Job 41,3. 36 Iš Jo, per Jį ir Jame yra visa. Jam šlovė per
amžius! Amen, 1 Kor 8,6; Žyd 2,10; Rom 16,27; 2 Pt 3,18.

Žmonių išmintis yra lėkšta, o Dievo gili. Kas ištirs Jo sprendimus ir kelius? Ypatingai dėl pagonių ir izraelitų pašaukimo! Dėl izraelitų užsikietinimo pagonims teko Evangelija. Kai pagonių tautos išgirs Evangeliją, jų skaičius taps pilnas, tada įtikės Izraelis. Kodėl taip? Viešpats neklausia ir nelaukia žmonių patarimo. Jis yra pradžia ir pabaiga tvėrimo ir išganymo. Gerai tam, kuris Jam šlovę duoda!

IŠMINTINGA DIEVUI TARNYBA, Rom 12,1-2

1 Vardan Dievo gailestingumo prašau jus, broliai,
aukoti savo kūnus, kaip gyvą, šventą, Dievui patinkančią
auką, kaip dvasinį Dievo garbinimą, 2 Kor 1,3; Rom 6,11-
13,19; 15,16; Jn 4,24; 1 Pt 2,5. 2 Ir nesekite šiuo pasauliu, bet
pasikeiskite, atsinaujindami dvasia, kad galėtumėte suvokti
Dievo valią, — kas gera, tinkama ir tobula, 1 Pt 1,14; Gal
1,4; 2 Kor 3,18; Ef 4,23; 5,10-17.

Dvyliktuoju skyriumi pradedama nauja tema, pamokymai. Čia Povilas kalba apie išmintingą, Dievui patinkančią auką ir kaip ji aukojama. Čia nėra išganantį auka. Išganantį auka yra tik Jėzaus atliktoji. Čia kalbama apie Dievui išmintingą tarnavimą. Povilas tą rašė, prašė, graudeno per Dievo jam suteiktą gailestingumą, kurį jis

patyrė, kai Jėzus jam apsireiškė, visiškai jį pakeitė, davė suprasti, kas Dievui patinka. Pagonių ir žydų aukos buvo negatyvios, neigiamo pobūdžio. Jos turėjo ką nors bendro su žudymu, naikinimu, piovimu, deginimu. Dievo įsakytos aukos turėjo priminti žmogui jo nusikaltimą ir parodyti, kad jo nusikaltimas reikalauja mirties. Bet žmonės, taip izraelitai taip ir pagonys, pakeitė aukos prasmę į išsipirkimą, sumokėjimą tam tikros sumos už tam tikrą nusikaltimą. Tokį aukos esmės pakeitimą Dievas atmetė. Jis pranešė per pranašus, kad Jis tokių aukų nenori ir neįsakė, Am 5,12-; Iz 1,11-15; Jer 6,20; 14,12; Ps 51,18 ir daugybė kitų vietų. Išmintinga ir Dievui patinkanti auka yra Jam tarnauti visai konkrečiai. Jau apaštalas 6,13 kalbėjo apie kūno sąnarių pavedimą Dievo tarnystei. Čia jis sako apie viso kūno, viso žmogaus, pavedimą Dievui. Taigi, ne tik sielos, dvasiniai, pamaldų metu, švenčių proga, bet visai gyvenimiškai, visu laiku. Tas įmanoma pasiekti tik atsinaujinant, Šventajai Dvasiai veikiant. Tai Dievo darbas, visiškas žmogaus pakeitimas, mąstymo ir valios. Tik toks žmogus gali atsisakyti dabartinio pasaulio gyvenimo būdo, pakeisti gyvenimo papročius, kaip tai vyko pietistų ir kitų tikinčiųjų sąjūdžiu metu. Tai nėra tik laikymasis dešimties Dievo įsakymų, seniai įvykdytų reformacinių principų, bet kasdieną ieškojimas suvokti kokia yra Dievo valia tavo gyvenimui. Gyvenimas nestovi vietoje. Kas tiko prieš 500 metų, tas yra atgyventa. Kas buvo prieš dešimt metų, šiandien jau gyvenimas reikalauja pakeitimo. Lietuvių tautos pareigos yra kitokios negu vokiečių. Mano uždavinys yra kitoks negu tavo. Taigi, suvok kas yra Dievo valia tavo gyvenime!

SURINKIMO GYVENIMAS, Rom 12,3-8

3 Dėlei man suteiktos malonės raginu kiekvieną iš jūsų nemanyti apie save aukščiau, negu dera galvoti apie save blaiviai, kiekvienam pagal Dievo duotąjį tikėjimo laipsnį, Rom 15,15; 1 Kor 4,6; Mt 25,15; Ef 4,7; 2 Kor 10,13; Gal 6,3.
4 Juk kaip viename kūne turime daug sąnarių, ir visi sąnariai atlieka ne tą patį uždavinį, 1 Kor 12,12; 6,15; 10,17, 5 taip ir mes daugelis esame vienas — kūnas Kristuje, o pavieniai imant — vieni kitų nariai, Ef 1,23; 4,25; 5,30; Kol 3,15. 6

Pagal mums suteiktą malonę turime įvairių dovanų. Kas turi pranašystės dovaną, tenaudojasi ja, laikydamasis tikėjimo, 1 Kor 12,4; 14,1; 7 kas dovaną tarnauti — tetarnauja, kas mokyti — temoko, 1 Pt 4,10-11, 8 kas skatinti — teskatina; kas dovaną šelpti — tešelpia duosniai, kas vadovauti — tevadovauja rūpestingai; kas dovaną gailestingumo darbams — tepagelbi kitiems su džiaugsmu, Mt 6,23; 2 Kor 8,2; 9,7; 1 Tim 5,17.

———

Povilas vėl primena, ką jis moko, pataria, skatina. Tą jis daro jam suteiktos malonės dovana. Kiekviename mūsų glūdi pasididžiavimo šaknys. Būti išmintingu yra įvertinti save tinkamai — tai naudinga. Pervertinti save yra nenaudinga. Kuris mano padarąs už keturis, o padaro tik už vieną — įvyksta daug žalos kitiems ir jam pačiam. Vertink save nuosaikiai.

Tikėjimas yra ne surinkimo (bažnyčios) duodamas. Tikėjimas neišmokstamas, bet Dievo dovanojamas. Tikėjimas yra nevienodas. Jis turi laipsnius. Kuklus parapijietis gali turėti didesnį tikėjimą negu iškalbingas kunigas. Meldžiantis ir kalbant įmanoma savo tikėjimą parodyti žmonėms. Tikro tikėjimo laipsnį žino tik Dievas.

Čia Povilas rašo apie surinkimą, bet kiek kitaip negu 1 Kor 2. Jis kalba apie kiekvieną pavienį surinkimo narį. Surinkimas yra vienas, nors jį sudaro daugelis atskirų narių. Ar neturėtume galvoti panašiai ir apie mūsų laiko daugybę įvairių grupių (surinkimų, bažnyčių)? Ar jos visos nesudaro vieno Dievo surinkimo? Čia minimos septynios dovanos.

MEILĖ IR TEISINGUMAS TIKINTIESIEMS IR PRIEŠAMS, Rom 12,9-21

9 Meilė tebūna be veidmainystės. Bodėkitės pikto, laikykitės gero, 2 Kor 6,6; 1 Kor 13,6; Ps 97,10; Am 5,15; 1 Tim 1,5. 10 Nuoširdžiai mylėkite vieni kitus broliška meile; lenktyniaukite tarpusavio pagarba, 1 Tes 4,9; 1 Pt 2,17; Fil 2,3; 2 Pt 1,7; Žyd 13,1. 11 Nebūkite apsileidę, bet uolūs, karštos dvasios, tarnaukite Viešpačiui, Apd 18,25; Kol 3,23-24; Apr 3,15; Ef 6,7. 12 Džiaukitės viltimi, būkite kantrūs suspaudime, ištvermingi maldoje, Fil 4,6; 1 Tim 2,1; Kol 4,2;

1 Tes 5,17; Lk 18,1-8; Žyd 6,10. 13 Rūpinkitės šventųjų reikalais, puoselėkite svetingumą, 1 Tim5,10; Žyd 13,2; 1 Pt 4,9. 14 Laiminkite savo persekiotojus ir nekeikite, Mt 5,44; 1 Kor 4,12; Apd 7,59; Lk 23,34; 1 Pt 3,9. 15 Džiaukitės su besidžiaugiančiais, verkite su verkiančiais, Ps 35,13; Lk 1,58. 16 Sutarkite tarpusavyje. Nesiveržkite prie aukštų dalykų, bet pasitenkite kukliais. Nelaikykite savęs išmintingais, Rom 15,5; 11,20; 1 Tim 6,17; Fil 2,2-3; Iz 5,21; Pat 3,7. 17 Niekam neatmokėkite piktu už pikta, rūpinkitės tuo, kas gera visų žmonių akyse, 1 Tes 5,15; 1 Pt 3,9; Pat 3,4; 20,22; Fil 4,8; Iz 5,21; 2 Kor 8,21. 18 Kiek galima ir kiek nuo jūsų priklauso, gyvenkite taikoje su visais žmonėmis, Žyd 12,14; Mk 9,50; Mt 5,9. 19 Nekeršykite patys, mylimieji, bet palikite tai Dievo rūstybei; juk parašyta: „Mano kerštas, aš atmokėsiu, sako Viešpats", 5 M 32,35; 3 M 19,18; Mt 5,39; Žyd 10,30; 2 Tes 1,6-7. 20 Verčiau, jei tavo priešininkas alksta, pavalgydink jį, jei trokšta, pagirdyk jį. Taip darydamas krausi žarijas ant jo galvos, Pat 25,21-22; Mt 5,44; 2 Kar 6,22. 21 Nesiduok pikto nugalimas, bet nugalėk pikta gerumu, Mt 5,39.

Šiose eilutėse Povilas rašo kaip tikintieji, surinkimo žmonės, turėtų elgtis, sugyventi vienas su kitu, bendrai su žmonėmis ir su savo priešais, persekiotojais. Mintys, pamokymai, išreikšti labai paprastais žodžiais. Taip, kad kiekvienas gali suprasti. Pasakyta taip patraukliai, kad rodos kiekvienas taip ir turėtų elgtis su žmonėmis. Visi turėtų to siekti ir taip santykiauti. Tačiau tą vykdyti gali tik atgimę krikščionys, kurie yra vedami Šventosios Dvasios ir kuriuos laiko Viešpaties malonė.

TIKINČIOJO SANTYKIS SU VALDŽIA, Rom 13,1-7

1 Kiekvienas žmogus tebūna klusnus valdančioms vyriausybėms, nes nėra valdžios, kuri nebūtų iš Dievo, ir visos veikiančios yra Dievo pastatytos, 1 Pt 2,13-17; Tit 3,1; Jn 19,11; Pat 8,15. 2 Kas priešinasi valdžiai, priešinasi Dievo santvarkai. Kurie priešinasi, užsitraukia teismą, Pat 24,21. 3 Juk vyriausybės bijoma, ne gera darant, o pikta. Nori nesibijoti valdžios? Daryk gera, ir susilauksi iš jos

pagyrimo, 1 Pt 3,13-14. 4 Ji juk yra Dievo tarnaitė tavo labui. Bet jei darai blogą — bijok, nes ji ne veltui nešioja kardą. Ji Dievo tarnaitė ir rūsti baudėja darantiems pikta, Ps 82,6; 2 Ch 19,6-7. 5 Todėl reikia jos klausyti ne tik dėl grasos, bet ir dėl sąžinės, 1 Pt 2,19. 6 Juk todėl ir mokesčius mokate, o anie yra Dievo tarnautojai, pastoviai užsiimantys tais dalykais. 7 Atiduokite visiems, ką privalote: kam mokestį — mokestį, kam muitą — muitą, kam baimę — baimę, kam pagarbą — pagarbą, Mt 22,11.

Povilas geriau žinojo žydų istoriją negu mes ją žinome. Suprantama, kad jis vertino kitaip Dievo „tarną" Nebukadnezarą ir Cyrų. Jis gerai žinojo makabėjų laisvės kovas ir jo laiko kovotojus. Jam buvo žinomi Piloto ir Erodo teismai. Povilas pats daug asmeniškos patirties turėjo misijos darbe su valdininkais. Jis buvo plaktas ir įkalintas, nesilaikant įstatymų, pasinaudodamas įstatymais, buvo apsaugotas nuo plakimo ir valdininkai turėjo atsiprašyti jo. Povilas turėjo daug praktiškos patirties. Jis nebuvo naivus neišmanėlis. Povilas čia nesiima aiškinti,kokia valdžia yra geresnė ir teisingesnė: demokratinė, monarchinė, diktatūrinė. Arba kaip krikščioniui laikytis, kai valdžia yra aiški ateistinė. Čia Povilas kalba tik bendrai apie krikščionis, gyvenančius Romoje, kurie turėjo reikalų su imperatoriaus rūmų valdininkais, valdžios įstaigomis ir valdžios žmonėmis. Iš jų buvo kai kurie krikščionys. Kaip jie turėjo laikytis. Povilas sako, kad krikščionis privalo atlikti pareigas valstybei, nebijodamas valdžios, bet iš sąžiningumo. Valdžia vykdo teisę savo piliečiams. Nors valdžia būtų bloga ir valdininkai sauvaliautojai, geriau yra tokia valdžia, negu jokios neturėti (anarchija).

Kai kurie nori iš šių eilučių užgirti esamas valdžias, o kiti aiškina vėl, kaip valdžias pakeisti. Povilas apie tai nieko nekalba šioje vietoje. Jis tik kalba apie valdžią Romoje.

MEILĖ ĮSTATYMAS ĮVYKDOMAS, Rom 13,8-10

8 Niekam nebūkite ko nors skolingi, išskyrus tarpusavio meilės, nes kas myli, tas įvykdo įstatymą, 1 Jn 4,11; Gal 5,14; Kol 3,14; 1 Tim 1,5; Mk 12,31; Jn 13,34. 9 Juk įsakymai: „Nesvetimauk, nežudyk, nevok, negeisk" ir kiti, gali būti

sutraukti į tą vieną posakį: „Mylėk savo artimą, kaip save patį", 2 M 20,13-17; 3 M 19,18; 5 M 5,17-21; Mt 22,39-40.
10 Meilė nedaro nieko pikto artimui. Taigi meilė — įstatymo pilnatvė, 1 Kor 13,4; Mt 7,12.

Šiuos žodžius „nebūkite niekam ko nors skolingi", kai kurie sieja juos su aukščiau sakytais, su vyriausybe. Tai būtų: „Sumokėkite visus mokesčius valstybei". Reikia suprasti ir visus kitus įsipareigojimus atlikti. Ko neįmanoma pilnai įvykdyti, tai yra meilės savo tarpe. Mylėti įmanoma vis daugiau, be galo. Meilė yra įstatymo įvykdymas. Fariziejai aiškino, kad įstatymą įmanoma įvykdyti. Paraidžiui įmanoma jį įvykdyti. Bet tai buvo didelė fariziejų klaida, Fil 3,6. Įstatymas yra dvasinis, o jie vykdė jį pagal raidę. Visoje pilnumoje įstatymą įvykdė Jėzus ant kryžiaus. Įstatymas įvykdomas tik meile. Bet kaip meilė suprantama? yra žmonių, kurie net svetimavimą vadina meile!

SUPRASKITE LAIKĄ, Rom 13,11-14

11 Supraskite, koks dabar laikas. Išmušė valanda pabusti iš miego. Dabar išganymas arčiau, negu tada, kai įtikėjome, Mt 26,45; 1 Kor 7,29; Ef 5,14; 1 Tes 5,5-6; 1 Kor 11,30.
12 Naktis nuslinko, diena prisiartino. Tad nusimeskime tamsos darbus, apsiginkluokime šviesos ginklais! Ef 5,11; 1 Jn 2,8; 2 Kor 6,7; 10,4; Ef 6,11.13-17.
13 Kaip dieną, elkimės padoriai, neapsirydami ir negirtaudami, ne gašlaudami ir paleistuvaudami, ne vaidydamiesi ir pavyduliaudami, Rom 1,28; Lk 21,34; Ef 5,18.
14 Apsivilkite Viešpačiu Jėzumi Kristumi ir nelepinkite savo kūno, netenkinkite jo geidulių, Gal 3,27; Ef 4,24; 1 Kor 9,27; Kol 2,23; 1 Pt 2,11.

Atrodo, lyg šie žodžiai būtų sakyti pasaulio žmonėms pabusti, atsiversti. Apaštalas juos rašė surinkimo žmonėms. Jėzus ir apaštalams dažnai priminė budėti. Čia apaštalas norėjo atkreipti dėmesį į laiką. Daboti ir suprasti, koks yra laikas, kuriame gyvename. Jis yra paskutinis; Evangelijos laikas. Pagonių ir įstatymo laikai praėjo. Kristaus gimimu prasidėjo paskutinis laikas. Jis pasibaigs Jėzaus antruoju

atėjimu. Dabar yra daug darbo, reikia gerąją žinią skelbti. Mes dar gyvename ne Kristaus valdomame pasaulyje, kuriame visas blogis bus panaikintas. Čia dar yra priešų ir daug blogio. Tad pabuskite, budėkite, būkite išmintingi. Nuo to laiko kai įtikėjome mūsų žinojimas ir supratimas padaugėjo. Mūsų išgelbėjimas kiekvieną dieną artėja. Naktis nuslinko, diena priartėjo. Tad elkimės kaip dieną. Tamsos darbus atmeskime, panašiai, kaip naktinius drabužius. Apsivilkime dienos rūbais. Krikščionis yra lyg karys. Neapsiginklavęs karys nėra pilnai apsirengęs. Krikščionies pilna apranga yra Kristus. Krikščionies gyvenimas privalo kasdieną tapti panašesnis į Jėzaus gyvenimą. Tad blogus papročius pašalinkime iš savo gyvenimo ir elkimės padoriai.

Krikščionis gyvena kūne, tad privalo pasirūpinti ir kūno reikalais. Tačiau krikščionis neturi lepinti kūno ir vykdyti jo geismus. Ne tik dvasia ir siela krikščionis tarnauja Dievui, bet ir kūnu.

VALGIS IR DIENOS, Rom 14,1-12

1 Silpno tikėjimo žmogų priimkite, venkite ginčų dėl
skirtingų nuomonių, Rom 15,1; 1 Kor 8,9; Fm 17. 2 Vienas
įsitikinęs, kad jam valia viską valgyti, o silpnas valgo tiktai
daržoves, 1 M 1,29; 9,3. 3 Kuris valgo, teneniekina
nevalgančio, o kuris nevalgo, teneteisia valgančio, nes ir jį
priėmė Dievas, 1 Kor 10,25-27; Kol 2,16. 4 Kas tu toks, kad
drįsti smerkti svetimą tarną? Juk ar jis stovi, ar puola — tai
savajam Viešpačiui. Bet jis stovės, nes Viešpats turi galią jį
palaikyti, Mt 7,1; Jok 4,11-12. 5 Ir vėl: vienas mato
skirtumą tarp vienos ir kitos dienos, o kitam jos visos
vienodos. Kiekvienas teelgiasi pagal savo įsitikinimą, Gal
4,5. 6 Kas daro skirtumą tarp dienų, daro tai Viešpačiui; kas
valgo — valgo Viešpačiui, nes dėkoja Dievui; ir kas nevalgo
— nevalgo Viešpačiui, nes taip pat dėkoja Dievui, 1 Kor
10,30; Kol 3,17; 1 Tim 4,4-5. 7 Nė vienas iš mūsų negyvena
sau, nė vienas sau nemiršta. 8 Ar gyvename — Viešpačiui
gyvename, ar mirštame — Viešpačiui mirštame. Taigi, ar
gyvename, ar mirštame, — esame Viešpaties, 2 Kor 5,15;
Gal 2,20; 1 Tes 4,14; 5,10; Lk 20,38. 9 Juk Kristus mirė ir
prisikėlė, kad viešpatautų mirusiems ir gyviems, Jn 12,24;

Apd 10,42. 10 Tai kaipgi tu smerki savo brolį? Arba kodėl
niekini savo brolį? Juk visi turėsime stoti prieš Dievo teismą,
Apd 17,31; Mt 25,31-32; 2 Kor 5,10. 11 Parašyta: „Kaip aš
gyvas, sako Viešpats, prieš mane lenksis kiekvienas kelis, ir
kiekvienas liežuvis šlovins Dievą", Iz 49,18; 45,23; Fil 2,10-
11; Lk 16,2. 12 Taigi kiekvienas iš mūsų duos Dievui
apyskaitą už save, Gal 5,6; Žyd 4,13.

Kas čia sakyta apie valgį ir dienas, mes tikrai nežinome. Tekste nėra aiškiai pasakyta ką tas reiškia. Mes galime tik prielaidomis pasekliauti. Romos surinkimai buvo mišrūs, iš pagonių ir žydų. Žydai kai kurių valgių nevalgė, ką pagonys valgė. Taipgi romėnai ir žydai turėjo atskiras savo šventes. Ir jiems, tapus krikščionims, liko skirtingi papročiai. Susilaikusieji kai kurių valgių kaltino valgančius nusikaltimu įstatymui. Valgantieji laikė nevalgančius silpnais, ne laisvais. Viešpaties Vakarienės metu visi bendrai turėjo sėsti prie bendro stalo. Tai buvo konkreti, praktiški dalykai. Jie labai kenkė draugystei. Atsiminkime, kad šie dalykai ir po tūkstančių metų dar sudaro daug ginčų ir skirtumų krikščionių tarpe. Kaip Gavėnios laike nevalgantysis mėsos žiūri į valgantį ir priešingai! Kaip sugyvena adventistai krikščionys su švenčiančiais sekmadienius, o ne šeštadienius!

Dėl šių klausimų Povilas davė patarimus vieniems ir antriems. Jis nurodė, jog jie žino, kai įtikėjo, vienus ir kitus Kristus priėmė. Ir dabar, jie visi priklauso Viešpačiui. Jis juos išlaiko. Jie nėra atpuolę. Jų praktiškas, kasdieniškas gyvenimas rodo, jog jie yra tikintys. Jei gyvename ir mirštame Viešpačiui, tad ar valgis ir dienos turėtų mus skirti? Be to, kiekvienas už save turėsime apyskaitą duoti.

NEPIKTINK, Rom 14,13-23

13 Tad liaukimės teisti vieni kitus. Verčiau ryškitės
neduoti broliui akstino nupulti ir pasipiktinti, Mt 17,27; 1
Kor 8,9-13; 1 Jn 2,10; Mt 19,7. 14 Žinau ir esu tikras
Viešpatyje Jėzuje, kad nieko nėra netyro savyje. Bet jei kas
mano esant netyrų dalykų, tam jie netyri, Mt 15,11; Apd
10,15; 1 Kor 10,25-27; Tit 1,15. 15 Jei tavo brolis įsižeidžia,
kai tu viską valgai, tu jau nebesielgi, kaip reikalauja meilė,

Savo valgymu nepastūmėk į pražūtį to, už kurį mirė Kristus! 1 Kor 8,1.11-13. 16 Ką jūs darote gera tenebūna piktžodžiavimo akstinu, Tit 2,5; 1 Kor 10,32. 17 Dievo karalystė nėra valgymas ir gėrimas, bet teisumas, ramybė ir džiaugsmas Šventoje Dvasioje, Lk 17,20; 1 Kor 8,8; Mt 6,36; 1 Kor 4,20. 18 Kas šitaip Kristui tarnauja, tas mielas Dievui ir priimtinas žmonėms, Lk 2,52; Fil 3,3. 19 Tad laikykimės to, kas pasitarnauja santaikai ir tarpusavio ugdymui, Rom 12,18; 15,2; 1 Kor 7,15; 10,24; 14,26. 20 Taigi negriauk Dievo darbų dėl maisto! Nors viskas tyra, bet gali tapti nuodėminga žmogui, kuris valgo, piktindamas kitus, Tit 1,15; Apd 10,15; 1 Kor 3,21-23; 8,7. 21 Verčiau nevalgyti mėsos, negerti vyno ir vengti visko, kas piktina brolį, 1 Kor 8,13. 22 Savo įsitikinimą pasilaikyk savyje ir Dievo akivaizdoje. Laimingas, kam netenka smerkti savęs, ką nors nusprendžiant, 1 Kor 10,25-27; 11,31-32. 23 O kas valgo abejodamas, tas smerktinas, nes elgiasi ne pagal įsitikinimą. Visa, kas daroma ne pagal įsitikinimą, yra nuodėmė, Jok 4,17; Tit 1,15; Rom 14,14.

Apie šį Povilo pamokymą galima glaustai pasakyti: dangaus karalystė nėra valgymas ir gėrimas. Jei valgai ir geri, arba kai kurių valgių susilaikai, tuo neįgysi Dievo teisumo. Dievo karalystė yra nuteisinimas, priėmimas. Iš tavo pusės, ką tu gali daryti, gali siekti ir turėti taiką su broliu ir ramybę bei džiaugsmą Šventąja Dvasia savo širdyje. Tad siek šių dalykų! Nepiktink kitų! Tarnauk artimui ir Kristui!

Povilas gerai žino, kad daug valgių yra geri ir jais galima naudotis. Bet jeigu juos valgant duodamas papiktinimas, nebesiekiama meilės. O Kristus mus mylėdamas atsisakė dangaus šlovės ir mirė. Jei mes neatsisakome dalykų, kurie kitus piktina, nesilaikome meilės dėsnio ir tuo ardome Dievo darbą. Laikykis sąžinės, suprask kitus!

GUOSKIS RAŠTU IR ŠLOVINK DIEVĄ, Rom 15,1-6

1 Mes, stiprieji, turime pakęsti silpnųjų silpnybes, ne sau pataikauti, Rom 14,1; 1 Kor 13,17; Rom 15,2; 1 Kor 9,19; 10,24-33. 2 Kiekvienas iš mūsų tesirūpina būti artimui

naudingu, jo labui ir pažangai, 1 Tes 5,11. 3 Juk ir Kristus
gyveno ne savo malonumui, bet taip, kaip parašyta: „Tave
keikiančiųjų keiksmai krito ant manęs", Ps69,10; Jn8,50. 4
Visa, kas pirmiau parašyta, mums pamokyti parašyta, kad
ištverme ir Raštų paguoda turėtume vilties, 1 Kor9,9-10; 2
Tim 3,16; Žyd 3,6; Rom 4,23-24. 5 Ištvermės ir paguodos
Dievas teduoda jums tarpusavyje būti vienos minties,
Kristaus Jėzaus pavyzdžiu, Rom 12,16; Fil 2,2; 3,16; 4,2; 1
Kor 1,10; 2 Kor 13,11, 6 kad sutartinai vienu balsu
šlovintumėte Dievą, mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Tėvą,
Apd 4,24.

Apaštalas gvildena pradėtą temą toliau. Kaip gera būtų, jei visi tikintieji būtų stiprūs tikėjime, nebūtų atpuolimų. Povilas pataria atsižvelgti į silpnuosius, būti jiems naudingais, dirbti jų pažangai. Jei to nebus siekiama, nuteisinimas nieko gero neduos. Kristus pats davė mums pavyzdį, kaip gyventi ir tikėti. Jis nešė apaštalų silpnybes. Taip, Jis atsisakė dangaus šlovės, kad mums padėtų. Tad imkime pavyzdį iš Šventojo Rašto ir Viešpaties Jėzaus. Būkime tos minties, kokios buvo Jėzus. Ieškokime tarpusavyje sutarimo ir sugyvenimo. Taip galėsime šlovinti Dievą.

ŽYDAI IR PAGONYS ŠLOVINKITE DIEVĄ! Rom 15,7-13

7 Priimkime vienas kitą, kaip Kristus jus priėmė, Dievo
garbei, Rom 14,1; Fm 17;8 Aš sakau; Kristus tapo
apipiaustytųjų tarnas dėl Dievo teisumo, kad patvirtintų
protėviams suteiktus pažadus, Rom 11,29; Mt 15,24; Apd
3,25; Mik 7,20; Ps 89,3, 9 ir kad pagonių tautos šlovintų
Dievą už Jo gailestingumą, kaip parašyta: „Pagonių tarpe
išpažinsiu tave, tavo vardui giedosiu", Rom 11,30; Ps 18,50;
2 Sam 22,50. 10 Ir vėl sakoma: „Džiaukitės, pagonys, kartu
su Jo tauta", 5 M 32,43. 11 Ir dar: „Girkite, visi pagonys,
Viešpatį, teaukština Jį visos tautos", Ps 117,1. 12 Ir Izaijas
kalba: „Ateis Jesės šaknis, tas, kuris pakils valdyti pagonių,
ir juo vilsis pagonys, Iz 11,1-10; Apd 5,5; 22,16; 1 M 49,10;
Apr 5,5; Mt 12,21. 13 Taigi vilties Dievas jus (gyvenančius),
tikėjimu, tepripildo visokių džiaugsmų ir ramybės, kad

Šventosios Dvasios galybe būtumėte pertekę vilties, Ef2,12; Rom 5,1-2.

Atrodo, kad nebuvo vienybės tarpe tikinčiųjų žydų ir pagonių. Apaštalas skatina sutikti, priimti vienas kitą. Jėzus yra abiejų viltis. Jėzus atėjo ieškoti Izraelio paklydusių avių. Povilas rodo iš Rašto, primena net keturiose vietose (cituoja), kad Jis yra ir pagonių Viešpats. Bendrai Jam tarnaujant, Jis pripildys juos džiaugsmu ir ramybe. Pasaulinis pasisekimas ir džiaugsmas dažnai sukelia rūpesčius, neramybę. Dieviškas džiaugsmas teikia širdžiai ramybės. Tad garbinkite su džiaugsmu Viešpatį!

POVILAS APŽVELGIA PRAEITĮ, Rom 15,14-21

14 Aš, mano broliai, esu tikras, kad esate kupini gerumo,
pilni tikro pažinimo ir sugebantys vieni kitus perspėti, Fil
1,9. 15 Rašiau jums kiek per drąsiai, norėdamas jums tai
priminti ir remdamasis man Dievo suteiktąja malone, 2 Pt
1,12; Rom 1,5; 12,3, 16 būti pagonims Kristaus Jėzaus tarnu
ir kunigu skleisti Dievo Evangeliją, kad pagonys taptų
priimtina auka, Šventosios Dvasios pašventintą, Rom
11,13; 2 Kor 3,3; Fil 2,17; Rom 12,1-3. 17 Taigi Kristuje
Jėzuje galiu pasigirti Dievo darbais, 2 Kor 1,12-15. 18 Juk
nedrįsčiau ko nors pasakoti, ko Kristus nebūtų per mane
nuveikęs, kad pagonys paklustų žodžiu ir darbu, 2 Kor 3,5;
Rom 16,26, 19 stebuklų ir ženklų galia bei Šventosios
Dvasios galybe. Tik taip galėjau paskleisti Kristaus
Evangeliją nuo Jeruzalės apylinkių iki Ilirijos, 2 Kor 12,12;
Mk 16,17; Apd 14,3; 15,12; 1 Kor 2,4. 20 Be to, maniau
esant garbingiau skelbti Evangeliją ne ten, kur Kristaus
vardas jau pagarsintas, ir nestatyti ant svetimų pamatų, 1
Kor 3,10; 2 Kor 10,15-16, 21 bet kaip parašyta: „Pamatys
tie, kuriems nebuvo apie Jį skelbta, supras tie, kurie nebuvo
girdėję", Iz 52,15.

Povilas, baigdamas laišką, pasidžiaugia, kad Romos surinkimuose yra užtektinai žmonių, kurie sugeba vieni kitus įspėti ir pasimokyti. Gyvuose surinkimuose

(bažnyčiose) ne vienas kunigas dirba, bet visi atgimusieji. Povilas primena darbą, kurį Jėzus leido jam dirbti. Tas yra aprašyta apaštalų darbuose. Jis skelbė Evangeliją tokiose vietose, kur ji nebuvo skelbta. Apsakydamas Evangeliją, Povilas skelbė ne pažiūras, bet .gyvenimo pakeitimą, nuteisinimą, nuodėmių atleidimą, Dievo vaikų, iš stabų garbintojų pakeitimą į Dievo garbintojus. Taip, kaip Jėzus skelbė ir darė stebuklus. Povilas darė panašiai. Jis darė daug ženklų ir stebuklų Šventosios Dvasios galia.

POVILO PLANAI, Rom 15,22-33

22 Buvau daugel kartų sutrukdytas ir neatvykau pas jus,
Rom 1,13; 1 Tes 2,18; Apd 16,6-7. 23 O dabar, šiuose
kraštuose, nebeturėdamas kitų užmojų, ir daugel metų
trokšdamas atvykti pas jus, Rom 1,10-11; 1 Tes 3,6, 24
apsilankysiu, keliaudamas į Ispaniją. Turiu vilties,
keliaudamas pro šalį, išvysti jus ir gauti paramos kelionei,
prieš tai bent kiek atsigaivinęs jūsų tarpe, 1 Kor 6,6. 25
Dabar vykstu į Jeruzalę šventiesiems patarnauti. 26 Mat,
Makedonija ir Achaja nusprendė padaryti rinkliavą
Jeruzalės šventųjų beturčiams sušelpti, Apd 11,29; 19,21;
20,22; 24,17; 1 Kor 9,11; 16,1; 2 Kor 8,1-4; 9,2-12. 27 Jos taip
nusprendė, ir iš tikro jos yra jų skolininkės. Jeigu pagonys
tapo jų dvasinių gėrybių dalininkais, tai privalo jiems
pasitarnauti bent medžiagine parama, Rom 9,4; 1 Kor 9,11;
2 Kor 9,12-14. 28 Taigi, baigęs šį reikalą ir jiems saugiai
atidavęs, kas surinkta, keliausiu pro jus į Ispaniją, Fil 4,17.
29 Ir žinau, kad, atvykdamas pas jus, atsivešiu visą Kristaus
palaimos pilnatvę, Rom 1,11. 30 Todėl maldauju jus,
broliai, mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus vardu ir Dvasios
dovanotosios meilės dėlei kartu su manimi ir už mane kovoti
maldomis Dievui, Kol 1,8; Fil 1,27; 4,3; 2 Kor 1,11; Ef 6,19;
Kol 4,3; 1 Tes 5,25; 2 Tes 3,1; Žyd 13,18; Apd 27,11-27. 31
Kad būčiau išgelbėtas nuo netikinčiųjų Judėjoje, kad mano
paslauga Jeruzalei būtų priimta šventiesiems, 1 Tes 2,15, 32
ir kad, Dievo valia su džiaugsmu atvykęs pas jus,
atsigaivinčiau jūsų draugėje. 33 O ramybės Dievas tebūnie
su jumis visais! Amen, Apd 18,21; Rom 16,20; 1 Kor 14,33; 2
Kor 13,11; Fil 4,9; 1 Tes 5,23; Žyd 13,20; 2 Tes 3,16; Mt 5,9.

Jau seniai Povilas ilgėjosi aplankyti Romą. Ne pamatyti puikiąją imperijos sostinę, bet joje esančius tikinčiuosius. Jo tikslas buvo susitikti juos ir pasidalinti tuo, ką bendrai turėjo iš Jėzaus malonės. Jis šitą savo troškimą daug kartų norėjo įvykdyti, bet įvairiais būdais buvo sutrukdytas. Šiuo laiku jis yra baigęs Evangelijos skelbimą imperijos Rytuose. Norint tik maža dalis gyventojų priėmė gerąją žinią, ji yra žinoma čia. Povilas skaito atlikęs čia savo pareigą. Dabar jis nori vykti skelbti Evangeliją ten, kur jos dar nė vienas nėra skelbęs, — imperijos Vakaruose, Ispanijoje. Prieš vykdamas į šį misijos lauką, jis nori užsukti į Romą, čia atsigaivinti su tikinčiaisiais ir gauti jų paramos savo darbui. Prieš tai, jis dar turi pareigą nuvykti į Jeruzalę ir ten atiduoti beturčiams šventiesiems surinktas aukas. Šventieji dažnai yra pasaulio požiūriu vargšai ir beturčiai. Yra už turtą daug kilnesnių ir svarbesnių dalykų. Atrodo, kad visų aukų rinklavą organizavo surinkimai. Iš apaštalų darbų ir Povilo laiškų žinome, kad jis tą šalpos darbą vykdė. Kai buvo įvykdyta, jis tuo nesigiria, Jam rūpi tik, kad ta auka būtų tinkamai priimta.

Povilui rūpėjo, kaip bus, ką visur Šventoji Dvasia praneša apie jo vargus Jeruzalėje, Apd 20,23. Jis daug buvo meldęs už Romos surinkimus, Rom 1,10. Dabar jis prašo jų, ne tik už jį pasimelsti, bet maldose kovoti, kaip Jokūbas prie Pnielio, kad jis būtų išgelbėtas Judėjoje nuo netikinčiųjų ir nepaklusniųjų Evangelijai. Povilas buvo išgelbėtas iš jų rankų. Bet jis atvyko į Romą tik po trijų metų, kaip ciesoriaus kalinys, nusiminęs, Apd 28,15. Jis atsigavo tik broliams jį sutikus. Povilas atvyko į Romą ir joje gyveno dvejus metus. Ar jis buvo ir Ispanijoje — nežinome. Apie Povilo buvimą Ispanijoje pasakoja tik legendos, o ne istoriniai faktai. Kaip viskas buvo nežinome, bet žinome, kad Dievo ramybė buvo su juo, Fil 1,21-23, ką jis ir Romos surinkimui linki.

ASMENIŠKI SVEIKINIMAI, Rom 16,1-16

1 Pavedu jums mūsų sesę Febę, kuri yra Kenchrėjos surinkimo diakonė, Apd 18,18-27; 2 priimkite ją Viešpatyje, kaip dera šventiesiems, ir pagelbėkite jai, prireikus jūsų paramos, nes ir ji yra padėjusi daug kam ir man pačiam, 1

Tim 5,9-10; Fil 2,29. 3 Sveikinkite Priskilą ir Akvilą, mano bendradarbius Kristuje Jėzuje, Apd 18,2-26, 4 kurie guldė savo galvas, gelbėdami mano gyvybę. Jiems dėkoju ne aš vienas, bet ir visi pagonių surinkimai, Apd 15,26; 1 Jn 3,16. 5 Pasveikinkite ir surinkimą susirenkantį jų namuose. Sveikinkite mano mylimąjį Epenetą, kuris pirmasis Azijoje įtikėjo Kristų, 1 Kor 16,19; Kol 4,15; Fm 2; 1 Kor 16,15. 6 Sveikinkite Mariją, kuri draug triūsė jūsų labui. 7 Sveikinkite Androniką ir Juliją, mano tautiečius, kalėjusius su manimi; jie didžiai gerbiami apaštalų draugėje ir anksčiau už mane įtikėjo Kristų, Rom 9,3; 2 Kor 8,23. 8 Sveikinkite mano mylimąjį Kristuje Amplijatą. 9 Sveikinkite mūsų bendradarbį Kristuje Urboną ir mano mylimąjį Stachį. 10 Sveikinkite Apelį, išmėgintąjį Kristuje. Sveikinkite tikinčiuosius iš Aristobulo namų. 11 Sveikinkite mano tautietį Herodioną. Sveikinkite tuos iš Narcizo šeimynos, kurie yra Viešpatyje, Rom 9,3. 12 Sveikinkite Trifeną ir Trifoną, besidarbuojančius Viešpatyje. Sveikinkite mieląją Persidę, daugel triūsusią dėl Viešpaties. 13 Sveikinkite išrinktąjį Viešpatyje Rufą, taip pat ir jo bei mano motiną, Mk 15,21. 14 Sveikinkite Asinkritą, Flegontą, Hermį, Patrobą, Hermą, ir su jais esančius brolius. 15 Sveikinkite Filologą ir Juliją, Norėjų ir jo seserį, ir Olimpą, ir visus jų draugus šventuosius. 16 Sveikinkite vieni kitus šventu pabučiavimu. Jus sveikina visi Kristaus surinkimai, Mt 26,49; Lk 7,45; Apd 20,37; 1 Kor 16,20; 2 Kor 13,12; 1 Tes 5,26; 1 Pt 5,14.

Kai kurie Šventojo Rašto aiškintojai sako, kad šis sveikinimo sąrašas netinka Romos surinkimams. Jie nepateikia jokių istorinių davinių, kad taip yra, o tik mano. Rimtesni Šventojo Rašto aiškintojai neabejoja, kad šis sąrašas Povilo rašytas Romos surinkimams, bet ir sako, kad jis tinka tik Romos surinkimams. Jame yra žydų, graikų ir romėnų vardų. Tas atitiko tik Romą. Nuostabu, kad sąraše yra daug moterų vardų, kas anuo metu nepriimta buvo minėti. Anų laikų rašytojai, taipgi ir Povilas, sveikindavo tik „brolius". Raštuose „seserys" minimos labai retai.

Povilas pavedė sesę Febę surinkimo globai. Ji nuvežė šį laišką į Romą. Febė buvo Kenchrėjos surinkimo narė. Ta

vietovė buvo Korinto priemiestis. Kad jame buvo savarankiškas surinkimas, žinome tik iš šios pastabos. Febė buvo diakonė. Mūsų laikais yra diakonų kunigų. Anais laikais buvo ir diakonių moterų. Iš graikų žodžio prastatis — išvedama — patrona. Manoma, kad ji buvo žymi asmenybė, kuri globojo paleistus (duotiems laisvę) vergus ir panašius, kuriems buvo reikalinga globa. Kaip krikščionė, ji rūpinosi ir krikščionimis. Povilui pačiam teko patirti jos globą.

Priskila ir Akvila, Apd 18,18. Priskila turėjo būti reikšminga asmenybė. Ji, moteris, dažnai minima pirma vyro. Tas nebuvo anuo metu savaime suprantama. Juodu gyveno Romoje, buvo ištremti iš sostinės, vėl grįžo į ją. Jų namuose buvo surinkimas. „Kurie guldė savo galvas". Graikų kalboje sakoma: „Kurie dėjo savo sprandus po budelio kirviu". Apie tai nieko arčiau nežinome. Juodu gelbėjo Povilą, nežiūrėdami pavojaus savo gyvybei.

Epenetas pirmasis įtikėjęs Mažojoje Azijoje, romėnų provincijoje. Šis vardas buvo plačiai žinomas kitose vietovėse.

Mariją Povilas galėjo pažinti savo misijos laukuose. Ji, nuvykus į Romą, daug triūsė surinkimo labui. Andronikas ir Julijas įtikėję Kristų pirm Povilo, didelėje pagarboje laikomi apaštalų; įkalinti drauge su Povilu, žydų tautybės.

Amplijatas ir Atachis. Šie vardai dažnai minimi vergų sąrašuose. Ar jie buvo vergai ar laisvi, jie buvo Povilo mylimieji Kristuje.

Urbonas yra romėniškas vardas. Jis ne tik Povilo, bet ir Romos surinkimuose buvo veiklus bendradarbis.

Apelis bus daug kentėjęs dėl Evangelijos. Šiuo vardu buvo vienas garsus menininkas, bet tai ne šis krikščionis.

Povilas nesveikina Aristobulo, bet tik jo namiškius. Gal Aristobulas pats nebuvo tikintis, o jei buvo, tai gal buvo miręs?

Narcizas dažnai minimas vergų ir laisvųjų tarpe. Vienas Narcizas buvo ciesoriaus Klaudijo sekretorius.

Trifena ir Trifona dirbo Viešpačiui. Koks jų darbas buvo nepasakyta. Tada Viešpačiui darbas nebuvo vien tik pamokslus sakyti.

Persidė, atrodo, pirmiau darbavosi drauge su Povilu

Rytų imperijoje. Dabar ji gyveno ir dirbo Romoje.

Labai galimas dalykas, kad Rufas buvo, Mk 15,21, Simono sūnus. Jei taip, tad Povilas turėjo pažintį su vyru, kuris nešė Jėzaus kryžių. Jo žmona daug patarnavo Povilui. Taip, kad jis ją motina vadina. Dabar sūnus ir motina gyveno imperijos sostinėje ir pasižymėjo krikščionių tarpe.

14 ir 15 skirsnelyje minimos dvi grupės krikščionių. Manoma, jie buvo atvykę iš rytinių provincijų. Kitaip Povilas nebūtų jų pažinęs. Gal jie ir Romoje laikėsi drauge? Povilas nebuvo svetimas Romoje. Jis turėjo joje daug brolių ir sesių. Jis jų visą būrį išvardina vardais. Perskaičius laišką ir prisiminus turėtą draugystę su Povilu ir dabar tebeturimą su Kristumi, jie pasveikino vienas antrą krikščionišku, šventu, pabučiavimu. Tokio laiško skaitymas jiems nebuvo eilinis susitikimas. Povilas savo laišku priminė jiems seniai turėtą draugystę ir perdavė ten esančių surinkimų sveikinimus.

ĮSPĖJIMAS, Rom 16,17-20

17 Prašau jus, broliai, įsidėmėti tuos, kurie kelia
nesutarimus bei papiktinimus, prieštaraudami mokslui,
kurio jūs išmokote. Saugokitės jų! Mt 7,15; Tit 2,2-3; 3,10;
Apd 19,9. 18 Tokie žmonės netarnauja mūsų Viešpačiui
Kristui, bet savo pilvui, saldžiomis ir pataikūniškomis
kalbomis jie apgaudinėja nekaltas širdis, Fil 3,19; Kol 2,4; 2
Pt 2,3; Tit 1,10; 2 Pt 2,1; 2,14-15. 19 Jūsų klusnumas
žinomas visur. Tad džiaugiuosi jumis ir linkiu, kad
būtumėte išmintingi tuo, kas gera, o neišmaną to, kas bloga,
Rom 1,8; Žyd 5,14; Jer 4,22; Mt 10,16; 1 Kor 14,20. 20 O
ramybės Dievas netrukus sutryps šėtoną po jūsų kojomis.
Mūsų Viešpaties Jėzaus malonė tebūnie su jumis! Rom 15,2-
3; 1 M 3,15; 1 Kor 16,23.

Povilas, rašydamas sveikinimus buvusiems bendradarbiams ir bendratikiams, priminė ir drauge turėtus džiaugsmus bei vargus. Jis įspėjo savo draugus Romoje, tą jis darė ir kituose laiškuose, baigdamas juos rašyti, kaip filipiečiams, galatiečiams. Jei didelis būrys Povilo draugų nuvyko į Romą, tai jų tarpe buvo ir jo priešų, savo naudos ieškančių bei Evangelijos tiesų nesilaikančių, Fil 3,19, ir ten

apsigyveno. Povilas rado reikalą įspėti tokių žmonių pasisaugoti. Tokie yra pataikūnai ir nekaltų širdžių apgaudinėtojai. Per tokius „Evangelijos skelbėjus" pasireiškia šėtoniška veikla, 2 Kor 11,13-15. Viešpats jį nugalės. Mūsų pareiga budėti, nepakliūti į piktojo pinkles.

POVILO BENDRADARBIŲ SVEIKINIMAI, Rom 16,21-23

21 Jus sveikina mano bendradarbis Timotiejus ir mano tautiečiai Lukijus, Jazonas ir Sozipatras, Apd 16,1; 17,6; 20,4; Fil 2,19; Rom 9,2. 22 Aš, Tercijus, šio laiško surašytojas, sveikinu jus Viešpatyje. 23 Jus sveikina Gajus, mano ir viso surinkimo šeimininkas. Jus sveikina Erastas, miesto iždininkas, ir brolis Kvartas, Apd 19,22-29; 1 Kor 1,14.

———

Timotiejus yra gerai žinomas iš apaštalų darbų ir Povilo laiškų. Kai kurie sekantieji vardai yra minėti apaštalų darbuose: Lukijus: Apd 13,1. Jazonas Apd 18,5-9. Sozipatras Apd 20,4. Povilas dažnai laiškus diktuodavo. Šį laišką surašė Tercijus. Gajus, 1 Kor 1,14. Jo namuose Povilas gyveno ir jo namuose rinkdavosi krikščionys pamaldoms. Erastas buvo Korinto miesto kasininkas. Nors maža turtingų ir įtakingų žmonių tikėjo Kristų, 1 Kor 1,26, bet jų buvo. Kvartus aiškus romėnų vardas. Tikriausiai jis buvo atvykęs iš sostinės ir visiems Romoje buvo gerai žinomas.

LAIŠKO UŽBAIGA, Rom 16,24-27

24 (Mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus malonė tebūnie su jumis visais. Amen). 25 Tam, kuris gali padaryti jus stiprius, kaip sako mano Evangelija ir Jėzaus Kristaus skelbimas, sekant apreiškimu paslapties, nutylėtos per amžių laikus, Ef 3,20-21; Jud 24; 1 Kor 2,7; Ef 1,9; 3,5-9; Kol 1,26; 2 Tes 3,3; 1 Tim 3,16, 26 o dabar atskleistos ir pranšų raštais amžinojo Dievo įsakymu paskelbtos visoms tautoms, kad jos paklustų tikėjimui, 2 Tim 1,10; Rom 1,5; 15,18; Apd 6,7; 2 Kor 10,5; 1 Pt 1,22, 27 — vienam išmintingajam Dievui per Jėzų Kristų šlovė amžių amžiais! Amen, Gal 1,5; Ef 3,21; Fil 4,20; 1 Tim 1,17; 2 Tim 4,18; Žyd 13,21; 1 Pt 4,11; 2 Pt 3,18; Jud 25; Apd 1,6; 4,11.

———

Evangelija yra jėga. Ji gali sustiprinti, suteikti galią, gyvenantiems imperijos sostinėje ir mums dvidešimtame amžiuje. Tą Evangeliją skelbė Jėzus, Povilas ir dabar ji vis dar tebeskelbiama.

Paslaptis, apie Dievo planą, 1 Kor 2,7, apie Izraelį, Rom 11,25 ir tautas (pagonis), Ef 3,1-13, buvo seniai pranašų paskelbta, kad Izraelis atstums savo Mesiją, tuo bus priežastis įtikėti Kristų pagonims, pasibaigus pagonių amžiams, Izraelis kaip tauta priims Kristų. Dievo nuteisinimas, kaip žydams, taip ir pagonims, pasiekiamas tik tikėjimu. Tai yra ta paslaptis apie kurią Povilas rašo. Apie ją pranašai seniai skelbė, bet ji liko nepastebėta ir nesuprasta per ilgus laikus. Dabar ši paslaptis tapo atskleista. Mums tenka tik paklusti ir tai priimti tikėjimu. Vienintelis, amžinasis, išmintingasis Dievas leidžia tai paskelbti per Jėzų Kristų. Tik Jam vienam pridera padėka, garbė ir šlovė per amžius!

APAŠTALO POVILO LAIŠKAI KORINTIEČIAMS

Korintas buvo žymus uostamiestis. Jame buvo du uostai — Vakarų ir Rytų. Savo didumu ketvirtas imperijos miestas, apie 400,000 gyventojų. Turtuoliai, uostų įrengimų ir laivų savininkai, buvo labai turtingi. Šalia turtuolių prabangos, pasireiškė labai didelis skurdas. Korinte buvo garsi pagonių Afroditės šventovė. Jos garbinimas buvo išsigimęs į prostituciją. Pačioje šventovėje buvo laikoma virš tūkstantis meilės vaidilučių.

Povilas, antrosios savo misijos kelionėje, atvyko į Korintą iš Atėnų 51 metais. Čia jis rado tikinčią porą, Akvilą ir Priskilą, atvykusią iš Romos. Povilas apsigyveno pas juos ir drauge su jais gamino palapines. Povilas Korinte gyveno pusantrų metų. Jis parašė iš čia pirmuosius savo laiškus tesalonikiečiams. Pradžioje Povilas skelbė Evangeliją žydų sinagogoje. Bet greitai įsteigė krikščionišką surinkimą. Čia buvo vienas didžiausių Povilo įsteigtų surinkimų. Povilui išvykus iš Korinto, čia veikė garsus pamokslininkas Apolas, artimas Povilo bendradarbis.

PIRMASIS LAIŠKAS KORINTIEČIAMS

Povilas rašė pirmąjį (antrąjį, pirmasis laiškas žuvo, 1 Kor 5,9) laišką korintiečiams iš Efezo 57 metais. Povilą aplankė keli korintiečiai Efeze, 1,11. Jie papasakojo apie korintiečių surinkimo susiskaldymą ir kitas negeroves. Vėliau korintiečiai rašė laišką Povilui ir prašė jo patarimų. Povilas skatino surinkimo žmones sugyventi, atrėmė jam daromus priekaištus, smerkė iškrypimą, davė patarimus apie stabams aukotą mėsą, pasisakė prieš netikrus apaštalus, mokė apie Viešpaties Vakarienę, liežuvių kalbėjimą, moterų paskirtį surinkime, prisikėlimą ir kitus klausimus.

SVEIKINIMAS, 1 Kor 1,1-3

1 Povilas, Dievo valia pašauktas Kristaus Jėzaus apaštalas, ir brolis Sostinas, Gal 1,1. 2 Dievo surinkimui Korinte, pašvęstiesiems Kristuje Jėzuje, pašauktiesiems šventiesiems ir visiems, kurie šaukiasi mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus vardo kiekvienoje vietoje pas jus ir pas mus, 1 Kor 8,11. 3 Malonė ir ramybė jums nuo Dievo Tėvo ir Viešpaties Jėzaus Kristaus! Rom 1,7; 2 Kor 1,2; Ef 1,2.

Povilas rašo, kaip Dievo pašauktas Jėzaus Kristaus apaštalas. Dievas jį pašaukė, o Jėzus Kristus siuntė. Povilas pats neėjo. Žmonės jo nesiuntė. Jį siuntė prikeltasis Jėzus. Sostinas yra jo bendradarbis. Ar jis yra Apd 18,17 tas pats asmuo? Nežinome. Surinkimas Korinte yra pašvęstas ne pačių pastangomis, bet per Jėzų Kristų. Surinkimo žmonės yra pašaukti iš pasaulio ir šventais padaryti. Jie visur meldžiasi, šlovina Viešpatį. Šventasis Raštas žino tik gyvus, pašauktus ir šventais padarytus žmones, o ne daug metų praėjus po jų mirties, šventais paskelbtus. Dievas Tėvas, Tvėrėjas, ir Viešpats Jėzus yra vienas. Jų vardu apaštalas linki surinkimui malonę ir ramybę.

SURINKIMAS TURTINGAS JĖZUJE, 1 Kor 1,4-9

4 Nuolat dėkoju už jus Dievui, dėl Jėzuje Kristuje Dievo suteiktos jums malonės, Ef 1,15-16. 5 Per Jį praturtėjote

visu kuo — Dievo žodžiu ir pažinimu, 1 Kor 12,8, 6 ir Kristaus liudijimas jūsų tarpe tapo tvirtas, Rom 1,16; 2 Kor 1,21. 7 Todėl jums nestinga jokios malonės dovanos, belaukiant, kada apsireikš mūsų Viešpats Jėzus Kristus, Ps 34,11; Fil 3,20. 8 Jis ir stiprins jus iki galo, kad išliktumėte nenusikaltę mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus dienai, 2 Kor 1,21; Kol 1,22; 1 Tes 3,13; 5,23. 9 Ištikimas yra Dievas, kuris jus pašaukė į savo Sūnaus, mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus, bendrystę, 1 Tes 5,24; Jn 15,5.

SURINKIMO SUSISKALDYMAS, 1 Kor 1,10-17

10 Broliai, Viešpaties Jėzaus Kristaus vardu skatinu jus, kad visi vienaip sutartumėte ir nebūtų jūsų tarpe susiskaldymų, kad būtumėte vienos dvasios ir vienos minties, Fil 3,16-. 11 Mat, Chlojės namiškiai pranešė man apie jus, mano broliai, kad jūsų tarpe esama kivirčų. 12 Turiu omenyje tai, kad tarp jūsų yra tokių, kurie sako: „Aš esu Povilo", „aš — Apolo", „aš — Kefo", „aš — Kristaus", 1 Kor 3,4; Apd 18,24. 13 Argi Kristus padalytas? Nejaugi Povilas buvo už jus nukryžiuotas? Negi vardan Povilo buvote pakrikštyti? 14 Ačiū Dievui, kad pas jus nieko daugiau nekrikštijau, išskyrus Krispą ir Gajų, Apd 18,8, 15 ir todėl niekas negali sakyti, jog jūs buvote pakrikštyti mano vardu. 16 Tiesa, pakrikštijau ir Stepono namus, o daugiau nežinau, ar ką pakrikštijau, 1 Kor 16,15-17. 17 Kristus nesiuntė manęs krikštyti, bet Evangelijos skelbti, ne iškalbingais žodžiais ir išmintimi, kad Kristaus kryžius nepasirodytų bereikšmis, 1 Kor 2,4; 2 Pt 1,16.

Apaštalas dėkoja Dievui už suteiktą surinkimui malonę. Ji duota surinkimui per Jėzų Krsitų. Tai ne surinkimo nuopelnas, bet Dievo. Tad visa garbė tenka Dievui. Surinkimas yra tapęs turtingu Dievo žodžiu (logos). Žodžiu (kalba) žmonės bendrauja vieni su kitais. Taip ir Dievas žodžiu (savo apsireiškimu) praturtina tikinčiuosius. Net Dievo žodis (logos — Kristus) tapo kūnu. Tai giliausias Dievo pažinimas (gnozis). Dievo pažinimo (gnozis) sąvoka jau buvo žinoma prieš Kristų. Ji tada buvo suprantama apie Dievą mitais (prasimanimais) ir filosofija. Ši sąvoka

(pažinimas Dievo), Šventojo Rašto pamatu, yra Dievo apsireiškimas. Ar gali būti didesnis praturtinimas, kaip gyvojo Dievo apsireiškimas per pranašus ir pagaliau per Jėzų, Dievo Sūnų? Dievo pažinimas (gnozis) gali būti ir netikras. Su netikru Dievo pažinimu (gnozis) Senojo Testamento pranašai, Naujojo Testamento žmonės ir surinkimas istorijos bėgyje turėjo kovoti labai daug. Apaštalas daug rašė apie tai ir korintiečių surinkimui.

Čia apaštalas dėkoja Dievui ir džiaugiasi, kad surinkimas yra turtingas Dievo žodžiu, pažinimu ir tvirtai stovi. Surinkime pasireiškė labai daug, įvairių dvasinių dovanų. Surinkimas turėjo betarpę draugystę su Dievu. Jis laukė pilno Kristaus apsireiškimo, Jo atėjimo, Jo dienos. Visi tikintieji, turintys draugystę su Dievu ir Jėzumi, laukia Jo dienos, Jo atėjimo. Jie yra silpni, bet Viešpats yra galingas. Jis juos išlaikys. Jie ne tik turės draugystę su Kristumi, jie jau ją turi dabar.

Atrodo, kad vyko gyvas susisiekimas tarp Korinto ir Efezo miestų. Atvykę Chlojės namiškiai, apie kuriuos mes nieko nežinome, iš Korinto į Efezą papasakojo Povilui apie korintiečių surinkimus, kad ten vyksta susiskaldymai Koks buvo susiskaldymo pobūdis tikrai nežinome, bet Povilas žinojo jį labai gerai. Atrodo, kad susiskaldymai vyko dėl asmenų? Tame Povilas įžiūrėjo krikščioniškai draugystei pavojų ir todėl graudeno visus į vienybę Kristuje. Povilas buvo korintiečių surinkimų steigėjas. Jo žodis galėjo surinkimo žmones paveikti. Kad Apolas veikė Korinte, žinome iš Apd 18,24-. Dėl Kefo — Petro minimų pasekėjų — kai kurie daro išvadą, kad apaštalas Petras kurį laiką skelbė Evangeliją Korinte, bet Petro grupė galėjo kilti ir iš Jeruzalės (Judėjos) žydų veikėjų. Nuostabu yra Kristaus grupės minėjimas. Juk Jis yra Viešpats, visi turėtų Jį sekti! Mes nežinome kokią neigemybę (ydą) ta grupė turėjo. Visgi joje buvo kokių trūkumų. Povilas rado reikalą ją įspėti. Gal panašiai mūsų laikais yra su Jėzaus žmonėmis (Jesus only). Jie tiki tik Jėzų. Jis yra vienintelis Išganytojas. Betgi yra ir Tėvas. Tėvas ir Sūnus yra viena. Taipgi yra ir Šventoji Dvasia. Apaštalų tikėjimo išpažinimas lygiai vertina Dievą, Jėzų ir Šventąją Dvasią. Krikštijama vardan Tėvo, Sūnaus ir Šventosios Dvasios. Grupių susiskaldyme blogiausia

buvo tikėjimas į atskirus žmones. Tas yra ir dabartyje — didžiausias nusikaltimas pamokslininkų (kunigų), traukimas žmonių prie savęs, prie savo vardo, savo grupės. Tikri Evangelijos skelbėjai nurodo žmones į Dievą, o ne į save, savo bažnyčią. Povilas rodė pirmoje vietoje, kad jis nieko negali padėti. Tikrasis Gelbėtojas yra Kristus. Žmonių didžiausia klaida yra ta, kad jie linksta prie žmonių, o ne prie Viešpaties. Taip darydami, jie nebepergyvena atgimimo, nebeturi patys asmeniško ryšio su Dievu ir Išganytoju. Jiems reikia tarpininko — kunigo, bažnyčios.

Krikštas yra sakramentas. Povilas krikšto neniekina, bet jis jo ir neiškelia. Tas apeigas jis leido atlikti savo bendradarbiams. Svarbiausia jam buvo skelbti Evangeliją. Nes ji yra išgananti jėga. Ji atgimdo žmones. Kas gi yra svarbiau, paprastas, išganantis Evangelijos skelbimas ar iškalbingas ir išmintingas skelbimas, kuris padaro Kristaus kryžių ir Jo mirties auką bereikšmę? Povilas ir visi kiti apaštalai skelbė Evangeliją labai paprastai. Žmonės ją suprato, Šventoji Dvasia veikė, žmonės pergyveno pasikeitimą, atgimimą. Šalia jų atsirado Evangelijos „skelbėjai", kurie dėjo didelę vertę į gražbylystę ir išmintingą skelbimą. Jų kalbos, persunktos filosofija, skambėjo labai gražiai, patraukliai, bet jos nepaveikė žmonių naujam atgimimui. Per jas nevyko atgimimai. Tokiu būdu Kristaus kryžius tapo bereikšmis. Tai buvo vadinamas gnosticizmas. Jis pradėjo reikštis jau apaštalų laikais, o vėliau, krikščionijos istorijoje klestėjo. Jis sukėlė labai daug ginčų.

DIEVIŠKOJI „KVAILYBĖ" IŠMINTINGESNĖ UŽ ŽMONIŲ IŠMINTĮ, 1 Kor 1,18-25

18 Mat, žodis apie kryžių tiems, kurie eina į pražūtį, yra
kvailystė, o mums, einantiems į išganymą, jis yra Dievo
galybė, 2 Kor 4,3; Rom 1,16. 19 Juk parašyta: „Sunaikinsiu
išmintingųjų išmintį, niekais paversiu gudriųjų gudrybę", Iz
29,14. 20 Kur išminčius? Kur Raštą išmanantis? Kur šio
pasaulio tyrinėtojas? Argi Dievas nepavertė pasaulio
išminties kvailyste? Job 12,17; Iz 33,18. 21 O kadangi
pasaulis savo išmintimi Dievo nepažino iš Dievo išminties
veikalų, tai Dievas nutarė skelbimo kvailumu išgelbėti tuos,

kurie tiki, Mt 11,25; Lk 10,21. 22 Žydai reikalauja stebuklų, graikai ieško išminties, Mt 12,38; 16,1; 1 Jn 4,48, 23 o mes skelbiame Jėzų nukryžiuotąjį, kuris žydams yra papiktinimas, pagonims — kvailystė, Mt 11,6; Jn 6,61; Rom 9,32; 1 Kor 2,14. 24 Bet pašauktiesiems — tiek žydams, tiek graikams — skelbiame Kristų Dievo galybę ir Dievo išmintį, Rom 1,16; Kol 2,3. 25 Dieviškoji „kvailybė" išmintingesnė už žmones, ir Dieviškoji silpnybė galingesnė už žmones.

Ką Povilas išreiškė 17 skirsnelyje, tą jis dėto toliau. Pagonys, žydai ir išmintingieji krikščionys (gnostikai) norėjo apeiti Kristaus kryžiaus mirtį. Žydams buvo nepriimtinas Mesijas, kuris dieviška galia nesutriuškino pagonių ir jų neteisybės, bet mirė ant kryžiaus, kaip silpnas žmogus. Pagonys, išminčiai, tik juokėsi iš tokio Išganytojo, kuris kaip koks nusikaltėlis mirė ant kryžiaus. Neva, "krikščioniški" skelbėjai iškėlė moralę, išmintingą gyvenimą, o ne Jėzaus mirtį ant kryžiaus. Taip, visoms trijoms grupėms, išminčiams, Raštą išmanantiems (žydams) ir tyrinėtojams kryžius buvo kvailybė. Povilas tai visa neišaiškina ir neįrodo. Jis tik sako, kad Dievas pasirinko visai kitą kelią, negu žmonės laukė ir siekė. Dievo kelias „išminčiams" buvo kvailybė. Bet Dievas per Jį, nuteistą ir nukryžiuotą Jėzų, per bemokslius žvejus išgelbėjo tikinčiuosius. Tai naujas kelias, tikėjimo kelias. Kurie tikėjo, tie patyrė išganymą jau čia, gyvendami ant žemės. „Išminčiams" atrodė, jog tai yra kvailybė. Bet tikintieji patyrė dievišką galią savo gyvenime, ir krikščionybė davė žmonijai tą, ko neįstengė duoti nė viena kita tikyba, ir mūsų laikais, kur skelbiamas atgimimas per tikėjimą į nukryžiuotąjį Jėzų, tikintieji patiria veikiančią dievišką galią savo gyvenime. Ten pasireiškia ir gyvenimo gerovė, kultūra; anarchija ir diktatūros neįsigali. Kur tikima Evangelijai, sakomi gilūs ir išmintingi pamokslai, atliekamos iškilmingos ir puošnios apeigos, bet nepabrežiama dieviškoji galia ant kryžiaus, jiems atrodo, kad tikinčiųjų atgimimai yra tik gražios pasakaitės, praktiškame gyvenime nieko naudingo neduodančios. Kaip buvo taip ir yra: dieviškoji kvailybė išmintingesnė už žmones, ir dieviškoji silpnybė galingesnė už žmones.

TIKINČIŲJŲ SURINKIMAS, 1 Kor 1,26-31

26 Tik pažvelkite, broliai, kas gi jūs, pašauktieji, esate? Žmonių akimis žiūrint, nedaug tarp jūsų tėra išmintingų, nedaug galingų, nedaug kilmingų, Mt 11,25; Jn 7,48; Jok 2,5.
27 Bet Dievas pasirinko, kas pasauliui atrodo kvaila, kad sugėdintų išminčius. Dievas pasirinko, kas pasauliui silpna, kad sugėdintų galiūnus.
28 Ir tai, kas pasaulio akimis — žemos kilmės, kas paniekinta, kas niekas, Dievas pasirinko, kad niekais paverstų tai, kas laikoma kažin kuo, —
29 kad joks kūnas nesididžiuotų prieš Dievą, Rom 3,27; Ef 2,9,
30 Jo dėka esate Kristuje Jėzuje, kuris Dievo valia tapo mums išmintis, teisumas, pašventinimas ir atpirkimas, Jer 23,5-6; Rom 4,25; 2 Kor 5,21; Jn 17,19,
31 kad, anot Rašto, „kas giriasi, girtųsi Viešpačiu", Iz 65,16; Jer 9,23-24; 2 Kor 10,17.

———————

Tik pažiūrėkite, kokie yra surinkimo žmonės. Jų tarpe nedaug yra aukštas vietas užimančių, mokytų (akademikų), gabių, aukštos kilmės, turtuolių. Kodėl taip? Todėl, kad Dievas pašaukė tokius, kurie, pasaulio požiūriu, yra niekas. Jų išmintis, nuteisinimas, pašventimas, išganymas yra Kristus. Pašauktieji tai visa atsiekia ne savo pastangomis ir sugebėjimais, bet Dievo dovana. Todėl jie negali nei didžiuotis, nei girtis. Dievas yra viso priežastis ir veikėjas. Tad tik Jam vienam pridera šlovė ir gyrius. Dievas per šiuos pašauktuosius niekais paverčia žmonių išmintį. Kartą Lietuvoje atgimusi kaimo mergaitė susitiko Kauno universiteto profesorių. Jis jai prikišo, kad ji, paprasta kaimo mergaitė, drįsta taip tikėti ir elgtis, priešingai nusistovėjusiems tikėjimo ir gyvenimo papročiams! Tokį pakeitimą galėtų tik jis, profesorius, daryti, bet ne ji! Taip, Lietuvoje buvo paprastų kaimo ūkininkų ir miesto darbininkų, kurie per Evangelijos žodį įtikėjo ir gyveno nauju atgimusiųjų gyvenimu. Bet ar buvo tokių universiteto profesorių?

POVILO EVANGELIJOS SKELBIMO BŪDAS KORINTE, 1 Kor 2,1-5

1 Kai pas jus, broliai, lankiausi, atėjau skelbti jums Dievo liudijimo ne iškalbingais žodžiais ar išmintimi, 1 Kor

1,17; 2 Pt 1,16. 2 Netgi nesilaikiau jūsų tarpe ką žinąs, kaip tik Jėzų, ir tą nukryžiuotą, Gal 6,14. 3 Atvykau pas jus silpnas, virpantis iš baimės, Apd 18,1-9. 4 Mano kalba ir skelbimas pasižymėjo ne įtikinančiais išminties žodžiais, o Dvasios ir galybės parodymu, 1 Kor 1,17-, 5 kad jūsų tikėjimas remtųsi ne žmonių išmintimi, bet Dievo galybe, Ef 1,17-19; 1 Tes 1,5.

Povilas buvo baigęs universiteto teologijos fakultetą prie žymaus profesoriaus Gamalielio. Apaštalas buvo akademikas, studijavęs retoriką ir psichologiją. Jis primena korintiečiams, kad kai jis pas juos atvyko ir skelbė Dievo liudijimą (kiti verčia — paslaptį, tai yra kitu išsireiškimu — Evangelija), jis nesinaudojo gražbilyste, nei žmonių pažinimu, bet skelbė tik nukryžiuotąjį Kristų. Povilo tikslas nebuvo padaryti žmones išmintingasis, mokytais, bet tikinčiais — atgimusiais. Jis gerai žinojo, kad tą atsiekti įmanoma tik veikiant Šventajai Dvasiai. Povilas buvo drąsus. Niekur neužtikau, kad jis būtų bijojęs sakyti pamokslą. Bet čia, stovėdamas prieš gyvąjį Dievą, trokšdamas žmonėms Jo apsireiškimo, jis drebėjo ir virpėjo. Žmogaus iškalbingi ir įtikinantieji žodžiai paveikia žmones, bet juos atgimdo tik Dievas. Dvasios ir galybės parodymas čia nemanyti matomi stebuklai, bet Dievo veikimu — atsivertimas, žmonių pasikeitimas.

DIEVIŠKA IŠMINTIS, 1 Kor 2,6-9

6 Tiesa, tobuliesiems skelbiame išmintį, tačiau tai ne šio pasaulio ir ne praeinančių šio pasaulio valdovų išmintis. 7 Mes skelbiame slėpiningą Dievo išmintį, kurią Dievas nuo amžių paskyrė mums išaukštinti, Ps 51,8; Rom 16,25. 8 Jos nepažino jokie šio pasaulio valdovai, nes, jei būtų pažinę, nebūtų garbingiausiojo Viešpaties nukryžiavę, Ps 24,8-9; Apd 3,15. 9 Bet skelbiame, kaip parašyta: „Ko akis neregėjo, ko ausis negirdėjo, kas žmogui į širdį neatėjo, tai paruošė Dievas tiems, kurie Jį myli, Iz 64,4.

Povilas kalba apie pozityvę ir negatyvę išmintį. Apie išmintį šio pasaulio, kurią žmonės įgyja savo protavimu, ir

išmintį iš Dievo, žmonių protams paslėptą, neprieinamą, bet Dievo apreikštą tobuliesiems — tikintiesiems. Šią išmintį Dievas paskyrė iš amžių, išaukštinti tikinčiuosius. Šios išminties nesupranta šio pasaulio išmintingieji ir valdovai. Pavyzdys duotas paties Jėzaus. Žydų vyriausioji taryba ir romėnų valdovas klydo, nepažino Jėzaus. Jei jie būtų pažinę Jį, nebūtų nukryžiavę.

Dievo šlovė nėra suprantama pasaulio išminčiams. 9 skirsnelis yra panašus į Iz 64,4. Daugelis Šventojo Rašto aiškintojų mano, kad ši citata nėra iš pranašo Izaijo, bet iš kitų anų laikų raštų. Gal iš Slijo? Taip jau manė krikščionis, rašytojas, Origines.

DIEVIŠKOJI IŠMINTIS PAŽĮSTAMA
DIEVO DVASIOS VEIKIMU, 1 Kor 2,10-16

10 Dievas mums tai apreiškė per Dvasią, nes Dvasia visa ištiria, net Dievo gilybes, Mt 13,11. 11 Kas iš žmonių pažįsta žmogaus mintis, jei ne paties žmogaus dvasia? Taip ir Dievo minčių nežino niekas, tik Dievo Dvasia. 12 O mes gavome ne pasaulio dvasią, bet Dievo Dvasią, kad suvoktume kas mums Dievo dovanota. 13 Apie tai ir kalbame ne mokytais, žmogiškosios išminties žodžiais, bet tais, kurių išmokė Dvasia, — dvasiniais žodžiais, aiškindami dvasines tiesas, 1 Kor 1,4; 2 Pt 1,16. 14 Deja, žemiškas žmogus nepriima to, kas yra iš Dievo Dvasios. Jis tai laiko kvailyste ir nepajėgia suprasti, nes tuos dalykus reikia dvasiniai vertinti, Rom 8,7. 15 Dvasinis žmogus gali spręsti apie viską, bet niekas negali spręsti apie jį, Pat 28,5. 16 Kas gi suvokė Viešpaties mintį, kad galėtų Jį pamokyti? O mes turime Kristaus išmonę, Iz 40,13; Rom 11,34-; Fil 2,5.

———

Dievo žodis, Šventasis Raštas, yra duotas Dievo įkvėpimu. Taipgi ir Jo supratimas žmogui pasiekiamas Dievo Dvasios veikimu. Kaip žmogus savo mintis supranta protavimu, panašiai Dievo Dvasią turintys supranta Dievo pasireiškimus. Dievo Dvasia ištiria Dievo galybes, o ne žmogaus protas. Žmogaus protui, žemiškam žmogui, dieviški veiksmai yra kvailystė. Jam yra kvailystė todėl, kad jis nesupranta Dievo Dvasios veikimo. Dvasiniai atgimęs žmogus nenustoja žmogiško protavimo. Tad jis gali spręsti

apie žemiškus ir dvasinius dalykus. Priešingai, žemiškas žmogus (pasaulio išminčius) negali spręsti apie dvasinį žmogų. Nė vienas žmogus nesuvokia Dievo minties, bet tik tas, kuriam Dievas suteikia savo Dvasią, tas įgyja Kristaus išmonę — mintis.

KORINTIEČIAI SILPNI, 1 Kor 3,1-4

1 Aš, broliai, tegalėjau kalbėti jums ne kaip dvasios
žmonėms, bet kaip kūno žmonėms, kaip kūdikiams
Kristuje, Jn 16,12. 2 Maitinau jus pienu, o ne tvirtu maistu,
kurio jūs negalėjote priimti. Deja, ir dabar negalite, 1 Pt 2,2;
Žyd 5,12-13, 3 nes tebeesate kūniški. Jeigu tarp jūsų
viešpatauja pavydas ir nesantaika, — argi nesate kūniški,
argi nesielgiate grynai žmogiškai? 1 Kor 1,10; 11,18. 4 Kol
vienas sako: „Aš — Povilo", kitas: „Aš — Apolo", argi
nesate žmogiški? 1 Kor 1,12.

Korintiečiai buvo atgimę krikščionys. Tą Povilas žinojo, matė. Bet jie turėjo ydų. Jie neaugo į Kristaus pilnystę. Jie liko dvasiniai kūdikiai. Kai Povilas evangelizavo Korinte, jis kalbėjo jiems apie krikščionystės, krikščioniško gyvenimo, pradus, Žyd 5,12-14; 1 Pt 2,2. Jie dar ir dabar buvo toje pačioje padėtyje, kaip pradžioje. Krikščionies gyvenime yra taip; Dievo malonė veikia jame, bet jis ir pats privalo dėti pastangas augti. Jei neskaitysi Šventojo Rašto, nieko nežinosi. Jei nesimelsi — neprigyvensi maldos išklausymų. Jei neliudysi — nematysi dieviško veikimo. Jei nesirūpinsi pats — kitas tau nieko neduos!

KRIKŠČIONIES TIKĖJIMO PAMATAS YRA DIEVAS, 1 Kor 3,5-9

5 Kas gi yra Apolas? Kas gi yra Povilas? Tarnai, kurių
dėka įtikėjote ir kurie tarnavo, kiek Viešpaties kiekvienam
buvo skirta, Apd 18,24. 6 Aš sodinau, Apolas laistė, o
Dievas augino, Jok 1,21. 7 Nieko nereiškia sodintojas, nei
laistytojas, bet tik augintojas — Dievas. 8 Kas sodina ir kas
laisto, sudaro viena, tačiau kiekvienas gaus savąjį užmokestį
pagal savo triūsą, Ps 62,13; Rom 2,6. 9 Mes juk esame
Dievo bendradarbiai, o jūs — Dievo dirva, Dievo statyba, 2
Kor 6,1; Ef 2,20.

Kaip laukas (daržas) arba pastatas yra savininko, panašiai surinkimas yra Dievo. Evangelistai, mokytojai ir kiti veikėjai yra tik tarnai. Jie atlieka savo pareigą. Viso ugdytojas ir savininkas yra Dievas. Tad girkitės Juo, o ne tarnais!

DARBO BANDYMAS, 1 Kor 3,10-15

10 Dievo man suteikta malone, kaip protingas statytojas, dėjau pamatą, o kitas stato toliau. Tegul kiekvienas žiūri, kaip stato, 1 Kor 15,10. 11 Juk niekas negali kito pamato dėti, kaip tik tą, kuris jau padėtas, kuris yra Jėzus Kristus. 12 Kiekvieno darbas išaiškės ant kokio pamato statė: aukso, sidabro, brangiųjų akmenų, šieno ar šiaudų. 13 Teismo diena jį iškels aikštėn, nes ji pasirodys ugnimi ir ugnis ištirs, koks kieno darbas, Iz 48,10. 14 Kieno (statybos) darbas ant šio pamato išliks, tas gaus užmokestį. 15 O kieno darbas sudegs, tas turės nuostolį; jis pats bus išgelbėtas, bet tartum per ugnį.

Povilas kalba apie statybą, su tam tikrais nukrypimais. Pamatas visiems krikščionims yra Kristus. Kito pamato nėra. Ant to pamato krikščionis atsiranda, uždedamas per atsivertimą. Povilas skelbė Evangeliją korintiečiams. Jie įtikėjo, atgimė. Tuo jie tapo padėti ant Kristaus. Apaštalas Jonas sako: „Mes esame Dievo vaikai, bet dar nepasirodė kokiais būsime". Teismo dieną išaiškės galutinai, kaip kiekvienas dirbo ir kas kiekvienas yra. Taurieji metalai išliks ir ugnimi išbandyti spindės. Tai atgimę krikščionys ir skelbėjai, kurie skelbia atsivertimą Kristuje. Medis, žolė ir šiaudai sudegs. Tai tie, kuriems pamatas yra ne Kristus, bet žmogus arba surinkimas. Tai tie krikščionys, kurie turi vardą, bet nėra atgimę.

BŪKITE IŠMINTINGI! 1 Kor 3,16-23

16 Argi nežinote, kad jūs esate Dievo šventovė ir jumyse gyvena Dievo Dvasia? 1 Kor 6,19; 2 Kor 6,16; Ef 2,22; 1 Pt 2,5; Žyd 3,6; Rom 8,9. 17 Jei kas Dievo šventovę naikina, tą Dievas sunaikins, nes Dievo šventovė šventa, ir toji šventovė — tai jūs! 18 Tegul niekas savęs neapgaudinėja. Jei kas jūsų tarpe tariasi esąs išmintingas šiame pasaulyje, tepasidaro kvailas, kad būtų išmintingas, Pat 3,5-7; Iz 5,21; Jok 1,22.

19 Šio pasaulio išmintis Dievo akyse yra kvailystė. Parašyta: „Jis sugauna protinguosius jų gudrybėje", Job 5,12-13. 20 Ir toliau: „Viešpats žino išminčių mintis, kad jos niekingos", Ps 94,11. 21 Tad niekas tenesididžiuoja žmonėmis! Viskas yra jūsų: 22 ar Povilas, ar Apolas, ar Kefas, ar gyvenimas, ar mirtis, ar dabartis, ar ateitis, — viskas jūsų, 23 bet jūs patys — Kristaus, o Kristus — Dievo, 1 Kor 11,3.

Dievas išsirinko Izraelio tautą, davė jai šventovę, kurioje Jis, Jo Dvasia, gyvena. Tai buvo ne tik Izraeliui, bet ir visai žmonijai Dievo apsireiškimas. Bet Izraelis nevykdė jam pavestų pareigų. Iš šventovės tapo plėšikų lindynė. Tad Dievas leido tai šventovei sunykti. Dabar Dievas naujai apsireiškė per Jėzų surinkimui. Jei surinkimas neatliks jam pavestų pareigų, Dievas sunaikins ir jį. Surinkimas yra Dievo šventovė. Kaip jau aukščiau minėta, šis Dievo apsireiškimas, išganymas per Jėzaus mirtį ant kryžiaus, yra kvailystė pasaulio išminčiams. Tam paremti apaštalas duoda daug citatų Šventojo Rašto.

Surinkimo reikšmė yra pasaulinio masto, nes jis yra viso pagrindas. Surinkimui duoti visi Dievo pažadai. Jam priklauso ne tik vadai, bet ir visas pasaulis, net gyvenimas ir mirtis, dabartis ir ateitis. Jei surinkimas sieks pasaulinės išminties, klausys savo pasirinktų vadų, kurie renka žmonių grupes apie save, jis žlugs, bus Dievo sunaikintas. Tad būkite išmintingi, nesunaikinkite patys Dievo surinkimo. Vadai ir laikai praeina, surinkimas lieka. Jis yra Kristaus, Jo krauju atpirktas. Viskas yra Dievo.

KRISTAUS TARNAI, 1 Kor 4,1-5

1 Tegul kiekvienas laiko mus Kristaus tarnais ir Dievo slėpinių užvaizdais, Mt 16,19; Kol 1,25. 2 O iš užvaizdų belieka reikalauti, kad būtų ištikimi, Lk 12,42. 3 Man mažai rūpi, ką jūs ar žmonių teismas spręstų apie mane. Nė aš pats savęs neteisiu. 4 Nors nesijaučiu kaltas, bet dėl to dar nesu išteisintas. Mano teisėjas yra Viešpats, 2 M 34,7; Ps 35,24. 5 Tad neteiskite ko nors prieš laiką, iki ateis Viešpats, kuris nušvies, kas tamsoje paslėpta, ir atskleis širdžių sumanymus. Tada kiekvienam teks pagyrimas iš Dievo.

Povilas buvo korintiečių surinkimų steigėjas. Jo autoritetas daug reiškė Korinte. Gnostikai, norėdami žmones patraukti prie savęs, turėjo Povilą asmeniškai suniekinti. Tas jų niekingas darbas matosi iš 2 Kor 10,13. Čia Povilas sako, kad jis ir jo bendradarbiai nėra niekas kitas, kaip tik Kristaus tarnai surinkimo labui. Jie yra tik Dievo slėpinių ir Evangelijos skelbėjai. Povilas žino ir sako surinkimui, kad iš užvaizdo reikalaujama ištikimybės. Jis toks yra. Kokias paskalas žmonės apie jį leidžia jam nerūpi. Tai tikrai žmogaus didybė. Menki žmonės dėl paskalų apie juos labai daug sielojasi ir daro, net eina iki savęs sunaikinimo, nusižudymo. Povilas nesijaučia nusikaltęs, nekreipia dėmesio į paskalas. Jis žino, kad tikras teisėjas yra Viešpats. Žmonių teismas yra labai šališkas, nes jis nemato ir nežino žmogaus siekių ir troškimų, širdies sumanymų. Todėl Povilas įspėja nebūti šališkais.

KORINTIEČIAI AUKŠTINASI, O APAŠTALAI VARGSTA, 1 Kor 4,6-13

6 Visa tai, broliai, dėl jūsų labo pritaikau sau ir Apolui,
kad iš mūsų pavyzdžio įsidėmėtumėte taisyklę: „Nieko
daugiau, negu parašyta" ir kad vienas dėl kito
nepasipūstumėte prieš kitus, Pat 3,7; Rom 12,13. 7 Kas gi
tave išskiria iš kitų? Ir ką gi turi, ko nebūtumei gavęs? O jei
esi gavęs, tai ko didžiuojiesi, lyg nebūtumei gavęs? Jn 3,27;
Rom 12,6; 1 Pt 4,10; Jok 1,17. 8 Beje, jūs jau esate sotūs, jau
turtingi, jau pradėjote be mūsų viešpatauti! O, kad jūs iš
tikrųjų viešpatautumėte ir kad mes galėtume kartu
viešpatauti! Apr 3,17. 9 Man atrodo, kad Dievas mums,
apaštalams, paskyrė paskučiausią vietą, tarsi nuteistiesiems
myriop. Mes pasidarėme stebimi pasaulio, angelų ir
žmonių, Ps 44,23; Rom 8,36; Žyd 10,33. 10 Mes kvaili dėl
Kristaus, o jūs išmintingi Kristuje. Mes silpni, o jūs stiprūs;
jūs gerbiami, o mes niekais laikomi, 1 Kor 3,18. 11 Iki šios
valandos badaujame ir trokštame, esame nuogi ir mušami,
be pastogės, 2 Kor 11,27, 12 ir vargstame, darbuodamiesi
savo rankomis. Keikiami — laiminame, persekiojami —
kenčiame, Apd 18,3; 20,34; 1 Kor 9,15; 1 Tes 2,9; 2 Tes 3,8;
Rom 12,14; Ps 109,28, 13 piktžodžiaujami — maloniai
atsakome. Iki šiol esame laikomi pasaulio sąšlavomis, visų
atmatomis.

———————

Povilas primena save ir Apolą, kaip pavyzdį surinkimo labui. Įvairios grupės gyrėsi savo vadais, juos išskyrė iš kitų, didžiavosi jais. Povilas ir Apolas jaučiasi kaip vienas. Tad kur čia vieno iškėlimas, o antro žeminimas?
Išsireiškimas: „Nieko daugiau, negu parašyta". Ką jis reiškė nežinome. Apie jį yra tik įvairūs spėliojimai. Gal tas buvo koks korintiečių priežodis?
Ką kiekvienas Evangelijos skelbėjas ir kiekvienas krikščionis turi — yra Dievo dovana. Tad ar naudinga ir teisinga kurį nors išskirti, aukštinti?
Povilas primena korintiečiams, kad jiems atrodo, jog jie yra patenkinti, sotūs, turtingi, jaučiasi kaip karaliai. Tikrovė yra: kurie mano apie save labai gerai — dažnai labai klysta.

Povilas palygina save ir kitus Evangelijos skelbėjus su gladiatoriais, kovojančiais arenoje. Nors gladiatorius prieš jį kovojantį nugali, tuo jis neišgelbsti savo gyvybės. Jis privalo sekantį kartą vėl kovoti. Panašiai kovoja Povilas ir kiti Evangelijos skelbėjai. Jie yra dėmesiu žmonėms ir angelams. Povilas ir kiti apaštalai labai daug kentėjo. Bet ar Viešpats nekentėjo dar daugiau? Panašius kentėjimus, trūkumus, persekiojimus turi sutikti ir Jo tarnai. Jie galėtų savo priešams atsikirsti žodžiais ir veiksmais, bet jie to nedaro. Atsikirsti nėra Jėzaus tarnų būdas. Jie yra „kvaili", „nepilnapročiai" pasauliui. Jie taip elgiasi, visa pakelia, dėl meilės Viešpačiui.

POVILO MEILĖ KORINTIEČIAMS, 1 Kor 4,14-17

14 Tai rašau, ne norėdamas jus gėdinti, bet įspėdamas, kaip mylimus vaikus, 1 Tes 2,11. 15 Nors turėtumėte tūkstančius auklėtojų Kristuje, bet neturėsite kelių tėvų, nes, paskelbdamas Evangeliją, tapau jūsų tėvu Kristuje Jėzuje. 16 Todėl raginu jus: būkite mano sekėjai! 1 Kor 11,1. 17 Tuo tikslu pasiunčiau pas jus Timotiejų, kuris yra mano mylimas ir ištikimas sūnus Viešpatyje. Jis jums primins mano kelius, kurių mokau kiekviename surinkime.

Čia apaštalo laiškas tampa meilingas, užjaučiantis. Jis primena korintiečiams pirmas Evangelijos skelbimo dienas pas juos. Jie įtikėjo jo skelbiamu žodžiu, tapo naujais

žmonėmis, dvasiniu pobūdžiu — jo vaikais. Tėvas čia nėra garbės titulas, bet Evangelijos skelbėjo pavadinimas. Korintiečiai gali daug, pasimokyti iš kitų skelbėjų. Bet Povilas lieka jiems tas, kuris pirmas pranešė gyvybės žodį. Jis jiems parodė kelią į Kristų. Jis liks toks jiems visada. Jie, sekdami jį, seks Kristų, nes jis, Povilas, Jį seka, 1 Kor 11,1. Povilas siunčia pas juos Timotiejų, savo sūnų, kuris įtikėjo Kristų per jį, kaip ir jie. Taigi, Timotiejus yra jų brolis dvigubu būdu, dėl Kristaus ir Povilo. Timotiejus praneš jiems apie Povilo gyvenimą ir Evangelijos skelbimo būdą — kelią.

POVILAS ŽADA ATVYKTI Į KORINTĄ, 1 Kor 4,18-21

18 Tartum neketinčiau atvykti pas jus, kai kurie pradėjo
puikuoti. 19 Bet, jei Viešpats panorės, veikiai atkeliausiu pas
jus ir pažiūrėsiu, ne ką išpuikėliai sako, bet ką pajėgia, Apd
18,21; Žyd 6,3; Jok 4,15. 20 Dievo karalystė yra ne kalboje,
bet jėgoje, 1 Kor 2,4; Lk 17,20. 21 Ko norite? Ar kad ateičiau
pas jus su lazda, ar su meile ir švelnumu?

Pasipūtėliai Korinte kalbėjo, kad Povilas nebedrįs atvykti į Korintą. Povilas sako, kad jis tuojau atvyks, jei Viešpaties valia bus. Jis atvykęs norės ištirti, ar pasipūtėliai tik plepa apie „išmintį", ar jų skelbime pasireiškia dieviška, atnaujinanti jėga. Kaip Povilas atvykęs pas juos laikysis, priklauso nuo jų. Jis norėtų juos su meile ir švelnumu sutikti. Bet jei jie nesilaikys Evangelijos, o sieks pasaulio išminties ir ginčų, tada teks jam parodyti, kur jie stovi.

POVILO PATARIMAS DĖL DIDELIO IŠTVIRKĖLIO, 1 Kor 5,1-5

1 Apskritai, tenka girdėti apie palaidumą jūsų tarpe, ir
netgi apie tokį palaidumą, kokio nepasitaiko pas pagonis:
būtent, kažkas gyvena su savo tėvo žmona, 3 M 18,7-8. 2 Ir
jūs dar esate pasipūtę? Užuot nuliūdę ir taip darantį išmetę iš
savo tarpo?! 3 Bent aš, nebūdamas pas jus kūnu, tačiau
būdamas dvasia, jau nuteisiau, lyg būdamas tarp jūsų, tą
nusikaltimą padariusį, 2 Kor 10,1; Kol 2,5. 4 Susirinkę
draugėn Viešpaties Jėzaus vardu su mano dvasia ir mūsų
Viešpaties Jėzaus galybe, Mt 16,19; 18,18, 5 atiduokite tokį

šėtonui, kad sužlugdytų kūną, o dvasia būtų išgelbėta teismo dieną, 1 Tim 1,20.

Šiuo skyriumi pradedama visai nauja tema. Vienas surinkimo narys vedė savo pamotę. Gal tėvas buvo miręs ar su ja išsiskyręs? Toks atvejis Mozės įstatymu buvo griežtai draudžiamas, 3 M 18,8; 20,11. Romėnų įstatymas tą irgi draudė. Atrodo, kad šis palaidūnas buvo vienas iš „pasipūtėlių". Surinkimas nepasmerkė jo. Apaštalas prikišo surinkimui, kodėl jis nenubaudžia tokio piktintojo. Surinkimas privalėtų ne tik nubausti jį, bet ir liūdėti, kad jų tarpe toks dalykas vyksta. Apaštalas, visai neperžiūrėjęs bylos, pasmerkė nusikaltėlį ir patarė pašalinti jį iš surinkimo narių tarpo. Ką reiškia tokį atiduoti šėtonui, kad sužlugdytų kūną, nėra žinoma. Daugelis mano jog tai yra pašalinimas iš surinkimo narių draugystės.

ŠVENTINKITĖS! 1 Kor 5,6-8

6 Jūsų gyrimasis niekam tikęs. Argi nežinote, jog truputis raugo suraugina visą maišymą? 7 Išmeskite senąjį raugą, kad taptumėte naujas maišymas. Jūs juk esate nerauginti, nes jau yra paaukotas mūsų velykinis Avinėlis, Kristus, Pat 20,22; Mt 5,39; Lk 6,29; Rom 12,19; 1 Tes 5,15; 1 Pt 3,9. 8 Tad švęskime šventes ne su senu raugu, ne su blogybės ir nusikaltimo raugu, bet su nerauginta tyros širdies ir tiesos duona.

Kaip raugas (mielės) įraugina visą maišymą, taip nusikaltimas vieno užtraukia gėdą visam surinkimui. Žydai pašalindavo bet kokį raugą iš namų septynioms dienoms prieš Velykas. Krikščionys privalo pašalinti nusikaltimą (nuodėmę) visam laikui iš savo gyvenimo. Jie yra nauji žmonės, tokiais jie ir privalo būti. Nes Kristus mirė už jų nusikaltimus. Jis teikia jėgos naujam gyvenimui, švarina širdis.

PAŠALINKITE NUSIKALTĖLIUS
IŠ SURINKIMO, 1 Kor 5,9-13

9 Jums rašiau savo laiške, kad nebendrautumėte su ištvirkėliais, Gal 5,19-21. 10 Suprantama, ne su visais šio

pasaulio ištvirkėliais: gobšais, plėšikais ar stabmeldžiais, nes tada reikėtų pasitraukti iš šio pasaulio. 11 Bet jums rašiau, kad nebendrautumėte su tuo, kuris vadinasi brolis, o yra ištvirkėlis, gobšas, stabmeldys, keikūnas, girtuoklis ar plėšikas. Su tokiu nesėskite už vieno stalo! Mt 18,17; 2 Tes 3,6; Tit 3,10; 2 Jn 10. 12 Kam man teisti svetimus? Argi ir jūs ne savuosius teisiate? Mk 4,11. 13 Tuos, kurie ne mūsiškiai, Dievas teis. „Pašalinkite piktadarį iš savo pačių tarpo", 5 M 13,5.

———————

Minimas laiškas yra žuvęs. Atrodo, kad Povilas rašė daugiau laiškų korintiečiams, 2 Kor 2,9; 7,8; Kol 4,6. Šiuo rašymu Povilas paaiškina plačiau ir aiškiau, ką jis pirmiau rašė. Surinkimas privalo šalinti didelius nusikaltėlius iš savo tarpo. Bet su svetimais (ne krikščionimis), jie gali turėti reikalų prekyboje, darbe; kitaip gyvenimas būtų neįmanomas. Tokius Dievas teis. Surinkimas privalo palaikyti drausmę savo tarpe.

BYLINĖJIMASIS, 1 Kor 6,1-6

1 Kaipgi kai kurie iš jūsų, turėdami bylą su kitu, drįsta bylinėtis vieni su kitais pas neteisiuosius, o ne pas šventuosius? 2 Ar nežinote, kad šventieji teis pasaulį? O jeigu teisite pasaulį, tai nejaugi nesugebėtumėte išspręsti menkučių bylų? Apr 2,26. 3 Ar nežinote, kad mes teisime angelus, tad juo labiau — kasdieninius dalykus? 4 Taigi, kai turite bylų kasdieniniais reikalais, kam gi savo teisėjais sodinate, neturinčius reikšmės surinkime? 5 Tai sakau, norėdamas jus sugėdinti. Nejaugi jūsų tarpe nėra nė vieno išmintingo, kuris sugebėtų išspręsti tarp brolių iškilusią bylą? 6 Deja, brolis bylinėjasi su broliu ir, lyg tyčia, pas netikinčiuosius.

———————

Jei du surinkimo nariai savo tarpe turi bylą, Povilas sako, kad yra gėda bylinėtis pagonių teisme. Jei šventieji (surinkimo žmonės) teis pasaulį ir puolusius angelus, Dan 7,22; Mt 19,28, tai nejaugi jie nesugeba savo tarpe spręsti mažai reikšmingų bylų. Korintiečiai gyrėsi išmintimi. Jie teparodo tą išmintį nors savitarpinėse bylose, spręsdami jas teigiamai.

KAS ELGIASI NETEISINGAI — NETENKA DIEVO KARALYSTĖS, 1 Kor 6,7-11

7 Ir iš viso jums jau yra pažeminimas, kad tarpusavyje bylinėjatės. Kodėl jums verčiau nenukęsti beteisybės? Argi ne verčiau pakęsti nuostolį? Pat 20,22; Mt 5,39; Lk 6,29; Rom 12,19; 1 Tes 5,15; 1 Pt 3,9. 8 Deja, jūs patys darote neteisybę bei skriaudžiate, net brolius! 9 Argi nežinote, kad neteisieji nepaveldės Dievo karalystės? Neklyskite! Nei ištvirkėliai, nei stabmeldžiai, nei svetimautojai, nei iškrypėliai, Gal 5,19-21, 10 nei vagys, nei gobšai, nei girtuokliai, nei keikūnai, nei plėšikai nepaveldės Dievo karalystės, Gal 5,19-21. 11 Kai kurie buvote tokie, bet dabar esate nuplauti, pašvęsti, išteisinti Viešpaties Jėzaus Kristaus vardu ir mūsų Dievo Dvasia, Tit 3,3; Žyd 9,14.

Kartais kreipiamasi į teismą, norint išsiaiškinti įstatymus. Bet dažniausiai kreipiamasi į teismą, kai viena pusė yra kalta. O kartais bylinėjamasi, norint kitą nuskriausti. Tas jau yra aiškus nusikaltimas. Krikščionis neturi teisės taip elgtis. Daug verčiau yra kiek nukentėti ir tuo turėti sąžinės ramybę bei draugystę su broliu.

Čia išvardinti nusikaltėliai nepaveldės Dievo karalystės. Taip sako Šventasis Raštas. Tad neklyskite! Daugybė žmonių sau įsikalba, kad jie, nors gyvena nuodėmingai, tačiau mirs Kristuje. Nors jie čia yra velnio vaikai, bet taps Dievo vaikais, paveldės Dievo karalystę. Tai klydimas! Tiesa, kai kurie dabartiniai surinkimo nariai buvo tokie nusikaltėliai, bet juos Evangelijos žodis ir Šventoji Dvasia pakeitė, pašventė ir nuteisino. Dabar yra išgelbėjimo laikas. Viešpats Jėzus ir Šventoji Dvasia veikia. Tad reikia gelbėtis. Kitaip laukia teismas!

IŠTVIRKAVIMAS IR KRIKŠČIONIŠKA LAISVĖ, 1 Kor 6,12-20

12 „Viskas man valia!" Bet ne viskas naudinga! „Viskas man valia!" Bet aš nesiduosiu pavergiamas! 1 Kor 10,23. 13
Valgis yra pilvui, ir pilvas — valgiui, bet Dievas sunaikins vieną ir kitą. Kūnas skirtas ne ištvirkavimui, bet Viešpačiui, o Viešpats — kūnui, Mt 15,17; 1 Tes 4,3. 14 Prikėlęs
Viešpatį, Dievas ir mus prikels savo galybe, Apd 3,15. 15

Argi nežinote, kad jūsų kūnai yra Kristaus sąnariai? Tad nejaugi, ėmęs Kristaus sąnarius, paversiu juos kekšės sąnariais? Nieku būdu! Ef 4,12-15. 16 Ar nežinote, kad tas, kuris susijungia su kekše, tampa vienas kūnas su ja? „Ir du taps — sako Raštas, — vienu kūnu", Mt 19,5-6. 17 Taip pat, kas susijungia su Viešpačiu, tampa viena dvasia su Juo, Jn 17,21-22; Ef 5,30. 18 Saugokitės palaidumo! Bet kokia kita žmogaus daroma nuodėmė nepaliečia kūno, o ištvirkėlis nusikalsta savo kūnu. 19 Ar nežinote, kad jūsų kūnas yra šventovė jumyse gyvenančios Šventosios Dvasios, kurią gavote iš Dievo, ir kad jūs nebepriklausote patys sau? 1 Kor 3,16. 20 Iš tiesų esate atpirkti aukšta kaina. Tad šlovinkite Dievą savo kūnu! 1 Kor 7,23; 1 Pt 1,18-19; Fil 1,20.

Korinte skambėjo šūkiai: „Viskas man valia!" „Valgis pilvui!" Taigi, laisvė ir maistas! Kada žmonės nelėbavo ir nepaleistuvavo? Gal čia mėsa manyta dievaičių aukoms? Povilas gerai žinojo, jog dievaičiai yra niekas, tad ir aukos jiems neturi reikšmės. Tačiau lėbavimas, apsirijimas yra kenksminga pačiam ir gali papiktinti kitą. Tad reikia susilaikyti, kad netaptumei vergu ir nepiktintumei kito. Taip, yra krikščioniška laisvė. Ta laisvė nėra įstatymiška. Ji yra laisvė vergystės nuodėmei. Ji išlaisvina žmogų, veda prie Gelbėtojo Jėzaus, tarnauja surinkimo ugdymui, pasireiškia teigiamai asmeniškame ir surinkimo gyvenime.

Korinte buvo labai paplitus paleistuvystė. Istorikai sako, kad pagonių pamaldos buvo susietos su paleistuvavimu. Afroditės (Venus) šventovėje buvo laikoma virš tūkstančio prostitučių. Šiam papročiui Povilas ir krikščionys labai griežtai pasipriešino. Povilas įvairiais pavyzdžiais rodo, kad tas yra pražūtinga pačiam kūnui, padorumui, surinkimui, Kristui, Dievui. Tai nusikaltimas, nuodėmė. Su žmogaus kūnu yra visai kitaip negu su maistu. Maistas sunyks, kūnas liks. Gnostikai ir platonistai mokė, kad kūnas yra sielos kalėjimas. Povilas sako, kad kūnas yra žmogaus būtybės dalis. Žmogus yra dvasia, siela ir kūnas. Kūnas nesunyks kaip maistas. Kūną Dievas prikels, peršvies gyvenimui. Kūnas yra šventovė, Šventosios Dvasios buveinė. Krikščionis privalo tarnauti Dievui ne tik dvasia ir siela, bet ir kūnu! Krikščionies ir kūnas yra atpirktas iš

nuodėmės vergystės brangiu Kristaus aukos krauju. Tad krikščionies kūnas priklauso Kristui Viešpačiui. Šlovinkite Dievą savo kūnu!

SANTUOKA IR SUSILAIKYMAS, 1 Kor 7,1-7

1 Atsakau į jūsų laišką. Gerai daro vyras, neliesdamas
moters. 2 Tačiau ištvirkavimui išvengti, kiekvienas teturi
sau žmoną ir kiekviena sau vyrą. 3 Vyras teatlieka pareigą
žmonai, o žmona vyrui. 4 Žmona neturi valios savo kūnui,
bet vyras. Panašiai ir vyras neturi valios savo kūnui, bet
žmona. 5 Nesitraukite vienas nuo kito, nebent abišaliu
susitarimu, kurį laiką atsidėdami maldai, paskui vėl
susieikite draugėn, kad šėtonas negundytų jūsų
nesusilaikymu. 6 Tai sakau leisdamas, o ne įsakydamas. 7
Norėčiau, kad visi žmonės būtų tokie, kaip aš. Bet
kiekvienas turi iš Dievo savo dovaną, vienas šiokią, kitas
kitokią, Mt 19,12.

Povilas palaikė ryšius su korintiečiais, ne tik per asmenis, 1 Kor 1,11; 4,17, bet ir laiškais. Gal jis atsakė į jų laiško klausimus iš eilės? Povilas darė aiškų skirtumą tarp Viešpaties įsakymo ir savo asmeniškos minties. Kai kurie mano, kad Povilas jaunas buvo vedęs, bet, jaunai žmonai mirus, liko našlys. Tas grindžiamas tuo, kad jis buvo pilnas narys vyriausios tarybos, turintis teisę balsuoti. Tokie tarybos nariai privalėjo būti vedę. „Norėčiau, kad visi žmonės būtų tokie, kaip aš", nėra celibatui pagrindo. Santuoka yra Dievo leista. Ji nedaro žmogaus nei šventu, nei prastu.

NEVEDĘ IR SKYRYBOS, 1 Kor 7,8-11

8 Nesusituokusiems ir našlėms sakau: jie gerai darys,
pasilikdami tokie, kaip aš. 9 Bet, jei negali susilaikyti,
tetuokiasi. Verčiau tuoktis, negu degti, 1 Tim 5,14. 10
Susituokusiems įsakau ne aš, bet Viešpats, kad žmona
nesiskirtų nuo vyro, 1 Tes 4,15; Mt 5,32, 11 o jei atsiskirtų,
kad liktų netekėjusi arba susitaikytų su vyru; taip pat ir
vyras tenepalieka žmonos.

Povilas pataria nevedusiems ir našliams nevesti. Tai nėra įsakymas, tik patarimas. Kiekvienas tedaro kaip nori. Vedę tenesiskiria. Jei skiriasi, teneveda antrą kartą. Tai Viešpaties įsakymas. Jėzus mokė panašiai apie skyrybas.

MIŠRIOS VEDYBOS, 1 Kor 7,12-16

12 Kitiems sakau aš, ne Viešpats: jei kuris brolis turi
netikinčią žmoną ir ji sutinka gyventi su juo, tenepalieka jos.
13 Taip pat ir moteris, turinti netikintį vyrą, kuris sutinka su
ja gyventi, tenepalieka jo. 14 Mat, netikintis vyras
pašvenčiamas žmona, o netikinti žmona pašvenčiama
broliu. Kitaip jų vaikai būtų netyri, o dabar jie šventi, Rom
11,16. 15 Bet, jei netikintis nori skirtis, teatsiskiria. Tokiais
atvejais brolis ar sesuo nėra surišti, nes Dievas mus pašaukė
santaikai, Ef 2,14-17. 16 Iš kur žinai, žmona, galėsianti
išgelbėti vyrą? Arba iš kur tau žinoma, vyre, jog išgelbėsi
žmoną? 1 Pt 3,1.

Kaip su mišriomis santuokomis su pagoniais? Povilas pataria krikščioniui nesiskirti. Bet jei netikintysis skiriasi, tikintysis tenesulaiko jo. Povilas remiasi tuo — tikintysis pašvenčia netikintį. Taigi, jei vienas tėvų tikintis — vaikai šventi.

KAIP ŽIŪRĖTI, JEI KRIKŠČIONIU TAMPA ŽYDAS, PAGONIS, VERGAS, LAISVAS, 1 Kor 7,17-24

17 Todėl, kaip Viešpats kuriam paskyrė, kokį Dievas
kurį pašaukė, to jis ir toliau tesilaiko, taip aš mokau
surinkimuose. 18 Jei buvo pašauktas apipiaustytas,
tenesistengia nuslėpti apipiaustymo. Jei buvo pašauktas
neapipiaustytas, nenedaro apipiaustymo. 19 Juk
apipiaustymas yra niekas ir neapipiaustymas niekas, tiktai
Dievo įsakymų vykdymas — viskas, Gal 5,6; 6,15. 20
Kiekvienas tepasilieka toksai, koks buvo pašauktas, Ef 4,1.
21 Jei buvai pašauktas, būdamas vergu, nesisielok, bet jei
gali tapti laisvas, verčiau pasinaudok. 22 Viešpatyje
pašauktas vergas yra Viešpaties išlaisvintasis. Panašiai ir
pašauktas laisvasis yra Kristaus vergas, Jn 8,36; Ef 6,6. 23
Jūs esate atpirkti aukšta kaina, todėl nepasidarykite žmonių
vergais, 1 Kor 6,20; 1 Pt 1,18-19. 24 Kiekvienas, broliai,
koksai buvo pašauktas, toks ir tepasilieka prieš Dievą.

Povilas, ir bendrai apaštalai, skelbė Evangeliją, kuri išlaisvina žmogų iš nuodėmės vergijos. Jie neskelbė socialinio gyvenimo revoliucijos. Iš kitų vietų matysime, kad Evangelija pakeitė ir socialinį gyvenimą. Laisvojo gyvenimas turėjo daug pirmenybių. Todėl Povilas pataria pasinaudoti laisve, jei yra galimybės.

KAIP SU VEDYBOMIS? 1 Kor 7,25-28

25 Dėl mergaičių neturiu Viešpaties įsakymo, bet duodu
savo patarimą kaip tas, kuris gavo iš Viešpaties
gailestingumą ir vertas pasitikėjimo. 26 Taigi manau, jog tai
yra gera, atsižvelgiant šių laikų suspaudimų: gera žmogui
būti tokiam, Jer 16,2 27 Esi susietas su žmona? Neieškok
skyrybų. Esi be žmonos? Neieškok žmonos. 28 Jei vedi,
nenusidedi, ir jei mergina išteka, nenusideda. Tačiau šitokie
(žmonės) turės kūno vargų, o norėčiau jus apsaugoti nuo jų.

Santuoka nėra nusikaltimas nei mergaitei, nei vyriškiui. Ji nedraudžiama. Tikintieji laukė greito Kristaus atėjimo. Prieš Jo atėjimą buvo pranašauta vargai ir persekiojimai. Vienam be šeimos, tokie nemalonumai ir nepatogumai yra lengviau pergyventi. Tą gerai žinome iš karo laikų. Dėl to Povilas pataria nekurti šeimų.

KRIKŠČIONIES LAIKYSENA KEIČIANTIS PASAULIUI, 1 Kor 7,29-35

29 Sakau jums, broliai, laikas trumpas! Belieka tiems,
kurie turi žmonas, gyventi, tarsi jų neturėtų, Rom 13,11, 30
ir kurie verkia, tarsi neverktų, ir kurie džiaugiasi, tarsi
nesidžiaugtų, ir kurie perka, tarsi neįsigytų, 31 ir kurie
užsiėmę pasaulio reikalais, — kaip neužsiėmę. Nes šio
pasaulio būdas praeina, 1 Jn 2,17. 32 Norėčiau, kad jūs
gyventumėte be rūpesčių. Nesusituokęs rūpinasi Viešpaties
reikalais ir trokšta patikti Viešpačiui, 1 Tim 5,5. 33 O
susituokęs rūpinasi šio pasaulio reikalais, stengiasi patikti
žmonai, Ef 5,29, 34 ir yra pasidalijęs. Taip pat netekėjusi
moteris bei mergina rūpinasi Viešpaties reikalais, trokšdama
būti šventa kūnu ir dvasia, o ištekėjusi rūpinasi pasaulio
reikalais ir stengiasi įtikti vyrui. 35 Tai kalbu jūsų pačių
labui, ne norėdamas užnerti jums kilpą, bet linkėdamas
kilnumo ir netrukdomo atsidavimo Viešpačiui.

Pasaulio pasikeitimas, senojo griuvimas, naujojo atėjimas, buvo jaučiamas. Povilas visai nenusiminė dėl to. Jis asmeniškai buvo pasiruošęs tą „perversmą" sutikti. Jis skatino ir surinkimo žmones tam pasiruošti. Dėl pasisekimų ir nesėkmių nesidžiaugti ir neliūdėti. Asmeniškas ir bendras pareigas atlikti tinkamai, bet nesisieloti dėl jų. Viešpaties valios vykdymą laikyti svarbesniu dalyku net už šeimą. Ar Viešpaties sekėjų gyvenimo tikslas nepanašus ir mūsų laikais?

MERGINOS, 1 Kor 7,36-40

36 Jei kas mano būsiant jam negarbinga, kad jo mergaitė
liks peraugusi, tedaro kaip nori, — nenusidės, — tegul ji
išteka. 37 Bet jei kas savo širdyje yra tvirtai apsisprendęs, ne
iš prievartos, bet būdamas savo valios šeimininkas, ir savo
širdyje nutaręs išsaugoti savo mergaitę, tas gerai padarys. 38
Taigi, kas sutuokia savo mergaitę, gerai daro, o kas
nesutuokia savo mergaitės, geriau daro.
39 Žmona surišta, kol jos vyras gyvas. Vyrui mirus, ji
laisva ir gali tekėti už ko nori, kad tik Viešpatyje, Rom 7,2.
40 Bet, mano nuomone, ji bus laimingesnė netekėdama.
Manau, kad ir aš turiu Dievo Dvasią.

———————

Kai kurie randa šiose eilutėse labai daug neaiškumų dėl veiksnio 36 skirsnelyje „kas". Graikų kalboje nėra aišku, ar tas "kas" yra mergaitės tėvas, brolis, sužiedotinis. Darant vertimą iš vienos kalbos į kitą visada pasitaiko neaiškumų. Kai kurie aiškina, kad tai buvęs paprotys tuoktis (pasižadėti) tik dvasiniai. Toks paprotys galėjo būti tik vėliau, kai vienuoliai, celibatas, įsigalėjo. Žinant ano laiko papročius ir apaštalo Povilo pažiūras į santuoką, gali būti manyta tik tėvas ir duktė. Povilas niekur nemini ir nemokė apie dvasinį pasižadėjimą vienas antram, bet tik apie santuoka vyro ir žmonos. Ano meto papročiai buvo sužadėtinę pirkti. Tėvas savo dukterį išleisdavo (parduodavo). Jei tėvui atrodė negarbinga savo subrendusią dukterį laikyti netekėjusią, tegul jis leidžia jai ištekėti, susituokti. Jis, tai darydamas, nenusidės. O jei jis ją laiko netekėjusią, daro geriau. Povilas patarė kitiems geriau likti nevedusiems. Jis tą daro panašiai ir čia.

Dėl našlių Povilas pasisako, kad tik mirtis panaikina santuoka. Po vieno mirties, likusiam vesti leidžiama. Krikščioniui tinka tuoktis tik su krikščioniu. Povilas pataria našlėms, kaip ir visiems kitiems, geriau likti nevedusiems.

TIKRAS PAŽINIMAS YRA
MEILĖ, 1 Kor 8,1-3

1 Dėl stabams paaukotų dalykų mums aišku: „Mes visi
turime pažinimą". Deja, pažinimas išpučia, bet meilė ugdo,
Apd 15,20. 2 Jei kas tariasi ką nors žinąs, tai jis nė nežino,
kaip reikia pažinti, Gal 6,3; 1 Tim 6,4. 3 Bet kas myli Dievą,
tas yra Jo pažintas, Gal 4,9.

Kaip suprasti stabams skirtos mėsos valgymą? Korinto gnostikai sakė: „Mes turime pažinimą". Koks jų pažinimas buvo, tikrai nežinome. Korinto surinkimo žmonės žinojo. Povilas turėjo jų raštišką klausimą. Povilas neneigia pažinimo, vertina jį teigiamai. Betgi jis pabrėžia: „Pažinimas išpučia, o meilė ugdo". Pažinimas arba žinojimas Dievo be meilės, nėra joks tikras pažinimas. Tikras Dievo pažinimas prasideda, kai Dievas suteikia galią Jį pažinti ir mylėti.

PAŽĮSTAME VIENĄ
DIEVĄ, 1 Kor 8,4-6

4 Taigi dėl stabams paaukotos mėsos valgymo žinome,
jog iš tikro nėra stabų ir nėra jokių kitų dievų, kaip tik vienas
Dievas. 5 Ir nors yra vadinamų dievų danguje ir žemėje, —
daug tų dievų ir daug viešpačių, Jn 10,34, 6 — tai mes turime
tik vieną Dievą, Tėvą, iš kurio yra visa ir Jam esame mes, ir
vieną Viešpatį, Jėzų Kristų, per kurį yra visa ir mes esame
per Jį, Mal 2,10.

Kaip su dievams pašvęsta mėsa? Krikščionys valdininkai, ir šiaip pažintį turintys su pagoniais, privalėjo dalyvauti pagonių iškilmėse, kuriose valgė dievams pašvęstą mėsą. Kartais tokią mėsą parduodavo turguje. Atrodo, korintiečiai aiškinosi taip: „Yra tik vienas tikras Dievas. Visi kiti dievai tik įsivaizduojami. Tad, mums galima naudotis jiems pašvęsta mėsa". Tačiau Senasis Testamentas

draudė tokiose iškilmėse dalyvauti ir tokias aukas valgyti, 3 M 17,8-; 5 M 15,18. Apaštalų nutarimas taip gi sakė susilaikyti tokių valgių, Apd 15,20-29. Povilas pritaria tokiam vieno Dievo korintiečių pažinimui. Tačiau jis sako, kad yra daug dievų ir viešpačių — demonų. Mūsų Dievas Tėvas nėra demonas, Jis yra virš pasaulio, Jis viso Kūrėjas. Yra daug viešpačių, bet tikrasis Viešpats, kuris daro nauja, kuria surinkimą, duoda pradžią pasaulio pakeitimui, yra tik Jėzus Kristus.

SANTYKIS SU SILPNU, 1 Kor 8,7-13

7 Deja, ne visi turi tokį pažinimą. Kai kurie, iki šiol
pripratę prie stabų, valgo mėsą, kaip stabams paaukotą, ir jų
silpna sąžinė sutepama, 1 Kor 10,27. 8 Maistas negali mūsų
priartinti prie Dievo. Kai nevalgome, nieko neprarandame,
ir kai valgome, nieko nelaimime, Rom 14,17. 9 Vis dėlto
žiūrėkite, kad jūsų laisvė netaptų papiktinimu silpniesiems,
Gal 5,13. 10 Antai, jei kas pamatytų tave, turintį pažinimą,
stabų šventovėje už stalo, argi silpno žmogaus sąžinė nebus
paskatinta valgyti stabams paaukotos mėsos?! 11 Tokiu
būdu silpnasis žus dėl tavo pažinimo. O juk jis — brolis, už
kurį mirė Kristus, Rom 14,15. 12 Šitaip nusikalsdami
broliams ir sužeisdami jų silpnas sąžines, nusikalstate
Kristui. 13 Jei tad valgis piktina mano brolį, aš nevalgysiu
mėsos per amžius, kad nepapiktinčiau brolio, Rom 14,21.

———

Pažinimas, kad yra vienas tikras Dievas, dievaičiai ir jiems skirtos aukos neturi jokios vertės, nedaro žmogaus nei geresniu, nei blogesniu, yra geras. Tam pritaria Povilas. Bet negeras dalykas yra pas gnostikus, turinčius pažinimą, kad jie neturi meilės, nesiskaito su silpnais, Rom 14,1-15. Jie nesupranta nei Kristaus, nei krikščionių tikslo. Kristus atėjo į mūsų pasaulį, gyveno, mokė ir mirė kad mus išgelbėtų. O ką pažinimą turintys, stiprieji, daro? Jie piktina ir pražudo silpnąjį, — vadinama savo krikščioniška laisve.

POVILO APAŠTALYSTĖ, 1 Kor 9,1-3

1 Ar aš nelaisvas? Ar aš ne apaštalas? Argi nesu regėjęs
mūsų Viešpaties Jėzaus? Ar jūs ne mano darbo vaisius

Viešpatyje? 1 Kor 15,8; Apd 9,3-; 26,16; 22,17. 2 Jei kitiems ir nesu apaštalas, tai vis dėlto jums esu, ir mano apaštalystės patvirtinimas esate jūs Viešpatyje. 3 Štai mano pasiteisinimas prieš tuos, kurie mane kaltina.

Kaip yra su Povilo apaštalystę? Jis net algos negauna už savo darbą. Jis nėra joks apaštalas. Tokias paskalas leido gnostikai apie Povilą. Į tai Povilas atsakė, kas rodo, kad jis yra apaštalas. Vienas, jis matė prisikėlusį Viešpatį Jėzų prie Damasko. Antra, jo veikla rodo, korintiečiai patys yra įrodymas. Jis įsteigė Korinte surinkimus. Gnostikai pažįsta juos, traukia tuos žmones prie savęs.

APAŠTALO TEISĖS, 1 Kor 9,4-7

4 Argi mes neturime teisės valgyti ir gerti? Lk 10,8. 5 Ar neturime teisės vedžiotis su savimi seserį kaip žmoną, kaip kiti apaštalai ir Viešpaties broliai bei Kefas? Mt 8,14. 6 O gal tik aš ir Barnabas neturime teisės nedirbti rankų darbo? 7 Kas gi tarnauja kariuomenėje už savo paties pinigus? Kas sodina vynuogyną ir nevalgo jo vaisių? Arba kas gano bandą ir neminta bandos pienu?

Čia Povilas pasisako, kad bendrai, apaštalai turi gauti pragyvenimą iš surinkimų sau ir savo žmonoms. Povilas nekelia apaštalų vedybų klausimo, bet tik primena, kad surinkimai išlaiko apaštalų žmonas. Viešpaties Jėzaus broliai nebuvo apaštalai. Bet, kaip Jėzaus broliai, buvo labai gerbiami. Juos ir jų žmonas surinkimai aprūpino pragyvenimo reikmenimis. Nėra aprašyta Šventajame Rašte apie visus Jėzaus brolius, kur ir kaip jie veikė. Apie Jokūbą žinome, kad po Petro pasitraukimo iš Jeruzalės, jis buvo Jeruzalės surinkimo vedėjas. Povilas primena, kad ir Barnabas panašiai gyvena nevedęs ir pats užsidirba pragyvenimą. Kaip karius aprūpina valstybė, o žemės ir gyvulininkystės ūkininkai pragyvena iš savo darbo, taip Evangelijos skelbėjai turi būti aprūpinami surinkimų. Atsisakyti algos, ją aukoti Evangelijai, visada yra galima.

PAMATAS ŠVENTASIS RAŠTAS, 1 Kor 9,8-10

8 Ar tai sakau vien pagal žmonių papročius? Argi to nesako ir įstatymas? 9 Mozės įstatyme parašyta: „Neužrišk nasrų kuliančiam jaučiui!" Bet argi Dievui terūpi jaučiai, 5 M 25,4: 1 Tim 5,18. 10 O gal Jis iš tiesų taiko mums? Juk dėl mūsų buvo parašyta, kad artojas turi arti su viltimi ir kūlėjas kulti su viltimi gauti savo dalį.

Kad Evangelijos skelbėjai turi teisę imti atlyginimą, Povilas rodė gyvenimiškais pavyzdžiais ir rėmėsi Šventuoju Raštu, 5 M 25,4.

IŠVADOS, 1 Kor 9,11-12

11 Jei mes jums pasėjome dvasinių gėrybių, tai argi didelis dalykas, jeigu pas jus dagotume medžiaginių? Rom 15,27. 12 Jei kiti turi teisių į jus, tai mes kur kas daugiau. Vis dėlto mes nesinaudojome savo teise, bet viską pakeliame, kad tik Kristaus Evangelijai nedarytume kliūčių, Apd 20,33; 2 Kor 11,9.

Dvasiniai dalykai nėra mažesnės vertės už laikinus (fizinius). Tad teisinga yra Evangelijos skelbėjui imti altyginimą už darbą. Kiti ta teise naudojasi. Tuo labiau Povilas ir jo bendradarbiai gali ta teise pasinaudoti Korinte, nes jis yra čia surinkimų steigėjas. Jis nesinaudojo ta teise todėl, kad nenorėjo daryti kliūčių Evangelijos skelbimui. Jei jis ir jo bendradarbiai visur būtų reikalavę atlyginimo, jie kai kuriose vietose nebūtų turėję galimybės skelbti Evangeliją.

KODĖL ATSISAKO ATLYGINIMO, 1 Kor 9,13-18

13 Argi nežinote, kad tie, kurie atlieka tarnystę šventovėje, valgo iš šventovės pajamų, kad aukuro tarnai gauna dalį aukų? 4 M 18,8-31; 5 M 18,1-3. 14 Taip ir Viešpats patvarkė, kad Evangelijos skelbėjai gyventų iš Evangelijos, Lk 10,7. 15 Bet aš nesinaudojau jokiomis teisėmis. Ir tai rašau ne tam, kad būtų kitaip. Verčiau mirti,

negu leisti, kad kas atimtų iš manęs tą garbę, Apd 18,3. 16
Kad skelbiu Evangeliją, tai neturiu pagrindo girtis, nes tai
mano būtina prievolė, ir vargas man, jei neskelbčiau jos! 17
Jeigu tai darau savo valia, gausiu užmokestį; bet jei darau ne
savo valia, tai atlieku man patikėtą tarnybą, 1 Kor 4,1. 18
Kaip tada su atlyginimu? Ogi kad, skelbdamas Evangeliją,
pateikčiau ją veltui ir nesinaudočiau savo teise, kurią man
duoda Evangelijos skelbimas, 1 Kor 8,9.

Senojo Testamento kunigams ir levitams buvo atlyginama, 5 M 18,1-; 4 M 18,31. Kristus patvarkė taipgi atlyginimą, Mt 10,10; Lk 10,7. Jis, Povilas, nereikalavo atlyginimo. Ir šiuo raštu nereikalauja ir nereikalaus. Jam yra garbė skelbti Evangeliją be atlyginimo. Jis jos neatsisakys. Jį pašaukė Viešpats ir įsakė skelbti Evangeliją. Jis tą daro ne iš pareigos, bet Viešpaties įsakytas, Jer 1,6-; Am 3,8; Gal 1,12-. Povilo atlyginimas yra skelbti Evangeliją, nesinaudojant skelbimo teise. Povilas paklūsta Viešpačiui ir nereikalauja teisės.

IEŠKAU NORS KELIS LAIMĖTI KRISTUI, 1 Kor 9,19-23

19 Būdamas nuo nieko nepriklausomas, pasidariau visų
vergu, kad tik daugiau jų laimėčiau, Mt 20,27-28. 20
Žydams buvau kaip žydas, kad laimėčiau žydus. Tiems,
kurie laikosi įstatymo, tapau įstatymo tarnu, kad laimėčiau
besilaikančius įstatymo, nors pats nesu jam pavaldus. 21
Tiems, kurie neturi įstatymo, buvau kaip neturintis
įstatymo, kad laimėčiau tuos, kurie neturi įstatymo, nors
pats esu ne be Dievo įstatymo, ir surištas Kristaus įstatymu,
Gal 2,3. 22 Silpniesiems pasidariau silpnu, kad laimėčiau
silpnuosius. Visiems tapau viskuo, kad vienaip ar kitaip
bent kai kuriuos išgelbėčiau, 2 Kor 11,20; Rom 11,14. 23
Visa tai darau dėl Evangelijos, kad būčiau jos dalininkas.

Povilas, būdamas nuo nieko nepriklausomas, tapo Jėzaus vergu, 2 Kor 4,5, kad nors kelis Jam laimėtų. Povilas yra kuklus, nori laimėti nors kelis. Kurio širdis alsuoja Kristaus išgelbėjimu, tas atsisako visų savo privilegijų ir

teisių, trokšta gelbėti kitus iš nuodėmės vergijos, mirties, teismo.

LENKTINIAUJAMA, KAD LAIMĖTI, 1 Kor 9,24-27

24 Argi nežinote, kad lenktyniųaikštėje bėga visi, bet tik vienas gauna laimėtojo dovaną? Ir jūs taip bėkite, kad laimėtumėte! 25 Kiekvienas varžybų dalyvis nuo visko susilaiko; jie taip daro, norėdami gauti vystantį vainiką, o mes — nevystantį, Ef 6,12. 26 Todėl aš bėgu nedvejodamas ir grumiuosi ne kaip į orą smūgiuodamas, 27 bet tramdau savo kūną ir darau jį klusnų, kad, kitus mokydamas, pats nepasidaryčiau atmestas, Rom 6,13; 13,14.

———

Povilas, save ir kitus paskatinti siekti pašventinimo — krikščioniško tobulumo, ima pavyzdį iš sporto, lenktynių ir bokso. Anais laikais graikų sportas stovėjo aukščiau, negu šių dienų, ir žmonės vertino jį daugiau. Sportininkai privalėjo laikytis nustatytos maisto dietos, daryti pratimus, laikytis nustatytų taisyklių. Iš visų sporto dalyvių tik vienas laimėdavo dovaną, dažniausiai vystantį laurų vainiką. Su krikščionišku bėgimu yra kitaip. Kiekvienas, kuris tikrai bėgs, laimės amžinos šlovės ne suvsytantį vainiką. Tad Povilas atsisakė visų teisių ir privilegijų. Jis pats bėgo ir skatino kitus bėgti ir laimėti, ne sporto aikštėse, bet gyvenimo tikrovėje.

ĮSPĖJANTYS PAVYZDŽIAI, 1 Kor 10,1-13

1 Noriu, kad žinotumėte, broliai, jog visi mūsų protėviai sekė paskui debesį ir visi perėjo jūrą, 2 M 13,21; 14,22. 2 Jie visi susirišo su Moze, krikštydamiesi debesyje ir jūroje; 3 visi valgė to paties dvasinio maisto, 2 M 16,15-, 4 ir visi gėrė to paties dvasinio gėrimo. Jie gėrė iš dvasinės juos lydinčios Uolos, o ta Uola buvo Kristus, 2 M 17,6-. 5 Vis dėlto daugumas jų nepatiko Dievui, ir „jie buvo perblokšti dykumoje", Jn 6,49. 6 Tie įvykiai mums yra įspėjimas, kad negeistume blogio, kaip anie geidė, 4 M 11,4-. 7 Nebūkite stabmeldžiai, kaip kai kurie iš jų, — kaip parašyta: „Tauta sėdosi valgyti ir gerti ir kėlėsi žaisti", 2 M 20,3; 32,6. 8 Neištvirkaukime, kaip kai kurie jų ištvirkavo ir žuvo vieną

dieną dvidešimt trys tūkstančiai, 4 M 25,1-9. 9 Negun-
dykime Viešpaties, kaip kai kurie iš jų gundė ir krito nuo
angių, 4 M 21,6. 10 Nemurmėkite, kaip kai kurie iš jų
murmėjo ir žuvo nuo naikintojo, 4 M 14,2-36; Žyd 3,11-17.
11 Visa tai jiems atsitiko, kaip pavyzdys, ir užrašyta įspėti
mums, kurie gyvename amžių pabaigoje. 12 Todėl, kas
tariasi stovįs, težiūri, kad nepultų, Rom 11,20. 13 Jums tekę
išmėginimai tėra žmogiški. Dievas ištikimas. Jis neleis jūsų
mėginti virš jūsų jėgų, bet darys, kad galėtumėte atlaikyti
išmėginimą.

Povilas primena Izraelio įstatymus, įvykius ir juos palygina su korintiečių surinkimais. Mes galime tą patį pritaikyti sau.

Izraelio išvykimas iš Egipto prilygsta krikščioniško surinkimo pradžiai — asmeniškai kiekvienam — atgimimas. Perėjimas per jūrą ir kelionė po debesim — krikštas. Maitinimasis mana ir gėrimas vandens iš uolos — Šventa Vakarienė. Tiek patyrę Dievo stebuklų, izraelitai dar garbino stabus, sukilo prieš Dievo siųstus vadus, paleistuvavo. Visai panašiai buvo Korinte. Jie valgė stabams pavšęstą mėsą, sukilo prieš jų surinkimų steigėją — Povilą, pakentė savo tarpe paleistuvius, gyrėsi Dievo pažinimu.

Šventasis Raštas yra mums duotas pasimokyti, todėl dabokitės, kad nepultumėte. Dievas yra ištikimas. Tikinčius, Jis išlaikys, apsaugos.

VIEŠPATIES VAKARIENĖ IR PAGONIŠKOS PUOTOS, 1 Kor 10,14-22

14 Todėl, mano mylimieji, saugokitės stabmeldystės! 2
M 20,3; 1 Jn 5,21. 15 Kalbu kaip išmintingiems;
apsvarstykite patys, ką sakau, 1 Kor 2,15. 16 Argi
laiminimo taurė, kurią laiminame, nėra bendravimas
Kristaus kaujuje? Argi duona, kurią laužiame, nėra
bendravimas Kristaus kūne? Mt 26,27; Apd 2,42. 17 Jei
viena duona, tai ir mes daugelis esame vienas kūnas: mes juk
visi dalijamės viena duona, Rom 12,5; 1 Kor 12,27. 18
Pažiūrėkite į žemiškąjį Izraelį: argi tie, kurie valgo aukas,

nėra aukuro bendrininkai? 3 M 7,6-14. 19 Ką gi sakau? Ar kad stabams paaukota mėsa šį tą reiškia? Ar kad ir stabas yra šis tas? Ps 96,5; 1 Kor 8,4. 20 Ne, sakau, kad, aukodami aukas pagonys aukoja ne Dievui, bet demonams. O aš nenoriu, kad jūs taptumėte demonų bendrininkais, 3 M 17,7; 5 M 32,17; Ps 106,37; Apr 9,20. 21 Jūs negalite gerti iš Viešpaties taurės ir iš demonų taurės. Negalite būti Viešpaties stalo dalininkai ir demonų stalo dalininkai, 2 Kor 6,15. 22 Nejaugi kurstysime Viešpaties pavydą? Gal esame už Jį stipresni? 5 M 32,21; Job 9,19.

Viešpaties Vakarienė ir stabmeldžių puotos. Povilas pataria patiems apie tai pagalvoti. Juk tai reiškia turėti stalo draugystę! Stabams aukos yra aukos demonams. Tad turėti stalo bendrystę su Viešpačiu ir demonais negalima. Saugokitės tokios stabmeldystės! Turėti bendrystę prie stabų stalo yra kurstymas Viešpaties pavydo. Prieš Viešpaties rūstybę neišstovėsime!

Čia krinta į akis, kad Povilas pirma kalba apie taurę, o po to, apie duoną. Apaštalai dažnai Šventojo Rašto mintis reiškė laisvai, nesilaikė raidės ir eilės.

AUKOS STABAMS IR PRAKTIŠKI PATARIMAI, 1 Kor 10, 23-11,1

23 „Viskas valia!" Bet ne viskas naudinga! „Viskas valia". Bet ne viskas ugdo! 1 Kor 6,12. 24 Niekas teneieško, kaip jam geriau, bet kaip kitam, 1 Kor 10,33; Rom 15,2. 25 Valgykite visa, kas parduodama mėsos prekyvietėje, sąžinės labui nieko neklausinėdami, 1 Tim 4,4. 26 Juk Viešpačiui priklauso žemė ir kas tik joje yra, 2 M 19,5; Ps 24,1; 50,12. 27 Jeigu jus pasikviečia netikintis žmogus ir jūs norite jį aplankyti, valgykite visa, kas jums padedama, sąžinės labui nieko neklausinėdami, Lk 10,7. 28 Bet jei kas jums pasakytų: „Tai aukos mėsa", tada nevalgykite dėl žmogaus, kuris tai pasakė, ir dėl sąžinės, 1 Kor 8,7. 29 Čia rašau ne apie savo paties, bet apie kito sąžinę. 30 Kam gi mano laisvė turėtų būti teisiama kitos sąžinės? Jeigu valgau dėkodamas, kam gi man priekaištaujama dėlto, už ką dėkoju Dievui? 1 Tim 4,4. 31 Ar valgote, ar geriate, ar šiaip ką darote, visa darykite Dievo garbei, Kol 3,17. 32 Nepiktinkite nei žydų,

nei graikų, nei Dievo surinkimo, Rom 14,13, 33 kaip ir aš, stengiuosi visiems viskuo patikti, neieškodamas savo naudos, bet to, kas naudinga daugeliui, kad jie būtų išgelbėti. 11,1 Sekite mano pavyzdžiu, kaip ir aš seku Kristų! 1 Kor 4,16.

Krikščionis yra laisvas. Kristus išlaisvino jį. Laisvę reikia mokėti naudoti tinkamai. Netikras jos naudojimas žmogui veikia neigiamai, o turėtų ugdyti jo asmenybę.

Viešų stabmeldiškų puotų venkite. Dėl stabams pašvęstos mėsos nėra reikalo teirautis. Ją galite pirkti turguje ir viešint pagonio namuose valgyti. Bet jei kas jus įspėja, jog tai yra stabams pašvęsta mėsa, tada išpažink (pasisakyk), kad esi krikščionis ir atsisakyk ją valgyti. Valgymas ir gėrimas nėra dangaus karalystė. Viską darykite Dievo garbei. Nepiktinkite nė vieno. Dėkite pastangas, kad kiekvienam būtų padėta. Povilas pataria imti pavyzdį iš jo. Sekti jį taip, kaip jis seka Kristų. Gera kur tokių krikščioniškų skelbėjų yra. Pavyzdžiai patraukia.

GALVOS DANGALAS MOTERIMS, 1 Kor 11,2-16

2 Aš jus giriu, kad visame kame prisimenate mane ir laikotės nurodymų, kokius jums daviau. 3 Noriu, kad žinotumėte, jog kiekvieno vyro galva yra Kristus, moters galva — vyras, o Kristaus galva — Dievas, Ef 5,23; 1 Kor 3,23. 4 Kiekvienas vyras, kuris meldžiasi ar pranašauja apdengta galva, paniekina savo galvą, 1 Kor 12,10; 14,1. 5 Ir kiekviena moteris, kuri meldžiasi ar pranašauja neapgaubta galva, paniekina savo galvą: tai to lygu būti nuskustai. 6 Jei moteris neapsigaubia, tai tegul ir nusikerpa! O jei moteriai gėda nusikirpti ar nusiskusti plaukus, teapsigaubia. 7 Vyrui nereikia gaubti galvos, nes jis yra Dievo atvaizdas ir atšvaistas. O moteris yra vyro atšvaistas, 1 M 1,27-. 8 Juk ne vyras padarytas iš moters, bet moteris iš vyro, 9 taip pat ne vyras buvo sutvertas moteriai, o moteris vyrui, 1 M 2,18-23. 10 Todėl moteris privalo turėti ant galvos priklausomybės ženklą dėl angelų. 11 Bet Viešpatyje nei moteris ką reiškia be vyro, nei vyras be moters, Gal 3,28. 12 Kaip moteris kilusi iš vyro, taip vyras gimsta iš moters, o visi atsiranda iš Dievo.

13 Spręskite patys: argi tinka moteriai melsti Dievą neapsibaugusiai? Apd 4,19. 14 Argi pati prigimtis jūsų nemoko, jog vyrui gėda nešioti ilgus plaukus? 15 Tuo tarpu moteriai garbė turėti ilgus plaukus. Nes plaukai jai duoti vietoje dangalo. 16 Jei kas norėtų dar ginčytis, — težino, jog mes neturime tokio papročio, nei Dievo surinkimai, 1 Tim 6,4.

———

Šiose eilutėse kalbama ne apie nuodėmę, bet apie papročius, surinkimo tvarką. Povilas pasidžiaugia, kad korintiečiai priima jo patvarkymus. Toliau jis atsako į korintiečių klausimą, kaip su galvos apdangalu ir šydu. Gnostikai mokė, kad visos pradžios priežastis yra Dievas. Pirmumo eilę jie aiškino taip: Dievas, po Jo žodis (logos — Jėzus), toliau angelai, demonai, vyras, moteris. Povilas nieko neaiškina apie tai, kas buvo pirm žemės sukūrimo. Jis tik primena angelus, pagal žydų rabinų aiškinimus, kad angelai yra tvarkos dabotojai, užvaizdai surinkime, pamaldose. Povilas sako, kad pagal pirmumo eilę yra: Dievas, Kristus, vyras, moteris.

Plaukai, galvos apdangalas, šydas. Bendrai Rytų tautos, taipgi ir žydų, papročiai buvo tokie: moterys viešose vietose ir pamaldose dėvėdavo ne tik galvos dangalą, bet ir veido šydą. Kai kur šie papročiai yra užsilikę iki mūsų dienų. Pamaldose žydai vyrai dėvėdavo galvos dangalą. Moterys dėvėdavo ir veido šydą. Moterims pamaldose būdavo įrengiama atskira vieta nuo vyrų. Jos pamaldose tylėdavo ir tik stebėdavo, ką daro vyrai. Vyrai pilnu balsu giedodavo ir melsdavosi. Kai kur šis paprotys pas žydus yra užsilikęs iki šiol. Prasidėjus krikščioniškiems surinkimams, daug papročių pasikeitė. Viena, krikščionystė buvo nauja Dievo (Kristaus) sandora su žmonėmis, antra, kai kurių papročių nebebuvo įmanoma išlaikyti dėl vietos sąlygų. Krikščionys neturėjo tinkamų patalpų pamaldų metu moterims atskirti nuo vyrų. Visi rinkosi pamaldoms namuose bendrai, vyrai ir moterys. Moterys drauge giedojo, meldėsi ir net sakė pamokslus. Tas buvo savaime suprantama. Povilas visai to nedraudė. Žiūrėk 5 skirsnelyje. Kai surinkimai plėtėsi graikų ir romėnų tarpe, čia buvo kiti papročiai. Jie

pasireiškė ir surinkimuose. Graikai vyrai pamaldose dalyvaudavo neapdengtomis galvomis. Tas paprotys prigijo ir krikščionių surinkimuose. Povilas nebereikalavo vyrams pridengti galvas, kaip tai darė ir dar šiandien tebedaro žydai. Graikės moterys rodydavosi viešose vietose be šydų, nepridengtu veidu. Taip jos ėjo ir į krikščioniškus surinkimus. Dėl vyrų nedengtomis galvomis dalyvavimo pamaldose po daug diskusijų ir pasitarimų, buvo pripažintas paprotys nedengti galvų. Dėl moterų nedengimo galvų Korinte ėjo ginčai. Povilo ir jo bendradarbių buvo šis klausimas svarstytas, priimtas ir patvarkytas visur kitur surinkimuose, kad moterys pridengtų galvas. Povilas atsisakė toliau šį klausimą diskutuoti. Žiūrėk 16 skirsnelį. Jis siūlė priimti šį potvarkį Korinte, kaip jis buvo priimtas visur kitur, 2 skirsnelis. Povilas nesako, kad galvas pridengti ar nepridengti yra nuodėmė, bet tik toks paprotys. Jis reikia visur surinkimuose išlaikyti vienodai. Povilas tam paremti naudoja tvėrimo pirmumą ir priklausomumą. Jis prašo pačius korintiečius pagalvoti ar taip nėra prigimta. Tačiau primena, kad vertės skirtumo nėra tarp vyro ir moters. Jų tarpe yra tik skirtingos pareigos, o visi yra iš Dievo, 11-12 skirsneliai. Šis klausimas buvo aktualus visais laikais. Viduramžiais kai kur bažnyčios buvo statomos dviejų patalpų, salių taip, kad pamokslininkas iš sakyklos matė abi sales, bet jose esantieji dalyviai negalėjo matyti vieni kitų. Vienoje salėje sėdėjo vyrai, kitoje moterys. Kitur buvo ir dabar dar tebėra salėse trys eilės suolų. Dešinėje sėdi nevedę vyrai, viduryje — vedę vyrai ir moterys, kairėje — merginos. Kai kur moterys pamaldose dalyvauja dengtomis galvomis, kitur nedengtomis. Taip, ar kitaip nėra nusikaltimas, bet tik paprotys. Daug nemalonumų įnešama ten, kur paprotys laikomas nuodėme. Žmonių gyvenime papročiai yra svarbūs. Paprotys gali tapti nuodėme, kur jis laikomas nuodėme. Paprotys gali sukelti pasididžiavimą ir neapykantą. Tada surinkimas ne ugdomas, bet jam kenkiama.

PAPEIKIMAS, 1 Kor 11,17-19

17 Duodamas šiuos nurodymus, jūsų negiriu, nes jūsų susirinkimai išeina ne į gera, bet į bloga, 1 Kor 11,22. 18
Pirmiausia, man teko girdėti, kad jūsų surinkimuose yra

skilimų, iš dalies tai tikiu, 1 Kor, 10-12; 3,3.
19 Juk pas jus
turi būti atskalų, kad išeitų aikštėn, kurie iš jūsų yra išmėginti, Mt 10,34-35; 18,7; Lk 17,1; 1 Jn 2,19; 5 M 13,3; Lk 2,35.

———

Šiomis eilutėmis pradedama nauja tema — Viešpaties Vakarienė. Apaštalas pagyrė surinkimą už gerus dalykus, papeikė už blogus. Viešpaties Vakarienė, primenanti Jėzaus kančias ir mirtį, turėtų surinkimą vienyti, o dabar skaldo. Povilas tiki tokiomis jį pasiekusiomis žiniomis. Tokį liūdną dalyką Dievas panaudoja geram. Per tai išaiškėja kuklūs, patvarios širdies tikintieji. Pasirodo meilės neturintieji dalyviai. Geriau yra matyti ir žinoti tiesą, negu tenkintis veidmainyste.

NEGARBINGAS VARTOJIMAS VIEŠPATIES VAKARIENĖS, 1 Kor 11,20-22

20 Taigi, kai jūs susirenkate kartu, tai dar nereiškia
Viešpaties Vakarienės valgymo,
21 nes kiekvienas pirmiausia ima valgyti savo maistą, ir vienas lieka alkanas, o kitas nusigeria.
22 Argi neturite savo namų valgyti ir gerti? O gal norite paniekinti Dievo surinkimą ir sugėdinti nepasiturinčiuosius? Kas man belieka sakyti? Pagirti? Ne! Už tai nepagirsiu, Jok 2,6.

———

Krikščioniški surinkimai turėjo Viešpaties Vakarienę panašiai, kaip Jėzus įsteigė ją. Surinkimo nariai pirma visi bendrai valgė. Po to laužė duoną ir dalinosi taurę. Taigi, pirma valgė bendrą vakarienę, vadinama agape — meilės puota. Po to sekė Viešpaties Vakarienė — duona ir vynas. Amžių bėgyje šie du dalykai buvo išskirti. Viešpaties Vakarienė tapo sakramentu, kuris bėra ir dabartiniu metu. Bendra vakarienė (agape) buvo pakeista į krikščioniškas puotas, vėliau į labdarybę, pagaliau visai išnyko. Kai kurie surinkimai turi bendras krikščioniškas puotas ir vadina jas agape. Korintiečių surinkimuose turtingieji pradėjo atskirai valgyti ir gerti nelaukdami ir nepriimdami nepasiturinčiųjų į savo tarpą. Tuo buvo ardomas krikščioniškas bendravimas ir suniekinama Viešpaties Vakarienė. Tokią netvarką Povilas griežtai smerkė.

VIEŠPATIES VAKARIENĖS PERDAVIMAS, 1 Kor 11,23-26

23 Aš tai gavau iš Viešpaties ir tai perdaviau jums, kad Viešpats Jėzus tą naktį, kurią buvo išduotas, ėmė duoną, 1 Kor 15,3; Lk 22,19-, 24 padėkojo, sulaužė ir tarė: „Tai yra mano kūnas, kuris už jus duodamas. Tai darykite mano atminimui". 25 Tuo pačiu būdu po vakarienės jis ėmė taurę ir tarė: „Ši taurė yra Naujoji sandora mano kraujuje. Kiek kartų gersite, darykite tai mano atminimui". 26 Taigi, kada tik valgote šitą duoną ir geriate iš šitos taurės, skelbkite Viešpaties mirtį, kol Jis ateis, Mt 26,13; 26,64; Jn 14,3.

Manoma, tai seniausi, raštu perduoti mūsų Viešpaties Jėzaus žodžiai. Evangelijos buvo rašytos vėliau. Šie Viešpaties žodžiai, sakyti toje naktyje, kurioje Jis buvo išduotas mirčiai. Jie labai panašūs į Lk 22,14. Duonos laužymas ir vyno dalinimas turėjo priminti Viešpaties mirtį visą laiką, nuo Jo mirties iki Jo antrojo atėjimo. Viešpaties Vakarienės pakeitimas į vieną pavidalą (ostiją) ir mišias, kuriose Jėzaus kančia pakartojama, neturi pagrindo Šventajame Rašte.

SMERKTINAS IR VERTAS VARTOJIMAS VIEŠPATIES VAKARIENĖS, 1 Kor 11,27-34

27 Todėl kas nevertai valgo tos duonos ir geria iš Viešpaties taurės, tas bus kaltas Viešpaties kūnu ir krauju, 1 Kor 10,21; Ef 6,6. 28 Teištiria žmogus pats save ir tada tevalgo tos duonos ir tegeria iš tos taurės, 2 Kor 13,5; Gal 6,4. 29 Kas valgo ir geria, to kūno neatskirdamas, tas valgo ir geria sau pasmerkimą. 30 Todėl jūsų tarpe daug silpnų ir ligotų ir nemaža užmigusių. 31 Jei mes patys save ištirtume, nebūtume teisiami, Ps 32,5. 32 O kai Viešpats mus teisia, tai ir pabaudžia, kad nebūtume pasmerkti kartu su pasauliu, Rom 12,22; Žyd 12,5-6. 33 Taigi, mano broliai, kai renkatės Vakarienės, palaukite vieni kitų. 34 Jei kas išalkęs, tevalgo namie, kad nesirinktumėte pasmerkimo užsitraukti. Kitus reikalus sutvarkysiu atvykęs.

Apaštalas Povilas neaiškina kaip jis supranta bendrą krikščionių vakarienę ir Viešpaties Vakarienę. Jis kalba apie tai, kaip buvo perduota jam, taip jis perdavė toliau surinkimams. Iš Povilo išsireiškimų apie Viešpaties Vakairenę girdime, kad ji yra Viešpaties mirties prisiminimas, 1 Kor 11,24-25, skelbimas Viešpaties mirties, 1 Kor 11,26, Naujoji sandora, 1 Kor 11,25, draugystė su Kristumi, 1 Kor 10,16-21, tikinčiųjų draugystė, 1 Kor 10,17. Nevertas Viešpaties Vakarienės vartojimas yra neugdymas krikščioniškos draugystės. Gnostikų žinojimas, neugdant krikščioniškos meilės, nustoja reikšmės. Panašiai yra su Viešpaties Vakariene. Jei tikinčiųjų tarpe neugdoma meilė — sakramentai nustoja reikšmės. Vietoje palaimos, jie neša silpnumą, ligas, mirtį. Jei patys savęs nebandome ir neteisiame, tada teis mus Viešpats. Viešpaties pasmerkimas (baudimas) drauge yra ir malonė, kad neprapultume su pasauliu. Ką Povilas toliau norėjo šiuo reikalu sakyti, jis neparašė, bet žadėjo patvarkyti, kai pas juos atvyks.

DVASIOS DOVANOS, 1 Kor 12,1-3

1 Broliai, noriu, kad išmanytumėte apie dvasines
dovanas, 1 Kor 10,1. 2 Kai dar tebebuvote pagonys, kaip
žinote, jus traukte traukė prie nebylių stabų, 1 Kor 6,11; Ef
2,11-12. 3 Todėl jums aiškinu, kad nė vienas, kuris kalba
Dievo Dvasios skatinamas, nesako: „Prakeiktas Jėzus!" Ir
nė vienas negali ištarti: „Jėzus yra Viešpats", jei Šventoji
Dvasia neskatina, Mk 9,30.

Šiuo skyriumi Povilas pradeda atsakyti korintiečiams į klausimus apie dvasines arba Dvasios dovanas. Apaštalas primena jiems, kad, kai jie buvo pagonys, juos traukte traukė nebyliai stabai. Nuostabu, kad ir 20 amžiuje stabai „krikščionis" traukte traukia. Tik pagalvokime, kiek žmonių kreipiasi į kortininkes pasakyti jiems laimę, pas čigones — atspėti ateitį, stato horeskopus, lanko spiritistus ir dvasių iššaukėjus!

Korintiečių surinkimai buvo gyvi. Juose reiškėsi daug dvasinių dovanų. Kaip jas atskirti? Ar jos iš Dievo Dvasios, ar iš demonų? Pagonys ir žydai juokėsi ne tik iš

krikščioniškų dovanų, bet ir iš paties Viešpaties Jėzaus. Jie niekino Jį. Išganytojas, kuris mirė ant kryžiaus, jiems buvo durnystė ir kvailystė. Gnostikai negalėjo suprasti, kaip Jėzus, Dievo Sūnus, prisikėlė kūnu. Juk kūnas yra dvasiai kalėjimas.

Povilas atsakė, kad tie, kurie patyrė nuteisinimą ir nuodėmės galios palaužimą per Viešpaties kryžiaus mirtį, žino, kad Jėzus yra Viešpats. Jie garbina ir šlovina Jį. Iš to jie gali suvokti, kurie seka Viešpatį Jėzų, ir kurie demonus.

DOVANŲ ĮVAIRUMAS, 1 Kor 12,4-11

4 Esama skirtingų malonės dovanų, tačiau ta pati Dvasia, Rom 12,6; Ef 4,4; Žyd 2,4. 5 Esama skirtingų tarnysčių, tačiau tas pats Viešpats, 1 Kor 12,28; Ef 4,11. 6 Ir esama skirtingų darbų, tačiau tas pats Dievas, kuris visa veikia visame, Ef 1,23. 7 Kiekvienam suteikiama Dvasios apreiška bendram labui, 1 Kor 14,26. 8 Antai, vienam Dvasia suteikia išminties žodį, kitam ta pati Dvasia — pažinimą, 1 Kor 2,6; 1,6, 9 kitam — tikėjimą toje pačioje Dvasioje, kitam — gydymo dovaną toje pačioje Dvasioje, 10 kitam — stebuklus daryti, kitam — pranašavimą, kitam — dvasių atpažinimą, kitam — liežuvių kalbą, kitam — liežuvių aiškinimą, Apd 2,4. 11 Ir visa tai veikia ta pati Dvasia, kuri dalija kiekvienam atskirai, kaip jai patinka, 1 Kor 7,7; Rom 12,3-6; Ef 4,7.

———

Apaštalas sako, kad Dvasia, Viešpats (Jėzus) ir Dievas veikia vieningai, surinkimų ugdymui. Čia minimos devynios dovanos. Jos įgyjamos ne žmogaus sugebėjimu arba pastangomis, bet dovanojamos — gaunamos iš Dvasios. Tai išmintis, kurią Dievas suteikė Saliamonui, kai jis prašė Dievo. Tad Jokūbas pataria: „Kuriam reikia išminties, teprašo iš Dievo". Pažinimas Šventajame Rašte dažnai siejamas su pergyvenimu, patyrimu. Kaip Povilas pažino Jėzų, kad Jis yra Viešpats, prie Damasko. Tikėjimas. Atrodo, kad čia Povilas mano ne nuteisinantį, išganantį tikėjimą, bet stebuklus darantį tikėjimą. Nes jis toliau rašo apie gydymo ir stebuklų darymo dovanas. Pranašavimas.

Tai pamokymas ir ateities apsakymas. Dvasių atpažinimas. Atskyrimas ar dvasios yra iš Dievo, ar demonų? Liežuvių kalbos ir jų aiškinimas. Apie tai apaštalas plačiau kalba 14 skyriuje.

Kiek šios dovanos mūsų krikščioniškose bažnyčiose pasireiškia? Kas kaltas, kad jų taip maža yra? Juk Viešpats yra tas pats vakar, šiandien ir amžinai!

PALYGINIMAS KŪNO SĄNARIŲ, 1 Kor, 12,12-31

12 Kaip vienas kūnas turi daug sąnarių, o visi sąnariai,
nežiūrint daugumos, sudaro vieną kūną, taip yra ir su
Kristumi, 1 Kor 10,17. 13 Visi buvome pakrikštyti vienoje
Dvasioje, kad sudarytume vieną kūną, visi — žydai ir
graikai, vergai ir laisvieji; ir visi buvome pagirdyti viena
Dvasia. 14 Juk ir kūnas nėra sudėtas iš vieno sąnario, bet iš
daugelio. 15 Jei koja sakytų: „Kadangi nesu ranka, tai
nepriklausau kūnui", argi dėl to ji nepriklausytų kūnui? 16 O
jeigu ausis tartų: „Kadangi nesu akis, tai nepriklausau
kūnui", argi dėl to ji nepriklausytų kūnui? 17 Jei visas kūnas
būtų akis, tai kur bebūtų klausa? O jei visas — klausa, tai
kur uoslė? 18 Bet dabar Dievas sudėliojo kūne sąnarius ir
kiekvieną iš jų, kaip panorėjo, Kol 2,19. 19 Jei visuma
tebūtų vienas sąnarys, kur beliktų kūnas? 20 Bet dabar
sąnarių daug, o kūnas vienas. 21 Akis negali sakyti rankai:
„Man tavęs nereikia", ar galva kojoms: „Man jūsų
nereikia". 22 Priešingai, tariami silpnesnieji kūno sąnariai
yra kur kas reikalingesni. 23 Tuos kūno sąnarius, kuriuos
laikome mažiau garbingais, apsupame ypatinga pagarba, ir
mūsų nepadorieji sąnariai saugomi su didesniu padorumu,
24 kurio neprivalo mūsų padorieji sąnariai. Taigi,
tvarkydamas kūną, Dievas skyrė daugiau pagarbos tiems
kūno sąnariams, kurie jos stokojo, 25 kad kūne nebūtų
susiskaldymo ir patys sąnariai rūpintųsi vieni kitais. 26
Todėl, jei kenčia vienas sąnarys, su juo kenčia ir visi
sąnariai. Jei kuris sąnarys pagerbiamas, su juo džiaugiasi
visi sąnariai. 27 Jūs esate Kristaus kūnas ir atskiri Jo
sąnariai, Rom 12,5; Ef 4,12; 5,30. 28 Tuo būdu Dievas kai

kuriuos paskyrė surinkime, pirmiausia, apaštalais, antra — pranašais, trečia — mokytojais; paskui eina stebuklų darymas, po to gydymo dovanos, pagalbos teikimas, vadovavimas, liežuvių dovanos, Ef 4,11. 29 Argi visi apaštalai? Ar visi pranašai? Ar visi mokytojai? Ar visi stebukladariai? 30 Ar visi turi gydymo dovanų? Ar visi kalba liežuviais? Ar visi aiškina juos? 31 Taigi, siekite aukštesniųjų malonės dovanų! Ir dar kilnesnį kelią jums rodau, 1 Kor 14,1.

Povilas primena korintiečių surinkimo nariams, turintiems dvasines dovanas, kad jie visi yra vienas Kristuje. Jie visi sudaro surinkimą, kurio galva yra Kristus. Teneišsikelia patys savęs garbingieji prieš nepadoriuosius. Surinkime lygiai reikalingi pamokslininkai, pranašai, meldėjai, kaip ir šlavikai bei valytojai.

Kai kurie komentatoriai nori visą kūno palyginimą suglausti į sakramentus — krikštą ir Viešpaties Vakarienę. Reikia atsiminti, kad krikštą apaštalas Povilas suprato kitaip, negu mes jį šiandien suprantame. Žiūrėk Rom 6,1-14. Viešpaties Vakarienė čia visai neminima. Korintiečių surinkimuose reiškėsi daug dvasinių dovanų. Jie tapo surinkimo nariais, tik atgimę Šventąja Dvasia. Per krikštą jie tikrai atsisakė tarnauti velniui bei pasauliui ir prisikėlė naujam gyvenimui. Jų kasdieniškas gyvenimas tą rodė. Ne tik iš jų dvasios, bet ir nuo jų kūno plūdo versmės gyvojo vandens. 8-10 skirsneliuose Povilas kalba apie dovanas, 28 apie pareigas surinkime. Jis labai laisvai rašo vardus ir jų eilę.

DVASINĖS DOVANOS BE MEILĖS NETURI REIKŠMĖS, 1 Kor 13,1-3

1 Jei kalbėčiau žmonių ir angelų liežuviais, bet
neturėčiau meilės, tebūčiau žvangantis varis ir skambantys
cimbolai. 2 Ir jei turėčiau pranašystės dovaną ir žinočiau
visas paslaptis ir visą pažinimą; jei turėčiau visą tikėjimą,
kad galėčiau net kalnus perkelti, tačiau neturėčiau meilės,
būčiau niekas, Mt 7,22; 17,20. 3 Ir jei išdalyčiau vargšams

visa, ką turiu, jeigu atiduočiau savo kūną sudeginti, bet neturėčiau meilės, — nieko nelaimėčiau, Mk 6,1; Jn 15,13; Rom 12,8-20; 1 Jn 3,17.

——————

Aukščiau minėtos dovanos yra svarbios, kilnios, didingos. Apaštalas rodo kilnesnį kelią, kuriame minėtos dovanos randa pilną reikšmę — dievišką meilę — agapę. Agapė nėra užuojauta, geras linkėjimas, erotika, bet dieviška meilė. Ji nesiekia nieko sau, bet nori gelbėti kitus. Dievas pats ta meile gyvena žmonių širdyse. Tai aukščiausias laipsnis Dievo pažinimo ir tarnavimo Jam. Prieš šį pažinimą nublunka žmonių ir angelų kalbos — liežuviai. Žinojimas visų paslapčių, stebuklus darantis tikėjimas, pasiaukojimas visu „savo" turtu ir kankinio mirtis gali pasireikšti be dieviškos meilės.

DIEVIŠKOS MEILĖS ESMĖ, 1 Kor 13,4-7

4 Meilė kantri, meilė maloni, ji nepavydi; meilė
nesididžiuoja ir neišpuiksta, Pat 10,12. 5 Ji nesielgia
netinkamai, neieško savo naudos, nepasiduoda piktumui,
pamiršta, kas buvo bloga, Fil 2,4-21, 6 nesidžiaugia
neteisybe, su džiaugsmu pritaria tiesai. 7 Ji visa pakelia, visa
tiki, viskuo viliasi ir visa ištveria, 1 Kor 9,12; Rom 15,1.

——————

Toks meilės būdas yra ne prigimtos meilės, bet dieviškos — agapės. Tokia meilė atsispindi Jėzuje. Jis mylėjo tikrai visus, ir priešus. Jis net mirdamas meldėsi už juos. Tokia meilė privalo pasireikšti ir tikinčiųjų tarpe. Jėzus rodo ją pavyzdžiu palyginime apie gailestingąjį samarietį. Gyvenimiškai matome tokią meilę Stepono asmeny, Apd 7.

AGAPE YRA AMŽINA, 1 Kor 13,8-13

8 Meilė niekada nesibaigia. Išnyks pranašystės, paliaus
liežuviai, baigsis pažinimas. 9 Mūsų pažinimas dalinis ir
mūsų pranašystės dalinės. 10 Kai ateis metas tobulumui,
pasibaigs, kas netobula, Ef 4,13. 11 Kai buvau vaikas,
kalbėjau kaip vaikas, mąsčiau kaip vaikas, protavau kaip

vaikas; tapęs vyru, mečiau tai, kas vaikiška. 12 Dabar
regime lyg veidrodyje, mįslingu pavidalu, o tada regėsime
veidas veidą. Dabar pažįstu iš dalies, o tada pažinsiu pilnai,
kaip ir aš esu pilnai pažintas. 13 Taigi dabar pasilieka
tikėjimas, viltis ir meilė — šis trejetas, bet didžiausia jame
yra meilė.

Dievo apreiškimai krikščionims yra reikalingi. Per pranašus ir liežuvius Dievas apsireiškia, kad Jis yra gyvas, visa žinantis, įspėjantis. Pažinimu krikščionys pažįsta Dievą. Kai praeis šis gyvenimas, ateis amžinybė, tobulybė, šie dalykai nebebus reikalingi. Pavyzdžiu Povilas palygina galvoseną subrendusio žmogaus ir vaiko elgseną, arba žiūrėjimą į veidrodį. Veidrodyje matomi tik atspindžiai, o ne tikri daiktai, dažnai jie yra neaiškūs. Anais laikais veidrodžiai buvo blogesnės kokybės atžvilgiu, negu dabar. Amžinybėje matysime, kad daug ką klaidingai supratome.

Paviršutiniškai galvojant, atrodo, kad tikėjimas ir viltis amžinybėje nustos reikšmės. Iš apreiškimo Jonui matome, kad tikintieji liks Dievo tarnais, garbins Jį ir Avinėlį. O Jis bus jiems šviesa, išlaikys juos, Apr 21,23; 22,3-5. O antra, gal Povilas norėjo parodyti gnostikams jų klydimą. Jie, maišydami dievišką pažinimą su graikų filosofija, neigė prisikėlimą. Jie mokė, kad kūnas yra dvasios (sielos) kalėjimas, tad jis nebus prikeltas. Kūnas amžinybėje bus visai nereikalingas. Taip jie tikėjo ir viltį apie prisikėlimą atmetė. Jiems tikėjimas ir viltis nustojo reikšmės. Jie buvo tikri savo pažinimu (žinojimu), kad jie žino amžinybės paslaptį. Tad Povilas sako, kad meilė yra didžiausia. Ji didesnė už mūsų pažinimą.

PRANAŠAVIMAS IR LIEŽUVIAIS KALBĖJIMAS, 1 Kor 14,1-6

1 Siekite meilės, taip pat rūpestingai ieškokite dvasinių
dovanų, labiausiai pranašavimo, 1 Kor 12,31; 11,4. 2 Kas
kalba liežuviais, ne žmonėms kalba, bet Dievui; juk niekas
jo nesupranta, jis dvasioje kalba paslaptingus dalykus. 3 Kas
pranašauja, tas sako žmonėms pamokymus, paskatinimo ir

paguodos žodžius. 4 Kas kalba liežuviais, pats save tobulina, o kas pranašauja — ugdo surinkimą. 5 Norėčiau, kad jūs visi kalbėtumėte liežuviais, bet būtų geriau, jei pranašautumėte. Kas pranašauja, yra didesnis už tą, kuris kalba liežuviais, nebent pastarasis ir aiškintų, ugdydamas surinkimą, 4 M 11,20. 6 Broliai, jei ateičiau pas jus, kalbėdamas liežuviais, kokia jums būtų nauda, jeigu jums neskelbčiau apreiškimo, pažinimo, pranašystės ar pamokymo, 1 Kor 12,8.

Meilė yra esminis dalykas krikščionių gyvenime. Betgi reikalingos yra ir kitos dvasinės dovanos. Pamokymo, paskatinimo ir paguodos žodis yra ir pamoksle, betgi pamokslas yra daugiau žmogaus mintys, paremtos Šventuoju Raštu. Pranašystė yra betarpis Dievo apreiškimas. Pranašavimas ir liežuviais kalbėjimas yra labai panašūs kai kuriais požiūriais. Jų panašumas yra betarpis Dievo apreiškimas. Jis gaunamas ne žmogaus mąstymu, bet Dievo apreiškimu. Pranašavimas nėra pirmoje eilėje ateities įvykių pranešimas, bet pamokymo, paskatinimo ir paguodos žodis surinkimui ugdyti (4 skirsnelis). Skirtumas tarp pranašavimo ir liežuvių kalbos yra tas: pranašavimą Dievas duoda pranašui betarpiškai. Tą Dievo apreiškimą žmogus praneša paprasta kasdiene kalba. Liežuviais kalbėjimas, taip pat yra Dievo betarpiškas pranešimas, tik jį žmogus pasako ne įprasta kalba, kaip jis visada kalba, bet kita, kurios jis nemoka ir nesupranta. Dažnai tą „kalbėjimą" aiškina, — „išverčia" kitas asmuo, arba pats kalbėtojas. Kiek man teko girdėti liežuvių kalbėjimų, jie yra trumpi pranešimai. Man atrodo, kad pranašavimai dažnai yra ilgesnio turinio.

Pranašavimą supranta kiekvienas, kuris girdi pranašaujantį kalbant. Liežuviais kalbančio dažniausiai nesupranta nei vienas, nei pats kalbėtojas. Kalbantysis žino, kad Dievas jam duoda betarpį pranešimą, todėl jis turi naudą iš to kalbėjimo. Kiti, jį girdintieji, nieko nesupranta ir neturi iš to naudos.

PAAIŠKINAMASIS PAVYZDYS, 1 Kor 14,7-11

7 Taipogi jei negyvi instrumentai, skleidžiantys garsus, pavyzdžiui, fleita ar kanklės, neduotų skirtingų garsų, iš ko pažintume, kas grojama ar skambinama? 8 Ir jeigu trimitas duotų neaiškų garsą, kas ruoštųsi į mūšį? 4 M 10,9. 9 Tas pat ir su jumis. Jei kalbėsite liežuviais, nesuprantamus žodžius, kaipgi bus galima suprasti, ką sakote? Jūs kalbėsite vėjams! 10 Kas žino, kiek yra įvairių kalbų pasaulyje, tačiau nėra bereikšmės kalbos. 11 Tad jei nesuvoksiu kalbos prasmės, būsiu kalbėtojui svetimšalis ir kalbėtojas bus man svetimšalis.

Jei fleita griežiama, arba kanklėmis skambinama neaiškiai, niekas negali giedoti, pritarti. Jei kariams neaiškiai trimituojama, nė vienas nežino ką daryti. Jei du svetimšaliai susitikę kalba, kiekvienas aiškiai savo kalba, vienas antro visai nesupranta. Taip panašiai yra su liežuviais kalbančiais. Jie turi Dievo apreiškimą, bet jų kalba lieka nesuprantama.

IŠVADA, 1 Kor 14,12-19

12 Taigi ir jūs, uoliai ieškantys Dvasios dovanų, siekite jų gausos surinkimo ugdymui. 13 Todėl, kas kalba liežuviais, tesimeldžia, kad galėtų ir išaiškinti, 1 Kor 12,10.
14 Jei meldžiuosi liežuviais, meldžiasi tik mano dvasia, o protas lieka bevaisis. 15 Ką daryti? Melsiuosi dvasia ir melsiuosi protu; giedosiu dvasia ir giedosiu protu, Ef 5,19.
16 Jei tu šlovini dvasia, kaipgi tavo padėkos maldai pridurs „amen" pašalinis, kuris nesupranta, ką kalbi? 17 Gal tu ir gražiai dėkoji, bet kitam nėra iš to naudos. 18 Ačiū Dievui, aš kalbu liežuviais daugiau už jus visus, 19 vis dėlto surinkime beveliju ištarti penkis žodžius savo protu, kad pamokyčiau ir kitus, negu tūkstančius žodžių liežuviais.

Povilas pataria, kad reikia siekti dvasinių dovanų. Surinkimas be dvasinių dovanų yra negyvas. Dvasinės dovanos turėtų būti tokio pobūdžio, kad jos ugdytų surinkimą. Čia Povilas primena, kad liežuviais ne tik

pamokoma, paskatinama, paguodos žodis tariamas, bet ir liežuviais giedama ir meldžiamasi. Jis pats nesupranta savo liežuviais kalbamos kalbos. Jis pats kalba liežuviais daug daugiau negu korintiečiai. Povilas daro išvadą, kad surinkimui yra naudingiau kalbėti paprasta, visiems suprantama kalba.

PRAKTIŠKA NAUDA SURINKIMUI IŠ LIEŽUVIŲ KALBOS, 1 Kor 14,20-25

20 Broliai! Nebūkite vaikai išmanymu. Verčiau piktybe
būkite kūdikiai, o išmanymu — subrendę žmonės, Ef 4,14;
Mt 18,3-. 21 Įstatyme parašyta: „Šitai tautai kalbėsiu
svetimomis kalbomis, svetimųjų lūpomis, bet ir tada jie
nepaklausys manęs", sako Viešpats, 5 M 28,49; Iz28,11-12.
22 Vadinasi, liežuvių kalba yra ženklas ne tikintiems, bet
netikintiems. O pranašystė skirta ne netikintiems, bet
tikintiems. 23 Juk jei susirinktų visas surinkimas ir visi imtų
kalbėti liežuviais, ir įeitų pašaliniai ar netikintys, — argi jie
nesakytų, kad jūs išėję iš proto? 24 Jeigu visi pranašautų ir
įeitų koks pašalinis ar netikintis, jis visų būtų įspėtas ir visų
apkaltintas (perliudytas). 25 Jo širdies slėpiniai taptų
atverti, ir jis, puolęs veidu žemėn, šlovintų Dievą ir
išpažintų, jog Dievas iš tiesų yra jumyse.

———

Gnostikai mokė, kad kūnas yra niekas, kenksmingas dvasiniam gyvenimui. Povilas ir kiti apaštalai mokė, kad kūnas yra Dievo šventovė, krikščionis privalo tarnauti Dievui, Jį garbinti, ne tik dvasia, bet ir kūnu. Atrodo, kad panašiai buvo ir su pranašavimu ir kalbėjimu liežuviais. Prie pranašavimo veikė žmogaus protas ir paprasta kalba, prie kalbėjimo liežuviais, žmogaus protas ir paprasta kalba buvo išjungta. Apaštalas duoda pirmenybę pranašavimui. Įdomu, kad Povilas primena Iz 28,11-15. Atrodo, kad neklausantieji pranašo aiškių žodžių, pergyvens asirijiečių okupaciją, kurių kalbos jie nesupras. Jie savo neaiškiais pranašavimais užsitrauks bausmę.

Povilas patarė korintiečiams atsižvelgti į surinkimo ugdymą ir misijos darbą. Praktiškas pavyzdys sako, jei į surinkimą ateis pašaliniai, jie nesupras liežuvių kalbos, tad

palaikys surinkimo žmones bepročiais. Jei surinkimo žmonės pranašaus, kalbės suprantama kalba — pašaliniai taps įtikinti Dievo veikimu.

PAMALDOS, 1 Kor 14,26-33a

26 Tad kaip bus, broliai? Kai susirenkate, kiekvienas turi giesmę, ar pamokymą, ar apreiškimą, ar kalbėjimą liežuviais, ar išaiškinimą. Tegul viskas tarnauja ugdymui, 1 Kor 11,18-20; 12,8-10; Ef 4,12. 27 Jei kalba liežuviais, tekalba du, daugiausia trys, ir pakaitomis, o vienas tegul išaiškina. 28 Jeigu nėra aiškintojo, tegul kalbėtojas surinkime tyli ir tekalba tik sau ir Dievui. 29 Iš pranašų tekalba du ar trys, o kiti teapsvarsto. 30 Bet jei kitam sėdinčiam užeina apreiškimas, pirmesnysis tenutyla. 31 Juk jūs galite po vieną visi pranašauti, kad visi pasimokytų ir pasiragintų. 32 Pranašų dvasinės dovanos yra pranašams klusnios, 1 Kor 12,9-11, 33 nes Dievas nėra maišaties, bet ramybės Dievas.

Rodos, visai atsitiktinai Povilas papasakoja apie pamaldas ano meto. Jos vyko visai kitaip, negu šiandien. Nebuvo jokios pamaldų programos. Giesmes pasiūlė atskiri žmonės, o gal ir giedojo? Kalbėjimas liežuviais ir pranašavimas minimas lygiai. Kalbėjimas liežuviais buvo kiek kitoks, negu jis reiškiasi dabar. Povilas pataria kalbėti liežuviais iš eilės dviem ar trims ir būtinai išaiškinti. Jei nėra aiškintojo — visai nekalbėti surinkime. Pranašai irgi privalo ne daugiau kaip du ar trys iš eilės kalbėti. Jei kuriam yra Dvasios paraginimas kalbėti, kalbantysis privalo atsižvelgti į tai ir leisti tam kalbėti. Pranašų visada buvo tikrų ir netikrų. Todėl jų pranešimai privalo būti apsvarstyti.

MOTERYS SURINKIME, 1 Kor 14,33b-36

33b Kaip visuose šventųjų surinkimuose, 34 moterys surinkimuose tetyli; kalbėti joms neleidžiama, jos turi būti klusnios, kaip skelbia įstatymas, 1 Tim2,12; 1 M 3,16; 1 Kor 11,3; Ef5,22; Kol3,18; Tit2,5. 35 Jeigu jos nori ką išmokti, tepasiklausia namie savo vyrų, nes moteriai netinka kalbėti

surinkime. 36 Argi iš jūsų išėjo Dievo žodis? Ar tik jus vienus pasiekė?

———————

Dėl moters tylėjimo surinkime yra daug neaiškumų ir ginčų iki mūsų dienų. Šiame pačiame laiške, 1 Kor 11,2-16, moterys meldėsi ir pranašavo. Povilas nieko prieš tai nesakė. Tad kai kurie aiškina, kad Šventajai Dvasiai veikiant, moteris turėjo teisę surinkime melstis ir pamokslus sakyti, kaip ir vyras. Čia esą klausimai dėl žinojimo, pasimokymo. Tokius klausimus klausiant buvo trukdomas surinkimas, pamaldos. Žmona gali tokius klausimus klausti namie savo vyro.

Kai kuriuose rankraščiuose, graikų kalba, 34-35 skirsneliai seka po 40 skirsnelio. Tad manoma, kad 34-35 skirsneliai į šią vietą buvo įrašyti vėliau, jų visai pradžioje nebuvę Povilo laiške. Tikrai nežinome, kaip yra. Neturime korintiečių klausimų, kuriuos jie klausė Povilo, dėl to kai kurie atsakymai mums yra neaiškūs.

Dėl kai kurių klausimų eina ginčai tūkstantmečius. Toks klausimas yra ir šis. Dievas pažadėjo per pranašus, kad paskutiniu laiku, nuo Jėzaus gimimo iki Jo antrojo atėjimo, išlies savo Dvasią ant viso kūno, ant vyrų ir moterų, jaunikaičių ir mergaičių. Povilas mokė, kad Kristuje neturi reikšmės nei vyras, nei moteris, bet tik naujas kūrinys Kristuje. Jėzus net siuntė moterį pranešti apaštalams apie savo prisikėlimą.

Žydų įstatymas neleido moteriai pasireikšti pamaldose. Visgi kai kurios moterys pasireiškė politiniai ir tikybiniai. Jau Mozės sesuo Mirjama, Debora ir kitos buvo žinomos savo veikla. Į Huldą kreipėsi net karalius per pasiuntinius, 2 Kar 22,14; 2 Ch 34,22. Juk tuo pačiu laiku veikė pranašas Jeremijas.

Apaštalų laikais buvo pranašaujančių moterų, diakonių, meldėjų ir kitų veikėjų. Nuostabu, kad ir dvidešimtajame amžiuje nėra vieningo sutarimo šiuo klausimu.

PABAIGOS ŽODIS APIE DVASINES DOVANAS, 1 Kor 14,37-40

37 Jei kas tariasi esąs pranašas ar Dvasios įkvėptas žmogus, tas turi pripažinti, jog tai, ką jums rašau, yra Viešpaties įsakymas, 1 Jn 4,6. 38 O jei kas šito nenori pripažinti, pats nebus pripažintas. 39 Taigi, mano broliai, siekite pranašystės dovanų, tačiau nedrauskite kalbėti liežuviais. 40 Tiktai viskas tebūnie daroma padoriai ir tvarkingai, Kol 2,5.

Dievo Dvasios įkvėptų žmonių buvo ir kituose surinkimuose, ne vien Korinte. To nepripažinti, būtų nepripažinti Viešpaties įsakymų ir apreiškimų. Siekite dvasinių dovanų, pranašystės, bet nedrauskite ir kalbėti liežuviais. Sugyvenkite, palaikykite draugystę ir tvarką.

Žinome, kad surinkimuose buvo skelbiamas žodis, giedama, meldžiama, agape ir Viešpaties Vakarienė laikoma, graudenama, skatinama, mokoma, pranašaujama, kalbama liežuviais. Kokia eile ir tvarka tai buvo vykdoma, nėra aprašyta. Surinkimams tai buvo savaime suprantama. Tad rašytojai visko neužrašė išsamiai, paeiliui. Net nežinome, kas surinkimams vadovavo. Minimi yra apaštalai, pranašai, mokytojai, surinkimų vyresnieji.

PRISIKĖLIMO LIUDININKAI, 1 Kor 15,1-11

1 Broliai, aiškinu jums Evangeliją, kurią jums paskelbiau, kurią priėmėte, kurioje stovite, Gal 1,11, 2 ir kuria įgijote išganymą, — jeigu jos laikotės taip, kaip jums paskelbiau; kitaip būtumėte veltui įtikėję, 1 Kor 1,21. 3 Pirmiausia jums perdaviau, ką pats gavau, būtent: Kristus mirė už mūsų nuodėmes, kaip skelbė Raštai, Iz 53,8-9; 4 Jis buvo palaidotas ir prikeltas trečiąją dieną, kaip skelbė Raštai, Ps 16,10; 5 Jis pasirodė Kefui, po to dvylikai apaštalų, Lk 24,34; Mk 16,14. 6 Vėliau Jis pasirodė iš karto daugiau nei penkiems šimtams brolių, kurių dauguma tebegyvena iki šiolei, kai kurie yra užmigę. 7 Po to Jis pasirodė Jokūbui, vėliau visiems apaštalams, Lk 24,50. 8 O visų paskiausiai, lyg nelaiku gimusiam, Jis pasirodė ir man, Apd 9,5. 9 Juk esu mažiausias iš apaštalų, nevertas vadintis

apaštalu, nes persekiojau Dievo surinkimą, Ef 3,8. 10 Bet Dievo malone esu, kas esu, ir Jo man suteiktoji malonė neliko bergždžia. Aš daugiau už juos visus įdėjau triūso, ne aš, o su manimi esanti Dievo malonė. 11 Taigi ar aš, ar jie, — taip mes skelbiame, ir taip jūs įtikėjote.

Povilas, atsakydamas korintiečiams į klausimą apie prisikėlimą, primena jiems, kad prisikėlimas yra mūsų tikėjimo pagrindas. Jis, skelbdamas jiems Evangeliją, perdavė prisikėlimą taip, kaip jis gavo iš apaštalų ir surinkimo. Viskas vyko pagal Raštą, kaip pranašai aprašė. Jėzus mirė už mūsų nuodėmes, buvo palaidotas, trečią dieną prikeltas.

Atsiminkime, kad Šventajame Rašte nėra viskas išsamiai ir iš eilės užrašyta. Čia Povilas visai nemini moterų, kaip prikeltojo liudininkių. Žydai moterų liudininkėmis nepriimdavo. Povilas nemini ir tuščio grabo. Jis mini tik asmenis. Pirmasis liudininkas buvo Kefas — Petras.

Dvylika apaštalų nereiškia, kad jų ten dvylika buvo, bet kad tie, kuriems Jis pasirodė, buvo iš dvylikos apaštalų, be pašaliečių. „Daugiau kaip penkiems šimtams brolių". Apie tai rašo tik Povilas. Jokūbas yra Jėzaus brolis, kuris vėliau buvo Jeruzalės surinkimo vadovas. Visiems apaštalams, kai drauge buvo ir Tomas. Jėzaus pasirodymas Povilui, nors įvyko po Jėzaus dangun žengimo, buvo ne vizija, bet tikras istorinis pasirodymas. Ne tik Povilas pats, bet ir jo palydovai matė šviesą ir girdėjo balsą.

VISŲ PRIKĖLIMAS PRIKLAUSO NUO JĖZAUS PRIKĖLIMO, 1 Kor 15,12-19

12 Skelbiama apie Kristų, kad Jis buvo prikeltas iš numirusių, tad kaipgi kai kurie iš jūsų sako, jog nėsa mirusiųjų prikėlimo?! Apd 17,18. 13 Jeigu nėra mirusiųjų prikėlimo, tai ir Kristus nebuvo prikeltas. 14 O jei Kristus nebuvo prikeltas, tai tuščias mūsų skelbimas ir tuščias jūsų tikėjimas. 15 Tada mes liekame melagingi Dievo liudytojai, nes liudijame apie Dievą, kad Jis prikėlė Kristų, kurio Jis nėra prikėlęs, jeigu mirusieji negali būti prikelti, Apd 3,15-.

16 Juk jei mirusieji negali būti prikelti, tai ir Kristus nebuvo
prikeltas, Rom 8,11. 17 O jei Kristus nebuvo priekltas, tai
jūsų tikėjimas tuščias, ir jūs dar tebesate savo nuodėmėse. 18
Taip pat ir užmigusieji Kristuje yra žuvę. 19 Ir jei vien tik dėl
šio gyvenimo dėjome savo viltis į Kristų, tai mes labiausiai
apgailėtini iš visų žmonių.

Iš trumpo, neigiamo klausimo, kad nėra prikėlimo iš numirusių, neaišku, kas tą tvirtino. Daugelis mano, jog tai buvo krikščionys gnostikai. Jie maišė Evangeliją su graikų filosofija. Jie mokė, kad kūnas, medžiaga, yra dvasios kalėjimas. Per mirtį dvasia išlaisvinama iš kūno varžtų. Jokiu būdu dvasia nebeprisiims kūno. Kūno prikėlimas yra nesusipratimas, durnystė. Šventasis Raštas aiškiai kalba apie kūno prikėlimą. Tad gnostikai rado tokią išeitį: per atgimimą krikščionys prisikelia naujam gyvenimui. Jokio kūno prikėlimo nebebus!

Iš to Povilas darė logišką išvadą: jei kūno prikėlimo nėra ir nebus, tai ir Kristus nebuvo prikeltas. Evangelijos skelbimas yra tampriai susietas su Kristaus prikėlimu. Tai Evangelijos pagrindas. Jei prikėlimo nėra, tai visas skelbimas — apgaulė, melas. Tad krikščioniškas tikėjimas ir gyvenimas yra be pagrindo. Jei krikščionių tikėjimas remiasi tik šiuo gyvenimu, — jie tiki kvailybei-, jie yra tikrai labiausiai apgailėtini žmonės!

DIEVO TIKSLAS — PRIKĖLIMAS, 1 Kor 15,20-28

20 Bet dabar Kristus yra tikrai prikeltas iš numirusių,
kaip pirmagimis užmigusiųjų tarpe, Apd 26,23. 21 Kaip per
žmogų atsirado mirtis, taip per žmogų ir mirusiųjų
prikėlimas, 1 M 3,18; Rom 5,12-18. 22 Kaip Adome visi
miršta, taip Kristuje visi bus atgaivinti, Rom 5,21, 23 tačiau
kiekvienas pagal savo eilę. Pirmasis yra Kristus, tada
priklausantys Kristui Jo atėjimo metu, 1 Tes 4,14; Gal 5,24.
24 Po to bus galas, kai Jis perduos karalystę Dievui Tėvui,
sunaikinęs visas valdžias, galybes ir galias. 25 Jis gi turi
karaliauti ir paguldyti po savo kojomis visus priešus, Mt

22,44-. 26 Kaip paskutinis priešas bus sunaikinta mirtis,
Apr20,14. 27 Nes „Jis visa pajungė ir paklojo Jam po kojų".
Kai sakoma, jog visa pajungta, tai savaime suprantama, kad
būtų išskirtas tas, kuris Jam visa pajungė, Ps8,7; Mt11,27.
28 Kai Jam bus visa pajungta, tada ir pats Sūnus nusilenks
tam, kuris viską Jam pajungė, kad Dievas būtų viskas
visame kame.

———

Kristus tikrai prikeltas! Povilas rašė, kad tuo metu dar gyveno šimtai žmonių, kurie matė prisikėlusį Jėzų. Surinkimai kūrėsi Jėzaus prikėlimo pagrindu. Naujas, krikščioniškas tikėjimas ir gyvenimas, radosi iš Jėzaus prisikėlimo. Tas yra panašu į tai, kai Adomas nusikalto — radosi mirtis. Taip dabar Jėzaus prisikėlimu prasidėjo naujas gyvenimas.

Jėzus yra pirmasis prikeltasis. Senajame ir Naujajame Testamente minimi kelių žmonių prikėlimai. Tie žmonės buvo prikelti, bet jie ir vėl mirė. Jėzus yra pirmasis prikeltasis kuris nebemirs. Visų Jam priklausančiųjų prikėlimas yra dar ateityje. Jų prikėlimas įvyks Jėzaus antrojo atėjimo metu. Po to bus galas. Jėzus nugalės visus priešus. Galingiausias priešas yra mirtis. Mirtis nugali kiekvieną žmogų. Jėzus sunaikins ir mirtį! Jis paves visa Dievui. Dievo valdžia ir galia reikšis visame, danguje ir žemėje.

PRISIKĖLIMO VILTIS, 1 Kor 15,29-34

29 Kita vertus, ką tikisi laimėti tie, kurie krikštijasi
vietoje mirusiųjų? Jei iš viso mirusieji nebus prikelti, tai kam
gi jie krikštijasi už juos? 30 O kodėl ir mes kas valandą
nevengiame pavojų? Rom 8,36. 31 Tikinu ta garbe, kurią
turiu iš jūsų, broliai, mūsų Viešpatyje Jėzuje Kristuje, jog
kasdien mirštu! 1 Tes2,19; 2 Kor4,10-11. 32 Jei grynai kaip
žmogus kovojau Efeze su laukiniais žvėrimis, tai kokia man
iš to nauda? Jeigu mirusieji nebus prikelti, tai „valgykime ir
gerkime, nes rytoj mirsime", Iz22,13; 56,12. 33 Neapsirikite:
„Blogos draugystės gadina gerus papročius!" Ef 5,6-. 34
Pabuskite, kaip dera, iš apsvaigimo ir nebedarykite

nuodėmių! Jūsų gėdai sakau, kad kai kurie iš jūsų visiškai nepažįsta Dievo, Rom 13,11; 1 Kor 6,5.

Koks ir kaip plačiai krikštas už mirusiuosius buvo praktikuojamas, nežinome. Kai kurie mano, jog gnostikai Korinte praktikavo tokį krikštą. Kurie tikėjo į magišką sakramentų veikimą, galėjo, vietoje mirusiųjų be krikšto, krikštytis. Ar tai nėra kas panašaus ir mūsų dienomis tikėti, jog kūdikis miręs nekrikštytas yra prapuolęs? Kai kurios bažnyčios daro štai ką: mirusius kūdikius be krikšto laidoja arti bažnyčios, kad nuo bažnyčios stogo varvantis vanduo kristų ant palaidotųjų kapo. Tokiu būdu mirę kūdikiai yra pakrikštijami. Povilas tuo rodo, kad tokie žmonės tikėjo prisikėlimą. Kitaip jie būtų nesirūpinę apie mirusiųjų kūnus.

Povilas ir kiti tikintieji tikėjo prisikėlimą ir amžiną gyvenimą. Todėl jie nevengė gyvybei pavojų ir atsisakė gyvenimo patogumų. Kaip Povilas kovojo su žvėrimis, nežinome. Apie tai nėra rašyta apaštalų darbuose nei laiškuose. Tad daugelis mano, jog tai yra palyginimas; kova su piktais žmonėmis, kurie siekė Evangelijos skelbėjus nužudyti.

Blogos draugystės gadina ne tik gerus papročius, bet ir žmogaus būdą. Todėl venkite netikinčiųjų, nenorinčiųjų pažinti Dievą ir nuodėmingųjų draugystės.

KOKIAIS KŪNAIS PRISIKELS MIRUSIEJI? 1 Kor 15,35-38

35 Gal kas paklaus: „Kaip bus prikelti mirusieji? Su
kokiu kūnu jie pasirodys?" Ez 37,3. 36 Neišmanėli! Ką tu
pasėji, neatgimsta, jei prieš tai nenumiršta, Jn 12,24. 37 Ir ką
besėtumei, tu sėji ne būsimąjį kūną, bet pliką grūdą,
sakysime, kviečių ar kitokių javų. 38 Tuo tarpu Dievas
duoda jam kūną, koks Jam patinka, ir kiekvienai sėklai
skirtingą kūną, 1 M 1,11.

Taip klausė tie, kurie tikėjo amžiną gyvenimą, bet netikėjo kūno prikėlimą. Jie tikėjo ir kitus tikino, jog Dievas yra Dvasia, medžiaga yra Dievui priešingumas, tad negali

būti kūno prikėlimo. Tokiems Jėzus atsakė, kad jie nežino nei Rašto, nei Dievo galios. Panašiai Povilas juos vadina neišmanėliais. Povilas kreipė dėmesį į kas metais pasikartojantį sėklos mirimą ir naujo augalo atsiradimą. Kūnas privalo mirti. Dievas prikels naują, ne tą patį kūną. Šio ir prikelto kūno bus didelis skirtumas. Gal bus panašus į Jėzaus prikeltą kūną?

ĮVAIRŪS KŪNAI, 1 Kor 15,39-44

39 Kūnai nevienodi. Žmogaus kūnas vienoks, gyvulių
kitoks, dar kitoks kūnas paukščių ir vėl kitoks žuvų. 40 Taip
pat yra dangaus kūnai ir žemės kūnai, bet vienoks dangaus
kūnų spindesys ir kitoks žemės kūnų. 41 Vienoks saulės
švytėjimas, kitoks mėnulio blizgesys ir kitoks žvaigždžių
žėrėjimas. Net žvaigždė nuo žvaigždės skiriasi spindėjimu.
42 Taip ir su mirusiųjų prisikėlimu. Sėjamas gendantis
kūnas, keliasi negendantis. 43 Sėjamas prastas, keliasi
garbingas. Sėjamas silpnas, keliasi galingas, Fil 3,20-21. 44
Sėjamas žemiškas kūnas, keliasi dvasinis kūnas. Jeigu
esama žemiško kūno, tai esama ir dvasinio.

Dievas sutvėrė įvairiausių žemiškų ir dangiškų kūnų. Jis iššaukė iš nieko medžiagą. Ar Jis negali sukurti žemiškų ir dvasinių kūnų?

PIRMASIS IR ANTRASIS ADOMAS, 1 Kor 15,45-49

45 Taip ir parašyta: „Pirmasis žmogus Adomas tapo
gyva būtybe"; paskutinysis Adomas tapo gyvybę teikiančia
dvasia, 1 M 2,7. 46 Ne dvasinis esti pirmiau, bet žemiškas, ir
tik po to dvasinis. 47 Pirmasis žmogus yra iš žemės,
žemiškas; antrasis žmogus iš dangaus. 48 Koks buvo
žemiškasis, tokie yra ir žemiškieji, o koks yra dangiškasis,
tokie yra ir dangiškieji. 49 Ir kaip nešiojame žemiškojo
atvaizdą, taip nešiosime ir dangiškojo paveikslą.

Povilas remiasi Šventuoju Raštu apie pirmąjį Adomą, 1 M 2,7. Apie antrąjį jis daro išvadą, Rom 5,12-21. Iš pirmojo

esame gavę kūną. Antrasis davė davsinę gyvybę surinkimui. Jis yra Kristus. Istoriniai skaitant, pirmasis yra žemiškas. Tokie yra ir žemiškieji — kūniški. Antrasis — Kristus teikia dvasią. Jis yra dieviškas — dieviškos būtybės. Tokie bus ir dvasiškieji. Kaip turime pirmojo atvaizdą, taip turėsime ir antrojo.

VISI IR VISKAS BUS PAKEISTA, 1 Kor 15,50-58

50 Bet jums, broliai, tvirtinu: kūnas ir kraujas
nepaveldės Dievo karalystės, ir, kas genda, nepaveldės to,
kas negenda, Mt 16,17; Jn 1,13. 51 Štai jums atskleidžiu
paslaptį: nors ne visi užmigsime, bet visi būsime pakeisti, 1
Tes 4,15-, 52 — staiga, viena akimirka, gaudžiant
paskutiniajam trimitui. Trimitas nuaidės, ir mirusieji bus
prikelti jau negendantys, ir mes būsime pakeisti, Mt 24,31; 1
Tes 4,16. 53 Juk privalo šis gendantis apsivilkti negen-
damybe, šis marus — nemarybe, 2 Kor 5,4. 54 Kada šis
gendantis apsivilks negendamybe ir šis marus nemarybe,
tada išsipildys užrašytas žodis: „Pergalė sunaikino mirtį! Iz
25,8. 55 Kurgi, mirtie, tavoji pergalė? Kurgi, mirtie, tavasis
geluonis?!" Rom 7,9-13. 56 Mirties geluonis yra nuodėmė, o
nuodėmės jėga — įstatymas. 57 Bet ačiū Dievui, kuris duoda
mums pergalę per mūsų Viešpatį Jėzų Kristų, 1 Jn 5,4. 58
Tad, mano mylimieji broliai, būkite tvirti ir nepajudinami,
visada gausūs Viešpaties darbais ir žinokite, kad jūsų triūsas
ne veltui Viešpatyje, Kol 1,23; 2 Ch 15,7.

Dėl aiškumo prisiminkime, kad žydai tikėjo prikeltųjų gyvenimą, panašų į šį žemišką, tik peršviestą dangaus šviesa, Dan 12,3; Mt 13,43. Graikai gnostikai ir iš jų kilę krikščionys gnostikai tikėjo, kad turint Dievo pažinimą, turima ir išganymas. Kūnas yra dvasios (sielos) kalėjimas. Jokiu būdu kūnas nebus prikeltas. Išganymą jie suprato žmogaus dvasios susijungimą su dievybe, žmogaus asmenybės išnykimą dievybėje. Povilas atmetė graikų ir gnostikų pažiūras. Jis mokė Šventojo Rašto ir Jėzaus skelbimą.

Povilas atsakė kiek panašiai, kaip gnostikai mokė, kad kūnas ir kraujas nepaveldės Dievo karalystės, ir gendantis nepaveldės negendamumo. Toliau Povilas aiškino visai priešingai gnostikams. Jis rašė, kad kūnas bus prikeltas, žmogaus asmenybė liks, ji bus peršviesta, garbinga, negendanti. Toliau jis atskleidė paslaptį, kad pašauktieji (šventieji) ne visi mirs. Kurie gyvens Jėzaus antrojo atėjimo metu, bus staiga, akimirkoje, pakeisti. Jų kūnas ir kraujas bus pakeistas. Mirę tikintieji kelsis negendą. Kai mirusieji bus prikelti, mirtis nebeturės ant jų galios. Jie bus išlaisvinti iš mirties valdžios. Tada mirtis bus sunaikinta. Tai paskutinysis priešas, kurį Kristus sunaikins. Mirties naikinanti galia buvo nuodėmė, nuodėmės galia buvo įstatymas. Tikintieji yra išlaisvinti per Kristų. Jis tapo už juos keikimu, mirė jų vietoje. Tad, Povilas sako tikintiesiems stovėti ant Evangelijos pagrindo ir ją skelbti. Tai yra teigiamas veiksmas, ką tikintieji privalo daryti, Kol 1,23; Žyd 6,19.

RINKLIAVA DĖL JERUZALĖS, 1 Kor 16,1-4

1 Su rinkliava šventiesiems darykite taip, kaip nurodžiau
Galatijos surinkimams, Apd 11,29; Rom 11,13. 2 Kas
pirmąją savaitės dieną kiekvienas iš jūsų teatideda kiek
galėdamas, kad rinkliavos neprasidėtų man tik atvykus. 3
Atvykęs pasiųsiu į Jeruzalę žmones, kuriuos jūs nutarsite
esant tinkamus, kad jie su palydimaisiais laiškais nugabentų
jūsų dovaną, 2 Kor 8,16-19. 4 Jei pasirodytų reikalinga ir
man keliauti, tai jie vyks kartu su manimi.

Iš šių eilučių aiškėja, kad Povilas norėjo aplankyti korintiečius. Galatijoje buvo daug surinkimų. Laiške galatiečiams nėra minėta apie aukų rinkimą. Reiškia, Povilas rašė galatiečiams, bet tas laiškas ar laiškai, žuvo. Povilas buvo praktiškas. Jis patarė, kaip rinkti aukas. Atrodo, kad tuo laiku aukos surinkimuose nebuvo renkamos. Povilas pataria, kiekvieną pirmąją savaitės dieną auką skirti ir ją padėti. Taip praktiškai bus aukas lengviau surinkti. Jau tuo laiku krikščionys šventė sekmadienį —

pirmąją savaitės dieną, Apd 20,7. Vėliau ji pradėta vadinti Viešpaties diena, Apr 1,10.

Jeruzalės surinkimas daug kentėjo persekiojimų ir pasipriešinimų iš žydų pusės. Gal dėl tos priežasties ten buvo daug nepasiturinčių ir vargšų, kuriems buvo reikalinga pašalpa. Krikščionys vienas antrą užjautė ir teikė galimą ir reikalingą pagalbą.

POVILO, TIMOTIEJAUS IR APOLO KELIONIŲ PLANAI, 1 Kor 16,5-12

5 Atvyksiu pas jus, perėjęs Makedoniją. Mat, per
Makedoniją eisiu, Apd 19,21, 6 o pas jus, galimas daiktas,
pabūsiu arba ir peržiemosiu, kad jūs mane palydėtumėte,
kai vyksiu toliau. 7 Nenoriu dabar su jumis susitikti
prabėgomis. Tikiuosi, jei Viešpats leis, kurį laiką pasilikti
pas jus, Apd 18,21. 8 Efeze prabūsiu iki Sekminių, 1 Kor
15,32. 9 Mat, yra man atsivėrusios plačios durys darbui, bet
ir priešininkų daug. 10 Jeigu atvyks Timotiejus, žiūrėkite,
kad jis gyventų pas jus be baimės, nes jis dirba Viešpaties
darbą, kaip ir aš, Fil 2,20. 11 Taigi tegul niekas jo neniekina.
Išlydėkite jį su ramybe, kad atvyktų pas mane, nes laukiu jo
su broliais. 12 Brolį Apolą kelis kartus raginau keliauti su
broliais pas jus, bet jis niekaip nenori šiuo metu. Jis atvyks,
radęs tinkamą laiką.

———

Manoma, kad šis laiškas, pirmasis korintiečiams, rašytas 57 metais Efeze. Antrasis laiškas korintiečiams rašytas tais pačiais metais iš Makedonijos. Laiškas romiečiams rašytas iš Korinto 57 ar 58 metais.

Povilui buvo atsivėrusios Evangelijos skelbimui plačios durys Efeze. Čia buvo daug Dievo palaimos, bet ir daug pasipriešinimo. Kur Evangelija skelbiama, ten visada yra pasipriešinimų. Kai piktojo karalystė ardoma, — jis priešinasi. Iš viso, ar ten besklelbiama Evangelija, kur nėra pasipriešinimų. Povilo buvimas, jo veikla, buvo reikalinga ir kitose vietose. Povilas planavo kelionę, bet jis žinojo, kad jos įvykdymas priklausys nuo Viešpaties, jei Jis leis. Pirmiausia Povilas norėjo aplankyti surinkimus Makedoni-

joje. Korinte jis rado reikalą ilgiau pabuvoti. Po to grįžti į Efezą ir vykti į Jeruzalę. Korinte buvo daug ginčų, susiskaldymų. Ten reikėjo ką nors daryti. Pas juos buvo pasiųstas Timotiejus. Gal jis tiko geriausiai, nes ten nebuvo jo šalininkų, partijos. Bet Timotiejus buvo jaunas. Tad korintiečiai galėjo niekinti jį, neklausyti jo. Povilas vadina jį Viešpaties darbininku, liepia paremti jį darbe.

Atrodo, Apolas tuo metu buvo Efeze, drauge su Povilu. Jų santykiai buvo geri. Povilas norėjo, kad Apolas vyktų į Korintą, bet jis tuo laiku nenorėjo lankyti korintiečių. Priežastis nesakyta. Galima spėlioti, kad iki ginčai Korinto surinkimuose neaprimo, Apolas nematė naudos ten darbuotis. Tikri Evangelijos skelbėjai neieško sau šalininkų, tik Viešpačiui.

SKATINIMAI, SVEIKINIMAI, 1 Kor 16,13-24

13 Budėkite, tvirtai laikykitės tikėjimo, elkitės vyriškai,
būkite stiprūs! 1 Kor 15,34; Mt 24,42; 25,13. 14 Viską
darykite su meile. 15 Broliai, jūs pažįstate Stepono namus ir
žinote, kad jie yra Achajos pirmatikiai, pasiaukoję tarnauti
švnetiesiems, 1 Kor 1,16; Rom 16,5. 16 Prašau, kad jūs
būtumėte paklusnūs tokiems žmonėms ir visiems, kurie su
jais dirba ir triūsia, Fil 2,30. 17 Aš džiaugiuosi Stepono,
Fortunato ir Achajiko apsilankymu. Jie man atpildė jūsų
stoką, 2 Kor 11,9, 18 atgaivino mano ir jūsų dvasią.
Branginkite tokius žmones! 1 Tes 5,12. 19 Jus sveikina
Azijos surinkimai. Karštai sveikina Viešpatyje Akvilas ir
Priskila kartu su surinkimu, kuris renkasi jų namuose, Apd
18,2-18; Rom 16,5. 20 Jus sveikina visi broliai.
Pasveikinkite vieni kitus šventu pabučiavimu, Rom 16,16; 2
Kor 13,12; 1 Tes 5,26; 1 Pt 5,14. 21 Sveikinu jus savo, Povilo
ranka, Kol 4,18; 2 Tes 3,17. 22 Jei kas nemyli Viešpaties,
tebūnie prakeiktas! Maranata! 23 Viešpaties Jėzaus malonė
tebūnie su jumis! Rom 16,24. 24 Mano meilė jums visiems
Kristuje Jėzuje!.

Korinto surinkime buvo daug išdidumo, ginčų, nusikaltimų. Tad, kurie tai matote — budėkite ir stovėkite

tikėjime. Reikalinga, kad meilė ne tik širdyse Viešpačiui degtų, bet ir viešai šviestų.

Steponas, Fortunatas ir Achajikas atvyko iš Korinto pas Povilą. Povilas iš jų daug geriau sužinojo apie surinkimų padėtį Korinte, negu iš jų laiško. Jie atgaivino Povilą. Jis džiaugėsi jų pranešimu.

Povilas perdavė Mažosios Azijos surinkimų sveikinimus korintiečiams. Vardais jis mini tik Akvilą ir Priskilą, kurie gerai žinomi iš apaštalų darbų. Povilas linki ir meldžia, kad surinkimo žmonės broliškai pasibučiuotų ir jų tarpe meilė viešpatautų bei juos vienytų.

Laiškas baigiamas Povilo rankos sveikinimo parašu. Kurie nemyli visus mylinčio Viešpaties, tiems Povilas negali linkėti palaimos. Jų laukia pasmerkimas. Kurie Jį myli, tuos jis sveikina — maranata. Tai aramėjiškas žodis. Jis reiškia: „Mūsų Viešpats atėjo — yra mūsų tarpe". Arba kitas vertimas: „Ateik Viešpatie!" Apr 22,20.

ANTRASIS LAIŠKAS KORINTIEČIAMS

Mes nežinome, kokios palinkybės buvo Korinte, kai Povilas rašė šį laišką. Iš laiško ne viską įmanoma suprasti. Kitų šaltinių, kurie nušviestų padėtį, labai maža turime.

Tiek žinome, kad šis laiškas rašytas iš Makedonijos, greičiausiai 57 metų rudenį. Kol Korinte nesiliovė ginčai, Povilas negalėjo palikti Efezo, pats vykti į Korintą, jis parašė laišką ir siuntė Titų. Tas laiškas yra žuvęs, 2 Kor 2,4; 7,8-12. Laiškas paveikė korintiečius gerąja prasme. Titus pranešė Povilui gerą žinią, 2 Kor 7,6. Tada Povilas vėl rašė korintiečiams. Šis laiškas yra vadinamas antruoju laišku korintiečiams. Šį laišką Titus nuvežė į Korintą 57 metais rudenį. Korinte vyko ginčai toliau. Povilui viešai darė priekaištus ir leido apie jį įvaisiausias paskalas. Pagaliau tiesa ir Viešpaties malonės veikimas laimėjo. Ar Povilas, visa tai prigyvenęs, galėjo džiaugtis, nežinome. Klemensas savo raštuose, pirmojo šimtmečio pabaigoje, mini, kad surinkimas Korinte klesti, ir Povilas laikomas didelėje pagarboje.

SVEIKINIMAS, 2 Kor 1,1-2

1 Povilas, Dievo valia Kristaus Jėzaus apaštalas, ir brolis
Timotiejus — Dievo surinkimui Korinte ir visiems šven-
tiesiems, gyvenantiems visoje Achajoje, 1 Kor 1,1. 2
Tebūnie jums malonė ir ramybė nuo mūsų Tėvo Dievo ir
Viešpaties Jėzaus Kristaus! Rom 1,7; 1 Kor 1,13.

Iš kai kurių išsireiškimų laiškuose spėjėma, kad Povilas parašė korintiečiams keturis laiškus. Pirmasis ir tretysis yra žuvę. Šventajame Rašte yra du laiškai, antrasis ir ketvirtasis. Jie vadinami pirmuoju ir antruoju laišku.

Sveikinimas yra labai panašus pirmojo laiško sveikinimui. Povilo bendradarbis Timotiejus buvo drauge. Galimas dalykas, kad Povilas diktavo, o Timotiejus rašė šį laišką. Povilas vadina jauną Timotiejų broliu, Apd 16,1-. Laiškas adresuotas Korinto surinkimui, bet skirtas visiems surinkimams Graikijoje (Achajoje). Linkima Viešpaties malonės ir ramybės. Abi sąvokos rišasi, be malonės nėra ramybės.

APAŠTALO PAGUODA IR PATIRTA PAGALBA, 2 Kor 1,3-11

3 Tebūna pašlovintas Dievas, mūsų Viešpaties Jėzaus
Kristaus Tėvas, gailestingumo Tėvas ir visokios paguodos
Dievas, Ef 1,3; 1 Pt 1,3; Rom 15,5, 4 kuris guodžia mus
kiekviename sielvarte, kad mes galėtume paguosti bet kokio
sielvarto ištiktuosius ta paguoda, kurią gavome iš Dievo. 5
Kaip mums gausiai tenka Kristaus kentėjimų, taip per Kristų
esame kupini paguodos, Ps 34,20; 94,19. 6 Jeigu kenčiame
priespaudą, tai jūsų paguodai ir išganymui; jei esame
guodžiami, tai jūsų paguodai, kuri įdiegia jums ištvermę
pakęsti tokius pačius kentėjimus, kokius mes kenčiame, 2
Kor 4,15-17. 7 Ir mūsų viltis tvirta, nes žinome, kad, būdami
kentėjimų bendrininkai, būsite ir paguodos bendrininkai, 2
Tes 1,4-7. 8 Norime, kad jūs, broliai, sužinotumėte apie
Azijoje mus ištikusią negandą, kuri baisiai mus prislėgė,
viršydama mūsų jėgas, jog nebesitikėjome išliksią gyvi, Apd
19,23. 9 Mes ir patys širdies gilumoje pajutome mirties

sprendimą, todėl turėjome pasitikėti ne savimi, o tik Dievu, kuris prikelia mirusiuosius. 10 Jis mus išgelbėjo iš akivaizdaus mirties pavojaus ir tebegelbi. Jame mūsų viltis, jog Jis ir toliau gelbės, 2 Tim 4,18, 11 prisidedant taipogi jums maldomis už mus, kad iš daugelio mums išmelstą malonę daugelis už mus ir dėkotų.

———————

Apaštalas rašė apie sielvartus ir Viešpaties paguodą, ką jis su savaisiais asmeniškai patyrė, pergyveno. Jis tiki, kad ir kitiems, korintiečiams, panašiai einasi. Patyrus kentėjimus ir Viešpaties paguodą, įmanoma ir kitus geriau suprasti, atjausti ir skatinti pasitikėti Juo.

Povilas mini ypatingai pergyventą pavojų, kuris grėsėjo ir jo bendradarbių gyvybei. Taip, kad, žmogiškai mąstant, nebebuvo jokio išsigelbėjimo. Jiems liko tikpasitikėjimas Dievu, kuris prikelia ir mirusius. Dievas gali viską daryti. Povilas pergyveno labai daug pavojų gyvybei. Visa tai nėra aprašyta. Iš bendrų išsireiškimų nežinome, koks pavojus buvo minimas. Kai kurie mnao, kad minimas Efeze vykęs Demetrijo sukurstytas maištas, Apd 19,23-40. Tai yra tik spėliojimas. Korintiečiai tikriausiai žinojo, kas tai buvo. Už išgelbėjimą dažnai kyla maldos ir padėka Dievui. Patirtis skatina toliau pasitikėti Dievu.

SĄŽINĖS LIUDIJIMAS, 2 Kor 1, 12-14

12 Galime pasigirti savo sąžinės liudijimu, jog visur pasaulyje, o ypač jūsų tarpe, vadovavomės Dievo šventumu bei nuoširdumu, — o ne kūniška išmintimi, tik Dievo malone, Žyd 13,18; Mt 10,16. 13 Nerašome jums nieko kito, kaip tik tai, ką jūs perskaitėte ir supratote. Turiu vilties, kad suprasite pilnai, 14 kaip iš dalies jau supratote, kad mūsų Viešpaties Jėzaus dieną būsime jūsų pasididžiavimas, lygiai kaip ir jūs — mūsų, 2 Kor 5,12.

———————

Ką visa tai reiškia, ką Povilas mini, — nežinome. Tiek suprantame, kad Povilas elgėsi sąžiningai prieš Dievą ir

žmones. Jis rašė tą, ką manė, aiškiai, suprantamai. Apaštalas jautė ir žinojo, kad korintiečiai tiki juo ir supranta, ką jis rašo. Apaštalas išreiškė mintį, kad ateityje bus savitarpis pilnesnis pasitikėjimas ir susipratimas. Kristaus dieną korintiečiai pilnai didžiuosis apaštalu, o jis jais.

KELIONĖS PLANAS IR IŠTIKIMYBĖ, 2 Kor 1,15-22

15 Tokio pasitikėjimo kupinas, ir kad jūs pakartotinai
gautumėte malonę, ketinu pirmiausia atvykti pas jus 16 ir
pro jus keliauti į Makedoniją, o iš Makedonijos vėl grįžti pas
jus, kad jūs mane palydėtumėte į Judėją. 17 Argi, taip
galvodamas, elgiausi lengvabūdiškai? O gal mano
sumanymai buvo grynai žmogiški? Gal mano „taip, taip"
kartu reiškė ir „ne, ne"? 18 Kaip Dievas mato, jums duotas
mūsų žodis nebuvo kartu „taip" ir „ne", 1 Kor 1,9. 19 Juk
Dievo Sūnus, Kristus Jėzus, kurį jums paskelbėme aš,
Silvanas ir Timotiejus, anaiptol nebuvo ir „taip", ir „ne",
bet buvo tik „taip". 20 Kiek tik yra Dievo pažadų, jie yra
jame „taip". Todėl per Jį skamba ir mūsų „amen" Dievo
garbei. 21 Juk Dievas mus ir jus sutvirtino ir patepė Kristui,
1 Kor 1,8; 1 Pt 5,10. 22 Jis pažymėjo mus savo antspaudu ir
siuntė į mūsų širdis Dvasios laidą, Rom 8,16; Ef 1,14.

Povilas žadėjo vykti į Korintą, 1 Kor 16,5. Bet jis turėjo tą kelionės planą keisti, 2 Kor 2,1-. Jis tą darė nelengvabūdiškai, bet dievišku vedimu. Dėl to plano pakeitimo Povilo priešai Korinte tikino, kad Povilo žodžiu visai negalima pasitikėti. Jis yra lengvabūdis, nesilaiko duoto žodžio. Povilas prisipažįsta viešai, kad jis savo kelionės planą pakeitė, bet jam primetamą lengvabūdiškumą griežtai atmeta. Povilas primena korintiečiams, kad jis, Silvanas ir Timotiejus skelbė Evangeliją pas juos; jie patys gerai žino, jog jis ir jo bendradarbiai nebuvo lengvabūdžiai. Jie laikė žodį ir skelbė gerąją žinią kaip Rašte parašyta. Dievas skelbėjus ir klausytojus laimino. Viešpats tą veiklą atžymėjo Šventosios Dvasios veikimu. Jie tą patyrė, pergyveno savo širdyse.

PRIEŽASTIS KELIONĖS PLANO KEITIMO, 2 Kor 1,23-24.

23 Šaukiuosi Dievą liudytoju savo gyvybe kad neatvykau į Korintą tik jūsų gailėdamas, Rom 1,9. 24 Mes gi neviešpataujame jūsų tikėjimui, bet prisidedame prie jūsų džiaugsmo, nes tikėjime jūs stovite tvirtai, 1 Pt 5,3.

Povilas tikina korintiečius, šaukdamasis Dievą liudininku, kad jo kelionės plano keitimas, į Korintą neatvykimas, buvo gailėjimasis jų; nenorėdamas jų nuliūdinti. Nežinant visų aplinkybių, yra labai sunku suprasti tikrąją padėtį. Iš turinio rašto atrodo, kad Povilas buvo nuvykęs į Korintą, 2,1. Jis matė surinkime netvarką, susiskaldymą ir nekrikščioniškus ginčus. Jis, laikydamasis tiesos, negalėjo pritarti nė vienai grupei ir rodė jiems jų klaidas. Korintiečiai, įtikėję per Povilą, gerbė jį ir pasitikėjo juo. Jie buvo tikri, kad Povilas išlygins visus ginčus jų tarpe. Korinte buvo tokia suirutė, kad Povilui nepavyko teigiamai paveikti jų. Povilo buvimas Korinte atnešė vargą ir liūdesį korintiečiams ir pačiam Povilui. Jis išvažiavo iš Korinto nieko gero nepasiekęs. Povilo priešai(gnostikai) kėlė aistras Korinte, kaltino Povilą nesilaikymu duoto žodžio, 2 Kor 1,17-18 ir noru viešpatauti, valdyti korintiečius, 2 Kor 1,24. Povilas rašė korintiečiams laišką, 2 Kor 2,4. Jį galima pavadinti ašarų laišku. Šis laiškas yra žuvęs. Kai kurie aiškintojai mano, kad šio antrojo laiško 10-13 skyriai yra ano žuvusio laiško nuotrupos. Tas žuvęs laiškas taip paveikė korintiečius, kad jie darė atgailą, buvo atstatytas tikėjimas Evangelija, išlygintas nesusipratimas su apaštalu. Povilas galėjo rašyti šį, turimą, antrąjį laišką. Čia Povilas sako, kad jis nenori viešpatauti. Tai tikrai evangeliškas išsireiškimas. Tikėjimo reikaluose daryti prievartą, viešpatavimą reiškia sunaikinti asmenišką žmogaus sąryšį su Dievu. Kiekvienas tikintysis asmeniškai tiki Dievą. Evangelistai skelbėjai gali tik tikėjimą pagyvinti. Tad apaštalas nutarė nebevykti į taip jam mielą ir brangų Korinto surinkimą, iki jis galės jiems teigiamai, pradžiuginančiai patarnauti. Tikinčiųjų tarpe nuomonių skirtumai neišsprendžiami ginčais, bet Dievo žodžiu, maldomis, nuoširdumu, ašaromis.

ATLEISKITE 2 Kor 2, 1 - 11

1 Nusprendžiau savo širdyje nebevykti pas jus dar kartą
su liūdesiu. 2 O jei aš pats jus liūdinu, tai kas gi mane
pralinksmins, jeigu ne mano nuliūdintojas? 3 Aš tai
parašiau, kad atvykęs neturėčiau liūdėti dėl tų, kuriais
derėtų džiaugtis. Juk tikiu jumis visais, kad mano
džiaugsmas yra taipogi ir jūsų visų, 2 Kor 12,21. 4 Aš gi jums
rašiau iš didelio sielvarto ir širdies suspaudimo, su
gausiomis ašaromis, ne tam, kad pastūmėčiau jus į
nusiminimą, bet kad pažintumėte meilę, kurios pertekusi
jums mano širdis. 5 Jeigu kas nuliūdino, tai ne mane, bet —
kad neperdėčiau — bent iš dalies nuliūdino jus visus. 6
Tokiam pakanka daugumos paskirtos bausmės. 7 Netgi,
priešingai, jūs turėtumėte jam atleisti ir jį paguosti, kad
pernelyg didelis nusiminimas jo nepražudytų, Gal 6,1. 8
Todėl prašau jus parodyti jam meilę, 1 Kor 16,14. 9 Tuo
tikslu jums ir parašiau, kad patirčiau, ar jūs visais atžvilgiais
esate klusnūs. 10 O kam jūs dovanojate, tam dovanoju ir aš;
nes, jei kam dovanojau, tai padariau dėl jūsų Kristaus
akivaizdoje, 11 kad nebūtumėte šėtono apgauti. Juk
pažįstame jo kėslus, Lk 22,31.

Nusikaltėlis neminimas nei vardu, nei nusikaltimu. Mes nežinome, kas jis buvo. Korintiečiai gerai žinojo. Jiems nieko nereikėjo apie jį aiškinti. Iš mums turimų laiškų žinių, šis įvykis geriausiai tinka 1 Kor 5,1 -. Kas ir bebūtų, Povilas rodo, kad jei tikslas atsiekiamas, nusikaltėlis apgaili kaltę, daro atgailą, tada surinkimas privalo atleisti jam, jį priimti į savo draugystę. Pasaulis neatleidžia. Jėzus atėjo ieškoti nusikaltėlių ir gelbėti juos. Tą pareigą turi ir surinkimas.

VIEŠPATIES VEDIMAS JAUČIAMAS IR MATOMAS, 2 Kor 2,12-17

12 Kai atvykau į Troadą skelbti Kristaus Evangelijos,
Viešpats buvo man atvėręs duris, Apd 10,10-48; 11,1-8; 1 M
18,3-8; Apr 3,20; Mt 16,16; Jn 6,68; 18,10, 13 bet neturėjau
dvasios ramybės, kadangi ten nesutikau savo brolio Tito;
tad atsisveikinęs iškeliavau į Makedoniją, Apd 4,36; 9,27;

11,25; 12,2-14. 14 Dėkui Dievui, kuris mus visada veda Kristaus pergalės žygyje ir per mus visur skleidžia mielą savo pažinimo kvapą, Mt 18,15; Jn 8,32; Rom 1,18; Žyd 12,2. 15 Juk mes esame Kristaus skanus kvapas Dievui tarp išgelbėtųjų ir žūstančiųjų, 1 Kor 1,18. 16 Vieniems mirties kvapas, nešantis mirtį, kitiems gyvenimo kvapas, vedantis į gyvenimą. O kas gi tinkamas šiam uždaviniui? 2 Kor 3,5-6. 17 Mes neprekiaujame, kaip daugelis, Dievo žodžiu, bet jį skelbiame Kristuje iš tikros širdies, Dievo įkvėpti, Dievo akivaizdoje.

———

Povilas pradėjo kelionę, atvyko į Troadą. Čia jį turėjo sutikti Titas, kuris buvo pasiųstas į Korintą. Jis privalėjo pranešti apie padėtį Korinte. Titas nebuvo atvykęs. Povilas nieko nežinojo apie jį. Anais laikais buvo sunku susisiekti laiškais, nebuvo telefono, radijo. Čia Povilas leidžia įžvelgti į savo jausmus. Jis taip nerimavo, kad paliko sėkmingą misijos darbą ir išvyko į Makedoniją. Sutikęs Titą, labai džiaugėsi, 2 Kor 7,5-7. „Atvertos durys" — tai išsireiškimas apie sėkmingą misijos darbą, Apd 14,27; 1 Kor 16,9; Kol 4,3; Apr 3,8.

Kai Povilas sutiko Titą ir tas pranešė jam apie geras pasėkas Korinte, jis labai džiaugėsi, dėkojo Dievui. Povilas, apžvelgęs Evangelijos skelbimo darbą, palygino jį su karo žygyje nugalėtojo triumfu. Panašiai Kristaus pergalė visur triumfuoja. Pagonys triumfo iškilmėse ir aukas degindavo. Iš to čia minimas kvapas. Karo žygis vieniems nešа pergalę — laimėjimą, kitiems nugalėjimą — pražūtį. Panašiai pasireiškia Evangelija: ją priimantiems — išgelbėjimas, ją atmetantiems — pražūtis. Apaštalas visa tai, apmąstęs, primena, kad ir Evangelijos skelbėjų tarpe yra tokių, kurie iš jos skelbimo daro prekybą. Jie Evangelijos skelbimą laiko, lyg kokią prekybą, užsidirbti sau pelno. Gal Povilas turėjo mintyje netikrus Evangelijos skelbėjus, gnostikus? Bet jis džiaugėsi, kad yra ir tikrų, Dievo pašauktų ir įkvėptų, Evangelijos skelbėjų, kurie nuoširdžiai dirba.

SŪRINKIMAS IR REKOMENDACIJA, 2 Kor 3,1-3

1 Ar pradėsime iš naujo save jums pristatinėti? Gal reikia, kaip kai kuriems, palydimųjų laiškų į jus ar nuo jūsų? 2 Kor 5,12. 2 Ne, jūs patys esate mūsų laiškas, įrašytas mūsų širdyse, visų žmonių suprantamas ir skaitomas. 3 Jūs pasirodėte esą Kristaus laiškas, kuris, patarnaujant jums, surašytas ne rašalu, bet gyvojo Dievo Dvasia, ne akmens, bet gyvų širdžių plokštėse, Jer 31,33.

———

Korinte buvo skleidžiamos paskalos apie Povilą. Koks jis apaštalas, jis neturi jokių įgaliojimų iš Jeruzalės? Žydų veikėjai, kurie vyko į kitus miestus, turėjo įgaliojimus — rekomendacijas iš vyriausios tarybos arba vyriausiojo kunigo. Povilas pats turėjo tokius pažymėjimus, kai jis vyko į Damaską. Panašius raštus turėjo ir krikščionys veikėjai iš Jeruzalės surinkimo vadovybės arba apaštalų. Povilas pats tokias rekomendacijas išrašė kai kuriems. Pavyzdžiui Onezimui pas Pilemoną.

Krikščioniški veikėjai, laikantys Mozės įstatymo, turėjo tokius pažymėjimus. Jie daug kur lankė Povilo įsteigtus surinkimus, įkalbinėjo žmonėms laikyti Mozės įstatymą, niekino Povilą ir kenkė jo darbui. Jie taip darė ir Korinte. Povilas į tai atsakė, kad jam nereikalingos jokios rekomendacijos. Jis yra steigėjas korintiečių surinkimų. Jie, korintiečiai, yra jam rekomendacija. Jie įtikėjo per jį, tą visi mato ir žino. Tai yra daug daugiau, negu parašytas raštas ant papiruso arba akmens plokštės. Kai jis, Povilas, atvyko į Korintą ir skelbė gerąją naujieną, — veikė Šventoji Dvasia, jie įtikėjo Jėzų kaip Išganytoją, pasireiškė dvasinė gyvybė. Tą juk korintiečiai gerai žino. Ar tad jie dar nori, kad jis jiems kokius įgaliojimo raštus rodytų?

NAUJOJI SANDORA YRA DAUGIAU, NEGU RAIDĖ, 2 Kor 3,4-11

4 Tokį pasitikėjimą turime Kristaus dėka Dievui, Jn 14,6-. 5 Ir ne todėl, kad būtume iš savęs tinkami ką nors sumanyti tarytum iš savęs, bet mūsų tinkamumas iš Dievo, 2

Kor 2,16, 6 kuris mus įgalino būti tarnais Naujosios sandoros — ne raidės, bet Dvasios, nes raidė žudo, o Dvasia teikia gyvybę, Jn 6,63. 7 Jeigu tarnavimas mirčiai, iškaltas raidėmis akmenyse, buvo toks garbingas, kad Izraelio vaikai negalėjo pažvelgti Mozei į veidą dėl jo švytėjimo, kuris turėjo išblėsti, 2 M 34,30, 8 tai nepalyginti didesne garbe bus apgaubtas tarnavimas Dvasiai, Gal 3,14. 9 Jeigu pasmerkimo tarnystė tokia garbinga, tai teisumo tarnystė dar garbingesnė, Rom 1,17; 3,21. 10 Tenykštis garbingumas visai nebegarbingas, palyginus su viską nustelbiančia garbe. 11 Ir jeigu laikinas dalykas spindėjo garbe, tai kur kas garbingesnis nelaikinas.

———————

Žydai kirkščionys, laikantys įstatymą, nešiojosi įgaliojimo (rekomendacijos) raštus ir jais gyrėsi. Povilas sakė, kad jam tokie įgaliojimai nereikalingi. Jis turi Dvasios įgaliojimus iš paties Jėzaus. Jėzus įsteigė Naująją sandorą. Jis, Povilas, yra jos įgaliotinis. Senoji sandora, duotoji per Mozę buvo garbinga. Naujoji yra daug garbingesnė. Apie ją rašė Jeremijas, Jer 31,31-. Senasis įstatymas, parašytas ant akmens plokščių, buvo toks garbingas, kad ir Mozės veidas švytėjo taip, jog izraelitai negalėjo į jį žiūrėti, 2 M 34,29-. Toli garbingesnis yra rašytasis įstatymas į širdis. Įstatymo esmė buvo smerkti nusikaltimą. Todėl jis nešė žmonėms pasmerkimą ir mirtį. Naujosios sandoros esmė yra nuteisinimas nusikaltėlio, atleidimas ir amžinas gyvenimas. Senosios sandoros laikas praėjo. Dabar prasidėjo Naujosios sandoros, Kristaus laikas. Jis niekada nepraeis! Jis yra amžinas, 1 Kor 13,13. Naujoji sandora yra nepalyginamai garbingesnė už senąją.

AKIŲ IR ŠIRDIES GAUBTAS, 2 Kor 3,12-18

12 Taigi, turėdami tokią viltį, viską dėstome atvirai, Ef
6,19, 13 ne kaip Mozė, kuris ant savo veido užsidėdavo
gaubtą, kad Izraelio vaikai nepamatytų laikino spindesio
pabaigos, 2 M 34,33-35. 14 Deja, jų protai atbuko. Iki šios
dienos jų akis dengia tas pats gaubtas, skaitant Senąjį

įstatymą, ir jis lieka nenudengtas, nes jį nuimti tegali Kristus, Iz 6,10. 15 Taip, iki šios dienos, kol tik skaitomas Mozė, gaubtas tebedengia jų širdį. 16 Bet vos tik žmogus atsigręžia į Viešpatį, gaubtas nukrenta, Rom 11,23-26. 17 Viešpats yra Dvasia. O kur Viešpaties Dvasia, ten ir laisvė, Jn 4,24. 18 Mes visi atidengtu veidu Viešpaties šlovė atspindėdami, daromės panašūs į Jo atvaizdą ir vis augame garbingumu, Viešpaties Dvasios veikiami.

———

Turėdami pažinimą Naujosios sandoros ir viltį amžinybės (Kristaus atėjimo), apaštalai viešai ir drąsiai skelbė tai. Senosios sandoros žmonės, skaitydami Senąjį Testamentą, neįgyja to pažinimo. Jiems lieka viskas uždengta, lyg Mozės gaubtu. Jie nesupranta Evangelijos išlaisvinimo. Taip buvo apaštalo Povilo laikais, taip yra dar ir šiandien, ne tik prie žydų, bet ir prie formalistų krikščionių. Viešpaties šlovė ir išganymo tikrovė įgyjama tik Jo malone. Kristus yra išlaisvintojas ir tiesos pažinimo teikėjas. Jis išlaisvino Povilą, nuėmė Mozės gaubtą nuo akių ir širdies, padarė jį Naujosios sandoros skelbėju. Jėzus apreiškia Viešpaties šlovę kiekvienam Jį tikinčiam. Tai Jis daro Šventosios Dvasios veikimu.

APAŠTALYSTĖ ŠVIEČIA, 2 Kor 4,1-6

1 Štai kodėl, iš Dievo gailestingumo turėdami šitą
tarnystę, nenuleidžiame rankų, 1 Kor 7,25. 2 Priešingai,
susilaikome nuo slaptų, gėdingų darbų, nesileidžiame į
gudravimus ir neklastojame Dievo žodžio, bet atviru tiesos
skelbimu prisistatome kiekvieno žmogaus sąžinei Dievo
akivaizdoje, 1 Tes 2,5. 3 Jeigu mūsų Evangelija tebėra
paslėpta, tai ji paslėpta vien tik einantiems į pražūtį, 1 Kor
1,18, 4 netikintiesiems, kuriems šio pasaulio dievaitis
apakino protus, kad jie neišvystų Kristaus šlovės —
Evangelijos šviesos; ogi Kristus yra Dievo atvaizdas, Žyd
3,5. 5 Ne save pačius skelbiame, bet Kristų Jėzų kaip
Viešpatį, save telaikydami jūsų tarnais dėl Jėzaus, 2 Kor
1,24. 6 Pats Dievas, kuris tarė: „Iš tamsos tenušvinta
šviesa!" sušvito mūsų širdyse, kad pažintume Dievo šlovę,
spindinčią Kristaus veide, 1 M 1,3; 2 Pt 1,19.

———

Štai koks didingas ir veiksmingas Dievo gailestingumas. Povilas kalba ne apie save vieną, bet apie visus, kas tą gailestingumą asmeniškai patyrė. Jie nenuleidžia rankų, nenusimena ir nepavargsta, nors sutinka labai daug nesėkmių, vargų ir kančių. Jie turi galią susilaikyti gėdingų, netinkamų, blogų darbų ir papročių. Jie atsisako žmogiško gudravimo savo veikloje, kas žmogui prigimta ir patrauklu. Jie skelbia Dievo žodį ne pagal laiko papročius ir jų grupių (bažnyčių) nuostatus. Jie tai daro Dievo akivaizdoje, yra Jam atsakingi. Jie nesistengia žmonėms patikti, bet skelbia Evangeliją taip, kad pažadintų sąžines. Tai tikras Evangelijos skelbimas! Kodėl toks skelbimas nepasiekia visų žmonių? Apaštalas žino, kad žmogus nėra laisvas. Piktoji galia, šėtonas, tam prieštarauja. Ji veikia ir laimi žmones sau. Šėtono galia yra laikina šiame pasaulyje, Apr 12,12. Netikintys jai pasiduoda, jų protavimas tampa tos galios paveiktas, tamsybės apgaubtas.

O, kokia didinga Kristaus šlovė ir Evangelijos šviesa! Povilas, ją patyręs, laikė save ne tik Jėzaus, bet ir surinkimo tarnu — graikiškai — vergu. Kurių širdys Dievo veikimu, šviesa sušvinta, jos įgauna galią atsisakyti savo teisių, vergystė nuodėmei pašalinama, džiaugiamasi Dievo garbe ir šlove.

DĖL DIDINGOJO APREIŠKIMO VISA PANEŠAMA, 2 Kor 4,7-15

7 Deja, šitą lobį nešiojamės moliniuose induose, kad
būtų aišku, jog ta galybės gausa plaukia ne iš mūsų, bet iš
Dievo, 2 Kor 5,1; 1 Kor 2,5. 8 Mes visaip slegiami, bet
nesugniuždyti; svyruojame, bet neprarandame vilties, 2 Kor
1,8; 7,5. 9 Mes persekiojami, bet neapleisti; parblokšti, bet
ne žuvę. 10 Mes visada nešiojame savo kūne Jėzaus mirties
kančias, kad Jėzaus gyvybė apsireikštų mūsų kūne, Rom
8,17. 11 Mums, gyviesiems, dėl Jėzaus nuolat gresia mirtis,
kad Jėzaus gyvybė pasirodytų mūsų mirtingame kūne, Ps
44,23. 12 Tuo būdu mumyse veikia mirtis, o jumyse gyvybė,
1 Kor 4,9. 13 Mes turime tą pačią tikėjimo dvasią, apie kurią
parašyta: „Įtikėjau, todėl kalbėjau". Taigi tikime ir todėl
kalbame, Ps 116,10, 14 žinodami, kad tas, kuris prikėlė

Viešpatį Jėzų, taip pat ir mus prikels su Jėzumi ir pastatys kartu su jumis, Apd 3,15-. 15 O visa tai — dėl jūsų, kad malonė apimtų daugelį ir pagausintų dėkojimą Dievo garbei, 2 Kor 5,15.

Didingoji Viešpaties šlovė pasireiškia moliniuose induose. Apaštalai ir visi tikintieji yra tik moliniai indai. Tad neįmanoma savimi kuo nors girtis ar didžiuotis. Moliniai indai nepatvarūs, greitai trukinėja. Žydai, graikai ir mūsų laikų išminčiai laukia protingo, išdidaus, ambicingo pasirodymo. Povilas, priešingai, matė dieviškos galios ir šlovės pasireiškimą Jėzaus mirtyje. Todėl jis mielai dėl Jėzaus Evangelijos kentėjo. Dievui, kuris gelbėjo iš visų vargų, kilo padėka.

IŠORINIS ŽMOGUS NYKSTA — VIDINIS ATSINAUJINA, 2 Kor 4,16-18

16 Todėl nenuleidžiame rankų. Priešingai: jei mūsų išorinis žmogus nyksta, tai vidinis diena iš dienos atsinaujina, 1 Pt 4,1; Ef 3,16. 17 O lengvas dabartinis mūsų vargas ruošia mums neapsakomą, visa pranokstančią amžinąją garbę, Rom 8,18. 18 Mes gi nežiūrime to, kas regima, bet kas neregima, nes regimieji dalykai laikini, o neregimieji — amžini, Rom 8,24-25.

Jei dėl Evangelijos yra tiek vargų, išorinis kūnas kenčia, nebeišlaiko, nyksta, tai tikint prisikėlimą, vidinis žmogus atsinaujina, sustiprėja. Nors amžinybės dalykai neregimi, bet jie tikimi. Regimųjų, laikinųjų matomas aiškus nepastovumas ir jų vertės niekystė. Povilas, kuris buvo Dvasios pagautas ir iškeltas iki trečiojo dangaus, žinojo amžinybės šlovę. Jis ją vertino nepalyginamai aukščiau už laikinąją, 2 Kor 12,12.

AMŽINYBĖS ILGESYS, 2 Kor 5,1-10

1 Mes žinome, kad, mūsų žemiškosios padangtės būstui suirus, mūsų laukia Dievo būstinė, ne rankomis statyti

amžinieji namai danguje, Job 4,19; 2 Pt 1,13-14; Jn 14,2. 2 Todėl dūsaujame, trokšdami apsivilkti savo buveine iš dangaus, Rom 8,23, 3 jei būsime ja apsirengę, nebūsime nuogi. 4 O kol tebegyvename šioje padangtėje, dūsaujame prislėgti, norėdami ne nusirengti, bet apsirengti, kad tai, kas maru, būtų gyvenimo praryta, 1 Kor 15,53. 5 Dievas mus tam ruošia, suteikdamas Dvasią, kaip laidą, 2 Kor 1,22; Rom 8,16; Ef 1,13-14. 6 Todėl esame visada gerai nusiteikę, nors žinome, kad, kolei gyvename kūne, esame svetur, toli nuo Viešpaties. 7 Čia gyvename tikėjimu, o ne regėjimu. 8 Vis dėlto esame gerai nusiteikę ir pasiruošę apleisti kūno būstinę ir eiti pas Viešpatį, Fil 1,23. 9 Štai kodėl, ar būdami namie, ar svetur, laikome sau garbe Jam patikti, Ps 39,13. 10 Juk mums visiems reikės stoti prieš Kristaus teismo krasę, kad kiekvienas atsiimtų, ką jis, gyvendamas kūne darė — gera ar bloga, Apd 17,31; Rom 2,6; 14,10.

Povilas mokė krikščionis, kad čia gyvendami esame toli nuo savo paskirties, amžinybės ir Kristaus draugystės. Mūsų gyvenimas čia yra lyg kokioje laikinoje palapinėje. Mūsų kūnas suirs. Turint viltį amžinojo gyvenimo, mumyse kyla troškimas ir ilgesys tikrojo, dieviškojo, Dievo prirengto gyvenimo. Dievo Dvasia suteikia mums jo laidą, užtikrinimą. Tiesa, kiekvienas turės pasirodyti prieš Kristaus teismo krasę ir duoti atskaitą už savo darbus. Tas krikščionies negąsdina. Kristus yra jo Gelbėtojas. Kuris tiki Jį — nebus teisiamas, Jn 5,24.

POVILAS PASITEISINA, 2 Kor 5,11-13

11 Taigi, žinodami, kas yra bijoti Viešpaties, stengiamės įtikinti žmones. Dievui esame atviri, ir turiu vilties, jog esame atviri ir jūsų sąžinėms, Job 31,23. 12 Nenorime jums iš naujo prisistatinėti, bet duodame progą pasigirti mumis, kad turėtumėte, ką sakyti žmonėms, besigiriantiems savo išore, ne širdimi, 2 Kor 3,1. 13 Jei persistengiame — tai Dievui; jei esame nuosaikūs — tai dėl jūsų, 2 Kor 11,16-17.

Iš kai kurių išsireiškimų, atrodo, Povilui buvo prikišama, jog jis perkalba žmones, giriasi, kartais elgiasi, lyg beprotis. Povilas atsakė, kad jis gerbia Viešpatį. Jis deda pastangas ir žmonėms patarnauti. Jį pažįsta Viešpats, taipgi ir korintiečiai. Ką jis daro perdaug ar nuosaikiai, jis daro surinkimo labui. Jo priekaištautojai giriasi tik išore. Jie neturi širdies patirties, gyvo tikėjimo. Atrodo, Povilas jiems ir panašiems atsakė aiškiau ir plačiau 10-13 skyriuose.

KRISTAUS SUTAIKINIMAS, 2 Kor 5,14-21

14 Kristaus meilė valdo mus, įsitikinusius, kad jei vienas
mirė už visus, tai ir visi yra mirę, Žyd 2,9. 15 Jis mirė už
visus, kad gyveiji nebe sau gyventų, bet tam, kuris už juos
mirė ir buvo prikeltas, 1 Tim 2,6; Rom 14,7. 16 Todėl nuo
šiol nebenorime nė vieno pažinti kūno požiūriu. Jei ir
pažinome Kristų kūno požiūriu, tai dabar taip Jo nebepažįs-
tame. 17 Taigi, kas yra Kristuje, tas yra naujas kūrinys. Kas
buvo sena — praėjo, štai atsirado nauja, Rom 8,1; Iz 43,19;
Apr 21,5. 18 O visa tai iš Dievo, kuris mus per Kristų
sutaikino su savimi ir davė mums sutaikinimo tarnystę,
Rom 5,10. 19 Juk Dievas Kristuje sutaikino su savimi
žmones, nebeužskaito jiems nusikaltimų ir patikėjo mums
sutaikinimo žinią, Rom 3,24-25. 20 Taigi Kristaus vietoje
einame pasiuntinių pareigas, tarsi pats Dievas ragintų per
mus. Kristaus vardu maldaujame: „Susitaikinkite su
Dievu!" Iz 52,7. 21 Tą, kuris nepažino nuodėmės, Jis dėl
mūsų padarė nuodėme, kad jame taptume Dievo teisumu, 1
Pt 2,22; Gal 3,13; Kol 1,14; Ef 1,6-7; Fil 3,9.

———————

Kristaus meilė, kuria Jis mylėjo pasaulį, kad net mirė už nusidėjėlius, taip paveikė Povilą ir daugybę kitų, jog jie pradėjo sekti ir skelbti Jį, kaip Išganytoją. Jėzus mirė už visus, bet Jo mirties išgelbiančią galią patiria tik tie, kurie nebe sau, bet Jam gyvena. Prikeltas Jėzus pasireiškia nebe kūno požiūriu, bet dvasiniu, kaip Viešpats, kuriam duota visa galia danguje ir žemėje. Jis nebėra vargingas šios žemės gyventojas, bet viso Viešpats.

Tarp žmogaus ir Dievo draugystė yra suardyta. Kristus yra sutaikintojas. Kas tiki Jį, tas tampa nauju kūriniu,

veikiant Šventajai Dvasiai. Jėzus yra vienintelis sutaikintojas. Jis savo mirtimi atnešė išgelbėjimą tiems, kurie tiki Jį. Apaštalai savo laikais, ir visi tikintieji tais laikais, kuriuose jie gyvena, turi pareigą skelbti tą sutaikinimo žinią. Tą sutaikinimo galią turi tik Viešpats Jėzus. Jis padaro žmogų nauju kūriniu ir atleidžia nuodėmes betarpiai. Tikintis, kas jis ir bebūtų, turi pareigą skelbti tą žinią, bet jis neturi jokios galios sutaikinti, atleisti nuodėmes. Taip buvo Jėzaus laikais, taip yra ir dabar. Žmogus skelbia tą žinią, o Jėzus paveikia ir nuteisina betarpiai, Jn 1,43-51.

TIKINTYS STOVI JĖZAUS MALONE, 2 Kor 6,1-10

1 Kaip Dievo bendradarbiai, norime jus įspėti:
nesinaudokite Dievo malone veltui! 2 Kor 5,20; 1 Kor 3,9. 2
Jis sako: „Aš išklausiau tave priimtinu metu, tau pagelbėjau
išganymo dieną". Štai dabar „palankus metas", štai dabar
„išganymo diena!" Iz 49,8; Lk 4,19-21. 3 Mes niekam jokiu
atžvilgiu neduodame akstino nupulti, kad mūsų tarnystė
nebūtų peiktina. 4 Priešingai: visuo kuo paširodome Dievo
tarnai, didžiai kantrūs sielvartuose, negandose,
suspaudimuose, 2 Kor 4,2, 5 plakimuose, kalėjimuose,
sąmyšiuose, sunkiuose darbuose, budėjimuose,
badavimuose, 2 Kor 11,23-27; 6 pasižymime tyrumu,
išmintimi, pakantumu, gerumu, Šventąja Dvasia, neveid-
mainiinga meile, 1 Tim 4,12, 7 tiesos žodžiu, Dievo jėga,
teisumo ginklais iš dešinės ir iš kairės, 1 Kor 2,4, 8 gerbiami
ir žeminami, šmeižiami ir giriami, laikomi apgavikais ir
teisiais, 9 nepažįstamais ir žinomais; lyg mirštame — ir štai
gyvuojame, kai esame baudžiami — ir nenužudomi, 2 Kor
4,10-11, 10 kai liūdime — ir visą laiką esame linksmi, kai,
būdami beturčiai, praturtiname daugelį, kai nieko neturi-
me — ir viską turime.

Povilas kalba ne vien savo, o visų tikinčiųjų vardu. Viešpats visą laiką pašaukia ir siunčia savo darbininkus. Visada yra reikalingas įspėjimas, kad liktume Dievo malonėje, budėtume. „Mūsų" laikas yra, kai Dievo Dvasia veikia ir Jo malonė laiko. Nė vienas nežinome, kas bus rytoj.

Todėl „šiandien", Jo šaukiami, atsiliepkime ir, Jo įspėjami, atlikime mums pavestas pareigas.

Povilas rašė apie save ir savuosius, ir kad kiekvieno krikščionies pareiga yra jokiu būdu nenupulti ir niekam nebūti papiktinimu. Krikščionis privalo būti ištikimas ir kantrus. Tai labai geros savybės. Jas vykdyti kasdieniškame gyvenime nėra lengva. Reikia Šventosios Dvasios vedimo ir veikimo. Krikščionies gyvenimas toks yra, kad vieni kalba apie jį labai gerai, kiti priešingai — labai blogai. Daugelis krikščionių, pasaulio požiūriu, yra beturčiai, bet jie daugybę praturtina.

POVILO NUOŠIRDUMAS IR ĮSPĖJIMAI, 2 Kor 6,11-7,1

11 Mūsų burna atvirai jums prabilo, korintiečiai; mūsų
širdis jums erdvi tapo. 12 Jums neankšta pas mus; deja, jūsų
širdyse dar ankšta. 13 Tad atsimokėkite tuo pačiu, — kalbu
kaip vaikams, — ir praplėskite savo širdis! 1 Kor 4,14. 14
Nevilkite svetimo jungo su netikinčiaisiais. Kas gi bendro
tarp teisumo ir nuodėmės? Arba kas bendro tarp šviesos ir
tamsos? 5 M 7,2; Ef 5,11. 15 Kaipgi galima gretinti Kristų su
Belialu arba tikintį su netikinčiu? 16 Ir kaip suderinti Dievo
šventovę su stabais? Juk esame gyvojo Dievo šventovė, kaip
Dievo pasakyta: „Aš gyvensiu jų tarpe ir vaikštinėsiu; būsiu
jų Dievas, o jie bus manoji tauta", 1 Kor 3,16; 3 M 26,12. 17
Todėl: „ ‚Išeikite iš jų tarpo ir atsiskirkite, — sako Viešpats,
— ir nelieskite suteptų daiktų. Tada jus priimsiu, Iz 48,20;
52,11; Apr 18,4-, 18 ir būsiu jums Tėvas, o jūs būsite mano
sūnūs ir dukterys', — taip sako visagalis Dievas", Jer 31,1;
9,33; 32,38. 7,1 Taigi, mylimieji, turėdami tokius pažadus,
apsivalykime nuo visų kūno ir dvasios dėmių, su Dievo
baime siekdami pašventinimo.

Povilas buvo nuoširdus korintiečiams ir laukė iš jų to paties, kaip tėvas iš vaikų. Povilas įspėjo nevilkti jungo su netikinčiaisiais. Kai kurie mato „junge" vedybas. Iš teksto neįmanoma tai išskaityti. Iš teksto matosi daug daugiau, visas žmogaus gyvenimas, ypač tikybinis. Bendraujant su blogiu — gėris nukenčia. Iš gyvenimo matome, kad blogis

daugiau paveikia, negu gėris. Kad būtų išlaikytas krikščioniškas gyvenimas ir tiesa, reikia griežtai atmesti nekrikščionišką elgseną. Povilo laikais buvo labai populiari ekomene ir pagonių filosofija, bendrai — pagonija. Mūsų laikais ekomene yra praktikuojama įvairių krikščioniškų grupių tarpe. Ekomene Šventojo Rašto pagrindu yra naudinga. Bet apie ekomenę be Šventojo Rašto, Dievas sakė ir sako: „Išeikite iš jų tarpo ir nelieskite nieko nešvaraus!" Tik drįstantiems atmesti pikta, duotas Dievo pažadas 18 sk. Ar įmanoma švariomis rankomis liesti suteptą daiktą ir manyti, kad nesutepsi rankų? Povilas rodė Dievo pažadus Šventuoju Raštu. Ir jis pats patarė apsivalyti nuo kūno ir dvasios sutepimo. Belialas yra žydiškas velnio pavadinimas.

POVILAS DŽIAUGIASI TITO ATVYKIMU, 2 Kor 7,2-16

2 Atverkite mums savo širdis! Juk nė vienam
nepadarėme skriaudos, nė vieno nesužlugdėme, nė vieno
neapgavome, 2 Kor 12,17; Apd 20,33. 3 Tai sakau,
nenorėdamas jus smerkti. Juk jau sakiau, jog esate mūsų
širdyse, kad kartu mirtume ir kartu gyventume, 2 Kor 6,11-
13. 4 Labai pasitikiu jumis ir mielai jumis didžiuojuosi. Esu
kupinas paguodos ir džiaugsmo visuose mūsų sielvartuose,
Fm 8. 5 Kai atvykome į Makedoniją, mūsų kūnui visai
neteko patirti ramybės; buvome visokeriopai varginami: iš
lauko užpuolimai, iš vidaus baimė, 2 Kor 1,3-4. 6 Bet
Dievas, nuolankiųjų guodėjas, palinksmino mus Tito
atvykimu. 7 Ir ne vien jo atvykimu, bet ir ta paguoda, kurią
jis patyrė iš jūsų. Jis pranešė mums apie jūsų ilgesį, dejones,
jūsų rūpinimąsi manimi ir tuo dar daugiau mane
nudžiuginio. 8 Jeigu ir buvau nuliūdinęs jus laišku, tai šito
nesigailiu. Jei ir apgailestavau, — juk anas laiškas, matyti,
kuriam laikui buvo jus nuliūdinęs, 2 Kor 2,4, 9 — tai dabar
džiaugiuosi, žinoma, ne todėl, kad jums teko nuliūsti, bet
kad nuliūdimas atvedė jus į atgailą. Jūs buvote nuliūdę
pagal Dievo valią, taip kad dėl mūsų nebuvo jums jokios
skriaudos. 10 Mat, liūdesys pagal Dievo valią per atgailą
atveda į išgelbėjimą, dėl kurio netenka gailėtis; o šio
pasaulio liūdesys veda į mirtį. 11 Ir štai kaip tik tas

nuliūdimas pagal Dievo valią pažadino jūsų susirūpinimą, teisinimąsi, apmaudą, baimę, ilgesį, uolumą ir bausmę! Jūs visais atžvilgiais pasirodėte nesusitepę anuo nusikaltimu.
12 Taigi, jeigu jums parašiau, tai ne dėl įžeidimo ir ne dėl įžeistojo, bet kad jūsų tarpe išryškėtų jūsų susirūpinimas mumis Dievo akivaizdoje.
13 Tai mus ir paguodė. Šalia tos paguodos, dar labiau nudžiugome Tito džiaugsmu, nes jo dvasia buvo jūsų visų atgaivinta.
14 Nelikau sugėdintas, kad jam buvau pasigyręs jumis, bet kaip visa jums teisingai kalbėjome, taip ir mūsų pasigyrimas Tutui pasirodė teisingas.
15 Jo paties širdis dar labiau prisirišo prie jūsų, prisimenant, kokie jūs visi buvote klusnūs, kaip priėmėte jį su baime ir pagarba, 2 Kor 2,9.
16 Džiaugiuosi, kad visais atžvilgiais galiu jumis pasikliauti.

Povilas taip mylėjo korintiečius, jog norėjo su jais mirti ir buvo tikras su jais gyventi amžinybėje. Jis panašiai pasakojo apie juos Titui. Iki nebuvo įvykęs faktas korintiečių atgailos, Povilas labai nerimavo Troadoje ir Makedonijoje. Kai jis sutiko Titą Makedonijoje, ir Titas pranešė gerą žinią —, Povilas labai džiaugėsi. Nors Povilas savo laišku (žuvusiu 2 Kor 7,8) nuliūdino korintiečius, tas nuliūdimas buvo atgailai. Pasaulinis liūdesys paveikia nusiminimą, pražūtį, mirtį. Dieviškas liūdesys paveikia atgailą, išganymą, gyvenimą. Kai pasikeičia širdis, pasikeičia ir žmogaus gyvenimas bei jo veiksmai. Čia kalbama ne apie korintiečių atsivertimą į Kristų, o apie Povilo ir korintiečių santykių sutvarkymą, kuriuos buvo sugadinę gnostikai.

MAKEDONIJOS SURINKIMAI DOSNŪS, 2 Kor 8,1-6

1 Pranešame jums, broliai, apie Dievo malonę, suteiktą Makedonijos surinkimams, Rom 15,26.
2 Nors ir dideli vargai juos bandė, jie pasirodė kupini džiaugsmo, ir jų didelis neturtas išsiliejo dosnumu.
3 Liudiju, kad jie pagal išgales ir virš išgalių, savo noru,
4 prašyte prašė mus malonės leisti jiems dalyvauti, teikiant paramą šventiesiems, 2 Kor

9,1; Apd 11,29. 5 Jie net pranoko mūsų viltis ir Dievo valia aukojo patys save, pirmiausia Viešpačiui, paskui — mums,6 Štai kodėl paprašėme Titą, kad, vienąkart pradėjęs, taipogi baigtų pas jus tą gerą darbą.

8-9 skyriuose kalbama apie aukas Jeruzalės surinkimui. Kai tik Povilo santykiai su korintiečiais buvo išlyginti, jis atsargiai išsireiškė apie aukų rinkimą. Jis papasakojo kaip Makedonijos neturtingi surinkimai uoliai renka aukas. Rinkdami aukas, jie patys aukojasi Dievui. Visada neturtingi krikščionys aukojo ir aukoja daug misijoms ir Evangelijos skelbimo reikalams. Aukodami jie patiria, kaip atpildą, Dievo palaimą. Turtuoliai dažnai aukoja dideles sumas pasigyrimui, savo atminimui. Povilas neminėjo žodžių „auka", „pinigai". Jis išsireiškė prasmingesniais žodžiais: malonė, parama. Atrodo, kad Titas pradėjo rinkti aukas korintiečių tarpe. Jis buvo siunčiamas į Korintą baigti tą darbą.

AUKOKITE DOSNIAI1 2 Kor 8,7-15

7 Tad, būdami visu kuo pertekę — tikėjimo, žodžio, pažinimo, visokeriopo uolumo ir mūsų meilės, — pasirodykite pertekę ir malone (dosnumu). 8 Tai sakau neliepdamas, bet norėdamas kitų uolumo mastu patikrinti ir jūsų meilės nuoširdumą. 9 Pažįstate gi mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus malonę ir žinote, jog Jis, būdamas turtingas, dėl jūsų tapo vargdieniu, kad jūs taptumėte turtingi per Jo neturtą, Zak 9,9; Mt 8,20; Lk 9,68. 10 Duodu patarimą, nes tai naudinga jums, kurie dar nuo pernai pradėjote ne tik veikti, bet ir trokšti. 11 Taigi dabar pabaikite tai daryti, kad jūsų gyvas troškimas būtų pagal išgales įvykdytas, Fil 2,13. 12 Kai yra troškimas, jis priimtinas pagal galimybę, o ne virš galimybės, Pat 3,28; Mk 12,43. 13 Niekas nereikalauja, kad kitiems tektų lengvatos, o jums naštos, bet kad būtų lygybė. 14 Šiuo metu jūsų perteklius tepapildo jų nepriteklių, kad vėliau jų perteklius atpildytų jūsų nepriteklių ir būtų lygybė, 2 Kor 9,12, 15 kaip parašyta: „Kas daug surinko, neturėjo pertekliaus, o kas mažai — nekentėjo nepritekliaus", 2 M 16,18.

Povilas pradeda paskatinimą aukoti tikint. Tikėjimas yra viso pagrindas. Pažinimas ir gražbylystė dažnai lieka be vaisių. Pumpurai ir žiedai gražiai atrodo, bet jie nieko neduoda. Tikėjimas neša vaisius. Povilas neįsako, bet skatina aukoti. Jis primena Viešpatį Jėzų, kuris paliko dangaus garbę, kad mus praturtintų dieviška meile, Naująja sandora, amžinu gyvenimu. Tad ir mes praturtinkime kitus pagal išgalę. Korintiečiai jau seniau turėjo gyvą troškimą padėti kitiems. Dabar yra proga įvykdyti tai. Yra gražu ir prasminga padėti kitiems. Kartais gali būti labai reikalinga pagalba mums patiems. Krikščioniškai dalintis yra panašu kaip su manos rinkimu, 2 M 16,18.

POVILO PASIUNTINIAI, 2 Kor 8,16-24

16 Dėkui Dievui, pažadinusiam Tito širdyje tokį uolumą jūsų atžvilgiu, 2 Kor 9,15; 1 Kor 15,57. 17 Jis ne tik paklausė mano raginimo, bet, būdamas labai uolus, savo noru keliauja pas jus. 18 Kartu su juo siunčiame brolį, pagarsėjusį Evangelijos skelbimu visuose surinkimuose. 19 Jis netgi yra surinkimų paskirtas mano kelionių palydovu šiame šalpos darbe, kurį atliekame paties Viešpaties garbei su užsidegimu, Gal 2,10. 20 Saugomės, kad kas nors nepradėtų mūsų įtarinėti dėl tokių gausių aukų, pavestų mums tvarkyti. 21 Mes rūpinamės geru vardu ne tik Viešpaties, bet ir žmonių akyse. 22 Taigi su jais pasiuntėme savo brolį, kurio uolumą daugel kartų įvairiai esame patikrinę ir kuris dabar yra dar uolesnis, labai jumis pasitikėdamas. 23 Titas — tai mano bičiulis ir bendradarbis jūsų tarpe, o tie mūsų broliai — tai surinkimų pasiuntiniai, Kristaus šlovės, 2 Kor 7,13; 12,18; Rom 10,7. 24 Todėl visų surinkimų akyse įrodykite savo meilę ir kad mes ne veltui jumis didžiuojamės, 2 Kor 7,14.

Povilas siuntė į Korintą tris aukų rinkėjus. Jis mini Titą vardu. Kas buvo kiti du, nežinome. Gal buvo kokia priežastis neminėti jų vardų? Iš aprašymo daugelis spėja, kad tai buvo Lukas ir Apolas. Povilui buvo svarbu ne tik surinkti aukas, bet ir išvengti įvairių žmonių kalbų, paskalų.

POVILO PRAKTIŠKI NURODYMAI, 2 Kor 9,1-5

1 Tiesą sakant, nereikia daugiau rašyti jums apie paramą šventiesiems, 2 Kor 8,4-20: 2 juk žinau jūsų pasiryžimą ir giriausi jumis makedoniečiams, sakydamas, jog Achaja pasiruošusi nuo pereitų metų. Ir jūsų uolumas yra daugelį paskatinnęs, 2 Kor 8,19. 3 O brolius siunčiu tam, kad mano pasigyrimas jumis nepasirodytų šituo atveju tuščias ir kad jūs, kaip sakiau, būtumėte pasirengę. 4 Jei kartais makedoniečiai atvyktų kartu su manimi, kad neužkluptų jūsų nepasiruošusių, — ir netektų dėl tokio pasitikėjimo raudonuoti mums, nekalbant apie jus. 5 Todėl maniau esant reikalinga paprašyti brolius anksčiau nuvykti pas jus ir pasirūpinti, kad žadėtoji dovana būtų paruošta ir kad ji liudytų jūsų dosnumą, ne šykštumą.

Povilas žinojo korintiečių stropumą. Jis pasakojo apie juos makedoniečiams. Tas paskatino juos rinkti aukas. Kartais gali įvykti nesusipratimas. Nors korintiečiai jau prieš metus žadėjo rinkti aukas, gali būti pamiršę. Todėl Povilas pasiuntė į Korintą savo bendradarbius, jiems priminti aukų rinkimą.

DOSNIOS AUKOS NEŠA PALAIMĄ AUKOTOJAMS, 2 Kor 9,6-15

6 Argi ne taip: kas šykščiai sėja, šykščiai ir piaus, o kas dosniai sėja, dosniai ir piaus, Pat 22,8. 7 Kiekvienas teaukoja, kaip yra širdyje nutaręs, ne gailėdamas ar tarsi verčiamas, nes Dievas myli linksmą davėją, 2 M 25,2. 8 O Dievas gali jus gausiai apdovanoti įvairiomis malonėmis, kad visada ir visais atžvilgiais būtumėte aprūpinti ir galėtumėte dosniai imtis bet kokio gero darbo, 9 kaip parašyta: „Jis pažėrė, padalijo vargdieniams; Jo teisumas amžiais išlieka", Ps 112,9; Pat 11,24. 10 Tas, kuris parūpina sėklos sėjėjui ir duonos valgytojui, parūpins jums sėklos, padaugins ją ir padės subręsti jūsų geradarybės vaisiams, Iz 55,10; Oz 10,12. 11 Jūs visais atžvilgiais tapsite pasiturintys ir per mus galėsite būti dosnūs, kad turėtumėte už ką dėkoti

Dievui, 2 Kor 1,11;4,15. 12 Šis paslaugus patarnavimas ne tik pagelbės šventiesiems skurde, bet ir paskatins gausias padėkos maldas Dievui, 2 Kor 8,14. 13 Patyrę tokias paslaugas, jie šlovins Dievą už jūsų klusnų tikėjimą Kristaus Evangelija ir už brolišką dosnumą jiems ir visiems kitiems. 14 Jie melsis už jus ir ilgėsis jūsų dėlei visa pranokstančios Dievo malonės jumyse. 15 Ačiū Dievui už Jo neapsakomą dovaną!

Povilas skatina aukoti, bet ir primena, kad tik linksmą davėją Dievas myli. Aukas duoti prievarta, arba dėl garbės, yra gerai dėl aukų, bet nėra jokios naudos aukotojui, Mt6,1. Apaštalas palygina aukas su sėkla. Nė vienas išmintingas ūkininkas sėklos netaupo. Aukos neša palaimą gavėjui, taip pat ir davėjui. Už aukas kyla maldos ir užmeldimai, krikščioniška draugystė. Povilas baigia šį skyrių padėka Dievui už neapsakomąją, didžiąją dovaną, Jėzų Kristų.

TIKRAS IŠDIDUMAS, 2 Kor 10,1-6

1 Aš pats, Povilas, jus maldauju Kristaus švelnumu ir nuosaikumu, — aš, kuris „akyse su jumis esu toks nusižeminęs, o už akių taip smarkauju prieš jus", Rom 12,1.
2 Aš jus prašau, kad atvykęs neturėčiau pasirodyti smarkuoliu, pasiryžusiu griežtai sudrausti kai kuriuos asmenis, kurie mano, jog mes vadovaujamės kūniškais sumetimais. 3 Vis dėlto, gyvendami kūne kovojame ne kūniškai, 1 Tim 1,18. 4 Mūsų kovos ginklai ne kūniški, bet dieviškai pajėgūs griauti tvirtoves. Jais nugalime gudravimus, Ef6,13, 5 bet kokią puikybę, kuri sukyla prieš Dievo pažinimą. Jų pagalba priverčiame kiekvieną žmogų paklusti Kristui 6 ir esame pasirengę nubausti kiekvieną neklusnumą, kai tik jūsų klusnumas taps pilnas, Apd8,20;1 Kor 5,3-5.

Dėl 10-13 skyrių yra daug neaiškumų. Iš šių skyrių turinio yra aišku, kad Povilas atsako savo priešams, 2 Kor 7,7 minima apie Povilo susitaikinimą, santykių išlyginimą, su korintiečiais. Tad kai kas mano, kad šie skyriai yra

nuotrupos žuvusio laiško, kuris buvo rašytas prieš Tito pranešimą, 2 Kor 7,7. Iš skyrių turinio atrodo, kad priešai buvo tie patys, kaip anksčiau, gnostikai ir Mozės įstatymo laikantys krikščionys. Iš Povilo atsakymų matome, kad jam buvo prikišamas silpnumas ir kūniškumas (pasauliškas — nuodėmingas) elgesys. Koks tas „kūniškas" elgesys buvo, nieko nežinome. Į tai Povilas atsakė, kad, tiesa, jis kūne gyvena, bet kūniškai nesielgia. Dėl silpnumo jis atsakė, jog jis taip elgiasi dėl Kristaus, Mt 11,29. Jis prašė korintiečių neduoti jam progos būti smarkuoliu. Jis norėtų viską tvarkyti Kritaus švelnumu. Bet jei jie jo pasiūlymą atmes, jam kitos išeities neliks, jis turės griežtai elgtis, lyg kokią tvirtovę užimantys kariai. Jis tą vykdys ne kūniškais, bet dvasiniais ginklais. Dievo Dvasios veikimas yra pajėgus nugalėti žmogišką puikybę ir gudravimą.

NESU SILPNAS, 2 Kor 10,7-11

7 Tik pažvelkite prieš save! Jei kas tariasi esąs Kristaus,
tegul kartkartėmis pamąsto savo širdyje: kaip jis Kristaus,
taip ir mes. 8 O jei panorėčiau daugiau pasigirti ta galia,
kurią Viešpats mums suteikė jūsų ugdymui, ne griovimui, tai
nebūtų man gėdos, 2 Kor 12,6; 1 Kor 5,2-5. 9 Beje,
nenorėčiau pasirodyti bauginąs jus laiškais, 1 Kor 5,9-11. 10
Nes „laiškai", — sako, — yra svarūs ir griežti, bet jo kūno
išvaizda menka ir iškalba prasta". 11 Kas taip sako,
teįsidėmi, jog kokie esame iš tolo ir laiško žodžiais, tokie
esame ir vietoje darbais, 1 Kor 12,20; 13,2-10.

Čia vėl Povilui prikišama, kad jis visai nėra krikščionis, nepriklauso Kristui, griauna surinkimus, nedvasiškas žmogus, laiškais smarkauja, bet jo išvaizda ir kalba yra niekinga. Prieš tokius kaltinimus nėra lengva pasiteisinti. Jei turime reikalą su tikinčiais žmonėmis, galima išsiaiškinti, bet jei žmonės nekreipia dėmesio į tiesą, veidmainiauja, tai yra labai sunku ką išsiaiškinti. Veidmainiai, kurie siekia tam tikrų savo tikslų, sugeba kitą suniekinti. Kartą, prisimenu garbingų žmonių posėdyje, vienas „garbingas" ir įtakingas vedėjas visai suniekino neesantį akivaizdoje

krikščionį, o posėdžio dalyviai jam pritarė. Ir tai buvo ne eiliniai, bet rinktiniai žmonės. Kas nors panašaus buvo su Povilu. Povilas švelniai atsakė. Jis neneigė jiems priklausomumo Kristui, tik prašė nuoširdžiai pagalvoti, kad ir kitaip galvojantys gali priklausyti Kristui. Povilas išsireiškė apie tvirtovių griovimą, 2 Kor 10,4. Čia jam prikišama apie surinkimo griovimą. Povilas atsakė, kad jis negriauna, bet ugdo. Kartais Dievas pašaukia žmogų griauti. Palygink Jer 1,10; 24,6. Iš apaštalų darbų žinome, kad Povilas buvo geras kalbėtojas. Čia jis pristatomas kaip menkas ir prastas. Povilas atsakė, kad jis gali būti toks, koks jis žinomas iš laiškų.

Apie Povilo kūno sudėtį nieko tikslaus nežinome. Iš antrojo šimtmečio yra išlikę dvi legendos (padavimai) apie Povilą. Viena sako, kad jis buvęs vidutinio kūno sudėjimo, garbanuotų plaukų, kiek palinkusių kojų, mėlynų akių, didelių antakių, pailgos nosies, labai malonios išvaizdos, kartais atrodęs kaip žmogus, o kartais, lyg angelas. Antruoju padavimu: buvęs mažo kūno sudėjimo, nuplikusia galva, lenktų kojų, tvirtas, rusvų plaukų, tiesios nosies, labai malonus. Apie Povilo, ir, bendrai, apie kitų žmonių išvaizdą, kurių portretų (piešinių) neturime, labai sunku yra ką pasakyti. Menininkai, kurie yra ir psichologai, išstudijavę žmogaus paliktus raštus ir aprašymus apie juos, gal kiek atspėja žmogaus išvaizdą? Menininkai, kurie norėjo išskirti Viešpatį iš kitų žmonių tarpo, piešė Jį kaip silpnaprotį. Šių laikų menininkai psichologai piešia Viešpatį panašų į kitus žmones, taip kad Jėzaus neįmanoma išskirti iš kitų žmonių.

Kartą, Žemaitijoje, pamačiau ateinantį žmogų visai tokį, koks Jėzus yra piešiamas. Man buvo kiek nejauku. Išsikalbėjus su juo, pasirodė, kad jis buvo geras žmogus, bet silpnaprotis.

PATEISINANTIS GIRIMASIS, 2 Kor 10,12-18

12 Nedrįstame savęs gretinti ar lyginti su kai kuriais žmonėmis, kurie patys save aukština. Juk jie, matuodami save pagal save pačius ir lygindami save su savimi, elgiasi neišmintingai, 2 Kor 3,1; 5,12. 13 Mes nelinkę girtis be saiko, o tik iki tų ribų, kurias mums Dievas užbrėžė ir kurios

siekia lig pat jūsų, Rom 12,3. 14 Mes nepersistengiame, — taip būtų, jei nebūtume jūsų, — nes juk Kristaus Evangelija jus pasiekėme. 15 Be saiko nesigiriame svetimo darbo vaisiais, bet turime viltį, jūsų tikėjimui tarpstant, peraugti ligšiolines ribas, Rom 13,20, 16 kad galėtume nešti Evangeliją už jūsų ribų, tik, žinoma, nesigirti kito atliktu darbu svetimoje srityje. 17 „Kas nori girtis, tesigiria Viešpačiu!" Jer 9,23; 1 Kor 1,2. 18 Ne tas priimtinas, kuris pats save giria, bet tas, kurį Viešpats pagiria.

———

Povilas atsakė savo priešams, kad jis ir jo bendradarbiai nesigiria ką jie gali, bet tik tuo, ką Dievas jiems teikia. Dievas jiems suteikė malonę skelbti Evangeliją iki Korinto. Kai Jis suteiks toliau malonę, jie skelbs tą žinią ir Ispanijoje. Povilas nenorėjo girtis kitų darbu, kaip jo priešai tai darė Korinte. Bendrai, krikščionis privalo girtis tik Viešpačiu, Jer 9,22, o ne savęs iškėlimu.

PAKĘSKITE MANO PAIKYBĘ! 2 Kor 11,1-4

1 O, kad jūs pakęstumėte truputėlį mano paikybės! Betgi jūs ir pakenčiate. 2 Pavyduliauju dėl jūsų Dievo pavydu. Mat, jus sužiedavau su vyru, Kristumi, ir turiu pas Jį nuvesti jus, kaip skaisčią mergelę, 2 M 21,13; Ef 5,26-27. 3 Bet bijau, kad kaip angis suvedžiojo Ievą, taip ir jūsų mintys nesugestų ir neatsitrauktų nuo tyro atsidavimo Kristui, 1 M 3,4-12. 4 Mat, jei kas užklydęs ima skelbti kitą Jėzų, negu mes paskelbėme, arba jei jūs priimate kitą dvasią, kurios nebuvote priėmę, ar kitą Evangeliją, kurios nebuvote gavę, tai jūs ramiausiai tatai pakenčiate, Gal 1,8-9.

———

Povilas prašė korintiečius pakęsti kvailybę, savęs pasigyrimą. Jis tai darė panašiai, kaip Dievas kad pavyduliauja dėl Izraelio nupuolimo. Povilas neieškojo savo garbės, bet Viešpaties. Senajame Testamente daugelyje vietų Izraelio santykis su Dievu lyginamas santuokai, Oz 1-3; Iz 50,1; 54,1-6. Ir Naujajame Testamente yra panašių vietų, Mt 22,2; Apr 19,7-. Tad apaštalo tikslas buvo

korintiečius ir visus kitus tikinčius išlaikyti tikėjime iki Jėzaus atėjimo. Kai Povilas skelbė jiems Evangeliją, jie įtikėjo, Šventoji Dvasia veikė jų tarpe. Kodėl tas palaimintas ryšys tarp jo ir korintiečių suardytas? Korintiečiai teapmąsto, ar jie dar taip tiki Kristų ir Evangeliją, kaip tikėjo?! Jei nebėra tos Dvasios bendrystės, kokia pirma buvo tarp jų, ar Šventoji Dvasia dar veikia jų tarpe? Jėzus, Evangelija ir Šventoji Dvasia yra tik viena. Kodėl toks pasikeitimas? Taip, mes visi tikime vieną Viešpatį Jėzų, Evangeliją ir Šventąją Dvasią. Daug kuriose bažnyčiose Tikėjimo Išpažinimas kalbamas kiekvieną sekmadienį. Bet kiek yra gyvo, išganančio tikėjimo, Šventosios Dvasios veikimo?

ESU APAŠTALAS, DIRBU BE ATLYGINIMO, 2 Kor 11,5-15

5 Betgi aš manau nesąs prastesnis už anuos "antapaštalius", 2 Kor 12,11; 1 Kor 15,10; Gal 2,6-9. 6 Ir jei man
trūksta iškalbingumo, tai anaiptol ne pažinimo. Ir tai jums
esame įrodę visais atžvilgiais, 1 Kor 2,1-2; Ef 3,4. 7 Nejaugi
nusidėjau, kad pažeminau save ir išaukštinau jus, paskelbdamas jums Dievo Evangeliją dovanai? 1 Kor 9,12-18. 8
Apiplėšiau kitus surinkimus, imdamas iš jų savo
pragyvenimui, kad galėčiau tarnauti jums. 9 O būdamas
jūsų tarpe ir stokodamas, nė vieno neapsunkinau. Neturte sušelpė mane iš Makedonijos atvykę broliai. Aš saugojausi ir ateityje saugosiuos tapti jums našta bet kuria prasme, 2
Kor 12,13. 10 Sakau jums vardan Kristaus tiesos, esančios manyje, kad šio pasididžiavimo niekas iš manęs neatims Achajos srityje. 11 Kodėl? Ar todėl, kad jūsų nemyliu? Dievas tai žino! 2 Kor 6,11-13. 12 Kaip darau, taip ir toliau
darysiu, kad neduočiau progos ieškantiems priekabių pagyrūnams, kurie norėtų pasirodyti esą tokie, kaip ir mes, 1
Kor 9,12. 13 Juk tokie yra anie netikri apaštalai, klastingi darbininkai, besidedantys Kristaus apaštalais, Fil 3,2. 14 Ir
nenuostabu. Juk pats šėtonas sugeba apsimesti šviesos angelu. 15 Tad nieko ypatingo, jei ir jo tarnai apsimeta
teisumo tarnais. Bet jų galas bus toks, kokie jų darbai, Fil 3,19.

Kas šitie antapaštalai (viršapaštalai) buvo neįmanoma pasakyti. Tikrai tai nebuvo dvylika Jėzaus apaštalų. Povilas visada gerai su jais sugyveno. Tą matome iš apaštalų suvažiavimo Jeruzalėje, Apd 15. Taipgi ir dabar iš ruošiamos rinkliavos Jeruzalės surinkimui. Tie viršapaštalai galėjo būti gnostikai arba laikantys įstatymą krikščionys. Atrodo, jie buvo mokyti, iškalbingi. Jie net prikiša Povilui trūkumą iškalbingumo. Povilas tą priekaištą priima. Jis nesivaikė iškalbingumo, bet Dievo pažinimo ir Šventosios Dvasios veikimo, kuris atgimdė korintiečius. Tą korintiečiai gerai žinojo. Per šį veikimą įsikūrė Korinte surinkimai. Tai yra įrodymas, kad Povilas yra žymus, kaip ir jie. O ką jų iškalbingumas davė surinkimams? Pakuteno klausytojų ausis, suardė jų tarpe krikščionišką bendrystę, suskaldė surinkimus. Jie prikišo Povilui, kas rašyta 1 Kor 9, kad jis nėra joks apaštalas, nes jis neima algos ir tuo nemyli korintiečių! Povilas atsakė, kad Dievas žino, kiek jis juos myli. O dėl neėmimo atlyginimo, tai jo priešai negali to sau pasivelyti, todėl jie šmeižia, leidžia paskalas apie jį. Jis tą garbę pasilaikys toliau, skelbs Evangeliją be atlyginimo.

Pagaliau, Povilas tokius „apaštalus" ir „Evangelijos skelbėjus" pavadina tikru vardu — šėtono tarnais. Taip, nuo Povilo iki mūsų laikų yra daug šėtono tarnų įvairiose bažnyčiose! Buvo laikų, kai „krikščioniška bažnyčia" stovėjo žemiau pagonijos. Kas yra tie „evangelijos skelbėjai", kurie neskelbia išganymo Kristuje, bet kalba apie "mirusį Dievą", kunigavimą tik už algą, norėjimą sunaikinti bažnyčią ir panašiai. Jie gali būti iškalbingi, gražiai pasipuošę, turėti pagyrimo ženklus ir pažymėjimus bei užimti aukštas vietas, tačiau jie yra šėtono tarnai. Jie nėra atgimę ir neskelbia išganymo. Ką jie skelbia? Jų darbai seks juos.

PAKĘSKITE MANO KVAILYBĘ, 2 Kor 11,16-21a

16 Kartoju: nelaikykite manęs kvailiu! O jeigu jau laikote, tai pasiklausykite manęs kaip kvailo, kad galėčiau nors truputį pasigirti, 2 Kor 12,6. 17 Ką pasakysiu, pasakysiu ne Viešpaties valia, bet tarytum kvailiodamas ir manydamas galįs pasigirti. 18 Kadangi daug kas giriasi

kūno dalykais, tai pasigirsiu ir aš, 2 Kor 10,13; 12,9. 19 Juk, būdami protingi, mokate mielai pakęsti paikiuosius, 1 Kor 4,10. 20 Beje, jūs pakenčiate, kai jus pavergia, kai apryja, kai apiplėšia, kai puikuoja, kai užgauna per veidą. 21 Savo gėdai sakau, kad buvome per silpni taip su jumis elgtis.

Krikščioniui save iškelti nedera. Jei jis kuo gali girtis, tai tik Viešpačiu. Kad žmonės suprastų padėtį, kartais jiems reikia pasakyti atvirai, aiškiai. Korintiečiai laikė save išmintingais. Povilas rodė jiems sarkastiškai (pajuokdamas), kiek jie išmintingi. Jie pakentė pavergėjus, leido jiems save valdyti, apryti, apiplėšti, niekinti. Jie leido net Povilą ir jo bendradarbius niekinti, kurie aukodamiesi skelbė jiems Evangeliją. Jie nebeatskiria Evangelijos nuo šėtono sauvalės. Povilas „apgaili", kad jis buvo per silpnas taip elgtis su jais.

POVILO KILMĖ, APAŠTALYSTĖ, KENTĖJIMAI, 2 Kor 11,21b-33

21b Bet jei kas drįsta kuo nors didžiuotis, — tai sakau iš
kvailumo, — drįstu ir aš. 22 Jie žydai? Ir aš. Jie izraelitai? Ir
aš. Jie Abraomo palikuonys? Ir aš. 23 Jie Kristaus tarnai? Iš
kvailumo sakau: aš juo labiau! Aš daug daugiau įdėjau
triūso. Kur kas daugiau kalėjau. Esu gavęs nepalyginti
daugiau rykščių ir daugel kartų buvęs mirties pavojuje, 1
Kor 15,10. 24 Nuo žydų gavau penkis kartus po
keturiasdešimt be vieno kričio, 5 M 25,3. 25 Tris kartus
gavau lazdų (romėnų plaktas), vienąkart buvau apsvaidytas
akmenimis. Tris kartus pergyvenau laivo sudužimą, ištisą
parą plūduriavau jūroje, Apd 16,22; 14,19-. 26 Dažnai
buvau kelionėse, upių pavojuose, pavojuose nuo plėšikų,
pavojuose nuo tautiečių, pavojuose nuo pagonių, pavojuose
mieste, dykumose pavojuose, jūroje pavojuose, pavojuose
nuo netikrų brolių, Apd 27,2-. 27 Man teko daug triūsti ir
vargti, dažnai budėti naktimis, badauti ir trokšti, dažnai
pasninkauti, dažnai kęsti šaltį ir nuogumą, 2 Kor 6,5. 28
Neminint viso kito, kasdien esu žmonių apgultas, rūpinuosi
visais surinkimais, Apd 20,18-. 29 Jei kas silpsta, ar aš
nesilpstu? Jei kas piktinasi, ar aš nedegu apmaudu?! 30 Jei

reikia girtis, giriuosi savo silpnumu, 2 Kor 12,5. 31 Viešpaties Jėzaus Dievas ir Tėvas, kuriam šlovė per amžius, žino, kad nemeluoju, Rom 1,25. 32 Damaske karaliaus Ereto etnarchas saugojo damaskiečių miestą, norėdamas mane suimti, Apd 9,24, 33 bet buvau pro langą nuleistas pintinėje per mūrą ir taip ištrūkau iš jo nagų, Joz 2,15; Apd 9,25.

Savo kilme Povilas yra toks, kokie ir jo priešai. Toliau jis nesigiria pažymėjimais, garbės titulais, bet kentėjimais dėl Evangelijos ir Kristaus. Žydai kirsdavo 39 kirčius, 5 M 25,3. Gavau lazdų. Tai romėnų plakimas. Tie plakimai buvo tokie žiaurūs, kad kartais žmogus mirdavo nuo jų. Ką Povilas iškentėjo, daug kas nėra aprašyta apaštalų darbuose nei kituose raštuose. Jis ne tik kančias kentėjo, bet, Evangeliją skelbdamas, turėjo nuo daug ko susilaikyti, daug pastangų dėti aprūpinti surinkimus, kad jie augtų ir klestėtų. Jam reikėjo daug susirašinėti, kaip su Korinto surinkimu. Jis dar pamini bėgimą iš Damasko. Gal todėl, kad parodytų, jog jis persekiojimus kentėjo nuo pat pradžios, kai Jėzus jį pavadino?

Etnarchas — tai srities karinis viršininkas. Eretas IV buvo arabų Nabatijos valstybės karalius nuo 9 metų prieš Kr iki 39 po Kr.

APREIŠKIMAS IR KENTĖJIMAS, 2 Kor 12,1-10

1 Jei reikia girtis, nors iš to jokios naudos, eisiu prie Viešpaties regėjimų ir apreiškimų. 2 Pažįstu žmogų Kristuje, kuris prieš keturiolika metų, — ar kūne, ar šalia kūno — nežinau, Dievas žino, — buvo pagautas ir iškeltas iki trečiojo dangaus. 3 Ir žinau, kad šitas žmogus, — ar kūne, ar šalia kūno — nežinau, Dievas žino, 2 Kor 11,11, — 4 buvo paimtas į rojų ir girdėjo slaptingus žodžius, kurių nevalia žmogui ištarti. 5 Štai tuo noriu girtis, o savimi nesigirsiu, nebent savo negaliomis, 2 Kor 11,30. 6 Jei norėčiau girtis, nebūčiau neprotingas, nes kalbėčiau tiesą. Bet susilaikau, kad kas nors apie mane nepagalvotų daugiau, negu tai, ką manyje mato ar iš manęs girdi, 2 Kor 10,8; 11,16, 7 taip pat

dėl nepaprastų apreiškimų. Taigi, kad aš neišpuikčiau, man duotas dyglys kūne, šėtono „angelas", kad mane smūgiuotų ir aš neišpuikčiau, Job 2,6.
8 Dėl šios priežasties jau tris kartus maldavau Viešpatį, kad atitolintų jį nuo manęs.
9 Bet Viešpats man atsakė: „Gana tau mano malonės, nes mano galybė geriausiai pasireiškia silpnuose". Todėl mieliausiai giriuosi silpnumais, kad Kristaus galybė apsigyventų manyje.
10 Džiaugiuosi tad silpnumu, paniekinimais, nemalonumais, persekiojimais ir priespauda dėl Kristaus, nes, būdamas silpnas, esu galingas.

Apie apreiškimą apaštalui ir dyglį kūne yra labai daug įvairiausių nuomonių. Tikint kas parašyta ir remiantis šių dienų mokslu yra labai suprantama. Prieš 14 metų, apie 43 metus, Povilas pats buvo iškeltas į trečiąjį dangų. Jis nežino, ar jis buvo iškeltas su kūnu, ar tik dvasia (siela). Kad žmogaus dvasia (siela) gali išeiti iš kūno, vaikščioti po žemę ir aukštybes, nežino tik tas, kas nenori žinoti. Apie tai minima Šventajame Rašte, žydų ir graikų literatūroje bei dabartinėje spaudoje. Mūsų laikų mokslininkai žino, kad visatoje yra bilijonai planetų, žvaigždžių ir galaksijų (žvaigždžių sambūrių) nesuskaitoma daugybė. Tad nėra jokio reikalo abejoti apie trečiąjį ar septintąjį dangų. Povilas buvo pagautas ir iškeltas į trečiąjį dangų dieviška galia. Povilas turėjo ir daugiau regėjimų. Jeruzalės šventovėje jam pasirodė Viešpats. Jei gnostikai galėjo girtis dvasiniais patyrimais, Povilas juo daugiau. Ką jis matė ir girdėjo, jam buvo nevalia rašyti. Taipgi, tam išreikšti nėra žmonių kalboje sąvokų. Povilas nenorėjo apreiškimais girtis, bet negaliomis. Povilas patyrė Dievo Dvasios veikimą bei vedimą, bet ir šėtono dyglį. Jis jautė abiejų galių veikimą. Ar tai buvo liga, ar kokios kitos kančios, jos buvo nuo šėtono. Šėtonas nori varginti. Jis jau kankino Jobą. Povilas meldė Dievą atimti tą dyglį iki gavo atsakymą. Dievas maldas išklauso. Kartais Jis atsako kitaip negu mes norime ir laukiame. Povilas gavęs atsakymą aprimo. Jis gyrėsi savo silpnybe, kentėjimais ir džiaugėsi Kristaus galia, kuri apsireiškia silpnuose.

POVILAS PALIAUNA GIRTIS, 2 Kor 12,11-13

11 Jūsų verčiamas, nukalbėjau neprotingai. Iš tikro tai jūs turėtumėte mane pagirti, nes ne prastesnis už "antapaštalius", nors esu niekas, 2 Kor 11,1-6. 12 Jūsų akyse pasitvirtino tikro apaštalo žymės: kantrybė, stebuklingi ženklai ir galingi darbai. 13 Tad ko gi jums trūksta, palyginus su kitais surinkimais? Vien to, kad nebuvau jums našta. Atleiskite man tą nusikaltimą! 2 Kor 11,9; 1 Kor 9,12.

Povilas priminė korintiečiams, jei jie būtų jį apaštalu laikę, jam nebūtų reikėję girtis. Jie matė, kad jis nėra prastesnis už „viršapaštalius". Pas korintiečius yra tie patys ženklai, kaip ir kituose surinkimuose, kuriuose skelbė Evangeliją kiti apaštalai. Pirmoje vietoje reikalinga kantrybė, toliau Viešpaties suteikti stebuklai ir galingi darbai. Tas korintiečių surinkime pasireiškė. Ko jiems trūko, tai tik to, kad apaštalas nebuvo jiems našta.

POVILAS ŽADA ATVYKTI Į KORINTĄ, 2 Kor 12,14-18

14 Štai esu pasiruošęs trečią kartą atvykti pas jus, tačiau neapsunkinsiu jūsų. Geidžiu ne jūsų turto, bet jūsų pačių. Juk ne vaikai privalo krauti turtą tėvams, bet tėvai vaikams, 2 Kor 13,1. 15 Jūsų sielų labui su džiaugsmu viską atiduosiu ir save patį pridėsiu. Argi, be krašto jus mylėdamas, turėčiau būti jūsų mažiau mylimas? 2 Kor 1,6. 16 Tebūnie ir taip, — sakysite, — aš jūsų neapsunkinau, bet, būdamas gudrus, klasta jus prisiviliojau, 2 Kor 11,9; 2 Tes 3,8. 17 Bet argi kaip nors išnaudojau jus per kurį savo pasiuntinį? 18 Prikalbėjau Titą keliauti ir pasiunčiau su juo vieną brolį. Argi Titas jus išnaudojo? Argi mes veikiame ne ta pačia dvasia? Argi nevaikščiojame tomis pačiomis pėdomis? 2 Kor 8,6.

Povilas žada neapsunkinti korintiečių medžiaginiai kai atvyks pas juos. Jis primena, kad ir Titas nebuvo jiems našta. Povilo tikslas yra meilė. Jis myli korintiečius ir nori viską daryti dėl jų. Bet jis nori matyti meilę ir iš jų pusės.

POVILO BAIMĖ, 2 Kor 12,19-21

19 Jūs jau seniai manote, kad prieš jus teisinamės. Ne, kalbame Dievo akivaizdoje, Kristuje, ir visa tai, mylimieji, jūsų pažangai. 20 Mat, bijau, kad atvykęs nerasčiau jūsų tokių, kokių nenoriu, ir pats nebūčiau toks, kokio jūs nenorite; kad nebūtų nesantaikos; pavydo, piktumo, barnių, šmeižtų, apkalbų, pasipūtimų, netvarkos, 2 Kor 10,2; 1 Kor 4,6, 21 kad, kai vėl atvyksiu, Dievas nepažemintų manęs prieš jus ir man netektų apraudoti daugelio, kurie pirmiau buvo nusidėję ir dar nėra atlikę atgailos dėl savo netyrumo, ištvirkavimo ir gašlumo darbų, 2 Kor 13,2.

Gnostikai sugebėjo greitai surinkimą suardyti. O atstatyti krikščionišką draugystę, meilę ir atgailą nebuvo lengva. Povilas turėjo abejonių ir baimės tretį kartą vykdamas pas juos. Kaip žinome, Korinte bendrai buvo didelis ištvirkavimas. Povilas ir surinkimas griežtai kovojo prieš tą blogybę nuo pat pradžios, 1 Kor6,12-;2 Kor2,1-11.

APAŠTALO SUSIRŪPINIMAS, 2 Kor 13,1-10

1 Jau trečią kartą keliauju pas jus. „Dvejų ar trijų liudytojų parodymais remsis visa byla", Jn 8,17-. 2 Jau sakiau, antrukart lankydamasis pas jus, ir dabar, dar būdamas atstu, vėl sakau anksčiau nusidėjusiems ir visiems kitiems, jog atėjęs būsiu negailestingas. 3 Jūs gi reikalaujate įrodymo, kad manyje kalba Kristus, o Jis nėra silpnas prieš jus, bet galingas jumyse. 4 Jeigu Jis buvo nukryžiuotas iš silpnumo, tai dabar Jis gyvas Dievo galybe. Nors mes irgi silpni jame, bet jums gyvensime su Juo Dievo galybe, Fil2,7-8. 5 Patikrinkite patys save, ar laikotės tikėjimo. Ištirkite save! O gal nesuvokiate, kad jumyse yra Jėzus Kristus? Jeigu taip, esate atmestini, 1 Kor11,28; Rom8,9-10; Gal2,20; Kol 1,27. 6 Bet turiu vilties, kad jūs įsitikinsite, jog mes nesame atmestini. 7 Mes meldžiame Dievą, kad jūs nedarytumėte nieko blogo, — ne tam, kad pasirodytume tinkami, bet kad jūs darytumėte gera, o mes būtume tarytum atmestini. 8 Juk nieko negalime prieš tiesą, bet tiktai už tiesą. 9 Mums

džiaugsmas, kad esame silpni, o jūs stiprūs. Mes to ir
meldžiame: kad jūs taptumėte tobuli. 10 Todėl, būdamas
toli, tai rašau, kad, atėjęs į vietą, neturėčiau griežtai elgtis,
vartodamas galią, kurią man Viešpats suteikė tam, kad
ugdyčiau, o ne kad griaučiau, 2 Kor 2,3; 10,8.

Kai Povilas pirmą kartą atvyko į Korintą, jis įsteigė surinkimą. Kai antrą kartą nuvyko, 2 Kor 2,1-, nepavyko pašalinti žąlos, kurią padarė priešai. Trečią kartą vykdamas, jis buvo pasiruošęs elgtis Šventojo Rašto pagrindu, 5 M 19,15-17; Mt 18,16-. Povilas gerai žinojo, kad neužtenka žmogiškos išminties, o reikalinga Viešpaties pagalbos. Tad jis negudravo, bet meldė Dievą, prašė gelbėti. Povilas žinojo ne tik savo silpnybę, bet ir Viešpaties galią. Ir Kristus buvo kaip silpnas žmogus nukryžiuotas, bet Dievo prikeltas ir garbingu padarytas. Povilas nuoširdžiai mylėjo surinkimą. Dėl jo jis aukojo laiką, savo garbę, kad tik padėtų surinkimui.

LINKĖJIMAI, 2 Kor 13,11-13

11 Galiausiai, broliai, džiaukitės, tobulinkitės, vienas
kitą guoskite, būkite vieningi, taikiai gyvenkite, ir meilės bei
ramybės Dievas bus su jumis, Fil 4,4; Rom 15,33. 12
Pasveikinkite vieni kitus šventu pabučiavimu. Jus sveikina
visi šventieji, 1 Kor 16,20-. 13 Viešpaties Jėzaus Kristaus
malonė, Dievo meilė ir Šventosios Dvasios bendrystė
tebūnie su jumis visais!

Povilas tikina, jei susiklausymas bus jūsų tarpe, tai ir Dievas, kuris yra meilė, bus su jumis, teiks ramybę. Sveikinkite vienas antrą šventu pabučiavimu. Išreiškite vienas kitam pasitikėjimą ir krikščionišką bendrystę. Visi šventieji — tikintieji, kurie buvo su Povilu sveikino korintiečius. Laiškas baigiamas krikščionišku palaiminimu.

LAIŠKAS GALATIEČIAMS

Galatija yra Mažojoje Azijoje. Jos sienos istorijos bėgyje keitėsi. Dabar ji yra Turkijos ribose. Galatijos sostinė buvo Ankyra, dabartinė Ankara.

Povilas ir Barnabas pirmoje misijos kelionėje įsteigė surinkimus Galatijoje, kaip aprašyta Apaštalų Darbuose 13-14 skyriuose. Žmonės labai mielai priėmė Evangeliją. Povilui išvykus, atėjo Evangelijos skelbėjai iš Judėjos, kurie nesutiko su apaštalų nutarimu, Apd 15, neversti krikščionių, kilusių iš pagonių, laikyti Mozės įstatymą. Šie skelbėjai laikė Mozės įstatymą. Jie lankė Povilo įsteigtus surinkimus ir aiškino žmonėms, kad padaryta pradžia labai gera, bet jie privalo laikyti Mozės įstatymą. Jis yra Dievo duotas visiems žmonėms. Galatiečiai mielai klausėsi jų aiškinimų. Galatiečiai buvo linkę priimti apipiaustymą, laikyti žydų šventes susilaikyti Mozės įstatyme draudžiamų valgių. Mozės įstatymą laikantys krikščionys, ne tik Galatijoje, bet ir kitur, turėjo pasisekimą. Bendrai krikščionystė buvo laikoma žydų atskala. Tik po Jeruzalės sugriovimo, 70 metais po Kr., minėtų skelbėjų veikla sustojo. Povilas griežtai pasipriešino minėtiems skelbėjams. Jis parašė šį laišką galatiečiams ir įspėjo juos atsiriboti minėtų skelbėjų. Jei jie priims žydų papročius ir laikysis Mozės įstatymo, jie taps žydais. Tuo jie atsisakys krikščionybės ir Evangelijos.

Galatiečių surinkimai buvo įsteigti apie 45-48 metus. Antroje misijos kelionėje, apie 50 metus, Povilas lankė juos, taipgi ir trečioje misijos kelionėje, apie 54 metus. Kai kas mano, kad šis laiškas rašytas 49 metais iš Antiochijos. Daugelis Šventojo Rašto aiškintojų mano, kad laiškas rašytas 57 metais iš Efezo arba Makedonijos.

SVEIKINIMAS, Gal 1,1-5

1 Povilas, pašauktas apaštalas ne žmonių ir ne per
žmogų siųstas, bet Jėzaus Kristaus ir Jį prikėlusį iš
numirusių Dievo Tėvo, Gal 1,12; Apd 3,15-, 2 ir kartu su
manimi esantys broliai — Galatijos surinkimams. 3 Malonė
ir ramybė jums nuo Dievo Tėvo ir Viešpaties Jėzaus
Kristaus, Rom 1,7; 1 Kor 1,3; Ef 1,2; 1 Pt 1,2; 2 Jn 3, 4 kuris
atidavė save už mūsų nuodėmes, kad nuo dabartinio blogo
amžiaus išgelbėtų mus pagal mūsų Dievo ir Tėvo valią, Gal
2,20; 1 Tim 2,6; Tit 2,14; 1 Jn 5,19. 5 Jam šlovė per amžių
amžius amen, 1 Tim 4,18

Gera ir malonu būtų plačiai ir išsamiai rašyti Šventojo Rašto aiškinimus, kad ir lietuviai turėtų ką pasiskaityti. Deja, neturiu tam nei laiko, nei išteklių. Tad reikia visa tik glaustai, prabėgomis atlikti.

Laiškas galatiečiams yra labai svarbus. Jau pačiame įvade (sveikinime) kalbama apie tikėjimą į Kristų, pasaulį ir nuodėmę, kryžių ir prisikėlimą, pražūtį ir išganymą, pašaukimą ir apaštalystę, malonę ir ramybę (taiką).

Sveikinimas yra panašus į kitų laiškų sveikinimus ir anų laikų sveikinimo formą. Pradžioje yra rašytojo vardas. Jis rodo, kas rašė laišką. Povilas yra lotyniškas vardas. Apaštalo hebraiškas vardas buvo Saulius, kaip ir pirmojo žydų karaliaus. Karalius Saulius buvo visa galva aukštesnis už kitus tautiečius. Povilas lotynų kalba reiškia mažas, menkas. Per Dievo malonę jis toks tapo savo paties akyse. Tai gražus minčių žaidimas. Jį išreikšti lietuvių kalba yra labai sunku. Žydai, keliaudami ir gyvendami tarp romėnų ir graikų, dažnai keisdavo vardus. Pav. Jėzus vadinamas Justas, Kol 4,11. Povilas sako, kad yra daugiau apaštalų. Jis yra vienas iš jų. Jis yra tik pasiuntinys (apaštalas). Jis neturi teisės kalbėti ir skelbti, kas jam pačiam patinka, bet tik tą, ką jį siunčiąs įsako jam skelbti ir vykdyti. Jį siuntė ne žmonės, bet Viešpats. Jo priešai prikišo jam, kad jis tapo

apaštalu per Barnabą. Barnabas supažindino jį su apaštalais ir vėliau suradęs Tarze, atsikvietė į Antiochiją. Antiochijos surinkimas jį išsiuntė misijos darbams. Povilas atsakė jiems, kad ne žmogus siuntė jį, bet pats Jėzus. Povilui prikišo, jog Jėzus jau buvo miręs, tad kaip Jis galėjo siųsti jį? Povilas atsakė, kad Dievas prikėlė Jį, ir Jis jam pasirodė prie Damasko. Jis yra gyvas! Povilas nėra vienas atsiskyrėlis, su juo drauge yra broliai. Jie su juo vienos minties. Povilas rašė su jų pritarimu, visiems surinkimams Galatijoje.

Žydai sveikindavosi: „Ramybė jums — Šalom lachem!" Orientiečiai ir dabar dar sveikina: „Salaam!" Graikai sveikindavo: „Džiaukitės — Chairete!" Povilas sujungė abu sveikinimus į vieną: „Malonė ir ramybė!" Kadangi laiškas rašytas daugiau buvusiems pagonims, negu žydams, jis pirma sveikino graikiškai, kiek pakeisdamas jų sveikinimą krikščionišku: „Charis — malonė!" Malonė ir ramybė. Ramybės (taikos) trokšta ir dabar pasaulis. Taika (ramybė) pasiekiama tik per malonę, kurią teikia Dievas per Jėzų Kristų. Jėzus neskelbė gilios filosofijos (išminties), nė gražių pamokslų, įstatymų, moralės. Jis pats atidavė save auka, kad išgelbėtų mus iš šio amžiaus nuodėmės ir pikto. Tai buvo Jėzaus gyvenimo tikslas ant šios žemės. „Aion — amžius" yra labai sunku tiksliai išversti. Kai kas verčia „pasaulis" arba „laikas". Žodžio prasmė kartais yra nesibaigianti amžinybė. Šiuo žodžiu išreiškiamas tam tikras laiko tarpas — amžius. Šioje vietoje greičiausiai reiškia krikščionybės laikotarpis, kuris prasidėjo Jėzaus užgimimu. Išgelbėjimas iš blogo pasireiškia Evangelijos skelbimu. Ji yra išgelbianti jėga tikint Jėzų. Jam šlovė už visa, ką Jis leidžia mums žmonėms patirti, per amžių amžius! „Amen — tebūnie taip!"

ĮSPĖJIMAS, Gal 1,6-10

6 Stebiuosi, kad jūs nuo To, kuris pašaukė jus Kristaus malone, taip greitai persimetate prie kitos Evangelijos, Gal 5,8, — 7 nors iš tikro kitos nėra, o yra tik jus klaidinantys žmonės, kurie nori iškreipti Kristaus Evangeliją, Apd 15,1-13. 8 Bet nors ir mes patys ar agnelas iš dangaus jums skelbtų kitokią Evangeliją, negu mes jums paskelbėme, — tebūnie prakeiktas! 1 Kor 16,22. 9 Kaip anksčiau sakėme, taip ir dabar sakau dar kartą: jei kas jums skelbia kitokią Evangeliją, negu priėmėte, — tebūnie prakeiktas! 10 Ar ieškau žmonių palankumo, ar Dievo? Gal stengiuosi įtikti žmonėms? Norėdamas patikti žmonėms, nebebūčiau Kristaus tarnas (vergas), 1 Tes 2,4.

Yra tik viena, vienintelė Evangelija! Yra tik viena geroji naujiena, išganant Evangelija. Ji pasireiškia praktiškai, pakeičia žmones. Kaip ją Povilas pats ·pergyveno prie Damasko, panašiai galatiečiai, išgirdę Jėzaus pašaukimą, sekė Jį. Tai yra galingai veikiantis Dievo žodis. Jis pasireiškia mūsų laikais, kaip jis veikė apaštalų laikais. Povilas gerai žinojo, kad žmogus gali atpulti. Taip, ir jis pats! Taip, yra šėtoniškas galios veikimas. Jis reiškiasi žmonių išgalvojimais, dogmomis ir gražbylyste taip puikiai, jog atrodo angeliškas pranešimas. Apaštalas tikino, ir taip yra, išganymą teikia tik Jėzus betarpiškai, veikiant Šventajai Dvasiai.

Grįžkime prie apaštalo žodžių. Apaštalas gerai žinojo ir matė Dievo malonės veikimą galatiečių tarpe, sukeltą sąjudį. Apaštalą pasiekė žinia, kad galatiečiai yra susirūpinę apipiaustymu, žydiškų švenčių šventimu ir Mozės įstatyme draudžiamų valgių susilaikymu. Jie tą laikė esminiu dalyku išganymui. Ta žinia labai nustebino apaštalą. Tas įvyko trumpu laiku, nelauktai. Kai galatiečiai tikėjo Evangelija, ką jie gerai žino ir prisimena, jie džiaugėsi ir šlovino Viešpatį. Dabar, kada jie iškelia įstatymą, jie pykstasi, negali susitarti, Gal 5,15. Panašiai pasireiškia Evangelija ir įstatymas visais laikais, kai šitie dalykai maišomi. Kitos

Evangelijos nėra. Yra tik klaidinantys žmonės, kurie kelia maišatį. Žinoma, jie kalba apie Jėzų ir Evangeliją. Bet jų veikla neneša tos ramybės, kurią turi Jėzaus sekėjai. Jų veikla atneša surinkimuose neramybę, nesusiklausymą, maišatį. Evangelijos obalsis yra: „Ateik koks esi, Jėzus pakeis tave". Įstatymo šūkis: „Dėk pastangas, tai Dievas bus tau malonus". Evangelija: „Tik Kristus yra Išganytojas". Įstatymas: „Vien Kristaus neužtenka". Povilas mokė: „Tikėk į Viešpatį Jėzų Kristų ir būsi išganytas tu ir tavo namai". Anie: „Tapk sinagogos nariu, tai įgysi Dievo pažadus".

Kas tyrinėja nešališką bažnyčios istoriją, tas pastebi šią ligą visais laikais. Iš vienos pusės iškeliami Kristaus stebuklai ir Jo mirties auka. Iš kitos pusės tiek sukuriama ir priimama įvairiausių domgų bei šventųjų, kad Kristus betarpiškai nebeprieinamas eiliniam parapijiečiui ir išganantis atgimimas nebepergyvenamas. Kiti vėl tikina, kad išganymui reikalingi darbai, kad sakramentai (krikštas ir Viešpaties Vakarienė) yra išganymo laidas. Idealistai tiki savo filosofija. Panašiai Evangelija buvo ir yra iškraipoma (pakeičiama) Povilo ir mūsų laikais. Iš prigimties žmogus linkęs ką daryti. Žmogui yra prieinamesni ir patrauklesni darbai, negu tikėjimas. Tad Evangelijos iškraipytojai psichologiškai išnaudoja žmones, įperša jiems įvairias pažiūras — dogmas.

Prakeiktas — anatema, hebraiškai — cherem. Pirminė žodžio reikšmė yra — duoti (aukoti) Dievui. Ta prasme buvo suprantamos visos aukos. Vėliau tas žodis įgavo kitą reikšmę — pavesti Dievo rūstybei, teismui. Jo vertimas „prakeiktas" yra klaidinantis. Gal tą žodį būtų teisingiau versti: ekskomunikavimas, atskyrimas, į nemalonę patekimas? Kai Dievo rūstybė skiria mus nuo melo (neteisybės), tada bausmėje yra ir palaima. Kas būtų, jei nuodėmei (neteisybei) nebūtų daroma jokių kliūčių, varžtų, bausmių?

Kai kas prikišo Povilui ir dabar tą patį daro: „Jis moka gražiai kalbėti, žmonėms pataikauti. ‚Vien tikėjimu nuteisinimas!' Tikrybėje juk taip nėra, reikalingi ir darbai!" Povilas į tai atsiliepė, kad dviem ponams įtikti neįmanoma.

Jei jis siektų įtikti žmonėms, jis nebebūtų Kristaus vergas. Tas buvo taipogi įspėjimas surinkimams. Jie gali laikytis arba Kristaus, arba įstatymo.

PAŠAUKIMAS, Gal 1,11-17

11 Sakau jums, broliai, kad mano paskelbtoji Evangelija
nėra iš žmonių, 1 Kor 15,1-3. 12 Neperėmiau jos iš žmogaus
ir nebuvau jos išmokytas, bet gavau Jėzaus Kristaus
apreiškimu, 1 Kor 11,23. 13 Jūs, be abejo, girdėjote kaip
kadaise elgiausi, būdamss žydų tikėjimo; kaip be saiko
persekiojau Dievo surinkimą ir grioviau jį, Apd 26,9; 14
kaip žydų tikėjimu buvau pralenkęs daugelį bendraamžių
savo tautiečių, itin uoliai saugodamas savo protėvių
padavimus. 15 Kai tas, kuris mane pasirinko dar negimusį ir
pašaukė savo malone, panorėjo, Rom 1,1, 16 apreikšti
manyje savo Sūnų, kad paskelbčiau Evangeliją pagonims,
nesusitariau su kūnu ir krauju, Mt 16,17, 17 ir nenuvykau į
Jeruzalę pas anksčiau už mane pašauktus apaštalus, bet
iškeliavau į Arabiją ir po to sugrįžau į Damaską.

———

Povilas vadina galatiečius broliais. Tokiais juos padarė Evangelija. Evangeliją Povilas pažino ne per kokį žmogų, bet Jėzaus betarpiu apreiškimu. Povilas primena galatiečiams, kad jis, būdamas žydų tikėjimo, elgėsi fanatiškai, persekiojo ir griovė surinkimą. Jis gerai žinojo, prie ko įstatymas veda. Įstatymo tikslas nėra ramybė ir ugdymas, bet persekiojimas ir mirtis, Apd 22,4. Povilas nepasitenkino vien Mozės įstatymu. Jis laikėsi ir protėvių padavimų. Tai rabinų ir fariziejų įstatymo aiškinimas, kuris vėliau buvo vadinamas talmudu. Talmudas buvo daugiau vertinamas negu Mozės įstatymas. Panašiai yra ir dabar. Ne daugelis, bet daugybė laikosi bažnytinių dogmų, o tik mažesnė dalis Evangelijos tiesų. Dogmomis iškraipoma Evangelija.

Savo pašaukimą Povilas priskaito tik Dievo malonei. Ta malonė lydėjo jį nuo pat gimimo. Apsisprendimą jis darė tik tada, kai Viešpats jį pašaukė. Jis tą pašaukimą suprato ne savo pastangomis, bet Viešpaties apreiškimu. Kas gauna patirti malonę, tas ir skelbia ją kitiems. Apaštalas tuojau

pakluso Viešpačiui.

Kūnas ir kraujas reiškia fizinį žmogų. Tai nėra paniekos žodis, bet žmogiško silpnumo priminimas. Povilas nežiūrėjo į savo silpnumą. Jis neieškojo apaštalų pamokymo. Jis pakluso Viešpaties įsakymui, skelbti Evangeliją pagonims. Tad jis, pabuvęs trumpą laiką Damaske, vyko į Arabiją. Čia — Arabija — suprantama ne vien tik arabų pusiasalis, bet ir Užjordanija, dabartinės Užjordanijos karalystės kraštas. Maždaug po dvejų metų Povilas grįžo į Damaską, dėl kilusio persekiojimo netrukus turėjo palikti miestą, 2 Kor 11,32.

POVILO PIRMASIS APSILANKYMAS JERUZALĖJE, Gal 1,18-24

18 Vėliau, po trijų metų, nukeliavau į Jeruzalę susipažinti su Kefu ir pasilikau pas jį penkiolikai dienų, Apd
9,26. 19 Kitų apaštalų man neteko matyti, tiktai Viešpaties
brolį Jokūbą, Mt 13,55. 20 Ką jums rašau, tvirtinu Dievo
akivaizdoje, jog nemeluoju. 21 Po to išvykau į Sirijos ir
Kilikijos sritis, Apd 9,30. 22 Buvau iš veido nepažįstamas
Judėjos krikščionių surinkimams. 23 Jie tik buvo tegirdėję:
tas, kuris mus kitados persekiojo, dabar skelbia Evangelijos
tikėjimą, kurį kadaise griovė. 24 Ir jie šlovino Dievą dėl
manęs.

Treji metai. Žydai mėgo skaityti metus ir dienas ne pilnus, bet tik prasidėjusius. Trejais metais galėjo būti skaitomi dveji metai su keliais mėnesiais, arba net tik su keliomis dienomis. Povilas atvyko į Jeruzalę, ištrūkęs iš persekiojimų Damaske. Po dvejų savaičių jis turėjo taip pat dėl persekiojimo palikti Jeruzalę. Povilas neieškojo Petro pripažinimo ir neprašė jokių įgaliojimų. Jis mielai susipažino su juo, kaip su broliu Krsituje. Suprantama, Petras papasakojo jam daug ką apie Viešpatį. Povilas sutiko Jeruzalėje ir Jėzaus brolį Jokūbą. Iš Evangelijų žinome, kad Jėzus turėjo keturis brolius. Jokūbas įtikėjo po Viešpaties prisikėlimo. Jis buvo žymus asmuo Jeruzalės surinkime. Istorikas Josefus rašė, kad Jokūbas mirė kankinio mirtimi.

Jis buvęs Jeruzalėje nustumtas nuo šventovės šelmens ir vėzdais užmuštas.

Nuostabus yra Dievo šaukimas liudininku. Gal tam buvo kokia priežastis, dėl priešų kaltinimo? Atrodo, kad Povilas per Sirijos ir Kilikijos sritis ne tik taip sau perkeliavo, bet ir Evangeliją skelbė. Galatiečiai ir kiti krikščionys kitose vietose buvo girdėję apie Povilo eglesį, esant žydų tikėjimo, atsivertimą ir Evangelijos skelbimą. Dėl to kilo daug padėkos Dievui.

POVILAS APAŠTALŲ SUVAŽIAVIME IR JERUZALĖS SURINKIME, Gal 2,1-10

1 Praslinkus keturiolikai metų, vėl nuvykau į Jeruzalę
kartu su Barnabu, taipogi pasiėmęs ir Titą. 2 Nuvykau,
apreiškimo paskatintas, ir jiems išdėsčiau Evangeliją, kurią
skelbiu pagonims, atskirai išsiaiškinęs su žymesniais
asmenimis, kad kartais nebėgčiau ar nebūčiau bėgęs veltui. 3
Jie nevertė apsipiaustyti nė mano palydovo Tito, kuris buvo
graikas, Apd 16,3. 4 Tačiau įsibrovėliams, netikriems
broliams, tykojusiems pagrobti mūsų laisvę, kurią turime
Jėzuje Kristuje, ir norėjusiems mus pavergti, Apd 15,24, — 5
jiems nė valandėlei nepasidavėme, kad Evangelijos tiesa
pasiliktų su jumis, Gal 3,1. 6 O iš žymesniųjų asmenų pusės,
— kokie jie buvo kadaise, man nesvarbu, nes Dievas nėra
žmonėms šališkas, — man žymesnieji asmenys nieko
nepridėjo, Apd 10,34-. 7 Priešingai, jie įsitikino, jog man
patikėta skelbti Evangeliją pagonims, kaip Petrui žydams,
Apd 13,46, 8 nes tas pats, kuris paskyrė Petrą apipaiustytųjų
apaštalu, paskyrė mane pagonių apaštalu. 9 Pripažindami
man suteiktą malonę, Jokūbas, Kefas ir Jonas, kurie
laikomi šulais, padavė man ir Barnabui dešines draugystės
ženklan, kad eitume pas pagonis, o jie — pas žydus; 10 tik
mes turėjome prisiminti vargšus, o aš ir stengiausi tai daryti,
Apd 11,30; 12,25; 24,17.

Povilas buvo palikęs Jeruzalę ir tik po keturiolikos metų atvyko į apaštalų suvažiavimą Jeruzalėje. Tas suvažiavimas plačiau aprašytas Apaštalų Darbuose 15. Tame suvažiavime

buvo išsiaiškinta ir nutarta apie Povilo ir jo bendradarbių Evangelijos skelbimą pagonių tarpe. Čia Povilui buvo svarbu priminti galatiečiams, kad jau prieš keturiolika metų šis klausimas buvo išspręstas Jeruzalėje. Povilas laikosi to susitarimo. Tame suvažiavime pasirodė ir netikrieji broliai. Jų tikslas nebuvo išsiaiškinti Evangelijos tiesą, skelbimo būdą tarp žydų ir pagonių, bet trukdyti Evangelijos tiesos skelbimą. Kas tie broliai buvo, nėra aiškiai pasakyta. Atrodo, jog tai buvo tų pačių pažiūrų žmonės, kurie dabar klaidino galatiečius. Tie „broliai" nebuvo viešai pakviesti į suvažiavimą. Jie neviešai įsibrovė į suvažiavimą šnipinėti ir trukdyti. Atrodo, kad pasitarimuose buvo skirtingų nuomonių. Betgi buvo vieningai susitarta. Žymesnieji asmenys pritarė, šulai (Jokūbas, Petras ir Jonas) pasveikino Povilą ir Barnabą. Slapti įsibrovėliai, netikri broliai, nenutilo. Jie veikė toliau ir daug kliudė Evangelijos skelbimui. Jie pasireiškia kai kuriais požiūriais dar ir mūsų laikais. Pav. adventistai — subatistai. Bažnyčios istorijoje daug minima apie tas kovas.

POVILAS SUSITINKA PETRĄ ANTIOCHIJOJE, Gal 2,11-14

11 Kai Kefas atvyko į Antiochiją, jam pasipriešinau į
akis, nes jis nusižengė. 12 Mat, prieš atvykstant kai kuriems
nuo Jokūbo, jis valgydavo su pagonimis; bet kai tie atvyko,
jis atsitraukė ir vengė jų, bijodamas apipiaustytųjų. 13 Kartu
su juo veidmainiavo ir kiti žydai, netgi Barnabas pasidavė jų
veidmainystei. 14 Pamatęs, kad jie nukrypsta nuo
Evangelijos tiesos, pasakiau Kefui visų akyvaizdoje: "Jei tu,
būdamas žydas, gyveni pagoniškai, o ne žydiškai, tai kodėl
verti pagonis laikytis žydų papročių?" 1 Tim 5,20.

Krikščionių surinkimų žmonės lankė vieni kitus įvairiose vietose, ypač broliai vedėjai. Petras atvyko į Antiochiją. Jis pripažino krikščionis iš pagonių tikrais broliais. Jis tą darė jau Kornelijaus namuose. Stalo draugystė anuo metu buvo ir dabar dar kai kur Oriente yra labai reikšminga. Petras ir kiti krikščionys iš žydų valgė prie

vieno stalo ir tuos pačius valgius su krikščionimis iš pagonių. Jiems ten beesant, atvyko dar viena krikščionių grupė iš Jeruzalės. Sakyta nuo Jokūbo, Viešpaties brolio. Jokūbas sutarė su Povilu. Jokūbas buvo Jeruzalės krikščionių, kilusių iš žydų, surinkimo vedėjas. Tie žmonės laikė Mozės įstatymą ir valgė švarų maistą. Petras, būdamas geras Jokūbo draugas ir bijodamas jo papeikimo staiga, kai atėjo tie nuo Jokūbo, pasitraukė nuo stalo ir bendrystės su krikščionimis iš pagonių. Petrą pasekė ir kiti krikščionys žydų kilmės, net ir Barnabas. Jei Petras ir kiti žydai krikščionys būtų elgęsi, kaip pirma, tai būtų kilę jiems nemalonumų iš žydų krikščionių. To jie norėjo išvengti. Jų baimė buvo pagrįsta. Povilas šitą pavojų pagonių krikščionims pastebėjo ir negalėjo tylėti. Kadangi pagonių krikščionių esmė nuo to būtų nukentėjus, nes Petras viešai pagonių krikščionis žemino. Povilas privalėjo viešai juos užtarti. Povilas vadino Petro elgesį veidmainiavimu. Toks tas veiksmas ir buvo. Atrodo, Povilas labai nuoširdžiai ir neužgaunančiai įspėjo Petrą. „Jei tu, būdamas žydas, gyveni pagoniškai", tai yra laisvas nuo įstatymo, tai kodėl verti krikščionis iš pagonių laikytis įstatymo? Povilas paminėjo šį įvykį norėdamas galatiečiams parodyti, kad jis buvo lygus kitiems apaštalams. Jis net Petrą įspėjo. Petras priėmė jo įspėjimą. Nors tai aiškiai ir nepasakyta, bet iš pačios eigos suprantama. Kitaip Povilas būtų tą paaiškinęs plačiau. Visi apaštalai buvo lygūs. Visi tiesos laikantys žmonės yra dėkingi už įspėjimus. Pasipūtėliams ir savimyliams tiesa yra labai nemaloni. Kur tiesos nebeklausiama, nebedrįstama klausti ir įspėti, ten laisvės nebėra. Meilė aukojasi ir susilaiko ugdymo labui. Baimė ir pataikavimas griauna tiesą.

PAMOKANTI SANTRAUKA, Gal 2,15-21

15 Nors esame gimimu žydai ir ne pagonių kilmės
nusidėjėliai, 16 tačiau žinome, jog žmogus nuteisinamas ne
įstatymo darbais, bet tikėjimu į Jėzų Kristų. Taigi įtikėjome
Kristų Jėzų, kad būtume nuteisinti Kristaus tikėjimu, o ne
įstatymo darbais; nes įstatymo darbais „nebus nuteisintas
nė vienas žmogus", Apd 15,10; Rom 3,20-28; 4,5; 11,6; Ef

2,8-. 17 Ieškant mums nuteisinimo Kristuje, paaiškėjo, kad mes patys esame nusidėjėliai. Ar dėl to yra Kristus nuodėmės tarnas? Nieku būdu! 18 Bet jeigu vėl atstatau, ką buvau išgriovęs, tai pasirodau esąs nusikaltėlis. 19 Aš įstatymu numiriau įstatymui, kad gyvenčiau Dievui. Esu nukryžiuotas su Kristumi, Rom 15,7. 20 Aš gyvenu, tačiau nebe aš, o manyje gyvena Kristus. Dabar, gyvendamas kūne, gyvenu tikėjimu į Dievo Sūnų, kuris pamilo mane ir paaukojo save už mane, 2 Kor 13,5; Gal 1,4. 21 Nenoriu laikyti Dievo malonės negaliojančia, o jei teisumas įgyjamas įstatymu, tuomet Kristus mirė veltui, Gal 3,18.

Pamokymas reikalingas kiekvienam, Povilo skaitytojams ir šių laikų žmonėms. Pirmoje eilėje tas įspėjantis pamokymas buvo duotas Petrui ir kitiems ten esantiems dalyviams. Povilas kreipėsi į Petrą: „Nors (mes) gimimu esame žydai". Tu, Petras, ir aš, Povilas. Mes turime daug pirmenybės prieš pagonis. Iš pat mažens buvome auklėjami pagal įstatymą. Suaugę susilaikėme nuo daugelio blogybių. Pagonys to neturėjo. Jie nieko apie tai negirdėjo. Jie augo be teisingo pamokymo, be pagarbos Dievui. Taip, mes žydai, turėjome ir turime daug pirmenybių. Koks skirtumas yra tarp tų vaikų, kurie iš mažens pamokomi Evangelijos tiesų, mato tėvų gerus pavyzdžius, ir tų, kurie girdi namuose keiksmus ir mato girtavimą, rūkymą bei kitas blogybes. Tačiau, Petrai, tu ir aš žinome, kad nuteisinti esame tikėjimu į Jėzų, o ne įstatymo darbais. Nors mano ir tavo gyvenimas ir Viešpaties sutikimas buvo skirtingi, tačiau tu pasekei Jėzų, išgirdęs Jono Krikštytojo pamokymą, išpažinai Jį Viešpačiu, kai Jis klausė: „O ką sakote jūs?" Mt 16,15-16. Aš visai kitaip pergyvenau tai prie Damasko ir Damaske. Visgi mudu gerai žinome, kad nė vienas žmogus nėra nuteisinamas įstatymu. Juk ir šie broliai iš pagonių yra nuteisinti tikėjimu į Kristų. Tu jau tą gerai žinai iš Kornelijaus namuose pergyvenimo. Tik Jėzų tikint, prasideda naujas gyvenimas. Kiekvienas tikintis panašiai patiria nuteisinimą. Tada tampa suprantama, jog ir turintis įstatymą, ir gyvenęs be įstatymo yra nusidėjėliai.

Kiekvienam reikalingas Išgelbėtojas. Kristus nėra nuodėmės tarnas, bet Išganytojas. Nuteisinimą tikėjimu labai aiškiai patyrė Petras, Povilas, krikščionys kilę iš žydų ir pagonių. Tai yra Evangelijos esmė. Kreiptis atgal prie įstatymo, būtų tas pats kaip ir palikti tvirtą pilį ir statytis lūšną iš žabarų, kuri kiekvieną akimirką gali užgriūti ant galvos. Kaip tad yra su įstatymu, ar jis nėra Dievo duotas žodis? Įstatymas reikalauja visa pildyti tobulai. Jis grasina, baugina, reikalauja, kankina, kaltina iki mirties. Evangelija skamba kitokiu balsu; pažadėjimo, išgelbėjimo. Tai nėra tik teorija, bet tikrovė. Žmogus nebeklauso įstatymo grumojimų, bet tiki Evangelijos pažadams. Taip žmogus miršta įstatymui ir gyvena tikėjimu Dievui. Tas visa yra susieta su asmeniu, Išganytoju Kristumi. Jo mirtis yra ir tikinčio mirtis. Kai kas sako, kad tai manyta krikšto sakramentas. Apeigos, sakramentai, teorijos, be gyvo tikėjimo patyrimo yra tik negyvi dalykai. Tik turint asmenišką išganymo patyrimą, yra naudingi sakramentai. Jie tad yra lyg parašas ar antspaudas ant rašto. Ar atgimimas nėra tik pasakaitės? Juk ir atgimęs žmogus gyvena taip pat, kaip ir visi kiti. Povilas atsakė, kad nors žmogus ir gyvena kūne, bet jo gyvenimas yra Kristuje; visai naujas, toks, koks buvo Petro ir Povilo gyvenimas. Evangelija yra jėga, kuri tą pakeitimą daro. Tą žmogus pasiekia ne įstatymo darbais, bet nuteisinančiu tikėjimu į Dievo Sūnų, kuris mus taip mylėjo, jog mirė už mus. Povilas išsireiškia visai asmeniškai „už mane". Išgelbėjimas ir yra tik asmeniškas. Daryti kiek labdaros darbų, laikyti kelis paragrafus ar nuostatus įstatymo, yra atsisakyti malonės, daryti ją negaliojančią. Yra tik arba įstatymas, arba Jėzus. Pirmasis yra mirtis, antrasis — gyvenimas.

PRISIMINKITE PATYRIMUS, Gal 3,1-5

1 Neprotingi galatiečiai! Kas apkerėjo jus, kuriems
akivaizdžiai buvo nutapytas nukryžiuotasis Jėzus Kristus?
Lk 24,25. 2 Noriu jus paklausti tiktai vieno dalyko: ar jūs
gavote Dvasią įstatymo darbais, ar beklausydami tikėjimo
skelbimo? 3 Nejaugi jūs tokie neprotingi, kad, pradėję
Dvasia, dabar užbaigsite kūnu? 4 Argi tiek daug iškentėjote

veltui? Jei iš tiesų būtų veltui! 5 Ar tas, kuris jums teikia Dvasią ir pas jus daro stebuklus, tai daro dėl jūsų įstatymo darbų, ar dėl jūsų klusnumo tikėjimui? Rom 10,8.

———————

Povilas papasakojo galatiečiams apie savo atsivertimą, susipažinimą ir pasikalbėjimą su apaštalais, ypač su Petru. Čia Povilas tiesioginiai kreipėsi į galatiečius. Kodėl jie nesinaudoja savo išmintimi, protu, kurį jiems Dievas suteikė? Kodėl jie nuklydo? Ar juos kas užkerėjo pagonių kerais? Ar jie grįžta atgal prie pagonių žynių?

Šventasis Raštas nėra dogmų knyga. Jame surašyta Dievo darbų vaizdai. Taip ir Povilas tapė jiems Kristaus kryžiaus vaizdus, kad jie suprastų išganymą, kurį Dievas jiems duoda per Kristaus auką. Povilas nenorėjo daug ko klausti, bet tik vieną esminį klausimą. Per ką gavote Dievo Dvasią, ar tikėjimu, ar įstatymo darbais?

Dievo Dvasios veikimas pasireiškė juose. Kaip jis pasireiškė, Povilas nesako. Galima spręsti iš Dvasios pasireiškimų, kaip tai pasireiškė kitur. Pagonys pašalino dievaičius, širdys pergyveno pakeitimą, su priešais susitaikė, šeimyninis gyvenimas pagerėjo, neteisiai įsigyti daiktai sugrąžinti, pasireiškė išgydymai ir kiti stebuklai. Dievas turi tūkstančius kelių teikti naujam gyvenimui. Visa tai vyksta veikiant Dievo Dvasiai. Ką žmonės patys daro, įstatymo keliu, tas, bendrai, žmonėms patinka. Visi tą gali pamėgdžioti ir daryti. Ką Dievas daro, to žmogus neįstengia daryti. Todėl žmonėms Dievo darbai nepatinka. Dėl to kyla nesusipratimai. Visa tai galatiečiai žinojo, buvo patyrę. Pradžia buvo puiki. Dievo Dvasia veikė jų tarpe. Ar jie nori viso to atsisakyti, užbaigti kūnu, vadovautis įstatymo darbais?

ŠVENTOJO RAŠTO PAVYZDYS, Gal 3,6-14

6 Taip „Abraomas įtikėjo Dievu, ir tai jam buvo įskaityta teisumu", Rom 4,3-. 7 Taigi supraskite, kad Abraomo vaikai yra tie, kurie tiki. 8 Ir Raštas, numatydamas, kad Dievas tikėjimu nuteisina pagonis, iš

anksto paskelbė Abraomui gerą naujieną: „Tavyje bus palaimintos visos tautos", 1 M 12,3-. 9 Tuo būdu tikintys žmonės susilaukia palaiminimo kartu su tikinčiuoju Abraomu. 10 Visiems, kurie remiasi įstatymo darbais, gresia prakeikimas. Parašyta: „Prakeiktas kiekvienas, kas ištikimai nesilaiko visų įstatymo knygoje surašytų nuostatų ir jų nevykdo", 5 M 27,26-. 11 Kad įstatymu niekas nenuteisinamas : pas Dievą, aišku, nes „teisusis gyvens tikėjimu", Abk 2,4; Rom 1,17-. 12 O įstatymas nėra kilęs iš tikėjimo, nes „kas juos vykdo, tas gyvens jais". 13 Kristus mus atpirko iš įstatymo prakeikimo, tapdamas už mus prakeikimu, nes parašyta: „Prakeiktas kiekvienas, kuris kybo ant medžio", Rom 8,3; 2 Kor 5,21; 5 M 21,23. 14 Šitaip per Jėzų Kristų pagonims atiteko Abraomo palaiminimas, ir tikėjimu gavome pažadėtąją Dvasią, 1 M 12,13.

Galatiečių klaidintojai tikino, jog Dievo teisumas duodamas per Abraomą. Tad reikia apsipiaustyti ir laikytis įstatyme nurodytų švenčių ir susilaikyti nurodytų valgių. Povilas paaiškino, kad yra visai kitaip. Abraomas gavo pažadėjimą ne per įstatymą, bet per pažadėjimą, ir ne tik savo vaikams pagal kūną, bet ir visoms tautoms, visiems pagonims per tikėjimą. Kas tiki, tas yra Abraomo vaikas. Kas liečia įstatymą; klaidintojai mokė galatiečius susilaikyti draudžiamų valgių ir laikyti šventes. Įstatymas reikalauja visa laikyti, kas parašyta, ne tik kai kuriuos nuostatus. Visus nuostatus išpildyti neįstengia nė vienas žmogus. Tad kiekvienas yra pasmerktas. Tą visa Dievas numatė ir pranešė per pranašą Abakuką, jog "teisusis gyvens tikėjimu", o ne įstatymu. Įstatymą vykdo žmogus, nuteisinantį tikėjiją teikia Dievas. Taip ir Jėzus mokė: „Tik tikėk", Mk 5,36. „Kas tiki mane, tas turi amžiną gyvenimą", Jn 6,47. Įstatymas nėra kilęs iš tikėjimo, bet iš vykdymo. Kas neįstengia vykdyti, tas prakeiktas. Dievas reikalauja pilno įstatymo įvykdymo. Pilnai įstatymą įvykdė tik Jėzus. Ne koks paprastas žmogus, bet Mesijas, Šventasis, Sūnus! Žiūrėkite! Ten Jis kaba ant kryžiaus! Jis tapo keikimu mūsų vietoje, kad mes turėtume ramybę. Tai yra pažadėtasis

Abraomui, kuris teikia palaimą visoms tautoms ne per įstatymą, bet per Dvasią.

ĮSTATYMAS NEPANAIKINO PAŽADO, Gal 3,15-18

15 Broliai, kalbu, kaip įprasta žmonėms: netgi žmogaus teisėtai padaryto testamento niekas neatmeta ir nekeičia! Žyd 9,17. 16 Pažadai buvo duoti Abraomui ir jo palikuoniui. Nėra sakyta „ir palikuonims", ne daugiskaita, bet kaip apie vieną: „ir tavo palikuoniui", tai yra Kristui, 1 M 13,15; 17,8; 22,18. 17 Noriu pasakyti: Dievo patvirtinto testamento negali panaikinti po 430 metų atsiradęs įstatymas, ir jis negali pažado paversti niekais, 2 M 12,40; Apd 7,6. 18 Jei paveldėjimas būtų iš įstatymo, tai negalėtų būti iš pažado, o Dievas dovanojo Abraomui malonę dėl pažado.

———————

Povilas vadina galatiečius broliais. Jis primena jiems, kad Abraomui pažadas buvo duotas 430 metų prieš įstatymo davimą. Žmogaus padarytas testamentas nekeičiamas. Ar ne taip yra su Dievo pažadu? Ar žmogus turi teisę ką prie jo pridėti? Be to, pažadas duotas Abraomui ne palikuonyse, bet palikuonyje. Kadaise galėjo kai kas aiškinti, kad tas palikuonis yra Izaokas. Dabar visi žino, jog Jis yra Jėzus Kristus.

ĮSTATYMO POBŪDIS, Gal 3,19-22

19 Tad kam gi reikalingas įstatymas? Jis buvo pridėtas dėl nusižengimų, kol ateis palikuonis, kuriam buvo skirtas pažadas; jis buvo per angelus perduotas tarpininkui, 2 M 19,3. 20 Tarpininkas neatstovauja vienam, Dievas tėra vienas, 5 M 4,39; 6,4. 21 Tad gal įstatymas priešingas Dievo pažadams? Anaiptol! Jei būtų duotas įstatymas, galintis teikti gyvybę, tai iš tikrųjų teisumas ateitų iš įstatymo, Rom 8,2-4. 22 Bet Raštas viską apjuosė nuodėme, kad pažadas dėl tikėjimo į Jėzų Kristų tektų tiems, kurie tiki, Rom 3,9; 11,32; Gal 3,14-26.

———————

Galatiečiams buvo sakoma, kad įstatymas yra Dievo žodis, Dievo duotas. Povilas tą irgi tvirtina. Bet jis paaiškina, kad per įstatymą mes netampame geresni, bet blogesni. Per įstatymą išpažįstame savo blogumą, bet ne išgelbėjimą. Įstatymo pobūdis yra parodyti mums mūsų menkystę, trūkumus. Įstatymas yra laikinas. Jis galioja tik iki ateis pažadėtasis palikuonis. Jis teiks gyvybę.

Kad įstatymas duotas per angelus, Senasis Testamentas nesako. Tą sakė Steponas Apd 7,38 ir laiškas žydams 2,2. Iš kai kurių psalmių galima daryti išvadą, kad žaibus, debesis, tamsą, paveikia angelai. Taip aiškino rabinai. Povilas tą žinojo, tai jis ir primena galatiečiams. Pas juos esantys klaidintojai tą taipgi žinojo. Įstatymas nebuvo duotas betarpiškai Izraeliui, bet per tarpininką Mozę. Įstatymas yra duotas parodyti mums mūsų pražūtį. Jis kaltina ir smerkia žmogų. Panašiai, kaip kalėjime užrakinti kaliniai žino, jog jie yra nusikaltę. Tas žinojimas ir kalėjimas jiems nieko nepadeda. Išlaisvinimas įgyjamas malone. Tas malonės pažadas įgyjamas tikėjimu į Viešpatį Jėzų.

NE ĮSTATYMAS IŠLAISVINA, BET TIKĖJIMAS, Gal 3,23-29

23 Prieš ateinant tikėjimui, buvome įstatymo galia įkalinti, kad lauktume apsireiškiant tikėjimo, Gal 4,3. 24 Tuo būdu įstatymas auklėjo mus Kristui priimti, kad būtume tikėjimu nuteisinti, Rom 10,4. 25 Tikėjimui atėjus, jau nesame auklėtojo globoje. 26 Juk jūs visi esate Dievo vaikai, tikėdami Jėzų Kristų, Iz 56,5; Jn 1,12; Rom 8,17. 27 Nebėra nei žydo, nei graiko; nebėra nei vergo, nei laisvojo; nebėra nei vyro, nei moters: visi esate viena Kristuje Jėzuje! Rom 10,12; 1 Kor 12,13. 28 Ir visi, kurie esate pakrikštyti Kristuje, apsivilkote Kristumi. 29 O jeigu priklausote Kristui, tai esate taipogi Abraomo palikuonys ir pažado paveldėtojai, Rom 9,7.

Tikėjimas neįgyjamas gimimu, paveldėjimu, auklėjimu, išsimokymu, apeigomis, bet Jėzaus meilės apreiškimu. Įstatymo teigiama pusė yra auklėti, pažinti savo trūkumus,

priminti sąžinės kaltinimus, išsiilgti išlaisvinimo. Vaikui subrendus, globėjas nebereikalingas. Subrendimas yra tikėjimas. Subrendęs yra laisvas nuo globėjo. Tikėjimu tampame Dievo vaikais, Jn 1,12. Apie krikštą žiūrėk Rom 6,4.

Išlaisvinimas tikėjimu, anų laikų žmonėms buvo per didingas, nesuprantamas. Tikėjimo bendrystė buvo lygi žydams, graikams, vergams, laisviems, vyrams, moterims! Priklausantys tikėjimu Kristui buvo ir Abraomo pažadų paveldėtojai.

AR ESAME SUBRENDĘ, Gal 4,1-7

1 Dar pasakysiu: kol paveldėtojas nepilnametis, jis nieku nesiskiria nuo vergo, nors yra visa ko šeimininkas; 2 jis esti globėjų ir prievaizdų valdžioje iki tėvo nustatyto meto. 3 Taip buvo ir su mumis: kol buvome nepilnamečiai, turėjome vergauti pasaulio pradmenims,, Gal 3,23; 5,1; Kol 2,20. 4 Bet, atėjus laiko pilnatvei, Dievas atsiuntė savo Sūnų, gimusį iš moters,pavaldų įstatymui,1 M49,10 5,kad atpirktų esančius įstatymo valdžioje ir kad įgytume įsūnystę, Gal 3,13. 6 O kadangi esate įsūniai, Dievas siuntė į mūsų širdis savo Sūnaus Dvasią, kuri šaukia: „Aba, Tėve!" Rom8,15. 7 Taigi tu jau nebe vergas, bet įsūnis; o jeigu įsūnis, tai Dievo valia ir paveldėtojas, Gal 3,29; Rom 8,16-17.

Klaidintojai mokė galatiečius: „Jei laikysite įstatymą, tapsite subrendusiais krikščionimis". Povilas rodė visai priešingai. Subrendimas pasiekiamas ne per įstatymą, bet per Evangeliją. Kai kur yra dar ir dabar paprotys atiduoti vaikus auklėtojui. Vaikas privalo klausyti auklėtojo visame. Jis neturi laisvės. Jis yra lyg vergas. Kai pasibaigia nepilnamečio laikas, tada jis tampa pilnateisiu paveldėtoju. Subrendimo laikas, ne visuose kraštuose, yra vienodai skaitomas. Jis vyrauja nuo 12—21 metų. Povilas mokė, kad panašiai yra tikėjimo požiūriu. Įstatyme glūdi pradmenų galia. Per jį išmokstame tik abecelę, moralinį vertinimą. Įstatymas neturi galios teikti atnaujinantį tikėjimą. Atėjus Dievo nustatytam laikui, Jis siuntė savo Sūnų. Pilnatvė

nebuvo pasiekta žmonių pastangomis, bet Dievo patvarkymu Ji atėjo iš aukšto, nuo Dievo. Pagonys pasakojo įvairius mitus apie dievų atėjimą į pasaulį. Šventasis Raštas sako, kad Jėzus, Dievo Sūnus, atėjo į pasaulį visai natūraliu būdu. Jį pagimdė moteris. Su Jėzumi pasibaigė įstatymo laikas, prasidėjo įsūnystė. Didelė dalis krikščionių nepažįsta pilno Evangelijos didingumo, kurį Jėzus atnešė. Evangelija turi tą galią, kuri atnaujina žmogų, padaro jį Dievo vaiku.

Tos galios neturi nei įstatymas, nei kitos tikybos, bet tik Jėzaus Evangelija. Kuris tą Evangelijos galią patiria, tas pradeda melstis, šauktis Dievo. Jis pažįsta Dievą per Jėzų, kaip savo asmenišką tėvą. Tikrybėje ne žmogus, bet ta atnaujinanti Dvasia teikia atnaujinimą, kad žmogus šlovina Dievą, dėkoja Jam, tampa Dievo vaiku. Visa tai vyksta ne įstatymo, bet Evangelijos dėka.

EVANGELIJA AR PRADMENYS, Gal 4,8-11

8 Kitados, dar nepažindami Dievo, vergavote dievams, kurie iš tikro nėra dievai. 9 Bet dabar, pažinę Dievą, arba, geriau sakant, Dievo pažinti, — kaipgi galite grįžti prie menkų ir vargingų pradmenų, kuriems ir vėl norite vergauti?! 10 Jūs laikotės dienų, mėnesių, laikotarpių, metų, Rom 14,15. 11 Aš tikrai baiminuosi dėl jūsų: kad kartais nebūčiau veltui triūsęs jūsų tarpe, 2 Jn 8.

Povilas gerai žinojo tą „kitados", kada galatiečiai vergavo pagonių dievaičiams. Net ir pats Povilas vergavo įstatymui. Mes krikščionys privalome atgimti. Gyvenimas per atgimimą tampa visai kitoks, kai pažįsti Dievą, kaip savo Tėvą, ir Jėzų, kaip Viešpatį. Dievas nėra „kas nors", ką įmanoma ištirti. Jis yra asmuo, kuris mums apsireiškia. Mes pažįstame Jį tiek, kiek Jis leidžia mums save pažinti. Jis pažįsta mus pilnai, kas mes esame.

Tiesa, galatiečiai nebegrįžo atgal į pagoniją, bet jie grįžo prie įstatymo pradmenų. Pagonių dievai turėjo tam tikrą žavėsį. Žydų įstatymas turėjo tam tikrą galią. Bet nei vienas, nei antras neturėjo išgelbiančios galios. Jie abu atnešė tik

vergiją, nors ir nevienodo laipsnio. Šioje vietoje Povilas nemini apipiaustymo. Jis minės jį plačiau kitoje vietoje. Apaštalas sakė, jei galvojame Dievui įtikti šventes švęsdami, tai jau yra atsitraukimas nuo Jėzaus Evangelijos. Šventės yra reikalingos, bet jos neturi galios išlaisvinti žmogų. Jei galatiečiai taps žydais, apaštalo darbas nustos vertės. Tą Povilas labai gerai žinojo. Jis pats buvo žydas. Išganymo esmė nėra religijoje, jei ji ir būtų krikščionių ar žydų, bet Išganytojuje Jėzuje. Tik Jis vienas tikrai išlaisvina, Jn 8,32.

MALONUS PRISIMINIMAS, Gal 4,12-20

12 Tapkite tokie, kaip aš, nes ir aš tapau toks, kaip jūs.
Maldauju jus, broliai! Jūs neįžeidėte manęs, 2 Kor 2,5. 13
Jūs žinote, kad jums pirmą kartą paskelbiau Evangeliją
sirgdamas, 1 Kor 2,3. 14 Nors mano kūno negalia buvo
jums išmėginimas, bet priėmėte mane kaip Dievo pasiuntinį,
kaip patį Kristų Jėzų, Mal 2,7. 15 Kurgi dabar tas jūsų
džiausmingasis priėmimas? Juk galėčiau paliudyti, kad, jei
būtų buvę įmanoma, būtumėte išlupę savo akis ir atidavę
man. 16 Nejaugi tapau jūsų priešu, kalbėdamas jums tiesą?
Am 5,10. 17 Anie jus vilioja ne kilniais sumetimais. Jie
norėtų jus atitraukti, kad prisirištumėte prie jų, Apd 20,30.
18 Gražu patirti taurų prisirišimą visada, o ne vien tik kai
esu pas jus, 19 mano vaikeliai, kuriuos vėl su skausmu
gimdau, kol jumyse išryškės Kristaus atvaizdas! 20
Norėčiau būti pas jus, nes nebeišmanau, ką man su jumis
daryti.

Kai Povilas pirmą kartą sirgdamas skelbė Evangeliją galatiečiams, jie priėmė jį tinkamai, kaip Dievo siųstą, kaip patį Kristų. O dabar, kada jie priima įstatymą, nebenori Povilo. Tą pakeitimą daro įstatymas. Įstatymas žino tik reikalavimą, nepasitenkinimą. Jis neturi galios teikti džiaugsmą, meilę. Povilas, kaip tėvas, turi pareigą ir meilę vėl laimėti galatiečius Evangelijos tiesai.

„Būtumėte išlupę akis ir atidavę man". Remdamiesi šiuo išsireiškimu, kai kas daro išvadą, kad Povilas sirgo akių liga. Tas nebūtina. Gali būti tik toks posakis išreikšti didelei

vertei, 5 M 32,10. Nors Povilas turėjo geležinę sveikatą, jį lydėjo kelionėje gydytojas Lukas, bet tiek keliaujant ir dirbant, jis kartais sirgdavo.

Dvasinio gyvenimo klaidintojai dažnai naudoja perdėtą nuolankumą, psichologiją, diplomatiją ir nesidrovi veidmainystės pritraukti žmones prie savęs ir savo grupės. Nuoširdūs žmonės to nepastebi, tampa įtraukti į jų pinkles.

DU TESTAMENTAI: HAGARA IR SARA, Gal 4,21-31

21 Pasakykite man, norintieji būti įstatymo valdžioje, ar negirdite įstatymo? Gal 3,25. 22 Juk parašyta, kad Abraomas turėjo du sūnus: vieną iš vergės, o kitą iš laisvosios, 1 M 16,15; 21,2-. 23 Vergės sūnus buvo gimęs pagal kūną, o laisvosios — pagal pažadą. 24 Tai pasakyta perkeltine prasme: tiedvi moterys — tai dvi Sandoros. Viena prie Sinajaus kalno sudaryta, gimdanti vergystei: ją reiškia Hagara, Gal 5,1; Rom 8,15. 25 Hagara — tai Sinojaus kalnas Arabijoje; jis atitinka dabartinę Jeruzalę, kuri vergauja su savo vaikais. 26 Bet aukštybių Jeruzalė laisva, ir ji yra mūsų motina, Žyd 12,22; Apr 3,12, 27 nes parašyta: „Pralinksmėk, nevaisingoji, kuri negimdei! Šūkauk ir džiūgauk, nepažinusi kentėjimų! Nes apleistoji turi daug vaikų, daugiau, negu turinčioji vyrą", Iz 54,1. 28 Jūs, broliai, esate pažado vaikai nelyginant Izaokas, Rom 9,7-. 29 Bet kaip tada gimusis pagal kūną persekiojo gimusį pagal dvasią, taip ir dabar. 30 O ką gi sako Raštas? — „Išvaryk vergę ir jos sūnų, nes vergės sūnus negaus palikimo kartu su laisvosios sūnumi", 1 M 21,10-12. 31 Štai kodėl, broliai, nesame vergės vaikai, bet laisvosios, Gal 3,29.

Mūsų laikais skaitome Šventąjį Raštą kaip jis parašytas. Buvo laikų, kai Šventąjį Raštą aiškino tik palyginimais, perkeltine prasme. Povilo laikais kai ką aiškino irgi palyginimais. Šventasis Raštas paliktas mums ne tik kaip istorija, bet ir pasimokymui. Tad naudinga klausti, ką sako Raštas man?

Izmaelis gimė iš vergės Hagaros naturaliu būdu. Izaokas

gimė iš Saros — Dievo pažadu. Iš vergės gimę yra vergai, įstatymo žmonės. Iš aukšto, iš pažado gimę yra laisvieji, — Evangelijos vaikai. Povilas primena Iz 54,1. Šių žodžių pirminė reikšmė byvo skirta tremtiniams Babelėje. Povilas pritaiko tuos žodžius ir Evangeliją tikintiems. Izmaelis nesugyveno su Izaoku. Jis skriaudė Dievo pažadą turintį Izaoką. Įstatymo žmonės persekiojo tikinčius Evangeliją Povilo laikais. Kristus sakė, kad taip bus visais laikais; netikintys persekios tikinčius. Remkimės Šventuoju Raštu.

BŪKITE LAISVI, Gal 5,1-12

1 Kristus mus išvadavo, kad būtume laisvi. Tad stovėkite
tvirtai ir nesiduokite vėl įkinkomi į vergystės jungą! Jn 8,32.
2 Štai aš, Povilas, sakau jums: jeigu leisitės apipiaustomi,
Kristus jums nebebus naudingas. 3 Pakartotinai įspėju
kiekvieną, kuris leidžiasi apipiaustomas: jis tampa
įpareigotas laikytis viso įstatymo, Jok 2,10. 4 Jūs, ieškantys
nuteisinimo įstatyme, atsiskyrėte nuo Kristaus, praradote
malonę, Gal 2,21; Rom 7,2-3. 5 O mes, Dvasios vedami, iš
tikėjimo laukiame ir tikimės nuteisinimo, 2 Tim 4,8. 6 O
Kristuje Jėzuje nieko nereiškia nei apipiaustymas, nei
neapipiaustymas, o vien tikėjimas, kuris veikia meile, 1 Kor
7,19. 7 Jūs taip gražiai bėgote! Kas gi jums sukliudė laikytis
tiesos? Gal 3,1; 1 Kor 9,24. 8 Ne tas, kuris jus pašaukė, šitaip
pastūmėjo, Gal 1,6. 9 Truputis raugo įraugina visą
maišymą, 1 Kor 5,6. 10 Pasitikiu jumis Viešpatyje, kad
nepriimsite kitokių pažiūrų; o jūsų drumstėjas, kas jis
bebūtų, susilauks pasmerkimo, 2 Kor 2,3; 8,23; Gal 1,7. 11
Jei aš, broliai, iki šiol skelbiu apipiaustymą, tai kodėl gi esu
persekiojamas? Juk tada kryžiaus papiktinimas būtų
pašalintas, 1 Kor 1,23. 12 O kad jūsų kurstytojai visiškai
nusipiautų! Ps 12,4.

———————

Anais laikais didžiausia žmonijos nelaimė buvo vergija. Šalia laisvųjų milijonai vergavo. Nuodėmės vergija buvo ir yra dar baisesnė. Iš vergijos buvo įmanoma išsipirkti pačiam, kuris sugebėjo susitaupyti pinigų. Iš nuodėmės vergijos išlaisvina tik Jėzus. Tad Povilo įspėjimas:

„Stovėkite tvirtai". Netapkite iš naujo vergais per įstatymą! Galatiečiai tikrai norėjo būti laisvi ir tą savo laisvę paremti įstatymu. Povilas atsakė priešingai, ir, dar pakartodamas; kas leidžiasi apipiaustomas, tas atsisako Kristaus, praranda Jo malonę. Povilas gerai pažino įstatymą ir žinojo, ką įstatymas teikia ir ko reikalauja. Tikras išlaisvinimas yra Dvasios veikimas ir vedimas. Nuteisinimas pasiekiamas tik tikėjimu, o ne darbais. Jis, Povilas, žydas, o jie, galatiečiai, pagonys, buvo nuteisinti tikėjimu į Jėzų. Tas aiškiai parodė, kad apipiaustymas neturi reikšmės.

Povilas matė, kad galatiečiai įtikėjo, dvasinis gyvenimas klestėjo. Jie, lyg kokie sportininkai, sporto aikštėje, gražiai bėgo. Juos kas nors sukliudė. Tas Jėzus, kuris juos pašaukė, tikrai nekliudė. Galatiečiai nepastebėjo, kai klaidintojai pateikė jiems kiek raugo. Nors raugo ir mažai, jis nepastebimas, bet jis turi tą savybę, jog visą maišymą įraugina. Povilas tikėjo, kad įspėti galatiečiai atmes tas jiems įpirštas pažiūras, o taikos ardytojai bus Dievo pasmerkti, kas jie ir bebūtų.

Drumstėjai sugebėjo įrodyti, kad ir Povilas laikosi tų pačių pažiūrų, kaip ir jie. Juk Povilas pats apipiaustė Timotiejų, Apd 16,3. Povilas atsakė, kad taip nėra, jis atmeta apipiaustymą pagonims ir dėl to yra persekiojamas. Povilas trokšta, kad tie kurstytojai visai pasitrauktų ir daugiau galatiečių nebeklaidintų.

GYVENKITE DVASIA, Gal 5,13-18

13 Iš tiesų, broliai, jūs esate pašaukti laisvei! Tiktai šios
laisvės vardan nepataikaukite kūnui, bet stenkitės vieni
kitiems su meile tarnauti, 1 Kor 8,9. 14 Juk visas įstatymas
telpa viename sakinyje: „Mylėk savo artimą, kaip save
patį", Mk 12,31-, 15 Bet jeigu jūs vienas kitą kremtate ir
ėdate, žiūrėkite, kad nebūtumėte vienas kito praryti! 2 Kor
12,20. 16 Sakau: gyvenkite Dvasia, tai nepasiduosite kūno
geismams. 17 Mat, kūno geismai priešingi dvasiai, o dvasios
— kūnui; jie vienas kitam priešingi, todėl nedarote, kaip
norėtumėte, Rom 7,15-23. 18 Bet jei leidžiatės Dvasios
vadovaujami, jūs nebesate įstatymo valdžioje, Rom 8,14.

Kas yra laisvės, dvasios ir kūno sąvokos? Tai nėra lengva nusakyti. Ir apie šias eilutes Šventojo Rašto aiškintojai rašo labai daug ir įvairiai. Daug kas lieka neaišku. Povilas nebuvo teoretikas, o praktikas evangelistas. Ką jis čia parašė, imant praktiškai, yra aišku ir kiekvienam suprantama. Tie, kurie gyvena Dvasia, myli savo artimą, kaip patys save. O tie, kurie gyvena kūnu, ėda, kremta ir, jei įstengtų, prarytų savo artimą. Ar čia dar yra kas nesuprantama, neaišku? Kai jūs gyventote Dvasia, mylėjote vienas antrą ir džiaugėtės Dievo malone, o dabar, kai vadovaujatės įstatymu, ginčijatės, ėdatės, kremtatės.

KŪNO DARBAI IR DVASIOS VAISIAI, Gal 5,19-26

19 Kūno darbai gerai žinomi; tai ištvirkavimas, netyrumas, gašlavimas, 1 Kor 6,9, 20 stabmeldystė, burtininkavimas, priešiškumas, pavyduliavimas, piktumai, vaidai, nesutarimai, susiskaldymai, 21 pavydai, žmogžudystės, girtavimai, apsirijimai ir panašūs dalykai. Įspėju jus, kaip jau esu įspėjęs, jog tie, kurie taip daro, nepaveldės Dievo karalystės, Lk 21,34; Ef 5,5. 22 Dvasios vaisiai yra meilė, džiaugsmas, taika, kantrybė, malonumas, gerumas, ištikimybė, Ef 5,9, 23 romumas, susivaldymas. Tokiems nėra įstatymo, 1 Tim 1,9. 24 Kurie yra Kristaus Jėzaus, tie nukryžiavo savo kūnus su aistromis ir geismais, 1 Kor 15,23; Rom 6,6. 25 Jei gyvename Dvasia, tai ir elkimės pagal Dvasią, Rom 8,5. 26 Nesivaikykime tuščios garbės, neerzinkime vieni kitų, nepavydėkime vieni kitiems, Fil 2,3.

———

Kas yra kūno darbai, kiekvienas, kuris turi akis, mato. Kiekvienas žmogus yra kūniškas. Kiekvienas yra linkęs šiems darbams. Kas kitaip apie save mano, tas dar nepažįsta savęs. Ne kiekvienas visus minėtus kūno darbus įvykdo, bet kiekvienas turi palinkimą tiems darbams. Tai yra baisu, bet taip yra.

Kurį Jėzaus malonė veikia, tas tampa Jėzaus sekėju. Jis ne tik kitaip pradeda galvoti, bet ir jausti bei gyventi — elgtis. Krikščionies veiksmai vadinami Dvasios vaisiais

todėl, kad jie išplaukia iš Dvasios veikimo. Krikščionis pats, be Jėzaus pagalbos, tų Dvasios vaisių nesugeba pasiekti. Jie jam teikiami Jėzaus malone. Todėl krikščionis visada priklauso nuo Jėzaus. Būtų galima daug rašyti apie kūno darbus ir Dvasios vaisius, bet kiekvienam yra aišku, ką Povilas mano.

PATARIMAI IR
ĮSPĖJIMAI, Gal 6,1-10

1 Broliai, jei kurį žmogų ištiktų nelaimė, nusidėti, jūs,
dvasiniai žmonės, pamokykite tokį romiai. Bet žiūrėkite,
kad ir patys neįpultumėte į pagundą! Mt 18,15; Rom 15,1;
Jok 5,19. 2 Nešiokite vieni kitų naštas, ir taip įvykdysite
Kristaus įstatymą. 3 O kas, būdamas niekas, tariasi esąs
kažin kas, tas save apgaudinėja. 4 Tegul kiekvienas ištiria
savo darbą, ir tada galės didžiuotis pats sau, nesilygindamas
su kitu, 1 Kor 11,28, 5 nes kiekvienam reikės nešioti savo
naštą, 1 Kor 3,8; 2 Kor 5,10. 6 Kas mokomas žodžio, tegul
dalijasi savo gėrybėmis su mokytoju. 7 Neapsigaukite!
Dievas nesiduoda išjuokiamas. Ką žmogus sėja, tą ir dagos.
8 Kas sėja savo kūnui, tas iš kūno dagos pražūtį, o kas sėja
dvasiai, tai iš dvasios dagos amžinąjį gyvenimą, Pat 22,8;
Rom 8,13. 9 Nepailskime daryti gera; jei neaptingsime, savo
metu dagosime (derlių)! 2 Tes 3,13; Apr 2,3. 10 Tad, kol
turime laiko, darykime gera visiems, o ypač tikėjimo
namiškiams.

Povilas žinojo, kad kūniški žmonės noriai daro neteisybę — nusideda. Dvasiniai žmonės nenori nusidėti, bet ir jie kartais nusideda. Kaip atliekant darbą susitepama, taip ir gyvenant nusikalstama. Įstatymo žmonės nusikaltėlį smerkia, niekina, o save iškelia. Dvasiniai žmonės žino, kad nusikaltęs dvasinis žmogus labai kenčia. Jį niekinti būtų nusikaltimas. Dvasinis žmogus atgailaujantį privalo pakelti, padėti jam spaudžiančią naštą nešti. Įstatymas įvykdomas ne smerkiant, bet įsigilinant į kito padėtį ir jam padedant. Kiekvienas težino, kad ir jis dar kūne gyvena. Ir jis gali pulti, nusidėti.

Kai tikėjimas stipriau pasireiškia, tada žmogus mieliau aukoja, 2 M 36,5. O kai tikėjimas silpnėja, tada ir aukos

mažėja. Kai Galatijoje tikėjimas susilpnėjo, aukos sumažėjo. Povilas turėjo įspėti surinkimo žmones išlaikyti savo mokytojus.

Kūniški žmonės labai vertina materializmą — turtą, laiko jį savo gyvenimo esme. Dvasiniai žmonės turtą laiko priemone skelbti Evangeliją ir padėti juo savo artimui. Pvoilas įspėjo nesijuokti iš Dievo nei žodžiu, nei gyvenimu, bet Jam tarnauti, o ne mamonai. Turimą turtą naudoti Dievo garbei ir žmonių gerovei,o ypač padėti vargstantiems tikintiesiems.

PABAIGOS ŽODIS, Gal 6,11-18

11 Žiūrėkite, kokiomis didelėmis raidėmis jums rašau
savo ranka. 12 Visi, kurie nori įsigyti gerą vardą išoriniais
dalykais, verčia jus apsipiaustyti, kad jiems netektų būti
persekiojamiems dėl Kristaus kryžiaus, Fil 3,18. 13 Bet ir
apipiaustymo šalininkai patys nesilaiko įstatymo, o tenori
jūsų apipiaustymo, kad galėtų pasigirti jūsų kūnu, Apd
15,10. 14 Aš nieku nesigirsiu, nebent mūsų Viešpaties
Jėzaus Kristaus kryžiumi, dėl kurio pasaulis man yra
nukryžiuotas ir aš pasauliui, Jer 9,24; 1 Kor 1,31. 15 Juk
nieko nereiškia nei apipiaustymas, nei neapipiaustymas, bet
vien tik naujas kūrinys, Mt 12,50; Jn 15,14; 1 Kor 7,19. 16
Visiems, kurie laikysis šios taikyklės, teateinie jiems ramybė
ir pasigailėjimas; taip pat ir Dievo Izraeliui! Ps 125,5. 17 O
nuo šiol tegul niekas manęs nebevargina, nes savo kūne
nešioju Jėzaus tarnystės žymes. 18 Mūsų Viešpaties Jėzaus
Kristaus malonė tebūnie, broliai, su jūsų dvasia! Amen, Fil
4,23; 2 Tim 4,22; Fm 25.

———

Atrodo, kad Povilas pats rašė laiškus, o kartais diktavo, o kitas užrašė. Čia reikia suprasti Povilo parašą didelėmis raidėmis. Klaidintojai rašė laiškus apaštalų vardu. Tokių laiškų yra išlikę. Jei Povilas pats rašė šį laišką, tada reikia suprasti, jog laiškas rašytas didelėmis, aiškiomis, raidėmis, kad kiekvienas galėtų skaityti ir suprasti.

Klaidintojams nebuvo svarbu pats apipiaustymas, bet išvengti žydų persekiojimo ir pasigirti. Įstatymas duoda

galimybės girtis, o Kristaus kryžius atmeta visus užsitarnavimus. Povilo pasigyrimas buvo tik Kristaus kryžius, nes tik iš jo kyla naujas gyvenimas — kūrinys. Kurie laikysis šios taisyklės, kad naują daro tik Jėzaus mirties auka, tie įgys ramybę ir Dievo pasigailėjimą. Jau ir pranašai nurodė, kad Izraelio Dievas paskyrė Mesiją.

Kurie norėjo suprasti Povilo įspėjimus ir pamokymus, tie galėjo tai padaryti. Povilas nebenori tuo reikalu daugiau būti varginamas. Jėzaus tarnystės žymės yra likusios, tai randai nuo įvairių sumušimų, 2 Kor 11,23-28.

Baigdamas Povilas mini Viešpatį Jėzų, malonę, brolius, dvasią. Amen — tebūnie taip!

LAIŠKAS EFEZIEČIAMS

Laiškas efeziečiams yra vienas Povilo laiškų, kurie rašyti iš kalėjimo. Lukas, Apaštalų Darbuose, aprašė Povilo kalinimą dvejus metus Cezarėjoje ir dvejus Romoje. Manoma, kad laiškas efeziečiams, filipiečiams, kolosiečiams ir Filemonui rašyti iš Romos 61-63 metų laikotarpyje. Antrasis laiškas Timotiejui irgi rašytas iš kalėjimo. Jis nebuvo rašytas minėto kalinimo metu. Manoma, kad Povilas buvo įkalintas antrą kartą vėliau, to nėra aprašyta Apaštalų Darbuose. To įkalinimo laikotarpyje jis parašė laišką Timotiejui.

Efezas buvo žymus prekybos uostamiestis Mažojoje Azijoje. Jame buvo garsi Artemidės šventovė (lotynų Diana). Ji buvo viena septynių pasaulio stebuklų (garsenybių) anų laikų. Legenda sako, kad ta dievaitė nukrito iš dangaus. Galimas dalykas, kad dievaitės stovyla buvo nukalta iš kokio meteoro. Povilas atvyko į Efezą antrosios misijos kelionės metu. Žiūrėk Apd 18 ir 19 skyrius. Trečiosios misijos kelionės metu apaštalas skelbė Evangeliją Efeze virš dvejų metų. Apaštalo sąryšys su surinkimu buvo labai nuoširdus, Apd 20,17-38.

Kad laišką efeziečiams parašė apaštalas Povilas, nėra abejonės. Kam laiškas skirtas. Povilas kitų laiškų sveikinimuose mini asmenis vardais, išreiškia nuoširdumą. To viso šiame laiške nėra. Geriausiuose ir seniausiuose graikų kalba originaluose 1,1 „gyvenantiems Efeze" nėra. Aiškiai yra nustatyta, kad šis kreipinys pateko į tekstą vėliau. Taipgi laiško turinys yra labai bendras. Tad dauguma Šventojo Rašto istorikų mano, kad Povilas rašė šį laišką bendrai surinkimams, o ne vien Efezo surinkimui. Kolosiečiams 4,16 minimas laiškas Laodikijos surinkimui yra žuvęs. Kai kurie mano, kad šis laiškas efeziečiams, yra tas žuvęs laiškas.

Iš laiško efeziečiams turinio ir Povilo to laiko padėties, atrodo, kad surinkimai buvo jauni. Juose daug maišaties kėlė krikščionys iš žydų, kurie reikalavo, kad, įtikėję Kristų, pagonys laikytų Mozės įstatymą. Buvo krikščionių, kurie norėjo, kai kurias pagonių filosofijų pažiūras sumaišyti su Evangelijos tiesomis. Taipgi krikščionių tarpe veikė gnostikai — "turintieji tikrą Dievo pažinimą". Prieš tas pažiūras Povilas vedė griežtą kovą. Dabar Povilas buvo suimtas, kalėjime. Jis gavo žinių apie surinkimų padėtį. Reikėjo gelbėti surinkimus. Povilui liko tik viena: pasitikėti Viešpačiu. Jis gavo iš Jo ramybę, užtikrinimą, paskatinimą. Tad jis ir rašė ne vien tik Efezo surinkimui, bet visiems surinkimams, visų laikų. Taip, ir mums!

Jėzus Kristus yra surinkimo galva. Surinkimo paskirtis yra nelaikina, bet amžina. Viešpats savo surinkimą išlaikys! Pasitikėkime Juo!

KALINIO SVEIKINIMAS, Ef 1,1-2

1 Povilas, Dievo valia Jėzaus Kristaus apaštalas, šventiesiems (gyvenantiems Efeze) ir ištikimiesiems Kristuje Jėzuje, Gal 1,15-; Apd 13,2; 22,21; 26,17; 1 Kor 1,1. 2 Mlonė ir ramybė jums nuo mūsų Tėvo Dievo ir Viešpaties Jėzaus Kristaus. Rom 1,7.

Apaštalo Povilo sveikinimai yra panašūs visuose jo laiškuose. Žiūrėk laišką galatiečiams. Mes laiškuose

pasirašome. Mūsų vardas yra laiško pabaigoje. Povilo laikais buvo kitaip. Vardas stovėjo laiško pradžioje. Apaštalo Povilo laiškai skaitomi jau devyniolika šimtmečių. Jie buvo ir yra milijonams pamokymu, įkvėpimu, atgaiva.

Povilas buvo Dievo siųstas. Jo išsiuntimas įvyko ne per kitus apaštalus, bet Dievo valia. Apaštalas savo norus ir valią pavedė Dievo valiai, pakluso Jam. Tas įvyko Jėzaus Kristaus veikimu, kuris jam apsireiškė prie Damasko ir Jeruzalėje, Apd 22,17.

Povilas rašė šį laišką šventiesiems ir ištikimiesiems Efeze. Povilas skelbė Evangeliją Efeze trejis metus. Jis ten turėjo daug artimų draugų ir bendradarbių.

Šventais žmones padaro tik Dievas. Tai Dievo maloningas veikimas, kad Jis pašaukia nusidėjėlius ir pašvenčia juos. Pašauktieji ir pašvęstieji privalo būti ištikimi. Ištikimybė glūdi žmogaus apsisprendime ir vykdyme. Tai surinkimo žmonės, kurie ištikimi Jėzui. Tokius Povilas sveikina ir linki jiems Dievo malonės ir ramybės, kas ateina nuo Tėvo per Viešpatį Jėzų Kristų.

ŠLOVĖ DIEVUI, Ef 1,3-14

3 Garbė Dievui, mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Tėvui,
kuris palaimino mus Kristuje visokeriopa dvasine dangaus
palaima, Apr 4,11; 2 Kor 1,20; Joz 23,14; Rom 14,17; Gal
3,14; Iz 44,3; 2 Kor 1,3; Ef 2,6, 4 mus išrinkdamas jame prieš
pasaulio sutvėrimą, kad būtume šventi ir nekalti Jo
akivaizdoje, Jn 13,18; 17,24; 1 Pt 1,20; Ef 5,27; Rom 8,29. 5
Iš grynos meilės, geros savo valios nutarimu, Jis iš anksto
paskyrė mus per Jėzų Kristų tapti Jam įsūniais, Jn 1,12; 1 Jn
3,1, 6 savo malonės kilnumo šlovei. Ja Jis apipylė mus
vardan Mylimojo, Kol 1,13; Mt 3,17, 7 kuriame turime
atpirkimą Jo krauju ir nuodėmių atleidimą Jo malonės
gausa, Kol 1,14; Rom 3,25; Žyd 9,18-20; Ef 2,7; 3,8-16. 8 Jis
dosniai apreiškė mums savo malonę su įvairiopa išmintimi ir
sumanymu, Kol 1,9, 9 paskelbdamas mums savo valios
paslaptį, kaip Jis panorėjo iš anksto nutarti jame, Ef 3,9;
Rom 16,25, 10 amžių pilnybei atėjus, visa, kas yra danguje ir
žemėje, iš naujo suvienyti Kristuje, tartum galvoje, Ef 2,19;
Gal 4,4; Žyd 9,26; Kol 1,16. 11 Jame gavome nuosavybę, iš

anksto paskirtą patvarkymu To, kuris visa veikia pagal savo valios nutarimą, Ef 2,15; Joz 14,2; Kol 1,12; Rom 8,28; 1 Kor 12,6,
12 kad pasitarnautume Jo didybės šlovei, kurie nuo seno turėjome viltį Kristuje, 1 Kor 15,19.
13 Jame ir jūs, išgirdę tiesos žodį — išgelbėjimo Evangeliją — ir įtikėję Juo, esate užantspauduoti pažadėtąja Šventąja Dvasia, Ef 1,1-13; 6,11-13; Jn 17,17; Apd 11,1; Kol 1,5; 1 Tim 2,4; Gal 3,2.
14 kuri yra mūsų paveldėjimo laidas Jo nuosavybės atpirkimui, Jo didybės šlovei, Rom 8,23; 1 Kor 1,30; 15,26; 1 Pt 2,9; Apd 20,28; 5 M 7,6; Mal 3,17.

Tai Povilo himnas Viešpaties Dievo didybei. Dievas pasiūlė atpirkimą, įsūnystę, atleidimą ir užantspaudavimą per Jėzų žydams ir pagonims. Povilas dėkoja Dievui, Jėzaus Tėvui, už įvairiopą palaimą. Jis tą įsūnystę jau paskyrė amžinybėje, prieš mūsų planetos, žemės sutvėrimą. Žmogus elgetai duoda išmaldą pagal akimirkos jausmą, bet savo vaikų ateities gerovę ruošia planingai. Panašiai Dievas jau pirma amžių mus išrinko, kad taptume šventi ir įsūniai Jo šlovei. Mes esame atpirkti Jėzaus krauju. Auksu galima pirkti tik laikinus dalykus. Jėzaus kraujas galioja amžinai. Vergas, susitaupęs pinigų, galėjo pats save išsipirkti iš vergijos. Jėzaus kraujas išlaisvina iš nuodėmės vergijos. Nuodėmės vergija yra baisesnė už kūno vergiją. Laisvieji ir valdovai yra nuodėmės vergai. Dievas apreiškė savo valios paslaptį, kad Jėzus Kristus yra surinkimo galva. Jo surinkimas yra iššauktas (surinktas) iš žydų ir pagonių Evangelijos žodžiu. Tas galioja dar ir mūsų dienomis. Jo išrinktieji yra užantspauduoti Šventąja Dvasia. Panašiai yra kai valdžios valdininkas aprašo kokį piliečio daiktą ir uždeda ant jo antspaudą. Daiktas dar yra tarp kitų piliečio daiktų, bet pilietis nebeturi teisės į jį. Išrinktieji dar yra pasaulyje, bet jie yra Šventąja Dvasia užantspauduoti. Apaštalas Jonas rašo, kad dar nepasirodė kokiais būsime. Šventoji Dvasia, kuria tikintieji yra pripildyti, yra tas laidas (rankpinigiai) amžinos įsūnystės.

SURINKMO PASKIRTIS, Ef 1,15-23

15 Todėl, išgirdęs apie jūsų tikėjimą Viešpačiu Jėzumi ir
apie jūsų meilę visiems šventiesiems, Kol 1,4-9; Fm 5; Rom
1,8, 16 nesiliauju dėkojęs už jus, prisimindamas jus ir
melsdamas, Rom 1,9; Kol 1,3, 17 kad mūsų Viešpaties
Jėzaus Kristaus Dievas, garbingiausiasis Tėvas, suteiktų
jums išminties ir apreiškimo Dvasią ir jūs galėtumėte Jį
pilnai pažinti, Ef 3,4; Iz 11,2; 1 Kor 2,5; Kol 1,9, 18 kad
apšviestų jūsų dvasios akis ir jūs pažintumėte, kokia yra
viltis, kuria esate pašaukti, koks Jo garbingo paveldėjimo
turtas šventųjų tarpe, Mt 6,22; Ef 4,4; Kol 1,5,12-27; Rom
9,23, 19 ir kokia nepalyginama Jo galybės didybė mums,
tikintiesiems, veikiant Jo neribotai jėgai, Kol 3,4; 2 Tes 1,10;
Žyd 12,14; Ef 3,20; 2 Kor 13,4; Kol 1,11; 2,12. 20 Ja Jis
prižadino Kristų iš numirusių ir pasodino danguose savo
dešinėje, 1 Pt 1,21; Ps 110,1; Ef 2,2; 3,10; 6,12, 21 aukščiau
už visas kunigaikštystes, valdžias, galybes, viešpatystes ir už
kiekvieną vardą, tariamą ne tik šiame pasaulyje, bet ir
būsimajame, Rom 8,38-; 1 Kor 15,24; Fil 2,9; Kol 1,13-16; Ef
2,10-15; 1 Pt 3,22; Žyd 2,5-8; 2 Pt 2,10; Ps 8,7; Mt 28,18, 22
ir visa Jam palenkė po kojų, o Jį patį pastatė viršum visko,
kad būtų galva surinkimo, Apr 21,2; 1 Kor 15,25-27; 1 Kor
11,3; Kol 1,17; 2,10, 23 kuris yra Jo kūnas, pilnybė To, kuris
visa visame pripildo, Rom 12,5; Ef 4,12; 5,30; Kol 1,18; 2,17;
1,19.

———

Povilas, laikomas Romos kalėjime, gavo žinių apie surinkimų žmonių tikėjimą ir meilę. Povilas, pilna tikėjimo ir džiaugsmo širdimi, dėkojo Dievui ir meldė už surinkimus. Kalinys galėjo melstis už surinkimus ir pasiekti juos rašytu žodžiu, laišku. Povilo malda buvo, kad jie pažintų didingąją pažado viltį. Iki kūdikis pilnai supranta, ką jis savo gimimu paveldėjo, praeina daug metų. Kiek atgimę krikščionys supranta savo įsūnystės didybę? Povilas primena žiūrėti į Dievo pasireiškiančią galią. Dievas prikėlė Jėzų iš numirusių. Tuo buvo mirtis nugalėta. Dievo galia Jėzus užžengė į dangų. Jam yra duota galia ant visko danguje ir žemėje. Jėzus yra surinkimo galva. Surinkimas yra Jėzaus

kūnas. Kaip galva valdo kūną, taip Jėzus pasireiškia surinkime. Jis visa pripildo. Jis yra Viešpats. Surinkimas yra ne tik Dievo įsūnis, bet ir Kristaus kūnas.

IŠGANYMAS TEIKIAMAS MALONE, Ef 2,1-10

1 Ir jūs buvote mirę savo nusikaltimais ir nuodėmėmis,
Kol 1,21; 2,13; Lk 15,24, 2 kuriuose kadaise gyvenote,
laikydamiesi šio pasaulio papročių, paklusdami
kunigaikščiui, viešpataujančiam ore, dvasiai, veikiančiai
neklusnumo vaikuose, Ef 4,18; 6,12; Jer 2,13; 1 Pt 1,14; Jn
12,31; Apd 28,18; Kol 1,13; Tit 3,3. 3 Tarp jų kadaise ir mes
gyvenome, sekdami savo kūno geismais, vykdydami kūno ir
minčių troškimus, ir iš prigimties buvome rūstybės vaikai,
kaip ir kiti, 1 Pt 1,14; Ef 5,9; 2 Tes 2,3; Kol 3,6; Jn 3,36. 4 Bet
Dievas, apstus gailestingumo, savo didžia meile, kuria mus
pamilo, Tit 3,4; 1 Pt 1,3, 5 mus, mirusius nusikaltimais,
prikėlė gyventi su Kristumi, — jūs gi esate išgelbėti malone,
Lk 15,24-32; 1 Jn 5,25, — 6 prikėlė ir pasodino danguose su
Kristumi Jėzumi, Apd 15,11; Rom 8,10; Fil 3,20; Ef 1,3, 7
kad ateinančiais amžiais beribį savo malonės lobį parodytų
savo gerumu mums Kristuje Jėzuje, Kol 3,3; Ef 1,7. 8 Jūs gi
esate išgelbėti malone per tikėjimą, ir ne iš savęs, bet tai yra
Dievo dovana, Rom 3,24; 4,5; 9,16; Gal 2,16, 9 ir ne darbais,
kad kas nors nesigirtų, 1 Kor 1,29. 10 Mes esame Jo kūrinys,
sutverti Kristuje Jėzuje geriems darbams, kuriuos Dievas iš
anksto paskyrė mums atlikti, 2 Kor 5,17; Kol 1,10; Tit 2,14.

Pagonys ir žydai buvo mirę Dievui taip, kaip lavonas gyviesiems. Išganymas Kristuje yra reikalingas tiek žydams, tiek ir pagonims. Kai kas tikina, kad žmogus iš prigimties yra ne tik blogas, bet ir miręs geram. Žmogų veikia pikta galia. Stebint gyvenimą, reikia pritarti Šventajam Raštui. Diktatūriniuose kraštuose valdovai sauvaliauja ir velniškai vargina žmones. Demokratiniuose kraštuose yra galimybė išlaikyti lygsvarą, tartis, aiškintis. Blogybė yra aiškiai pastebima žmoguje. Iš kur kyla nusikaltimai ir geidimas nereikalingų turtų ir kitų dalykų? Argi tikrai nėra durnystė

siekti susikrauti milijonus? Juk visiems tinkamai atliekant pareigas, dalinantis teisingai gėrybėmis, būtų beveik dangus ant žemės. O gyvenant taip, kaip dabar gyvenama, yra beveik pragaras. Kodėl taip gyvenama? Šventasis Raštas sako, kad žmogus yra ne tik blogas, bet ir neklaužada geram. Taip žmonės tampa rūstybės vaikais. Tik Dievo malonė pakeičia... žmogų. Ta Dievo malonė atgimdo žmogų, prikelia jį naujam gyvenimui ir iškelia jį jau čia, šiame gyvenime. Atgimimą ir naują gyvenimą Kristuje žmogus atsiekia tik Dievo malone. Kaip elgeta priima ranka jam duodamą dovaną, taip panašiai nusidėjėlis priima Dievo malonę tikėjimu. Visas atgimusio krikščionies gyvenimas ir jo darbai plaukia iš Dievo veikiančios malonės, o ne iš žmogaus pastangų. Medis neša tokius vaisius, kokia yra jo savybė. Taip ir žmogus: gyvena tokį gyvenimą, kokia dvasia yra jame.

JĖZUS SURINKIMO KŪRĖJAS, Ef 2,11-22

11 Todėl atsiminkite, kad jūs kadaise buvote pagonys,
kuriuos vadino neapipiaustytais vadinamieji apipiaustytieji,
apipiaustyti kūniškomis rankomis, Ef 5,8; Rom 11,17; Apd
11,3. 12 Tais laikais jūs buvote be Kristaus, svetimi Izraelio
bendruomenei, tolimi pažadėtoms sandoroms, be vilties ir
be Dievo pasaulyje, 1 M 12,3; 15,18; 26,3; 28,13; 2 M 19,5; 5
M 29; 2 Sam 7,12; Ps 89,29; Ef 4,18; Rom 9,5; 1 Tes 4,13. 13
Bet dabar Kristuje Jėzuje jūs, kadaise buvusieji toli, tapote
artimi dėl Kristaus kraujo, Apd 2,39; Kol 1,20; Iz 57,19. 14
Jis yra mūsų sutaikinimas, iš abejų padaręs viena, sugriovęs
viduryje stovinčią pertvarą, savo kūnu panaikinęs priešybę,
Iz 9,5; Mik 5,4; Gal 3,28; Kol 2,14; 1,22. 15 Jis sunaikino
įsakymų įstatymą su jo potvarkiais, kad iš dvejų jame būtų
sutvertas naujas žmogus. Jis įkūrė taiką, Rom 2,14; 10,4; 2
Kor 3,14; 5,17; Mt 5,9, 16 ir viename kūne kryžiumi abejus
sutaikino su Dievu, pats sugriaudamas priešiškumą, Kol
1,20-22. 17 Atėjęs Jis skelbė taiką jums, kurie buvote toli, ir
tiems, kurie buvo arti, Jn 1,14; Lk 19,10; Apd 2,33; 3,26;
5,31; 26,23; Ef 6,15; Iz 57,19; Sak 9,10, 18 nes per Jį vieni ir
kiti galime prieiti prie Tėvo viena Dvasia, Ef 3,12; Jn 4,23;

Žyd 7,25. 19 Taigi, jūs jau nebeesate ateiviai ir svetimi, bet
šventųjų bendrapiliečiai ir Dievo namiškiai, Rom 15,17; Lk
12,32; Mt 13,43; Apd 3,26, 20 pastatyti ant apaštalų ir
pranašų pamato, turintys kertiniu akmeniu patį Jėzų Kristų,
Ef 3,6; Žyd 3,6; 11,13; 12,22; Mt 16,18; 21,42; 1 Tim 3,15,
21 ant kurio darniai auga visas pastatas, tampantis švento
ve Viešpatyje, Kol 2,19, 22 ant kurio ir jūs esate drauge
statomi, kaip Dievo būstinė Dvasioje, 1 Pt 2,5.

Dievo išrinktoji tauta Izraelis ir kitos tautos — pagonys — nesugyveno: vieni kitus niekino. Žydai didžiavosi savo išrinkimu, Dievo pažinimu. Jie laikė kitas tautas tiesiog šunimis. Jie žiūrėjo į pagonis, kaip į viso pikto įsikūnijimą. Graikai tais laikais buvo pažangiausi moksle, o romėnai politikoje. Jie valdė visą kultūringąjį pasaulį. Jie žiūrėjo su panieka į atsilikusius žydus. Jų rašytojai išgalvojo panieką ir neapykantą keliančias paskalas. Žydai esą lyg kokiomis rauplėmis serganti tauta, garbinanti asilą, savo pamaldų apeigose vartojanti kitų tautų žmonių kraują. Dėl tų paskalų žydai labai daug kentėjo. Lankantis karaliui Agripui Aleksandrijoje, Egipte kilo toks sąmyšis, jog buvo išžudyta virš šimto tūkstančių žydų. Visi žydai buvo ištremti iš Romos miesto, jų tarpe Povilo draugai Akvilas ir Priskila.

Povilas labai gerai vieną ir antrą pusę pažino su jų neigiamomis ir teigiamomis savybėmis. Povilas matė ir pats pergyveno veikiančią Jėzaus galią, kuri kuria iš abejų naują krikščionišką surinkimą. Kadangi apaštalas rašė daugiau surinkimams, kilusiems iš pagonių, tad jis daugiau apie juos ir išsireiškė. Povilas priminė, kad ir žydai (apipiaustytieji) Dievo išrinktoji tauta, yra tiek puolusi, jog pas juos liko tik paviršutinės apeigos. O kai jie, surinkimo žmonės, dar buvo pagonys, jie nieko nežinojo apie Kristų, nors Jis — Mesijas, jau seniai buvo pažadėtas. Izraelitai žinojo apie Mesiją ir gyvąjį Dievą. Pagonys tų visų Dievo pažadų ir Dievo apsireiškimų neturėjo. Tas viskas jiems buvo svetima. Jie gyveno pasaulyje be jokių Dievo pažadų ir be amžinos vilties. Tiesa, jie turėjo begalias dievų ir dievaičių, bet gyvojo Dievo jie nepažino.

Kokį pakeitimą jie pergyveno Jėzuje! Jis tapo jiems labai artimas, gyvenimiškas! Jie dabar galėjo ne tik su Juo draugauti, bet ir su Jo atpirktaisiais. Jėzus yra sutaikinimas su Dievu ir žmonėmis. Ir tai vyksta per Jo kraujo auką ant kryžiaus. Iš vienų kitus niekinančių, iš žydų ir pagonių, Jis padarė vieną krikščionišką surinkimą. Neapykantos siena buvo panaikinta. Jie visi yra vienas dabar jame! Po Jėzaus prisikėlimo galioja: „Eikite į visą pasaulį", Mt 28,18. Įstatymo laikai praėjo, prasidėjo malonės laikai, Rom 6. Abieji, žydai ir pagonys, sutaikinti Jo kryžiaus auka, jie broliai ir seserys! Dievas jų Tėvas. Jie gali visada pas Jį ateiti malda, Jo žodžio ir Šventosios Dvasios veikimu. Jie nebėra ateiviai svetimame krašte. Jie jau yra piliečiai ir šventieji. Jie žino, kad jie pirma buvo mirę, bet dabar — gyvi. Jie nėra nariai kokios nors bendruomenės, bet namiškiai Dievo, Dievo šeima.

Surinkimas palyginamas pastatui, kuris pastatytas ant pranašų ir apaštalų pamato. Pranašai ir apaštalai skelbė jiems Dievo praneštą žodį apie Pažadėtąjį. Kertinis akmuo. Žodis gali reikšti pamato akmuo arba užbaigos akmuo. Kristus yra mūsų tikėjimo pamatas, gyvenimas ir amžinoji viltis. Jis yra pradžia ir pabaiga. Surinkimas nestovi vietoje, jis auga. Kur Evangelija skelbiama ir Šventoji Dvasia veikia, žmonės atgimsta. Surinkimas yra Dievo šventovė, būstinė, namai.

POVILAS SKELBIA KRISTAUS PASLAPTĮ, Ef 3,1-13

1 Todėl aš, Povilas, esu Kristaus Jėzaus kalinys dėl jūsų
— pagonių, Ef 2,22; 3,14; Apd 9,15-16; Fil 1,7; Kol 1,24. 2
Jūs, be abejo, esate girdėję, kokia malonės tarnyba Dievo
man suteikta jūsų labui, Ef 1,10; 2,19; Kol 1,25; 1 Kor 3,10;
9,17; 3 Apreiškimu buvo man atskleista paslaptis, kaip aš ką
tik trumpai rašiau, Ef 1,9; Kol 1,26. 4 Skaitydami galite
įsitikinti, kad suvokiu Kristaus paslaptį, Ef 1,10-; 2,11-12; 2
Kor 11,6, 5 kuri ankstyvesnėms žmonių kartoms nebuvo
paskelbta taip, kaip ji dabar Dvasios atskleista Jo
šventiesiems apaštalams ir pranašams, Apd 13,1-2; Kol 1,26;
Rom 16,25: 6 pagonys kartu (su žydais) yra paveldėtojai,

priklauso bendram kūnui ir drauge laukia pažado Kristuje Jėzuje per Evangeliją, Ef 1,23; 2,13-18. 7 Tapau Evangelijos tarnu malonės dovana, kuri man buvo duota Jo galybės veikimu, Apd 9,26; Kol 1,25-29. 8 Man, visų šventųjų mažiausiajam, atiteko malonė skelbti pagonims nesuvokiamus Kristaus turtus, 1 Kor 15,9; 1 Tim 1,12-13; Apd 13,48; Ef 1,7; Gal 1,15, 9 ir atskleisti visiems, kaip turi išsipildyti šita paslaptis, nuo amžių uždengta Dieve — visų dalykų Kūrėjuje, Ef 1,9; Rom 16,25; Kol 1,16-26; Apd4,11, 10 — kad dabar per surinkimą taptų žinoma kunigaikštystėms ir valdžioms danguje daugeriopa Dievo išmintis, Kol 1,16; Ef 6,12; 1 Pt 1,12; 1 Kor 11,10; Lk 15,10; Rom 11,33. 11 Tai atitinka amžinąjį nutarimą, padarytą mūsų Viešpatyje Jėzuje Kristuje, Ef 1,11; 2,18; Jn 14,6; Žyd 4,16; Rom 5,2. 12 Jį tikėdami, drąsiai ir su pasitikėjimu einame prie Tėvo, 1 Pt 3,18; Ef 2,18; Jn 14,6. 13 Todėl prašau nenusiminti dėl mano vargų jūsų dėlei, nes jie yra jūsų garbė, Mt 27,43; Kol 1,24; 2 Tim 2,10.

Čia Povilas aprašo savo asmeniškus patyrimus. Jis yra dvigubas kalinys; Romos ir Kristaus. Roma, įkalindama Povilą sutrukdė jo veiklą. Apaštalas žino, kad jis visai priklauso Viešpačiui. Todėl jis nesigėdi įkalinimo. Jis rašo surinkimui, kad jo įkalinimas yra jų garbė.

Apaštalui apreikštoji paslaptis yra pagonių priklausomumas surinkimui. Senojo Testamento pranašai žinojo, kad Dievas yra ir visų pagonių Dievas — Pažadėtasis bus palaima visoms tautoms. Bet kad pagonys ir žydai kartu bus paveldėtojai Dievo pažadų, vieno surinkimo nariai, to pranašai nežinojo. Tą tik dabar Dievas apreiškė savo pašauktiesiems pranašams ir apaštalams. Povilas laikė save mažiausiu šventųjų (pašauktųjų) tarpe. Dievas kaip tik jam apreiškė šią paslaptį ir išrinko jį būti pagonių apaštalu.

POVILO MALDA, Ef 3,14-21

14 Dėl to aš klaupiuosi prieš Tėvą, 15 nuo kurio kiekviena giminė danguje ir žemėje turi vardą, Žyd 12,23; Apr 14,13; Jer 14,9; Iz 63,16-19; Lk 11,13, 16 kad iš savo

šlovės lobio suteiktų jums stiprybės Jo Dvasios galia tapti vidiniais žmonėmis, Dan 9,19; Rom 10,12; Iz 40,26; Ef 1,7; 6,10; 2 Kor 4,16; 1 Pt 3,4, 17 kad Kristus per tikėjimą gyventų jūsų širdyse ir jūs, įsišakniję ir įsitvirtinę meilėje, Jn 14,23; Gal 2,20; Kol 1,23; 2,7; 1 Pt 5,10, 18 galėtumėte suvokti kartu su visais šventaisiais, koks yra plotis, ir ilgis, ir aukštis, ir gylis, Kol 2,2, 19 ir pažinti Kristaus meilę, kuri pranoksta visokį žinojimą, kad būtumėte pripildyti visokios Dievo pilnybės, Ef 2,7; 2,22. 20 O tam, kuris savo jėga, veikiančia mumyse, gali padaryti nepalyginamai daugiau, negu mes prašome ar išmanome, Rom 16,25-27; Ef 1,19; 2 Kor 13,4; Kol 1,29; Fil 4,7. 21 Jam tebūna šlovė surinkime ir Kristuje Jėzuje visose kartose per amžių amžius! Amen, Rom 16,27.

Povilas klaupiasi maldoje, išreikšdamas pagarbą visų Tėvui. Malda apima visą pasaulį ir dangų. Meldėjas neprašo sau pagalbos, surinkimui išorinių dovanų ir turtų, bet dvasiškų lobių, Jo begalinės meilės, kad Kristus gyventų tikinčiųjų širdyse, jie būtų, lyg medžiai, giliai tikėjimo šaknis įleidę jame, tvirtai stovėtų ir suvoktų Kristaus meilę, surinkimo didybę bei veikiančią Dvasios galią.

Kas yra veiksnys pločio, ilgio, aukščio ir gylio? Iš teksto atrodo, jog tai yra surinkimas, kaip jis minimas 2,19-22. Tai yra visi surinkimo tikintieji, visų laikų, Senojo ir Naujojo Testamento, visų tautų. Surinkimo plotis siekia visą pasaulį, ilgis visus amžius, aukštis dangų — amžinybę, gylis širdies jausmus ir ilgėsius. O, kad surinkime pasireikštų ir viešpatautų Kristaus meilė, kuris mirė dėl nusidėjėlių, ir Dievo pilnybė, kuri nėra protui suprantama!

SURINKIMO VIENYBĖ, Ef 4,1-6

1 Taigi aš, kalinys Viešpatyje, raginu jus elgtis, kaip dera jūsų pašaukimui, į kurį esate pašaukti, Fil 1,7; 1 Tes 2,12. 2 Su visu nuolankumu bei romumu, su didžia kantrybe palaikykite tarpusavio meilę, Mt 18,22; Kol 3,12; 1 Kor 13,4, 3 uoliai sergėkite Dvasios vienybę taikos ryšiais, Ef 2,18; Fil 1,27; Kol 3,14. 4 Vienas kūnas ir viena Dvasia, kaip ir esate

pašaukti į vieną pašaukimo viltį, Jok 2,26; Rom 12,5; 15,13; 1 Kor 12. 5 Vienas Viešpats, vienas tikėjimas, vienas krikštas, 1 Kor 12,3-5; Jn 10,16; 1 Kor 8,6; 12,6. 6 Vienas Dievas ir visų Tėvas, kuris virš visų, per visus ir visuose, Ef 2,18; 3,15; 4,16; Rom 3,30; Mt 5,14; 1 Kor 12,6.

Surinkimuose buvo daug nevienybės, susiskaldymų, Povilas, laisvas būdamas, daug dėl to sielojosi, veikė žodžiu ir raštu tą nevienybę pašalinti. Dabar iš kalėjimo jis skatina, ragina siekti vienybės. Apaštalas primena prideramai elgtis, kaip Dievo pašauktiems tinka. Jie buvo pašaukti iš skurdo į garbę.

Krikščionies pareiga yra siekti vienybės dieviška meile. Čia minimas žodis: nuolankumas. Graikų pasaulinė literatūra nuolankumą suprato — pataikauti. Naujasis Testamentas davė šiam žodžiui naują, teigiamą, kilnią prasmę — romumas. Romumas nėra silpnybė, tyli pakanta, bet pripildymas dievišku romumu. Kantrybė. Kantrus gali palaukti, pakelti, ištverti. Turintys minėtas savybes gali siekti dieviškos meilės ir krikščioniškos vienybės. Iš tikrųjų, surinkimas yra vienas vienetas — kūnas. Surinkimą veikia viena Dievo Dvasia. Surinkimas turi vieną viltį, vieną Viešpatį, vieną tikėjimą ir vieną krikštą. Tikėjimų, bažnyčių, grupių, yra daug, bet išganantis tikėjimas yra tik vienas. Krikšto apeigos atliekamos įvairiai, bet yra tik vienas krikštas į vardą Dievo Tėvo, Sūnaus ir Šventosios Dvasios. Žiūrėk Rom 6,1-14. Dievų buvo ir yra daug. Bet yra tik viena gyvas, pasireiškiantis, mylintis, išganantis Dievas. Jis yra visų Dievas ir Tėvas. Prie Jo gali ateiti kiekvienas tikintis. Dievo galia ir Dvasia pasireiškia visuose tikinčiuose. Tad ir privalo visuose viešpatauti meilė ir vienybė.

VIENAS ĮVAIRIŲ DOVANŲ DAVĖJAS, Ef 4,7-10

7 Kiekvienam mūsų duota malonė pagal Kristaus
dovanos mastą, Ps 68,19; Rom 12,3-6; 1 Kor 12,11. 8 Todėl
sakoma: „Kildamas aukštyn, nusivedė belaisvius ir davė
žmonėms dovanų", 4 M 31,9; Joz 6,21; Kol 2,15; Ps 68,19. 9

Ką reiškia „Jis pakilo", jeigu ne tai, kad Jis ir nusileido į žemesnes vietas, Jn 3,13; Mt 12,40; 1 Pt 3,19. 10 O tas, kuris nužengė, yra tas pats, kuris iškilo aukščiau už visus dangus, kad visa užpildytų, Ef 1,10; Apr 21; Kol 1,19.

Dovanų davėjas yra Jėzus Kristus. Jis davė išganymą kiekvienam surinkimo nariui ir dovanas surinkimo ugdymui. Surinkimo narių yra daugybė, bet Viešpats duoda kiekvienam originalę dovaną. Jis nepanaikina asmens savybių, tautybės. Jis visa paskaidrina, papildo. Dovana duodama davėjo nuožiūra. Gavėjas nepasirenka dovanos. Ją parenka davėjas. Tu ir aš turime tokias dovanas, kokias Jis mums davė.

Psalmės 68,19 citata yra kiek kitokia negu hebrajų kalba. Reikia atsiminti, kad Povilas citavo atmintinai. Be to, graikiškas vertimas, kai kur, buvo skirtingas nuo hebraiško. Palyginkime mūsų turimus vertimus, kiek čia rasime skirtumų. Šioje vietoje kalbama apie Kristaus nusileidimą ant šios žemės. Jis nusileido į žmonijos skurdą ir vargą; nusikaltėlių gaują, šėtono gundymus, iki mirties ant kryžiaus ir kapo tamsos. Kristus nugalėjo piktojo galią ir užžengė Tėvo dešinėn.

PASKIRTŲJŲ TIKSLAS, Ef 4,11-13

11 Jis paskyrė vienus apaštalais, kitus pranašais, evangelistais, ganytojais ir mokytojais, Apr 20,10-15; 1 Kor 12,5-28-32; Apd 21,8, 12 kad padarytų šventuosius, tinkamus tarnystės darbui, Kristaus kūno ugdymui, 2 Tim 3,17; 1 Kor 14,26; 1 Pt 2,5, 13 kol visi pasieksime tikėjimo vienybę ir Dievo Sūnaus tobulą pažinimą, žmogišką subrendimą ir Kristaus pilnatvės saiką, Ef 2,21; Fil 3,28); 1 Kor 14,20.

Dovanos yra dvejų pobūdžių: asmeniui ir surinkimui (bažnyčiai). Asmeniui dovana gali būti pranašystė, pažinimas, meilė . . . Dovana surinkimui yra kaip čia minimi apaštalai, pranašai, evangelistai, ganytojai, mokytojai. Čia nėra pilnas sąrašas surinkimo pareigūnų. Kitose vietose

minimi vyskupai, prižiūrėtojai ir kiti. Surinkimo pareigūnų sąrašas niekada nebuvo užbaigtas. Augančiam surinkimui visada buvo reikalinga nauji pareigūnai. Surinkimas buvo jaunas, o kiek daug jame buvo žmonių, kurie įvairias pareigas ėjo. Bendrai, šio laiko surinkime (bažnyčioje) pasireiškia įvairios Šventosios Dvasios dovanos. Gaila, lietuvių tarpe vyrauja tik kunigas, sakytojas. Gal jų paskirtį būtų įamnoma palyginti mokytojo pareigoms? Tiesa, lietuviams yra žinomi vyskupai, superintendentai, senjorai ir daugiau vardų ir titulų. Bet tai ir yra tik titulai ir užimamų vietų vardų pavadinimai. Dažniausia jie surinkimą (bažnyčią) valdo, o ne jam tarnauja.

Apaštalai nėra vien tik Jėzaus 12 pašauktieji. Po Jėzaus dangyn žengimo apaštalai išrinko Motiejų apaštalu. Jėzus pats vėliau pašaukė Povilą apaštalu. Apaštalas yra betarpiškai Jėzaus paties pašauktasis. Pranašas yra žmogus, kuriam Dievas arba Jėzus tiesioginiai per Šventąją Dvasią duoda pamokantį žodį arba pranešimą ateities įvykių. Evangelistas yra turintis tokią Evangelijos skelbimo dovaną, kad per jo skelbimą atsiverčia (atgimsta) žmonės. Jis neturi nuolatinės skelbimo vietos (surinkimo arba parapijos). Jis keliauja iš vienos vietos į kitą. Toks buvo Apaštalų Darbuose minimas Pilypas. Ganytojas — graikiškai poimen. Tai seniausios, sanskrito (sąskrydžio) rašytos kalbos ir mūsų lietuvių atitinkantis žodis — piemuo. Žodžio pirminė reikšmė buvo saugoti, vesti. Tai nereiškė vien tik bandą saugoti, vesti, ganyti. Jis buvo taikomas ir žmonėms. Psalmėje 23 skaitome: „Viešpats yra mano piemuo (ganytojas)" ... Jie buvo ir yra surinkimo saugotojai, vedėjai, prižiūrėtojai. Mokytojai manyta ne mokyklose pamokų dėstytojai, bet surinkimo pamokytojai. Visi minėti pareigūnai buvo užžengusio dangun Jėzaus dovana surinkimui. Jų visų tikslas buvo ir yra ugdyti surinkimą taip, kad pasiektų vienybės tikėjime. Tai yra ne vieną surinkimą (bažnyčią) įsteigti, bet vieną tikėjimą į Dievo Sūnų, kad tik Jis yra betarpis Išganytojas. Tai yra pilnas surinkimo subrendimas. Žmonės, kuriems yra duotas tas pažinimas, turi vienybę Kristuje. Jie yra broliai ir seserys iš įvairių surinkimų. Jie ne tik turi vieną Išganytoją Jėzų

Kristų, bet ir yra pergyvenę panašius patyrimus Jo vedimo. Kiekvienas yra atskiras indas, bet visuose yra tas pats vanduo, iš vieno šaltinio. Kiekviena lempa dega atskirai, bet visose ta pati alyva. — Dvasia.

VIENA GALVA — VIENAS KŪNAS, Ef 4,14-16

14 Tad jau nebebūkime maži vaikai, siūbuojami ir nešiojami bet kokio mokymo vėjelio, žmonių apgaulės, jų gudrumo, vedančio į klystkelius, 2 Kor 11,13-15; Mt 7,15; Jer 23,16; Žyd 5,13; 13,9; Jok 1,4; Ef 6,11. 15 Ne! Elgdamiesi pagal tiesą, augime meile visais atžvilgiais tame, kuris yra galva, — Kristus, Gal 4,16; 1 Kor 11,3. 16 Iš Jo visas kūnas, suderintas ir stipriai sujungtas įvairiais ryšiais, savaip veikiant kiekvienai daliai, auga ir save patį stato meilėje, Ef 2,21; Kol 2,19.

Vaikas auga ir subręsta; tampa suaugusiu žmogumi, pilnateisiu piliečiu. Taip privalėtų vystytis ir dvasinis krikščioniškas gyvenimas. Deja, žiūrėdami į krikščionystės istoriją, matome, ką čia Povilas sako. „Krikščionija" buvo siūbuojama ir apgaulės vedama į klystkelius. Ketvirtame šimtmetyje krikščionija tapo taip suklaidinta, jog išvirto į pagoniją. Pagonys prievarta buvo verčiami tapti krikščionimis. Jie priėmė krikščionies vardą, bet širdys liko pagoniškos, nepakeistos Evangelijos galia. Jie turėjo vardą krikščionišką, o gyvenimas liko pagoniškas. Viduramžiais „krikščioniška" vienybė buvo palaikoma valstybės galia ir inkvizicija. Sušvito reformacija. Laisvosios bažnyčios sugebėjo atsikratyti pasaulinės valdžios globos. Mūsų laikais bandomas išorinis bažnyčių susijungimas. Išorinis mechaniškas sujungimas liks mechanišku. Mašiną galima mechaniškai padirbti, sujungti. Ji judės. Surinkimo paskirtis yra visai kitokia. Surinkimas yra gyvas organizamas. Surinkimas privalo augti. Čia svarbu kiekviena celė. Kiekvienas privalo turėti betarpį ryšį su galva — Kristumi. Kūno visi sąnariai turi sąryšį per sąnarius. Povilas suprato surinkimą kaip gyvą Kristaus kūną. Šventojo Rašto pagrindu toks surinkimas (bažnyčia) yra ir dabar.

PAGONIŲ ir KRIKŠČIONIŲ BŪDO SAVYBĖS, Ef 4,17-24

17 Taigi liepiu ir įspėju Viešpatyje, kad jūs nebesielgtumėte, kaip elgiasi pagonys dėl savo proto menkystės, Rom 1,21; 1 Pt 1,18. 18 Jų protavimas aptemęs, jie svetimi Dievo gyvenimui dėl savo dvasinio aklumo bei širdies sukietėjimo, 1 Jn 2,17; Ps 36,10; Ef 1,18; 2,12; Kol 1,21; 1 Pt 1,14; Mk 3,5; Rom 11,25. 19 Jie visiškai išglebo ir pasidavė juslingumui, godžiai ieškodami visokių netyrų pasitenkinimų, Kol 3,5. 20 Betgi jūs ne šito išmokote iš Kristaus! 21 Juk iš Jo girdėjote ir pagal Jį išmokote, kokia yra tiesa Jėzuje, Ef 3,1; 1,13; Apd 4,12: 22 privalu atsižadėti ankstyvesnio senojo žmogaus gyvenimo būdo, kuris žlugdo žmogų apgaulingais geismais, 1 M 3,4-5; Rom 6,23; 8,13; 1 Pt 2,1; Kol 3,9; Gal 6,8; 2 Pt 1,4, 23 atsinaujinti savo proto dvasinėje gelmėje, Jer 3,23; Oz 13,9; Rom 12,2, 24 apsivilkti nauju žmogumi, kuris sutvertas pagal Dievą teisume ir tiesos šventume, Gal 3,27; Rom 6,4; 13,14; Kol 3,10; 1 M 1,26; Lk 1,75.

———————

Povilas gerai pažino pagoniją ir krikščioniją. Jis pats daug keliavo ir matė vienų ir antrų gyvenimą. Jis skelbė Evangeliją ir matė jos atnaujinantį veikimą. Kaip apaštalas gyvenimą pažino, taip jis ir rašė. Graikai mokslu ir romėnai valdymu stovėjo aukštumoje. Bet jų asmeniškas gyvenimas buvo tuščias. Jie nepažino gyvojo Dievo. Todėl jie neturėjo savyje dieviškos galios. Jų protavimas buvo sumenkėjęs. Jie turėjo tam tikrą pažinimą, suprato sąžinės balsą, bet neturėjo valios elgtis pagal išpažintą tiesą. Daugelio išminčių ir valdovų tarpe reiškėsi palaidumas ir turtų siekimas. Jie išglebo ir ieškojo netyrų pasitenkinimų. Povilas matė tokį pagonių gyvenimą. Jis matė labai didelį skirtumą krikščionių gyvenime. Krikščionys buvo kilę iš tų pačių pagonių. Jie gyveno tose pačiose vietose, visuomenėje atliko tas pačias pareigas, dirbo tuos pačius darbus. Tad kas sudarė skirtumą? Kai jie girdėjo skelbiant Evangeliją ir tikėjo, jie tapo savo proto ir dvasios gelmėse atnaujinti, visiškai pakeisti. Jie tapo tarsi visai naujais žmonėmis. Jie

pažino Kristų ir tas išganė, pakeitė juos. Taip vyko apaštalo Povilo laikais. Taip yra ir šiandien. Jėzus yra tas pats vakar, šiandien ir per amžius. Tada Jėzaus išgelbėjimo galios nepažino ir neturėjo pagonys. Šiandien vadinamieji vardo krikščionys nepažįsta ir nepatiria atgimimo, atnaujinimo, pašventimo. Jie elgiasi visai kaip pagonys, palaidžiai, girtaudami, nešvariai gyvendami. Tikintiems ir šiandien Jėzus teikia atgimimą ir valios galią krikščioniškai gyventi.

KASDIENIS KRIKŠČIONIŲ GYVENIMAS, Ef 4,25-32

25 Tad, atmetę melagystę, kiekvienas kalbėkite tiesą su
savo artimu, nes esame vieni kitų nariai, Gal 6,15; Zak 8,16;
Kol 3,8; Rom 12,5. 26 Rūstaudami nenusidėkite! Tegul
saulė nenusileidžia ant jūsų rūstybės! 2 Kor 11,29; Ps 4,5;
Jok 1,20; Pat 17,14-19; Mt 5,25; 5 M 24,15. 27 Ir nepalikite
vietos velniui, 2 Tim 2,26. 28 Kas vogdavo, tenebevagia, bet
imasi triūso, darydamas savo rankomis gerus darbus, kad
turėtų iš ko padėti stokojančiam, 1 Kor 4,12; 1 Tes 4,11; Tit
3,14. 29 Joks biaurus žodis teneišeina iš jūsų burnos;
kalbėkite vien gera, kas tinka pamokymui ir duoda naudą
klausytojams, Mt 15,11-18; Ef 4,16; 5,4; Jok 3,10; Kol 3,16;
4,6. 30 Ir neliūdinkite Šventosios Dievo Dvasios, kuria
esate užantspauduoti atpirkimo dienai, Iz 63,10; Ef 1,13. 31
Tebūnie toli nuo jūsų visokie užsigavimai, piktumai,
rūstybės, riksmai ir piktžodžiavimai su visomis piktybėmis,
Jer 2,21; Kol 3,19; 3,8; Jok 3,14; Mt 5,22; Rom 1,28; 3,9. 32
Verčiau būkite malonūs, gailestingi, atlaidūs vieni kitiems,
kaip ir Dievas Kristuje jums buvo atlaidus, Mt 6,14; 18,23-
35; Kol 3,12.

Kiekvieno žmogaus gyvenimas yra panašus į mašinos vairuotoją. Jis privalo būti visą laiką akylus ir daryti sprendimus. Atgimęs krikščionis privalo būti dar akylesnis už neatgimusį. Atgimimas yra tik Dievo veiksmas. Bet atgimusysis privalo daryti pats sprendimus. Jis nebėra nuodėmės vergas. Tad jis privalo kasdieniškame gyvenime krikščioniškai elgtis. Pagonys ir neatgimę krikščionys melą,

vogimą, girtavimą, keiksmą ir daugelį kitų dalykų nelaiko nusikaltimu. Todėl tų dalykų ir nevengia. Psalmėje 116,11 sakyta, jog visi žmonės yra melagiai. Panašiai galima sakyti ir apie vogimą. Kurio liežuvis nesuteptas melu ir rankos vogimu?

Povilas rašo krikščionims, turintiems laisvą valią, galintiems sprendimus daryti, tiesą kalbėti. Rūstybė. Yra ir šventa rūstybė prieš nuodėmę ir už tiesą. Tokia rūstybė pasireiškė ir pas Viešpatį Jėzų, Mt 21,12; Mk 11,15-18; Lk 19,45-46; Jn 2,13-16. Asmeniškas įsikarščiavimas yra atmestinas. Jei jis nepašalinamas, jis veda prie nusikaltimo, duoda velniui įsiterpti, perdėtai rūstauti. Kas piktžodžiauja, leidžia paskalas, krečia nešvarius juokus, tas kenkia pats sau ir klausytojams, įskaudina Šventąją Dvasią. Ir atgimusieji dar turi palinkimą čia visoms minėtoms blogybėms. Todėl jie privalo budėti, melstis ir leisti veikti Šventajai Dvasiai. Kur leidžiama veikti Šventajai Dvasiai, ten Ji paveikia krikščionis būti gailestingais, maloniais, atlaidžiais.

ATMESKITE TAMSOS DARBUS, Ef 5,1-14

1 Būkite Dievo sekėjai, kaip Jo mylimi vaikai, Mt 5,45; 1
Kor 11,1; Kol 3,12, 2 ir gyvenkite meilėje, nes Kristus
pamilo jus ir atidavė už mus save kaip pašvęstą ir kvapią
auką Dievui, Mt 5,44; 17,5; 3 M 1,9; Ef 5,25; Gal 2,20; Ps
40,7; Žyd 10,10; Fil 4,18; Ez 20,41. 3 Užtat ištvirkavimas,
visoks netyrumas ar godulystė tenebūna net minimi jūsų
tarpe, kaip pridera šventiesiems, Rom 1,28; Kol 3,5; 4
taipogi begėdystė, kvaila šneka ar juokų krėtimas — jums
netinka, verčiau tebūnie dėkojimas, 3 M 20,23-26; Ef 4,29;
Kol 3,8. 5 Gerai įsidėmėkite, kad joks ištvirkėlis ar gobšas,
tai yra joks stabų garbintojas, nepaveldės Kristaus ir Dievo
karalystės, Mt 6,24; 1 Kor 6,9-10; Ef 1,22; Rom 8,9; 1 Kor
15,24-28; Apr 11,15; Gal 5,19-21; Kol 3,5; Žyd 13,4; Apd
8,21; 22,15. 6 Niekas teneapgauna jūsų tuščiais plepalais;
dėl tokių dalykų Dievo rūstybė ištinka neklusnumo vaikus,
Apr 12,10; Kol 2,4-8; 3,5; Mt 3,7; Rom 1,18; Ef 2,2. 7
Nebūkite jų bendrai! 2 Tes 1,8; 2 Kor 6,14; Lk 16,8. 8 Juk
kadaise buvote tamsa, o dabar eaate šviesa Viešpatyje; tad

elkitės, kaip šviesos vaikai, Ef 4,8; 2,1; 1 Jn 2,8; Jok 1,17; 1 Pt 2,9; Mt 5,16. 9 O šviesos vaisiai reiškiasi visokeriopu gerumu, teisumu ir tiesa, Gal 5,22. 10 Ištirkite, kas patinka Viešpačiui, Gal 1,10-16; Apd 9,6; Rom 12,2; 2 Kor 5,9-15; Ef 5,17, 11 ir neprisidėkite prie nevaisingų tamsos darbų, o verčiau pasmerkite juos, Joz 1,8; Ps 119,20; Ef 4,17; 5,7; Lk 13,7-; Rom 13,12; Jn 16,8. 12 Nes ką jie slapčia daro, gėda ir sakyti, Rom 1,24. 13 Bet visa, ką šviesa smerkia, tampa regima, o kas tampa regima, yra šviesa, Jn 3,20; 1 Kor 14,24. 14 Todėl sakoma: „Pabusk, kuris miegi, kelkis iš numirusių, tai apšvies tave Kristus", Iz 60,1; Ef 4,11; Iz 29,8; 26,19; 59,10; 1 Tes 5,5-7; Jn 5,25; 8,12; 1 Pt 2,9; Rom 13,11-12.

Sekite Dievą taip, kaip Kristus Jį mums apreiškė ir tapo šventa, kvapia auka Dievui. Jis paliko mums pavyzdį, kaip sekti Dievą. Tuose kraštuose, kuriuose Povilui teko darbuotis, buvo labai paplitusi paleistuvystė. Ją pagonys laikė pamaldų apeigų dalimi. Ji ardė šeimas ir tuo pačiu griovė valstybę. Antra blogybė buvo ir yra godumas. Tai šaknis viso pikto. Trečia blogybė buvo ir yra liežuvavimas. Tas blogybes krikščionys privalėjo ir privalo atmesti. Tai darantieji, nors ir turi krikščionišką vardą, nėra krikščionys. Kai kreipiamasi į Dievą, meldžiama ir dėkojama, minėtos blogybės nyksta.

Apgaulė paveikė pirmuosius žmones. Apgaulė paveikia neklausyti. Kiek plepalais, gražiais juokais ir anekdotais siekiama pagražinti krikščioniškus subuvimus! Ir gražus nepaklusnumas yra tamsa. „Senasis žmogus" yra tamsos, o „naujasis" šviesos vaikas. Krikščionies gyvenime visada vyksta kova, apsisprendimai. Krikščioniškus apsisprendimus daro ne tik vadai, bet ir kiekvienas eilinis krikščionis. Kiekvienas yra kunigas, turi betarpį ryšį su Viešpačiu. Kiekvienas arba smerkia tamsos darbus, arba jiems pritaria. Taip, kas tamsoje daroma gėda ir kalbėti. Su laiku viskas paaiškėja, bet dažnai žala padaryta ir ją atitaisyti nebeįmanoma. Povilas primena krikščionių dažnai giedotą giesmę: „Pabusk, kuris miegi, kelkis iš numirusių, tai apšvies tave Kristus". Budėk!

BŪKITE IŠMINTINGI, Ef 5,15-21

15 Todėl rūpestingai žiūrėkite, kaip elgiatės: kad
nebūtumėte tarytum neišmanėliai, bet kaip išmintingi, Ps
119,109; 110,10; 1 Pt 1,17; Ef 4,17-19; Kol 4,5; Mt 10,16, 16
gerai naudojantys laiką, nes dienos yra piktos, Jok 1,5; Dan
2,8; Gal 1,4. 17 Nebūkite tad neprotingi, bet stenkitės
suprasti, kokia yra Viešpaties valia, Ef 6,12; 1 Jn 5,19; Mt
26,41. 18 Neapsigerkite vynu, kuriame slypi pasileidimas,
bet būkite pilni Dvasios, Pat 23,29-35; Lk 1,15; 21,34. 19
Kalbėkite psalmėmis, himnais bei dvasinėmis giesmėmis,
giedokite ir šlovinkite savo širdyse Viešpatį, Kol 3,16; Ps
33,2-3; 1 Kor 14,15, 20 visada ir už viską dėkodami Dievui
Tėvui mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus vardu, Am 5,23; Mt
15,8; Kol 3,17; 1 Tes 5,18, 21 paklusdami vieni kitiems dėl
Kristaus pagarbos (baimės), 1 Pt 5,5.

Povilas čia kalba ne apie pasaulio išminčius, kurių maža yra krikščionių tarpe, bet apie širdies išminčius, kurių siekimas ir tikslas yra būti papildytais Šventąja Dvasia. Tik akylus pastebi užtušavimus ir netikslumus. Mums duota dovana laikas. Naudokime jį geram. Laikas visada buvo piktas, nes nuodėmė pasireiškia pasaulyje. Kristaus atėjimui artėjant, Šventasis Raštas sako, kad krikščioniškas gyvenimas blogės, kils persekiojimai.

Svarbu kiekvienam žinoti, ką reiškia Viešpaties valia jo gyvenime, ko Viešpats iš jo reikalauja, kokia jo pareiga yra Viešpačiui.

Pasigėrimas neslypi vien tik vyne, ar tik alkoholyje, kokiu vardu jis ir būtų vadinamas, bet visame, kas atitraukia nuo Viešpaties valios. Tai gali būti turtas, pasisekimas, knygos, menas, technika, kultūra, net santuoka, šeima, profesija.

Krikščionies tikslas yra gyventi papildyta Dvasia. Praktiškai krikščionies gyvenimas, krikščioniški subuvimai, pasireiškia Dievo šlovinimu. Dievas giriamas burna ir širdimi. Ne kiekvienas turi gerą balsą giedoti, ne kiekvienas moka skambinti ar groti, bet kiekvienas gali liaupsinti Dievą ir savo širdyje girti Viešpatį.

SUTUOKTINIŲ ir SURINKIMO GYVENIMAS, Ef 5,22-33

22 Jūs, moterys, būkite paklusnios savo vyrams, lyg
Viešpačiui, Kol 3,18-4,1, 23 nes vyras yra žmonos galva,
kaip Kristus yra surinkimo galva, — Jis, kūno gelbėtojas. 1
Tim 2,13; 1 M 2,18-22; 1 Pt 2,18-3,7; 1 Kor 11,3; 14,34. 24
Kaip surinkimas klauso Kristaus, taip ir moterys visame
teklauso vyrų.
25 Jūs, vyrai, mylėkite žmonas, kaip ir Kristus mylėjo
surinkimą ir atidavė už jį save, 1 Tim 2,6, 26 kad jį
pašventintų, apvalydamas vandens nuplovimu ir žodžiu, 2
Kor 11,2; Jn 3,5; Žyd 10,22, 27 kad padarytų sau garbingą
surinkimą, neturinti jokios dėmės, nei raukšlės, nei nieko
tokio, bet šventą ir nesuteptą, Iz 62,5; Sal G. 1,15; 4,7; 2 Kor
4,14; 5,15; Ps 45,14; Kol 1,22; Ef 1,4. 28 Taip ir vyrai turi
mylėti savo žmonas tarytum savo kūnus. Kas myli žmoną,
myli save patį. 29 Juk niekas niekada nėra nekentęs savo
kūno, bet jį maitina ir globoja, kaip ir Kristus surinkimą,
Kol 2,23; Rom 13,14; 1 Pt 4,11; Mk 6,31; 1 Kor 7,33; 1 Tes
2,7. 30 Mes gi esame Jo kūno sąnariai, 1 M 2,23; Ef 1,23;
Rom 12,5. 31 „Todėl žmogus paliks tėvą bei motiną ir
glausis prie savo žmonos, ir du taps vienas kūnas", Mt 19,6;
1 M 2,24. 32 Šita paslaptis yra didelė, — aš tai sakau,
žvelgdamas į Kristų ir surinkimą, 1 M 2,24; Apd 19,7. 33
Taigi, kiekvienas jūsų temyli savo žmoną, kaip save patį, o
žmona tegerbia vyrą, 1 M 2,24; 3 M 19,18; Mt 22,39.

———

Apaštalo Povilo laikais moteris (žmona) buvo beveik vergė. Evangelija išlaisvino moterį ir padarė ją lygią su vyru išganymo atžvilgiu. Kai kas šiame aprašyme mato moters pavergimą, bet taip nėra. Mes neturime norėti Šventuoju Raštu išsiaiškinti visus modernaus gyvenimo klausimus. Ką čia apaštalas Dievo jam suteikta malone kalba, liečia žmogaus prigimtį. Moteris yra linkusi pasitikėti vyru, tuo pačiu jį gerbti, leisti jam vadovauti. Vyras neturi teisės tą moters palinkimą išnaudoti sauvaliavimui. Vyras privalo mylėti žmoną, kaip pats savo kūną, taip, kaip Kristus mylėjo surinkimą. Kristaus siekimas buvo išgelbėti žmoniją. Jis mirė, siekdamas to tikslo. Kristaus tikslas yra taip pašvęsti ir

saukléti surinkimą, kad jis būtų be jokios dėmės. Šeimos gyvenime turi būti to paties siekiama iš vyro ir žmonos pusės. Juk mes esame Kristaus (surinkimo) kūnas, o Jis mūsų galva. Vaikai palieka tėvus ir sudaro šeimas. Tokia yra žmogaus prigimtis. Ir iš šeimos gyvenimo turėtume mokytis krikščioniško, surinkimo gyvenimo.

VAIKAI IR TĖVAI, Ef 6,1-4

1 Jūs, vaikai, klausykite savo gimdytojų, nes šito
reikalauja teisingumas, 2 „Gerbk savo tėvą ir motiną", — tai
pirmasis prisakymas su pažadu, 2 M 20,12: 3 „Kad tau gerai
sektųsi ir ilgai gyventumei žemėje", Mk 12,28; 5 M 5,16. 4
Jūs, tėvai, neerzinkite savo vaikų, bet auklėkite juos, drausmingai ir mokydami Viešpaties vardu, Ef 5,23; Kol 3,21; Mk 10,14; 1 M 18,19; 5 M 6,7-20-; Ps 78,4; Iz 50,5.

Vaikai ir tėvai sudaro šeimą. Vaikai yra Dievo dovana. Tėvai turi daugiau gyvenimo patyrimų, geriau pažįsta gyvenimą. Vaikai daro gerai, jei klauso tėvų pamokymų ir patarimų. Tuo jie gali išvengti daug gyvenimo nemalonumų ir susilaukti palaimos. Vaikai privalo paklusti tėvams ir dėl Dievo. Toks yra gyvenimo nuostatas. Tėvai atsakingi už vaikus. Vaikai turi pareigą tėvams. Tėvai ir vaikai už savo veiksmus atsakingi Dievui. Vaikai yra originalus Dievo tvarinys. Tėvai privalo vaikus mokyti ir auklėti, bet neerzinti ir nepykinti. Vaikai patys privalo apsispręsti. Vaikai turi teisę visas vertybes pervertinti, bet ir atsakomybę už tai nešti. Visada buvo ir bus įtempimų tarp senosios ir jaunosios kartos, bet jų reikia vengti.

VERGAI IR ŠEIMININKAI, Ef 6,5-9

5 Jūs, vergai, klausykite savo žemiškųjų šeimininkų su
baime ir pagarba, nuoširdžiai, lyg Kristaus, 1 Tim 6,1-2; Kol
3,22; Tit 2,9; 1 Pt 2,18; 2 Kor 7,15, 6 ne dėl akių tarnaudami,
lyg žmonėms patikti norėdami, bet kaip Kristaus vergai, iš
širdies vykdantys Dievo valią, Zak 8,17; Mt 6,4; Lk 16,10-
12; 1 Kor 7,17-24. 7 Noriai tarnaukite, kaip Viešpačiui, o ne

žmonėms, 2 Ch 19,6, 8 žinodami, jog kiekvienas, tiek vergas, tiek laisvasis, jei daro ką gera, gaus atlyginimą iš Viešpaties, 2 Kor 11,15. 9 Ir jūs, šeimininkai, tą patį darykite jiems. Liaukitės grasinę, žinodami, kad ir jiems ir jums yra Viešpats danguje ir kad Jis nedaro skirtumo tarp asmenų, Apd 10,34; 24,25; 2 M 25,43.

Šio laiko modernizmo šalininkai nesutinka su Šventojo Rašto patarimais apie moters ir vyro lygybę, vaikų auklėjimą, senosios ir jaunosios kartos santykį, vergų klausimo sprendimą. Bet ar jie įneša ką geresnio, negu Šventasis Raštas?

Romoje buvo pusė gyventojų vergai. Daug vergų buvo visoje imperijoje. Povilas nebandė spręsti vergų klausimo, pagerinti pasaulį. Jis skelbė išganančią Evangeliją. Apaštalas davė patarimą atgimusiems vergams ir šeimininkams. Jų santykį išsprendė ne politika, bet atnaujinantis tikėjimas. Atgimusiems vergams apaštalas patarė savo šeimininkus nuoširdžiai gerbti ir ištikimai jiems pavestą darbą atlikti. Tą jie tedaro dėl savo tikėjimo. O šeimininkams apaštalas priminė, kad jie vergus laikytų sau lygiais žmonėmis, nes jų ir vergų yra vienas ir tas pats Viešpats. Jis nedaro skirtumo tarp žmonių ir nėra šališkas. Jei Evangelijos galia šis klausimas yra išspręstas dvasiniai, tada jis nustoja išoriniai savo reikšmės. Tas aiškiai aprašyta laiške Filemonui apie vergą Onezimą.

KRIKŠČIONIES KOVA, Ef 6,10-20

10 Pagaliau būkite tvirti Viešpatyje, Jo galybės jėga, Ef
3,16; 2 Tim 2,1; 2 Kor 12,9; Fil 4,13; Jn 16,33; 2,14; Lk 4,1-2;
1 Kor 16,13. 11 Apsiginkluokite pilnai Dievo ginklais, kad
galėtumėte išsilaikyti prieš velnio klastas, 2 Pt 1,3; 1 Jn 2,14;
Rom 13,12; Ef 4,14; 1 Pt 5,8. 12 Mes grumiamės ne su
krauju ir kūnu, bet su kunigaikštystėmis, valdžiomis, šio
pasaulio tamsybių valdovais ir dvasinėmis blogio jėgomis,
Ef 1,21; 2,2. 13 Todėl imkitės visų ginklų, kad galėtumėte
blogą dieną pasipriešinti ir, visa nugalėję, išsilaikyti, Ef
5,15-16; Am 5,13. 14 Tad stokite į kovą, apsijuosę savo

strėnas tiesa, apsivilkę teisumo šarvais, Iz 11,5; 59,17; Lk 12,35; 1 Tes 5,8, 15 ir apsiavę kojas ryžtu skelbti taikos Evangeliją, Iz 5,27; 52,7; Apd 10,36; Ef 2,17; Lk 2,14. 16 O svarbiausia, imkite tikėjimo skydą, su kuriuo užgesinsite visas ugningas piktojo strėles, 1 Jn 5,4; 1 Pt 5,9. 17 Imkite taipogi išganymo šalmą ir Dvasios kalaviją, tai yra Dievo žodį, 1 Tes 5,8; Ps 144,1; Mt 10,20; Rom 8,13; 2 Tim 3,16-17. 18 Kiekvienu metu melskitės Dvasioje visokeriopomis maldomis ir prašymais. Be paliovos budėkite, melskite už visus šventuosius, Ps 119,11; Mt 4,4; Lk 18,1; Rom 12,12; 8,26; Kol 4,2; 1 Tes 5,17; Gal 4,6; 1 Pt 5,8; 1 Kor 16,13; Mk 13,37; 2 Kor 6,5; 11,27, 19 ir mane, kad, kai atveriu burną, būtų man duota drąsa skelbti Evangelijos paslaptį, 2 Kor 6,11; Lk 21,15; Apd 4,29; Rom 15,30, 20 kurios pasiuntinys esu ir būdamas kaliniu, — kad turėčiau drąsos kalbėti taip, kaip privalau kalbėti, 2 Kor 3,7-12; 5,20; Kol 4,4.

Povilas baigia laišką rašyti, skatindamas tikinčiuosius ištverti kovoje. Jis žino, kad krikščionis turi kovą su kūnu ir krauju, su savo silpnybėmis. Ta kova pasireiškia daug plačiau: su šio pasaulio valdovais, kurie yra tamsoje, su tamsos jėgomis padangėse, su velnio klastomis. Išsilaikyti toje kovoje ir ją laimėti įmanoma tik Viešpaties jėga, pilnu apsiginklavimu Jo žodžiu. Čia Povilas mini anų laikų ginklus ir kovos būdą. Visa tai jis vadina krikščionies dvasios kova. Krikščionies kova tęsiasi visą laiką. Ji pasireiškia kartais stipriau, tai vėl kiek sulėtėja. Ji baigiasi tik mirtimi. Tada kova ir visi gundymai išnyksta, grįžtama iš kovos lauko į tėviškę. Povilas ir maldą priskaito prie kovos. Malda ne visada yra tik kalbėjimas, gražių žodžių reiškimas. Malda kartais yra kaip Viešpaties malda Getsemanėje. Viešpaties prakaitas su krauju maišėsi, o kiti ten pat miegojo. Jokūbo šeima ir šeimyna buvo arti jo, bet jis vienas meldėsi iki kūno sąnarys buvo paliestas. Povilas prašė melstis už visus šventuosius. Visi yra gundomi. Visiems reikalinga pagalba. Jis prašė melstis ir už jį, kad jis, ir kaliniu būdamas, galėtų tinkamai skelbti Evangelijos išganančią paslaptį. Evangelijos paslaptis tampa žinoma, suprantama,

pergyvenama, kai meldžiama, pasitikima Viešpačiu, kai Jo Dvasia veikia. Evangelija skelbiama ne vien iš sakyklų, bet ir tardant, ir kalėjime.

UŽBAIGOS ŽODIS, Ef 6,21-24
21 Kad ir jūs sužinotumėte, kaip man einasi ir ką veikiu, visa papasakos jums Tichikas, mylimas brolis ir ištikimas tarnas Viešpatyje, Apd 20,4; 2 Tim 4,12; Fil 1,12; Kol 4,7; Tit 3,12.
22 Aš tam jį siunčiu, kad jūs sužinotumėte apie mus ir, kad jis paguostų jūsų širdis, Kol 4,8.
23 Broliams ramybė ir meilė su tikėjimu nuo Dievo Tėvo Viešpaties Jėzaus Kristaus, Apd 11,23; 1,2.
24 Malonė visiems, kurie myli mūsų Viešpatį Jėzų Kristų negąstančia meile! 1 Pt 1,8; 3,4.

———

Kaip pradžšioje minėta, šis laiškas skirtas platesnei visuomenei, surinkimams. Laiškas užbaigiamas labai nuoširdžiai, bet asmenų vardai neminimi. Povilas laikomas kalėjime niekur negalėjo keliauti. Jis siunčia savo mylimą brolį ir Viešpaties ištikimą tarną, kilusį iš Mažosios Azijos, Apd 20,4, aplankyti surinkimus, nuvežti jiems šį laišką, papasakoti Povilo padėtį, stiprinti dvasiškai surinkimus. Povilas ir surinkimo žmonės tikėjo Evangelijai, Dievo meilė degė jų širdyse, jie ilgėjosi žinoti vieni apie kitus. Dievo meilė, ramybė, tikėjimas, malonė buvo prasmingi žodžiai. Jais apaštalas sveikino surinkimus!

LAIŠKAS FILIPIEČIAMS

Filipo miestas yra pietų-rytų Europos kampe, arti Mažosios Azijos, Makedonijoje. Miestą įsteigė graikų karalius Pilypas, garsiojo Aleksandro tėvas. Apaštalo laikais visa Makedonija ir pati Graikija buvo Romos imperijos valdžioje.

Apaštalas Povilas, antrosios savo misijos pradžioje, atvyko į Filipų miestą su savo bendradarbiais, kaip Apd 16 skyriuje aprašyta. Tai buvo pirmasis surinkimas Europoje, įsteigtas apie 51 metus. Pirmoji įtikėjo ir tapo pirmoji

krikščionė Europoje prekybininkė Lidija. Antrasis įtikėjo kalėjimo viršininkas ir vėliau kiti. Povilas visą laiką palaikė labai artimus ir nuoširdžius ryšius su šiuo surinkimu. Povilas savo pragyvenimui užsidirbdavo, gamindamas palapines, 1 Kor 9,12; Apd 18,3. Be to Filipų surinkimas šelpė apaštalą, Fil 4,16; 2 Kor 11,9. Apaštalas buvo kalinamas Romoje 61-63 metais. Filipiečiai pasiuntė auką Povilui į Romą per savo narį Epafroditą. Epafroditas Romoje rimtai susirgo. Jam pasveikus, Povilas parašė šį laišką, kurį nuvežė filipiečiams Epafroditas. Povilas laiške labai džiaugėsi auka, dėkojo, pasisakė apie surinkimo vienybę, krikščionies tobulumą, džiaugsmą.

LAIŠKO PRADŽIA, Fil 1,1-2

1 Povilas ir Timotiejus, Kristaus Jėzaus tarnai, visiems šventiesiems Kristuje Jėzuje, gyvenantiems Filipuose, kartu su vyskupais ir diakonais, Apd 16,12-40; 20,6; 1 Tes 2,2; Apd 20,28; 1 Kor 1,2. 2 Malonė jums ir ramybė nuo mūsų Tėvo Dievo ir Viešpaties Jėzaus Kristaus, Rom 1,7.

Labai galimas dalykas, kad Povilas diktavo laišką, o Timotiejus rašė. Povilas save ir bendradarbį Timotiejų vadina Kristaus vergais. Jie nėra valdovai, bet tarnai. Visi šventieji. Čia nieko bendro neturi su vadinamais dabartiniais „šventaisiais". Šventais padaro tik Kristus. Šventieji yra visi atgimusieji, surinkimo nariai. Jie pirmi minimi. Jiems rašomas laiškas. Vyskupai ir diakonai yra jų tarpe. Surinkimai visai nežinojo dabartinių vyskupų titulo. Mažame surinkime buvo keli vyskupai. Jie buvo žodžio tarnai, surinkimo prižiūrėtojai, vedėjai. Malonės ir ramybės sveikinimas skamba labai panašiai, kaip ir kitų laiškų sveikinimuose.

PADĖKA IR UŽMELDIMAS, Fil 1,3-11

3 Aš dėkoju savo Dievui, kada tik jus prisimenu, Rom
1,8, 4 visada kiekvienoje maldoje, su džiaugsmu už jus visus
besimelsdamas, Fil 1,18, 5 už jūsų bendradarbiavimą
Evangelijos labui nuo pirmosios dienos iki šiandien, 1 Jn

1,3; 1 Kor 9,23. 6 Esu tikras, kad tas, kuris jumyse pradėjo šį gerą darbą, jį ir atbaigs iki Kristaus Jėzaus dienai, 1 Tes 5,24; Fil 2,3; 1 Kor 1,8. 7 Šitaip manyti apie jus visus teisinga, nes turiu savo širdyje jus, kurie, tiek man esant kalėjime, tiek ginant ir stiprinant Evangeliją, visi tebesate mano malonės bendrininkai, Ef 3,1; 4,1; Kol 4,18; 2 Tim 1,8; 2,9. 8 Dievas yra liudytoju, kaip aš jūsų visų pasiilgau Kristaus Jėzaus nuoširdumu, Rom 1,9. 9 Ir dabar meldžiu, kad jūsų meilė vis augtų ir augtų pažinimu ir gausiu suvokimu, Rom 15,14; Fm 6; Kol 1,9; Rom 12,2, 10 kad jūs mokėtumėte pasirinkti, kas vertingiau, kad būtumėte tyri ir be priekaišto Kristaus dieną, Žyd 5,14; Fil 2,15; 1 Tes 3,13; 5,23; Jud 24, 11 pilni teisumo vaisių per Jėzų Kristų Dievo garbei ir šlvoei, Žyd 12,11; Ef 5,9; Jok 3,18; Jn 15,5; Mt 5,16.

Povilas prisimena filipiečius su malonumu ir džiaugsmu. Jis ne tik prisimena, bet ir meldžia už juos. Maldos ryšys palaiko gyvą draugystę. Povilas dėkoja Dievui už filipiečių bendradarbiavimą Evangelijos skelbime nuo pirmos dienos, kai jis pas juos atvyko. Prisiminimas ir bendradarbiavimas tęsiasi iki šiol, iki šios dienos. Tą gerą darbą pradėjo ne apaštalas, bet pats Jėzus Kristus. Apaštalas yra tikras, kad pradėtąjį darbą Jėzus atbaigs. Jėzaus dieną, Jo atėjimo metu, jie bus tyri be priekaištų. Povilas nuoširdžiai džiaugiasi jais ir išsiilgsta jų draugystės. Apaštalas meldžia Dievą, kad jų meilė būtų pilna į Viešpatį, kad jie suvoktų, kas geriausia bei vertingiausia ir to siektų!

BŪKLĖ ROMOJE, Fil 1,12-18

12 Broliai, aš noriu, kad jūs žinotumėte, jog mano būklė labai pasitarnavo Evangelijos plitimui, Ef 6,21; Kol 4,7; Fil 1,25. 13 Mat, mano kalinimas dėl Kristaus išgarsėjo visame pretoriuje ir visų kitų tarpe, Ef 3,1; 2 Tim 2,9; Fil 4,22. 14 Daugumas brolių Viešpatyje, mano pančių paskatinti, imasi drąsiau skelbti Dievo žodį, Fil 2,24; 2 Tes 3,4; Apd 28,31. 15 Beje, kai kurie skelbia Kristų iš pavydo ir palinkimo ginčytis, kiti skelbia Kristų gera valia; 16 šitie iš meilės, suprasdami, kad aš pašauktas ginti Evangelijos, Rom 2,8, 17 o anie skelbia Kristų ne iš gryno nusistatymo, bet iš

tuštybės ir pavydo, tardamiesi pasunkinsią mano pančius.
18 Tesižinai! Kad visokiais būdais, dėl akių ar iš tiesų, yra
skelbiamas Kristus, — štai kuo džiaugiuosi! Bet aš ir toliau
džiaugsiuosi, Lk 9,50; Fil 1,4; 2,17; 4,1-10.

———

Kai Povilas atvyko į Filipus ir dėl Evangelijos skelbimo buvo sumuštas ir su savo bendradarbiu į kalėjimą įmestas, — jie giedojo giesmes ir šlovino Dievą. Jų vargas ir kančia virto džiaugsmu, atsivertė kalėjimo viršininkas. Panašiai Povilas buvo suimtas ir kalinamas Romoje. Bet tai nepakenkė Evangelijos skelbimui. Priešingai, geroji žinia plito kalėjime ir ciesoriaus rūmuose. Ten netik buvo kalbama apie Povilą ir jo skelbiamą Evangeliją, bet kai kurie net įtikėjo, tapo krikščionimis, Fil 4,22. Evangelijos skelbėjai padrąsėjo ir džiaugsmingai skelbė gerąją naujieną. Kur šviesa šviečia, ten yra ir šešėlių. Buvo ir tokių, kurie norėjo Povilo padėtį pasunkinti, ir todėl skelbė Evangeliją iš pavydo, ginčyjosi. Bet bendrai Evangelija plito. Į nesklandumus Povilas nekreipė dėmesio. Jis džiaugėsi branduoliu, Evangelijos pergale.

ŽVILGSNIS Į ATEITĮ, Fil 1,19-26

19 Aš žinau, kad šitai pravers mano išganymui dėl jūsų
maldos su Jėzaus Kristaus pagalba, Job 13,16; 2 Kor 1,11.
20 Aš ilgesingai laukiu ir turiu viltį, jog anapitol neliksiu
sugėdintas, bet kaip visada, taip ir dabar Kristus bus viešai
išaukštintas mano kūne, — ar gyvenimu, ar mirtimi, 1 Pt
4,16; 1 Kor 6,20. 21 Man gyvenimas — Kristus, o mirtis —
laimėjimas, Rom 8,10; Gal 2,20; Kol 3,4. 22 Bet jei aš,
gyvendamas kūne, dar galėčiau vaisingai pasidarbuoti, tada
nebežinau, ką pasirinkti, Jn 15,16. 23 Mane traukia ir viena,
ir kita, nors verčiau man mirti ir būti su Kristumi, nes tai
visų geriausia, Jn 14,3; 1 Kar 19,4; 2 Kor 5,8. 24 O mano
pasilikimas kūne reikalingesnis jums. 25 Taip įsitikinęs,
žinau, jog liksiu ir būsiu su jumis visais jūsų pažangai ir
tikėjimo džiaugsmui, Fil 1,12; 2,24; Fm 22, 26 kad jūs dar
labiau galėtumėte pasigirti manimi Kristuje Jėzuje, kai aš
vėl atvyksiu pas jus.

———

Pasaulio žmonėms kalėjimas ir mirtis yra baisus dalykas. Povilas, daug kentėjęs ir pasenęs, laukė teismo. Kaip teismas nuspręs, nebuvo žinoma. Daug priklausė ne nuo teisės, bet nuo Nerono užgaidų. Povilas, žvelgdamas į ateitį, matė dvi galimybes: — laisvė arba mirtis. Asmeniškai Povilas mieliau būtų pasirinkęs mirtį: išlaisvinimą iš kalėjimo ir perkėlimą į rojų. Povilas žinojo, kad jis yra reikalingas surinkimams, žmonės meldžia Dievą dėl jo išlaisvinimo. Povilas lyg ir nujautė, kad jų maldos bus išklausytos, ir jis dar privalės skelbti Evangeliją, patarnauti surinkimams.

KOVOKITE UŽ EVANGELIJĄ, Fil 1,27-30

27 Tiktai elkitės, kaip dera besilaikantiems Kristaus Evangelijos, kad atvykęs matyčiau, o jei ne atvyksiu — išgirsčiau, jog gyvenate viena dvasia, visi kaip vienas kovojate už Evangelijos tikėjimą, 1 Tes 2,12; Ef 4,3; Rom 15,30; Apd 4,32, 28 ir ne iš tolo nesiduodate priešų išgąsdinami. Jiems tai yra žlugimo ženklas, o jums — išgelbėjimo, ir jis Dievo duotas, 1 Kor 16,9; 2 Tes 1,5-7. 29 Jums dovanota dėl Kristaus ne tik Jį tikėti, bet ir dėl Jo kentėti. 30 Jūsų laukia tokia pat kova, kokią matėte mane kovojant ir apie kokią dabar girdite, jog aš kovoju, Apd 5,41; 16,22.

Prieš dešimt metų, kai Povilas skelbė Evangeliją Filipuose, jis buvo sumuštas ir į kalėjimą įmestas. Tą filipiečiai matė ir gerai prisiminė. Dabar jie girdėjo apie jo įkalinimą Romoje. Persekiojimai ir krikščionių vargai plačiai pasireiškia ir mūsų laikais. Povilas numatė, kad krikščionių kentėjimai vyks ir toliau. Tad jis įspėjo krikščionis gyventi, kaip krikščionims dera, laikytis Evangelijos tiesų, būti vieningiems ir, jei reikia, kentėti dėl Evangelijos, kentėti su džiaugsmu ir laikyti tai už garbę.

BŪKITE KRISTAUS MINTIES, Fil 2,1-11

1 Taigi, jeigu esama Kristuje paskatinimo, meilės,
paguodos, jei esama bendrystės Dvasioje, nuoširdumo ir
užuojautos, 2 Kor 13,13, 2 tai padarykite mano džiaugsmą
tobulą tuo, kad laikysitės vienos minties, turėsite vienokią
meilę, santaiką ir sutarimą, Rom 15,5; Fil 3,16. 3 Tegul
nelieka vietos ginčams ar tuščiai puikybei, bet nuolankiai
kitus vertinkite aukščiau už save, Gal 5,26; Rom 12,10; Fil
2,21, 4 ir žiūrėkite kiekvienas ne savo naudos, bet kitų, 1
Kor 10,24-33; 13,5. 5 Būkite tokio nusistatymo, kaip Jėzus
Kristus. 6 Jis, turėdamas Dievo prigimtį, godžiai nesilaikė
lygybės su Dievu, Jn 1,1-2,17; 4,5, 7 bet atsisakė jos,
priimdamas tarno (vergo) išvaizdą ir tapdamas panašus į
žmones. Jis ir išore tapo kaip žmogus, Iz 53,3-11; Mt 20,28;
Rom 8,3; 2 Kor 8,9; 13,4; Žyd 2,14-17. 8 Jis nusižemino,
tapdamas klusnus iki mirties, iki kryžiaus mirties, Mt 28,18;
Apd 2,33; Ef 1,21; Žyd 1,3-4; 2,9; Iz 53,8. 9 Todėl ir Dievas
Jį išaukštino ir dovanojo jam vardą, kilniausią iš visų vardų,
10 kad Jėzaus vardui klauptųsi kiekvienas kelis danguje,
žemėje ir po žeme, Iz 45,23; Mt 27,29; Jn 5,23; Apr 5,13, 11
ir kiekvienas liežuvis Dievo Tėvo šlovei išpažintų: „JĖZUS
KRISTUS YRA VIEŠPATS!" Rom 10,9; 1 Kor 13,3.

Atrodo, kad filipiečiai krikščionys stovėjo Evangelijos dvasios aukštumoje. Povilas jiems nieko neprikiša. Jis tik įspėja Evodiją ir Sintichę būti vienos minties Viešpatyje. Mes nežinome ką Epafroditas Povilui papasakojo apie filipiečius. Povilas primena filipiečiams būti vienos minties, palaikyti meilę savo tarpe, kitus vertinti aukščiau už save ir imti pavyzdį iš Viešpaties Jėzaus Kristaus. Toks paskatinimas visada ir visiems yra reikalingas. Viešpats nužengė iš dangaus aukštybių į gyvulių tvartą, mirti ant kryžiaus. Dabar Jis yra išaukštintas. Prieš Jį turės žemintis visi. Sekime Jį. Jis yra visų Viešpats!

PAKLAUSYKITE, Fil 2,12-18

12 Taigi, mano mylimieji, kaip visada klausydavote
manęs, kai būdavau tarp jūsų, taip dar labiau klausykite,
man nesant tarp jūsų: siekite savo išganymo su baime ir
drebėdami,2 Kor7,15;1 Pt1,17;Ps2,11, 13 nes Dievas savo
nuožiūra jums įkvepia ir troškimą, ir darbus! 2 Kor 3,5; 1
Tes2,13;2 Pt 1,5;Jn15,5. 14 Visa darykite be murmėjimų ir
svyravimų,1 Pt4,9;1 Tim2,8, 15 kad būtumėte nepeiktini ir
nekalti, nesutepti Dievo vaikai sugedusios ir iškrypusios
kartos žmonių tarpe, kur jūs spindėsite, tarsi žvaigždės
pasaulyje, Fil1,10;Mt10,16;5,14-16;12,39;17,17;5 M32,5;
Ef 5,8; Dan 12,3; 1 Pt 2,9. 16 Tvirtai laikykitės gyvenimo
žodžio, kad Kristaus dieną galėčiau pasigirti ne veltui bėgęs
ir ne veltui vargęs, Apd 5,20; 1 Tes 2,19; 2 Kor 1,14; Iz45,4;
65,23; Gal 2,2. 17 O jei aš turiu būti išlietas, kaip jūsų
tikėjimo aukojama auka Dievui, aš džiaugiuosi ir esu
linksmas kartu su jumis visais, 1 Tes 3,5; 2 Kor 12,15; 2 Tim
4,6; Rom 15,16. 18 Taip pat ir jūs būkite linksmi ir
džiaukitės kartu su manimi, Fil 3,1; 4,4.

Ko Povilas nori ir laukia iš filipiečių, yra paklusnumas Dievui ir Evangelijai. Tą apaštalas skelbė jų akivaizdoje, tą jis daro ir dabar, būdamas toli nuo jų. Kaip įgyti išganymą, savo pastangomis ar Dievo malonės veikimu? Šie du šališkumai visada pasireiškė ir pasireiškia. Įgyti išganymą savo pastangomis yra įstatymo laikymas – fariziejiškumas. Laukti tik Dievo malonės veikimo, yra nieko nedaryti. Evangelija sujungia abu dalykus į vieną. Bet ar tai yra logiška? Žmogaus protui priimtina ir suprantama? Tikrai Dievas įkvepia išganymo troškimą. Nė vienas negali ateiti prie Dievo ir įgyti išganymą be Šventosios Dvasios veikimo. Atgimimas, išganymo užtikrinimas ir nuteisinimas yra tik Dievo darbas. Kai žmogus pergyvena atgimimą, tada randasi tikėjimo darbai ir seka krikščioniškas gyvenimas. Jei atgimusio gyvenime nėra krikščioniškų darbų, jo tikėjimas yra negyvas. Tik atgimęs, gyvas krikščionis, turi galimybę daryti krikščioniškus darbus. Krikščionis privalo dėti visas pastangas siekti šventumo. Kai neatgimę

krikščionys siekia šventumo, jų tikėjimas pasireiškia apeigose, dogmose, fariziejiškume. Koks skirtumas yra tarp negyvo (mirusio) ir gyvo kūno, toks skirtumas yra ir tarp gyvo ir negyvo krikščionies. Mirusį galima gražiai papuošti, bet jis lieka negyvas. Gyvas gali veikti. Jis ir privalo veikti. Jei jis nieko neveiks, jis mirs. Povilas rašė atgimusiems žmonėms, kad jie jiems suteiktą tikėjimą išlaikytų, dėtų visas pastangas krikščioniškai gyventi.

Atgimusieji privalo Evangelijos reikalavimus vykdyti be murmėjimo ir svyravimų. Jie yra Dievo vaikai, turi pasireiškiančią Dievo galią savyje. Jų gyvenimas yra skirtingas nuo pasaulio žmonių gyvenimo ir papročių. Jie gyvena tarp sugedusios ir iškrypusios kartos. Bet jie yra dieviška šviesa. Jie privalo išlaikyti savo nekaltumą. Jie turi daug gundymų ir kovų. Tik tas bus išgelbėtas, kuris ištvers iki galo, iki gyvenimo pabaigos.

Būti išlietas kaip auka. Tik viena, tikrai paveikianti auka yra Jėzaus mirtis. Čia Povilas primena 2 M 29,36-41. Aukojamas būdavo avinėlis, bet šalia tos aukos būdavo liejamas vynas — tai yra išliejamoji auka. Povilas mano, kad šalia Jėzaus tikrosios aukos, gali būti išliejamas jo, Povilo, kraujas, atimta jam gyvybė. Jei tas įvyktų, turėtų jis būti Romos teismo pasmerktas mirti. Tą pasmerkimą jis sutiktų linksmas. Krikščionis gali ir linksmai mirti.

POVILAS SIUNČIA TIMOTIEJŲ Į FILIPUS, Fil 2,19-24

19 Aš turiu Viešpatyje Jėzuje vilties netrukus pasiųsti pas
jus Timotiejų, kad būčiau ramus, sužinojęs, kaip jums
sekasi, Apd 16,1. 20 Mat, aš neturiu nė vieno kito, kuris taip
nuoširdžiai jumis rūpintųsi, 1 Kor 4,17; 16,10. 21 Visi kiti
ieško ne Jėzaus Kristaus, bet savo naudos, 2 Tim 4,10; Gal
4,17. 22 O apie jį žinote, kad jis Evangelijos labui man
tarnavo, kaip sūnus tėvui. 23 Taigi, kai tik man paaiškės
mano byla, turiu vilties tučtuojau jį pasiųsti. 24 Be to, turiu
Viešpatyje vilties ir pats netrukus atvykti pas jus, Fil 1,14;
Fm 22.

Povilas ir kalinamas rūpinosi filipiečiais. Jis siuntė Timotieją pas juos. Timotiejus buvo filipiečiams gerai pažįstamas.

Visi kiti ieško ne Jėzaus Kristaus, bet savo naudos. Gal tai Povilo bendras išsireiškimas, kaip psalmėje 116,11, kad visi žmonės yra melagiai?

POVILAS SIUNČIA EPAFRODITĄ Į FILIPUS, Fil 2,25-30

25 Aš dar nusprendžiau siųsti pas jus Epafroditą, mano
brolį, bendradarbį ir žymų draugą, o jūsų pasiuntinį ir
pagelbininką mano varguose, Fil 4,18. 26 Jis labai jūsų
išsiilgo ir sielojosi, kad jūs išgirdote apie jo ligą. 27 Tikrai jis
buvo arti mirties, tačiau Dievas jo pasigailėjo, ir ne vien tik
jo, bet ir manęs, kad manęs neužgriūtų nuliūdimas po
nuliūdimo, 2 Kor 1,9. 28 Taigi aš jį skubiai siunčiu, kad, jį
pamatę, pradžiugtumėte ir aš taip pat neliūdėčiau. 29
Priimkite jį Viešpatyje su tikru džiaugsmu ir gerbkite tokius
žmones, 1 Kor 16,16, 30 nes dėl Kristaus darbo jis buvo
atsidūręs prie mirties, statydamas pavojun savo gyvybę, kad
atliktų man patarnavimą, kurio jūs negalėjote padaryti,
Apd 20,24; Fm 13.

Epafroditas buvo Filipo surinkimo narys. Surinkimas pasiuntė jį į Romą su dovana Povilui, Fil 4,18. Romoje jis rimtai susirgo. Povilas džiaugėsi, kad jis pasveiko ir gali grįžti į Filipus.

STOVĖKITE TIKĖJIME, Fil 3,1-6

1 Pagaliau, mano broliai, džiaukitės Viešpatyje! Man
rašyti vis tą patį nesunku, o jums tai pastiprinimas, Fil 2,18;
4,4; 2 Kor 13,11; 1 Tes 5,16. 2 Saugokitės šunų, saugokitės
netikrų darbininkų, saugokitės apsipiaustėlių! Apd 22,13; 2
Kor 11,13. 3 Tikrieji apipiaustytieji esame mes, kurie
tarnaujame Dievui Jo Dvasia, didžiuojamės Kristumi
Jėzumi ir pasitikime ne kūnu, Rom 2,26-29; Gal 6,16; Mt
3,9. 4 O juk aš galėčiau pasitikėti kūnu! Jei kas nors tariasi
galįs pasitikėti kūnu, tai visų pirma aš, 2 Kor 11,18-22, 5

aštuntą dieną apipiaustytas, kilęs iš Izraelio tautos, Benjamino genties, žydas iš žydų, įstatymo tiksliai besilaikantis fariziejus, Lk 1,59:2,21; Rom 11,1; 2 Kor 11,22; Apd 23,6; 26,5, 6 uolus surinkimo persekiotojas, be priekaištų vykdęs įstatymo reikalaujamą teisumą, Apd 8,3.

———

Iš 3,1 atrodo, kad Povilas rašė daugiau laiškų filipiečiams, bet jie nėra išlikę. Buvo žydų krikščionių, kurie tikėjo Jėzų esant Mesija. Jie buvo patyrę atgimimą. Bet taip skelbti Evangeliją, kaip Povilas skelbė, jie laikė pavojinga. Jie mokė, kad krikščionys iš pagonių privalo tapti žydais ir būti apipiaustyti. Jie Povilui asmeniškai ir jo Evangelijos skelbimui daug kenkė. Povilas patarė filipiečiams tokių saugotis. Jie yra kaip šunys, kurie loja ir kandžioja. Jie yra netikri Evangelijos skelbėjai. Tikri krikščionys yra tie, kurie tiki Jėzų, o ne apipiaustymo apeigų laikosi. Povilas iš patyrimo labai gerai žinojo prie ko veda įprastos apeigos. Jis tikrai manė tarnaująs Dievui, prieš Jėzaus pasirodymą jam prie Damasko, bet žudė tikinčiuosius į Kristų. Ir geros krikščioniškos apeigos gali taip paveikti žmones, kad jie jas laiko esminiu tikėjimo dalyku, nebevertina ir nebepergyvena dėl jų atgimimo.

APAŠTALO GYVENIMO TIKSLAS, Fil 3,7-11

7 Bet tą pirmenybę dėl Kristaus palaikiau nuostoliu, Mt
13,44-46. 8 O taip! Aš iš tikrųjų visa laikau nuostoliu,
palyginus su Kristaus Jėzaus, mano Viešpaties, pažinimo
didybe. Dėl Jo aš ryžausi visko netekti ir viską laikau
sąšlavomis, kad tik laimėčiau Kristų, Mt 16,26; 2 Pt 3,18, 9
ir būčiau jame, nebeturėdamas savo teisumo, kurį teikia
įstatymas, bet turėdamas teisumą iš tikėjimo Kristumi,
einantį iš Dievo, paremtą tikėjimu, Rom 1,17; 3,21; 10,3. 10
Trokštu pažinti Jį, Jo prisikėlimo galybę ir bendravimą Jo
kentėjimuose, panašiai, kaip Jis, mirti, Ef 1,17-20; Rom 6,3-
5; 8,17; Gal 5,24; 6,17, 11 kad pasiekčiau ir prisikėlimą iš
numirusių, Lk 20,35; Apr 20,5-7.

———

Daugybė žmonių, kai atgimsta, sako ir mano, kad juos Dievas išlaisvino iš nuodėmingų pramogų ir iškrypusių papročių. Kurie tik tiek patiria, kažin ar jie supranta Evangelijos esmę? Povilas visai nebeturėjo laiko ir palinkimo tokiems dalykams. Nuo visų tokių dalykų jį atlaikė jau jo fariziejiškas teisumas, tikėjimas. Jis rimtai laikėsi įstatymo, baigė teologijos studijas. Jis buvo ne tik garbingas bažnyčios narys, bet ir labai drbštus kunigas. Kai jis praktiškai pergyveno prie Damasko Viešpaties šaukimą, maldos išklausymą ir išgydymą, tada jis pamatė ir suprato įstatymo niekingumą. Įstatymo vykdymas padarė jį nusikaltėliu, žmogžudžiu, atnešė jam mirtį. O, kaip galingai, mylinčiai, atleidžiančiai, laiminančiai veikė Jėzaus pažinimas! Povilo praeities gyvenimas buvo nenuodėmingas; jis buvo be priekaištų. Povilas atsisakė dėl Kristaus: tėvų namų, giminių, šventos ir brangios bažnyčios, savo paties gero vardo, užimamos vietos, visos ateities. Ne nuodėmingas gyvenimas, bet šitie garbingi dalykai jam tapo sąšlavomis ir mėšlu dėl Kristaus pažinimo. Povilas pats sakė: „Aš, iš tikrųjų, viską laikau nuostoliu dėl pažinimo Kristaus didybės". Tai išgananti ir atnaujinanti Evangelijos jėga! Ji pakeičia visa iš pagrindų. Povilas troško toliau ne gražaus ir laimingo gyvenimo, bet pažinti daugiau Kristaus prisikėlimo galią ir bendravimą Jo kentėjimuose. Kas taip tiki, tam tikrai yra nukryžiuotas pasaulis ir jis pasauliui.

VERŽIMASIS PIRMYN, Fil 3,12-16

12 Nesakau, kad jau esu šito pasiekęs ar tapęs tobulas,
bet vejuosi, norėdamas pagauti, nes jau esu Kristaus Jėzaus
pagautas, Lk 13,24; 1 Tim 6,12; Apd 9,6. 13 Broliai,
nemanau, kad jau būčiau tai pasiekęs. Tik viena tikra:
pamiršęs, kas užpakalyje, veržiuosi pirmyn, Lk 9,62, 14 į
tikslą, siekiu laimikio aukštybėse, kurio Dievas kviečia
siekti Kristuje Jėzuje, 1 Kor 9,24; 2 Tim 4,7; Žyd 3,1. 15
Taigi visi, kurie esame tobuli, turėkime tai galvoje! O jeigu
jūs apie ką nors manote kitaip, Dievas jums tai apreikš, 1
Kor 2,6; 14,20. 16 Nežiūrint kiek būtumėte nuėję, ženkime
toliau ta pačia linkme, Gal 6,16; Rom 15,5-6.

Šį pavyzdį Povilas ima iš sporto bėgikų, kurie siekia laimėti dovaną laimėtojui. Panašiai yra su Povilu ir visais kitais tikinčiais. Jie tiki ir veikia ne dėl įstatymo vykdymo, bet dėl patirtos malonės didybės. Jie tiki ne įsakyti, bet Dvasios jėgos paveikti. Praeitis jų nevilioja, bet pažadėjimas skatina. Jėzaus malonės paragavimas yra toks didingas, kad dėl jo kyla ryžtas viską nugalėti, įtempus visas jėgas bėgti. Tai yra Dievo įkvėptas norėjimas, troškimas. Taip turėtų tikėti surinkimai ir kiekvienas atskiras asmuo. Tobulų krikščionių nėra, bet tobulybės siekiančių yra. Kiekvieno krikščionies patirtis ir galvosena yra kitokia. Bet ji yra dieviška patirtis, gyvojo Dievo apsireiškimas. Krikščionių patirti skirtumai neskiria, Dievo vedimas juos vienija ir praturtina.

TIKRO KRIKŠČIONIES ELGESYS, Fil 3,17-21

17 Broliai, būkite mano sekėjai ir žiūrėkite į tuos, kurie elgiasi pagal mūsų pavyzdį, 1 Kor 11,1; 1 Tes 1,7; 2 Tes 3,9; Tit 2,7; 1 Pt 5,3. 18 Daugelis, — apie juos ne kartą jums kalbėjau ir dabar su ašaromis kalbu, — jie elgiasi, kaip Kristaus kryžiaus priešai, Gal 5,11; 6,12; 1 Kor 1,23. 19 Jų galas yra pražūtis, jų Dievas — pilvas ir jų garbė — gėda. Jie temąsto apie žemiškus dalykus, Rom 16,18; 2 Tim 3,4; Kol 3,2. 20 Tuo tarpu mūsų tėvynė danguje, ir iš ten laukiame išgelbėtojo, Viešpaties Jėzaus Kristaus, Ef 2,6; Kol 3,1; Žyd 9,28; 12,22; 1 Kor 1,7; Tit 2,13, 21 kuris pakeis mūsų vargingą kūną ir padarys jį panašų į savo garbingąjį kūną ta galia, kuria Jis sau visa palenkia, 1 Kor 15,43; Rom 8,29; Žyd 2,6-8; 1 Jn 3,2.

Ką nors pagaminti reikia žinoti teoriją ir išmokti, kaip pagaminti. Teorija be praktikos nieko nepagaminama. Gyvenime ir tikėjime nusveria praktika. Pavyzdžiai patraukia. Jėzus pats sakė: „Pažinkite juos iš jų vaisių". Čia Povilas nurodo į praktiką. Vieni krikščionys mąsto tik apie šį gyvenimą, o kiti apie Viešpatį ir amžinybę. Mes nežinome visko, apie ką čia apaštalas rašo, bet aiškiai suprantame, kad buvo veikėjų, kurie norėjo pašalinti Kristaus kryžių. Taip,

jie buvo Kristaus kryžiaus priešai. Jie mąstė tik apie šį gyvenimą. Jie norėjo turėti krikščionybę be jokių vargų. Kristaus kryžius jiems buvo kvailybė ir papiktinimas. Vietoje išganymo jie skelbė dorą, moralę. Vietoje Kristaus sekimo — gražų laikiną gyvenimą. Povilas tokius ne tik smerkė, bet ir verkė dėl jų, rodė, kad jų ateitis yra pražūtis, jų tikslas šis gyvenimas — pilvas. Jų visa veikla — gyvenimas šiame pasaulyje.

Visi krikščionys gyvena pasaulyje, ir visiems yra svarbūs šio pasaulio reikalai. Betgi krikščionies ateitis yra amžinybė, Kristus — gyvenimo tikslas. Tą Povilas ir jo bendradarbiai rodė savo praktišku gyvenimu. Jie dėl Kristaus vargo, kentėjo ir mirė kankinio mirtimi. Jiems Kristus buvo išganytojas dabarties ir ateities. Jis dabar išgano, teikia norą Jam gyventi; ir mūsų vargingą gyvenimą bei kūną pakeis garbingu ta galia, kuri Jam duota.

PASKATINIMAI, Fil 4,1-9

1 Taigi, mano broliai, mano mylimieji ir išsiilgtieji, mano
džiaugsme ir mano vainike, — tvirtai stovėkite Viešpatyje,
mylimieji! 2 Kor 1,14; Fil 1,18; 1 Tes 2,19-20. 2 Prašau
Evodiją ir raginu Sintichę būti vienos minties Viešpatyje,
Rom 15,5. 3 Taip pat prašau tave, ištikimasis jungo bičiuli,
padėk joms! Jos juk darbavosi su manimi Evangelijos labui
kartu su Klemensu ir kitais mano bendradarbiais, kurių
vardai įrašyti Gyvenimo knygoje, Rom 15,30; Lk 10,20. 4
Visada džiaukitės Viešpatyje! Ir vėl kartoju: džiaukitės! Fil
3,1; 2 Kor 13,11. 5 Jūsų švelnumas tebūnie žinomas visiems.
Viešpats yra arti! Tit 3,2; Žyd 10,37; Jok 5,8-9. 6 Nieku
nesirūpinkite, bet visuose reikaluose malda ir prašymu su
padėka jūsų troškimai tesidaro žinomi Dievui, Mt 6,25-36;
Ps 143,18; 1 Pt 5,7. 7 Ir Dievo ramybė, pranokstanti visokią
išmintį, sergės jūsų širdis ir mintis Kristuje Jėzuje, Jn 14,27;
Kol 3,15. 8 Pagaliau, broliai, mąstykite apie tai, kas
teisinga, garbinga, teisu, tyra, mylėtina, giriama, — apie
visa, kas dorybinga ir šlovinga, Rom 12,17. 9 Darykite, ką
tik iš manęs išmokote, ką gavote, ką girdėjote ir matėte
manyje, ir ramybės Dievas bus su jumis, Rom 15,33; 1 Tes
5,23.

Apaštalas išlieja visus savo širdies troškimus, išsiilgimus, linkėjimus, džiaugsmą, nusitikėjimą, meilę, viltį . . . Kai kas mums yra nežinoma, ką Povilas žinojo. Kas buvo Evodija ir Sintichė, Povilo bendradarbės Evangelijos skelbime? Ar jos buvo diakonisės, pranašės, mokytojos, namų savininkės, kuriuose buvo surinkimai? Kas buvo jo jungo bičiulis? Kalėjimo viršininkas, vienas iš surinkimo prižiūrėtojų (vyskupų)? Kas Klemensas? Apie juos mes nieko nežinome taip, kaip ir kurių vardai įrašyti „Gyvenimo knygoje".

APAŠTALO DĖKINGUMAS IR PASITENKINIMAS, Fil 4,10-20

10 Labai apsidžiaugiau Viešpatyje, kad pagaliau
pražydo jūsų rūpinimasis manimi. Jūs ir seniau rūpin-
davotės, bet stigo progų tai parodyti, Fil 1,18; 2 Kor 11,8-9.
11 Suprantama, aš visai nemanau skųstis stoka, nes
išmokau būti patenkintas savo būkle, 1 Tim 6,6; Žyd 13,5.
12 Moku gyventi vargingai ir turtingai. Man pažįstamos
visokios gyvenimo sąlygos: būti sočiam ir alkanam, būti
pertekusiam ir skursti, 2 Kor 6,10. 13 Aš visa galiu tame,
kuris mane stiprina, 2 Kor 12,10; 2 Tim 4,17; Jn 15,5. 14 Vis
dėl to jūs gerai padarėte, bendraudami su manimi varge,
Žyd 10,33-34. 15 Jūs, filipiečiai, ir patys žinote: kai, pradėjęs
skelbti Evangeliją, išvykau iš Makedonijos, joks surinkimas
neužmezgė su manimi gavimo ir davimo santykių, tik jūs
vieni, 2 Kor 11,9. 16 Jūs mano reikalams pasiuntėte vieną ir
kitą kartą į Tesaloniką. 17 Netrokštu dovanos, bet noriu,
kad jūsų naudai augtų vaisiai jūsų sąskaiton, 1 Kor 9,11;
Rom 15,28. 18 Aš esu visko gavęs ir turiu per akis. Esu
visiškai aprūpintas, per Epafroditą gavęs kvapią dovaną,
Dievui priimtiną ir patinkamą auką, Fil 2,25; 2 M 29,18; Ez
20,41; Ef 5,2; Žyd 13,16. 19 O mano Dievas Kristuje Jėzuje
tenkins visus jūsų reikalus iš savo turtų Jėzaus Kristaus
garbei, Rom 9,23. 20 Mūsų Dievui ir Tėvui šlovė per amžių
amžius! Amen, Rom 16,27.

Povilas džiaugisai ir dėkoja filipiečiams už prisiųstą auką. Jis yra nepriverstas, bet išmokęs vargti, badauti, bet ir

apstą turėti. Jis yra tikrai laisvas žmogus! Duodama auka Dievo tarnams yra ir auka Dievui.

LAIŠKO UŽBAIGA, Fil 4,21-23

21 Sveikinkite kiekvieną šventąjį Kristuje Jėzuje. Jus sveikina su manimi esantys broliai. 22 Jus sveikina visi šventieji, ypač iš ciesoriaus šeimynos, Fil 1,13. 23 Viešpaties Jėzaus Kristaus malonė tebūnie su jūsų dvasia! Gal 6,18.

Povilas rašė šį laišką iš kalėjimo. Ar iš šių laikų kalėjimų įmanoma tokie laiškai rašyti? Povilas neišvardina vardais nei sveikintojų, nei sveikinamųjų. Bet jis sveikina kiekvieną. Ir Nerono rūmuose buvo krikščionių! Visur ir visų dvasią jungia Viešpaties Jėzaus Kristaus malonė.

LAIŠKAS KOLOSIEČIAMS

Kolosų miestas buvo pietinėje Mažojoje Azijoje apie 200 km nuo Efezo. Šiuos miestus jungė garsus kariuomenės ir prekybos kelias. Apylinkė buvo derlinga. Auginta daug avių. Vilnų pramonė buvo gerai išvystyta. Greitai po šio laiško rašymo, apylinkę ištiko žemės drebėjimas. Miestas pradėjo nykti ir nebeatsigavo.

Dauguma Biblijos aiškintojų tvirtina, kad laiškas rašytas iš Romos, Povilo kalinimo laiku 61-63 m. Kolosų surinkimą įkūrė ir vedė Povilo bendradarbiai: Epafras, Tichikas ir kiti. Surinkimo narių dauguma buvo pagonys. Epafras aplankė apaštalą Romoje, papasakojo jam apie surinkimo veiklą ir kai kurių narių nesutarimą. Iš laiško išsireiškimų atrodo, kad trukdytojai buvo graikų, žydų ir orientalų tikybų mišinio šalininkai — gnostikai. Nors Povilas nebuvo šio surinkimo steigėjas, jis parašė šį laišką.

Surinkimo trukdytojai mokė apie Dievo pažinimą, angelų garbinimą, kai kurių valgių susilaikymą, žydų

švenčių šventimą. Povilas laiške pabrėžė, kad tik Kristus yra vienintelis tarpininkas, surinkimo galva, dieviško kilimo iš amžių, kilnesis už angelus.

SVEIKINIMAS, Kol 1,1-2

1 Povilas, Dievo valia Kristaus Jėzaus apaštalas, ir brolis
Timotiejus, Ef 1,1, 2 šventiesiems ir ištikimiesiems broliams
Kristuje, (gyvenantiems) Kolosuose: malonė ir ramybė jums
nuo Dievo, mūsų Tėvo! Ef 1,2; Rom 1,7.

Povilas pradeda rašyti šį laišką panašiai, kaip ir kiti rašydavo laiškus. Apaštalas vadina save, Jėzaus Kristaus, Dievo valia pašauktu apaštalu. Žmonės įvairius titulus ir laipsnius pasiekia išsimokslinimu. Apaštalu tampa žmogus tik Jėzaus pašaukimu. Povilas vadina jauną Timotiejų broliu. Ne tik bendradarbis Timotiejus, bet ir visi tikintieji yra broliai Krsituje. Kristus padarė juos visus šventais per tikėjimą į Jį. Povilas linki jiems malonės ir ramybės nuo Dievo. Pas juos yra daug neramumų ir vargų. Bet Dievo malonė vis naujai pasireiškia ir ramybe papildo jų širdis bei jausmus.

APAŠTALO PADĖKA BEI MALDA UŽ SURINKIMĄ, Kol 1,3-8

3 Nuolat melsdamiesi už jus, dėkojame Dievui, mūsų
Viešpaties Jėzaus Kristaus Tėvui, Ef 1,16, 4 nes girdime,
kad tikite Kristų Jėzų ir mylite visus šventuosius, Ef 1,15; 1
Kor 13,13, 5 dėl vilties, kuri jums skirta danguose. Apie tą
viltį girdėjote Evangelijos tiesos žodyje, 1 Pt 1,4; Ef 1,13-18;
Žyd 6,18-19, 6 kuris pasiekė jus ir panašiai, kaip visame
pasaulyje, taip ir pas jus neša vaisių ir auga nuo tos dienos,
kada išgirdote ir teisingai pažinote Dievo malonę, 2 Pt 1,12;
1 Tim 3,16; Ef 1,13. 7 Jus to išmokė mūsų mylimasis
bendradarbis Epafras, kuris mus pavaduoja kaip ištikimas
Kristaus tarnas, Kol 4,12; Fm 23. 8 Jis ir davė žinią mums
apie Dvasios įkvėptą jūsų meilę, Rom 15,30.

Povilas su savo bendradarbiu Timotieju dėkoja Dievui. Tai nėra tik laiške išreikštas mandagumas. Kai juodu išgirdo apie kolosiečius, juodu meldžia už juos, dėkoja Dievui už kolosiečiams suteiktą tikėjimą. Tikėjimas sieja juos su Viešpatimi Jėzumi Kristumi, asmenišku, gyvu Išganytoju. Toliau padėka kyla už meilę visiems šventiesiems, ne tik jų surinkime, bet ir visose kitose vietose. Jie visi yra Dievo vaikai, viena šeima, broliai bei seserys. Jie visi turi vieną viltį. Vilties pilnas įgyvendinimas bus pasiektas danguose. Nuo Jėzaus prisikėlimo buvo praėję tik apie 30 metų. Ir Evangelija jau skambėjo visame tais laikais žinomame, kultūringame pasaulyje, visoje Romos imperijoje. Povilas turėjo progos daug kur ją skelbti. Tą žinią skelbė apaštalai ir kiti bendradarbiai. Apafras skelbė gyvybės žodį kolosiečiams. Daug kur ta žinia sklido per nežinomus skelbėjus. Ji buvo nunešta nežinomų skelbėjų net į imperijos sostinę. Evangelija visur pasireiškė galingai, nešė tikėjimo vaisių. Visada yra malonu girdėti apie Dievo Dvasios veikimą žmonių širdyse, apie Jos įkvėpiamą meilę.

PADĖKA UŽ DIEVO DOVANAS
SURINKIME, Kol 1,9-14

9 Todėl nuo tos dienos, kada tai išgirdome, nesiliaujame
už jus meldę ir prašę, kad jūs būtumėte pilni Dievo valios
pažinimo su visa išmintimi ir dvasiniu supratimu, Ef 1,15-
17; Fil 1,9, 10 kad elgtumėtės, kaip verta Viešpaties, ir Jam
tobulai patiktumėte, nešdami vaisių gyvais darbais ir
augdami Dievo pažinimu, 1 Tes 2,12; Ef 2,10; 4,1; Fil 1,27; 2
Pt 1,2-8; 1 Kor 1,5; 11 kad, visokeriopai sustiprinti Jo šlovės
galia, pilni ištvermės ir kantrybės, su džiaugsmu, Ef 1,18-19;
3,16, 12 dėkotumėte Tėvui, kuris padarė mus tinkamus
paveldėti šventųjų dalį šviesoje, Ef 1,17-18; Apd 20,32; 1 Pt
1,4, 13 kuris išgelbėjo mus iš tamsybių valdžios ir perkėlė į
savo mylimojo Sūnaus karalystę, Ef 2,2, 14 kuriame turime
atpirkimą, nuodėmių atleidimą, Ef 1,7.

Povilas ir jo bendradarbiai tikėjo Dievą ir maldos galią. Todėl apaštalai meldžia Dievą visą laiką už jauną surinkimą

Kolosuose, kad jis nestovėtų vietoje, bet augtų į pilną Dievo valios pažinimą. Dievo didybei ir galybei nėra ribų. Vargingas yra surinkimas, kuris lieka pirmoje pažinimo stadijoje. Toks visada dejuoja. Reikia žengti pirmyn. Dievo valia yra ne klausytis surinkimo dejonių, matyti vis vargstančius ir puolančius tikinčiuosius, bet teikti jiems gyvenimą, vertą Viešpaties didybės ir tobulybės. Jie yra Jo vaikai. Jis yra jų galingas ir šlovingas Tėvas! Dievas nori, kad Jo vaikai neštų tikėjimo vaisių gerais darbais. Žmonės nuteisinami vien tik tikėjimu. Po nuteisinimo seka ne įstatymo, bet gyvi tikėjimo darbai. Dievas visokeriopai stiprina ir veda ne tik atskirus surinkimus, bet ir atskirus asmenis. Povilo vedimas ir pareigos buvo kitokios negu Petro, Petro kitokios negu Jono. Dievas teikia kiekvienam jo padėtyje ir aplinkybėse ištvermės, kantrumo, džiaugsmo. Krikščionies laukia ne tamsi ateitis, senatvė, vargai, mirtis; šventųjų paveldėjimas yra šviesus. Jie yra išgelbėti iš tamsos ir perkelti į Jėzaus meilės karalystę. Tas pasiekiama ne pasaulio išmintimi. Vargas žmonėms, kurie tiki tik savo gabumais ir sugebėjimais. Iš tamsybės galios neišvaduoja filosofai, psichiatrai, turtas, politika, bet tik Jėzus! Per Jį įgyjamas atpirkimas ir nuodėmių atleidimas. Kaltės nepašalina auksas, nė stipriausia karo pajėga, bet tik Jėzaus auka.

JĖZAUS DIDYBĖ, Kol 1,15-20

15 Jis yra neregimojo Dievo atvaizdas visos tvarinijos
pirmagimis, 2 Kor 4,4; 1 Tim 1,17; Apr 3,14, 16 nes Jame
sutverta visa, kas yra danguje ir žemėje, kas regima ir
neregima, ar tai sostai, ar viešpatystės, ar kunigaikštystės, ar
galybės, — visa sutverta per Jį ir Jam, Jn 1,3-10; 2 Kor 4,18;
Ef 1,10-21. 17 Jis yra pirma visų daiktų, ir visa Juo laikosi,
Pat 8,25-27; Ef 1,22; Žyd 1,3. 18 Ir Jis yra Kūno —
surinkimo galva. Jis — pradžia, pirmagimis iš mirusiųjų
tarpo, kad visame turėtų pirmenybę, Ef 1,23; Rom 8,29; 1
Kor 15,20; Apr 1,5; 3,14; Apd 26,23. 19 Dievas panorėjo
Jme apgyvendinti visą pilnatvę, Kol 2,9; Ef 4,10; Jn 1,16, 20
ir per Jį visa sutaikinti su savimi, darant Jo kryžiaus krauju
taiką, — per Jį sutaikinti visa, kas yra žemėje ir danguose, 2
Kor 5,19; Ef 1,7; 2,13; 1 Jn 2,2.

———

Šiandien žmogus esmėje yra tas pats, kas jis buvo prieš tūkstančius metų. Kaip mūsų laikais yra įvairių pasaulėžiūrų, taip jų buvo ir Povilo laikais. Jau tada kolosiečiai suprato, kad pasaulis nėra vien tik iš matomų dalykų sukurtas. Jie tikėjo angelus ir demonus esant, ir Kristų, Dievo siųstąjį Sūnų. Jie garbino Jėzų, bet ir angelus. Jie viską maišė ir iš visų laukė palaimos, pagalbos. Povilas atsakė jiems, kad yra kūniškomis akimis nematomų esybių. Pats Dievas yra nematomas ir neprieinamas žmogui. Jėzus yra neregimojo Dievo atvaizdas Per Jį ir Jame matome ir suvokiame tikrąjį Dievą.Šitas Jėzus iš Nazareto, pagal kūną gimęs iš mergelės Marijos, yra Dievo atvaizdas, tvarinijos pradžia, matomų ir nematomų dalykų. Jis yra viso priežastis, tvėrėjas ir išlaikytojas. Dvasiniu požiūriu Jis yra surinkimo galva. Jį garbina angelai. Jam lenkiasi demonai! Jis yra pirmasis iš numirusiųjų prisikėlęs, kuris nebemiršta. Jame gyvena ir apsireiškia visa pilnatvė, per Jo kraują yra sutaikinti visi. Jis yra vienintelis tarpininkas žemėje ir danguose. Todėl reikia tik Jį vieną garbinti ir iš Jo vieno pagalbos laukti.

JĖZAUS REIKŠMĖ SURINKIMUI, Kol 1,21-23

21 Taip pat ir jūs, kurie kadaise buvote Dievui svetimi ir priešiški piktais darbais, Ef 2,1-12;4,18;Jn 3,19;Rom 5,10,
22 Jis dabar sutaikino savo žemiškojo kūno mirtimi, kad pasirodytumėte Jo akyse šventi, tyri ir nekalti, Rom 8,3; 9,5; Ef 2,14; 5,27, 23 kad ištvertumėte tikėjime įsitvirtinę bei įsišakniję ir nesiduotumėte atitraukiami nuo vilties Evangelijos, kurią išgirdote, kuri paskelbta visai tvarinijai po dangumi ir kurios tarnas aš, Povilas, esu, Ef 3,17; Žyd 3,14; 1 Kor 15,58; Mk 16,15.

———————

Čia Povilas nerašo apie filosofiją, bet apie gyvenimą žmonių, priklausančių surinkimui. Jie gerai žinojo, kad pirma, prieš atgimimą, jų darbai buvo pikti ir jie galvojo apie Dievą visai kitaip. Klausydamies Evangelijos skelbimo, jie suprato, kad Jėzus savo žemišku kūnu, kuris buvo

mirtinas, savo mirtimi sutaikino juos su Dievu. Tas sutaikinimas įvyko praktiškai. Jie tai pergyveno, tapo naujais žmonėmis. Tą pergyveno jų beraščiai ir vaikai vos kelių metų. Tai yra ne galvos, supratimo, bet širdies dalykas. Taip Jėzus sutaikino! Ar tai ir viskas? Ne. Jis veikė ir veiks toliau. Jis padarys tyrais ir nekaltais. Jis yra viso veiksnys. Bet Jis veikia su sąlyga. Jis padarys tik tinkamais tuos, kurie ištvers tikėjime, gilinsis į Evangelijos tiesas, turės tikrą norą Jį sekti. Tvarinija yra hebrajų kalba išsireiškimas — žmonija.

POVILO PAREIGA, Kol 1,24-29

24 Dabar džiaugiuosi savo kentėjimais už jus ir savo
kūne papildau, ko dar trūksta Kristaus vargams dėl Jo
kūno, kuris yra surinkimas, Ef 3,1-13; 2Tim 2,10; Apd 9,16.
25 Aš tapau Jo tarnas Dievo man duotu paskyrimu, kad jums
pilnai atskleisčiau Dievo žodį, lEf3,2.7-8, 26 tą paslaptį,
kuri buvo paslėpta amžiams ir kartoms, o dabar apreikšta
Dievo šventiesiems, Rom 16,25; 1 Kor 2,7; Ef 3,3-10. 27
Jiems Dievas panorėjo paskelbti, kokie dideli šios paslapties
garbės turtai skirti pagonims, būtent Kristus jumyse —
garbės viltis, Rom 9,23; 16,25; Ef 1,18; 1 Pt 1,21; 1 Tim 1,1.
28 Mes Jį skelbiame, įspėdami kiekvieną žmogų ir
pamokydami kiekvieną žmogų su visokeriopa išmintimi,
kad kiekvieną žmogų padarytume tobulą Kristuje, Kol 3,16;
Ef 4,13. 29 Dėl to aš ir vargstu, grumdamasis Jo suteikta
jėga, kuri galingai veikia manyje, Fil 4,13; Ef 3,7.

Kristus atliko pilną auką žmonių atpirkimui — išgelbėjimui. Evangelijos skelbimas ir bendrai išganymas yra susietas su kentėjimais. Daugelis žmonių klausia, kodėl Jėzus turėjo kentėti? Argi Dievas negalėjo kitokiu būdu išgelbėti žmonijos? Žmonėms valia klausti ir filosofuoti. Faktas yra, kad Dievas parinko kentėjimo kelią Kristui ir Evangelijos skelbimui iki Jo atėjimo. Tai yra žmonijos atgimimo kentėjimai. Gimimas vyksta tik kančia. Dėl Evangelijos skelbimo milijonai Dievo atpirktų kentėjo ir mirė kankinių mirtimi. Taip yra ir mūsų laikais. Evangelija

moko, kad taip bus iki Jėzaus atėjimo. Ir apaštalo Povilo kentėjimus reikia suprasti ta prasme.Jėzus pašaukė Povilą išskirtinai skelbti gerąją žinią pagonims. Jis išskirtinai ir kentėjo.

Atskleista paslaptis, kuri per amžius buvo kartoms užslėpta, yra Evangeljos skelbimas pagonims, kaip parašyta Ef 3,3-9; Rom 16,25-26. Tie didieji garbės turtai yra — Kristus jumyse. Tik Kristus tuos turtus, išganymą, teikia žmonėms per Dvasią. Povilas vargo ir atliko savo pareigą. Ta dieviškoji jėga galingai pasireiškė Povilo veikloje, ji ir dabar pasireiškia tikinčiuose. Tai Dievo maloningas veikimas.

APAŠTALO RŪPESTIS KOLOSIEČIAIS, Kol 2,1-7

1 Tad noriu, kad žinotumėte, kaip man tenka kovoti už jus, už laodikiečius ir visus, kurie nėra matę mano kūno veido, Kol 4,12, 2 kad būtų paguostos visų širdys, kad, meile suvienyti, visi pasiektų supratimo pilnatvės turtus ir galėtų pažinti Dievo paslaptį Kristuje, Ef 3,18-19, 3 kuriame slypi visi išminties ir pažinimo lobiai, Kol 1,26-27; Iz 45,3; Pat 2,3-6; 1 Kar 24,30. 4 Jums tai sakau, kad niekas jūsų nesuvedžiotų gražbylyste, Rom 16,18; Ef 5,6. 5 Nors kūnu esu toli nuo jūsų, tačiau dvasia su jumis džiaugiuosi, matydamas jūsų tvarkingumą ir kaip tvirtai jūs tikite Kristų, 1 Kor 5,3; 14,40; Apd 16,5; 1 Pt 5,9. 6 Taigi, kaip priėmėte Viešpatį Jėzų Kristų, taip ir gyvenkite Jame, Ef 4,17; 7 būkite Jame įsišakniję ir ant Jo statykitės, tvirtėkite tikėjimu, kaip esate išmokyti, kupini dėkingumo, Ef 3,17; 2,20-22; Jud 20.

Smulkmenų nežinome kaip Povilas kovojo. Iš teksto daug ką matome ir suprantame. Kartą vienas pažįstamas mano mokslo draugui sakė: „Jei tu negali jokios profesijos įsigyti, tad tapk kunigu". Yra žmonių, kuriems atrodo, kad Evangelijos skelbėjo pareigos yra labai lengvos. Tikrai Viešpaties pašaukto ir siųsto Evangelijos skelbėjo pareigos yra labai sunkios. Toks buvo Povilas. Tokios buvo jo pareigos.

Atgimimas arba atsivertimas yra didingas Viešpaties darbas ir žmogaus pergyvenimas. Dėl jo ir angelai danguje džiaugiasi. Vaiko gimimas yra didelis įvykis jo ir tėvų gyvenime. Jei gimęs vaikas neauga, jis serga ir gali mirti. Panašiai yra su dvasiniai gimusiais. Tad Povilo rūpestis ir kova buvo, kad atgimusieji augtų, pasiektų nuteisinimą ir pašventimimą, jų širdys būtų paguostos, pasiektų meilės vienybę, pilnatvės supratimą, paslaptį ir turtus Kristuje. Augimas yra reikalingas ne vien kunigams, bet ir kiekvienam tikinčiam. Todėl tyrinėkite Raštą! Pažinime slypi išminties lobiai. Bet pilnai suprastas Dievas nebebūtų Dievas. Tad ieškokite supratimo ne tik protu, bet ir širdimi. Kiek yra krikščionių, manančių viską žiną! Daugybei nebereikalinga draugystė ir pavieni malda, taip pat ir Rašto skaitymas. Ne tik kolosiečių surinkime, bet ir daugelyje kitose vietose veikė gnostikai. Jie kalbėjo labai gražiai ir patraukliai ne tik apie atgimimą, bet ir apie kitų tikybų gražias mintis, pamokymus, taipgi apie susilaikymą valgių, švenčių šventimą. Tas skambėjo taip gražiai, kad daugelis surinkimo žmonių panoro su jais arčiau susipažinti, rado tam tikslui laiko. Kiek mūsų laikais yra krikščionių, kurie daug žino apie Rašto kritiką, bet labai mažai patį Raštą pažįsta.

Povilas, ir toli būdamas, mokė ir rodė, kad visi išminties ir pažinimo turtai yra randami Kristuje, Jo asmenyje. Jie priėmė ne kokį tai mokslą, bet patį Viešpatį Jėzų Kristų. Tad tebūnie Jame įsišakniję. Tik ką pasodintą daigelį lengva išrauti, bet gerai įaugusį, įsišaknijusį, sunku. Jį lengviau yra nulaužti, negu išrauti. Kristus tebūnie jūsų Viešpats!

IŠMINTIS (FILOSOFIJA) AR KRISTUS? Kol 2,8-15

8 Žiūrėkite, kad kas jūsų nepavergtų tuščia ir apgaulinga filosofija, žmonių padavimu bei pasaulio pradmenimis, o ne
Kristumi, Ef 5,6; Kol 2,20; Mt 15,2. 9 Kristuje kūniškai
gyvena visa dievybės pilnatvė, ir jūs visa pilnai turite Jame,
Kol 2,17; Jn 1,14-16; Kol 1,19. 10 Jis yra visokios viršenybės
ir valdžios galva, Ef 1,21-22. 11 Jame jūs taipogi esate

apipiaustyti ne rankomis atliktu apipiaustymu, bet savo kūniškumo atsižadėjimu — Kristaus apipiaustymu, Rom 2,29; 1 Pt 3,21. 12 Su Juo palaidoti krikšte, tikėjimu Jame prisikėlėte galybe Dievo, kuris Jį prikėlė iš numirusių, Kol 3,1; Rom 6,4; Ef 1,19. 13 Taip pat ir jus, mirusius nuodėmėmis ir kūno neapipiaustymu, Jis atgaivino kartu su Kristumi, atleisdamas visus nusikaltimus, Ef 2,1-5. 14 Jis ištrynė mus kaltinantį raštą ir panaikino jį, prismeigdamas prie kryžiaus, Ef 2,15; Rom 7,4; 1 Pt 2,24. 15 Jis nuginklavo vadovybes ir valdžias, viešai jas pažemindamas ir Jame švęsdamas pergalę prieš jas, Ef 1,21; Kol 1,13; Lk 11,22.

Vienintelis šios žemės gyventojas, žmogus, turi kiek istorinių žinių ir sugeba iškelti kai kuriuos klausimus. Jis klausia: iš kur aš, kas mano paskirtis, kas yra tikras žmogus, kokia gyvenimo prasmė, koks tikslas to viso, kas Dievas? Iš kur ir kodėl visa eiga, padavimai, pasaulio pradmenys? Jei žmogus sugebėtų į šiuos ir panašius klausimus atsakyti, ar jis tada išspręstų savo likimą, būtų patenkinti jo troškimai? Klausimai gali būti labai sudėtingi arba visai paprasti. Juos gali klausti žmogėdra ir Europos ar Amerikos universiteto profesorius. Povilas suprato, kad išminties ieškotojai praeina pro šalį Kristui, kuriame dievybės pilnatvė gyvena. Jis mokė surinkimų žmones, kad filosofija yra tuščia ir apgaulinga. Ji nepatenkina žmogaus. Žmogui reikia ko nors konkretaus, apčiuopiamo. Toks yra Kristus, viso galva. Gnostikai mokė, kad Kristui galima priklausyti, atliekant apeigas, apipiaustymą, krikštą. Apiegos yra svarbios žmonių gyvenime. To Povilas neneigia. Prie to jis pridėjo, kad prie apeigų reikalingas tikėjimas. Nors apipiaustant pašalinama kūno dalis, bet visas kūnas lieka tas pats. Reikalingas yra širdies apipiaustymas, kuris atliekamas ne ranka. Krikšto apeigas atliekant, reikalingas prisikėlimas Dievo galybe. Tikrybėje Kristus prikelia naujam gyvenimui ir atleidžia nuodėmes. Pagrindas yra Jėzaus Kristaus asmuo. Mes nė vienas negalime pašalinti savo kalčių. Jėzus jas pašalino, viešai mirdamas ant kryžiaus. Jis nugalėjo tamsybės galias ir jas viešai pažemino. Šis pavyzdys imtas iš

karo žygio, kai nugalėtojas, priešus nuginklavęs, veda paskui save, triumfališkai įžygiuodamas į sostinę.

ĮSTATYMAS NETEIKIA ŠVENTUMO, Kol 2,16-23

16 Niekas tenesmerkia jūsų dėl valgio ar gėrimo, dėl
švenčių, jauno mėnulio ar šeštadienių, Rom 14,1 - 12,17
Visa tai tėra būsimųjų dalykų šešėlis. Tiktai Kristaus kūnas
yra tikrybė, Žyd 8,5; 10,1; Ef 1,23. 18 Tegul niekas neneigia
jums vainiko, pamėgęs tariamą nusižeminimą ir angelų
garbinimą, girdamasis regėjimais ir be pagrindo pasipūtęs
savo kūniškais samprotavimais, 19 nesilaikydamas vienybės
su Galva, iš kurios visas kūnas, sąnariais ir gyslomis
aprūpinamas bei jungiamas vienybėn, auga Dievo teikiamu
augimu, Ef 1,22; 2,21; 4,15-16. 20 Jei su Kristumi mirėte
pasaulio pradmenims, tai kam gi, tarsi tebegyvendami
pasaulyje, leidžiatės apkraunami nuostatais, Kol 2,8; Gal
4,3-9: 21 „Neliesk! Neragauk! Neimk!?" 22 Visa tai vartojant
dingsta, ir tai tėra žmonių priesakai bei pamokymai, Iz
29,13; Mt 15,9; Gal 6,8. 23 Tie nuostatai, beje, atrodo
išmintingi dėl prasimanyto pamaldumo, nusižeminimo ir
kūno varginimo, tačiau yra beverčiai ir tarnauja kūnui
patenkinti, Rom 13,14; 1 Tim 4,3.

———

Gnostikai (pažinimą turintys) ir krikščionys, žydų įstatymą laikantys, mokė susilaikyti kai kurių valgių, švęsti įstatyme nurodytas šventes. Bendrai laikytis įstatymo nuostatų: "Neliesk! Neragauk! Neimk!" Be to, jie kalbėjo, tikino, kas to viso nesilaiko ir patyrimų neturi, tas nėra tikras krikščionis. Į kai kuriuos šiuos klausimus Viešpats Jėzus buvo davęs aiškius atsakymus. Dėl valgių, kad valgis nesutepa žmogaus, Mk 7,19. Dėl švenčių, kad Jėzus yra ir sabatos Viešpats. Visas įstatymas buvo tik šešėlis, kuris nurodė į Kristų. Šešėlis leidžia kiek suprasti kūno išvaizdą, bet esmė yra ne šešėlyje, bet pačiame objekte, kūne. Nusižeminimas yra teigiamas dalykas savo vietoje. Apie angelus daug randame rašyta Senajame ir Naujajame Testamente. Povilas pats turėjo įvairių regėjimų ir vizijų.

Istorijos bėgyje matome daug tikrai Dievo pašauktų ir siųstų žmonių, kurie pareiškė kritiką dėl daugelio dalykų, kurie viešai buvo priimti ir pripažinti. Šie klausimai ir dalykai paaiškėja tik santykyje su Viešpačiu. Tie žmonės, kurie nusižeminimu ir regėjimais, dažnai savo įsivaizduojamais, ieško savo garbės, savo „aš", nėra Dievo pasiuntiniai. Viešpaties siųstieji, nors iš prigimties labai nusižeminančio ir nuolankaus būdo, matydami neteisybę, privalo tvirtai ir griežtai pasisakyti. Tikrai žmogų pažįsta tik Viešpats ir tas, kuriam Viešpats suteikia pažinimą. Kiekvienas gali save pažinti, jei jis seka, (laikosi) Raštą ir savo sąžinės balsą.

Povilas, pagal jam duotos malonės pažinimą, pažino šiuos surinkimų klaidintojus ir kovojo su jais. Jų veikla atrodė išmintinga, bet tikrybėje tai buvo prasimanytas pamaldumas, nusižeminimas ir kūno varginimas, kuris Viešpaties akivaizdoje neturėjo vertės, o tarnavo tik kūno patenkinimui. Kas gyvenimu ir žodžiu netarnauja Viešpačiui, tas tarnauja pats sau, ieško savo garbės.

EVANGELIŠKO PAŠVENTINIMO PAGRINDAS, Kol 3,1-4

1 Jeigu esate su Kristumi prikelti, siekite to, kas
aukštybėse, kur Kristus sėdi Dievo dešinėje, Kol 2,12; Ps
110,1; Mt 6,20.33. 2 Rūpinkitės tuo, kas aukštybėse, o ne tuo,
kas žemėje, Fil 3,20. 3 Jūs juk esate mirę, ir jūsų gyvenimas
su Kristumi yra paslėptas Dieve, Rom 6,2-7 4 Kai apsireikš
Kristus — mūsų gyvastis, tada su Juo ir jūs pasirodysite
šlovingi, 1 Kor 15,43; Lk 17,30; 1 Jn 3,2; Fil 1,21; Rom 8,19.

Yra evangeliškas ir įstatymiškas pašventinimas. Įstatymas reikalauja — įsako: „Tu privalai!" Įstatymą vykdyti žmogus pavargsta. Teisingas įstatymo vykdytojas atsako: „Aš dar negaliu, nepajėgiu, nesu tam priaugęs". Veidmainys atsako: „Aš pilnai įvykdžiau". Viešpats pats įstatymo vykdytojus vadino veidmainiais. Apaštalas Povilas tą pats buvo pergyvenęs ir gerai žinojo kur įstatymas nuveda.

Evangeliško pašventinimo sekėjas sako: „Aš privalau, bet aš ir noriu! Aš pasiekiu tai per Tą, kuris man teikia galią!" Evangeliško pašventinimo pagrindas yra Kristus. Jis, tiesa, yra danguje, Tėvo dešinėje, mūsų kūno akims paslėptas. Betgi Jis yra pergyvenamas, patiriamas. Jis galingai veikia tikinčius. Tikinčiajam akstinu yra ne dangus su jo grožybėmis, bet Kristus su prisikėlimo veikiančia galia. Kristus pasireiškia slaptu gaivinimu ir skatinimu. Pasaulis su savo materializmu pasireiškia matomai. Todėl vis reikalingas įspėjimas: budėk! „Mes esame išganyti, bet dar nepasirodė, kas būsime", sako Jonas, 1 Jn 3,2. Kai Kristus, mūsų gyvastis, pasirodys savo atėjimu, tada būsime su Juo šlovėje. Dabar krikščionies padėtis yra ne pilnatvė, bet augimas, siekimas, troškimas. Kiekvienas gyvas daiktas auga!

NEIGIAMAS IR TEIGIAMAS PAŠVENTINIMAS, Kol 3,5-15

5 Marinkite, kas jūsų sąnariuose žemiška: ištvirkavimą,
netyrumą, aistringumą, piktą pageidimą, taip pat ir
godumą, kuris yra stabmeldystė, Mt 5,29-30; Rom 1,28; 6,6;
8,13; Gal 5,24; Ef 5,3-5. 6 Dėl šių dalykų ateina Dievo
rūstybė netikėjimo vaikams, Ef 2,3; 6,6; Ti 3,3. 7 Jūs irgi
kadaise taip elgėtės, gyvendami jais. 8 Bet dabar jūs visa tai
atmeskite: piktumą, nirtulį, nelabumą, piktžodžiavimą,
nešvarias kalbas iš savo burnos, Ef 4,25-26; 5,4; Jok 1,21;
Rom 1,28. 9 Nebemeluokite vienas kitam, nusivilkę senąjį
žmogų su jo darbais, Ef 4,22; Rom 8,13, 10 ir apsivilkę
nauju, kuris atnaujinamas pilnam pažinimui pagal savo
Kūrėjo paveikslą, Ef 4,24; 2 Kor 4,16; 1 M 1,26-27. 11 Čia
jau nebėra nei graiko nei žydo, nei apipiaustyto nei
neapipiaustyto, nei barbaro nei skito, nei vergo nei laisvo,
bet visa ir visuose — Kristus, Gal 3,28; 1 Kor 15,28. 12 Taigi
jūs, Dievo išrinktieji, šventieji ir numylėtiniai, apsivilkite
nuoširdžiu gailestingumu, gerumu, nuolankumu, romumu
ir kantrumu, 1 Pt 2,9; Ef 4,2 32; 5,1. 13 Būkite vieni kitiems
pakantūs ir atleiskite vieni kitiems, jei vienas prieš kitą turite
skundą. Kaip Viešpats jums atleido, taip ir jūs atleiskite, Mt
6,14; 18,35; 2 Kor 2,7; Jn 13,15. 14 Viršum viso šito tebūna

meilė, kuri yra tobulumo ryšys, Rom 13,8-10; Ef 4,3. 15 Jūsų širdyse teviešpatauja Kristaus ramybė, į kurią esate pašaukti viename kūne. Būkite dėkingi! Fil 4,7; Rom 12,5; 1 Kor 12,13.27.

Ką mes išreiškiame esamuoju laiku, graikai dažnai išreiškia būtuoju. Mes sakome marinkite, graikai — numarinote. Taipgi tas pats yra apsivilkite — apsivilkote. Atmesti visą blogą yra krikščionies siekimas. Būti atnaujintu yra Dievo malonės veikimas.

Dievas sutvėrė mūsų kūną, vyrą ir moterį. Visoks ištvirkavimas nekyla iš to, kad esame skirtingų lyčių, bet iš to, kad žmogaus širdis pikta, kad žmogus negyvena, kaip jis privalo gyventi.

Godumas yra stabmeldystė. Dievas yra šaltinis viso gėrio. Jis patenkina žmogų ir teikia ramybę, Stabmeldystė stato Dievo vietoj godą — materializmą. Žmogus dažnai mano, kad turtas, puošmena, galia ir kiti panašūs dalykai suteiks jam patenkinimą, širdies ramybę. Daugelis, ir net tikinčių, atgimusių, žmonių ieško pastovaus pasitenkinimo ir ramybės materializme. Jie mano, kai bus užtikrintas materialinis gyvenimas, tada galės pasitikėti ir Dievu. Juk yra priešingai — kas turi viltį Dieve, tas yra ramus, tvirtas, tikras. Ir atgimusiame žmoguje slypi blogybės, kūno geismai ir pasitenkinimas matoma medžiaga, materija. Kai kurie atgimę žmonės gyvena tose nuodėmėse. Jie mano, kad jie gali daryti tuos pačius nusikaltimus, kuriuos jie darė prieš atgimimą. Skirtumas tarp neatgimusio ir atgimusio yra tik tame: neatgimęs neturi galios susilaikyti nuodėmingų geismų ir papročių. Atgimęs įgyja galią susilaikyti ir ilgainiui jo visai nebetraukia blogi papročiai. Dėl nesusilaikymo geismų ir blogų papročių ateina Dievo rūstybė; seka įvairios ligos, gyvenimas labai pasunkėja taip, kad žlunga valsybės ir net kultūros. Šiuo laiku jaučia grėsmę visi Vakarai. O kiek vargo žmonijai atneša burna; paskalos, apkalbėjimai, pažadai, taip ir politikų pažadai. Kiek yra slaptų ir viešų melų!

Beveik visi troškimai, patarimai, pamokymai randami įvairiose pasaulio tikybose ir idealizme. Praeitis ir dabartis

aiškiai parodo, kad supratimas ir žinojimas, kas yra gera ir bloga, nieko nepadeda, reikia turėti galią bloga atmesti ir gera vykdyti. Tai čia minimas nusivilkimas ir apsivilkimas. Tą pasiekti, tik žmogiškomis pastangomis neįmanoma einama tik iš vieno kraštutinumo į kitą. Pergalę, pastovumą, teikia tik Kristus, Jo Dvasia, Evangelija. Tą žinodamas, Povilas ir kiti tikintieji, evangelistai, nesimeta į politiką, pasaulio pagerinimą ir išlaisvinimą, bet į Evangelijos skelbimą. Tas visiems žinomas žodelis, „meilės ryšys", daug daro žmonių širdyse. Kristus teikia jį širdims ir kelia jose garbinimą ir padėką. Evangelija buvo ir yra jėga tiems, kurie tiki!

PADĖKA VIEŠPAČIUI, Kol 3,16-17

16 Kristaus žodis tegyvena jumyse vaisingai. Mokykite ir raginkite vieni kitus visokeriopa išmintimi; su dėkinga širdimi giedokite Dievui psalmes, himnus ir dvasines giesmes, Ef 4,29; 5,19; Kol 1,28; Apd 16,25; Jok 5,13. 17 Ir visa, ką tik darytumėte žodžiu ar darbu, visa darykite Viešpaties Jėzaus vardu, per Jį dėkodami Dievui Tėvui, 1 Kor 10,31; Ef 5,20.

———————

Kristaus žodis. Apaštalai vartojo tokius išsireiškimus labai laisvai. Tai nereiškia tik Kristaus žodžius. Tai gali būti suprasta visas Naujasis ir Senasis Testamentas. Žodis turėtų vaisingai gyventi, vaisius nešti, surinkime, namuose, kiekviename asmenyje, visu laiku, visur. Raštą reikia mokyti išmintingai, tikrai, o ne tik taip sau. Neteisingas mokymas, neteisingai pasireiškia ir gyvenime. Reikia ne tik pamokyti, bet ir paraginti, įspėti, graudenti.

Giedojimas. Vietoje „su dėkinga širdimi", gal geriau būtų sakyti „nuoširdžiai?" Giedojimas visada buvo ir yra reikšmingas. Negalime įsivaizduoti pamaldų be giesmės. Apie reformatorius ir garsius evangelistus sakyta, kad giesmės paveikė žmones ne mažiau, kaip jų pamokslai. Tiek sakytieji pamokslai, taip ir giesmės iš degančių širdžių paveikia kitus. Pasakojama apie vieną labai garsią ir gabią muzikę New Yorke. Koncerto dirigentas pasakęs jai: „Jūs

turite nuostabų ir techniškai atbaigtą balsą, bet Išganytojo nepažįstate". Ji puikiai giedojo, bet neuždegė širdžių. Surinkimas daugiau garbina Viešpatį giedojimu negu klausymu.

Mes suprantame, kad tai privalo būti vykdoma, kas skelbiama valstybės ar valdovo vardu. Tad ir kas tiki Evangeliją, privalo ne dalį, bet visą gyvenimą gyventi, kaip verta Viešpačiui.

PAŠVENTINIMAS KASDIENYBĖJE, Kol 3,18-4, 1

18 Jūs, žmonos, būkite pasidavusios vyrams, kaip dera
Viešpatyje, Ef 5,22-6, 9; 1 Pt 2,18;3,7. 19 O jūs, vyrai,
mylėkite savo žmonas ir nebūkite joms šiurkštūs, 1 Pt 3,7.
20 Jūs, vaikai, visuose dalykuose klausykite savo tėvų, nes
toks klusnumas patinka Viešpačiui. 21 O jūs, tėvai,
neerzinkite savo vaikų, kad jie nepasidarytų baukštūs. 22
Jūs, vergai, visuose reikaluose klausykite savo žemiškųjų
šeimininkų ne dėl akių, kad įtiktumėte žmonėms, bet
neklastinga širdimi, bijodami Viešpaties. 23 Ką tik
darytumėte, darykite iš širdies, kaip Viešpačiui, o ne
žmonėms, Rom 12,11, 24 žinodami, kad iš Viešpaties
gausite paveldėjimą, kaip atlyginimą. Tarnaukite Viešpačiui
Kristui! 25 Kas daro neteisybę, susilauks bausmės už savo
neteisumą, ir nebus žiūrima asmens, Rom 2,11; 1 Pt 1,17.
4,1 O jūs, šeimininkai, duokite vergams, kas teisinga ir kas
dera, atsimindami, kad ir jūs turite Viešpatį danguje, 3 M
25,43-53; 1 Tim 6,15.

Apie čia minimų žmonių padėtį labai panašiai aprašyta Ef 5,22-6,9. Taigi, žmona dažnai mąsto: „Aš esu tik moteris šeimoje". Vyras galvoja: „Aš turiu gyventi su šia moterimi". Vaikas protauja: „Aš jau esu subrendęs, o mane laiko dar vaiku". Vergas dejuoja: „Aš esu tik beteisis vergas". Šeimininkas mąsto: „Aš turiu jais visais rūpintis ir tvarką palaikyti." Taip ir panašiai žmonės galvoja kiekvienas apie save ir visai mažai arba nieko negalvoja apie kitus. Povilas nesiima kiekvieno padėties spręsti, bet tik primena kai ką. Jis pabrėžia, kad Viešpats Jėzus yra visų, kiekvieno

Viešpats. Jei kiekvienas pripažįstame Jį Viešpačiu ir vykdome Jo valią, pildydami Jo reikalavimus, tada mūsų santykis vieno su kitu yra kitoks, negu nekreipiant dėmesio į Jėzų. Kiekvienas liks toks, koks jis yra, savęs nepakeis. Moteris liks moterimi, vyras vyru. Viešpaties akyse jie visi yra lygios vertės. Romiečiams 16 Povilas rašo apie moteris ir vyrus visai vienodai, jei jų vardai nesakytų kas jie, nežinotume, ar tai vyras, ar moteris: Tai kodėl gyvenime moteris privalo pasiduoti, paklusti vyrui? Povilo raštas nesprendžia šių laikų iškylančių klausimų. Jis tik primena tvėrimo paskirtį vyro ir moters. Jėzus, paklusdamas Tėvui iki kryžiaus mirties, neprarado savo dievybės Per tai Jis tik išryškėjo ir iškilo.

Apie vyro meilę žmonai. Povilas visai nemano vyro užgaidas ir erotiką, bet tik šventą, dievišką meilę, agapę. Tai dieviškos meilės santykis. Taip, dieviškas santykis liečia ne tik pamaldas, sekmadienį, bet ir kasdienybę. Vyras privalo žinoti, kad jis yra atsakingas Viešpačiui už viską.

Vaikų auklėjimas, jaunuolių santykis su tėvais. Tai labai opus klausimas. Pedagogai ir psichologai šiuo klausimu nesutaria. Net garsūs, pasaulio masto pedagogai po kelių metų bandymo keičia savo pažiūras. Čia Povilas tik primena, kad paklusnumas patinka Viešpačiui, išsprendžia ir šių laikų daugybę klausimų.

Tėvai turi prigimtą meilę vaikams. Vaikai yra Dievo dovana. Bet ir čia privaloma laikytis Viešpaties duoto santykio. Kur jo nesilaikoma, vaikai ne tik erzinami, bet taip nervinami, jog jie reikiamai neišsivysto ir nustoja lygsvaros. Tėvai dažnai nusikalsta vaikų atžvilgiu.

Vergai. Jie yra tik vergai, bet jų laukia amžinybė, kur jie nebebus vergai. Jau čia jie yra laisvi Viešpatyje! Šūkių iškėlėjai, šaukliai prieš vergiją, labai pigiai pagarsėja. Bet tinkamai tvarkyti padėtį, pakeisti gyvenimo sąlygas, ir turint geriausius norus, yra labai sunkus dalykas. Abiems, vergams ir šeimininkams, tikint Viešpatį, gyvenimo praraja nyksta. Jie yra Kristuje broliai ir seserys. Šeimininkams yra tas pats Viešpats. Jie atsako Jėzui už save ir vergus. Teoretiškai išspręsti vergų klausimą nėra sunku. Gyvenimiškai iškyla labai daug sunkumų. Mūsų laikais

vergija yra panaikinta, bent teoretiškai, o visgi lieka darbdaviai, vedėjai, meistrai, prižiūrėtojai ir darbininkai. Dažnai jie neturi šeimininio ryšio, nežino vienas antro tikros padėties. Daugelis darbininkų atlieka darbą tik dėl algos, o ne kaip Viešpačiui. Darbdaviai, nors būtų ir valstybė, siekia tik pelno, o ne darbininko padėties pagerinimo. Kažin ar mūsų laikų gyvenimo praraja nesidaro didesnė, negu ji buvo senais laikais? Kas prarają (skirtumą) išlygins tarp vyro ir moters, vaikų, jaunimo, darbininkų, darbdavių? Ar tą pasieks naujieji sąjūdžiai, revoliucijos? Praktiškas gyvenimas rodo, kad tuo keliu einant, susilaukiama nesėkmės. Amerikoje moteris tiek nebegerbiama, kad net autobuse senelei vietos nebeužleidžia vaikai ir jaunimas. Komunistiniuose kraštuose darbininkas daugiau išnaudojamas negu kapitalistiniuose. Kur Evangelija skelbiama ir vykdoma, ten visų santykiai sušvelnėja, išsilygina. Evangelija yra visiems išgelbėjimo jėga.

VEIKITE IŠTVERMINGAI IR IŠMINTINGAI, Kol 4,2-6

2. Būkite ištvermingi maldoje, budėkite dėkodami, Rom 12,12; Ef 6,18; 1 Tes 5,17; 3 melskitės taip pat ir už mus, kad Dievas mums atvertų žodžio duris skelbti Kristaus paslaptį, dėl kurios aš kalinamas, Rom 15,30; Apd 14,27, 4 kad sugebėčiau ją atskleisti taip, kaip privalau ją išsakyti, Ef 6,19; 2 Tes 3,1. 5 Būkite protingi su svetimais žmonėmis; išnaudokite laiką, Ef 6,20; 5,15-16; 1 Tes 4,12. 6 Jūsų kalba visada tebūnie maloni, pasūdyta druska, kad sugebėtumėte kiekvienam atsakyti, Ef 4,29; Mk 9,50; 1 Pt 3,15-16.

Ne tik meilė, bet ir malda riša, vienija krikščionis. Kristus atmetė ilgų maldų plepėjimą, daug žodžių kartojimą, bet neatmetė ilgų nuoširdžių maldų. Viešpats pats net naktimis meldėsi. Povilas skatino visą laiką melstis, ir čia kalba apie ištvermingas maldas. Surinkimas meldė už Petrą nepaliaudamas. Daug maldų buvo ir yra kurios tęsiasi iki vėlyvos nakties. Daug jų buvo ir yra nuostabiai išklausomos. Malda nesibaigia vien tik prašymais, ji pakyla

padėka! Povilas meldėsi už kolosiečius. Čia jis prašo melstis už jį. Ko melsti už jį? Išlaisvinimo iš kalėjimo? Ne. Kad būtų atvertos žodžiui durys, kad jis sugebėtų tinkamai skelbti Evangeliją, tinkamai kalbėti. Povilas žinojo, kaip tinkamai paruošti pamokslus, kaip panaudoti retoriką (gražbylystę). Bet jis irgi žinojo, kad atverti širdis ir žodį gali tik Dievas. Pamokslininko pastangas ir surinkimo maldas laimina Viešpats, kai vieningai to prašoma.

Skelbimas nesiriboja vien gabaus skelbėjo kalbomis. Į jį privalo įsijungti kiekvienas surinkimo narys. Tai skelbimas kiekvieno! Kiek mes tokį maldos ir žmogaus žmogui skelbimą bepažįstame? Mums ne tik toks skelbimas nebežinomas, bet ir tikinčiojo nuo netikinčiojo atskyrimas nebesuprantamas. Mes sakome: „Neteisk! Tik Dievas pažįsta širdį!" Tada surinkimo nariai žinojo kas yra svetimas, ir kas savas, kas yra viduje ar lauke, kas atgimęs ir kas neatsivertęs. Tai yra opūs klausimai. Apaštalas patarė būti išmintingais ir kalbėti išmintingai. Be išminties liesti tokius opius klausimus, nors ir turint gerus norus ir valią, neužtenka. Kalbėti privaloma maloniai. Kalba tebūna lyg druska paskanintas valgis. Ne tik reikalinga išmintis ir malonumas, bet reikalingas ir tinkamas laikas, kada Dievo Dvasia veikia, kada širdis palanki, išsiilgus priimti Viešpatį, paveikta Jo Dvasios.

Laikui išreikšti graikų kalboje yra du žodžiai: chronos ir kairos. Pirmasis naudojamas išreikšti chronologijai, laikui, antrasis — tinkamai akimirkai. Išnaudokite laiką, manyta ne einantį dienos ar amžiaus laiką, bet tinkamos nuotaikos momentą.

ASMENINIAI PRANEŠIMAI, Kol 4,7-9

7 Apie mano reikalus jums viską praneš Tichikas, mielas brolis, ištikimas tarnas ir bendradarbis Viešpatyje, Ef 6,21-22; Fil 1,12. 8 Aš tam jį ir siunčiu, kad sužinotumėte apie mus ir kad jis paguostų jūsų širdis, Ef 6,22. 9 Jis su Onezimu, ištikimu ir mylimu broliu, kuris yra iš jūsų tarpo, papasakos jums visa, kas čia dedasi, Fm 10.

———————

Tai labai panašus aprašymas Ef 6,21-22. Povilas kalinamas Romoje. Laukė teismo sprendimo. Teismo sprendimas turėjo didelės reikšmės Povilo ir surinkimo gyvenime. Tad Povilas siuntė Tichiką į Efezą, Kolosą ir kitus surinkimus pranešti apie padėtį Romoje, Apd 20,4; 1 Kor 16,3-4.

Onezimas buvo Filimono pabėgęs vergas iš Kolosių. Jis sutiko Romoje Povilą ir per jį atsivertė. Povilas grąžino vergą buvusiam savininkui. Apaštalas vadina vergą ištikimu ir mylimu broliu. Tai ką Evangelija daro! Apie tai žiūrėk daugiau laiške Filimonui. Apaštalo laiškai nėra tik teologiniai pamokymai, bet ir asmeniškos patirties pasakojimai.

SVEIKINIMAI, Kol 4,10-18

10 Jus sveikina kalėjimo draugas Aristarchus ir Barnabo pusbrolis (seserėnas) Morkus, — dėl jo jau gavote nurodymų; kai jis atvyks pas jus, priimkite jį, Apd 4,36; 12,12; 19,29; 27,2. 11 Toliau jus sveikina Jėzus, vadinamas Justu. Iš apipiaustytųjų jie yra vieninteliai mano bendradarbiai Dievo karalystei skelbti, tapę mano paguoda. 12 Jus sveikina jūsiškis Epafras, Kristaus Jėzaus tarnas, kuris visada grumiasi už jus maldose, kad jūs tvirtai laikytumėtės ir tobulai vykdytumėte Dievo norus, Kol 1,7.
13 Aš galiu paliudyti, kad jis labai rūpinasi jumis, laodikiečiais ir hierapoliečiais. 14 Sveikina jus mylimasis gydytojas Lukas ir Demas, 2 Tim 4,10-11; Fm 24. 15 Sveikinkite brolius Laodikėjoje ir Nimfą bei jo namuose susirenkantį surinkimą. 16 Kai šitas laiškas bus perskaitytas pas jus, pasirūpinkite, kad jis būtų perskaitytas ir laodikiečių surinkime, o jūs perskaitykite laišką, kuris ateis iš Laodikėjos, 1 Tes 5,27. 17 Taipogi pasakykite Archipui: „Žiūrėk, kad vykdytum tarnystę, kurią gavai Viešpatyje!" Fm 2. 18 Sveikinimas, parašytas mano, Povilo, ranka. Prisiminkite mano pančius. Malonė su jumis! 1 Kor 16,21; 2 Tes 3,17.

Šie sveikinimai ir vardai anų laikų surinkimo žmonėms labai daug sakė. Mums jie yra irgi reikšmingi. Iš jų daug ką sužinome, kas šiaip liktų visai nežinoma. Pirmiausia apaštalas mini tris žydus bendradarbius.

Aristarchus artimas Povilo bendradarbis, kilęs iš Tesalonikos, Apd 20,4; 27,2.

Morkus — Jonas, Barnabo sesers sūnus, iš Jeruzalės, Marijos, minėtos Apd 12,12, sūnus. Jis lydėjo Barnabą ir Povilą pirmoje misijos kelionėje, bet pasitraukė iš jos, Apd 13,13. Dėl to Povilas išsiskyrė su Barnabu, Apd 15,37-39. Čia matome išlygintus santykius. Povilo santykiai yra nuoširdūs su juo ir Petru, 2 Tim 4,11; 1 Pt 5,13. Šis Morkus parašė Evangeliją pagal Morkų.

Apie Jėzų — Justą nieko daug nežinome. Apie jo darbus galėsime tik amžinybėje daugiau išgirsti.

Po šitų trijų izraelitų minimi trys bendradarbiai iš pagonių. Epafras žinomas iš Kol 1,7-8. Jis buvo Kolosos surinkimo steigėjas, didelis meldėjas. Gydytojas Lukas labai artimas apaštalo bendradarbis ir kelionėse palydovas. Jis parašė Apaštalų Darbus ir Evangeliją pagal Luką. Demas. Jis vėliau paliko apaštalą ir išvyko į Tesaloniką, 2 Tim 4,10. Iš šios pastabos daugelis daro išvadą, kad Demas atpuolė nuo tikėjimo. Teksto žodžiai to neišreiškia. Čia tik sakyta, kad jis pamilo šio pasaulio gyvenimą. Jam pas kalinį Povilą buvo pavojinga. Jis pasisakė Povilui, kad jis vyksta į Tesaloniką.

Laodikėja ir Kolosa buvo arti viena kitos. Surinkimo žmonės turėjo ryšį. Tichikas nešė laiškus įvairiems surinkimams, Surinkimai laiškais dalinosi. Tai pradžia Naujojo Testamento knygų skaitymo surinkimuose. Išvykus Epafrui iš Kolosos, surinkimą toliau vedė Archipas.

Tovilas diktavo šį laišką. Jis pasirašė savo ranka, sveikino surinkimą, prašė prisiminti jį kalinį. Malonė visiems. Visi iš Viešpaties malonės pilnatvės gyveno.

PIRMASIS LAIŠKAS TESALONIKIEČIAMS

Tesalonika buvo žymus uostamiestis. Pro miestą ėjo karo reikalams skirtas kelias iš Romos į Rytus. 146 m. pr. Kr. romėnai paskelbė Tesaloniką Makedonijos krašto sostine. Čia gyveno romėnų prokonsulas. Povilas, Silas ir Timotiejus, antrosios misijos kelionės metu, atvyko į Tesaloniką 50-tais metais. Apie tai rašyta Apd 17 skyriuje. Minėti asmenys pirma atvyko į Filipų miestą. Kilus persekiojimui, Povilą su Silu įkalinus, jie pasitraukė iš miesto ir atvyko į Tesaloniką. Iš labai suglausto aprašymo Apaštalų Darbuose atrodo, kad jie čia skelbė Evangeliją tris šeštadienius. Iš Fil 4,16; 1 Tes 2,9; 2 Tes 3,8 atrodo, kad skelbėjai čia darbavosi ilgiau. Buvo įsteigtas surinkimas. Kilus persekiojimui, Povilas ir jo bendradarbiai ilgesnį laiką keliavo iš vienos vietos į kitą. Povilas buvo pasiekęs Atėnus, Graikijos sostinę. Pagaliau Povilas apsistojo ilgesnį laiką Korinte. Timotiejus aplankė tesalonikiečius ir, atvykęs pas Povilą, pranešė, kad surinkimo žmonės laikosi tvirtai. Daugeliui buvo neaišku, kaip bus su mirusiais Kristaus atėjimo metu. Apaštalas laiške tai paaiškino ir stiprino jauną surinkimą. Laiškas manoma rašytas 51 metais. Anais laikais laiškuose datos nežymėdavo. Bendrai tikima, kad tai pirmasis raštas Naujojo Testamento.

SVEIKINIMAS, 1 Tes 1,1

1 Pvoilas, Silvanas ir Timotiejus tesalonkiečių surinkimui Dieve Tėve ir Viešpatyje Jėzuje Kristuje. Malonė jums ir ramybė! Apd 15,22; 2 Kor 1,19; Fil 1,1; 2 Tes 1,1; 1 Pt 5,12; Kol 1,1; Rom 1,7; 1 Kor 1,3; Gal 1,3; Ef 1,2; Fil 1,2.

Laiško rašytojai laikėsi anų laikų laiškų rašymo papročio, sveikinimo formos. Jie rašė laišką jaunam surinkimui. Surinkimas juos gerai pažino. Jiems nereikėjo nieko aiškintis, nei savo titulų minėti. Galimas dalykas, kad jie visi trys pasitarę bendrai sveikino ir bendrai rašė. Jie,

drauge veikdami, įsteigė tesalonikiečių surinkimą. Jiems surinkimo žmonės buvo labai artimi. Anais laikais laiškus dažnai diktuodavo ir užrašytojas rašydavo. Tai buvo sunkus darbas. Jie neturėjo tų rašymo priemonių, kokias mes turime šiandien. Kartais būdavo pasižymima svarbiausios mintys ir rašytojas išplėsdavo bei išvystydavo turinį.

Povilą visi gerai pažįstame. Silvanas, manoma, tas pats asmuo, kuris minimas Apd 16,1-3. Žydai, turintys Romos pilietybę, dažnai turėdavo du vardus — žydišką ir romėnišką. Jo žydiškas vardas buvo Silas, Apd 17,4, o romėniškas — Silvanas. Jis buvo artimas Povilo bendradarbis.

Timotiejus buvo jaunas žmogus, kilęs iš Listros, graiko tėvo ir žydės motinos sūnus, Apd 16,1. Manoma, kad laišką rašė Timotiejus. Laiškas adresuotas tesalonikiečių surinkimui. Tai nuostabus adresas. Ekklesia, tai iššauktieji iš pasaulio — Kristaus kūnas. Jie sveikinami Dievo malone. Tik iš malonės seka išganymas. Ramybė užtikrina išganymą.

PADĖKA DIEVUI, 1 Tes 1,2-3

2 Mes visada dėkojame Dievui už jus visus, prisimindami jus savo maldose, 2 Tes 1,3; 2,13; Rom 1,8-9; 1 Kor 1,4; Ef 1,16; Kol 1,3, 3 nuolat minėdami savo Dievo ir Tėvo akivaizdoje jūsų tikėjimo darbus, meilės pastangas bei vilties ištvermingumą, vardan mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus, 1 Kor 13,13; Gal 5,6; 1 Tes 3,6.

Visi trys bendradarbiai dėkoja Dievui už surinkime pasireiškiančius tris dalykus: tikėjimą, meilę, viltį. Čia nėra išreikštos teoretinės mintys, bet artimas, broliškas, dieviškas ryšys, kuris juos visus vienijo ir gaivino. Tik prieš metus jie skelbė Evangeliją tesalonikiečiams. Tie tikėjo skelbimui, pergyveno Dievo malonės veikimą. Kiek dėl tikėjimo buvo ir bus kalbama bei diskutuojama? Nuteisinantį ir išgelbiantį tikėjimą teikia tik Viešpats. Tikėjimo išdava yra geri darbai. Abu dalykus Šventoji Dvasia jungia ir veikia. Kur tikėjimas lieka tik teoretinis, ne gyvenimiškas, ten darbai daromi tik

žmogaus pastangomis, ten tikėjimas yra negyvas ir darbai Dievo akyse neturi vertės, Jok 2,14-16.

Dieviška meilė šildo širdis, gaivina vidinį gyvenimą. Meilė pažįsta ne vien tik sėdėjimą ir laukimą, bet ir pastangas, ėjimą, bėgimą, veikimą.

Sušvitusi viltis yra didelis veiksnys žmogaus gyvenime. Bet tik pastovi, ištverminga viltis keičia gyvenimo aplinkybes. Krikščioniška viltis yra einanti pirmyn, siekianti Jėzaus Kristaus atėjimą, amžiną gyvenimą Jo karalystėje.

SURINKIMO ĮSTEIGIMAS, 1 Tes 1,4-10

4 Mes žinome, Dievo numylėtieji broliai, apie jūsų
išrinkimą, 2 Tes 2,13, 5 nes mūsų Evangelija neatėjo pas jus
vien tik žodžiu, bet su jėga ir Šventąja Dvasia, ir su giliu
įsitikinimu. Jūs gi žinote, kaip mes pas jus elgėmės jūsų
pačių labui, 1 Tes 1,9; 2,1; 1 Kor 2,4-. 6 Todėl jūs ne
tik pasidarėte mūsų ir Viešpaties sekėjai, priėmę
žodį didžiame suspaudime su Šventosios Dvasios
džiaugsmu, 7 bet ir tapote pavyzdžiu visiems
Makedonijos bei Achajos tikintiesiems, 1 Kor 11,1; 1 Tes
2,14; 2 Tes 1,4; Žyd 10,36; Fil 3,17. 8 Mat, iš jūsų pasklidęs
Viešpaties žodis pagarsėjo ne tik Makedonijoje bei
Achajoje, bet jūsų tikėjimas Dievu pasidarė žinomas visur,
ir mums jau nebereikia apie tai kalbėti, 2 Tes 2,13; Rom 1,8.
9 Žmonės pasakoja apie mus, kaip buvome jūsų priimti ir
kaip jūs nuo stabų atsivertėte prie Dievo, tarnauti gyvajam,
tikrajam Dievui Apd 14,15; 1 Kor 12,2; Jn 17,3, 10 ir laukti iš
dangaus Jo Sūnaus, kurį Jis prikėlė iš numirusių, — Jėzaus,
mūsų Gelbėtojo nuo ateinančios rūstybės, Tit 2,13; Apd
17,31; Rom 5,9.

Povilas su savo bendradarbiais gerai prisiminė surinkimo įsteigimą Tesalonikoje. Tai neužmirštamas pergyvenimas. Jie dėkojo Dievui už tai. Kas įvyko Tesalonikos uostamiestyje nebuvo misionierių išmintis, bet Dievo stebuklas. Jie patys matė ir suprato, kad tai Dievo išrinkimas ir vedimas. Tesalonikos žmonės buvo „pašaukti" iš daugelio tūkstančių. Jų fizinės darbo sąlygos nepasikeitė,

bet jų gyvenimas ir tikėjimas tapo nauju. Jie tapo Dievo mylimi. Apaštalai juos vadina Dievo numylėtiniais broliais, Viešpaties surinkimu. Ar tai nėra perdėti asmeniški išsireiškimai? Ar tai ne svajonės? Ar tai nėra jausmų maišymas su Dievo veikimu? Ne! Ir dar kartą ne! Evangelijos skelbimas nėra pažiūrų aiškinimas. Evangelija pasireiškia jėga kaip dinamitas. Tos jėgos pagalba buvo įsteigtas Tesalonikos surinkimas. Taip ir šiandien steigiami gyvi surinkimai. Žmonių gražiausi ir išmintingiausi žodžiai neturi galios. Naują gyvenimą teikia tik Dievas Šventąja Dvasia. Žinoma, žmonės gali įsteigti parapijas, bendruomenes, draugijas, pastatyti pastatus. Dievo mylimi surinkimai kyla tik ten, kur pasireiškia ir veikia Šventoji Dvasia. Tą žinojo Povilas ir jo bendradarbiai, taipgi ir surinkimo žmonės.

Apaštalas ir jo bendradarbiai skelbė Evangeliją, kuri graikus piktino ir žydams buvo kvailybė, 1 Kor 1,18-. Nuostabu, žmonės įtikėjo, priėmė žodį, tapo Viešpaties vaikai ir Jo sekėjai. Dėl to jie turėjo daug kentėti, buvo spaudžiami. Visu tuo jie džiaugėsi. Šventoji Dvasia juos džiugino! Jie tapo pavyzdžiu kitiems, kaip Povilas ir jo bendradarbiai jiems. Viešpats pats davė tą kentėjimo pavyzdį. Jis atėjo į mūsų vargingą pasaulį ir mirė ant kryžiaus. Pavyzdingas gyvenimas kalba garsiau, negu žodžiai. Kasdienio gyvenimo pavyzdžiai kalba taip garsiai, kad tariami žodžiai nebegirdimi. Tesalonikos uosto darbininkų gyvenimas kalbėjo taip garsiai, kad buvo girdimas visoje Makedonijoje ir Achajoje — šiaurinėje ir pietinėje Graikijoje. Žmonės visur žinojo apie Tesalonikos surinkimą ir Evangelijos skelbimą. Didžiausias įvykis buvo, kai jie nuo stabų atsivertė į gyvąjį Dievą! Jei kalbama bendrai apie pagonių atsivertimą, manoma apie jų atsitraukimą nuo stabų garbinimo. Kai kalbama apie krikščionių atsivertimą, pirmiausia suprantama atsisakymas nemoralaus gyvenimo, kaip vagystės, apgaudinėjimo, melo, paskalų, girtavimo, rūkymo ir kitų iškrypimų bei netinkamų papročių. Tad nenuostabu išgirsti iš pagonių: „Eikite ir atverskite savo

krikščionis. Mes turime savo kultūrą, papročius, šventas knygas. Mūsų gyvenimas nėra blogesnis už jūsų". Tokiuose išsireiškimuose yra daug tiesos. Jei kalbi su laisvamaniais ir idealistais, jie sako: „Žiūrėkite savo praktikuojančių narių. Mūsų elgsena ir siekiai yra kilnesni už jūsų." Ar tai netiesa? Apaštalas ir bendrai Šventasis Raštas nemoko taip paviršutiniškai apie atsivertimą. Stabai yra visa tai, kas nėra gyvas Dievas. Gali būti iš medžio ir akmens pagaminti stabai, bet gali būti ir aukštos moralės mokslininkų sukurta sukta filosofija ir iškreipta pasaulėžiūra. Visiems stabų garbintojams, puolusiems doroj, taipgi ir aukščiausios doros mokslininkams, idealistams, net ir kunigams bei vyskupams reikalingas atsivertimas į gyvąjį Dievą, patirtis Šventosios Dvasios veikimo. Dažnai girdime sakant„Atsiversk į Kristų, Jis patenkins tave ir padarys laimingu". Ne! Kristus nekuria rojaus šioje žemėje. Jo karalystė ne iš šio pasaulio. Jis yra gyvas Išganytojas. Jis išgano ir siunčia Jam tarnauti. Pavyzdžiu galima imti grafą Zinzendorfą. Jis buvo išsimokslinęs aukštos moralės žmogus. Kai jis atsivertė ir pradėjo veikti, jo geriausi talkininkai ir bendradarbiai buvo buvę baudžiauninkai. Ta saujelė atsivertusių arisokratų ir baudžiauninkų į gyvąjį Dievą išjudino visą krikščioniškąjį pasaulį misijai tarp pagonių ir neatsivertusių krikščionių. Kiekvieno neatsivertusio laukia Dievo rūstybė. Tą skelbė Povilas tiek Tesalonikos uostamiesčio padugnių niekšams, tiek ir Atėnų mokyklų profesoriams. Atsiverskite į gyvąjį Dievą nuo stabų. Laukite Dievo Sūnaus Jėzaus. Jis yra Gelbėtojas.

POVILO IR JO BENDRADARBIŲ VEIKLA TESALONIKOJE, 1 Tes 2,1-12

1 Jūs patys, broliai, žinote, kad mūsų apsilankymas pas
jus nebuvo bergždžias, 1 Tes 1,5-9; 2 Tes 3,1. 2 Prieš tai, kaip
patys žinote, nukentėję bei patyrę nuoskaudų Filipuose,
pasitikėdami Dievu, drąsiai skelbėme Dievo Evangeliją,
nepaisydami visų bėdų, Apd 16,20-24; 17,1-5; Fil 1,30; 1 Tes
3,3. 3 Juk mūsų skelbimas plaukia nei iš klaidos, nei iš
nešvarumo, nei iš klastingumo, 2 Kor 4,2-5; 1 Tes 2,3. 4
Dievo pripažinti tinkami, kad mums būtų patikėta

Evangelija, ją ir skelbiame taip, kad patiktume ne žmonėms, bet Dievui, kuris tiria mūsų širdis, 1 Tim 1,11-12; Tit 1,3; 2 Kor 2,17. 5 Kaip žinote, niekada nepasižymėjome pataikaujančiomis kalbomis ir niekad — Dievas yra liudytojas — nepasidavėme godumui, Ef 6,6; Gal 1,10; Apd 20,33; 2 Kor 7,2; 2 Pt 2,3; 2 Kor 1,23; Fil 1,8; 6 niekada nesivaikėme žmonių garbės, nei jūsų tarpe, nei kitur, Jn 5,41-44; 12,43. 7 Būdami Kristaus apaštalai, galėjome būti jums našta, vis dėlto jūsų tarpe buvome švelnūs, tarsi motina, globojanti savo kūdikius, 1 Kor 3,2; 9,22; 1 Pt 2,2. 8 Taip jus mylėdami, troškome pasidalyti su jumis ne tik Dievo Evangelija, bet ir savo gyvybe (siela), nes tapote mums labai brangūs, Rom 1,11; 2 Kor 12,15; Apd 20,24. 9 Jūs, broliai, atsimenate mūsų triūsą ir pastangas: dirbdami per dienas ir naktis, kad neapsunkintume nė vieno iš jūsų, skelbėme jums Dievo Evangeliją, 1 Kor 4,12; 2 Kor 11,9; 2 Tes 3,8. 10 Ir jūs, ir Dievas gali paliudyti, kaip šventai, teisingai ir nepriekaištingai elgėmės su jumis, įtikėjusiais, 2 Tes 3,7. 11 Jūs žinote, kaip kiekvieną iš jūsų, tarsi tėvas savo vaikus, 1 Kor 4,14-15, 12 raginome, kalbinome, maldavome, kad elgtumėtės, kaip dera Dievo akyse, kuris jus šaukia į savo karalystę ir šlovę, Ef 4,1; Fil 1,27; Kol 1,10; 1 Kor 1,9; 1 Tes 5,24; 2 Tim 1,9; 1 Pt 5,10.

———

Čia Povilas prisimena pergyvenimus. Filipuose jis su Silu buvo nuplakti. Jų žaizdos dar nebuvo užgijusios, kai jie atvyko į Tesaloniką. Dievas teikė jiems drąsos čia skelbti Jo žodį – Evangeliją. Praėjus trumpam laikui, jie buvo išvyti ir iš Tesalonikos. Apaštalai ir surinkimo žmonės patyrė daug vargo ir kančių dėl Jėzaus Evangelijos. Šalia persekiojimų buvo leidžiamos įvairiausios paskalos. Povilas net Dievą šaukia liudininku, kad jis skelbia Evangeliją nei iš klaidos, nei iš nešvarumo, nei iš klastos, nei iš pataikavimo.

Jis ir jo bendradarbiai daro tai iš Dievo pavedimo. Jie ieško Dievui įtikti, nekreipia dėmesio į žmones, nors ir turi daug kentėti nuo jų.

Įdomu, kad čia ne tik Povilas, bet ir Silas bei Timotiejus vadinami apaštalais. Tuo laiku "apaštalas" nebuvo

suprastas tik vienas iš dvylikos Jėzaus mokinių.

Apaštalams surinkimo žmonės buvo taip brangūs, kaip motinai ir tėvui vaikai. Jie dėjo visas jiems galimas pastangas skelbti Evangeliją ir auklėti surinkimą. Jie dirbo dieną ir naktį dėl savo pragyvenimo ir Evangelijos skelbimo.

ŽODIS YRA PAJĖGUS, 1 Tes 2,13-16

13 Todėl be paliovos dėkojame Dievui, kad, priėmę
mūsų paskelbtąjį Dievo žodį, priėmėte jį ne kaip žmogaus
žodį, bet, kas jis iš tikro yra, — kaip Dievo žodį, kuris ir
veikia jumyse, tikinčiuose, Gal 1,11; 1 Tes 1,2. 14 Jūs,
broliai, tapote sekėjais Dievo surinkimų Kristuje Jėzuje,
kurie yra Judėjoje. Jūs tą patį iškentėjote nuo savo tautiečių,
kaip ir jie nuo žydų, Žyd 10,32-34; Apd 17,13, 15 kurie
nužudė Viešpatį Jėzų ir pranašus, kurie persekiojo ir mus.
Jie nepatinka Dievui ir yra visų žmonių priešai, Apd 2,23;
7,52; Mt 23,34, 16 nes kliudo mums skelbti pagonims, kad
šie būtų išganyti. Tuo būdu jie nuolat pildo savo nuodėmių
saiką, ir jiems artinasi galutinė Dievo rūstybė, Apd 13,50;
14,5-19; Rom 15,31; 1 M 15,16; Mt 23,32-33.

Povilas grįžta prie padėkos Dievui. Jis dėkoja už girdėtą Dievo žodį, kurį tesalonikiečiai priėmė. Jis veikia kaip Dievo žodis tikinčiuose. Ką gi tas žodis davė tesalonikiečiams? Palaimą? Išoriniai ne! Sekė persekiojimai, panašiai kaip Jeruzalėje ir Judėjoje. Vidiniai jie tapo Dievo žmonėmis, Dievo surinkimu!

Tą žodį girdėjo ir žydai Judėjoje ir Graikijoje. Kadangi jie netikėjo, tas girdėtas žodis juos nuteikė visai priešingai. Jie tapo Dievo ir žmonių priešais — žmogžudžiais. Jie žudė savo pranašus, net ir patį Jėzų. Jie persekiojo ir apaštalus, trukdė skelbti Evangeliją pagonims. Toks ir Povilas pats buvo prieš atsivertimą. Be Dievo malonės, visi žmonės yra tokie. Tesalonikiečius persekiojo ir vargino jų tautiečiai.

Izraelitai pripildė savo nuodėmių saiką. Jiems artinosi galutinė Dievo rūstybė. Ar tą Povilas išskaitė iš Šventojo Rašto? Ar jis turėjo apreiškimą? Jėzus aiškiai apie tai pasakė Mt 23,29-39. Jeruzalę ir visą Judėją Dievo rūstybė ištiko 70

metais. Tai buvo Jeruzalės sunaikinimas ir žydų išsklaidymas po visą pasaulį iki mūsų dienų. Ant visų netikinčiųjų ateis Dievo rūstybė paskutiniojo teismo dieną. Dievo rūstybė pasireiškė ir pasireiškia tautų istorijoje. Taip, ir lietuvių tautos istorijoje. Lietuviai yra labai religingi. Jie tiki Dievą. Bet kiek tikima į gyvąjį Dievą? Evangelija paveikia apsispręsti. Vieni ją priima ir tampa Dievo vaikais. Kiti ją atmeta ir tampa Dievo ir Jo pašauktųjų priešais. Juos ištinka anksčiau ar vėliau Dievo rūstybė.

TROŠKIMAI IR REALYBĖ, 1 Tes 2,17-20

17 O mes, broliai, kuriam laikui atskirti nuo jūsų (lyg
našlaičiai), — žinoma, tik kūnu, ne širdimi, — labai pasiilgę,
trokštame išvysti jūsų veidus, Rom 1,11-13; 1 Tes 3,10. 18
Todėl ruošėmės atvykti pas jus, — bent jau aš, Povilas,
ruošiausi kartą ir kitą, — tačiau mus sutrukdė šėtonas, Rom
15,22. 19 Kas gi yra mūsų viltis, džiaugsmas ir pasigyrimo
vainikas prieš mūsų Viešpatį Jėzų, kai Jis ateis, — argi ne
jūs!? 2 Kor 1,14; Fil 2,16; 4,1; 1 Tes 3,13; 2 Tes 1,4. 20 Taip,
jūs esate mūsų garbė ir džiaugsmas!

———

Povilas turėjo Korinte daug darbo ir rūpesčių. Bet jis, lyg motina, neužmiršo tesalonikiečių. Jis prisiminė juos maldose ir mintyse, bet ir labai ilgėjosi juos sutikti, pamokyti. Meilė nesitenkina tik mintimis. Ji trokšta artumos. Povilą sulaikė susitikti tesalonikiečius gyvenimo realybė, įvairios kliūtys. Apie Povilo planus ir kliūtis nieko nėra aiškiai pasakyta. Dievas ir šėtonas yra realybės. Jos veikia žmonių gyvenimą. Apd 16,6 Povilo planus sulaikė Dievo Dvasia. Čia dabar į jo planus įsiterpė šėtonas. Kokiu būdu Povilas tą atskyrė nepasakyta. Jis pažino Dievo ir šėtono veikimą. Povilo draugystė buvo tokia gili su tikinčiaisiais, jog jis buvo tikras — ji liks amžinai!

IEŠKOJIMAS IR PASITENKINIMAS, 1 Tes 3,1-10

1 Todėl, ilgiau nebeiškęsdami, ryžomės vieni pasilikti
Atėnuose, Apd 17,13-16, 2 ir pasiuntėme Timotiejų, savo

brolį ir Dievo bendradarbį Kristaus Evangelijoje, kad
paremtų jus ir sustiprintų jūsų tikėjimą, 1 Kor 16,10; Apd
16,3-; Fil 2,19-22, 3 kad nė vienas nesvyruotų tose
negandose. Ir jūs patys žinote, kad tam esame skirti, Apd
14,22; Ef 3,13; 2 Tes 1,4. 4 Juk, dar būdami jūsų tarpe, iš
anksto sakėme, kad turėsite kentėti negandą, ir, kaip žinote,
tai ir įvyko, Apd 9,16; 14,22; 1 Kor 4,9; 2 Tim 3,12. 5 Todėl,
ilgiau nebeiškęsdamas, pasiunčiau (pasiuntinį), norėdamas
sužinoti apie jūsų tikėjimą, ar kartais jūsų nesuviliojo
gundytojas ir ar nėra niekais pavirtęs mūsų triūsas, Gal 2,2;
4,11; Fil 2,16; 1 Kor 15,58. 6 Dabar Timotiejus iš jūsų grįžo
pas mus ir atnešė gerą žinią apie jūsų tikėjimą ir jūsų meilę:
kad jūs nuolat mus maloniai prisimenate ir norite mus
pamatyti, kaip ir mes jus, Rom 15,23; Fil 1,8. 7 Tuo, broliai,
jūs savo tikėjimu paguodėte mus visose mūsų bėdose ir
negandose, 2 Kor 1,4; 2 Kor 7,6-7. 8 Dabar tikrai
gyvuojame, nes jūs tvirtai stovite Viešpatyje, Fil 4,1; 1 Kor
15,1. 9 Ir kaip atsidėkosime Dievui už jus, už visus
džiaugsmus, kuriuos iš jūsų patiriame savo Dievo akivaiz-
doje? 1 Tes 1,2. 10 Dieną ir naktį karštai maldaujame, kad
mums būtų leista išvysti jūsų veidus ir papildyti, ko dar
stinga jūsų tikėjimui, Rom 1,10-11; 1 Tes 2,17; 2 Tim 1,3-4.

Kai kur, mūsų laikais, dėl Jėzaus sekimo, persekiojimai nėra dideli. Bet jie yra visur ir visada. Kur gyvoji Evangelija skelbiama, ten kyla jai pasipriešinimas. Povilas ir jo bendradarbiai tą gerai žinojo. Jie priminė ir tesalonikiečiams, kad vargai ir persekiojimai ateis. Taip ir buvo. Apaštalai labai rūpinosi ar tesalonikiečiai persekiojimuose išlaikys? Povilas liko vienas Atėnuose. Kiti bendradarbiai vyko į kitas vietas skelbti Evangelijos ir stiprinti tikinčiuosius. Nežiūrint visų pavojų, persekiojimų ir vargų, Timotiejus grįžo į Tesaloniką. Jis atvyko iš Tesalonikos pas Povilą į Korintą ir pranešė, kad tesalonikiečiai laikosi tvirtai. Jie mielai atsimena Povilą ir kitus. Tas paskatino vėl iš naujo dėkoti Dievui. Vien padėka nepasitenkinama. Kyla išsiilgimas pamatyti juos asmeniškai ir žiūrėti, kuo galima jiems padėti. Įvairi pagalba bei

pamokyti iš patyrimų visada yra reikalinga. Ir šventieji žmonės nebuvo ir nėra tobuli.

MALDA, 1 Tes 3,11-13

11 Jis pats — mūsų Dievas ir Tėvas — ir mūsų Viešpats
Jėzus tepraskina mums kelią pas jus. 12 Viešpats tepraturtina jus ir tepripildo meile vieni kitiems ir visiems, kaip ir
mes jus mylime, 1 Tes 4,9-10; 2 Pt 1,7, 13 kad jūsų širdys
būtų tvirtos ir nepeiktino šventumo mūsų Dievo ir Tėvo akyse, kai ateis mūsų Viešpats Jėzus su visais savo šventaisiais, 1 Kor 1,8; Fil 1,10; 2 Tes 1,7-10; Jud 14.

Ši užrašyta malda leidžia mus matyti apaštalo mąstyseną ir laikyseną. Aplankyti tesalonikiečius neužtenka vien gerų žmogaus norų ir planų. Dievas yra pasisekimo ir įvykdymo Viešpats, kelio praskynėjas. Kaip visur, taip ir Tesalonikoje vyko persekiojimai, negandos. Tas buvo apaštalui taip suprantama, kad jis nemeldžia pašalinti persekiojimo, suteikti ramybę. Bendrai persekiojimai ir vargai daro atsparų žmogų. Povilas meldžia meilės savųjų tarpe ir visiems. Jis nemeldžia tvirto ryžto pasipriešinti persekiotojams, bet tinkamo šventumo Dievo akivaizdoje. Malda baigiama ne gražiais svajonių žodžiais, bet Viešpaties Jėzaus atėjimu.

SUSILAIKYKITE PAGONIŠKŲ PAPROČIŲ — IŠTVIRKAVIMO, 1 Tes 4,1-8

1 Pagaliau, broliai, prašome ir raginame jus Viešpatyje
Jėzuje: kaip išmokote iš mūsų, kaip privalote elgtis ir patikti
Dievui, — o jūs taip ir elgiatės, — tai darykite vis daugiau
pažangos! Kol 1,10; 2,6; 1 Tes 2,12; 2 Tes 3,6. 2 Jūs juk
žinote, kokių nurodymų jums davėme Viešpaties Jėzaus
vardu. 3 Tokia gi Dievo valia — jūsų pašventinimas.
Susilaikykite nuo ištvirkavimo! Rom 12,2; Ef 5,17; 1 Tes
5,23; 1 Pt 1,15-16; Kol 3,5. 4 Kiekvienas iš jūsų teišmoksta
saugoti savąjį indą šventume ir pagarboje, 5
nepasiduodamas nežabotiems geismams, kaip esti tarp
pagonių, kurie nepažįsta Dievo, 1 Kor 6,15-18; Ef 5,3; 4,18.

6 Tegul niekas neperžengia ribų ir šituo neapgaudinėja savo brolio, nes Dievas keršija už visus tokius nusižengimus, kaip jau sakėme ir patvirtinome, 3 M 19,11-13; 1 Kor 6,8; Ef 4,17-19. 7 Dievas mus pašaukė ne susitepimui, bet pašventinimui, 3 M 11,44; 19,2; 1 Kor 1,2; 2 Tes 2,13; 1 Pt 1,14-16; Žyd 12,14. 8 Todėl, kas tai atmeta, ne žmogų atmeta, bet Dievą, kuris jums duoda savo Šventąją Dvasią. Lk 10,16; 1 Kor 6,19.

Apaštalas mokė tesalonikiečius gyventi krikščioniškai žodžiu ir gyvenimo pavyzdžiu. Jie tai darė ne įstatymo įsakyti, bet Kristaus Dvasios vedami. Kristų sekti nebuvo teorija, bet praktiškas gyvenimas — pašventinimas, be kurio nė vienas neregės Dievo. Timotiejus pranešė Povilui, jog tesalonikiečiai taip gyvena, kaip buvo pamokyti. Povilas džiaugėsi tuo.

Matyt, Timotiejus pranešė, kad kai kurie tesalonikiečiai, surinkimo nariai, lytiniame gyvenime, šeimose, gyvena panašiai kaip ir pagonys. Ir mūsų laikais lytinis gyvenimas yra labai pakrikęs, skirtingas nuo Evangelijose nurodyto. Tad nenuostabu, kad kai kurie atsivertę žmonės, Evangelijos mokymo apie šeimą ir lytinį gyvenimą nesuprato ir laikėsi pagonių papročių. Povilas įspėjo susilaikyti ištvirkavimo, gerbti vienas antrą; vyrai moteris, moterys vyrus. Lytinis ir šeimos gyvenimas privalo būti šventas ir gerbiamas. Kurie nepažįsta Dievo, nežino ir vienas antro gerbimo.

„Indas". Yra žinoma, kad indu žydai laikė moterį, savo žmoną. Tad ir Povilas čia tą manęs? Kiti mano, jog čia manyta kūnas. Tas dera vyrui ir moteriai. Tad laikykite savo kūnus švariai ir pagarbiai. Kas manyta: „neapgaudinėkite brolio?" Ar tas liečia lytį ar prekybą? Pagaliau tas nėra svarbu. Dievas reikalauja švento, tvarkingo, pagarbaus lytinio gyvenimo ir teisingo, neapgaudinėjančio prekyboje. Kas nesilaiko teisėtumo nuostatų, tas nusikalsta ne tik prieš savo artimą, bet ir prieš Dievą. Toks susilauks nesėkmės, Dievo atmetimo. Žmonių gyvenime yra labai svarbūs trys veiksniai: gyvybė, lytis ir ekonominis gyvenimas. Kas

tinkamai negyvena, tas naikina pats save. O kas lytiniai netvarkingai gyvena, tas dažnai susilaukia ligų, ardo šeimą. Tada nukenčia ir vaikai, jie gimsta išsigimėliais. Neteisinga prekyba, gėrybių paskirstymas griauna žmonių pasitikėjimą.

DARYKITE PAŽANGĄ MEILĖJE IR DARBE, 1 Tes 4,9-12

9 Apie brolių meilę nebereikia jums rašyti, nes pats
Dievas jus išmokė mylėti vienas kitą, Jer 31,34; Jn 6,45;
13,34; 14,26; 15,12; Rom 12,10; 1 Tes 3,12; Žyd 8,11; 1 Pt
1,22; 4,8; 1 Jn 2,27; 3,11; 4,21; 2 Pt 1,7, 10 ir jūs taip darote
visiems broliams visoje Makedonijoje. Mes tik raginame
jus, broliai, daryti daugiau pažangos, 1 Tes 5,15, 11 stengtis
gyventi ramiai, atsidėti saviesiems reikalams ir dirbti savo
rankomis, kaip jums įsakėme, Apd 20,35; Ef 4,28; 2 Tes 3,6-
8,11-12. 12 Taip garbingai elkitės pašalinių akyse ir
nebūkite nuo kitų priklausomi, 2 Kor 8,21; Kol 4,5; 1 Pt
2,12.

Koks kilnumas! Ne žmonių, bet Dievo išmokyti mylėti vienas antrą. Taip ženkite pirmyn, progresuokite! Ramumas yra gera būdo savybė. Dažnai šalia gero ir blogas pasireiškia. Graikai mėgo mokslą, meną, romėnai — politiką. Fizinis, rankų darbas, buvo skirtas vergams. Pas krikščionis, Kristaus išlaisvintus, galėjo pasireikšti siekimas geresnių darbų, negu rankų darbas. Povilas su savo bendradarbiais mokė ir pavyzdį davė užsidirbti sau pragyvenimą ir nuo nieko nepriklausyti.

KRISTAUS ATĖJIMAS IR JO REIKŠMĖ, 1 Tes 4,13-18

13 Mes norime, broliai, kad jūs žinotumėte tiesą apie
užmigusiuosius ir nenusimintumėte, kaip tie, kurie neturi
vilties, 1 Kor 15,6.51; Ef 2,12. 14 Jeigu tikime, kad Jėzus
mirė ir prisikėlė, tai Dievas ir tuos, kurie užmigo su Jėzumi,
atves kartu su Juo, Rom 14,9; 1 Kor 15 3-4; 1 Tes 5,10. 15 Ir
tatai jums sakome Viešpaties žodžiu, jog mes, gyvieji,

išlikusieji iki Viešpaties atėjimo, nepranoksime užmigusiųjų, 1 Kor 15,18-51. 16 O pats Viešpats, nuskambėjus paliepimui, arkangelo balsui ir Dievo trimitui, nužengs iš dangaus. Tada pirmiausia prisikels tie, kurie mirė Kristuje, Mt 24,31; Apd 1,11; 1 Kor15,23-52; 2 Tes 1,7, 17 paskui mes, gyvieji, išlikusieji, kartu su jais būsime pagauti oran, debesysna, pasitikti Viešpaties ir taip visada pasiliksime su Viešpačiu, Apd 1,9; Aprl 1,11-12; Jn 12,26 14,3; 17,24. 18 Todėl guoskite vieni kitus šitais žodžiais, 1 Tes 5,11.

Timotiejus lankė tesalonikiečius ir matė surinkimo narius, kaip jie nerimavo dėl mirusiųjų. Povilas čia paaiškina apie mirusius. Mums šis klausimas yra aiškesnis negu jiems buvo. Jie kai ką suprato kitaip negu mes. Antrojo šimtmečio pradžioje krikščionis Aristides rašė: „Jei teisusis iš šio pasaulio atsiskiria, tikintieji džiaugiasi, dėkoja Dievui ir palydi jo kūną, tarsi jis iš vienos vietos į kitą keliautų". Gal tas skamba kiek platoniškai? Platas mokė, kad siela per mirtį tampa išlaisvinta iš kūno, lyg kalinys iš kalėjimo. Povilas žinojo tą pagonių mokymą apie sielos nemirtingumą. Tačiau jis kalba apie juos, kaip neturinčius vilties. Apaštalas kalba apie mirtį lyg miegą Kristuje. Povilas mažai ką aiškina apie mirtį ir mirusiųjų karalystę. Jam viskas yra Viešpaties Jėzaus asmuo. Jis prisikėlė. Jis prikels ir Jį tikinčiuosius! Tai ne apaštalo svajonė, bet Viešpaties žodis. Evangelijos tuo metu dar nebuvo parašytos, bet Jėzaus žodžiai buvo žinomi. O gal Povilas tuo reikalu turėjo apreiškimą? Dėl mirusiųjų nėra reikalo liūdėti. Viešpaties atėjime gyvieji neturės pirmenybės prieš mirusiuosius. Suskambėjus arkangelo (angelų kunigaikščio) balsui ir Dievo trimitui, Jėzus nužengs iš dangaus, prikels tikinčiuosius ir paims gyvuosius tikinčiuosius. Ir taip jie liks visada su Viešpačiu. Mažai kas paaiškinta, bet pabrėžta žodis „Viešpats", Jo galia, Jo didybė, Jo reikšmė tikintiesiems, gyviesiems ir mirusiems. Jis yra visų viltis.

Čia minimi išsireiškimai yra kariški. Arkangelo balsas, trimitas. Viešpats sutinkamas lyg naujas ciesorius prie

Romos vartų ir įvedamas į sostinę. Jis padaro galą vaidams ir karams. Čia surinkimas vargsta ir kenčia, kai kurie nariai gyvena pavieniai, Viešpatį sutiks mirusiųjų ir gyvųjų pulkai. Jis suteiks jiems garbę, apie kurią jie visai nesvajojo!

TIKINTIESIEMS KRISTAUS ATĖJIMAS NEBUS STAIGMENA, 1 Tes 5,1-11

1 Dėl laiko valandos, broliai, nėra reikalo jums rašyti,
Mt 24,3-36; Apd 1,7. 2 Jūs patys gerai žinote, kad Viešpaties
diena užklups lyg vagis naktį, Mt 24,42-44; 25,13; Lk 12,39-
40; 2 Pt 3,10; Apr 3,3; 16,15. 3 Kai žmonės kalbės:
„Gyvename ramiai ir saugiai", tada juos ištiks netikėtas
žlugimas, tarytum gimdymo skausmai laukiančią moterį, ir
jie niekur nepabėgs, Iz 13,6-9; Jr 6,14; Mt 24,39; Lk 17,27-
30; 21,34-36. 4 Betgi jūs, broliai, nesate tamsoje, kad toji
diena jus užkluptų lyg vagis, Jn 1,5. 5 Juk jūs visi esate
šviesos ir dienos vaikai. Mes nepriklausome nei nakčiai nei
tamsai, Rom 13,12; Ef 2,13; 5,8-9; 1 Pt 2,9. 6 Todėl
nemiegokime, kaip kiti, bet budėkime ir būkime blaivūs! Mt
4,42-25,5-13; Lk 21,34-36; Rom 13,11-13; 1 Kor 15,34; Ef
5,14; 1 Pt 5,8. 7 Mat, kas miega, miega naktį, ir kas girtauja,
girtauja naktį. 8 O mes, priklausydami dienai, būkime
blaivūs ir dėvėkime tikėjimo bei meilės šarvus ir išganymo
vilties šalmą, Ef 6,14-17; 1 Pt 2,9. 9 Juk Dievas paskyrė mus
ne tam, kad užsitrauktume rūstybę, bet kad įsigytume
išganymą per mūsų Viešpatį Jėzų, 2 Tes 2, 13-14, 10 kuris
mirė už mus, kad mes ir budėdami, ir miegodami gyventume
vienybėje su Juo, Rom 14,8-9; 2 Kor 5,15. 11 Todėl guoskite
ir stiprinkite vieni kitus, ką ir darote.

Laiško rašytojai mato dvi grupes žmonių: tikinčius ir netikinčius Kristų. Netikintieji yra taip apakę, jog jie mano, kad prieškristis yra išgelbėtojas iš visų bėdų ir vargų; ypatingai iš karo ir kriminalo. Tai yra: žmonės išsiilgę taikos ir saugumo. Šventasis Raštas moko, jog antikristas užvaldys visą pasaulį. Netikintieji sveikins jį ir džiaugsis. Jis atims jiems ir tą, ką jie mano turį. Tada jie praras visiškai viltį. Jie žlugs lyg nakties metu plėšikų užpulti.

Kada tas įvyks nesakyta. Tikintieji laiko nežino ir negali apskaičiuoti. Pastebėję antikristo veiklą bei apgaulę, jie jam nepritars ir todėl daug kentės. Jie budės ir lauks tikrojo Išgelbėtojo. Jie bus šarvuoti tikėjimu, meile ir išganymo viltimi. Paskatinimas budėti visada yra naudingas. Viešpats pašaukė juos išgelbėjimui, išganymui. Jie laukia Jo, savo Viešpaties.

PASKATINIMAI SURINKIMUI, 1 Tes 5,12-22

12 Prašome jus, broliai, gerbti tuos, kurie darbuojasi jūsų tarpe, vadovauja Viešpatyje ir teikia jums pamokymų.
13 Labai branginkite ir mylėkite juos dėl jų darbo! Taikiai sugyvenkite tarp savęs! 1 Kor 16,16-18 ; Fil 2,29; 1 Tim 5,17; Žyd 13,7-17. 14 Raginame jus, broliai: įspėkite nedrausminguosius, padrąsinkite silpnuosius, būkite kantrūs su visais! Rom 14,1; 15,1; Gal 6,1-9; Ef 4,2; 2 Tim 4,2; 2 Tes 3,11-15. 15 Žiūrėkite, kad kas neatsimokėtų kam nors blogu už bloga, bet visada skatinkite daryti gera vieni kitiems ir visiems, Mt 5,39-44; Rom 12,17; 1 Kor 6,7; Gal 6,10; 1 Tes 3,12; 1 Pt 3,9. 16 Visada džiaukitės, 2 Kor 6,10; Fil 3,1; 4,4, 17 be paliovos melskitės! Lk 18,1; Rom 12,12; Ef 6,18; Kol 4,2; Jud 20. 18 Už viską dėkokite, nes to Dievas nori iš jūsų Kristuje Jėzuje, Ef 5,20; Kol 3,17. 19 Negesinkite Dvasios! Ef 4,30; 2 Tim 1,6. 20 Neniekinkite pranašavimų! 1 Kor 14,30-39; 1 Tim 4,14. 21 Visa ištirkite ir, kas gera, palaikykite! 1 Kor 14,29; Fil 1,10; 1 Jn 4,1. 22 Susilaikykite nuo visokio blogio! Job 1,1.

Kaip paprastai viskas parašyta! Viskas aiškiai suprantama! Pažiūrėkime į tą paprastumą, ar pastebime jį? Apaštalai jauno surinkimo narius vadina broliais. Surinkime nebuvo aktyvių ir pasyvių narių. Jie visi buvo lygūs! Bet juk čia minimi „vadovaujantieji". Taip, bet ir visur sakyta: „Jūs visi esate šviesos vaikai". „Linksminkite vienas antrą". Vis „jūs, jūs, jūs visi". Surinkimas ne tik neturėjo vadų ir kunigų, bet, iš viso, jų nežinojo. Bet ar surinkimas gali būti be vadų? Apaštalams visai į mintį neatėjo, kad surinkimas neturėtų vadų. Surinkimas veikė panašiai, kaip

choras. Kiekvienas atliko savo pareigą — giedojo. Bet buvo brolių ar seserų, kurie sugebėjo parodyti, kaip giedoti. Tokius reikia gerbti ir vertinti. Surinkimas buvo ir privalo būti Šventojo Rašto pagrindu, visai kitoks, negu dabartinės bažnyčios. Surinkimo nariai yra tik atgimę, Viešpaties iššaukti iš pasaulio. Jie visi yra aktyvūs.

Surinkimas yra šventas, bet apie jų galvas nėra jokių šviesių ir šventų spindulių. Jie yra atgimę, bet labai paprasti žmonės. Jų tarpe yra nedrausmingų ir silpnų. Juk kitaip ir negali būti. Kiekvienas žmogus yra skirtingas. Kiekvienas turi savo geras ir blogas savybes. Surinkimas privalo augti, eiti pirmyn. Neįspėti nedrausmingųjų, palikti juos, kaip jie yra, būtų nusikaltimas, nebūtų meilės jiems. Būtų labai malonu, jei silpnų pagal kūną ir dvasią nebūtų. Bet jų yra. Tad reikia turėti kantrumo, reikia juos pakęsti, jiems padėti, o ne juos išstumti. Ir geriausiųjų tarpe pasitaiko blogo ir klaidų. Ar tad blogu atmokėti? Ne! Reikia skatinti gera daryti ir taip augti visiems bendrai.

Ar mūsų laikų krikščionys besupranta džiaugtis visada, melstis be paliovos ir dėkoti už viską? Kas tiki gyvą Dievą, tam tai įmanoma! Povilas ir tesalonikiečių surinkimas, kuriam šis laiškas rašytas, tą gerai suprato, Apd 16,25-. Povilas su Silu sumušti kalėjime galėjo melstis, giedoti ir Dievui dėkoti. Jie patyrė ir džiaugsmą. Jėzus žino, kaip vesti. Ar mes žinome, kaip Jį sekti?

Dvasios negesinkie, pranašavimų neniekinkite. Mes dar kalbame apie Šventąją Dvasią. Bet ką darome, kai Ji veiksmingai pasireiškia? Ar nenorime, kad viskas būtų ramu, kaip esame pratę? Šventoji Dvasia buvo išlieta Sekminių dieną. Pažadėjimas yra aiškus, kad ir toliau jaunimas ir senimas turės regėjimus ir Šventoji Dvasia veiks, Apd 2,17. Tad negesinkite Dvasios. Ji yra dieviška ugnis. Jau Mozė geidė, kad visi pranašautų, 4 M 11,29. Pranašavimas nėra tik burtai, kaip kai kas mano. Pranašavimai buvo Senajame ir yra Naujajame Testamente. Skirtumas tik tas, Senajame Testamente pranašai kalbėjo Viešpaties vardu. Jie sakė: „Taip sako Viešpats Dievas". Naujajame Testamente visi atgimusieji yra papildyti Šventąja Dvasia. Tad jie gali ir pranašų kalbas vertinti, apie

jas spręsti. Šventosios Dvasios veikimas dažnai yra maišomas su žmogaus mintimis ir jausmais. Todėl reikalingas ištyrimas. Šventosios Dvasios veikimą gali įvertinti tik Šventąją Dvasią turintieji. Mokslo baigimas ir titulų turėjimas čia nieko nepadeda. Gera palaikykite. Blogo šalinkitės.

LAIŠKO UŽBAIGA, 1 Tes 5,23-28

23 Pats ramybės Dievas pilnai jus tepašventina ir
teišsaugo tobulą bei nepriekaištingą jūsų dvasią, sielą ir
kūną mūsų Viešpaties Jėzaus atėjimui, Rom 15,33; Fil 4,9; 1
Kor 1,8; 1 Tes 3,13. 24 Tasai, kuris jus šaukia, yra ištikimas,
Jis ir įvykdys! 1 Kor 1,9; Ef 3,20; 2 Tes 3,3. 25 Broliai,
melskitės už mus! Rom 15,30. 26 Sveikinkite visus brolius
šventu pabučiavimu, Rom 16,16; 1 Kor 16,20. 27
Saikdindamas jus Viešpačiu, prašau, kad šis laiškas būtų
perskaitytas visiems broliams, Kol 4,16. 28 Mūsų Viešpaties
Jėzaus Kristaus malonė tebūnie su jumis!

Viską parašius, kas rašytina buvo, laiškas baigiamas nuoširdžiais linkėjimais. Dievas jus tepašventina ir teišsaugo. Kai Dievas tą daro, tada nėra tik minties išreiškimas. Šventasis Raštas žino ir lygiai vertina dvasią, sielą ir kūną. Šie trys žodžiai dažnai vartojami kaip sinonimai, 2 Kor 2,13; 7,5-13; 1 Kor 1,10; Fil 1,27. Švenasis Raštas nesilaiko, taip mums mėgiamos, logikos ir dogmatikos.

Povilas su savo bendradarbiais meldžiasi už surinkimą. Jie prašo surinkimo melstis ir už juos. Surinkimai ir apaštalai žinojo tik brolius ir seseris. Jie nepažino apaštalų ir vadų, kurie galėjo eilinius laiminti.

Žydai turėjo paprotį sveikinti pabučiavimu. Tą paprotį priėmė ir surinkimas. Rodos, kad taip buvo sveikinami ir vergai bei seserys (surinkimo narės), Rom 16,16. Vėliau šis paprotys bažnyčioje išnyko. Kai kur surinkimuose šis sveikinimo būdas yra išlikęs iki mūsų dienų. Povilas pasirašo ir visi trys bendrai linki Viešpaties malonės surinkimui.

ANTRASIS LAIŠKAS TESALONIKIEČIAMS

Antrasis laiškas rašytas keliems mėnesiams, o gal tik savaitėms praėjus nuo pirmojo laiško. Kai kas galėjo iš pirmojo laiško suprasti, kad Kristaus atėjimas visai arti. Tokie tad nebedirbo, dykinėjo ir, nesibaigiančiomis kalbomis, leido laiką. Surinkimą palietė nauji persekiojimai. Apaštalas paaiškina, kad yra skirtumas tarp tikinčiųjų paėmimo ir Kristaus viešo atėjimo su garbe ir galia. Prieš Kristaus atėjimą, turi būti pirma atpuolimas, antikristo laikas. Tad Kristaus atėjimas taip greitai nebus; todėl visi privalo dirbti, o ne išnaudoti kitus. Laiško tikslas atstatyti tvarką surinkime ir tuo būdu surinkimą stiprinti.

SVEIKINIMAS, 2 Tes 1,1-2

1 Povilas, Silvanas ir Timotiejus tesalonikiečių su-
rinkimui mūsų Dieve Tėve ir Viešpatyje Jėzuje Kristuje, 2
Kor 1,19; 1 Tes 1,1. 2 Malonė jums ir ramybė nuo Dievo
Tėvo ir Viešpaties Jėzaus Kristaus! 1 Kor 1,3; Rom 1,7.

———————

Sveikinimas surinkimui yra labai panašus į pirmojo laiško sveikinimą.

PADĖKA DIEVUI IR PADRĄSINIMAS, 2 Tes 1,3-5

3 Jaučiame pareigą visada dėkoti, broliai, už jus Dievui,
ir tai teisinga, nes jūsų tikėjimas klestėte klesti ir jūsų meilė
vienas kitam kiekvieno širdyje vis didėja, 1 Tes 1,2-3; 3,6-12;
2 Tes 2,13. 4 Todėl ir giriamės jumis Dievo surinkimuose —
jūsų kantrybe bei tikėjimu visuose persekinėjimuose ir
varguose, kuriuos jums tenka pakelti, 2 Kor 7,14; 9,2; 1 Tes
1,3; 2,19-20; 3,7; Mk 4,17; 1 Tes 2,14. 5 O tai ir yra teisingo
Dievo teismo požymis: jūs turite tapti verti Dievo
karalystės, dėl kurios kenčiate, Fil 1,28; 1 Tes 2,12; Apd
14,22; Ef 3,13; Kol 1,24.

———————

Po pasveikinimo seka padėka Dievui panašiai, kaip pirmajame laiške. Apaštalai dėkojo Dievui už surinkimo žmonių tikėjimą, meilę, kantrumą. Gyvenimas nestovėjo vietoje. Surinkimas stiprėjo, augo, kaip gyvame surinkime privalo būti. Tuo pačiu laiku didėjo ir surinkimo vargai. Pirma kalbėta apie negandą. Dabar aiškiai kalbama apie surinkimo persekiojimą. Pasaulis negali pakelti tiesos. Jai pasipriešinti jis nežino kito kelio, kaip persekioti, kankinti. Apaštalams labai rūpėjo sustiprinti surinkimą, kad jis ištvertų ir būtų vertas Dievo karalystės. Priminimas, kad jie giriasi, surinkimo narių gyvenimu, kad jie yra žinomi kituose surinkimuose, jau yra sustiprinimas. Žinojimas, kad kiti žino juos, nors ir negali ištiesti pagalbos, jau yra didelė paguoda. Kas tą pergyveno, tas žino, supranta tą jausmą.

ATPILDAS SEKS, 2 Tes 1,6-10

6 Teisinga iš Dievo pusės atmokėti jūsų prispaudėjams
priespauda, Rom 12,19; Apr 18,6-7, 7 o jums, engiamiesiems,
— atilsiu drauge su mumis, kai iš dangaus liepsnojančioje
ugnyje pasireikš Viešpats Jėzus su savo galybės angelais,
Apr 14,13; Mt 25,31. 8 Jis nubaus tuos, kurie nepripažįsta
Dievo ir nepaklūsta mūsų Viešpaties Jėzaus Evangelijai,
Rom 2,8; 2 Pt 3,7; Apr 21,8; Ps 79,6. 9 Jiems teks kentėti
amžiną pragaištį, atstumtiems nuo Viešpaties veido ir nuo
Jo šlovingosios galybės 10 tą dieną, kada Jis ateis, kad būtų
garbinamas savo šventuosiuose ir kad Juo stebėtųsi visi,
kurie įtikėjo. Jūs irgi patikėjote mūsų liudijimu, Ps 68,35;
89,7; Kol 3,4.

Dievas ir teisė eina drauge. Apie atlyginimą už gera ir bausmę už bloga moko visas Šventasis Raštas. Sveikas žmogaus nujautimas ir logika pritaria tam. Taip, yra ir Dievo malonė. Ji teikiama tam, kuris išpažįsta savo kaltes ir tampa nauju žmogumi. Tai pergyveno Povilas ir savo vėlesniu gyvenimu įrodė, kad jis yra naujas žmogus. Kalbėti apie Dievo meilę ir malonę be atsivertimo yra tas pats, kas žmogžudžiui leisti užpultą auką žudyti. Kai kurie žmonės leidžia tai daryti. Dievo teisė reikalauja bausmės. Dievas yra

kantrus. Jis laukia žmogaus apsisprendimo. Jei žmogus apsisprendžia prieš Dievą, tada seks Dievo bausmė. Ji bus įvykdyta paskutinėje teismo dienoje.

APAŠTALO MALDA UŽ SURINKIMĄ, 2 Tes 1,11-12

11 Todėl nuolat meldžiamės už jus, kad mūsų Dievas padarytų jus vertus savo pašaukimo ir savo galybe tobulintų gerus jūsų užmojus bei veiklų tikėjimą, 1 Tes 1,2-3. 12 Tada mūsų Viešpaties Jėzaus vardui bus garbė jumyse, o jums jame, iš mūsų Dievo ir Viešpaties Jėzaus Kristaus malonės, 1 Pt 1,7; 4,14.

———————

Apaštalas pabrėžė didingąją teismo dieną ir tikslą. Surinkimo žmonės buvo Dievo pašaukti ir jie tvirtai laikėsi. Kodėl reikalinga už juos dar melstis, kad Dievas savo galia juos tobulintų ir jų tikėjimas veikliai pasireikštų visuose geruose užmojuose? Negyvus daiktus galima užbaigti, pav. namą pastatyti. Kitaip yra su gyvais daiktais, jie auga, taip yra ir su asmenimis, krikščionimis. Tobulai atbaigtų krikščionių nėra. Jie visi dar stovi kovoje ir siekia tikslo.

PRIEŠ JĖZAUS ATĖJIMĄ PASIREIKŠ ATPUOLIMAS, 2 Tes 2,1-7

1 Prašome jus, broliai, dėl mūsų Viešpaties Jėzaus
Kristaus atėjimo ir dėl mūsų surinkimo aplink Jį, Mk 13,27;
1 Tes 4,13-17: 2 nesiduokite taip lengvai nukreipiami nuo
sveiko proto ir įbauginami ar dvasios pranašavimu, ar
žodžiu, ar neva mūsų parašytu laišku, esą, Viešpaties diena
jau čia pat, Mt 24,6; 1 Jn 4,1. 3 Tegul niekas jūsų neapgauna
kuriuo nors būdu! Pirmiau turi ateiti atpuolimas ir
apsireikšti nedorybės žmogus, pražūties sūnus, Dan 7,25; 1
Tim 4,1; 1 Jn 2,18, 4 prieštarautojas, kuris sukyla prieš visa,
kas dieviška ir šventa, ir pats sėdasi Dievo šventovėje,
dėdamasis Dievu, Dan 11,36; Iz 14,13; Apr 13,6. 5 Ar
neprisimenate, jog tai sakiau jums, tebebūdamas jūsų tarpe?
1 Tes 3,4. 6 Jūs gi žinote, kas dabar jį sulaiko, kad jis
apsirekštų savo metu. 7 Nedorybės paslaptis jau veikia, bet

dar turi pasitraukti tas, kuris jį sulaiko, Apd 20,29; 1 Jn 2,18; 4,3; Apr 17,5.

Šventasis Raštas aiškiai moko apie Jėzaus atėjimą ir šventųjų surinkimą prie Jo. Tą tikėjo tesalonikiečiai. Neramumų kėlėjai mokė, kad yra pranašavimų ir apaštalai tam laiškais pritaria, jog Viešpaties diena jau čia. Dėl pranašavimų, Povilas mokė, kad pranašavimus privalo aptarti turintieji pranašystės dovaną. Dėl apaštalų laiškų nežinome tikrai, kas buvo manyta. Greičiausiai tai buvo išskaityta iš apaštalo pirmojo laiško ir neteisinga išvada padaryta. Čia Povilas labai aiškiai pažymi, kad pirm Viešpaties dienos turi įvykti atpuolimas. Apie atpuolimą prieš Kristaus atėjimą mokė ir Jėzus. Atpuolimas buvo jaučiamas apaštalų laikais. Dabar jis reiškiasi daugiau ir aiškiau. Atpuolimas ne nuo religijos, bet nuo išganančio tikėjimo tokio, kokį Šventasis Raštas moko. Didžiausias atpuolimas yra, kur atmetamas ir pasmerkiamas išganymo užtikrinimas, kur Jėzus Kristus, vienintelis pasaulio Išganytojas, maišomas su pasaulio išminčiais ir filosofijomis.

Galutinis atpuolimas pasireikš per antikristą, prapulties ir nuodėmės sūnų, nedorėlį. Tas asmuo užvaldys visą pasaulį. Jis dėsis esąs Dievu, bet tikrybėje bus tironas, nesilaikys jokių įstatymų. Kas tas asmuo bus, nėra pasakyta. Reformatoriai manė, jog jis yra popiežius. Popiežius dėjosi ir dedasi Jėzaus vietininku, kuris atstovauja „neklaidingai bažnyčiai". Jis niekam neprivalo duoti atskaitomybės. Jam turėjo lenktis visi valdovai. Jam labai tiko šio nedorėlio vardas ir einamos pareigos. Dabar daugelis mano, jog antikristas bus kilimo žydas. Žiūrint į pranašo Danieliaus raštus, jis gali kilti ir iš pagonių. Iki tas asmuo nėra pasirodęs; niekas tikrai nežino, kas jis bus. Tikintieji jį atpažins ir jam nesilenks.

Antikristo atėjimas yra tam tikros galios sulaikomas. Kas ta sulaikomoji galia yra? Apie tai yra daug aiškinimų, bet nė vienas žmogus tikrai nežino kas ji yra. Apaštalas buvo apie tai aiškinęs tesalonikiečiams žodžiu. Jie žinojo ką

Povilas manė. Kai kas manė ir mano jog tai buvo Romos įstatymai. Jie palaikė tvarką. Daugelio valstybių įstatymų pagrindu yra romėnų teisė, net dar ir mūsų laikais. Kiti vėl aiškina, jog angelai sulaiko antikristo pasirodymą, kaip Danieliaus 10 skyriuje rašyta. Kiti vėl mano, jog tai yra Jėzaus surinkimas, veikiamas Šventosios Dvasios. Kai tikintieji bus paimti nuo šios žemės, Šventoji Dvasia nebeveiks. Tada ateis antikristas.

SUVEDŽIOJIMAS IR KRISTAUS PERGALĖ, 2 Tes 2,8-12

8 Tada tai pasirodys nedorėlis, kurį Viešpats Jėzus
sunaikins savo burnos kvapu ir pašalins savo atėjimu, Job
4,9; Iz 11,4; Dan 7,10-11; Os 6,5; 2 Tes 1,8-9; Apr 2,16; 19,15.
9 Ano atėjimą, dėl velnio įtakos, lydės įvairūs galingi
darbai, netikri stebuklingi ženklai, Mt 24,24; Ef 2,27; Apr
13,11-13, 10 ir visokios nedoros apgaulės tiems, kurie eina į
pražūtį už tai, kad atsisakė mylėti tiesą savo išganymui, 2
Kor 2,15; 4,3. 11 Todėl Dievas jiems siunčia galingą
suvedžiotoją, ir jie tiki melu, 1 Kar 22,22; Ez 14,9; Mt 24,5-
11; Rom 1,24-28; 12 taip bus nuteisti visi, kurie netikėjo
tiesa, bet pamėgo neteisybę, 1 Tim 4,1; Rom 1,28-32

Nedorėlis — antikristas bus labai galingas. Jis užvaldys visą pasaulį. Paprasti žmonės jam pritars, valdovai reikš jam pagarbą. Prieš Viešpaties galią jo galia bus tokia menka, jog Jėzus savo pūstelėjimu jį sunaikins ir pašalins. Žmonės dažnai sako: jei Dievas būtų, ar Jis galėtų tą leisti! Bet stebint žmonių gyvenimą, daug tenka matyti, jog žmonės daugiau myli netiesą, negu tiesą! Tą jau Jėzus sakė. Tad, argi pamėgę netiesą gali laukti Dievo malonės? Juk tai yra nelogiška ir neteisinga! Kas pasirenka netiesą, tas vėliau yra verčiamas melui tikėti ir meluoti. Dievas yra meilė, Jis neleis visada tyčiotis iš Jo malonės. Jis siųs jiems suvedžiotoją, ir jie melui tikės. Taip, suvedžiotojas ateis. Jis darys ženklus ir stebuklus velnio galia, Apr 13,11. Jie bus labai panašūs į Viešpaties stebuklus. Atmetusieji išganymą, laikys tai tikrais Dievo stebuklais.

IŠTVERKITE! 2 Tes 2, 13-17

13 Jaučiame pareigą visada dėkoti Dievui už jus,
Viešpaties numylėti broliai, kad Dievas jus kaip pirmuosius
išrinko išganymui Dvasios pašventinimu ir tiesos tikėjimu, 2
Tes 1,3; Ef 1,4; 1 Tes 1,4. 14 Tam Jis pašaukė jus per mūsų
Evangeliją, kad įgytumėte mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus
garbę, Jn 17,22; Rom 8,30; 1 Tes 2,12; 1 Pt 5,10. 15 Todėl,
broliai, tvirtai stovėkite ir laikykitės perduotų tiesų, kurių
išmokote iš mūsų žodžių ... iš laiško, 1 Kor 16,13; Fil 4,1;
Gal 5,1; 1 Kor 2,2; 2 Tes 3,6. 16 O pats mūsų Viešpats Jėzus
Kristus ir mūsų Dievas Tėvas, kuris pamilo mus ir
maloningai suteikė mums amžinos paguodos ir geros valios,
17 tesuramina jūsų širdis ir tesustiprina kiekvienam geram
darbui ir žodžiui, 1 Tes 3,11-12

Vis iš naujo yra proga ir pareiga vienam už antrą melstis ir Viešpačiui dėkoti už Jo meilę, pašaukimą, pašventinimą. Yra vienintelė Evangelija per kurią Viešpats pašaukia žmones išganymui. Ji yra visų krikščionių tikėjimo pagrindas. Ji privalo būti išsaugota be jokių priedų ir pakeitimų, 1 Kor 11,23-25. Ant šito pagrindo privalo kiekvienas krikščionis stovėti. Per šitą Evangeliją Dievas išrodė savo meilę, suteikė viltį. Apaštalų troškimas, velijimas ir malda buvo, kad Dievas ir toliau stiprintų ir skatintų valią kiekvienam geram darbui ir žodžiui.

MELSKITE, VIEŠPATS IŠTIKIMAS, 2 Tes 3,1-5

Pagaliau, broliai, melskitės už mus, kad Viešpaties
žodis skintųsi kelią ir būtų gerbiamas, kaip pas jus, Rom
15,3; 2 Kor 1,11; Ef 6,19; Kol 4,3; 1 Tes ,25, 2 o mes būtume
išgelbėti nuo iškrypusių ir blogų žmonių, nes ne visi turi
tikėjimą, Iz 25,4; Rom 10,16. 3 Viešpats ištikimas, Jis
sustiprins jus ir apsaugos nuo pikto, Jn 17,15; 1 Kor .,9; 1 Tes
5,23; 2 Pt 2,9 . 4 Mes pasitikime jumis Viešpatyje, kad
vykdote ir vykdysite, ką jums įsakome, 2 Kor 7,16; Gal 5,10.
5 Viešpats telenkia jūsų širdis į Dievo meilę ir Kristaus
kantrybę, 1 Ch 29,18.

Apaštalai turėjo daug negandos Korinte. Jie prašė ir tesalonikiečius melstis už juos Evangelijos labui. Malda buvo išklausyta, Apd 18,9-10. Be pasitikėjimo vienas antru, nėra įmanomas joks darbas. Juo labiau yra reikalingas pasitikėjimas krikščionims savo tarpe. Apaštalai pasitikėjo tesalonikiečiais. Ne visi žmonės laikosi tikėjimo, bet Viešpats yra ištikimas. Krikščionims yra pavyzdys ne žmonės, bet Viešpats. Geriausias pavyzdys yra Dievo meilė ir Kristaus kantrumas iki mirties ant kryžiaus.

VISI TEDIRBA SUSIKLAUSYDAMI, 2 Tes 3,6-15

6 Viešpaties Jėzaus Kristaus vardu įsakome jums, broliai,
šalintis nuo kiekvieno brolio, kuris netvarkingai gyvena ar
nesilaiko mokslo, gauto iš mūsų, Mt 18,17; Rom 16,17; 2 Jn
1,10; 2 Tes 2,15; 3,11-14. 7 Jūs patys žinote, kaip reikia
sekti mumis. Mes gi netinginiavome jūsų tarpe, 1 Kor 4,16;
11,1; 1 Tes 1,5-7; 2,10; 5,14, 8 ir nevalgėme veltui kieno nors
duonos, bet su triūsu ir prakaitu darbavomės dieną ir naktį,
kad tik neapsunkintume nė vieno iš jūsų, Apd 18,3; 1 Kor
4,12; 2 Kor 11,9; 1 Tes 2,9; 4,11; 9 ir ne todėl, kad
neturėtume teisės tai daryti, bet norėdami duoti jums
pavyzdį, kad galėtumėte mumis sekti, Mt 10,10; 1 Kor 4,16;
9,6-7; 11,1; Fil 3,17; 1 Tes 2,7; 2 Tes 3,7. 10 Būdami pas jus
skelbėme: „Kas nenori dirbti, tenevalgo!" 1 M 3,19; 1 Tes
4,11. 11 Mat, mes girdime, jog kai kurie jūsiškiai
tinginiauja, nieko neveikia, tik smalsauja, 1 Tim 5,13; 1 Pt
4,15. 12 Tokiems įsakome ir juos raginame Viešpatyje
Jėzuje Kristuje ramiai dirbti ir valgyti pačių pelnytą duoną,
Ef 4,28; 1 Tes 4,11. 13 O jūs, broliai, nesiliaukite darę gera!
Gal 6,9. 14 Jeigu kas neklausytų mūsų laiške surašytų
nurodymų, tokį pažymėkite, nebendraukite su juo, kad
susigėstų, Mt 18,17; 1 Kor 5,9-11; 2 Tes 3,6. 15 Nelaikykite
jo priešu, bet įspėkite kaip brolį, 3 M 19,17; Tit 3,10; 1 Tes
5,14.

Apaštalas Povilas uoliai rinko aukas dėl vargšų beturčių. Bet kurie galėjo dirbti, tiems įsakė dirbti ir iš savo darbo pragyventi. Jis pats savo gyvenimu ir darbu

davė pavyzdį. Kurie nenorėjo priimti patarimo ir iš pavyzdžio pasimokyti, su tais įsakė, kitiems surinkimo nariams, nutraukti santykius iki susitvarkys.

ATSISVEIKINIMO ŽODIS, 2 Tes 3,16-18

16 Patsai ramybės Viešpats tegul teikia jums ramybę visada ir visais būdais. Viešpats su jumis! Jn 14,27; Rom 15,33; 16,20; 1 Kor 14,33; 2 Kor 13,11; 1 Tes 5,23. 17 Šis sveikinimas prirašytas mano, Povilo, ranka. Tai ženklas kiekviename laiške: taip aš rašau, 1 Kor 16,21; Kol 4,18. 18 Mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus malonė tebūnie su jumis visais! Rom 16,24; Apr 22,21.

———

Kai surinkime reikia palaikyti tvarką, kyla nesantaika. Taipgi kiti vargai ir persekiojimai nešė daug neramybės. Todėl apaštalas linki Dievo ramybės visiems, visada, visose aplinkybėse. Laiškas užbaigiamas panašiai, kaip pirmasis, 1 Tes 5,23.

APAŠTALO POVILO LAIŠKAI ATSKIRIEMS ASMENIMS

Šie laiškai daugelio vadinami pastoraciniais laiškais. Šis terminas man visai nepatinka. Jis yra klaidinantis. Šis terminas kylęs iš 18 šimtmečio. Iki to laiko šių laiškų nė vienas tokiu vardu nevadino. Tuo pavadinimu duodama suprasti, kad jau apaštalų laikais hierarchija buvo įsigalėjusi, vyskupai turėjo didelę galią. Tas yra visai netiesa. Hierarchija įsigalėjo tik nuo Konstantino didžiojo laikų, ketvirtame šimtmetyje. Žodis „vyskupas" Povilo laikais reiškė senesnysis arba vyresnysis. Tai buvo surinkimo vedėjai. Jų buvo po kelis ir net keliolika viename surinkime.

Kai kurie kritikai sako, kad šie laiškai rašyti ne Povilo, bet vėlesnių laikų nežinomų rašytojų. Kritikai beveik kiekvieną Šventojo Rašto knygą priskiria kitiems rašytojams ir kitiems laikams. Jų kritika dėl kitų knygų ir dėl šių laiškų neišlaiko sveikos logikos. Kritikai laiko svarbiais įrodymais daug naujų žodžių šiuose laiškuose, kurių

senesniuose Povilo laiškuose nėra. Taipgi šių laiškų rašymo stilius yra kitoks. Pagalvojus kiek apie anų laikų rašymo priemones ir apaštalo gyvenimo aplinkybes, šie pakitimai yra visai suprantami. Pirmesni apaštalo laiškai yra rašyti jam esant laisvam, arba pirmojo kalinimo metu Romoje, kuris buvo labai lengvas. Povilas turėjo daug laisvės, net sau butą nuomavo mieste. Šie laiškai rašyti vėliau, apie 64-67 metus, antrojo įkalinimo metu, kuris buvo labai griežtas. Apaštalas neturėjo jokių lengvatų. Pirmesnius laiškus rašė Povilo bendradarbis Timotiejus. Šiuos paskutiniuosius rašė visai kitas asmuo, mums nežinomas. Pirmesnius laiškus Povilas galėjo diktuoti, šiems jis galėjo pasakyti tik pagrindines mintis. Rašytojas pats turėjo turinį išvystyti — suredaguoti. Anais laikais buvo rašoma ant augalo papyro lapų, su žąsų plunksnomis, labai menku rašalu. Tai buvo labai vargingas ir daug laiko imąs rašymas.

PIRMASIS LAIŠKAS TIMOTIEJUI

Pirmesnius laiškus Povilas rašė surinkimams, grupėms žmonių. Šie paskutiniai keturi laiškai rašyti atskiriems asmenims. Timotiejaus tėvas buvo graikas. Apie jį nieko daugiau nežinome. Motinos vardas buvo Eunikė, o močiutės — Loja, 2 Tim 1,5. Labai galima yra, kad Timotiejus Povilo pirmosios misijos laiku Listroje įtikėjo. Manoma, kad jis buvo jaunas, gal apie 20 metų, 1 Tim 1,2. Apaštalo antrosios misijos metu Timotiejus tapo jo artimu bendradarbiu ir palydovu. Jis buvo su apaštalu Romoje įkalinimo metu. Timotiejus ir pats buvo kalinamas, Žyd 13,25. Yra žinoma, kad Timotiejus gyveno Efeze ir vadovavo surinkimui. Padavimai sako, kad Timotiejus mirė kankinio mirtimi.

Padavimai sako ir daugelis mano, kad Povilas buvo paleistas teismo sprendimu iš pirmojo įkalinimo Romoje. Jis lankė surinkimus ir skelbė Evangeliją įvairiose vietose. Jis negalėjo visur nukeliauti, tad jis rašė laiškus. Toks yra ir

šis laiškas Timotiejui. Manoma, kad jis rašytas iš Nikopolio, Graikijoje, apie 65 metus. Vėliau Povilas vėl buvo suimtas ir nužudytas. Laiške Povilas davė asmeniškus patarimus jaunam Timotiejui, kaip vesti surinkimą, kaip parinkti surinkimo vedėjus, kokie jie privalo būti, kaip kovoti su gnostikais.

SVEIKINIMAS, 1 Tim 1,1-2

1 Povilas, Dievo, mūsų Gelbėtojo, ir Kristaus Jėzaus, mūsų vilties, pavedimu Kristaus Jėzaus apaštalas, Apd 9,15; Rom 1,1; Kol 1,27,
2 Timotiejui, tikram sūnui tikėjime: malonė, gailestingumas ir ramybė nuo Dievo Tėvo ir mūsų Viešpaties Kristaus Jėzaus! Tit 1,4.

Apaštalas Povilas sveikina savo jauną bendradarbį. Timotiejus įtikėjo klausydamas Povilo skelbimo. Tad jis dvasiniu požiūriu yra apaštalo sūnus. Jis linki jam malonės, gailestingumo ir Dievo bei Jėzaus Kristaus ramybės.

ĮSPĖK KLAIDINTOJUS, 1 Tm 1,3-7

3 Dar keliaudamas į Makedoniją, prašiau tave pasilikti Efeze ir įsakyti kai kuriems, kad jie nemokytų klaidingų mokslų,
4 neužsiiminėtų pasakomis ir begalinėmis giminystės eilėmis, kurios veikiau sukelia dar daugiau tuščių ginčų, negu pasitarnauja išganingam Dievo planui, glūdinčiam tikėjime, 1 Tim 4,7.
5 Pamokymo tikslas yra meilė iš tyros širdies, geros sąžinės ir nuoširdaus tikėjimo, Rom 12,9-10; 13,10.
6 Kai kurie, nuklydę nuo šių dalykų, paskendo tuščiuose plepaluose, 1 Tim 6,4-20.
7 Jie norėtų būti įstatymo mokytojais, bet nesupranta nei ką kalba, nei ką tvirtina, Jn 3,10; 1 Tim 6,4.

Povilas sakė efeziečiams, kad ateis vilkai, Apd 20,20-30. Dabar jie pasireiškė. Evangelijos prasmė yra išlieti Dievo meilę į žmonių širdis, kuri švarina širdis ir sąžines, skatina nuoširdų tikėjimą. Klaidintojai apie šiuos dalykus nedaug tekalbėjo. Jie daug padavimų ir legendų pasakojo, gentkartes ir chronologijas aiškino. Tai galėjo būti žydų

arba graikų mitologijos aiškinimai ir legendos apie pasaulio tvėrimą ir gyventojų gyvenimą šioje žemėje. Buvo išgalvojama vis naujų pasakų. Gražu buvo jų klausytis, bet jos žmonių neartino prie Dievo, negaivino širdžių ir nestiprino valios. Povilas įsakė tokių dalykų nemokyti.

ĮSTATYMO VAIDMUO, 1 Tim 1,8-11

8 Mes žinome, jog įstatymas yra geras, jeigu kas juo deramai naudojasi, Rom 7,12, 9 suprasdamas, kad įstatymas skirtas ne teisiajam, bet nusikaltėliams ir neklaužadoms, bedieviams ir nusidėjėliams, nedorėliams ir netikėliams, tėvažudžiams, motinžudžiams ir žmogžudžiams, 10 paleistuviams, iškrypėliams, vergų pirkliams, melagiams, kreivai prisiekiantiems ir visiems, kurie priešinasi sveikam mokslui, 2 M 21,16. 11 Taip moko palaimintojo Dievo garbingoji Evangelija, kuri man yra patikėta, 1 Tim 6,15.

Įstatymas moko gero. Jis įsako, ką daryti ir ko nedaryti. Jis suriša rankas nedaryti blogo, sulaiko liežuvį nekalbėti netiesos. Įstatymo vaidmuo yra sulaikyti nuo blogio. Įstatymas duotas tokiems, kurių sąrašą čia pateikia apaštalas. Širdį pakeičia, nauju žmogumi padaro, valiai ryžtą teikia ne įstatymas, bet Evangelija, kuri yra daugiau negu įstatymas. Netikintiesiems įsako įstatymas, o tikintieji vadovaujasi Evangelija, per kurią jie tiki Jėzų. Jėzus pasireiškia galingai tikinčiuose per Evangeliją. Jėzus yra versmė — Evangelija gaivinantis vanduo.

APAŠTALO ASMENIŠKA PATIRTIS, 1 Tim 1,12-17

12 Esu kupinas dėkingumo mūsų Viešpačiui Jėzui Kristui, kuris mane sustiprino ir palaikė tinkamu užimti tarnystę, Apd 9,15, 13 nors anksčiau buvau piktžodžiautojas, persekiotojas ir smurtininkas. Manęs buvo pasigailėta, nes taip elgiausi dėl neišmanymo ir netikėjimo. 14 Bet mūsų Viešpaties malonė išsiliejo be saiko kartu su tikėjimu ir meile Kristuje Jėzuje. 15 Tikras žodis ir vertas pilno pritarimo, jog

Kristus Jėzus atėjo į pasaulį gelbėti nusidėjėlių, kurių pirmasis aš esu, Mt 18,11-. 16 Todėl ir buvo manęs pasigailėta, kad manyje — pirmame Jėzus Kristus parodytų visą savo kantrybę, duodamas pavyzdį tiems, kurie Jį įtikės amžinam gyvenimui. 17 Amžių karaliui, nemirtingajam, neregimajam, vieninteliam Dievui tebūnie garbė ir šlovė per amžių amžius! Amen.

Povilas labai gerai pažino įstatymą ir todėl galėjo tiksliai pasakyti, ką įstatymas duoda ir kur nuveda. Povilą Evangelijos skelbėju nepadarė nei įstatymas, nei kunigai. Ir dabar žmogaus negali nei išganyti, nei skelbėju padaryti, nei kunigai, nei vyskupai. Įstatymas ir kunigija Povilą padarė didžiausiu nusikaltėliu. Tik Jėzaus nuostabi malonė padarė Povilą nauju žmogumi ir tikru Evangelijos skelbėju. Tai yra tikrai vertas pritarimo žodis.

Ir nežinant daromas nusikaltimas yra nusikaltimas. Jėzus atleidžia kaltes ir iš didžiausių nusikaltėlių padaro šventuosius. Jis tą daro čia gyvenant, o ne po mirties. Taip Jis padarė su Povilu, taip daro ir su kitais. Išganytuosius Jis daro tikėjimo pavyzdžiais. Jie garbina gyvenimu ir žodžiu amžinąjį, vienintelį, neregimąjį karalių Jėzų ir Dievą. Tai yra Evangelijos stebuklas!

KOVOK GERĄ KOVĄ, 1 Tim 1,18-20

18 Šituos pamokymus perduodu tau, sūnau Timotiejau, pagal ankstesnes pranašystes apie tave, kad, jų stiprinamas, kovotum gerą kovą, 1 Tim 6,12; Jud 3, 19 išsaugotum tikėjimą ir gerą sąžinę. Jos atsižadėjus, kai kurių tikėjimo laivas sudužo, 1 Tim 3,9. 20 Jų tarpe yra Himenėjus ir Aleksandras, kuriuos atidaviau šėtonui, kad jie pasimokytų ir daugiau nebepiktžodžiautų, 2 Tim 2,17; 1 Kor 5,5.

Povilas primena Timotiejui, kad tikėjimo kova yra panaši į kario kovą, kuris sutinka daug pavojų. Kas buvo pranašų pranašauta apie Timotiejų nežinome. Jie žinojo. Tas pranašavimas turėjo sustiprinti Timotiejų ištverti

kovoje. Taipgi jį skatino brolių pasitikėjimas ir malda, kai jie įstatė jį Efezo surinkimo vedėju, melsdami ir uždėdami rankas ant jo galvos. Tai paimtos apeigos iš žydų, kurios dar ir mūsų laikais daromos.

Kas atpuola nuo tikėjimo ir grynos sąžinės nesilaiko, to tikėjimo ir gyvenimo laivas paskęsta. Čia minimi atpuolėliai Himenėjus ir Aleksandras. Kas Himenėjui pirma buvo brangu, didinga, šventa, tą jis dabar piktžodžiavo. 2 Tim 2,17. Aleksandras, rodos pirmiau buvęs Timotiejaus ir Povilo bendradarbis, dabar nuvyko į Romą ir liudijo prieš Povilą, 2 Tim 4,14. Taip, atpuolimas galimas! Kokiu būdu juodu apaštalas atidavė šėtonui — nežinome. Gal tai buvo iš surinkimo pašalinimas ir pavedimas Dievo teismui?

DIEVAS NORI VISUS IŠGELBĖTI, 1 Tim 2,1-7

1 Taigi visų pirma prašau melstis, prašyti ir dėkoti už visus žmones, Fil 4,6, 2 už karalius bei visus valdovus, kad galėtume tyliai ir ramiai gyventi visokeriopai maldingą ir gerbtiną gyvenimą. 3 Tai gera ir priimtina akyse mūsų Dievo ir Gelbėtojo, 4 kuris trokšta, kad visi žmonės būtų išganyti ir pasiektų tiesos pažinimą, 1 Tim 4,10; Ez 18,23; 2 Pt 3,9. 5 Vienas yra Dievas ir vienas Dievo ir žmonių Tarpininkas — žmogus Kristus Jėzus, Iz 45,21-22; Jn 17,3; Žyd 12,24-, 6 kuris atidavė save, kaip išpirkimą už visus, pateikdamas liudijimą nustatytu laiku, Tit 2,14; Rom 5,6; Gal 4,4. 7 Tam esu paskirtas šauklys ir apaštalas, — sakau tiesą, nemeluoju, — pagonių mokytojas tikėjimo ir tiesos reikaluose, Apd 9,15; 13,2; 22,14; 2 Tim 1,11.

Povilas buvo uolus meldėjas. Kiekvienas atgimęs krikščionis meldžiasi. Čia apaštalas primena, kad krikščionys privalo melstis ne tik už save ir savo artimuosius, bet ir už visus žmones, nes Dievas nori išgelbėti visus. Apaštalas pažymi maldą už karalius ir valdininkus. Nuo jų daug priklauso, ir visų pavaldinių ramus gyvenimas. Dievas yra vienas ir vienintelis. Taipgi Jėzus yra vienintelis suderintojas. Žmonių draugystė (taika) su Dievu suardyta.

Jėzus savo mirtimi užmokėjo sutaikinimo kainą. Jis pašaukė Povilą ir įstatė jį skelbėju pagonių tautoms, pranešti išgelbėjimą. Evangelija skirta visoms tautoms.

VYRŲ IR MOTERŲ LAIKYSENA SURINKIME IR ŠEIMOJE, 1 Tim 2,8-15

8 Norėčiau, kad vyrai visur, kur besimelstų, keltų aukštyn tyras rankas, be pykčio ir nesantaikos. 9 Taip pat trokštu, kad moterys vilkėtų padoriai, puoštųsi droviai ir santūriai, ne išgarbiniuotais plaukais, ne auksu, ne perlais ir ne prabangiu drabužiu, Iz 3,16; 1 Pt 3,3, 10 o verčiau, — kaip dera moterims, pasižyminčioms pamaldumu, — gerais darbais, 1 Pt 3,4. 11 Moteris tesimoko tyliai, su tikru nuolankumu, Ef 5,22. 12 Neleidžiu, kad moteris mokytų, nei kad vadovautų vyrui, — ji tesilaiko tyliai, 1 Kor 14,34; Ef 5,24. 13 Juk pirmas buvo sutvertas Adomas, o paskui — Ieva, 1 M 1,27. 14 Be to, Adomas nesidavė suvedžiojamas, o moteris buvo apgauta ir nupuolė, . M 3,6; 2 Kor 11,3. 15 Bet ji bus išganyta, gimdydama vaikus, — jos(ji) bus išganytos, jeigu išsilaikys tikėjime, meilėje ir šventume bei santurume.

Paimtu papročiu iš žydų, krikščionys dažnai meldėsi iškeltomis rankomis, delnais aukštyn, lyg priimdami Dievo teikiamą palaimą. Buvo meldžiama ir kitaip Lk 18,13. Tai nėra svarbiausia kūno laikysena, bet svarbu melstis nesuteptomis, šventomis rankomis ir santaikoje.

Moterys neturėjo lygių teisių su vyrais viešame gyvenime, panašiai buvo ir pamaldose. Betgi moterys surinkime meldėsi ir pranašavo, 1 Kor 11,5. Suprantama, moterį daugiau puošia krikščioniški darbai negu papuošalai. Povilas daro išvadą Šventuoju Raštu, kad pirmenybę turi vyras. Jis buvo sutvertas pirm moters. Moteris pirmoji nupuolė.

Kad moteris bus išganyta vaikus gimdydama, kai kas mano, kad tas siejama su Jėzaus gimimu. Moteris pirmoji nupuolė, bet per ją atėjo Jėzus į pasaulį. Kiti vėl mano, kad tai sakyta prieš gnostikus, kurie draudė vedybas. Tekstas sako, kad ji, arba daugyskaitoje, jos, bus išganytos, jei išsilaikys tikėjime. Išganymo pagrindas yra tikėjimas.

SURINKIMO VEDĖJO SAVYBĖS, 1 Tim 3,1-7

Toks yra tikras žodis: jei kas siekia surinkimui vadovauti, trokšta gero darbo, Apd 20,28. 2 Surinkimo vedėjas privalo būti nepeiktinas, vienos žmonos vyras, blaivus, protingas, padorus, svetingas, sugebantis mokyti, Tit 1,6; 3 ne girtuoklis, ne kivirčius, bet švelnus, nemėgstantis vaidytis, negodus, 3 M 10,8; Tit 1,7, 4 geras savo namų šeimininkas, turintis klusnius ir tikrai dorus vaikus, Tit 1,6. 5 Jei kas nesugeba šeimininkauti savo namuose, kaipgi jis vadovaus Dievo surinkimui? Iz 14,12. 6 Vyresnysis neturi būti naujatikis, kad nepradėtų didžiuotis ir nepakliūtų į velnio teismą. 7 Be to, jam privalu turėti gerą vardą svetimųjų tarpe, kad nebūtų niekinamas ir neįkliūtų į velnio žabangus, 1 Tim 6,9; 2 Tim 2,26.

Episkopos — prižiūrėtojas, surinkimo vedėjas. Apaštalų laikų krikščionys tokio vyskupo titulo ir užimamos tarnybos vietos nežinojo, kaip mūsų laikais yra. Surinkimo vedėjo vieta buvo garbinga, bet ir labai atsakinga. Surinkimo vedėjo savybės atrodo paprastos. Bet jos buvo labai daug reikalaujančios. Vienos žmonos vyras. Reiškė, jis neturi turėti daugiau žmonų. Pasididžiavimas yra didelė blogybė. Pirmasis šviesos angelas licipierius dėl pasididžiavimo tapo velniu. Jis pateko į Dievo teismą.

DIAKONAI, 1 Tim 3,8-13

8 Taipogi ir diakonai privalo būti garbingi vyrai, ne dviliežuviai, ne besaikiai vyno gėrėjai, ne geidžiantys nešvaraus pelno, 9 bet saugantys tikėjimo paslaptį tyroje sąžinėje, 1 Tim 1,19. 10 Ir jie pirmiausiai turi būti išbandyti, o paskui, jei pasirodys esą be kaltės, tegul tarnauja. 11 Moterys taip pat privalo būti garbingos, ne šmeižikės, blaivios ir patikimos visuose reikaluose, Tit 2,3. 12 Diakonai tebūnie vienos žmonos vyrai, gerai tvarkantys savo vaikus ir namus. 13 Kurie tinkamai diakonaus, įsigys garbingą laipsnį ir tikrą tikėjimo drąsą Kristuje Jėzuje, Mt 25,21; 1 Jn 3,21.

Surinkime buvo prižiūrėtojai (episkopos) ir patarnautojai (diakonos). Pirmieji vadovavo surinkimui; skelbė žodį, meldė, graudeno, skatino. Antrieji tvarkė surinkimo ekonominius reikalus; aprūpino vargšus. Kadangi jie tvarkė surinkimo finansinius ir ūkinius reikalus, buvo labai svarbu, kad jie būtų blaivūs ir nę godūs. Taipogi reikalauta žmonos ir vaikų pavyzdingo gyvenimo. Jų ištikimybės pagrindas yra tikėjimo paslaptis — Evangelija. Jei širdis yra ištikima, visas gyvenimas yra ištikimas. Minimos (11 sk.) moterys yra diakonų žmonos. Kai kas mano jog tai buvo surinkimo diakonės. Surinkimo vedėjai privalėjo būti ne naujatikiai, taipgi ir diakonai privalėjo būti išbandyti. Kai kurios bažnyčios ir mūsų laikais siunčia teologijos studijoms tik surinkimo išbandytus ir Viešpaties pašauktus jaunuolius. Veikiant tikėjimas stiprėja, randasi drąsa, daroma pažanga.

SKELBIMO TURINYS, 1 Tim 3,14-16

14 Aš tau rašau apie šiuos dalykus, nors turiu vilties greit atvykti pas tave. 15 Jeigu užtrukčiau, noriu, kad žinotum, kaip reikia elgtis Dievo namuose, kurie yra gyvojo Dievo surinkimas, tiesos šulas ir atrama, 2 Tim 2,20. 16 Ir, kaip visi sutinka, didi yra maldingumo paslaptis: Jis priėmė kūną, buvo Dvasios paliudytas, pasirodęs angelams, paskelbtas pagonims, įtikėtas pasaulyje ir šlovingai priimtas, Jn 1,14; Mk 16,19.

Šis laiškas rašytas Timotiejui. Bet jis turėjo reikšmės ir surinkimui, kad žinotų, kaip elgtis. Povilas primena, jog surinkimas yra Dievo namai. Jame laikosi dieviškoji tiesa. Skelbimo turinys yra Jėzus. 16 sk. yra anų laikų giedotos giesmės skirsnelis. Poezijos grožis ir gylis labai svilpnai perduotas lietuvių kalba. Poezijos yra šešios eilutės, jos sujungtos po dvi. Kiekviena primena Jėzaus didybę čia ant žemės ir danguje. 1 Jis pasirodė kūne — gimė, o apie Jį liudijo Dievo (dangaus) Dvasia. 2 Jis angelų Viešpats, o paskelbtas pasaulio tautoms. 3 Jį tiki pasaulis, o Jo šlovė danguje.

GNOSTIKŲ REIKALAVIMAI NETEISINGI, 1 Tim 4,1-5

1 Dvasia aiškiai sako, kad paskučiausiais laikais kai
kurie atkris nuo tikėjimo, pasidavę klaidinančioms
dvasioms ir demonų mokslams, Dan 7,25; 2 Tim 3,1; 2 Pt
3,3; Jud 18; 1 Jn 2,18, 2 veidmainingiems mokslo
skelbėjams, turintiems sąžinėje įdegintą nusikaltimo ženklą,
3 draudžiantiems tuoktis, liepiantiems susilaikyti nuo
maisto, kurį yra sukūręs Dievas, kad jį su padėka priimtų
tikintieji ir pažinusieji tiesą, 1 M 9,3; 1 Kor 10,30-31. 4
Kiekvienas gi Dievo tvarinys yra geras, ir niekas
neatmestina, kas priimama su padėka, 1 M 1,31; Apd 10,15,
— 5 juk visa tai pašventinama Dievo žodžiu ir malda!

———————

Dievo Dvasia veikė, aiškiai pranašavo ir veiks toliau. Turintys gyvą tikėjimą tai supranta. Atpuolimų buvo jau apaštalų laikais. Paskutiniais laikais jų yra daugiau. Minimas atpuolimas nuo tikėjimo, o ne nuo religijos. Bendrai, pagonys buvo labai religingi. Žydams dėl atpuolimo pakartotinai buvo prikišamas religingumas (pagoniškas). Kristaus ir apaštalų skelbtas tikėjimas buvo suprantamas. Jis pakeitė žmogų. Ir reformatoriai skelbė išganantį tikėjimą vien iš malonės. Krikščionys, neturintieji gyvo tikėjimo, skelbia išganymą per sakramentus ir darbus. Žydai, turį sąžinės kaltinimą (įdeginimą) davė dideles aukas, tačiau Dievas jų nepripažino, Iz 1,11-18. Panašiai yra ir su krikščionimis. Daugelis yra labai religingi, bet be gyvo, atnaujinančio tikėjimo.

Gnostikai mokė susilaikyti santuokos bei kai kurių valgių ir tuo tapti doresniais bei Dievui patinkamesniais. Apaštalas pasisakė visai priešingai — kas Dievo sutverta ir duota, galima naudoti. Visa naudoti reikia Dievui patinkančia prasme, su malda. Kur yra Viešpats ir Jo šventa artybė, ten viskas šventa. Kur nuoširdžiai ir tikrai Viešpačiui dėkojama, ten Jis viską pašvenčia.

APAŠTALO PATARIMAS TIMOTIEJUI, 1 Tim 4,6-10

6 Jeigu šitaip aiškinsi broliams, būsi geras Kristaus Jėzaus tarnas, besimaitinantis tikėjimo žodžiais ir tikruoju mokslu, kuriam esi atsidavęs, 2 Tim 1,5. 7 Venk nerimtų, beprasmių pasakų, lavinkis maldingume, 1 Tim 1,4; 6,20; 2 Tim 2,16-23; Tit 1,14; Žyd 5,14. 8 Kūno mankšta nedaug naudos duoda, o maldingumas viskam naudingas, nes jam skirtas esamojo ir būsimojo gyvenimo pažadas, 1 Tim 6,6. 9 Štai tikri žodžiai, verti pilno pritarimo! 1 Tim 1,15. 10 Mes todėl ir triūsiame bei kovojame, kad pasitikime gyvuoju Dievu, kuris yra visų žmonių, o ypač tikinčiųjų Glbėtojas, Tit 2,10-11; Ef 5,23.

Dievo žodis, Evangelija — tikėjimo žodis, yra maistas mūsų sielai — dvasiai. Skelbdamas tą žodį kitiems, ir pats skelbėjas maitinasi juo. Legendos gali likti atmintyje, anekdotai prajuokinti, bet tik gyvasis žodis tikrai gaivina. Kūno mankšta, sportas gali kiek sutvirtinti kūną, bet nuodėmės sunaikinti jame negali. Tikėjimas stiprina kūną, gaivina sielą, teikia amžinybės viltį. Tai tikrai vertingas žodis. Dėl to apaštalas triūsė ir kovojo. Tą jis pataria daryti Timotiejui ir visiems.

MOKYK ŽODŽIU IR GYVENIMU! 1 Tim 4,11-16

11 Taip įsakinėk ir mokyk! 12 Niekas tegul neniekina tavo jaunystės. Tiktai pats būk tikintiesiems pavyzdys žodžiu, elgesiu, meile, tikėjimu, skaistumu, Tit 2,15. 13 Kol atvyksiu, užsiiminėk skaitymu, raginimu, mokymu. 14 Nepamiršk tavyje esančios malonės dovanos, kuri tau buvo suteikta pranašo ištarme kartu su vyresniųjų rankų uždėjimu, Apd 6,6; 5,22; 2 Tim 1,6. 15 Rūpinkis šitais dalykais, atsidėk jiems, kad visi matytų tavo pažangą. 16 Žiūrėk savęs ir mokslo, ištverk šiuose darbuose! Taip veikdamas, išgelbėsi save, ir savo klausytojus, Rom 11,14.

Priminimas jaunystės rodo, kad Timotiejus gal dar neturėjo 30 metų? 30 metų amžius anuo metu buvo skaitomas pilnu subrendimu. Jaunuolių išmintingas elgesys, pavyzdingas ir patrauklus gyvenimas turi įtakos net vyresniesiems. Timotiejus turėjo geras vedėjo savybes. Tas buvo išpranašauta jį ordinuojant. Turimą dovaną reikia ugdyti, kitaip ji sunyksta. Timotiejus privalėjo veikti ir budėti, nes jo darbas buvo labai svarbus. Nuo to priklausė jo paties ir klausytojų išganymas. Kiekvienas krikščionis yra atsakingas už savo veiksmus.

GRAUDENIMO BŪDAS, 1 Tim 5,1-2

1 Senesnio žmogaus aštriai nebark, bet graudenk kaip
tėvą, o jaunesniuosius — kaip brolius, 3 M 19,32, 2 vyresnio
amžiaus moteris — kaip motinas, o jaunesnes — kaip
seseris, laikydamasis visiško skaistumo, Jn 19,27.

———————

Krikščioniškas surinkimas buvo lyg didelė šeima. Kaip šeimoje pasitaiko klaidų, dėl kurių reikia pasikalbėti ir pasitarti, taip ir surinkime jų buvo ir yra. Kiekvienas žmogus yra savarankiškas asmuo. Su kiekvienu kalbant reikia atsižvelgti į jo padėtį. Su senesniaisiais reikia kalbėti, lyg su tėvais, su jaunesniaisiais — lyg su broliais ir seserimis. Įspėjant ir skatinant priešingos lyties tikinčiuosius, reikia laikytis nuoširdžiai, bet labai santūriai. Atsiminkime, kad Efezo Dianos šventovės patarnautojos buvo prostitutės. Tad galėjo kas pamanyti, kad ir krikščioniško surinkimo seserys yra panašios.

NAŠLĖS, 1 Tim 5,3-16

3 Gerbk našles, kurios yra tikros našlės. 4 Jei kuri našlė
turi vaikų ar vaikaičių, tegul pirmiausia išmoksta rūpintis
savo namiškiais ir deramai atsilyginti gimdytojams, nes tai
patinka Dievui, Mt 15,4; Ef 6,1-2. 5 Tikra našlė, palikusi
viena, gyvena viltimi Dievu, maldauja ir meldžiasi dieną ir
naktį, Lk 2,37; 18,1. 6 Bet našlė malonumų ieškotoja, dar
gyva būdama, yra mirusi, Jok 5,5. 7 Todėl įspėk dėl šito,
kad jos būtų be priekaišto, 1 Tim 4,11. 8 Jeigu kas

nesirūpina savaisiais, ypač namiškais, tas yra paneigęs
tikėjimą ir blogesnis už netikintį! Gal 6,10; 2 Tim 3,5. 9 Į
našlių sąrašą įtrauk tokią našlę, kuriai sukako bent
šešiasdešimt metų, kuri teturėjo vieną vyrą, Lk 2,36; 3,2,
10 jeigu ji pasižymėjo gerais darbais, jei išauklėjo vaikus, jei
buvo svetinga, jei plaudavo šventiesiems kojas, jei
pagelbėdavo vargstantiems, jei stengdavosi dirbti visokį
gerą darbą, Žyd 13,2; 1 Pt 4,9. 11 Jaunesnių našlių
nepriimk. Pasidavusios gašlumui, jos atsitolina nuo
Kristaus ir geidžia ištekėti, 12 o tuo užsitraukia kaltinimą,
jog pametusios pirmuosius įžadus. 13 Be to, jos išmoksta
dykinėti bei landžioti po svetimus namus, ir ne tik dykinėti,
bet plepėti bei užsiiminėti niekais, taukšti, kas nedera, Pat
7,11. 14 Taigi norėčiau, kad jaunesnės ištekėtų, augintų
vaikus, šeimininkautų ir neduotų priešininkui jokios progos
apkalboms, 1 Kor 7,9. 15 Kai kurios jau nuklydo paskui
šėtoną. 16 Jei kuri tikinti moteris turi pas save našlių, tegul
jas aprūpina, kad nebūtų apsunkinamas surinkimas ir
įstengtų padėti tikrosioms našlėms.

Anuo metu socialinio aprūpinimo nebuvo. Našlių padėtis buvo varginga. Be to į našles buvo žiūrima, kaip Dievo nubaustas. Surinkimai pradėjo anksti rūpintis našlėmis. Tikromis našlėmis buvo laikomos, kurios neturėjo kas jomis rūpinasi ir buvo dievotos. Artimieji (vaikai) privalėjo išlaikyti našles. Jei jie to nedarė, Povilas laikė juos paneigusius tikėjimą ir blogesnius už pagonis. Našlės, kurios ieškojo malonumų, nebuvo dievotos, buvo laikomos dvasiniai mirusios, nors jos ir buvo surinkimo narės.

Našlių sąrašas. Kai kas jame įžiūri diakonisių tarnybą. Atrodo, kad surinkimas negaluojančias našles išlaikė, bet sveikos ir pajėgios atliko tam tikrus patarnavimus. Praktika parodė, kad jaunos našlės dažnai išteka ir tuo įžadą, įrašymą į našlių sąrašą, sulaužo. Kai našlės neturi pakankamai darbo, vaikšto po namus. Iš to dažnai kyla visokios paskalos ir apkalbos. Todėl apaštalas patarė jaunų našlių į surinkimo sąrašą neįrašyti ir joms pasitaikius progai

ištekėti. „Kurios nuklydo paskui šėtoną", gal manyta — pasekė gnostikus?

SURINKIMO VYRESNIEJI, 1 Tim 5,17-22

17 Gerai vadovaujantys vyresnieji tebūnie laikomi nusipelniusiais dvigubos pagarbos, ypač tie, kurie triūsia, skelbdami žodį ir mokydami, Rom 12,8; 1 Kor 9,10-14. 18
Juk Raštas sako: „Neužrišk kuliančiam jaučiui nasrų", ir: „Darbininkas vertas savo užmokesčio", 5 M 25,4; 1 Kor 9,9; Lk 10,7. 19 Skundo prieš vyresnįjį nepriimk, nebent liudytų du ar trys liudytojai, 5 M 19,15. 20 Nusikaltėlius bark visų akivaizdoje, kad ir kiti bijotų, Ef 5,12-13. 21 Maldaute maldauju tave Dievo, Kristaus Jėzaus ir išrinktųjų angelų akivaizdoje, kad nuosekliai laikytumeis šitų nurodymų, nedarydamas jokių išimčių. 22 Niekam greitomis neuždėk rankų ir neprisidėk prie svetimų nuodėmių; išsilaikyk tyras.

———

Jei našlės būdavo aprūpinamos, tai pasenę surinkimo vyresnieji, kurie dirbo surinkimo naudai, privalėjo taipogi būti aprūpinami. Jie buvo tikrai pagarbos verti. Palyginimas kuliančio jaučio su vyresniaisiais yra imtas iš 5 M 25,4; 1 Kor 9,9. Surinkimuose būdavo keletas ir net keliolika vyresniųjų, kurie skelbdavo žodį ir tvarkydavo surinkimo reikalus.

Jei kildavo skundas prieš surinkimo vyresnįjį, apaštalas patarė reikalą tirti atsargiai. Apie vyresniuosius dažnai daug paskalų leidžiama. Bet jei yra tikras nusikaltimas, jis lieka nusikaltimu, nors ir vyresniojo padarytas, 5 M 19,15. Jei nusikaltimas yra viešas, privalo apie tai viešai ir paskelbti, Gal 2,14.

Rankų uždėjimas — palaiminimas — yra viešas dalykas. Tą darant, reikia žinoti, ką darai. Kitaip galima pačiam prarasti gerą vardą ir nusikalsti.

POVILO ASMENIŠKI PATARIMAI TIMOTIEJUI, 1 Tim 5,23-25

23 Negerk gryno vandens, bet vartok truputį vyno dėl savo skrandžio ir dažnų negalavimų, Ps 104,15. 24 Kai kurių žmonių nusidėjimai žinomi pirm teismo, o kai kurių paaiškėja tik vėliau, Gal 5,19. 25 Taipogi ir geri darbai visiems žinomi, o jei pasitaiko kitaip, jie vis tiek iškyla aikštėn, Gal 5,22.

Kūno sveikata kiekvienam žmogui yra svarbi, todėl kiekvienas privalo ją saugoti. Povilas pataria Timotiejui gerti vyno dėl sveikatos, o ne girtavimui.

Yra nusikaltimų ir meilės darbų, kurie žinomi ir matomi tuojau, kiti paaiškėja tik pasėkom pasirodžius. Todėl krikščionis privalo susilaikyti nuo smerkimo arba gyrimo iki viskas pilnai išaikėja.

VERGAI, 1 Tim 6,1-2

1 Vergai, esantys po jungu, telaiko savo šeimininkus vertais visokeriopos pagarbos, kad nebūtų peikiamas Dievo vardas ir mokymas, Ef 6,5. 2 O tie, kurie turi tikinčius šeiminnkus, tegul jų neniekina už tai, kad jie yra broliai; verčiau tegul jiems dar geriau tarnauja, nes jie, būdami tikintys ir mylimi, įvertina gerus tarnavimo darbus, Kol4,1; 1 Tim 4,11.

Apaštalų tikslas buvo skelbti Evangeliją, o ne spręsti socialinius luomų klausimus. Evangelija skatino kiekvieną žmogų stropiau atlikti pareigas. Jei įtikėjęs vergas atliko blogiau jam skirtas pareigas, negu pirma atlikdavo, jis davė pagrindo šeimininkui mąstyti, jog Evangelija yra bloga. Taip būdavo žeminamas Dievo vardas. Kur vergai ir šeimininkai būdavo įtikėję, ekonominis gyvenimas privalėjo pagerėti iš abiejų pusių, o ne tik iš vienos. Čia Povilas rašo tik apie vergus. Kol 4,1, jis rašo ir apie šeimininkus.

PRIEŽASTIS DAUGYBĖS BLOGYBIŲ YRA TURTŲ TROŠKIMAS, 1 Tim 6,3-10

3 Taip mokyk ir taip ragink! Jei kas nors moko kitaip ir
nesutinka su sveikais mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus
žodžiais bei maldingumo mokslu, Gal 1,6-9; 2 Tim 1,13-, 4
tas yra pasipūtėlis, nieko neišmano, serga nuo ginčų ir nuo
svaidimosi žodžiais, iš kurių gimsta pavydas, nesutarimas,
piktžodžiavimas, blogi įtarinėjimai 5 ir kivirčai tarp
sugedusio proto žmonių, praradusių tiesos nuovoką ir
manančių, jog maldingumas esąs pasipelnymo šaltinis. 6
Žinoma, maldingumas yra didelis laimėjimas, kai jį lydi
pasitenkinimas tuo, ką turi, Ps 37,16; Pat 15,16; 16,8; Žyd
13,5. 7 Juk nieko neatsinešėme į pasaulį ir nieko
neišsinešime, Job 1,21; Pat 27,24. 8 Turėdami maisto ir
drabužį, būkime patenkinti, 1 M 28,20; Pat 30,8. 9 Kas
geidžia pralobti, pakliūva į pagundą ir į spąstus bei į daugelį
neprotingų ir kenksmingų aistrų, kurios žmones sugadina ir
pražudo, Pat 15,27; 20,21; 28,20; Jok 5,1. 10 Visų blogybių
šaknis yra godumas pinigams. Daugelis, jų vaikydamiesi,
nuklydo nuo tikėjimo ir patys save drasko aibe kančių, 2 M
23,8.

Galėjo būti, kad apaštalas žinojo daugiau Kristaus žodžių, kaip mes žinome. Kas nėra užrašyta, to mes nežinome. Viešpaties mokymai yra svarbiausi ir giliausi bei naudingiausi. Kas jų nesilaiko, iškelia savo išmintį, su tokiu nesusikalbėsi ir nesusitarsi. Tokie yra nukrypę nuo Evangelijos tiesos, jie yra ligonys. Sąžinės pagydo tik Kristus. Gilus tikėjimas yra labai didelis dalykas. Jis teikia žmogui ramybę ir pasitenkinimą šiame ir būsiančiame gyvenime. Niekada žmogus nėra taip neturtingas, kaip gimdamas. Jis ateina į šį pasaulį visai nuogas ir nepažįsta šio gyvenimo. Ką žmogus šiame gyvenime įgyja, mirdamas vėl turi visa palikti. Jei jo karstas ir labai išpuošiamas ir į kapą brangenybių įdedama, jis nebesinaudoja jomis. Pats turtas

nėra blogas dalykas, bet jo troškimas, meilė jam, siekimas neteisiai jo įsigyti, yra blogybė. Yra žmonių, kurie turi daug turto, bet yra laisvi nuo jo. Kas trokšta turto, tas nesiskaito nei su sąžine, nei su tikėjimo praradimu. Turto troškimas viduramžiais net bažnyčią padarė blogesnę už pagoniją. Kiek vargo ir kančių godumas nešė ir neša nuklydusiems nuo Evangelijos tiesos!

PAMOKYMAI TIMOTIEJUI, 1 Tim 6,11-16

11 O tu, Dievo žmogau, saugokis tų dalykų! Tu verčiau
siek teisumo, maldingumo, tikėjimo, meilės, romumo, 2
Tim 2,22. 12 Kovok gerąją tikėjimo kovą, nutverk amžinąjį
gyvenimą, kuriam esi pašauktas ir kurį puikiai išpažinai
daugelio liudininkų akyse, 1 Kor 9,25-26. 13 Tau įsakau dėl
Dievo, kuris visiems teikia gyvybę, ir dėl Kristaus Jėzaus,
kuris prie Poncijaus Piloto pateikė gerą išpažinimą, 5 M
32,39; Jn 18,37; Apd 3,14, 14 kad išlaikytum įsakymą be
dėmės ir be priekaišto, iki pasirodant mūsų Viešpačiui Jėzui.
15 Jį savo laiku apreikš palaimintasis vienintelis Valdovas,
karalių Karalius ir viešpačių Viešpats, Apr 17,14; 19,18, 16
vienintelis Nemirtingasis, kuris gyvena neprieinamoje
šviesoje, kurio joks žmogus neregėjo ir negali regėti. Jam
šlovė ir amžinoji valdžia! Amen, Jn 11,19.

Dievo žmogus (Timotiejus) siekia dieviškos tiesos, o ne šio pasaulio dalykų. Dievas pašaukia naujam gyvenimui — išganymui, bet tikėjimo kovą privalo tęsti kiekvienas krikščionis, lyg karys. Tą Timotiejus gerai žino. Apie tai jis davė liudijimą daugelio akivaizdoje. Tai buvo priimant krikštą, ir paskiriant jį surinkimo vedėju. Tą išpažinimą reikia visą gyvenimą vykdyti iki Jo atėjimo. Krikščionis gyvena Dievui, kuris visiems teikia gyvybę, ir Viešpačiui Jėzui, kuris paliudijo Pilotui, kad Jo karalystė nėra iš šio pasaulio, bet Jis yra karalius. Čia apaštalas cituoja anų laikų giedotos giesmės skirsnelį, kuris nusako Viešpaties didybę.

PATARIMAS TURTUOLIAMS, 1 Tim 6,17-19

17 Šio pasaulio turtuoliams įsakyk, kad nesididžiuotų ir nesudėtų vilčių į nepatikimus turtus, bet pasitikėtų Dievu, kuris apsčiai visko mums teikia mūsų džiaugsmui, Ps 62,11.
18 Tegul jie daro gera, lobsta gerais darbais, būna dosnūs, dalijasi su kitais, 5 M 15,7-10. 19 Tuo būdu jie pasidės gerus pamatus ateičiai, kad pasiektų tikrąjį gyvenimą, Mt 6,20; 19,21; Lk 12,33; 16,9.

Tikintys neturi bijoti išminčių ir turtuolių, bet skelbti ir jiems Evangelijos tiesą. Turtuoliai dažnai pasitiki laikinais turtais, kurie tinka tik šiame gyvenime. Daugelis jų šiandien turi, o rytoj jau gali prarasti. Tikras, pastovus, turtas yra — viltis Dievu. Išmintingas yra tas, kuris turimus turtus sugeba panaudoti geriems tikslams — padėti vargšams ir remti Evangelijos skelbimą. Palikti turtus tik vaikams ir draugams, dažnai padaroma jiems daugiau žąlos negu gero.

PABAIGOS ŽODIS
TIMOTIEJUI, 1 Tim 6,20-21

20 O Timotiejau, saugok tau patikėtą palikimą, vengdamas pasaulio tuščiažodžiavimo ir tariamojo pažinimo prieštaringų teigimų, 2 Tim 1,14; 4,7, 21 nes kai kurie, jį pamėgę, nuklydo nuo tikėjimo. Malonė su jumis! 1 Tim 1,6-19; 2 Tim 2,18.

Povilas baigdamas rašyti laišką pataria laikytis Evangelijos paprastų tiesų. Gnostikų mokslas yra tik žmogiška išmintis — filosofija. Ji neturi išganančios galios. Taip buvo Povilo laikais, taip yra ir dabar. Kur Evangelijos skelbimas ir surinkimų gyvenimas remiasi tik žmonių teologija, ten viskas žmogiškai ir lieka. Žmogiška išmintis klaidina, nuveda nuo išganančio tikėjimo. Povilas sveikina ne tik vieną Timotiejų, bet ir visą surinkimą. Malonė su jumis!

ANTARASIS LAIŠKAS TIMOTIEJUI

Šį laišką rašė Povilas savo širdies draugui Timotiejui iš Romos. Tai paskutinis apaštalo laiškas, rašytas trumpai prieš mirtį. Povilas žinojo, jis eina pas savo Viešpatį. Apaštalas visą Evangelijos skelbimo atsakomybę pavedė Timotiejui. Jis dar labai norėjo pamatyti Timotieją prieš mirtį.

64 metais sudegė imperijos sostinė Roma. Gyventojai kaltę primetė ciesoriui Neronui. Kai kurie istorikai mano, kad tai galėjo būti nelaimingas atsitikimas. Neronas sostinės sudeginimo kaltę primetė krikščionims. Iš to kilo pirmasis didelis ir plataus masto krikščionių persekiojimas ir žudymas. Krikščionys buvo viešai kryžiuojami, aprengiami gyvulių odomis ir pametami šunims sudraskyti, metami žvėrims sudraskyti teatro arenoje minios pramogai, pririšami prie stulpų apipilami smala ir uždegami ciesoriaus parkuose. Ciesorius vaikščiojo tarp jų, palydovų lydimas, ir gėrėjosi mirštančiųjų agonija. Povilas, turintis Romos pilietybę, buvo nužudytas kardu. Manoma, kad ir Petras tuo laiku buvo nužudytas. Tai įvyko 66-67 metais.

SVEIKINIMAS, 2 Tim 1,1-2

1 Povilas, Dievo valia, Kristaus Jėzaus apaštalas vardan pažadėtojo gyvenimo Kristuje Jėzuje, 2 Tim 2,10; Jn 1,4; 1 Jn 5,11-13, 2 mylimam sūnui Timotiejui: malonė, gailestingumas ir ramybė nuo Dievo Tėvo ir mūsų Viešpaties Kristaus Jėzaus! 1 Kor 7,25; 1 Tim 1,2; Tit 1,4.

———————

Apaštalas žinojo savo aukštą pašaukimą. Jį pašaukė pats Jėzus Kristus ir pažadėjo gyvenimą. Timotiejus, jo artimas bendradarbis, per jį įtikėjęs — jo sūnus. Apaštalas, rašydamas paskutinį laišką prieš savo mirtį linki Timotiejui geriausią Jėzaus ir Dievo gailestingumą ir ramybę.

UŽMELDIMAS IR TIMOTIEJAUS PRISIMINIMAS, 2 Tim 1,3-5

3 Dėkoju Dievui, kuriam tarnauju, kaip ir mano protėviai, su tyra sąžine, be paliovos tave prisimindamas savo maldose dieną ir naktį, Apd 23,1; 24,14; Rom 1,8-9. 4
Menu tavo ašaras ir trokštu tave matyti bei pasidžiaugti. 5
Aš vis prisimenu tavo nuoširdų tikėjimą, kuris pirma gyveno tavo senelėje Lojoje, tavo motinoje Eunikėje ir, esu tikras, tebegyvena tavyje, Apd 16,1.

———

Tavo ašaros. Daugelis mano, kad Troadoje Povilą suėmė romėnai. Jį kaltino Romos padegimu. Timotiejus matė Povilą suimant ir verkė. Povilas tą gerai prisimena. Jis trokšta dar kartą pamatyti Timotiejų ir drauge pasidžiaugti patirta Viešpaties malone. Povilas maldoje dėkojo Dievui už savo ir Timotiejaus protėvius. Jis mini Timotiejaus motiną ir senelę. Tėvo nemini. Gal jis liko pagoniu? Yra didelis dalykas turėti tikinčius protėvius ir tarnauti Viešpačiui gryna sąžine.

BRANGIOS MALONĖS DOVANOS, 2 Tim 1,6-12

6 Dėl tos priežasties tau primenu reikalą atgaivinti Dievo malonės dovaną, esančią tavyje mano rankų uždėjimu, 1 Tes 5,19; 1 Tim 4,14. 7 Dievas gi mums davė ne baimės, bet
galybės, meilės ir susivaldymo dvasią, Rom 8,15. 8 Todėl
nesigėdyk mūsų Viešpaties liudijimo, nei manęs, Jo kalinio,
bet drauge su manimi kentėk Evangelijos labui jėga Dievo, 9
kuris mus išgelbėjo bei pašaukė šventu pašaukimu, ne atsižvelgdamas į mūsų darbus, bet savo laisvu nutarimu bei malone, kuri dovanota mums Kristuje Jėzuje prieš amžinuosius laikus, Tit 3,5. 10 Ji dabar tapo regima,
pasirodžius mūsų Išganytojui Kristui Jėzui, kuris sunaikino mirtį ir nušvietė gyvenimą bei nemirtingumą savo Evangelija, Rom 16,26; Iz 25,8; Oz 13,14; 1 Kor 15,55-57; Žyd 2,14;
11 esu jai paskirtas šauklys, apaštalas ir mokytojas, 1 Tim
2,7. 12 Dėl šios priežasties kenčiu tuos vargus, bet

nesigėdiju, nes žinau, kuo įtikėjau, ir esu tikras, kad Jis gali išsaugoti man patikėtąjį palikimą iki anos dienos, 2 Tim 4,8.

———

Apaštalas suimtas, visur kyla Nerono persekiojimai, iš daugelio vietų ateina nemalonios žinios, sukrėstas jaunas Timotiejus. Timotiejaus džiaugsmingas liudijimas lyg prigesęs, tarsi žarijos pelenuose. Jį reikia atgaivinti, kad liepsnotų Viešpačiui. Povilas rašo, kad Dievo galia, Jo planas yra padarytas pirma amžių. Mums nėra ko baimintis ir gėdytis. Jis pašaukė mus ne dėl mūsų gerų norų ar darbų, bet vien iš savo tyrios malonės. Amžinasis Jėzus pasirodė dabar, amžių pabaigoje. Jis nugalėjo mirtį, davė suprasti nemirtingumo ir išganymo reikšmę. Tad, būk drąsus, nesigėdink Evangelijos ir manęs kalinio. Aš esu ne Romos, bet Viešpaties kalinys. Esu pašauktas būti pranešėju Jo Evangelijos tautoms, pasiųstas paties Viešpaties, pateikti šią brangią žinią ir įsąmoninti jos reikšmę. Dėl to vargstu ir kenčiu. Bet ir esu tikras Jo pašaukimu, atleidimu, priėmimu, siuntimu. Jis laimins ir išlaikys tą palikimą iki Jo dienos!

BŪK IŠTIKIMAS VIEŠPAČIUI, 2 Tim 1,13-18

13 Sau taisykle laikyk sveikus pamokymus, kuriuos
girdėjai iš manęs apie tikėjimą ir meilę Kristui Jėzui, 1 Tim
6,3; Tit 2,1. 14 Sergėk brangųjį palikimą, padedamas
Šventosios Dvasios, kuri gyvena mumyse, 1 Tim 6,20; Rom
8,11. 15 Tu žinai, kad nuo manęs nusigręžė visi, kurie yra
Azijoje, jų tarpe Figelas ir Hemogenas, Apd 10,10. 16
Viešpats tebūna gailestingas Oneziforo namams, nes jis
dažnai mane stiprindavo ir nesigėdijo mano grandinių, Apd
28,20, 17 bet, atvykęs į Romą, rūpestingai ieškojo manęs ir
surado. 18 Viešpats tesuteikia jam aną dieną rasti Viešpaties
pasigailėjimą. Be to, tu geriau žinai, kiek daug jis
pasitarnavo man Efeze, 2 Tes 1,10.

———

Atskirti žmonių mokymą, filosofijas ir dogmas, nuo Evangelijos tiesos įmanoma tik tada, kai dega mumyse meilė

Kristui, ir Jis teikia mums tikėjimą ir meilę Jam. Evangelijos prasmę ir esmę galima išlaikyti ir palaikyti tik tada, kai veikia Šventoji Dvasia. Tad taisyklė yra ne žmonių nutarimai, bet meilė Kristui ir Šventosios Dvasios veikimas.

Kad Mažojoje Azijoje, ypač Efezo apylinkėje, daugelis nusigręžė nuo Povilo, buvo baimė persekiojimų. Povilas pats buvo suimtas romėnų ir kaltinamas sostinės padegimu. Visi nusigręžė ne nuo Evangelijos tiesos, bet tik asmeniškai nuo Povilo, kad nebūtų kaltinami jo „nusikaltimu". Paminėti Figelas ir Hemogenas, matyt, buvo artimi bendradarbiai. Timotiejus juos gerai pažino. Mes apie juos nieko nežinome. Čia minimas Oneziforas. Jis pačioje Romoje ėjo iš įstaigos į įstaigą, iš kalėjimo į kalėjimą iki surado Povilą. Panašių drąsių ir meile degančių krikščionių Jėzui ir apaštalui buvo daugiau. Jų vardai neminimi, kad jų neišduotų. Iš teksto atrodo, kad Oneziforas buvo miręs, jam nebegrėsė pavojus būti suimtu. Minimas nebe jis, bet jo namiškiai, ir kaip jis pasitarnavo Povilui Romoje ir Efeze.

REIKALINGAS VISIŠKAS ATSIDAVIMAS, 2 Tim 2,1-7

1 Taigi tu, mano sūnau, stiprėk Kristaus Jėzaus malone,
1 Tim 1,2; Ef 6,10, 2 ir, ką iš manęs girdėjai prie daugelio
liudytojų, perduok patikimiems žmonėms, kurie sugebės ir
kitus mokyti, 1 Tim 3,2; Tit 1,9. 3 Kentėk kartu su manimi
sunkumus, kaip geras Kristaus Jėzaus karys, 1 Tim 1,8; 4,5.
4 Kareivis neužsiima pragyvenimo reikalais, norėdamas
patikti karo vadui, 1 Kor 9,25. 5 Ir kas stoja į rungtynes,
negaus vainiko, jei nebus grūmesis pagal taisykles, 2 Tim
4,8. 6 Triūsiančiam žemdirbiui dera pirma pasiimti vaisių, 1
Kor 9,10. 7 Suprask, ką sakau: Viešpats tau duos išmanymo
apie visus dalykus.

Kristus pašaukia gyventi visiškai Jam. Jis teikia išganymą visada ir visiems, bet kai kuriems ir kentėjimus iki mirties. Atrodo, (daugelis mano), kad Timotiejus buvo kilęs iš pasiturinčios šeimos, kurios turtas buvo valdžios nusavintas. Timotiejaus laukė tas pats likimas, kaip Povilą.

Povilas pataria Timotiejui rasti tinkamus žmones ir surinkimo vadovybę perduoti jiems.

Apaštalas primena Timotiejui karį, sportininką ir ūkininką. Tikras karys ieško ne pasipelnymo, bet karą laimėti. Jam gręsia vargai ir mirtis visą karo laiką. Iš sportininko reikalaujama visų taisyklių prisilaikyti. Ūkininkas privalo sunkiai dirbti pirm sulaukdamas dagos. Taip ir Kristus reikalauja pilnos aukos iki mirties, Apr 21,7. Povilas neaiškino smulkmeniškai kentėjimų iki mirties, kuriuos Timotiejus turės sutikti. Jis mano, kad Viešpats tai apreikš pačiam Timotiejui ir jis viską supras be tikslesnio paaiškinimo.

KENTĖJIMŲ DRAUGYSTĖ SU KRISTUMI, 2 Tim 2,8-13

8 Prisimink prikeltąjį iš numirusių Jėzų Kristų iš
Dovydo giminės, kaip skelbiama mano Evangelijoje, 1 Kor
15,4-20; 2 Sam 7,12, 9 dėl kurios man tenka kentėti, net būti
surakintam, lyg piktadariui. Bet Dievo žodis
nesurakinamas! Ef 3,1 13; Fil 2,17. 10 Todėl visa pakenčiu
dėl išrinktųjų, kad jie įgytų išganymą Kristuje Jėzuje ir
amžinąją šlovę, Ef 3,13; Kol 1,24. 11 Štai tikras žodis: jei
mes su Juo mirėme, su Juo ir gyvensime, Rom 6,5; 1 Pt 4,13.
12 Jei ištveriame, su Juo ir karaliausime. Jeigu mes Jo
išsižadėsime, ir Jis mūsų išsižadės, Mt 10,33; Lk 12,9, 13
jeigu esame neištikimi, Jis lieka ištikimas, savęs Jis negali
išsiginti, Rom 3,3; 4 M 23,19.

Kristus kūnu kilęs iš Dovydo giminės, bet Jis yra Mesijas, prikeltas iš mirties. Reiškia, Jis turėjo mirti — kentėti. Povilas pats, darydamas tik gera, skelbdamas Evangeliją, buvo įkalintas, tarsi nusikaltėlis. Kristaus sekimas yra susietas su kentėjimais. Išganymą teikia tik Jėzus. Mūsų kentėjimai yra siejami su Evangelijos skelbimu, kad kiti apie ją išgirstų ir būtų išgelbėti.

Skirsneliai 11-13 giesmės citata. Ji primena kentėjimus su Kristumi, bet ir šlovę su Juo. Povilas kenčia, gali tekti ir Timotiejui kentėti iki mirties. Tas gali ir mus ištikti. Bet

Evangelijos žodis yra laisvas. Jo niekas nesulaikys, Viešpats laimės ir karaliaus!

VENK NENAUDINGŲ GINČŲ, 2 Tim 2,14-21

14 Primink tai ir Dievo akivaizdoje reikalauk, kad nebūtų kovojama, svaidantis žodžiais; iš to nebūna jokios naudos, vien tik žala klausytojams; 1 Tim 1,4; 6,4; Tit 3,9.
11.. 15 Verčiau stenkis Dievui pasirodyti tinkamu darbininku, neturinčiu ko gėdytis, be iškraipymų skelbiančiu tiesos žodį, 1 Tim 4,6; Tit 2,7-8. 16 Venk
nerimtų tauškalų. Jie vis giliau bris į bedievybę, 1 Tim 4,6;
6,20; Tit 1,14, 17 ir jų kalbos, tarsi vėžio votis, vis plis. Taip
yra su Himenėju ir Filetu, 1 Tim 1,20, 18 kurie nuklydo nuo
tiesos tvirtindami, kad prisikėlimas jau įvykęs, ir tuo
griaudami kai kurių tikėjimą. 19 Bet nepajudinamai stovi
Dievo pamatas su antspauduotu įrašu: „Viešpats pažįsta savuosius", ir: „Teatsitraukia nuo neteisybės kiekvienas, kuris garbina Viešpaties vardą", Naum 1,7. 20 Dideliuose
namuose yra ne tik auksinių ir sidabrinių indų, bet taipogi medinių ir molinių. Pirmieji tarnauja garbingiems reikalams, antrieji — negarbingiems, Rom 9,21. 21 Jeigu
kas nusivalys minėtų ydų, bus indas, skirtas garbei, pašventintas, tinkamas Valdovui, pasiruošęs kiekvienam geram darbui, 2 Tim 3,17; Tit 3,1.

Išganymą teikia ir tikėjimą stiprina Evangelija. Ginčai naudos neduoda. Jie vis naujų įrodymų reikalauja ir taip nuo tiesos nuklysta. Krikščionys turėtų vengti ginčų. Surinkimas yra dideli Dievo namai. Juose yra taurių ir menkų indų — krikščionių. Tikrybėje yra du požymiai — antspaudai: Viešpats pažįsta savuosius. Ir antras: Jo sekėjai švarinasi nuo visų ydų. Jie deda pastangas atmesti bloga ir meldžia Viešpaties pagalbos.

Himenėjas ir Filetas pirmiaus buvo Evangelijos skelbėjai. Jie ir dabar dedasi tokiais esą. Jie tiki Evangelijai. Bet jie tikina, kad prisikėlimas iš numirusių jau įvyko. Kodėl jie tai daro? Todėl, kad graikų išminčiai mokė, jog kūnas yra

dvasios kalėjimas ir blogio pradas, tad jo prikėlimas yra nesąmonė. Taip tikint nereikėjo saugotis blogybių. Juk bloga darė kūnas, dvasios ir tikėjimo priešas. Kūno prisikėlimą jie mokė įvykstant per jų krikštą arba atsivertimą.

KAIP ELGTIS SU GNOSTIKAIS? 2 Tim 2,22-26

22 Saugokis jaunystės aistrų! Ieškok teisumo, tikėjimo,
meilės ir ramybės su tais, kurie iš grynos širdies šaukiasi
Viešpaties, 1 Tim 6,11. 23 O kvailių ir nemokšiškų ginčų
venk, žinodamas, kad jie veda į barnius, 1 Tim 4,7; 6,4. 24
Viešpaties tarnui nedera kivirčytis, bet reikia su visais elgtis
maloniai, stengtis pamokyti, būti kantriam, 1 Tim 3,2-3; Tit
1,9, 25 švelniai aiškinti prieštaraujantiems, rasi, — Dievas
duos jiems atsiversti, pažinti tiesą, 26 ir jie prablaivės nuo
velnio žabangų, kuriuose vergavo jo valiai, 1 Tim 3,7.

Jaunystės aistras reikia suprasti ne vien kūno, bet ir dvasios. Kitus nutildydami, nugalėdami juos žodžiais nieko gero nepasiekiame. Reikia juos laimėti Kristaus Evangelijai, Jo meilei. Tik tada priešas yra laimėtas, kai jį laimi Kristaus žodis. Gnostikai laikė save išminčiais. Povilas vadina juos nemokšais. Jie laikė save gilesnės Evangelijos skelbėjais. Apaštalas laiko juos velnio vergais. Dvasiniu požiūriu, Kristus yra Dievo išmintis, duota žmonių išgelbėjimui. Tikrai laisvi tampa tie, kuriuos Sūnus išlaisvina iš nuodėmės ir jų pačių išminties.

PASKUTINIŲ LAIKŲ KRIKŠČIONYSTĖ, 2 Tim 3,1-9

1 Žinok, kad paskutinėmis dienomis užeis sunkūs laikai,
1 Tim 4,1, 2 nes žmonės bus savimylūs, godūs pinigų,
pasipūtę, išdidūs, piktžodžiautojai, neklusnūs gimdytojams,
nedėkingi, nedorėliai, 2 Pt 2,3; Jud 10; Rom 1,30, 3
nemeilūs, nesutaikomi, šmeižikai, nesusivaldantys,
šiurkštūs, storžieviai, nekenčiantys to, kas gera, 4 išdavikai,
pramuštgalviai, pasipūtėliai, labiau linkę į malonumus,

negu į Dievą, Fil 3,19, 5 dedasi maldingi, bet atsižadėję
maldingumo jėgos. Saugokis tokių (žmonių)! Mt 7,15; Tit
1,16; Mt 18,1. 6 Iš jų tarpo yra tie, kurie įsiskverbia į namus
ir prisivilioja moterėles, pilnas nuodėmių ir blaškomas
visokių įgeidžių, Mt 23,14; Tit 1,11, 7 visada besimokančias
ir vis nesugebančias pasiekti tiesos pažinimo, 1 Tim 2,4. 8
Kaip Janas ir Jambras priešinosi Mozei, taip ir jie
prieštarauja tiesai. Tai žmonės sugedusio proto, neturintys
vertingo tikėjimo, 2 M 7,11. 9 Bet jie toli nenužengs, nes jų
kvailumas, kaip ir anų, bus visiems regimas.

Tai paskutinių laikų pasireiškimai. Tai buvo jaučiama apaštalų metu. Šventasis Raštas sako, kad tas atpuolimas didės prieš Kristaus atėjimą. Tai bus krikščionių atpuolimas. Du atpuolėliai arba išdavikai gali padaryti daugiau žalos negu du tūkstančiai priešų. Žmonės rūpinsis tik savimi, sieks savo garbės. Kurie neboja kitų teisių, tie neboja ir Dievo. Kurie laužo įstatymus ir siekia savo malonumų, kaip jie sieks Dievo tiesos? Maldingumas be pasireiškiančios išganymo ir pašventinimo galios yra tik forma be esmės, kevalas be branduolio. Apaštalas mini ir veiklą, misijos darbą, mokymą, be tiesos pažinimo.

Janas ir Jambras nėra minėti Senajame Testamente. Rabinų padavimai sako, kad jie buvo egiptiečių žyniai, kurie priešinosi Mozei, darydami panašius ženklus į Mozės.

SEK TIKRUS MOKYTOJUS, REMKIS ŠVENTUOJU RAŠTU, 2 Tim 3,10-17

10 Bet tu pasekei mano mokymu, gyvenimo būdu,
sumanymais, tikėjimu, ištverme, meile, kantrybe, 11
persekiojimais, kančiomis, kurios mane ištiko Antiochijoje,
Ikonijoje, Listroje. O kokių tik persekiojimų man neteko
iškęsti! Bet iš visų išgelbėjo mane Viešpats, Apd 13,50; 14,2-
5; Ps 34,19. 12 Ir visi, kurie trokšta maldingai gyventi
Kristuje Jėzuje, bus persekiojami, Mt 16,24; Apd 14,22. 13
Pikti žmonės, suvedžiotojai eis blogyn, klaidindami ir
klysdami, 1 Tim 4,1. 14 O tu pasilik prie to, ką išmokai ir
tvirtai įtikėjai, žinodamas, iš kokių žmonių išmokai, 2 Tim
2,2. 15 Tu nuo vaikystės pažįsti Šventuosius Raštus, kurie

gali tave pamokyti išganymui per tikėjimą Kristumi Jėzumi, Jn 5,29. 16 Visas Raštas yra Dievo įkvėptas ir naudingas mokyti, skatinti, taisyti, auklėti teisume, 2 Pt 1,19; Rom 15,4, 17 kad Dievo žmogus būtų tobulas, paruoštas kiekvienam geram darbui, 1 Tim 6,11; Tit 2,21.

———————

Timotiejus įtikėjo per Povilo skelbimą. Jis gerai pažino Povilo skelbimo būdą, jo gyvenimą ir persekiojimus dėl Evangelijos. Povilas primena savo vargus ir kentėjimus bei Viešpaties išgelbėjimus, kuriuos Timotiejus gerai žinojo, Apd 13,50; 14,19. Povilas pergyveno daug daugiau, 2 Kor 11,23-33. Juo toliau, tuo kils daugiau persekiojimų. Suvedžiotojai eis blogyn. Jie daugiau klaidins kitus ir patys klys. Labai svarbu yra Šventasis Raštas. Gerai, kas Jį žino iš kūdikystės. Čia manyta Senasis Testamentas. Krikščionims Senojo Testamento apeigos nebegalioja, 1 Tim 1,9, bet Senojo Testamento Dievo apreiškimas savo esme yra kaip ir Naujasis Testamentas. Gerai žinome Šventojo Rašto reikšmę žmonijos istorijoje. Kai Romos katalikybė nesilaikė Šventojo Rašto tiesų — sekė tamsieji amžiai. Kai reformatoriai grįžo prie Šventojo Rašto, kilo reformacija, kuri išjudino ne tik tikybinį gyvenimą, bet ir ekonominį, mokslą bei politiką. Kai paskutinių laikų teologai iškėlė ir tebekelia žmogišką išmintį — matome pasireiškiančius netikėjimo vaisius. Šventasis Raštas yra Dievo įkvėptas. Jis dieviškai bei išganančiai ir pasireiškia.

LIK IŠTIKIMAS! MANO LAIKAS BAIGIASI! 2 Tim 4,1-8

1 Aš rimtai prašau dėl Dievo ir Kristaus Jėzaus, kuris teis gyvuosius ir mirusiuosius, vardan Jo apreiškimo ir karalystės, Mt 23,31; Jn 5,27; Apd 10,42; 2 Kor 5,10; 2 Tes 1,7-8; 1 Pt 4,5: 2 skelbk žodį, veik laiku ir nelaiku, įrodyk kaltę, drausk, ragink su visu kantrumu ir kaip išmanydamas, Iz 58,1; Tit 1,9-11; 2 Tim 2,24; 3,10. 3 Ateis toks laikas, kai žmonės nebepakęs sveiko mokslo, bet, pasidavę savo įgeidžiams, pasikvies sau mokytojus, kad tie jiems dūzgentų kaip tinka jų užgaidoms, 1 Tim 6,3; 4 jie nukreips

ausis nuo tiesos, o atvers pasakoms, 1 Tim 1,4; 4,7; Tit 1,14.
5 Bet tu būk visame kame apdairus, kentėk vargus, dirbk
evangelisto darbą, atlik savo tarnystę, Apd 21,8. 6 Aš jau
aukojamas, ir mano iškeliavimas arti, Fil 2,17; 1,28. 7
Kovojau gerą kovą, baigiau bėgimą, išsaugojau tikėjimą, 1
Kor 9,24-25; Fil 3,14; 1 Tim 6,12; Žyd 12,1. 8 Todėl manęs
laukia teisumo vainikas, kurį aną dieną man duos Viešpats,
teisingasis Teisėjas, — ir ne tik man, bet ir visiems, kurie su
meile laukia Jo pasirodant, 1 Kor 9,25; Jok 1,12; 1 Pt 5,4;
Apr 2,10.

———

Povilas buvo tikras, kad jo iškeliavimas arti. Jis išlietas (aukotas) kaip auka. Ar jis turės dar progą sutikti Timotiejų, ar rašyti jam dar kitą kartą, buvo netikra. Tad jis dar rašė ir sakė ką širdyje turėjo. Jėzus teis visus, bet ir savo karalystę įsteigs. Dirbk dėl Jo! Skelbk Evangeliją taip, kad paliestų žmonių sąžines, jie taptų išganyti — išgelbėti. Ateis laikas kai žmonės ieškos skelbėjų, kurie jiems patinka, kalba pakutendami jų jausmus. Evangelija daugeliui yra nemaloni, bet Ji yra Dievo jėga, kuri išgano. Gnostikų mokymas patenkina žmonių mąstyseną ir jausmus. Jis yra tik žmogiškas, nesuderina su Dievu.

Povilas dar meta žvilgsnį atgal, į praeitį. Čia buvo tik kova, darbas, bėgimas. O, kaip malonu, viskas laimėta! Teisingasis Teisėjas ir vainikas laukia! O koks laimėjimas! Tą pasiekė ne tik jis vienas, kankinys, bet kiekvienas, kuris dega meile Viešpačiui!

APAŠTALO PADĖTIS, 2 Tim 4,9-18

9 Paskubėk veikiai atvykti pas mane, 10 nes Demas,
pamilęs šį pasaulį, paliko mane ir iškeliavo į Tesaloniką,
Kreskas — į Galatiją, Titas — į Dalmatiją, Kol 4,14; Fm 24;
1 Jn 2,15. 11 Vienas Lukas tėra su manimi. Paimk ir atvesk
su savimi Morkų, Jis bus man naudingas patarnautojas,
Apd 15,37; Kol 4,10. 12 Tichiką pasiunčiau į Efezą, Apd
20,4; Ef 6,21; Kol 4,7. 13 Atvykdamas atgabenk apsiaustą,
kurį palikau Troadoje pas Karpą, taip pat ir knygas, ypač
pergamentus. 14 Kalvis Aleksandras man padarė daug

blogo, Viešpats jam atmokės pagal jo darbus, 1 Tim 1,20; 2 Sam 3,39; Ps 28,4. 15 Ir tu saugokis jo, nes jis labai priešinosi mūsų žodžiams. 16 Mano pirmame apsigynime nė vieno nebuvo su manimi, visi mane paliko. Tenebus jiems tatai palaikyta nusikaltimu! Jn 16,32; 2 Tim 1,15. 17 Viešpats buvo su manimi ir mane sustiprino, kad toliau skelbčiau Evangeliją ir visos tautos Ją išgirstų; Jis ištraukė mane iš liūto nasrų, Apd 23,11; 27,23. 18 Viešpats mane ištrauks iš visų piktų kėslų ir išgelbės, paimdamas į savo dangiškąją karalystę. Jam garbė per amžių amžius! Amen, Rom 9,5; 16,27; Gal 1,5; 1 Tim 6,16.

Povilas kalėjime visų paliktas. Daugelis Romos krikščionių išžudyta. Jų vedėjas, Povilas, teisiamas. Pavojinga yra būti kartu su juo, dar daugiau pavojinga liudyti už jį. Gyvenimo kelias sunkėja. Povilas trokšta dar kartą pamatyti Timotiejų.

Povilas mini keturis savo bendradarbius, kurie buvo pas jį Romoje. Demas pamilo šį pasaulį. Nesakyta, kad jis atpuolė nuo tikėjimo. Pirma jis buvo artimas Povilo bendradarbis, Fm 24; Kol 4,14. Pamilimas pasaulio gal buvo baimė būti arti Povilo, kai jis buvo sunkiai kaltinamas ir jam grėsė mirties bausmė? Demas iškeliavo su Povilo žinia į Tesaloniką. Kresko ir Tito iškeliavimas minimas tame pačiame sakinyje. Apie Kreską Šventajame Rašte nieko daugiau nėra rašyta. Titas yra gerai žinomas. Daktaras Lukas turėjo drąsos likti prie Povilo. Jis statė į pavojų savo gyvybę iš meilės Jėzui ir apaštalui. Tichiką Povilas pasiuntė į Efezą. Su Morkum yra santykiai išlyginti. Jis vėl yra Povilo bendradarbis. Timotiejus turėjo keliauti iš Efezo į Romą per Troadą. Povilas prašo atvežti jo apsiaustą. Žiema artėja, kalėjimas šaltas ir drėgnas. Apsiaustas yra reikalingas kūnui, o knygos ir ypač pergamentas, Senojo Testamento dalys, dvasiniam maistui. Knygos, gal buvo Povilo paties raštai, reikalingos apsigynimui teisme? Aleksandras bus tas pats, kuris minimas 1 Tim 1,20. Jis darė tolimą kelionę iš Efezo į Romą, liudyti teisme prieš Povilą. Jis daug pakenkė apaštalui.

Teismo apklausinėjime nė vienas iš krikščionių nepalaikė Povilo. Bet Viešpats buvo su juo. Jis yra daug reikšmingesnis negu daugelis ištikimų draugų. Galimas dalhkas, kad teisme dalyvavo ir ciesorius Neronas. Tai buvo Povilo paskutinis pamokslas, kurį jis sakė didžiūnams romėnams, gindamas savo bylą. Tas taip paveikė teisėjus, jog teismo sprendimą atidėjo. Ar minimas liūtas manyta Neronas, ar pats šėtonas, nėra aišku. Povilas buvo tikras, kad Viešpats jį išgelbės ir sekantį kartą. Bet tai bus išgelbėjimas į Jo karalystę. Povilas iš anksto dėkoja Jam ir garbina Jį

LAIŠKO UŽBAIGA, 2 Tim 4,19-22

19 Pasveikink Priską, Akvilą ir Oneziforo namiškius,
Apd .8,2; Rom 16,3; 2 Tim 1,16. 20 Erastas pasiliko Korinte,
Trofimą palikau Milete sergantį, Apd 19,22; 20,4; 21,29. 21
Paskubėk atvykti dar prieš žiemą! Tave sveikina Eubulas,
Pūdas, Linas ir Klaudija bei visi broliai, 2 Tim 4,8. 22
Viešpats tebūnie su tavo dvasia! Malonė teesie su jumis! Gal
6,18; Fm 25.

Priskila ir Akvilas yra gerai žinomi, Apd 18,2-; Rom 16,3. Oneziforas 2 Tim 1,16-18, buvo miręs. Apaštalas sveikina jo šeimą. Erastas minimas Rom 16,23; Apd 19,22. Trafimas, Apd 20,4; 21,29. Apaštalas ir Romos surinkimo broliai sveikina Timotiejų ir Efezo surinkimą. Tai Povilo mums žinomi paskutiniai žodžiai. Malonė su jumis!!!

LAIŠKAS TITUI

Titas buvo jaunas Povilo bendradarbis, kilęs iš tėvų graikų. Nuostabu, jis neminimas Apd, o tik laiškuose. Gal 2,3-5; Tit 1,4; 2 Kor 2,3; 12,14; 2 Tim 4,10. Jis įtikėjo per Povilą, vyko su juo į Jeruzalės apaštalų suvažiavimą. Vėliau Titas skelbė Evangeliją Kretoje, Tit 1,5. Padavimai sako, kad Titas 94 metų miręs Kretoje. Kretos sala yra nuo Graikijos į pietryčius. Yra žinoma, kad šioje saloje kadaise buvo aukšta kultūra. Kretiečiai buvo drąsūs ir žymūs jūrininkai. Apd 27 skyriuje minima Kreta, kai Povilas buvo

vežamas į Romą. Kas Evangelijos skelbimą pradėjo Kretoje, nežinome.

Pirmasis laiškas Timotiejui ir laiškas Titui yra labai panašūs. Juose .. Povilas rašo apie surinkimų tvarkymą, gnostikų puolimus ir duoda patarimus jauniems bendradarbiams. Manoma, kad abu laiškai rašyti 65 metais.

ĮŽANGA, Tit 1,1-4

1 Povilas, Dievo tarnas (vergas) ir Jėzaus Kristaus
apaštalas, kad vestų Dievo išrinktuosius į tikėjimą bei
teisingo maldingumo pažinimą, 1 Tim 3,16; 6,3, 2 su viltimi
pasiekti amžinąjį gyvenimą, — kurį tiesakalbis Dievas
pažadjo prieš amžinuosius laikus, Rom 1,2, 3 o atėjus
nustatytam metui, apreiškė savo žodį, man patikėtą, skelbti
Glbėtojo Dievo valią, Ef 1;9-10; Apd 9,6-15; 20,24; Gal,1; 1
Tes 2,4-, 4 Titui, tikram sūnui bendrame tikėjime: malonė ir
ramybė nuo Dievo Tėvo ir mūsų Išganytojo Kristaus
Jėzaus! 1 Tim 1,2; Ef 1,2; Kol 1,2.

Povilas vadina save Dievo vergu ir Jėzaus apaštalu. Jo pareiga rodyti Dievo pašauktiesiems tikrą ir teisingą tikėjimą. Ne taip, kaip žydai ir gnostikai mokė. Jie teisingą tikėjimą. Ne taip, kaip žydai ir gnostikai mokė. Jie maišė tikėjimą su žydų papročiais ir pagonių filosofijomis. Dievas savo pažadą davė prieš mūsų laikus, pirm pasaulio sutvėrimo, bet apreiškė (ištesėjo) tik dabar. Titas, kilęs iš pagonių, įtikėjęs per Povilą, tikras jo veiklos sūnus, turįs bendrą tikėjimą su apaštalu. Apaštalas rašė Titui, linkėjo jam Dievo ir Jėzaus malonės ir ramybės. Tai šaltinis iš kurio visa palaima plūsta.

SURINKIMO VYRESNIEJI, Tit 1,5-9

5 Todėl palikau tave Kretoje, kad sutvarkytum, kas
buvo likę nesutvarkyta, ir paskirtum atskiriems miestams
vyresniuosius, laikydamasis mano nurodymų: 6 jei kas yra
be priekaištų, vienos žmonos vyras, turįs tikinčius vaikus,
kurie nekaltinami palaidu gyvenimu ar neklusnumu, 2 M
21,17; 1 Tim 3,2; 1 Pt 5,3. 7 Juk surinkimo vedėjas, kaip
Dievo reikalų šeimininkas, turi būti nepeiktinas: ne
sauvaliautojas, ne pikčiurna, ne girtuoklis, ne kivirčius, ne

gobšuolis, 3 M 10,9; Ez 44,21, 8 bet svetingas, trokštantis gero, santurus, teisingas, šventas, susivaldąs, 1 Tim 3,2, 9 tvirtai besilaikantis tikrojo mokymo, kad, dėstydamas sveiką mokslą, sugebėtų ir paraginti, ir atremti priešginas, 2 Tes 2,15

Kas pradėjo Kretoje skelbti Evangeliją nežinome. Gal buvusieji Jeruzalėje Šventosios Dvasios išliejimo metu? Apie Povilo ilgesnę veiklą šioje saloje irgi nieko nežinome. Surinkimai veikė įvairiuose miestuose. Povilas pavedė Titui įstatyti surinkimų vedėjus. Surinkimų vyresniųjų asmeniškas ir šeimos gyvenimas bei jų pareigos laiške nurodytos labai panašiai, kaip 1 Tim 3,1-7.

KOVA SU KLAIDINTOJAIS, Tit 1,10-16

10 Daugel yra neklusnių, tuščiakalbių ir apgavikų, ypač iš apipiaustytųjų. 11 Juos reikia sudrausti, nes jie apverčia aukštyn kojomis ištisas šeimynas, mokydami, kas nedera, dėl gėdingo pelno, Mt 23,24; 2 Tim 3,6; 1 Tim 6,5. 12 Vienas iš jų tarpo, jų pačių pranašas, yra pasakęs: „Kretiečiai visada melagiai, pikti žvėrys, tingūs pilvai". 13 Teisingai pasakyta! Todėl įspėk juos griežtai, kad laikytųsi sveiko tikėjimo, 2 Tim 4,2, 14 nekreipdami dėmesio į žydų pasakas ir tiesos nepaisančių žmonių priesakus, 1 Tim 4,7. 15 Tyriems viskas tyra, o susitepusiems ir neištikimiems nieko nėra tyro, net ir jų protas bei sąžinė sutepti, Mt 15,11; Rom 14,20. 16 Jie skelbiasi pažįstą Dievą, o darbais Jo išsigina; jie pasibiaurėtini, maištingi, netikę jokiam geram darbui, 2 Tim 3,5; Jud 4; Rom 1,28.

Kretoje veikė panašūs klaidintojai, kurie minimi 1 Tim 1,3-11; 6,3-10; 2 Tim 2,14-18. Jų tikslas buvo pasipelnymas. Jie sugebėjo išnaudoti klausytojus įvairiausiais būdais. Čia veikė krikščionys iš žydų, bet buvo ir savarankiškų Kretos veikėjų. Minimas jų pačių pranašas (poetas) Epimenidas, gyvenęs šeštame šimtmetyje prieš Kristų. Jų visų bendras požymis buvo: melas, ginčai, pelnas. Jie aiškino Senąjį

Testamentą gnostikų požiūriu ir liepė susilaikyti kai kurių valgių. Jau Viešpats priminė apie juos, Mt 7,15. Kurio sąžinė sutepta, tam nėra nieko švaraus. Dievopažinimas be evangeliško gyvenimo yra melagystė ir Viešpaties įžeidimas. Ištisas šeimas. Gal manyta ištisi surinkimai? Juk anuo metu žmonės rinkosi pamaldoms namuose.

ĮVAIRŪS LUOMAI SURINKIME, Tit 2,1-10

1 Kalbėk, kas sutinka su sveiku mokslu, 1 Tim 6,3; 2 Tim
1,13: 2 kad seniai būtų blaivūs, garbingi, santūrūs, sveiko
tikėjimo, tikros meilės ir kantrybės. 3 Taipogi, kad senos
moterys elgtųsi, kaip reikalauja mandagumas:
neapkalbinėtų, negirtuokliautų, mokytų gero, 4 skatintų
jaunąsias mylėti savo vyrus ir vaikus, 1 Tim 2,9; 3,10; 1 Pt
3,3-4, 5 būti santūrias, skaisčias, rūpestingas šeimininkes,
geras, klusnias savo vyrams, — kad dėl jų nebūtų
šmeižiamas Dievo žodis, Ef 5,23. 6 Taip pat jaunuosius
ragink, kad būtų santūrūs. 7 Pats visais atžvilgiais rodyk
gerų darbų pavyzdį: mokymo grynumą, rimtumą, 1 Tim
4,12; 1 Pt 5,3, 8 sveiką ir be priekaištų mokslą, kad
priešininkas liktų sugėdintas, nebeturėdamas apie mus
pasakyti nieko blogo. 9 Kalbėk, kad vergai būtų visame
klusnūs savo šeimininkams, stengtųsi jiems įtikti ir
neprieštarautų, Ef 6,5; Kol 3,22; 1 Tim 6,1; 1 Pt 2,18, 10 kad
nevogtų, bet rodytų visokeriopą ištikimybę, kad visu kuo
puoštų mūsų Gelbėtojo Dievo mokymą, 1 Tim 1,1; Tit 1,3.

Ką čia Povilas rašo, liečia ne tik šeimyną, bet ir surinkimą. Dievas tikrai garbinamas, ir tikintieji kitus paveikia ne tiek žodžiu, kiek darbu, atlikimu jiems pavestų pareigų ir meile.

EVANGELIŠKA VILTIS, Tit 2,11-15

11 Išganingoji Dievo malonė pasirodė visiems žmonėms,
Tit 3,4; 1 Jn 4,9, 12 ir moko mus, kad, atsisakę bedievystės ir
pasaulio aistrų, santūriai, teisingai ir maldingai gyventume

šiame pasaulyje, Ef 1,4, 13 laukdami palaimintosios vilties ir mūsų didžiojo Dievo bei Gelbėtojo Kristaus Jėzaus šlovės apsireiškimo. 14 Jis atidavė save už mus, kad išpirktų mus nuo visokių nedorybių ir suburtų sau nuskaistintą tautą, uolią geriems darbams, Gal 1,4; 2,20; 1 Tim 2,6; Žyd 13,21. 15 Taip kalbėk, ragink, įspėk visu rimtumu. Niekas tenedrįsta tavęs niekinti! 1 Tim 4,12.

———————

Dievas pasiūlė išgelbėjimą visiems žmonėms per malonę. Malonės veikimas pasirodo žmonių kasdieniškame gyvenime, ar jie yra tikrai pakeisti, priėmę malonę, turį viltį didžiojo Dievo šlovės apreiškime. Atleidimas tampa veiksmu, kuris veda tikintį į pašventimą. To viso veiksnys yra Jėzus. Jo pasidavimas mirčiai, kad mus išvaduotų.

Titas, kaip ir Timotiejus, buvo jauni Evangelijos skelbėjai. Jų rimtas, be priekaištų gyvenimas nutildė visus priekaištautojus.

DIEVO DVASIA PAKEIČIA ŽMONES, Tit 3,1-7

1 Primink jiems, kad lenktųsi ir būtų klusnūs
viršininkams ir vyresnybei, kad būtų pasiryžę kiekvienam
geram darbui, Rom 13,1; 1 Pt 2,13; 2 Tim 2,21; Žyd 13,21, 2
nieko neapkalbinėtų, nesikivirčytų, būtų nuosaikūs, visiems
žmonėms rodytų meilumą, Gal 6,1; Ef 4,2; Fil 4,5. 3 Juk ir
mes kitados buvome neprotingi, neklusnūs Dievui,
paklydėliai, vergaujantys įvairiems įnoriams ir
malonumams, gyvenome blogybėje ir pavyde, buvome verti
neapykantos ir vieni kitų nekentėme, 1 Kor 6,11; Ef 2,1; Kol
1,25. 4 Bet kai pasirodė mūsų Gelbėtojo Dievo gerumas ir
meilė žmonėms, Tit 2,11; 1 Jn 4,9, 5 Jis išgelbėjo mus
Šventosios Dvasios atgimdančiu ir atnaujinančiu
nuplovimu, tik ne dėl mūsų atliktų teisumo darbų, bet iš
savo gailestingumo, Ef 2,8-9; 2 Tim 1,9. 6 Jis mums dosniai
išliejo tos Dvasios per mūsų Išganytoją Jėzų Kristų, Ez
36,25; Joel 3,1; Jn 7,39, 7 kad nuteisinti Jo malone, taptume
viltimi amžinojo gyvenimo paveldėtojai, Rom 5,1; 6,17.

———————

Imperijos sostinė Roma buvo sudegus. Gyventojai dėl miesto sudegimo kaltino ciesorių Neroną. Neronas apkaltino dėl sostinės sudegimo krikščionis. Prasidėjo žiaurus krikščionių žudymas. Ciesoriui padėjo apkaltinti krikščionis tai, kad krikščionys atsisakė pagerbti ciesorių kaip dievaitį, aukojant jo garbei kiek vyno. Tuo ciesorius rėmėsi, kad krikščionys esą priešingi ciesoriui ir bendrai valdžiai. Tuo metu Povilas skelbė, kad krikščionys privalo paklusti centriniai ir vietos valdžiai. Krikščionys privalo būti visur ir visuomet nuosaikūs. Ir blogiausia valdžia yra geresnė už anarchiją.

Apaštalas primena, kad visi buvome neprotingi, neklusnūs Dievui, vergai savo geismų. Iš viso to mus išlaisvino ir atgimdė Gelbėtojo malonė, veikiant Šventajai Dvasiai. Čia aiškiai kalbama apie atnaujinimą, kuris žmogų pakeičia. Kai kas nuplovimą aiškina krikštu. Jei čia būtų suprantamas krikštas, tai tik gali būti suprantamas atnaujinantis. Bet jokiu būdu ne apeigų atlikimas, kuriose nepasireiškia joks atnaujinimas. Šventoji Dvasia atnaujina, nuteisina, duoda liudijimą amžinojo gyvenimo.

APAŠTALO NURODYMAI TITUI, Tit 3,8-11

8 Tai tikras žodis. Ir noriu, kad pabrėžtinai mokytum šių dalykų, kad patikėjusieji Dievu, rūpintųsi daryti gerus darbus. Tai gera ir naudinga žmonėms. 9 Venk paikių klausimų, kilmės sąrašų, ginčų ir vaidų dėl įstatymo, — visa tai nereikalinga ir tuščia, 1 Tim 1,4; 2 Tim 2,23. 10 Atskalūno, vieną, kitą kartą įspėjus, saugokis, Mt 7,15; 1 Kor 5,9-11; Mt 18,15-, 11 žinodamas, jog jis nukrypėlis ir nusidėjėlis, savo paties nuosprendžiu pasmekrtas, 1 Tim 6,4-5.

Atgimusių žmonių tikslas yra daryti gera, skelbti Viešpaties išgelbėjimą. Klaidintojų tikslas yra kalbėti apie kilmės eilę, kelti ginčus dėl įstatymo ir kitus tuščius dalykus. Apie tokius dalykus galima pakalbėti kartą, kitą. Bet apie juos kalbėti pakartotinai yra tuštybė. Tas neugdo žmogaus.

Kas tokius dalykus laiko esminiais, tas sumenkėja. Saugokis tokių!

LAIŠKO UŽBAIGA, Tit 3,12-15

12 Kai nusiųsiu pas tave Artemą ar Tichiką, paskubėk atvykti pas mane į Nikopolį; mat, nutariau ten žiemoti, Apd 20,4; 2 Tim 4,12. 13 Teisininką Zeną ir Apolą išleisk į kelionę atgal gerai aprūpintus, kad jiems nieko netrūktų, Apd 18,24; 1 Kor 1,12. 14 Tesimoko ir mūsiškiai pirmauti gerais darbais būtiniems reikalams, kad neliktų bevaisiai, Ef 4,28; 1 Tim 6,18; Fil 4,17. 15 Tave sveikina visi esantys su manimi. Pasveikink tuos, kurie myli mus tikėjime. Malonė su jumis visais!

———

Kai tik atvyks į Kretą mums nežinomas Artemas ir žinomas Tichikas, Apd 20,4; Ef 6,21; Kol 4,7-9; 2 Tim 4,12, jie pavaduos Titą. Tada apaštalas prašo Titą skubėti pas jį į Nikopolį, Graikijoje. Povilas prašo, mums nežinomą, teisininką (juristą) Zeną ir Rašto žinovą (aiškintoją) Apolą aprūpinti kelionėje, Apd 18,24-; 1 Kor 1,12; 3,4-. Krikščionys privalo būti praktiški, teikti praktišką paramą. Gal šie žmonės buvo reikalingi Povilui jo bylai ginti? Laiškas baigiamas sveikinimais ir Viešpaties malone.

LAIŠKAS FILEMONUI

Laiškas Filemonui yra trumpiausias apaštalo Povilo laiškų, bet ir vienas gražiausių. Kolosa nėra toli nuo Efezo. Labai galimas dalykas, kad Povilas, būdamas Efeze, lankė ir Kolosą. Filemonas įtikėjo per apaštalą Povilą. Filemono namuose rinkosi surinkimo žmonės. Povilas skelbė ten Evangeliją. Onezimas, Filemono vergas, matė ir girdėjo Povilą skelbiant Evangeliją. Vėliau Povilas buvo kalinamas Romoje. Onezimas pavogė kiek Filemono pinigų ir pabėgo į Romą. Ten jis išleido pinigus ir atsirado dideliame varge. Jis

atsiminė Povilą, išgirdo, kad jis laikomas Romoje, susirado jį. Povilas skelbė jam Evangeliją. Onezimas įtikėjo, prisipažino ką padarė. Povilas ir Onezimas pripažino esamą socialinę būklę. Onezimas sutiko grįžti pas savo šeimininką ir prisipažinti kaltę. Povilas matė Evangelijos pakeistą Onezimą, pripažino jį broliu, rašė laišką Filemonui, prašė laikyti Onezimą broliu Kristuje, prižadėjo atlyginti nuostolį, ką Onezimas padarė. Tai Evangelijos galia, kaip ji pakeičia žmones, išlygina jų santykius. Vergai už tokius nusikaltimus būdavo labai žiauriai baudžiami. Kaip Filemonas sutiko Onezimą, laiške nesakyta. Padavimas sako, kad Filemonas sugrįžusiam vergui suteikė laisvę. Onezimas tapo žymiu krikščionių veikėju ir Evangelijos skelbėju.

POVILO SVEIKINIMAS IR DĖKINGUMAS, Fm 1-7

1 Povilas, Kristaus Jėzaus kalinys, ir brolis Timotiejus
mūsų mylimajam bendradarbiui Filemonui, Ef 3,1; 6,20, 2
seseriai Apfijai, mūsų kovos draugui Archipui ir visam tavo
namuose esančiam surinkimui, Kol 4,17; Rom 16,5; 1 Kor
16,19: 3 malonė jums ir ramybė nuo mūsų Tėvo Dievo ir
Viešpaties Jėzaus Kristaus! Ef 1,2. 4 Aš visada dėkoju
Dievui, prisimindamas tave savo maldose, Ef 1,16; 1 Tes 1,2,
5 nes girdžiu apie tavo tikėjimą ir meilę Viešpačiui ir visiems
šventiesiems, Ef 1,15; Kol 1,14. 6 Meldžiu, kad tavo
bendravimas tikėjime išaugtų į pažinimą visokio gėrio
mumyse, vedančio į Kristų, Tit 4,14; Žyd 10,24. 7 Turėjau
daug džiaugsmo ir paguodos iš tavo meilės, nes tu, brolau,
atgaivinai šventųjų širdis, 2 Kor 7,13; 2 Tim 1,16.

Povilas, Jėzaus kalinys, su savo bendradarbiu Timotieju sveikina savo draugą, pasiturintį Kolosos surinkimo narį, kurio namuose būdavo laikomos pamaldos. Apfija gal buvo Filemono žmona ir Archipas surinkimo vedėjas? Juos visus jungė Gelbėtojo malonė ir ramybė. Kaip malonu girdėti apie veikiantį tikėjimą ir veikiančią meilę Kristuje, kuri atgaivina visų tikinčiųjų širdis.

EVANGELIJA YRA PAKEIČIANTI GALIA, Fm 8-14

8 Nors turiu Kristuje pilną teisę tau liepti, 1 Tes 2,6, 9 bet
verčiau prašau vardan meilės toks, koks esu: aš, Povilas,
senas žmogus, o šiuo metu ir Kristaus Jėzaus kalinys, 10
prašau tave už savo vaiką, už Onezimą, kurio tėvu tapau,
būdamas surakintas, Kol 4,9; 1 Kor 4,15; Gal 4,19. 11
Seniau jis buvo tau nenaudingas, o dabar ir tau, ir man
naudingas. 12 Siunčiu jį tau kaip savo širdį. 13 Norėjau jį
pasilaikyti, kad jis tavo vietoje man patarnautų, kol esu
kalinamas dėl Evangelijos, 1 Kor 16,17; Fil 2,30, 14 tačiau
be tavo sutikimo nenorėjau nieko daryti, kad tavo geras
darbas būtų atliktas laisva valia, o ne tarytum iš prievartos,
2 Kor 9,7.

Senas Povilas, kalinys, kalbėjo į vergą Onezimą. Evangelijos galia pakeitė jį. Jis tapo Povilui, lyg vaikas. Iš nenaudėlio, vagies, tapo naudingas. Povilas mielai būtų pasilikęs jį tarnu. Bet jis nenorėjo tai daryti be buvusio savininko valios. Povilas siuntė vergą Onezimą jo šeimininkui Filemonui. Onezimas sutiko grįžti pas savo šeimininką.

NUOSTABŪS DIEVO KELIAI IR EVANGELIJOS GALIA, Fm 15-25

15 Gal būt, jis tam ir buvo laikinai atskirtas nuo tavęs,
kad galėtum jį turėti amžinai, 16 jau ne kaip vergą, o
daugiau — kaip mylimą brolį. Jis ypač man brolis, o tuo
labiau tau, ir kaip žmogus, ir kaip krikščionis, Mt 23,8. 17
Tad, jeigu laikai mane bičiuliu, priimk jį kaip mane. 18 O
jeigu jis yra tau padaręs skriaudą ar turi skolos, — įrašyk tai
į mano sąskaitą! 19 Aš, Povilas, rašau savo ranka:
apmokėsiu, — priduriu, jog ir pats save esi man skolingas.
20 Taip, brolau, norėčiau pasinaudoti tavimi Viešpatyje:
atgaivink mano širdį Kristuje! 21 Rašau tau, pasitikėdamas
tavo klusnumu ir žinodamas, jog padarysi daugiau, negu
prašau, 2 Kor 7,16. 22 Tad kartu paruošk man viešnagę, nes
turiu vilties, jog mūsų maldų dėka būsiu jums sugrąžintas,

Fil 1,25; 2,24. 23 Tave sveikina Epafras, mano kalėjimo
bičiulis Kristuje Jėzuje, Kol 1,7;4,12, 24 mano bendradar-
biai Morkus, Aristarchus, Demas, Lukas, Apd 12,12; 15,37;
19,29; 20,4; 27,2; Kol 4,10-14. 25 Viešpaties Jėzaus Kristaus
malonė teesie su jumis! 1 Tim 4,22.

Kodėl Onezimas apvogė Filemoną ir pabėgo nežinome. Povilas mano, jog tas buvo Dievo vedimas. Dabar Onezimas grįžta, kaip vergas ir brolis Kristuje. Jų draugystė tapo amžina. Filemonas ir Onezimas įtikėjo per Povilą. Jie abu buvo apaštalo dvasiniai vaikai. Apaštalas prašė priimti pabėgusį vergą, kaip jį patį. Povilas prašė Onezimo padarytą žalą priskaityti jam. Teapmąsto Filemonas, kiek jis privalo būti dėkingas Povilui už Evangelijos pažinimą ir išgelbėjimą Kristuje. Krikščionybė nereikalavo vergijos panaikinimo. Kur Kristaus meilė pasireiškė, ten vergija išnyko. Kur vergijos panaikinimo reikalaujama be Evangelijos, ten vergija prasideda. Tą matome komunistiniuose ir Afrikos kraštuose. Evangelija visus gaivina ir jungia. Apaštalas buvo tikras, jog Filemonas darys daugiau, negu jis prašo. Filemonas tai darys ne dėl Povilo prašymo, bet dėl Evangelijos veikimo jo širdyje, dėl Kristaus meilės, dėl patirto išganymo.

Povilas tikėjo maldų išklausymą. Maldos išlaisvina ir iš kalėjimų. Povilas sveikino Filemoną ne vienas. Jį sveikino Epafras, kuris buvo iš Kolosos ir gerai pažino Filemoną. Jį sveikino ir kiti apaštalo bendradarbiai.

Morkus. Dėl jo buvo kilęs nesusipratimas su Barnabu. Dabar tas viskas išlyginta, Morkus, Povilo bendradarbis, kaip ir Aristarchus, Demas ir gydytojas Lukas. Juos visus jungia Viešpaties Jėzaus Kristaus malonė.

SĄRAŠAS PANAUDOTOS LITERATŪROS

Greek — English Lexicon, by G. R. Berry, Grand Rapids, 1948

Dake's Annotated Reference Bible, by E. J. Dake, Atlanta, Georgia, 1970

Halley's Bible Handbook, Grand Rapids, 1974

Bible Commentary, by Matthew Henry, Grand Rapids, 1960

The New Bible Commentary, by F. Davidson, Grand Rapids, 1954.

Die Briefe des Apostels Paulus, von F. Rienecker, 1963

Das Neue Testament Deutsch, von J. Schniewind, 1968

Jubiläums — Bibel, Stuttgart

Begriffs Lexikon zum Neuen Testament, Wuppertal, 1967

Calwer Bibellexikon, von T. Schlatter, Stuttgart, 1959

Bibel Übersetzung, von Hans Bruns, Giessen, 1969

Sprachlicher Schlüssel zum Griecheschen Neuen Testament von F. Rienecker, nach D. E. Nestle, Giessen — Basel, 1966

Šventojo Rašto vertimas ir komentarai, arkivyskupas J. Jonas Skvireckas

Šventojo Rašto vertimas, išleistas 1972, Bostone

Šventojo Rašto vertimas, išleistas 1961, Londone

TURINYS